

Anne Arvola, Pekka Lahti, Piritta Lampila & Aimo Tiilikainen (VTT)
Riikka Kyrö, Saija Toivonen & Kauko Viitanen (Aalto-yliopisto)
Susanne Keski-frantti (Laurea amk)

Asuinympäristön ominaisuudet ja asukkaan arvot

Kuluttajatutkimusnäkökulman sovellus asuinympäristön koetun laadun tutkimukseen

Copyright © VTT 2010

JULKAISIJA – UTGIVARE – PUBLISHER

VTT, Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02044 VTT
puh. vaihde 020 722 111, faksi 020 722 4374

VTT, Bergsmansvägen 3, PB 1000, 02044 VTT
tel. växel 020 722 111, fax 020 722 4374

VTT Technical Research Centre of Finland, Vuorimiehentie 3, P.O. Box 1000, FI-02044 VTT, Finland
phone internat. +358 20 722 111, fax + 358 20 722 4374

Tekijä(t) Anne Arvola, Pekka Lahti, Piritta Lampila, Aimo Tiilikainen, Riikka Kyrö, Saija Toivonen, Kauko Viitanen, Susanne Keskifrantti		
Nimeke Asuinympäristön ominaisuudet ja asukkaan arvot. Kuluttajatutkimusnäkökulman sovellus asuinympäristön koetun laadun tutkimukseen		
Tiivistelmä <p>Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää mitä ominaisuuksia ihmiset asuinympäristössään arvostavat ja minkälaisista heille tärkeiden arvojen toteutumisista ne mahdollisesti tukevat. Tavoitteena oli saada tietoa käyttäjälähtöisen asuinympäristön suunnittelun pohjaksi siitä, miten konkreettiset suunnitteluratkaisut liittyvät käyttäjän tarpeiden toteutumiseen. Tätä kysymystä lähestyttiin soveltamalla kuluttajatutkimuksesta peräisin olevia menetelmiä.</p> <p>Tutkimuksen pääosan muodostavat haastattelututkimukset kahdelta alueelta: Espoon Leppävaarasta (N= 41) ja Vantaan Kartanonkoskelta (N= 25). Lisäksi maksuhalukkuuskysely (N= 341) pääkaupunkiseudulla asuntoa etsivien joukossa tuo täydentävää tietoa eri laatutekijöiden painoarvoista käyttäjille.</p> <p>Ns. askellusmenetelmää (laddering) muokattiin asuinympäristön tutkimukseen soveltuvaksi yhdistämällä siihen todellisten kohteiden (4 kpl / alue) arviointi kävelyreitillä varrella. Osallistujat kävelivät annetun reitin ja pysähtyivät neljässä kohteessa kirjaamaan lomakkeelle paikan hyviä ja huonoja ominaisuuksia. Näiden vastausten pohjalta osallistujia haastateltiin puhelimitse askellusmenetelmällä.</p> <p>Menetelmässä oletetaan, että vastaajat nostavat esille ominaisuuksia, joilla on merkitystä heille itselleen tärkeiden arvopäämäärien toteutumisen kannalta. Yleisimmin mainittuja olivat mm. palveluihin, liikenneyhteyksiin, liikenne- ja kulkujärjestelyihin, arkkitehtuuriin, tilasuunnitteluun, viherrakentamiseen tai luontoelementteihin liittyvät ominaisuudet. Näiden arvostus perustui tyypillisimmin niiden oletettuun vaikutukseen seuraaviin arvopäämääriin: käytännön elämän sujuvuus, viihtyisyys, kauneuden kokemus, turvallisuus, terveys, itsensä toteuttaminen, lasten edut, luontoyhteys, rentoutuminen, yksityisyys ja sosiaaliset suhteet.</p> <p>Ympäristön ominaisuuksista monipuolisimmin erilaisia arvopäämääriä liittyi palveluihin. Lisäksi arkkitehtuurin ja tilasuunnittelun laatu ja yksityiskohdat sekä mahdollisuus luonnon aistimiseen kaupunkiympäristössä olivat koko aineistossa keskeisiä ympäristön koetun laadun kannalta vaikuttaessaan moniin vastaajille tärkeisiin tavoitteisiin.</p> <p>Raportissa kuvataan, miten eri ominaisuudet, niiden odotetut seuraukset ja arvot liittyvät toisiinsa kussakin arviointikohteessa vastaajien ajatuksia ja motiiveja kuvaavaksi verkostoksi. Askellusanalyysin lisäksi raportti sisältää haastatteluotteiden muodossa runsaasti yksityiskohtaista suodattamatonta tietoa siitä, miten vastaajat kokivat kunkin arvioimansa kohteen.</p>		
		Projektinumero 22806
Julkaisuaika 2010	Kieli Suomi	Sivuja 239+61
Projektin nimi VOCUP – The Voice of Customers in the Construction and Development Process of Housing.	Toimeksiantaja(t)	
Avainsanat asuinympäristö, elinympäristö, asuinympäristön koettu laatu, asukkaat, käyttäjälähtöisyys, asumispreferenssit, asumisviihtyisyys, means-end-chain, rakennettu ympäristö, arkkitehtuuri, kaupunkisuunnittelu, luonto, palvelut	Julkaisija VTT PL 1000, 02044 VTT Puh. 020 722 4520 Faksi 020 722 4374	

<p>Author(s) Anne Arvola, Pekka Lahti, Piritta Lampila, Aimo Tiilikainen, Riikka Kyrö, Saija Toivonen, Kauko Viitanen, Susanne Keskifrantti</p>		
<p>Title Attributes of residential environment and values of the resident. An application of consumer research vantage point into studying the perceived quality of residential environment.</p>		
<p>Abstract This study aimed to find out how people view and value potential residential environments. The aim was to obtain understanding for user-oriented planning and design of residential environment. The focus is especially in how specific attributes or design solutions relate to the goals, values and motivations of the residents. For this aim we applied methods originating from consumer research. The main part of the research consists of two interview studies carried out with “laddering” – method and targeting on the residential areas of Leppävaara in the city of Espoo (N =41) city and Kartanonkoski in the city of Vantaa (N= 25). In addition, supporting data on how seekers of new apartment (N=341) make trade offs between different improvements in housing environment was obtained by an internet survey. Laddering method was modified to be applicable to study of living environment by initiating the data collection with “walk-through” –method. That is, participants walked a designed route within the target area and stopped in four locations to list positive and negative attributes of the place. Based on these responses the participants were later interviewed by phone with laddering –method. The method assumes that people make note of attributes which are personally meaningful for them and which relate to values that are important to them. The most typical attribute categories were services, traffic connections, traffic and passage arrangements, architecture, space planning and elements of garden and nature. These and other attributes were most typically valued because of their expected influence on the following values: convenience of everyday practices, comfortable and attractive environment, visual beauty, safety, health, time for oneself, children’s benefits, connecting with nature, relaxation and recovering, privacy and social relations. Services was the attribute category with most links with consequences and values. In addition, features of architecture, space planning and elements of nature were important constituents of perceived quality of the environment, since these attributes had many links with respondents’ valued goals. The report describes how attributes and expected consequences of them relate to respondents’ values to form a hierarchical motivation structure concerning each of the eight evaluated places. In addition to laddering analysis, the report includes amplitude of excerpts from interviews providing detailed information about respondents’ views about the target locations.</p>		
		<p>Project number 22806</p>
<p>Date 2010</p>	<p>Language Finnish</p>	<p>Pages 239+61</p>
<p>Name of project VOCUP – The Voice of Customers in the Construction and Development Process of Housing</p>		<p>Commissioned by</p>
<p>Keywords Residential areas; quality of housing; customer values; customer perceptions; means-end theory; laddering method; willingness to pay; living environment; urban design; urban planning; urban development; built environment; architecture; outdoor areas; visual environment; consumer; customer; end user; resident</p>		<p>Publisher VTT Technical Research Centre of Finland P.O. Box 1000, FI-02044 VTT, Finland Phone internat. +358 20 722 4520 Fax +358 20 722 4374</p>

Alkusanat

Tutkimuksessa on testattu menetelmiä, joilla voitaisiin entistä paremmin saada selville mitä asuin ympäristön ominaisuuksia ihmiset arvostavat, ja miten nämä ominaisuudet tukevat kuluttajan arvojen toteutumista. Menetelminä käytettiin kuluttajatutkimuksista peräisin olevaa haastattelu- ja analyysimenetelmää, ns. askellusmenetelmää (laddering) sekä nettikyselynä toteutettua maksuhalukkuuskyselyä. Askellusmenetelmän soveltaminen asuin ympäristötutkimukseen on uutta. Sitä myös sovellettiin uudella tavalla pohjaten haastattelut osallistujien paikan päällä kulloinkin tutkitulla asuin alueella tai tutkimuskohteessa tekemiin havaintoihin. Näin menetelmää muokattiin asuin ympäristöä koskevien arvostusten selvittämiseen sopivaksi.

Tutkimus koostuu laadullisista osatutkimuksista Leppävaarassa ja Kartanonkoskella sekä yhdestä kvantitatiivisesta kyselyaineistosta. Leppävaaran osatutkimuksessa kohderyhmänä olivat alueelta asunnon hankintaa harkitsevat tai asunnon hiljattain löytäneet asukkaat ja Vantaan Kartanonkoskella alueella omistusasunnoissa asuvat. Maksuhalukkuuskysely kohdistui pääkaupunkiseudulta asuntoa etsiviin.

Tutkimus on osa pohjoismaisen ERABUILD-tutkimusohjelman hanketta VOCUP (The Voice of Customers in the Construction and Development Process of Housing), joka on toteutettu kahtena itsenäisenä hankkeena Suomessa ja Ruotsissa. Projektia on Suomessa rahoittanut Tekes osana teknologiaohjelmaa SARA (Suuntana arvoverkottunut rakentaminen). Päärahoittajien, Teknologian kehittämiskeskuksen (Tekesin), Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen (VTT:n) ja Aalto-yliopiston teknillisen korkeakoulun lisäksi projektia ovat olleet rahoittamassa kahdeksan julkista ja yksityistä asuntorakennuttajaa: Espoon kaupunki, NCC Rakennus Oy, Sato Oyj, Skanska Oyj, Tampereen kaupunki, Vantaan kaupunki, VVO-yhtymä Oyj ja YIT Oyj. Lisäksi projektiin on ottanut osaa Laurea ammattikorkeakoulu. Projektin johtoryhmään ovat kuuluneet Pertti Tamminen (Tampereen kaupunki, puheenjohtaja), Riku Auvinen ja Riku Patokoski (Skanska), Hanna Marttila (NCC), Tiina Kosama ja Seppo Kallio (Espoon kaupunki), Matti Kuronen (YIT), Teija Ojankoski ja Tomi Henriksson (Vantaan kaupunki), Anne Savolainen (Sato Oyj), Tero Vanhanen ja Niina Savolainen

(VVO), Pekka Lahti (VTT), Kauko Viitanen (Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu) ja Marko Kivimäki (Tekes).

Projektin toteutuksesta ovat vastanneet VTT ja Aalto-yliopiston teknillinen korkeakoulu. VTT:n johtava tutkija Pekka Lahti on toiminut projektipäällikkönä ja tutkija Anne Arvola päätutkijana. Lisäksi hankkeeseen on VTT:ltä osallistunut erikoistutkija Aimo Tiilikainen ja tutkija Piritta Lampila. Aalto-yliopiston teknillisen korkeakoulun maanmittaustieteen laitokselta projektiin ovat osallistuneet prof. Kauko Viitanen sekä tutkijat Saija Toivonen, Riikka Kyrö sekä tutkimusapulaiset ja Laurea ammattikorkeakoulun opiskelijat Susanne Keskifrantti ja Mikko Toivola. Riikka Kyrö on tehnyt suuren osan Kartanonkosken osatutkimuksen aineistonkeruusta ja raportoinnista. Susanne Keskifrantti on puolestaan suorittanut suurelta osin Leppävaaran osatutkimuksen (opinnäytetyö). Projektissa tutkittiin Mikko Toivolan toimesta (opinnäytetyö) myös Vantaan Havukoskea, mutta kyseistä aineistoa ei esitellä tässä raportissa sen pienen koon vuoksi. Tutkimushaastatteluja ovat tehneet Susanne Keskifrantti, Riikka Kyrö, Heidi Eriksson, Saija Toivonen ja Anne Arvola. Tämän raportin kokoamisesta ovat vastanneet Anne Arvola, Pekka Lahti ja Kauko Viitanen. Kirjoittamiseen ovat osallistuneet heidän lisäksi Riikka Kyrö (Kartanonkosken tulososaan), Susanne Keskifrantti (Leppävaaran osatutkimukseen), Aimo Tiilikainen, Piritta Lampila (erityisesti maksuhaluuskysely) ja Saija Toivonen.

Tutkimuksen menetelmiä koskeviin keskusteluihin ovat hankkeen alkuvaiheessa osallistuneet ruotsalaisen hankeosan tekijät tri Berndt Lundgren (KTH) ja prof. Stellan Lundström (KTH). Tutkimusryhmä kiittää lämpimästi hankkeen rahoittajia ja kaikkia ohjausryhmän jäseniä aktiivisista ja hyödyllisistä keskusteluista sekä kommenteista. Lisäksi erityiskiitokset Nina Uralalle (VTT) ja Berndt Lundgrenille (KTH) alkuperäisen tutkimusidean kehittämistä ja tutkimushankkeen käynnistämisestä sekä rakennuttajille (NCC, Skanska ja YIT) hyvästä yhteistyöstä haastateltaviksi valittavien henkilöjoukon kokoamisessa.

Sisällysluettelo

Alkusanat	1
Keskeistä askellus-menetelmään liittyvää käsitteistöä.....	5
1. Johdanto	7
1.1 Hankkeen tausta.....	7
1.2 Asuinympäristön ominaisuuksien ja arvostusten tutkimuksesta.....	9
2. Tavoitteet	17
3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus	18
3.1 Means-end-chain-teoria ja askellusmenetelmä.....	18
3.2 Taustatietoja kohdealueista: Leppävaara ja Kartanonkoski	24
3.3 Reitit ja arviointipaikat	33
3.4 Kohderyhmä, rekrytointi ja osallistujat.....	42
3.5 Tutkimuksen kulku	46
3.6 Tulosten lukuohje ja esimerkki	51
4. Leppävaaran haastattelututkimus	54
4.1 Yhteenveto Leppävaaran tuloksista	54
4.2 Paikka 1: Viaporintori	56
4.3 Paikka 2: Sisäpiha	78
4.4 Paikka 3: Puistoalue.....	94
4.5 Paikka 4: Palokaivonkuja 6	111
5. Kartanonkosken haastattelututkimus	125
5.1 Yhteenveto Kartanonkosken tuloksista	125
5.2 Paikka 1: Illenpuisto	128
5.3 Paikka 2: Illenpihan ja Herttuantien risteys	149
5.4 Paikka 3: Talojen sisäpiha / katualue (Herttuantien ja Hagelstamintien risteys)	166
5.5 Paikka 4: Aatelitori	185
6. Maksuhalukkuuskysely	203
6.1 Maksuhalukkuuskyselyn menetelmä ja toteutus	203
6.2 Kyselylomake.....	204
6.3 Tulokset	206
6.4 Johtopäätöksiä.....	211

7. Yhteenveto ja tulosten tarkastelu.....	212
7.1 Pohdintaa Leppävaaran ja Kartanonkosken tulosten eroista.....	214
7.2 Arvot ja motiivit asuin ympäristön piirteiden arvostuksen taustalla.....	217
7.3 Millä ominaisuuksilla edistetään eri arvoja?	218
7.4 Vertailu Tukholman Frösundassa tehtyyn tutkimukseen.....	228
7.5 Tutkimuksen rajoitukset.....	230
7.6 Tutkimusmenetelmien arviointi ja jatkotutkimustarpeet.....	231
Lähdeluettelo	235

Liitteet

- 1) Haastattelututkimuksen ensimmäisessä vaiheessa käytetty lomake, Leppävaara
- 2) Sisällön analyysissä käytetyt koodiluokat, Leppävaara
- 3) Maksuhalukkuuskyselyssä annetut avoimet kommentit

Keskeistä askellus-menetelmään liittyvää käsitteistöä

Abstrakti ominaisuus
(Attribute abstract Aa)

Ei käsin kosketeltava tai suoraan havaittavissa oleva ominaisuus, jota kuluttaja käyttää hyödykkeen kuvailussa ja vertailussa. Liittyy mielihyvään ja tunteisiin.
Esimerkkejä: "avara", "rauhallinen" (ks. ominaisuus)

Arvokartta

= Hierarkkinen arvokartta

Arvoketju

Arvoketju kuvaa, miten kuluttajan havaitsemat tuotteen ominaisuuden liittyvät seurauksiin ja edelleen arvoihin. Yksi arvoketju kuvaa yhtä seurauketjua, esimerkki: kasveja pihalla > nauttii oleskelusta > rentoutuminen. Useista arvoketjuista muodostuu hierarkkinen arvokartta.

Arvot
(Values)

Aineettomia, kuluttajan elämässä tärkeitä päämääriä, jotka kuvastavat kuluttajan tarpeita ja uskomuksia. MEC-teoriassa arvojen nähdään ohjaavan kuluttajan käyttämiä käsitteitä, toimintaa ja tuotevalintoja.

Asialohko
(Chunk)

Askellushaastattelun analyysiyksikkö. Haastateltavan mainitsema pieni asiakokonaisuus, joka askellusanalyysissä luokitellaan ominaisuudeksi, seuraukseksi tai arvoksi.
Esimerkkejä: "värikkäät talot", "mahdollistaa lenkkeilyn", "rentoutuminen"

Askellushaastattelu
(Laddering)

Yksilöhaastattelumenetelmä, jonka avulla saadaan means-end -teorian mukaista laadullista aineistoa hyödykevalintojen tai arvostusten taustalla olevista arvoketjuista ja motivaatorakenteista.

Askellusmenetelmä

Means-end -teoriaan perustuva, laadullinen haastattelu- ja tutkimusmenetelmä (engl. laddering)

Cut-off-arvo

Hierarkkisen arvokartan muodostamisessa käytettävä raja-arvo, jolla määritellään kuinka monen haastateltavan on täytynyt mainita yhteys, jotta se näkyisi arvokartassa. Esimerkiksi jos cut-off = 5, vähintään viisi vastaajaa on maininnut yhteyden koodiluokkien, kuten kunnossapito ja turvallisuus välillä.

Hierarkkinen arvokartta	Askelellisluokituksen tulostus, joka esittää yleisimmin mainitut arvoketjut graafisessa muodossa ja eri arvoketjujen yhteydet toisiinsa sekä tärkeimpien arvojen merkitystä kuvaavat numeeriset tunnusluvut. Arvokartta kuvaa tutkittavaan asiaan liittyvää motivaatorakennetta tai kognitiivista rakennetta.
Konkreettinen ominaisuus (Attribute concrete Ac)	Havaittavissa oleva, fyysinen ominaisuus, jota kuluttaja käyttää hyödykkeen kuvailussa ja vertailussa. Esimerkkejä: ”ikkunat”, ”puut ja kasvit”, ”kirjasto”
Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus	Laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus on menetelmäsuuntaus, jota käytetään ihmistieteissä määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen lisäksi. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä. Tällä tarkoitetaan ilmiön merkityksen tai tarkoituksen selvittämistä sekä kokonaisvaltaisen ja syvemmän käsityksen saamista ilmiöstä. Käytännössä tämä tarkoittaa usein tilan antamista tutkittavien henkilöiden näkökulmille ja kokemuksille sekä perehtymistä tutkittavaan ilmiöön liittyviin ajatuksiin, tunteisiin ja vaikuttimiin.
Lopullinen arvo (Value terminal Vt)	Henkilölle tärkeitä henkilökohtaisia päämääriä ja arvoja elämässä, jotka kuvastavat motiiveja hyödykkeen ominaisuuksien ja niiden seurausten arvostamisen taustalla. Esimerkkejä: ”hyvä elämä”, ”terveys”, ”turvallisuus”
Means-end-chain -teoria (MEC)	Markkinointitutkimuksen teoria, jonka keskeinen ajatus on, että kuluttaja ei valitse tuotteita niiden ominaisuuksien perusteella vaan sen perusteella, mitä hyvää tai huonoa hän odottaa tuoteominaisuuksista seuraavan itselleen (means = hyödykkeet ja niiden ominaisuudet, ends = odotetut seuraukset, tavoitteet tai arvot).
Ominaisuudet (Attributes)	Hyödykkeiden ominaisuuksia, eli käsitteitä joiden avulla kuluttaja kuvaa ja vertailee hyödykkeitä.
Psykologinen seuraus (Consequence psychological Cp)	Hyöty tai haitta, jota kuluttaja odottaa hyödykkeestä seuraavan tunnetasolla. Emotionaalisia, henkilökohtaisia kokemuksia, jotka voivat ilmetä pitkään hyödykkeen käytön jälkeenkin. Esimerkkejä: ”tuo vaihtelua”, ”tekee olon ahdistuneeksi”.
Seuraukset (Consequences)	Hyödyt tai haitat, joita kuluttaja uskoo tuotevalinnasta seuraavan hänelle itselleen, ja joilla hän uskoo olevan vaikutusta hänelle tärkeiden päämäärien toteutumiseen.
Toiminnallinen seuraus (Consequence functional Cf)	Hyöty tai haitta, jota kuluttaja odottaa hyödykkeestä seuraavan omalle toiminnalleen. Usein suoria ja reaalisia seurauksia, jotka tapahtuvat heti hyödykkeen käytön yhteydessä tai pian sen jälkeen. Esimerkki: ”mahdollistaa lenkkeilyn”.
Välineellinen arvo (Value instrumental Vi)	Välitavoitteita, jotka johtavat lopullisten arvojen saavuttamiseen.

1. Johdanto

1.1 Hankkeen tausta

Tutkimuksen taustalla on pyrkimys kehittää perinteisesti varsin tuotantolähtöistä rakentamisalaa käyttäjälähtöiseen suuntaan – suunnitteluun käyttäjien tarpeista lähtien. VOCUP-projekti pyrkii osaltaan tähän päämäärään menetelmäsovelluksilla, jotka ovat asumistutkimuksen alueella uusia.

Projektin lähtökohtana on vuonna 2007 Tukholman teknillisessä korkeakoulussa (KTH) aloitettu asukkaiden toiveisiin perustuvan rakentamisen tutkimus- ja kehitysprojekti. Siinä Lundgren (2009) selvitti mm. Frösundan alueelta asuntoa etsineiden näkemyksiä alueesta yhdistämällä kuluttajatutkimuksesta peräisin olevan askellus-menetelmän osallistujien kävellessä kiertämien paikkojen arviointiin.

Tässä raportissa kuvattava hanke on edellä mainitun ruotsalaisen projektin rinnakkaisosa jossa samaa¹, menetelmää sovelletaan kahdella alueella Suomessa. Nämä kohdealueet olivat Espoon Leppävaara ja Vantaan Kartanonkoski.

Tavoitteena on selvittää asuin ympäristön arvostukseen vaikuttavia tekijöitä. Erityisesti pyritään tunnistamaan käyttäjien asuin ympäristön kohteita koskevien näkemysten yhteys konkreettisiin rakentamisen ja suunnittelun ratkaisuihin sekä niiden yhteydet

¹ Täysin samanlaiseen menetelmävalintaan kuin ruotsalaisessa rinnakkaistutkimuksessa (Lundgren, 2009) ei tässä tutkimuksessa kuitenkaan päädytty. Ruotsalaisessa tutkimuksessa kohderyhmänä olivat tietyllä alueella asunnon ostamista harkitsevat ja asunonäytöissä käyvät henkilöt. Siellä vertailtiin kahta ryhmää; niitä jotka päätyivät hankkimaan asunnon kyseiseltä alueelta ja niitä, jotka luopuivat osto-oikeista. Tällöin voitiin arvioida myös sitä mitkä ominaisuudet olivat muita tärkeämpiä ostopäätöksen syntymisessä. Suomalaisessa, eli tässä raportoitavassa, hankkeessa tällaista ryhmäjakoja ei ollut mahdollista tehdä. Riittävän suuren osallistujajoukon rekrytointi asunonäyttöjen kautta ei onnistunut hiljaisesta markkinatilanteesta johtuen, vaan haastateltavat rekrytoitiin asunorakennuttajien kautta. Suomalaisessa tutkimuksessa ei myöskään tehty haastattelutuloksiin perustuvaa kvantitatiivista kyselytutkimusta, mutta toteutettiin maksuhaluuskysely.

käyttäjille tärkeisiin arvoihin. Pyrkimyksenä on tuottaa tietoa hyödynnettäväksi käyttäjälähtöisessä rakennuskohteiden ja asumisympäristöjen suunnittelussa ja parantamisessa.

Projektin käytännöllisenä tavoitteena on kokeilla askellusmenetelmän soveltuvuutta asuinrakentamiskohteiden ja asuinympäristöjen tutkimisessa. Kyseistä menetelmää käytetään yleisesti markkinointi- ja kuluttajatutkimuksen piirissä. Esimerkiksi elintarvikkeiden valintaan vaikuttavia tekijöitä selvittävissä tutkimuksissa sitä on paljon hyödynnetty (ks. esim. Costa ym., 2004; Grunert ym., 1995b; Roininen ym., 2000; Urala & Lähteenmäki, 2003; Zanolli & Naspetti, 2002). Sen sijaan asumiseen liittyvien valintojen ja arvostusten tutkimuksessa sen soveltaminen on uutta. Lundgrenin (2009) lisäksi tiettävästi ainoastaan Coolen (2001, 2002) on soveltanut teorian ajatusmallia asunnon valintaan vaikuttavien arvojen ja merkitysten tutkimuksessa. Asuinympäristöön liittyvien mielipiteiden tutkimuksessa menetelmää ei ole tiettävästi sovellettu ennen Lundgrenin tutkimusta (Lundgren, 2009).

Askellusmenetelmää muokattiin asuinympäristön tutkimukseen soveltuvaksi yhdistämällä siihen ns. kävelykierrosmenetelmä (Ambrose, 1996). Osallistujien kävellen kiertämien konkreettisten paikkojen arvioinnin ottaminen haastattelujen lähtökohdaksi, eli kävelykierros- ja askellushaastattelumenetelmien yhdistäminen sekä tämän yhdistetyn menetelmän soveltaminen asumispreferenssitutkimukseen on ollut VOCUP-projektin kantava idea.

1.2 Asuinympäristön ominaisuuksien ja arvostusten tutkimuksesta

Asuinympäristön ominaisuudet ja niiden koettu laatu sekä niiden taustalla olevat tarpeet ja arvostukset vaikuttavat asunnon valintaan. Lisäksi asunnon valintaan vaikuttavat monet käytännön rajoitukset, kuten asunnon hinta ja tarjolla olevien asuntojen joukko. Tämän tutkimuksen kohteena ovat asuinympäristön konkreettiset ominaisuudet ja niiden merkitys käyttäjän kokemien ympäristön laatuun liittyvien arvostuksien ja tarpeiden kannalta.

Asumisen koettuun laatuun ja arvostukseen vaikuttavia tekijöitä on aiemmin tutkittu runsaasti. Tutkimustulosten soveltaminen käytännön suunnittelussa ja rakentamisessa on kuitenkin hankalaa, sillä asumiseen ja asuinympäristön laatuun liittyviä ominaisuuksia ja toiveita on periaatteessa rajaton määrä; ”toiveiden tynnyri” on pohjaton. Vain osa toiveista ja laatua lisäävistä ominaisuuksista on käytännössä toteutettavissa olevia, varsinkin tietyssä toimintaympäristössä, kulttuurissa ja markkinatilanteessa. Yksi tapa lisätä käytännön realismia asumisen arvostusten tutkimiseen on tutkia vain toteutettuja asuinalueita ja niissä esiintyviä ominaisuuksia. Kustannusrajoitusten asettamaa realismia voidaan ottaa huomioon asettamalla valittaville ominaisuuksille ”hintalaput” (kuten maksuhaluukkuuskyselyissä), jolloin asukas joutuu pohtimaan myös sitä mihin varat riittävät. Jos valitsen tämän ominaisuuden, eivät rahat enää riitä tuohon jne. Asuinympäristön osalta tällaisia tutkimuksia on tehty suhteellisen vähän, Suomessa ja viime vuosina ei tiettävästi lainkaan.

Monenlaiset tekijät ohjaavat ihmisten tekemiä asumisvalintoja. Vuolanto (2004, 27) on nimennyt niistä kolme keskeistä. Ensinnäkin asumispaikan maantieteellistä sijoittumista voi ohjata johonkin tiettyyn paikkaan tai asuinalueelle juurtuminen. Toisaalta asumisvalintoja ohjaavat myös vahvat itse asumiseen tai työntekoon liittyvät syyt, kuten lisätilan tarve tai työmatka. Kolmanneksi asumisvalintoja voidaan perustella myös asumiseen lisäarvoa tuovilla kulttuuriin ja elämäntapaan liittyvillä tekijöillä, kuten halulla hakeutua hyväksi koettuun miljööseen tai asumisella tyylyllyttelöllä.

Uutta asuntoa valitseva henkilö joutuu kuitenkin tekemään valintoja ja kompromisseja itse asunnon ja sen sijaintiympäristön välillä (Vuolanto, 2004, 27). Asumisvalintaa tekevä voi nimenomaisesti painottaa asuntoon ja sen ominaisuuksiin liittyviä tekijöitä kuten asunnon huonejakoa tai sijoituksen kannattavuutta. Toisaalta asunnon valitsija voi olla enemmän orientoitunut asunnon sijaintiin eli koko asuinympäristöön kuin itse asuntoon. Asuinympäristöön orientoituneet ihmiset hakeutuvatkin ensisijaisesti sellaisiin fyysisiin ja/tai sosiaalisiin miljöisiin, joita he itse arvostavat, ja vasta

toissijaisesti painottavat valinnoissaan asunnon ominaisuuksia. Kaiken kaikkiaan asumisvalintoihin voidaan todeta liittyvän monia tekijöitä, jotka ovat tottumuksen, elämäntapojen ja elämäntyylien sanelemia (Vuolanto, 2004, 27).

Asuinympäristön laadullisten ominaisuuksien lisäksi omistusasunnon valintaan vaikuttavat ratkaisevimmin asumisen kustannukset (asunnon ostohinta), jolloin asunnon ostajan voi kuvitella maksimoivan asunnon ja asuinympäristön hyötykustannussuhdetta: mahdollisimman korkeaa laatua mahdollisimman pienellä hinnalla. Tämä on saattanut vaikuttaa merkittävästi asunnon ostopäätökseen, mutta ei tule välttämättä enää esiin asuinympäristön ominaisuuksia jälkikäteen arvioitaessa. Käytännössä valintaa rajoittavat lisäksi ainakin kohteen rahoitusmahdollisuudet (lainoitusvaihtoehdot, korkotaso, korkotuki- ja verovähennysmahdollisuudet) ja asumisen hallintamuoto (täysomistus-, osuomistus-, asumisoikeusvaihtoehdot tai Helsingissä ns. Hitas-asunnot), joiden molempien tarjonta vaihtelee voimakkaasti asuinalueen sijainnin perusteella. Usein samalla alueella löytyy useiden eri omistus- ja hallintamuotojen tarjontaa, mutta harvoin samassa talossa. Sijainti vaikuttaa voimakkaasti myös hintaan. Asunnon hankkijan on pakko toimia oman varallisuutensa ja tulotasonsa puitteissa, jolloin valinnanvara supistuu niihin kohteisiin, joista asuntoja on ao. hintatasolla saatavilla. Ostohetki ja asuntokaupan markkinatilanne vaikuttavat tarjolla olevien asuntojen sijaintiin, määrään ja laatuun ja jos asunnontarve on äkillinen (jolloin ei ole runsaasti aikaa odottaa sopivan asunnon ilmaantumista myytävien joukkoon), supistuu valittavina olevien asuntojen määrä edelleen. Myös ostajan tai rahoittavan pankin omat kytkennät (esimerkiksi aiempi asiakkuussuhde, tuttu myyjä jne.) asuntojen rahoittajiin saattavat ohjata valintaa vain tiettyihin kohteisiin.

Asumisen ominaisuuksiin kohdistuvat arvovalinnat eivät ole muutenkaan "vapaita", vaan ne ovat kulttuurisidonnaisia ja niitä tehdään ehkä useamman, ostajan lähipiiriin kuuluvan henkilön arvostusten kompromissina jne. Siitä huolimatta valintojen yhteyttä kohteen konkreettisiin ja koettuihin ominaisuuksiin on mielekästä tutkia myös yhden valitun kohteen ja yhden henkilön näkökulmasta. Tällaisen tutkimuksen tuloksia tulkitessa on syytä ottaa huomioon, että yksittäisten ihmisten asenteiden ja mielipiteiden muodostumiseen ovat vaikuttaneet monet tekijät, kuten kulttuuri, olosuhteet ja muut ihmiset. Vastaavasti on hyvä huomioida, että tutkimuksen lähtökohta vaikuttaa esille tuleviin tuloksiin. Kun esimerkiksi tutkitaan tietyllä alueella asuvien arvostuksia ja niiden yhteyksiä alueen ja rakennusten ominaisuuksiin, yhdyskuntarakenteellinen sijainti ja siitä riippuva hintataso eivät enää välttämättä ole asukkaan näkökulmasta ajankohtaisia tai kiinnostavia, eivätkä siksi tule tutkimuksessa esille. Konkreettisen ja rakennetun kohteen tutkiminen rajoittaa arvioitavien ominaisuuksien ja ympäristön piirteiden joukkoa lähinnä niihin, joita tutkittavan paikan havaittavissa olevat piirteet nostavat tutkimukseen osallistujien mieleen.

Asuinympäristön laatuominaisuudet

Vaikka tutkimusten näkökulmat ja menetelmät vaihtelevat, tietyt asuinympäristön laatua kuvaavat teemat toistuvat monissa tutkimuksissa (Strandell, 2005; Kortteinen, Tuominen & Vaattovaara, 2005; Koistinen & Tuorila, 2008; Kukkonen & Lievonen 1986; Kyttä & Karinkanta, 1988; Kyttä ym., 2000). Näitä ovat esimerkiksi:

- 1) Luontoon ja rauhallisuuteen liittyvät tekijät:
 - alueen rauhallisuus
 - luonnonläheisyys, luonnon rauha
 - maisemat, kauneus
 - ulkoilu- ja liikuntamahdollisuudet
- 2) Sosiaaliseen ympäristöön liittyvät tekijät:
 - yhteisyys, sosiaalisuus, ystävien läheisyys
 - alueen muiden asukkaiden ominaisuudet
- 3) Palveluihin ja liikenneyhteyksiin liittyvät tekijät:
 - hyvät, monipuoliset, lähellä olevat palvelut
 - hyvät liikenneyhteydet
 - keskustan läheisyys
- 4) Arkkitehtuuriin ja tilasuunnitteluun liittyvät tekijät:
 - rakennetun ympäristön esteettisyys, kauneus
 - rakennetun ympäristön mittakaava ja rakentamisen väljyys
 - pientalovaltaisuus
- 5) Siisteyteen ja kunnossapitoon liittyvät tekijät:
 - alueen kunto, hyvä kunnossapito, siisteys
 - uutuus
- 6) Muita tekijöitä:
 - turvallisuus
 - yksityisyys
 - alueen maine, arvostus, sijoitusarvo
 - alueen identiteetti
 - terveellisyys

Ympäristöministeriö julkaisee noin viiden vuoden välein barometriä, joka käsittelee asukkaiden näkemyksiä suomalaisista asuinympäristöistä. Tuorein asukasbarometrikysely on vuodelta 2004 (Strandell, 2005). Kyselyyn vastasi 1892 henkilöä, jotka asuivat yli 10 000 asukkaan taajamissa. Tutkimustulosten mukaan ihmiset olivat yleisesti ottaen hyvin tyytyväisiä asuinympäristöönsä ja sen yleisiin laatutekijöihin. Kuten myös monessa muussa asuinympäristön laatua koskevassa tutkimuksessa, vuoden 2004 asukasbarometrissa tärkein hyvän asuinalueen ominaisuus oli rauhallisuus. Asuinalueen rauhallisena kokemiseen liitettiin liikenteen aiheuttaman melun ja sosiaalisten häiriöiden vähäisyys, alueen turvallisuus sekä luonnon läheisyys asuinalueella. Rauhallisuus ja luonnonomaisuus liittyivät voimakkaasti yhteen. Alueen luonnonympäristöön ja kasvillisuuteen tyytyväiset vastaajat olivat tyytyväisiä myös asuinalueen rauhallisuuteen. Myös palvelujen saatavuus, harrastusmahdollisuudet, oma piha ja viihtyisyys nousivat esiin tärkeinä asumismuodon valintakriteereinä. Hyvin harvoin mainittuja asuinympäristön laatuun liittyviä kriteereitä olivat terveellisyys ja ilmanlaatu. Näiden asioiden vähäinen tärkeys kertoo luultavasti siitä, että terveellisyyttä ja ilmanlaatua pidetään suomalaisilla asuinalueilla yleisesti hyvänä eikä asukkaiden tarvitse sen vuoksi erikseen kiinnittää niihin huomiota.

Koistinen ja Tuorila (2008) tutkivat ihmisten toiveita hyvän elinympäristön ominaisuuksista. Toiveet voitiin tiivistää kolmeen tärkeimpään osa-alueeseen: palvelut kävelytäisyydellä, hyvät liikenneyhteydet sekä luonnonläheisyys ja pientalovaltaisuus.

Kortteisen, Tuomisen ja Vaattovaaran (2005) tutkimuksessa selvitettiin pääkaupunkiseutulaisten asumistoiveita. Tutkimuksessa hyvän asuinalueen tärkeimmiksi ominaisuuksiksi nousivat alueen rauhallisuus ja turvallisuus, luonnonläheisyys ja kauneus sekä alueen pientalovaltaisuus. Pääkaupunkiseudulla asuvat ihmiset olivat keskimäärin varsin tyytyväisiä sekä omaan asuntoonsa että omaan asuinalueeseensa. Tulotasosta riippumatta vastaajista noin 90 prosenttia mielsi oman asuinalueensa vähintäänkin tyydyttäväksi ja omaan asuntoon oltiin vielä tätäkin tyytyväisempiä. Tutkimustulosten anti löytyy kuitenkin tyytymättömyyttä aiheuttaneista tekijöistä. Keskeisimmät niistä liittyivät usein oman asunnon ominaisuuksiin, kuten asunnon kokoon, varustetasoon tai asumisen kustannuksiin, mutta myös asuinalueeseen liittyviä tekijöitä tunnistettiin. Asuinympäristöön liitettyiksi keskeisimmiksi ongelmiksi nousivat sosiaaliseen rauhattomuuteen liittyvät tekijät. Laadultaan heikoksi mielletyllä asuinalueella asukkaita vaivasivat muut alueella asuvat ihmiset, rauhattomuus, järjestyshäiriöt, turvattomuus sekä kasvuympäristön sopimattomuus lapsille. Alueen rauhattomuus liittyi voimakkaasti muuttohalukkuuteen. Asuinalueensa rauhalliseksi mieltävistä asukkaista peräti 80 prosenttia aikoi pysyä paikoillaan, kun taas puolet rauhattomien alueiden asukkaista oli aikeissa muuttaa pois alueeltaan.

Kukkonen ja Lievonen (1986) selvittivät puolestaan vanhusten näkemyksiä asuin ympäristön ominaisuuksista haastattelemalla yhtätoista yli 62-vuotiasta kauhajokelaista vanhusta. Näkemyksissä hyvästä asuin ympäristössä korostuivat turvallisuuteen liittyvät tekijät, joihin liitettiin muun muassa maaston tasaisuus, liukastumisvaaran vähäisyys, hyvä valaistus, kulkureiteillä olevat levähdyspaikat, kohtuullinen matka kauppaan, pankkiin ja julkisen liikenteen pysäkille sekä terveydenhuollon palvelujen saatavuus, meluttomuus, järjestyshäiriöiden ja muiden uhkina koettujen tekijöiden vähäisyys. Myös näkymien tuttuus ja tuttujen ihmisten asuntojen läheisyys teki asuin ympäristöstä vanhusten mielestä turvallisemman tuntuisen. Vanhukset eivät turvallisuustavoitteistaan huolimatta halunneet asuin ympäristön olevan liian helppo, vaan ympäristöön nimenomaisesti toivottiin elävyyttä tuovia tekijöitä. Tällaisina tekijöinä mainittiin erilaiset tapahtumat, virikkeet ja seurattavat asiat sekä mahdollisuudet tehdä erilaisia askareita kuten hoitaa puutarhaa, ruokkia lintuja, seurustella, tarkkailla ympäristöä ja puuhastella pihapiirissä.

Kytän ja Karinkannan (1988) ympäristöpsykologisessa tutkimuksessa tutkittiin suomalaista asumis- ja ympäristökulttuuria haastattelemalla kolmeakymmentäkuutta lapinjärveläistä. Aukkaiden ympäristömieltymykset kohdistuivat paikkoihin, jotka olivat visuaalisesti vaihtelevia ja moni-ilmeisiä, mutta joissa kuitenkin vallitsi tietty harmonia ja järjestys. Vastaajien keskuudessa myös tila ja väljyys koettiin tärkeiksi piirteiksi ympäristössä. Tutkimuksen tuloksissa maailmankuvaan liittyvät tekijät tulivat parhaiten esille fyysiseen ympäristöön kohdistuvissa mielipiteissä ja arvostuksissa, kuten käytännöllisenä asenteena tai esteettisenä kiinnostuksena.

Kytän ja työryhmän (2000) Lahden seudun pientaloalueita asuinalueina käsitelleessä tutkimuksessa ympäristön eri tekijät oli jaoteltu kolmeen eri ryhmään: emotionaalisiin, sosiaalisiin ja fyysisiin tarjoamiin. Tutkimustulosten perusteella emotionaalisisista tekijöistä tärkeimmiksi osoittautuivat alueen koettu kauneus ja kiehtovuus sekä käytettyjen rakennusmateriaalien miellyttävyys. Sosiaalisista tekijöistä selvästi tärkeimpiä olivat puolestaan alueen turvallisuus ja yhteensopivuus oman perheen elämäntapaan. Fyysisistä tekijöistä tärkeimpinä nimettiin alueen tarjoamat liikunta- ja virkistyspalvelut. Myös tämän tutkimuksen perusteella asukkaat arvostavat monimuotoisuutta, vaihtelevuutta ja yksilöllisiä ratkaisuja. Alue, joka oli saanut osakseen vastaajien parhaimmat kokonaisarviointit, edusti maastonmuotoja seuraavaa ja talojen vaihtelevuutta suosivaa kaavoitusta. "Yhtenäiset" alueet saivat huonompia arvioita. Tutkimuksessa "väljyys" ei ollut yhtä keskeinen tekijä kuin muissa tutkimuksissa.

Asukasryhmittäisiä eroja

Tutkimusten mukaan asuin ympäristön tärkeiksi koetut ominaisuudet ovat eri vastaajaryhmissä osin samanlaisia ja osin erilaisia. Sellaiset tekijät kuten toivottu talotyyppi, asunnon hallintasuhde ja toiveasuntoalue ovat tulo- ja koulutustasosta riippumattomia (Kortteinen ym., 2005). Samoin asuinalueeseen liitetyt keskeisimmät toiveet kuten luonnonläheisyys, rauhallisuus ja kaupalliset palvelut, olivat asuinalueesta, koulutuksesta, tulotasosta ja ammatillisesta suuntautuneisuudesta riippumattomia tekijöitä (Kortteinen ym., 2005). Myöskään asuin aluetta kohtaan koettua tyytyväisyyttä ei tunnu selittävän merkittävästi asukkaiden sosioekonominen asema (Kyttä ym., 2000).

Vaikka perustoiveet ympäristön suhteen näyttäisivätkin eri väestöryhmissä olevan pitkälle samanlaisia, voidaan kuitenkin eri elämäntilanteisiin liittyvien tekijöiden todeta ilmenevän ympäristön ominaisuuksien arvostuksissa. Esimerkiksi erityisesti eläkeläisille tärkeitä ominaisuuksia olivat kunnossapidon laatu ja siisteys (Koistinen ja Tuorila, 2008) sekä turvallisuus (Koistinen ja Tuorila, 2008; Kyttä ja Karinkanta, 1988). Lapsiperheet puolestaan arvostivat ympäristössä koulua, kävelyetäisyydellä olevia viheralueita sekä kollektiivista vastuuta lapsista ja nuorista (Koistinen ja Tuorila, 2008). Aukkaat, joilla oli lapsia, myös kokivat tarvitsevänsä muita väestöryhmiä enemmän sekä sisä- että ulkotilaa (Kyttä ja Karinkanta 1988).

Laatukriteerien yhteys fyysiseen ympäristöön

Kytän (2007, 35) mukaan ”Elinympäristön koetun laadun tutkimiseen kriteerien kautta sisältyy eräs keskeinen puute: kokemukset eivät kiinnity fyysiseen ympäristöön.” Näin ollen saatuja tuloksia on vaikea liittää mihinkään konkreettiseen elinympäristön ominaisuuteen tai paikkaan. Esimerkiksi asukkaan nimetessä elinympäristönsä luonnonläheiseksi, ei saavuteta tietoa siitä, mikä tämän tuntemuksen asukkaassa aiheuttaa; ikkunasta avautuva puistonäkymä, pihan vehreys, lähimetsän ulkoilumahdollisuudet, vai kauempana sijaitseva viheralue vai mahdollisesti näiden kaikkein tekijöiden yhteisvaikutus. Kytän ym. tutkimuksissa koettuja laatutekijöitä on pyritty yhdistämään fyysiseen ympäristöön paikallistamalla niiden sijaintia niin sanotun pehmo-GIS-menetelmän avulla. Menetelmässä yhdistyvät tavanomainen kyselytutkimuksen yhteydessä suoritettu tiedonkeruu sekä aluetta kuvaava kartta, johon vastaajat voivat paikallistaa tekijöitä, joihin kiinnittävät huomiota, kuten alueen hyviä tai huonoja puolia, käyttämiään palveluita ja muutoin tärkeitä paikkoja. (Kyttä & Kahila, 2006; Kyttä, 2007).

Paikkatietomenetelmin tiettyyn paikkaan (koordinaattipisteisiin) tarkastikaan sidottu tutkimustapa ei vielä sellaisenaan kiinnitä asukkaiden kokemia laadullisia ominaisuuksia fyysisen ympäristön (eriteltävissä oleviin tai jopa mitattaviin)

konkreettisiin ominaisuuksiin. Vaikka mielipide paikallistettaisiin, emme välttämättä saa tietoa siitä, johtuuko paikan koettu viihtyisyys rakennusten väreistä, viheristutuksista vai paikalla liikkuvista ihmisistä. Tämä edellyttäisi tunnistetun paikan (esimerkiksi tietyn aukion tai talojen välisen tilan) erillistä laadullista analyysyä yhdistettynä käyttäjäkokemuksen tarkentavaan analyysiin ja ymmärtävään tulkintaan.

Kyttä (2007) on tutkinut elinympäristön koettua laatua myös järvenpäälaisten keskuudessa suoritetun kyselytutkimuksen avulla. Elinympäristön laatua selvitettiin vastaajien tärkeiksi nimeämien elinympäristöön liittyvien positiivisten ja negatiivisten laatutekijöiden kautta. Myös tämän paikkaan sidotun tutkimuksen tulokset muistuttivat paljon monien aikaisempien tutkimusten tuloksia. Tärkeimmiksi elinympäristön laatutekijöiksi nimettiin elinympäristön turvallisuus, rauhallisuus, hyvä hoito ja luonnonläheisyys. Vastaavasti negatiivisina koetut tekijät olivat pääasiassa tärkeimmiksi koettujen positiivisten tekijöiden vastakohtia. Tutkimus vahvisti käsitystä, että asuin ympäristön ominaisuuksilla on tärkeä merkitys asukkaiden hyvinvoinnin kannalta. Ympäristön laatutekijöiden toteutumisella oli tilastollisesti merkitsevä yhteys asukkaiden kokemaan yleiseen hyvinvointiin, terveyteen ja elämänlaatuun. Kyttä (2007, 42) havaitsi myös, että mitä tiiviimmin rakennetussa ympäristössä asukkaiden koti oli, sitä huonommin heidän itse määrittelemänsä laatutekijät toteutuivat. Se millaisiin asuin ympäristön fyysisiin ominaisuuksiin ao. laatutekijät kiinnittyvät ja millainen on niiden kytkentä "tiivetyteen", jää tässäkin osin avoimeksi.

Eräs merkittävä Järvenpään tutkimuksessa tehty havainto oli se, että elinympäristössä positiivisena koetut laatutekijät sijaitsivat usein hyvin lähellä vastaajan omaa kotia. Jopa 67 prosenttia laatutekijöistä sijaitsivat alle kilometrin etäisyydellä kodista ja 500 metrin säteeltä löytyi peräti 59 prosenttia laatutekijöistä. Negatiiviset laatutekijät sen sijaan sijaitsivat useimmiten hieman kauempana vastaajan kodista verrattuna positiivisiin laatutekijöihin. Hieman yli puolet kielteisiksi koetuista tekijöistä sijaitsi enintään kilometrin etäisyydellä vastaajan kodista. Merkillepantavaa oli myös se, että suurin osa laatutekijöistä saavutettiin kävellen. Vastaajien nimeämät laatutekijät olivat saavutettavissa myös pyörällä ja julkisilla liikennevälineillä, kun taas omalla autolla ne saavutettiin harvemmin. Itse laatutekijöitä tarkastellessa huomattiin, että luonnonläheisyys oli ominaisuus, joka toteutui muita laatutekijöitä useammin etäämpänä kodista, kun taas rauhallisuus toteutui useimmiten aivan kodin välittömässä läheisyydessä. Kytän mukaan nämä tulokset viittaavat siihen, että toisin kuin usein väitetään, asunnon lähiympäristöllä on myös postmodernille ihmiselle tärkeä merkitys latautumis- ja turvapaikkana hektisen työelämän vastapainona (Kyttä, 2007).

Aikaisemmat tutkimukset ovat tuoneet vain niukasti tietoa asuin ympäristön konkreettisten ominaisuuksien merkityksestä ympäristön koetulle laadulle. Tieto siitä, miten rakennetun ympäristön konkreettiset ominaisuudet, rakennusten korkeudet, julkisivujen jäsentely, parvekkeiden koot ja muodot, käytetyt materiaalit, värit,

ulkotilojen sijoittelu, pihojen ja muiden ulkotilojen muodot, viheralueiden ja istutusten määrä ja laatu jne. vaikuttavat paikan arvostukseen, toisi asuinrakennuttajalle ja suunnittelijalle hyödyllistä tietoa. Myös tällaista tutkimusta on tehty runsaasti. Llinaresin ja Pagen (2007) mukaan tämä tutkimus on kuitenkin usein keskittynyt tarkastelemaan yksittäisiä ominaisuuksia kuten katon muotojen, värien, arkkitehtonisten tyylien tai erityyppisten luonnon ympäristöjen arvostusta tai muita niiden herättämiä reaktioita (Llinares & Page, 2007). Näin rajatun tarkastelun puute on, ettei tällöin saada tietoa eri piirteiden keskinäisistä merkityseroista eikä niiden suhteellisesta merkityksestä käyttäjän mielipiteen tai ostoaikomuksen muodostumisessa.

Tutkimus käyttäjän reaktioiden muodostumisesta, eli siitä mihin asioihin käyttäjät itse kiinnittävät huomiota arvioitavassa kohteessa ja siitä miten kokonaisarvostus näistä muodostuu, on harvinaisempaa. Llinares ja Page (2007) tarttuivat tähän haasteeseen pyrkien tarkastelemaan asunnon kaikkien piirteiden merkitystä asukkaiden kokemalle asunnon laadulle. Käytännössä he pyysivät osallistujia arvioimaan kyselylomakkeella 112 kuvien ja tekstin avulla esiteltyä asuntokohdetta 60 annetun adjektiivin suhteen. Näistä muodostettiin faktorianalyysin avulla viisitoista vastaajien arvioita kuvailevaa ulottuvuutta (kuten asunnon koettua omaleimaisuutta, rauhallisuutta tai keittiön toimivuutta). Sen jälkeen tutkijat tarkastelivat näiden faktoriulottuvuuksien merkitystä vastaajien kokonaisasenteen kannalta. Tulokseksi saatiin tietoja, jotka kertovat esim. tietyssä kohteessa olevan keittiöön liittyviä ja toisessa yksityisyyteen liittyvä puutteita, tai että kohde a koettiin tunnelmaltaan epämuodollisemmaksi kuin kohde b. Lisäksi tutkimus kertoo viidentoista ulottuvuuden suhteellisesta vaikutuksesta ostohalukkuuteen; esim. asunnon omaleimaisuus ja ylellisyytys ("originality and luxury") lisäsivät ostohalua enemmän kuin sen rauhalliseksi arvioitu tunnelma.

Tämäntyyppisessä kvantitatiivisessa tutkimuksessa on myös omat puutteensa tulosten käytäntöön soveltamisen kannalta. Ensinnäkin tutkijat, eivät käyttäjät, valitsevat arvioinnissa käytettävät adjektiivit, jolloin on epävarmaa tulevatko käyttäjille tärkeät ominaisuudet esille. Toiseksi, tällainenkaan tutkimus ei anna tietoa siitä, mihin konkreettisiin ominaisuuksiin perustuu esim. vastaajien käsitys keittiön puutteellisuudesta.

Tässä tutkimuksessa on selvitetty sekä vastaajien omaa käsitystä asuinympäristön laadusta että sitä, miten eri laatuominaisuudet ja niistä johdettavat arvostukset liittyvät paikan fyysisiin piirteisiin. Tutkijat eivät määritelleet etukäteen, millaisia ominaisuuksia vastaajat arvioivat, vaan osallistujat saivat nostaa esille mitä tahansa asioita, jotka he kokivat arviointipaikoissa myönteisinä tai kielteisinä asuinympäristön ominaisuuksina. Tutkijan valinnat ohjaavat tuloksia kuitenkin tutkimusärsykkeiden valintojen kautta, eli tässä arvioinnin kohteeksi valittujen paikkojen kautta.

2. Tavoitteet

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää mitä piirteitä ihmiset arvostavat (mahdollisessa) asuinympäristössään ja miksi. Erityisesti pyritään tunnistamaan arvostusten yhteys konkreettisiin rakentamisen ja suunnittelun ratkaisuihin sekä niiden yhteydet asukkaille tärkeisiin arvoihin. Toisena tavoitteena on kokeilla asumistutkimuksen piirissä uuden askellusmenetelmän soveltamista tähän tarkoitukseen.

Tutkimus jakaantuu kahteen osaan: askellusmenetelmää hyödyntäviin haastattelututkimuksiin Leppävaarassa ja Kartanonkoskella sekä maksuhalukkuuskyselyyn pääkaupunkiseudulla asuntoa etsivien joukossa. Ensin mainittu osa on muodostanut tutkimuksen pääosan. Toinen osa tuo täydentävää tietoa eri laatutekijöiden merkityksestä käyttäjille silloin kuin käytettävissä oleva rahamäärä on selvästi rajattu.

Leppävaaran ja Kartanonkosken haastattelututkimusten tavoitteena on selvittää näiden esimerkkiasuinympäristöjen ja niiden eri kohteiden keskeisiä myönteisiä tai kielteisiä koettuja ominaisuuksia sekä arvostuksen taustalla vaikuttavia syitä. Haastattelut perustuivat osallistujien tekemään kävelykierrokseen arvioitavissa kohteissa.

Maksuhalukkuuskyselyn tavoitteena on arvioida, miten asukkaat painottavat erityyppisiä asumisen parannusratkaisuja joutuessaan valitsemaan erisuuruisia kustannuksia aiheuttavien vaihtoehtojen välillä. Kysymys on muotoiltu hypoteettiseksi tehtäväksi sijoittaa 10 000 € rakenteilla olevan oman välittömän asuinympäristön parannuksiin.

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Projektissa toteutettiin kaksi laadullista osatutkimusta, yksi Espoon Leppävaarassa ja toinen Vantaan Kartanonkoskella. Laadullisten osatutkimusten aineistonkeruu suoritettiin askellusmenetelmän sovellutuksella, jota Lundgren (2009) oli käyttänyt Ruotsin Frösundassa tekemässään tapaustutkimuksessa. Seuraavassa kuvataan ensin kohdealueita, seuraavaksi askellusmenetelmä ja sen jälkeen tapa, jolla menetelmää sovellettiin tämän projektin tapaustutkimuksissa.

3.1 Means-end-chain-teoria ja askellusmenetelmä

Tässä tutkimuksessa käytetty askellus- eli laddering-menetelmä perustuu ns. ”means-end-chain” eli MEC-teoriaan, joka Gutman (1982) on kehittänyt kuluttajatutkimukseen soveltuvaksi psykologisen henkilökohtaisten käsitteiden teorian (Kelly, 1955) pohjalta. Kyseessä on laadullinen tutkimusmenetelmä, jonka lähtökohtana on alkuperäisen teorian ajatus siitä, että ihmisillä on taipumus pyrkiä ymmärtämään ja hallitsemaan maailmaa koskevaa tietoa luokittelemalla ja käsitteellistämällä asioita. Henkilön käyttämien käsitteiden ja luokittelujen ajatellaan siksi kertovan hänen ajattelutavoistaan, motiiveistaan ja arvioistaan. Askellus eli laddering on haastattelumenetelmä, jolla näitä käsitteitä, niiden sisältöjä ja keskinäisiä suhteita selvitetään.

Kuluttajatutkimuksessa MEC-teorian keskeinen ajatus on, että kuluttaja ei valitse tuotteita niiden ominaisuuksien perusteella vaan sen perusteella, mitä hyvää tai huonoa hän odottaa tuoteominaisuuksista seuraavan itselleen. Hyödykkeet ovat kuluttajan näkökulmasta siten potentiaalisia keinoja hänelle itselleen tärkeiden seurausten saavuttamiseen ja näiden kautta hänelle tärkeiden elämän arvojen edistämiseen. Kuluttaja nähdään päämäärätietoisena päätöksentekijänä, jonka oletetaan pyrkivän maksimoimaan valintojensa kautta saamansa hyödyt ja minimoimaan haitat. (Gutman, 1982.)

MEC-teoria tarjoaa mallin, jonka avulla voidaan pyrkiä ymmärtämään kuluttajan ja kulutushyödykkeiden suhteita; sitä miten hyödykkeen valinta vaikuttaa kuluttajalle

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

tärkeiden päämäärien saavuttamiseen. (means = hyödykkeet ja niiden ominaisuudet, ends = odotetut seuraukset, tavoitteet tai arvot). Hyödyke määritellään tässä lähestymistavassa ominaisuuksiensa kautta. Teorian mukaan tuotevalinnan taustalla olevaa motivaatiota koskevat käsitteet ovat ihmisen mielessä järjestäytyneet luokkiin ja nämä luokat edelleen ominaisuus-seuraus-arvo -ketjuiksi². Usean ketjun rakennelma muodostaa hierarkkisen arvokartan, joka voi kuvata esimerkiksi tiettyyn päätökseen liittyvää motivaatorakennetta tai kognitiivisten käsitteiden rakenteita. (Feunekes ym., 2001; Grünert ym., 1995; Gutman 1982; Olson & Reynolds, 2001.)

Ominaisuudet, seuraukset ja arvot, niiden muodostamat *arvoketjut* tai *askelmat* (ladders) sekä *arvokartat* (hierarchical value maps) ovat means-end-chain-teorian ydinkäsitteitä. Hierarkian alimmalla tasolla olevilla *ominaisuuksilla* (attributes) tarkoitetaan niitä tuotteiden ominaisuuksia, joiden avulla kuluttaja kuvaa ja vertailee hyödykkeitä. *Seurauksilla* (consequences) tarkoitetaan hyötyjä tai haittoja, joita kuluttaja uskoo tuotevalinnasta seuraavan hänelle itselleen, ja jotka vaikuttavat hänelle tärkeiden päämäärien toteutumiseen. *Arvot* (values) ovat arvokartan hierarkian ylimmän tason käsitteitä; ne ovat aineettomia, kuluttajan elämän tärkeitä päämääriä, jotka kuvastavat kuluttajan tarpeita ja uskomuksia. Arvot ohjaavat kuluttajan valintoja sekä tiedon hallinnassa käyttämiä luokitteluja. *Arvokartta* (hierarchical value map) on kuva, joka esittää ominaisuus-seuraus-arvo-ketjut graafisessa muodossa sekä eri arvoketjujen yhteydet toisiinsa. MEC-teoriassa ollaan erityisesti kiinnostuneita siitä, miten ominaisuudet, seuraukset ja arvot ovat yhteydessä toisiinsa. Arvokartoilla kuvataan askellushaastatteluilla saadut tulokset. (Feunekes ym., 2001; Grünert ym., 1995; Gutman, 1982; Olson & Reynolds, 2000; Reynolds & Gutman, 1988.)

Askellus on yksilöhaastattelumenetelmä, jonka avulla on mahdollista kerätä MEC-teorian mukaista laadullista aineistoa hyödykevalintojen tai arvostusten taustalla olevista motivaatorakenteista. Menetelmän erityispiirteenä on sekä laadullisen että määrällisen tiedon tuottaminen ja niiden yhdistäminen graafisessa muodossa. Kuten laadullisilla menetelmillä yleensä, tälläkin menetelmällä päästään käsiksi ihmisten omiin ajattelutapoihin ja taustalla oleviin motiiveihin. Lisäksi askellusmenetelmä tuottaa määrällistä aineistoa mm. ominaisuus-seuraus-arvo-ketjujen yhteyksien esiintymistiheyksistä, eli siitä mitkä yhteydet ovat yleisimpiä vastaajien keskuudessa.

² Teorian oletus ajatusten ja käsitteiden hierarkkisesta järjestymisestä yleisestä yksityiskohtaiseen on varsin kaavamainen, eikä täysin vastaa todellisuutta. Ihmisen muistissa oleva tieto voi järjestäytyä myös muilla tavoin (vrt. Anderson, 1995). Teoria tulkinnasta on erilaisia näkemyksiä esim. sen suhteen kuvaako arvokartta tiettyyn asiaan ja tilanteeseen liittyvää motivaatorakennetta vai tilanteesta riippumatonta kognitiivista rakennetta. Tulkinnoista ja puutteista riippumatta, menetelmä voi tuottaa käytännössä hyödyllistä tietoa. Teorian kritiikistä ja tulkinnoista ks. esim. Costa ym., 2004; Grünert & Grünert, 1995)

Aineiston pienuudesta johtuen esiintymistiheyksien perusteella saadaan kuitenkin vain suuntaa antavaa tietoa.

Askellusmenetelmä (laddering) käsittää melko laajan kirjon erilaisia, edellä kuvatun periaatteen pohjalle rakennettuja menetelmiä, jotka vaihtelevat paljonkin mm. sen suhteen kuinka strukturoidulla tavalla aineisto kerätään ja käsitellään (Grunert ym., 1995a; Miles & Rowe, 2004, Reynolds & Gutman 1988).

Askellusmenetelmät käsittävät kuitenkin tyypillisesti kolme päävaihetta:

- 1) Tuoteominaisuuksien selvittäminen ja tärkeimpien ominaisuuksien valinta
- 2) Varsinainen askellushaastattelu
- 3) Aineiston käsittely ja analyysit

Tuoteominaisuuksien selvittäminen

Askellusmenetelmän aineiston keruussa ensimmäisenä tehtävänä on selvittää, mitä käsitteitä ja luokitteluja kuluttaja käyttää arvioidessaan tutkimuksen kohteena olevia hyödykkeitä. Tähän ns. ominaisuuksien selvittämiseen (attribute elicitation) on olemassa useita menetelmiä. Perinteisesti käytetään erityyppisiä vertailutehtäviä, joissa kuluttajia pyydetään vertailemaan tutkijan valitsemissa tuote-esimerkkejä ja esim. kertomaan missä suhteessa ne ovat samanlaisia tai erilaisia. Vertailujen käyttö perustuu alkuperäisen teorian ajatukseen siitä, että vertailu tuo esiin ne käsitteet, joita henkilö luontaisesti käyttää kohteena olevien hyödykkeiden erotteluun ja luokitteluun. (Beck-Larsen & Nielsen, 1999; Costa ym., 2004; Reynolds & Gutman, 1988; Miles & Rowe, 2004)

Vertailevan menetelmän sijaan tuoteominaisuuksien selvittämiseen voidaan käyttää myös ns. suoran kysymisen menetelmää (direct elicitation), jossa vastaajia pyydetään suoraan kertomaan esim. tuotteen ostopäätöksen kannalta merkittävimmät asiat tai listaamaan ominaisuudet, joihin he kiinnittävät huomiota tiettyjä tuotteita vertaillessaan. Kaikki edellä mainitut ominaisuuksien selvittämiskeinot pyrkivät alkuperäisen teorian ajatuksen mukaisesti kuluttajan omien käsitteiden selvittämiseen. Askellus(laddering)-nimen alla kulkevilla menetelmissä käytetään kuitenkin myös tutkijan valmiiksi luomia ominaisuuslistoja, joista vastaaja valitsee tai pisteyttää hänelle tärkeimmät (esim. Coolen, 2002). Tämä on mielekästä silloin, kun tutkimusalue on jo ennestään hyvin tunnettu. (Beck-Larsen & Nielsen, 1999; Costa ym., 2004; Reynolds & Gutman, 1988; Miles & Rowe, 2004.) Tässä tutkimuksessa käytetty menetelmä on lähinnä suoraa kysymistä.

Ominaisuuksien selvittäminen on askellustutkimuksen onnistumisen kannalta tärkeä vaihe, sillä esiin tulleet ominaisuudet viitoittavat suunnan kaikelle esiin tulevalle

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

aineistolle. Vaikka menetelmällä pyritäänkin selvittämään kuluttajan omia käsitteitä, ominaisuuksien selvittämisessä käytetyt, tutkijan valitsemat, ärsykkeet ohjaavat kuitenkin aina kuluttajan huomion kiinnittymistä. Tyypillisesti käytetyssä vertailutehtävissä tutkijan valitsemat esimerkkituotteet vaikuttavat luonnollisesti siihen, mitä ulottuvuuksia niistä voi olettaa tulevan esille. Esimerkiksi jos vertailtavana on hedelmiä ja kakkuja, voi olettaa kuluttajan näkevän niissä eroa ainakin terveellisyyden suhteen. Vastaavalla tavalla tässä tutkimuksessa ärsykkeinä toimivat arviointipaikat ja asiat, jotka paikalla seisoessa ovat näkyvissä.

Tärkeimpien ominaisuuksien valinta

Varsinainen haastattelu lähtee liikkeelle edellä kuvatuista ”tuoteominaisuuksista”. Jos tutkimuksen ensimmäinen vaihe tuottaa hyvin runsaasti ominaisuuksia, karsinta on tarpeen. Haastattelun pohjaksi otetaan vain vastaajalle aiheen kannalta tärkeimmät ominaisuudet. Myös näiden selvittämiseen on useita eri menetelmiä (Reynolds & Gutman 1998). Kuluttajaa voidaan pyytää esim. valitsemaan mainitsemistaan ominaisuuksista itselleen esim. kolme tärkeintä tai arvioimaan niiden tärkeyttä annetulla asteikolla. Tässä tutkimuksessa osallistujia pyydettiin laittamaan lomakkeelle kirjaamansa paikan hyvät ja huonot ominaisuudet tärkeysjärjestykseen. Haastattelussa käytiin yleensä läpi kaikki osallistujan mainitsemat ominaisuudet, mutta analyysivaiheessa käsittely rajoitettiin kolmeen tärkeimpään myönteiseen ja kielteiseen ominaisuuteen kutakin arviointipaikkaa kohden.

MEC-ketjujen selvittäminen, eli askellus-haastattelu

Varsinainen askellushaastattelu on henkilökohtainen haastattelu, jonka tarkoituksena on selvittää, mitä seurauksia vastaaja uskoo mainitsemillaan ominaisuuksilla olevan itselleen ja edelleen mihin hänelle tärkeisiin arvoihin seuraukset liittyvät. Näin selvitetään siis vastaajan motivaatorakennetta. Haastattelu etenee selvittämällä jokaisesta haastateltavan tärkeäksi kokemasta ”ominaisuudesta” mitä seurauksia haastateltava olettaa ominaisuudesta itselleen olevan. Tämä tehdään kysymällä ”Miksi se (ominaisuus) on sinulle tärkeää?” -tyyppisiä kysymyksiä, kysymyksen muotoa kuitenkin vaihdellen. Saadusta vastauksesta jatketaan edelleen samantyyppisillä kysymyksillä kunnes päästään kohteen ominaisuuden arvostamisen taustalla oleviin arvoihin saakka tai kunnes haastateltava ei enää pysty antamaan vastauksia.

Haastattelun toteutustapa voi vaihdella etukäteen tarkkaan jäsennellystä (hard laddering) haastattelusta lähes vapaan keskustelun tyyppiseen haastatteluun (soft laddering)³. Liian kaavamaisesti ja väkisin teorian olettamassa hierarkkisessa järjestyksessä etenevää kysymystavan vaarana on, että haastattelun varsinainen aihe jää toissijaiseksi ja tulokseksi saadaan epärelevanttejä vastauksia. Liian väljän haastattelun vaarana taas on epäsystemaattinen aineisto, jonka analysoinnissa tutkijan tulkinnan merkitys voi korostua liikaa (Grünert ym., 1995, Jonas & Beckmann, 1998; Miles & Rowe, 2004.)

Yleisin lienee puolistrukturoitu haastattelu, jossa haastatteliija huolehtii siitä, että jokaisen tason (ominaisuudet, seuraukset, arvot) asiat saadaan esille, kuitenkin muunnellen kysymyksiä, ”pakottamatta” ja rajoittamatta haastateltavan puhetta paljoa. Tätä lähestymistapaa sovellettiin myös käsillä olevassa tutkimuksessa.

Aineiston analysointi

Kuten muissakin laadullisissa menetelmissä, analysoinnin ydin on sisällön analyysi. Erityistä askellusmenetelmälle on aineiston aineistolähtöisen sisällönlukituksen perusrunkona toimiva jaottelu ominaisuuksiin, seurauksiin ja arvoihin sekä niiden välisistä yhteyksistä laadullisen tiedon lisäksi saatava määrällinen tieto.

Askellusmenetelmässä analyysi alkaa jakamalla aineisto ns. asialohkoihin ja kirjaamalla haastatteluaineisto arvoketjujen (ladders) muotoon. Asialohkoilla (chunks) tarkoitetaan pienintä haastateltavan mainitsemaa asiakokonaisuutta, kuten ”vaihtelevat värit”, ”omaleimainen arkkitehtuuri”, ”helpottaa lasten päivähoiton järjestämistä”. Arvoketjulla tarkoitetaan asialohkojen ketjua, joka on kuvaus siitä, mihin seurauksiin ja arvoihin tuoteominaisuus liittyy kuluttajan mielessä, esimerkiksi: ”kaupat lähellä” > ”helpottaa asiointia” > ”jää aikaa perheelle” > ”perhe tärkeä” (Toinen esimerkki Kuva 1). Jos haastattelussa edetään kaavamaisesti etukäteisjäsentelyn mukaan (hard laddering), aineisto on valmiiksi ketjujen muodossa. (Miles & Rowe, 2004.) Jos haastattelumenetelmä on joustavampi (soft laddering), kuten tässä tutkimuksessa, haastatteluaineisto ei ole aina selkeästi erotettavissa asialohkoiksi, vaan haastateltavan sama lause voi olla useamman koodiluokan pohjana oleva lohko.

³ Ns. soft-laddering on syvähaastattelua muistuttava tapa, jossa haastattelu etenee lähes vapaan keskustelun tyyppisesti ja tutkija konstruoi aineistosta ominaisuus-seuraus-arvo-ketjut jälkikäteen. Hard-laddering termiä käytetään strukturoidusta kysymystavasta, jossa haastateltavaa ohjataan tuottamaan ominaisuus-seuraus-arvo-ketjut etukäteen jäsennellyistä konkreettisista ominaisuuksista abstraktimmalle tasolle edeten. On myös kehitetty menetelmä (association pattern technique), jolla ominaisuuksien, seurausten ja arvojen yhteyksistä kerätään tietoa täysin jäsennellyllä kirjallisella kyselyllä (ter Hofstede, ym., 1998). Tavallisimmin käytetään kuitenkin osittain jäsennellyä, mutta joustavaa haastattelua. (Pieters ym., 1995; Walker & Olson, 1991; Russel ym., 2004.)

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Analyysi alkaa luokittelemalla lohkot alustavasti johonkin seuraavista ryhmistä: konkreettiset ominaisuudet, abstraktit ominaisuudet, toiminnalliset seuraukset, psykologiset seuraukset, välineelliset arvot tai lopulliset arvot (Kuva 1). Kaikkien näiden luokkien alle luodaan vielä sisältöä kuvaava luokittelu ja koodit normaalin laadullisen aineiston analyysin tavoin. Toisin sanoen samansisältöiset asialohkot luokitellaan yhteen ja luokka nimetään sisältöä kuvaavalla termillä. (esim. Spiggle, 1994)

Kuva 1. Esimerkki arvoketjusta ja sen osista

Kun aineisto on koodattu ja ketjujen muodossa, siitä voidaan tuottaa ns. implikaatiomatriisit⁴ ja niiden graafiset kuvat eli hierarkkiset arvokartat. Implikaatiomatriisi kertoo sisältöluokkien väliset yhteydet koko aineistossa (tai alaryhmässä). Matriisin sarakkeet ja rivit edustavat kaikkia koodiluokkia, ja sen solut kertovat kunkin yhdistelmän esiintymistiheyden.

Hierarkkinen arvokartta perustuu implikaatiomatriisiin. Se esittää graafisessa muodossa *yleisimmin* mainitut ominaisuus-seuraus-arvo-ketjut ja eri arvoketjujen yhteydet toisiinsa. Hierarkkinen arvokartta voidaan piirtää yhden tai useamman haastattelun perusteella. Tulosten tarkastelu tapahtuu matriisista saatavien tunnuslukujen sekä hierarkkisten arvokarttojen avulla. Niistä voidaan tehdä päätelmiä esim. yleisimmistä esille tulleista asioista ja yhteyksistä eritasoisten elementtien välillä.

Matriisien luominen, yhdistäminen, käsittely ja kuvien piirtäminen voidaan tehdä käsin tai tarkoitusta varten kehitetyillä analyysiohjelmilla kuten LadderMap tai tässä tutkimuksessa käytetty MECANALYST (Nielsen ym., 1998; Miles & Rowe 2004).

Tässä tutkimuksessa käytettyä aineiston keruu- ja analysointitapaa kuvataan tarkemmin luvussa 3.5.

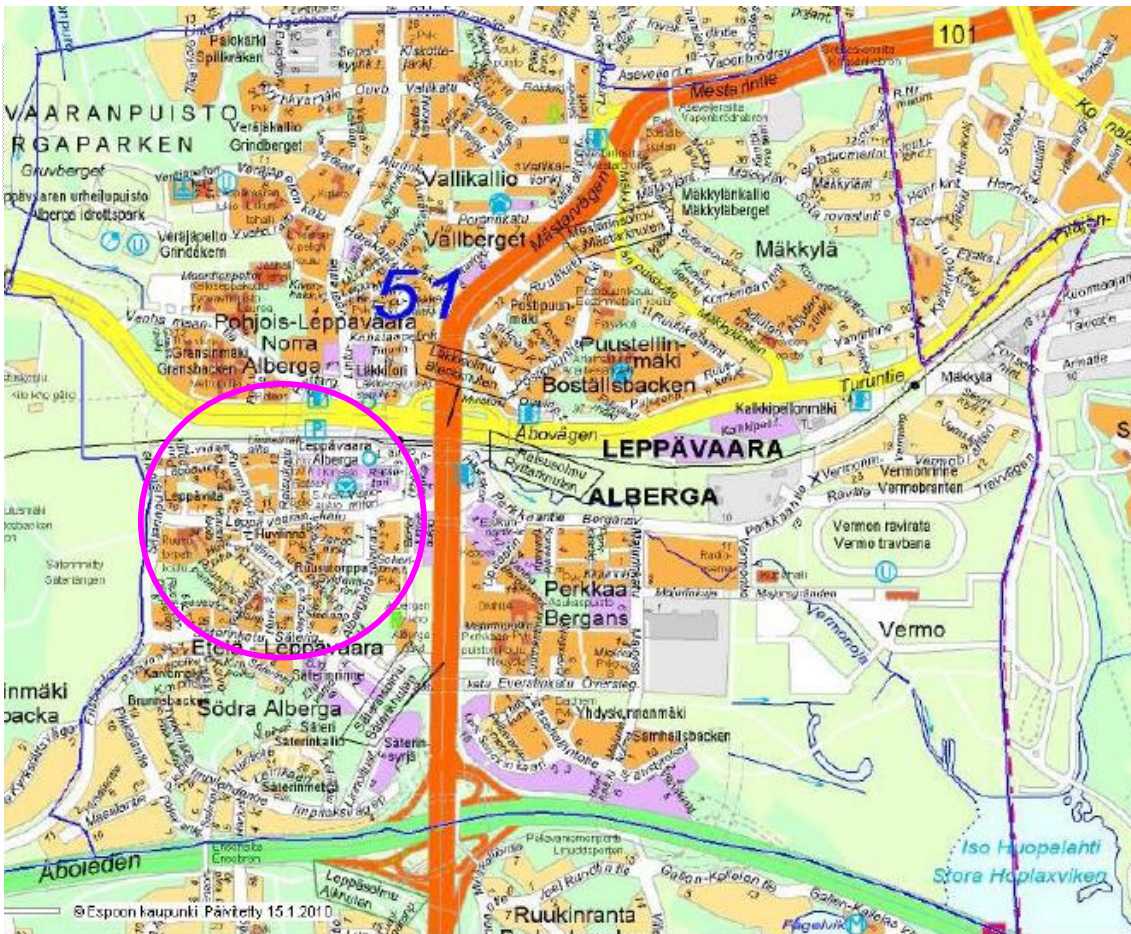
3.2 Taustatietoja kohdealueista: Leppävaara ja Kartanonkoski

Leppävaara

Leppävaara valittiin projektin tutkimuskohteeksi, koska se edustaa kaupunkimaista asumista vilkkaassa paikalliskeskuksessa. Leppävaaran alueelta löytyy asuntojen ja runsaiden kaupallisten palvelujen ohella myös toimistorakennuksia (vrt. Taulukko 1). Etenkin radan eteläpuolinen alue on kehittynyt viime vuosina voimakkaasti. Rakennuskanta siellä on suhteellisen uutta, pääosin viimeisen kymmenen vuoden aikana rakennettua. Siten se edustaa niin arkkitehtuuriltaan kuin ympäristölliseltä ulkoasultaan tyypillistä nykyrakentamista. Erityisen mielenkiintoisen tutkimuskohteen Leppävaarasta tekee toimitilarakentamisen ja asuntorakentamisen limittyminen ja siten alueen kokeminen sekä palvelu- että asuinympäristönä. Tutkimusalue sijoittuu Etelä-Leppävaaran alueelle (vrt. Kuva 2)

⁴ Implikaatiomatriisi perustuu yksittäisten vastaajien yhteenvetomatriiseihin, joka ilmaisee sisältöluokkien keskinäisten yhteyksien määrät, esim. sen kuinka monta kertaa ominaisuuteen ”kaupat lähellä” liittyy arvo ”perheen tärkeys”. Kaikkien vastaajien matriisit yhdistetään ns. (aggregate) implikaatiomatriisiksi.

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Kuva 2. Leppävaaran alue ja tutkimuspaikkojen sijoittumisalue (ympyröity). (Karttalähde: Espoon karttapalvelu, kaupunginosat, <http://kartat.espoo.fi/>)

Leppävaara on yksi Espoon viidestä kaupunkikeskuksesta ja niistä suurin. Suur-Leppävaaran alueella asuu parhaillaan lähes 60 000 asukasta. Alue elää voimakkaan kasvun aikaa ja tulevaisuudessa asukasmäärän odotetaan nousevan merkittävästi (Leppävaara, 2010) Leppävaara sijaitsee merkittävässä liikenteen solmukohdassa Kehä I:n, Turun moottoritien ja Helsingistä Turkuun vievän junaradan risteyksessä.

1900-luvun alussa Leppävaara tunnettiin huvilaesikaupunkina. Rakentaminen keskittyi pitkään alueen pohjoisiin osiin. Rautatien eteläiselle puolelle avattiin 1971 Suomen ensimmäisen automarket, Maxi-Market. Sen jälkeen on radan pohjoispuolelle avattu kauppakeskus (kauppiastavaratalo) Galleria. 2000-luvulla Leppävaara on kehittynyt yhä vilkkaammaksi kauppapaikaksi kauppakeskus Sellon rakentamisen myötä. Maxi-Market purettiin vuonna 2003 Sellon toisen rakennusvaiheen tieltä. Sello on rikastuttanut alueen palvelutarjontaa merkittävästi tarjoamalla perinteisten kauppapalvelujen ohella myös erilaisia kulttuuri- ja julkisia palveluja (mm. aluekirjasto ja konsertti- ym. yleisötapahtumille tarkoitettu Sello-sali). Lisäksi Leppävaara on huomattava

koulutuksen ja opetuksen keskittymä. Alueella sijaitsevat mm. ammattikorkeakoulut (Laurea ja Metropolian osittain), musiikkiopisto ja kelloseppäkoulu.

Leppävaaran länsipuolella on suhteellisen laajaa viheraluekokonaisuus tarjoten siten hyvät mahdollisuudet ulkoiluun ja luonnossa liikkumiseen.

Rakennuskanta Leppävaarassa

Pääosa Etelä- ja Pohjois-Leppävaaran rakennuskannasta on asuinrakennuksia, mutta myös toimisto- ja liiketilaa on runsaasti (Taulukko 1). Pohjois-Leppävaaran asunnoista ja liikerakennuksista suurin osa on rakennettu 1980- tai 90-luvulla (Taulukko 2). Etelä-Leppävaara on rakennettu hieman myöhemmin, 1990- ja erityisesti 2000-luvulla. (Helsingin seudun aluesarjat, E1, 2010.)

Taulukko 1. Rakennusten lukumäärät ja kerrosalat rakennustyyppin mukaan Pohjois- ja Etelä-Leppävaarassa 2008 (Helsingin seudun aluesarjat, Tilasto E1, 2010)

	kpl		m ²	
Kaikki rakennukset	550	100 %	904 551	100 %
Asuinrakennukset	442	80 %	134 415	57 %
Liikerakennukset	15	3 %	131514	15 %
Toimistorakennukset	26	5 %	134415	15 %

Taulukko 2. Rakennustyyppit Pohjois- ja Etelä-Leppävaarassa 2008 ja rakennusten valmistumisvuoden mukaan (Helsingin seudun aluesarjat, E1, 2010)

	Etelä-Leppävaara		Pohjois-Leppävaara	
-1920	5	2 %	6	2 %
1921-1929	2	1 %	1	0 %
1930-1939	3	1 %	3	1 %
1940-1949	0	0 %	6	0 %
1950-1959	18	7 %	33	12 %
1960-1969	15	6 %	5	2 %
1970-1979	10	4 %	6	2 %
1980-1989	121	45 %	3	1 %
1990-1999	67	25 %	38	14 %
2000-2009	18	7 %	171	61 %
Tuntematon	12	4 %	7	3 %

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Valtaosa Leppävaaran asutokannasta on asuinkerrostaloja. Suurin osa asuinkerrostaloista on korkeita neli- tai useampi kerroksisia rakennuksia. Erillisiä pientaloja tai rivitaloja on alueella suhteellisen vähän, Etelä-Leppävaarassa kuitenkin hieman Pohjois-Leppävaaraa enemmän (Taulukko 3). Valtaosa Leppävaaran asunnoista on kaksioita tai kolmioita. Leppävaarassa on lähes yhtä paljon omistusasuntoja kuin erilaisia vuokra-asuntoja. Asumisoikeusasuntoja on n. 11 %.

Taulukko 3. Asunnot Etelä- ja Pohjois-Leppävaarassa vuonna 2008. (Helsingin seudun aluesarjat E2 ja E3, 2010)

Asutokanta talotyyppin mukaan		
Kaikki talotyyppit	6 320	100 %
Asuinkerrostalot	6 003	95 %
Rivi- ja ketjutalot	116	2 %
Erilliset pientalot	194	3 %
Asunnot		
Pohjois-Leppävaara	3415	51 %
Etelä-Leppävaara	3217	49 %
Asunnot huonetyypin mukaan		
1h + kk/kt/k	917	14 %
2h + kk/kt/k	1463	22 %
3h + kk/kt/k	1682	25 %
4h + kk/kt/k	745	11 %
5h tai suurempi	210	3 %
huoneluku tuntematon	7	0 %
Asunnot hallintaperusteen mukaan		
Omistaa talon	114	2 %
Omistaa asunnon osakkeet	2529	38 %
Aravavuokra-asunto	894	13 %
Korkotukivuokra-asunto	960	14 %
Muu vuokra-asunto	1093	16 %
Asumisoikeusasunto	745	11 %
Muu tai tuntematon	297	4 %

Väestö

Vuonna 2009 Pohjois-Leppävaarassa oli 5 813 asukasta ja Etelä-Leppävaarassa 5 961 asukasta. Pohjois-Leppävaarassa suurin osa väestöstä on 20–29-vuotiaita ja 50–64-vuotiaita, kun taas Etelä-Leppävaarassa suurin osa väestöstä on nuorempaa, 20–29-vuotiaita ja 30–39-vuotiaita. Etelä-Leppävaarassa on yli kaksinkertainen määrä alle 16 -vuotiaita lapsia verrattuna eläkeläisten määrään. Pohjois-Leppävaarassa lapsia on puolestaan vain hieman eläkeläisiä enemmän. (Helsingin seudun aluesarjat, E2, 2001)

Alueen asukkaat ovat suhteellisen korkeasti koulutettuja. Yli puolet Leppävaaran väestöstä on suorittanut perusasteen jälkeisen tutkinnon ja noin viidennes on suorittanut ylemmän korkeakouluasteen tutkinnon. Tutkinnon suorittaneita naisia on hieman miehiä enemmän, mutta miehillä sen sijaan on naisia useammin ylempi korkeakoulututkinto suoritettuna. (Taulukko 4)

Taulukko 4. Väestö Pohjois- ja Etelä-Leppävaarassa vuonna 2009. (Helsingin seudun aluesarjat, E2 Espoon väkiluku ikäryhmittäin, E1 Espoon asuntokunnat henkilöluvun mukaan ja E1 Espoon 15 vuotta täyttäneet koulutustason mukaan)

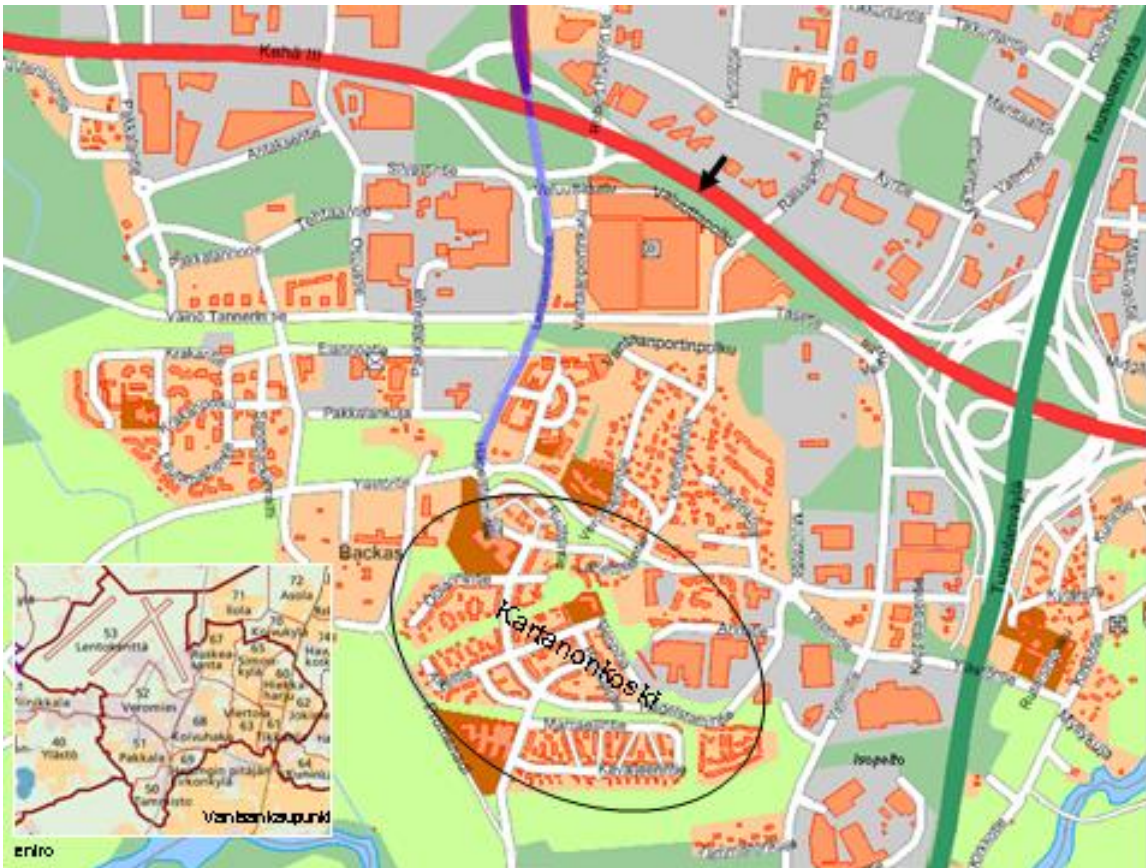
Asukkaat		
Pohjois-Leppävaara	5 813	49 %
Etelä-Leppävaara	5 961	51 %
Yhteensä	11 774	100 %
Asukkaiden ikärakenne		
0–6	1 059	9 %
7–15	806	7 %
16–29	3 347	28 %
30–64	3 725	32 %
65–	2 565	22 %
Asuntokuntien koko		
Asuntokunnat yhteensä	6 320	100 %
Henkilöluku 1	2 988	47 %
Henkilöluku 2	2 085	33 %
Henkilöluku 3	668	11 %
Henkilöluku 4	399	6 %
Henkilöluku 5+	180	3 %
Koulutustaso		
Tutkinnon suorittaneita yhteensä	7 480	75 %
Keskiaste	3 602	36 %
Alin korkea-aste	1 022	10 %
Alempi korkeakouluaste	1 290	13 %
Ylempi korkeakouluaste	1 441	14 %
Tutkijakoulutus	125	1 %
Ei tutkintoa tai tuntematon	2 530	25 %

Pohjois- ja Etelä-Leppävaaran väestön keskitulo oli vuonna 2007 suurin piirtein samansuuruinen, noin 28 000 €/vuodessa. (Helsingin seudun aluesarjat, E1)

Kartanonkoski

Toinen tutkimusalue sijaitsi Kartanonkosken asuinalueella Vantaalla. Kartanonkoski kuuluu Pakkalan kaupunginosaan (Kuva 3). Pakkalan alueen historiaan kuuluu muun muassa Backaksen kartano, josta alue on saanut nimensäkin. Alue valittiin tutkimuskohteeksi koska se muodostaa riittävän erilaisen vertailukohdan Leppävaaralle. Kartanonkoski on toiminnallisesti perinteinen, lähes pelkästään asumiseen tarkoitettu, mutta samalla arkkitehtuuriltaan poikkeuksellinen, vanhaa kivikaupungin rakennetta ja muotoa seuraileva. Kartanonkosken asuinalueen rakentamista edelsi tavanomaista perusteellisempi suunnittelutyö. Erilaisia toteutusvaihtoehtoja haettiin vuonna 1998 pidetyllä suunnittelukilpailulla, johon kutsuttiin mukaan neljä arkkitehtitoimistoa. Toteutuksessa piti huomioida ennen kaikkea ympäröivän luonnon suhde asukkaisiin, alueen historia sekä asuinkortteleiden sisäinen suunnittelu ja toimivuus. (Vantaan kaupunki, 2004) Kilpailun voitti ruotsalainen arkkitehtitoimisto Djurgårdsstadens arkitekter toteutuksella, jolle leimallista oli puutarhakaupunkimaisuus, vehreys ja pihojen merkitys (Ympäristösuunnittelu, 2009). Alueen puutarhakaupunkimaisuus on hiljalleen saavutettu ja lopullisiin suunnitelmiin päästy 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä.

Kartanonkosken arkkitehtuuri on herättänyt paljon huomiota. Alueen rakennuskanta on monipuolisesti sekä kerros-, rivi- että omakotitaloja. Alueelle erityisiä piirteitä ovat rakennusten värikkyys, monimuotoisuus, yksityiskohdat sekä rakennusten sijoittelu. Arkkitehtuurissa on haettu erityisesti ihmisläheisyyttä ja perinteisiä kivikaupungin julkisivumuotoja. Rakenteet ja materiaalit on sovitettu alueen kokonaisilmeeseen ja niitä on elävöitetty vaihtelevilla ratkaisuilla. Sekä piholla että yleisillä alueilla on runsaasti istutuksia ja muita kalusteita (Ympäristösuunnittelu, 2009). Kartanonkosken kaupunkisuunnittelu on saanut osakseen paljon kiitosta. Se palkittiin muun muassa vuonna 2004 Yhdyskuntasuunnittelun Seura ry:n puolesta kaupunkisuunnittelun Ruusut-palkinnolla (Vantaan kaupunki, 2004). Kartanonkoski on päässyt ennen kaikkea asukkaiden suosioon (Vantaan kaupunki, 2004; Moisio, 2007). Perinteistä kaupunkiympäristön ilmettä tavoitteleva arkkitehtuuri on myös sopinut suosittujen Risto Räppääjä -lastenelokuvien (2008 ja 2009) ulkokuvausten kuvauspaikaksi.

Kuva 3. Kartanonkoski Pakkalan kaupunginosassa Vantaalla. Karttalähteet: Eniro ja Vantaan kaupunki.

Kartanonkoski sijaitsee Kehä III:n läheisyydestä. Alueelle ei ole raideyhteyttä, mutta esimerkiksi Helsingin keskustaan pääsee suhteellisen nopeasti linja-autolla. Kartanonkoskelta on lyhyt matka myös Helsinki-Vantaan lentokentälle. Itse Kartanonkosken asuinalueella ei ole kaupallisia palveluita, mutta lähitöillä sijaitsee viime vuosina voimakkaasti kehittynyt kauppakeskus Jumbo. Jumbon palvelutarjonta on hyvin laaja. Myös Tammiston alueen liikkeet ovat suhteellisen lähellä. Kartanonkosken alueella sijaitsee Pakkalan oppimis- ja informaatiotalo Point, joka tarjoaa muun muassa kirjasto- ja muita kunnallisia palveluita. Lisäksi Pointissa toimii kansainvälinen koulu, päiväkoti sekä nuorisotila Wintti. Kartanonkosken läheisyydessä on myös hyvät mahdollisuudet ulkoiluun ja luonnossa liikkumiseen.

Väestö Kartanokosken tutkimusalueella

Valitulla tutkimusalueella asui vuonna 2009 noin 3894 henkilöä (Kartanokosken tutkimusalueen tilastotietoja, 20.3.2009). Alueen väestöstä suurin osa (62 %) on 24–64-vuotiaita (Taulukko 5). Eläkeläisiä asuu alueella suhteellisen vähän, kun taas pienten lasten määrä on suuri. Nollasta kuuteen -vuotiaita on alueella vielä enemmän kuin 7–15-vuotiaita lapsia. Sukupuolijakauma on suhteellisen tasainen. Naisia asuu alueella hieman miehiä enemmän. Valtaosa tutkimusalueen väestöstä on suomenkielisiä. Ruotsinkielisten osuus asukkaista on 3 prosenttia. Jotakin muuta kuin kotimaisia kieliä puhuvia väestöstä on puolestaan reilut 6 prosenttia. Ulkomaalaisia alueella asuvista on 3 prosenttia.

Taulukko 5: Väestö Kartanokosken tutkimusalueella (Kartanokosken tutkimusalueen tilastotietoja 20.3.2009).

Asukkaat		
Lukumäärä	3 894	100 %
Asukkaiden ikärakenne		
0–6-vuotiaat	670	17 %
7–15-vuotiaat	486	13 %
16–24-vuotiaat	258	7 %
24–64-vuotiaat	2 415	62 %
yli 64-vuotiaat	65	2 %
Asukkaiden sukupuolijakauma		
Miehiä	1 849	48 %
Naisia	2 045	53 %
Asukkaiden äidinkieli		
Suomi	3 554	91 %
Ruotsi	104	3 %
Muu	236	6 %
Ulkomaan kansalaiset		
Lukumäärä	133	3 %

Rakennuskanta Kartanonkosken tutkimusalueella

Tutkimusalueella on yhteensä 170 rakennusta (Kartanonkosken tutkimusalueen tilastotietoja, 20.3.2009). Valtaosa, noin 80 %, rakennuksista on omistusasuntoja. Vuokrataloja rakennuksista on joka kymmenes, kun taas asumisoikeustalojen määrä jää vajaaseen yhdeksään prosenttiin. (Taulukko 6)

Taulukko 6. Rakennukset Kartanonkosken tutkimusalueella (Kartanonkosken tutkimusalueen tilastotietoja, 20.3.2009).

Rakennusten lukumäärä hallintasuhteen mukaan		
Omistustalot	138	81 %
Vuokratalot	17	10 %
Asumisoikeustalot	15	9 %

Asukkaat talojen hallintatyyppin mukaan		
Omistustalot	2 556	66 %
Vuokratalot	909	23 %
Asumisoikeustalot	429	11 %

Maaliskuussa 2009 noin 66 % tutkimusalueen asukkaista asui omistusasunnoissa, noin 23 % vuokrataloissa ja 11 % asumisoikeusasunnoissa (Taulukko 7). Pieniä lapsia asui eniten omistustaloissa, kun taas vuokrataloille ominaisia olivat 16–24-vuotiaat lapset ja nuoret. Iäkkäintä väestö on puolestaan vuokrataloissa.

Taulukko 7. Väestön ikärakenne eri hallintamuodoissa tutkimusalueella (Kartanonkosken tutkimusalueen tilastotietoja, 20.3.2009).

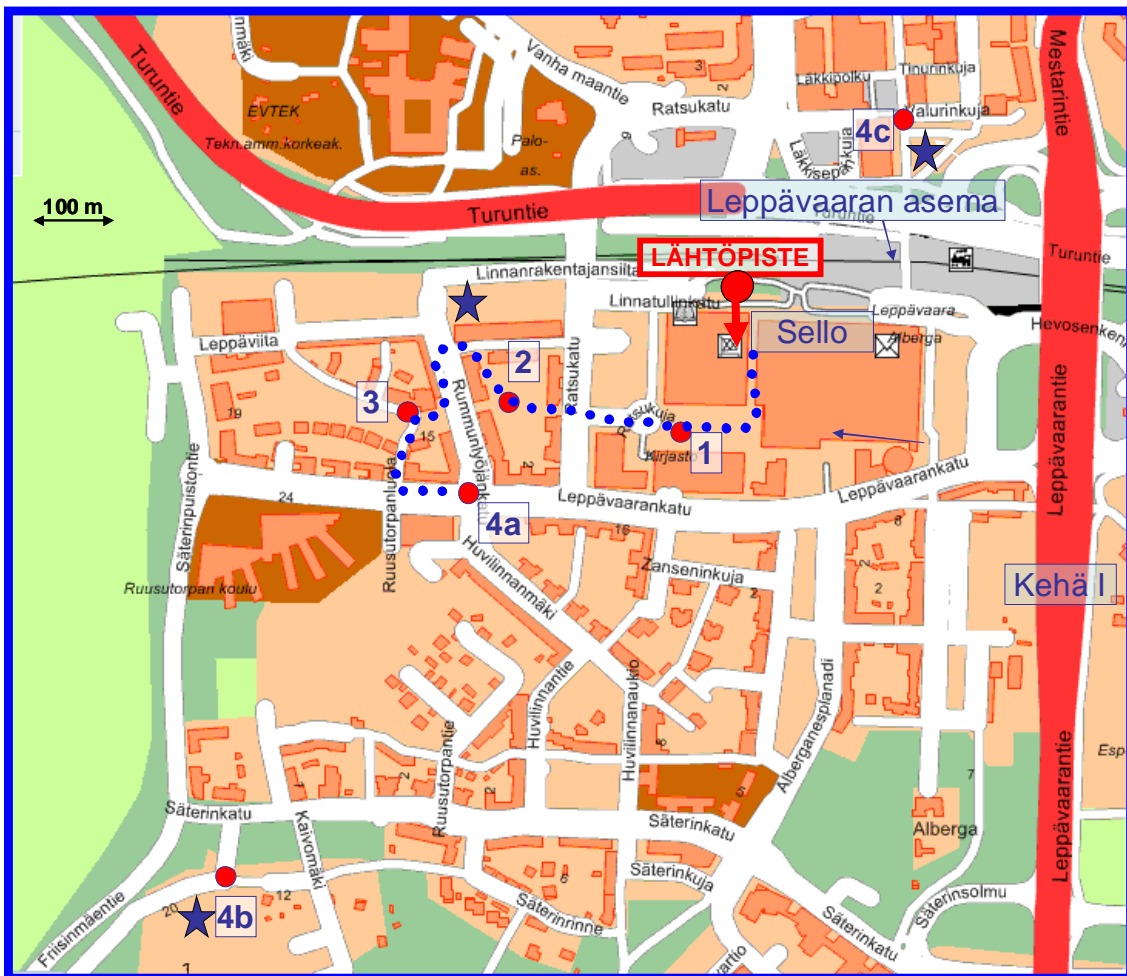
	0–6	7–15	16–24	24–64	65–	Yhteensä
Omistustalot	479 19 %	330 13 %	113 4 %	1 595 62 %	39 2 %	2 556 100 %
Vuokratalot	144 16 %	102 11 %	120 13 %	530 58 %	13 1 %	909 100 %
Asumisoikeustalot	47 11 %	54 13 %	25 6 %	290 68 %	13 3 %	429 100 %
Yhteensä	670 17 %	486 12 %	258 7 %	2 415 62 %	65 2 %	3 894 100 %

3.3 Reitit ja arviointipaikat

Tutkimukseen osallistuvien ensimmäisenä tehtävänä oli kiertää tutkimusalueilla reitti, jossa oli neljä eri arviointipaikkaa. Reitti pyrittiin suunnittelemaan niin, että sen kiertäminen kävellen ei veisi kohtuuttomasti aikaa ja niin, että arviointipaikat edustaisivat erityyppisiä kohteita alueella. Kummallakin kohdealueella arviointipaikkoina oli puisto- tai piha-alueita, kadunkulma ja toriaukio.

Leppävaaran reitti ja arviointipaikat Leppävaarassa

Leppävaarassa arvioinnin kohteena oli keskusta-alue (Kuva 4). Kaikki vastaajat kiersivät reitin asemalla sijaitsevasta lähtöpisteestä kolmannelle arviointipaikalle, ja arvioivat paikat 1–3. Nämä kolme ensimmäistä arviointipaikkaa sijaitsivat noin kilometrin säteellä kauppakeskus Sellosta ja rautatie- ja bussiasemalta.

Kuva 4. Leppävaaran reitti ja arviointipaikat

Neljäs arviointipaikka vaihteli sen mukaan, minkä rakennuttajan rekisteristä osallistujia oli rekrytoitu. Osallistujat siis arvioivat neljänneksi joko paikan 4a, 4b tai 4c. Reitin kolme ensimmäistä arviointipaikkaa sijaitsivat noin puolen kilometrin säteellä toisistaan, joten niiden kiertäminen ajallisesti vei aikaa alle kymmenen minuuttia. Neljänsistä arviointipaikoista YIT:n kohde (Palokaivonkuja 6) sijaitsi kauimpana, ja sinne osallistujat saivat vaihtoehtoisesti siirtyä myös autolla.

Arviointipaikat Leppävaarassa:

- 1) Viaporintorin aukio kauppakeskus Sellon yhteydessä. Kaikki 41 osallistujaa arvioivat tämän paikan. Aukion toisella laidalla näkyy kauppakeskus Sello ja toisella laidalla kirjasto. Sellossa on hyvin runsaasti erilaisia palveluita, ml. Sellosali konserteille tms. Torilla on kesäaikaan muutama myyntikoju. (Kuva 5).
- 2) Ratsukadun ja Leppävaarankadun väliin jäävä seitsenkerroksisten kerrostalojen ympäröimä sisäpiha. Pihalla on leikkipaikkoja, runsaasti kasvillisuutta ja vesiaihe. Kaikki 41 osallistujaa arvioivat tämän paikan (Kuva 6)
- 3) Monikkopuro. Puistoalue, jonka läpi virtaa Monikkopuro. Erityyppisten asuintalojen ympäröimässä puistossa on puron lisäksi nurmikenttää ja kasvillisuutta, siltoja, penkkejä, pelikenttä ym. Kaikki 41 osallistujaa arvioivat tämän paikan. (Kuva 7)
- 4) Neljäs arviointipaikka oli vaihtoehtoisesti joku seuraavista: Näistä vain paikan 4b tulokset raportoidaan tässä julkaisussa, sillä muissa paikoissa arvioijien määrä jäi pieneksi.
 - a. 4a. Leppävaarankadun ja Rummunlyöjänkadun kulma (Kuva 8). Kerrostalojen reunustaman kadun risteys. Näytöistä ja NCC:n rekisteristä rekrytoidut, yhteensä 14 henkilöä arvioivat tämän kohteen.
 - b. 4b. Palokaivonkuja 6, YIT:n rakentamiskohteen vieressä. Yhteensä 23 YIT:n kautta rekrytoitua henkilöä arvioi tämän kohteen. (Kuva 9)
 - c. 4c. Lökkitorin ja Skanskan rakenteilla olevan kohteen, Valurinkuja 2:n vieressä. Yhteensä neljä Skanskan kautta rekrytoitua henkilöä arvioi tämän kohteen. Lökkitorin yhteydessä sijaitsee Leppävaaran vanhempi, Selloa huomattavasti pienempi kauppakeskus. Torilla on usein myyntikojuja. (Kuva 10)

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Kuva 5. Leppävaaran arviointipaikka 1: Viaporintori

Kuva 6. Leppävaaran arviointipaikka 2: Sisäpiha

Kuva 7. Leppävaaran arviointipaikka 3: Sisäpiha / puisto

Kuva 8. Leppävaaran arviointipaikka 4a: Leppävaarankadun ja Rummunlyöjäkadun kulma

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Kuva 9. Leppävaaran arviointipaikka 4b: Palokaivonkuja 6

Kuva 10. Leppävaaran arviointipaikka 4c. Läkkitori ja Valurinkuja 2.

Reitti ja arviointipaikat Kartanonkoskella

Kartanonkosken arviointikohteet sijaitsivat noin puolen kilometrin säteellä toisistaan. Kaikki 25 osallistujaa arvioivat kohteet 1–4 (Kuva 11). Reitin alkupisteenä oli Oppimis- ja informaatiotalo POINT:in edusta. POINT:issa sijaitsee mm. kansainvälinen koulu, kirjasto, yhteispalvelupiste ja tiloja näyttelyille ja tapahtumille (Kuva 12).

Kuva 11. Reitti ja arviointipaikat Kartanonkoskella. Karttalähde: Fonecta Finder.

Kuva 12. Kartanonkosken reitin lähtöpaikka: Pakkalan Opetus- ja informaatiotalo (POINT)

Arviointipaikat Kartanonkoskella olivat

- 1) Illenpuisto. Laajahko puistoalue, jota matalien asuintalojen rivistöt kiertävät. Puistossa on kävelyteitä, leikkipaikkoja, lampi, silta ja huvimaja. Puiston laidalla sijaitsee päiväkotit. (Kuva 13)
- 2) Illenpihan ja Herttuantien risteys. Katualue, josta näkymä sisäpihoille. (Kuva 14)
- 3) Herttuantien ja Hagelstamintien risteys. Kolmas arviointipaikka oli Herttuantien eteläpäässä. Matkalla paikalle oli näkymiä kadulle, sisäpihoille sekä Kartanonkosken kuuluisalle kaariaukolle. Astuttaessa kaariaukosta Hagelstamintielle näkymä ylsi Hagelstamintien toisella puolella sijaitseviin taloihin. (Kuva 15)
- 4) Aatelitori. Asuintalojen lomassa oleva aukio. (Kuva 16).

Kuva 13. Kartanonkosken arviointipaikka 1: Illenpuisto

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Kuva 14. Kartanonkosken arviointipaikka 2: Illenpihan ja Herttuantien risteys

Kuva 15. Kartanonkosken arviointipaikka 3: Talojen sisäpiha (Herttuantien ja Hagelstamintien risteys)

Kuva 16. Kartanonkosken arviointipaikka 4: Aatelitori

3.4 Kohderyhmä, rekrytointi ja osallistujat

Rekrytoinnit Leppävaarassa

Leppävaarassa tutkimuksen kohderyhmänä olivat sellaiset aikuiset henkilöt, jotka ovat viimeisen vuoden aikana etsineet asuntoa Leppävaaran keskeiseltä alueelta. Rekrytointi tehtiin osin kevät-kesän 2008 aikana (satunnaisesti alueelta valitut asuntojen myyntiesittelyt ja asunonäytöt sekä Skanskan asiakasrekisteri) ja osin syksyllä 2008, jolloin otettiin käyttöön YIT:ltä ja NCC:ltä saadut luettelot asiakkaista, jotka ovat olleet kiinnostuneita ostamaan asunnon alueelta. Rekrytointi tapahtui soittamalla näille henkilöille ja kysymällä halukkuutta osallistua tutkimukseen. Mikäli henkilö oli halukas osallistumaan tutkimukseen, hänelle lähetettiin postitse ohjeet reitin kiertämisestä ja lomakkeeseen vastaamisesta, reittikartta ja vastauslomakkeet ja palautuskuori (Liite 1). Lähetys sisälsi myös ylimääräisen reittikartan ja kuvat arviointipaikoista säilytettäväksi puhelinhaastattelua varten. Palkkiona osallistumisesta vastaajat saivat valita itselleen

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

yhden seuraavista tuotteista: kaksi elokuvalippua, keittiöveitsen tai fileerausveitsen ja ruotopinsetit. Palkkiot toimitettiin postitse heti haastattelujen jälkeen.

Leppävaaran aineisto koostuu neljäkymmenenyhden (N = 41) vastaajan haastatteluista. Heistä kolme oli asunonäytöiltä rekrytoituja, 23 YIT:n, 11 NCC:n ja 4 Skanskan rekistereistä. Kokonaisvastausprosentti tutkimuksessa oli 53 %. Noin puolet (54 %) vastaajista oli asunut tai asui Leppävaarassa tai lähiseudulla ennen asunnon etsimistä Leppävaarasta.

Rekrytoinnit Kartanonkoskella

Kartanonkoskella kohderyhmä muodostui Kartanonkosken kohdealueella, tutkimusreitien läheisyydessä (Kuva 11) omistusasunnoissa asuvista henkilöistä.

Osallistujien rekrytointi tapahtui huhti – toukokuussa 2009 seuraavasti: Vantaan kaupungilta saatiin osoitteet tutkimusalueella olevista omistusasuntoyhtiöistä. Sen jälkeen Itellalta tilattiin yhden täysi-ikäisen henkilön nimi- ja osoitetiedot jokaista näissä osoitteissa asuvaa taloutta kohti siten, että 40–60 % heistä tuli olla miehiä. Näille 207 henkilölle postitettiin kutsut osallistua tutkimukseen, ohjeet reitin kiertämisestä ja lomakkeeseen vastaamisesta, reittikartta, vastauslomakkeet ja palautuskuori (Liite 1). Lähetys sisälsi myös ylimääräisen reittikartan ja kuvat arviointipaikoista säilytettäväksi puhelinhaastattelua varten. Palkkiona osallistumisesta vastaajat saivat valita kaksi elokuvalippua tai Hackmanin veitsisetin. Palkkiot toimitettiin postitse heti haastattelujen jälkeen.

Täytettyjä lomakkeita palautui yhteensä 26 kpl. Näistä 25 tavoitettiin myös puhelimitse ja heille tehtiin askellushaastattelut touko–kesäkuussa 2009.

Kartanonkosken aineisto koostuu siten 25 henkilön haastatteluista. Vastausprosentti oli 12,5. Oman arvionsa mukaan haastatellut asuivat alle 500 metrin etäisyydellä palvelukeskus POINT:ista, joka oli reitin lähtöpiste.

Osallistujien taustatiedot

Leppävaaran aineistossa lähes 80 % haastatteluista asui joko yksin tai pariskuntana. Haastateltujen ikäjakauma oli tasainen (ks. Taulukko 8). Alemman kuin korkeakoulututkinnon suorittaneita oli 42 % ja korkeakoulututkinnon suorittaneita 58 %. Valtaosa (76 %) Leppävaarassa haastatteluista oli naisia. Naisten suurempi osallistumishalukkuus on kuluttajatutkimuksille tyypillistä.

Taulukko 8. Leppävaaran ja Kartanonkosken tutkimusten osallistujien taustatiedot

	Leppävaara		Kartanonkoski	
	N = 41		N = 25	
	kpl	%	kpl	%
Sukupuoli				
• Mies	10	24	10	40
• Nainen	31	76	15	60
Perhetyyppi / -vaihe				
• Yksin asuva	14	34	4	16
• Pariskunta	18	44	6	24
• Lapsiperhe (ml. yksinh.)	5	12	12	48
• Vanhempi pari (lapset muuttaneet kotoa)	4	10	3	12
Ikäluokka				
• Alle 34 v.	13	32	10	40
• 34–52 v.	14	34	14	56
• 53 v. tai yli	14	34	1	4
Koulutus				
• Ylioppilas, opisto tai vähemmän	17	42	6	24
• Ammattikorkea-, korkeakoulututkinto tai enemmän	24	58	19	76
Autoja taloudessa				
• Ei yhtään			2	8
• Yksi			20	80
• Kaksi			2	8
• Ei tietoa	41	100	1	4
Asumismuoto				
• Kerrostalo			16	64
• Rivi- tai omakotitalo			9	36
• Ei tietoa	41	100		
Asuinpaikka ennen tutkimusalueelle muuttamista				
• Leppävaaran seutu (Leppävaara, Perkkää, Mäkkylä, Vallikallio, Puustellinmäki)	22	54		
• Ei Leppävaaran seudulla	19	46		
• Kartanonkoskella				
• Ei Kartanonkoskella				
Asuinpaikka tutkimuksen aikana				
• Leppävaara, alle 6 km asemalta				
• Muualla				
• Kartanonkoskella			25	100
• Ei Kartanonkoskella			0	0

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Kartanonkoskella suurin osa osallistuneista oli nuoria tai keski-ikäisiä lapsiperheitä. Yhtä 61-vuotiasta lukuun ottamatta haastateltujen ikä sijoittui 24 ja 51 vuoden väliin. Rekrytointitavasta johtuen vastaajien sukupuolijakauma oli Kartanonkoskella tasaisempi: heistä 40 % oli naisia ja 60 % miehiä.

Kartanonkoskella haastatelluista lähes kaikilla oli taloudessaan henkilöauto. Osallistujista 64 % asui kerrostalossa ja 36 % rivi- ja omakotitaloissa. Leppävaaran tutkimukseen osallistuneilta ei tiedusteltu auton käyttömahdollisuutta eikä asumismuotoa.

Seuraavassa haastatteluihin osallistuneiden taustatietoja verrataan Suur-Leppävaaran alueen väestöön. Suur-Leppävaaran väestön kehitys on kasvavaa. Alueella asui vuoden 2009 alussa 59 788 henkilöä. Alueen asukkaista 49 % oli miehiä, joten Leppävaaran aineistossa miehet ovat noin 9 % aliedustettuina. Aineiston ikäjakauma vastaa sen sijaan melko hyvin Suur-Leppävaaran väestöä (Suur-Leppävaarassa on noin 39 % alle 35-vuotiaita ja 61 % yli 34-vuotiaita). Kahden hengen talouksia on aineistossa noin 10 % enemmän kuin alueen väestössä ja toisaalta lapsiperheitä vähemmän kuin alueen väestössä (Suur-Leppävaaran perhetyypit: 36 % asuu yksin, 32 % on pariskuntia, ja 32 %:lla perheen koko on suurempi kuin kaksi). Korkeakoulutettujen osuus otoksessa oli hieman alueen väestöä korkeampi. (Helsingin seudun aluesarjat E1).

Kartanonkosken haastateltavien taustatietoja verrataan tässä tutkimusalueen (Kuva 3) koko väestön taustatietoihin (Kartanonkosken tutkimusalueen tilastotietoja). Valitulla tutkimusalueella asui vuonna 2009 noin 3 894 henkilöä. Miesten osuus haastateltavista on lähellä alueen tasoa (aineisto 40 %, koko alue 48 %). Verrattuna laajempaan Aineiston ikäjakauma vastasi Pakkalan ikäjakaumaa kohtuullisesti: aineistossa oli 40 % alle 34-vuotiaita kuin Pakkalassa heitä on 45 %. Vastaavasti 34–56-vuotiaita henkilöitä on aineistossa 56 % kun Pakkalassa heitä on 46 %. Yli 53 -vuotiaita aineistossa on 4 % kun Pakkalan alueen yli 54-vuotiaiden määrä on 9 %.

Huolimatta lapsiperheiden suuresta osuudesta aineistossa niiden osuus oli kuitenkin alhaisempi kuin Pakkalassa (aineisto 48 %; Pakkala 62 %). Myös yhden hengen taloudessa asuvien määrä oli aineistossa alhaisempi kuin Pakkalassa (aineisto 16 %; Pakkala 35 %). Selkeimmin osallistujat erosivat taustatietojen suhteen Pakkalan väestöstä koulutuksen suhteen: aineistossa oli korkeakoulutettuja 76 % kun alueen väestössä heitä on 35 %. (Kartanonkosken tutkimusalueen tilastotietoja)

3.5 Tutkimuksen kulku

Askellusmenetelmää sovelletaan tässä tutkimalla asuinympäristöä hyödykkeenä, joka on kuluttajan arvioinnin ja valinnan kohteena. Kun tuotteita tutkittaessa selvitetään, mitkä ovat kuluttajan mielessä tuotteen valinnan ja arvioinnin kannalta tärkeitä tuoteominaisuuksia (ja edelleen syitä näiden ominaisuuksien tärkeyteen) tässä selvitetään vastaavalla tavalla niitä käsitteitä ja ominaisuuksia, jotka ovat käyttäjille olennaisia heidän arvioidessaan asuinympäristöä. Yksittäisten tuotteiden sijasta osallistujat arvioivat tiettyjä asuinympäristön kohteita eli tuotekokonaisuuksia kävelyreitit varrelta joko Leppävaarasta tai Kartanonkoskelta. Kohteet koostuvat käytännössä useista asunto- ja ympäristörakentamisen tuotteista.

Aineiston keruussa oli kaksi päävaihetta:

- 1) Ominaisuuksien selvittäminen kävelykierroksen yhteydessä täytettävällä kyselyllä ja
- 2) Askellushaastattelut puhelimitse

Ominaisuuksien selvittäminen tapahtui pyytämällä osallistuja kiertämään Leppävaaran tai Kartanonkosken alueella tietty kävelyreitti ja arvioimaan neljää paikkaa tällä reitillä (Reitit ja arviointipaikat kuvattu kappaleessa 3.3). Henkilöille, jotka olivat lupautuneet osallistumaan tutkimukseen, toimitettiin vastauslomakkeet (Liite 1). Lomakkeet sisälsivät ohjeet tutkimukseen osallistumisesta ja reitin kiertämisestä, reittikartan, taustatietolomakkeen, kaksi valokuvaa kustakin arviointipaikasta sekä kysymyslomakkeet kunkin arviointipaikan myönteisistä ja kielteisistä ominaisuuksista seuraavasti:

- Paikka 1, myönteiset asiat
- Paikka 1, kielteiset asiat
- Paikka 2, myönteiset asiat
- Paikka 2, kielteiset asiat
- Paikka 3, myönteiset asiat
- Paikka 3, kielteiset asiat
- Paikka 4, myönteiset asiat
- Paikka 4, kielteiset asiat

Vastaajien tuli listata lomakkeelle vähintään kolme hyvää ja kolme huonoa asiaa kustakin arviointipaikasta siitä näkökulmasta, mikä hänelle (ja hänen mahdolliselle perheelleen) on tärkeää asuinympäristön valinnan kannalta (Liite1). Heidän tuli myös merkitä numeroilla mainitsemiensa asioiden tärkeysjärjestys. Täytetyt lomakkeet postitettiin VTT:lle.

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Haastattelut tehtiin puhelimitse. Leppävaaran osalta ne toteutettiin syyskuun ja joulukuun alun välisenä aikana vuonna 2008 ja Kartanonkosken osalta keväällä ja kesällä 2009. Haastattelut kestivät tyypillisesti vähän yli tunnin. Lyhyin haastattelu kesti 20 min ja pisin noin puolitoista tuntia. Haastattelut aloitettiin soittamalla haastatteluun suostumuksensa antaneille, reitin kiertäneille ja lomakkeen palauttaneille henkilöille. Tutkimukseen osallistuneille oli aloituskyselyn yhteydessä toimitettu ylimääräinen kartta reitistä ja kuvat kustakin arviointipaikasta haastattelua varten. Sekä haastateltavalla että haastattelijalla oli useimmissa tapauksissa kuvat esillä haastattelun aikana. Haastateltavalle kerrottiin haastattelun tarkoituksena olevan selvittää syitä siihen, miksi hän henkilökohtaisesti arvostaa juuri niitä asioita, mitä on lomakkeella maininnut ja miksi ne ovat hänelle asuinympäristön valinnan kannalta tärkeitä. Varsinaisen askellushaastattelun lisäksi osallistujaa pyydettiin haastattelun aluksi tai lopuksi luettelemaan lyhyesti, mitkä ovat hänelle (ja hänen perheelleen) keskeisimmät asuinalueen valintaan vaikuttavat tekijät ja keskeisimmät ko. alueen hyvät ja huonot puolet.

Haastattelun askellusosuus perustui kävelykierroksen aikana lomakkeelle kirjattuihin arviointipaikkojen hyviin ja huonoihin puoliin. Jokaisen haastateltavan lomakkeelle kirjaaman asian merkitystä – eli siihen liittyviä odotettuja seurauksia ja arvoja – selvitettiin kysymällä ”Miksi tämä on sinulle tärkeä asia?” – tyypillisillä kysymyksillä. Samantyyppisiä kysymyksiä toistettiin jokaisen saadun vastauksen jälkeen aina uudelleen kunnes päästiin arvojen tasolle tai kunnes haastateltava ei enää pystynyt vastaamaan kysymykseen. Haastatteluissa käytiin läpi ko. tutkimusalueen kaikkia neljää arviointipaikkaa koskevat myönteiset ja kielteiset lomakkeet.

Periaatteessa askellushaastattelu etenee konkreettisista ominaisuuksista, abstrakteihin ominaisuuksiin, seurauksiin ja edelleen arvoihin. Epärelevanttien vastausten välttämiseksi haastattelussa ei kuitenkaan väkisin noudatettu tätä etenemisjärjestystä, vaan haastattelu tehtiin puolistrukturoidusti (vrt. Grunert ym., 1995a). Samasta syystä kysymysten muotoa vaihdeltiin tilanteen mukaan.

Usein osallistujien mainitsemat paikan hyvät ja huonot ominaisuudet eivät ole konkreettisia ominaisuuksia, joiden on tarkoitus olla haastattelun lähtökohta. Tällöin arvoketjun selvittämisessä edetään ensin konkreettisempaan suuntaan. Jos vastaaja on esimerkiksi kirjannut lomakkeelle paikan hyväksi puoleksi abstraktin ominaisuuden, kuten ”hyvät palvelut” tai ”tunnelmallinen paikka”, kysymyksillä pyritään ensin selvittämään konkreettiset ominaisuudet esim. kysymällä ”*Mitä tarkoitat hyvillä palveluilla?*” tai ”*Mikä tästä paikasta tekee mielestäsi tunnelmallisen?*”. Abstraktiotasossa ylempänä olevia asioita, kuten seurauksia ja arvoja selvitetään kysymällä esim. ”*Miksi tunnelmallisuus on sinulle tärkeä asuinympäristön ominaisuus?*”

Esimerkkejä käytetyistä, tyypillisistä kysymysmuodoista (x:n tilalle sijoitetaan haastateltavan viimeksi mainitsema asia):

- Mainitsit hyvänä puolena x, mitä tarkoitat sillä?
- Mikä tästä paikasta tekee (x, esim. tunnelmallisen)?
- Millä lailla x on hyvä asia?
- Miksi x on sinulle tärkeä asia asuinympäristön valinnassa?
- Mitä sinulle tärkeitä asioita x edistää / haittaa?
- Miten x vaikuttaa toimintaasi?
- Millaisia tunteita x herättää?

Esimerkki haastattelun etenemisestä:

Esimerkiksi jos vastaaja oli kirjannut paikan 1. tärkeimmäksi hyväksi puoleksi ”palvelut lähellä” (ominaisuus), selvitetään ensin, mitä vastaaja ymmärtää palveluilla ja mitä palveluiden läheisyydellä, sen jälkeen jatkokysymys voi olla esim. ”Miksi palvelut ja niiden läheisyys ovat sinulle tärkeitä asuinympäristön valinnassa?”. Jos vastaus oli vaikkapa ”On kätevämpi, kun voi asioida monessa kaupassa samalla kertaa” (seuraus), kysyttiin edelleen miksi se on hänelle tärkeää. Vastauksena saattoi olla vaikkapa että ”Jää enemmän aikaa omiin harrastuksiin tai perheen kanssa olemiseen”. Kysymistä jatkettiin edelleen ja lopulta saatiin selville esimerkiksi, että palvelujen merkityksen taustalla on perhesuhteiden ja itsensä toteuttamisen arvostus.

Haastatteluvastaukset kirjattiin puhelun aikana mind-map-tyyppisinä mielikuvakarttoina etukäteen valmistelluille paperiarkeille, joilla kullakin oli yksi myönteinen tai kielteinen asia yhdestä arviointipaikasta. Osa haastatteluista myös nauhoitettiin muistin tueksi. Näiden muistiinpanojen ja nauhoitusten avulla haastattelut kirjoitettiin puhtaaksi arvoketjujen muotoon.

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Aineiston muokkaaminen MECAnalyst-ohjelmalla käsiteltävään muotoon koostui seuraavista osatehtävistä:

- 1) Asialohkojen määrittäminen ja koodaaminen alustavasti ominaisuuksiksi, seurauksiksi ja arvoiksi. Arvoketjut rakentamisessa käytettiin kuusitasoista luokittelua Ac, Aa, Cf, Cp, Vi, Vt (Taulukko 9).
- 2) Kunkin vastaajan haastatteluaineiston kirjoittaminen MEC-ketjujen muotoon
- 3) Sisällön analyysi: sisältöluokituksen luominen ominaisuus-, seuraus- ja arvoluokkien sisälle
- 4) Aineiston koodaus sisältöluokkiin
- 5) MEC-ketjujen ja vastaajan taustatietojen tallennus MECAnalyst-ohjelmaan koodiluokkia käyttäen
- 6) Aineiston analyysi MECAnalyst-ohjelmalla luotujen kuvien ja esiintymistiheystaulukoiden perusteella

Taulukko 9. Arvokarttakuvissa käytetty hierarkkinen luokittelu (suluissa MECAnalyst -ohjelman käyttämät termit ja lyhenteet)

Konkreettinen ominaisuus (Attribute concrete Ac)	Havaittavissa oleva, fyysinen ominaisuus, jota kuluttaja käyttää hyödykkeen kuvailussa ja vertailussa. Esimerkkejä: "ikkunat", "puut ja kasvit", "kirjasto".
Abstrakti ominaisuus (Attribute abstract Aa)	Ei käsin kosketeltava tai suoraan havaittavissa oleva ominaisuus, jota kuluttaja käyttää hyödykkeen kuvailussa ja vertailussa. Liittyy mielihyvään ja tunteisiin. Esimerkkejä: "avara", "rauhallinen" (ks. ominaisuus)
Toiminnallinen seuraus (Consequence functional Cf)	Henkilön kokemus / odottama konkreettinen hyöty- tai haittaseuraus tuotteen käytöstä. Usein suoria ja reaalisia seurauksia, jotka tapahtuvat heti hyödykkeen käytön yhteydessä tai pian sen jälkeen. Esimerkkejä: "auto on helppo parkkeerata", "lapsia on vaivatonta vahlia asunnon ikkunasta", "mahdollistaa lenkkeilyn"
Psykologinen seuraus (Consequence psychological Cp)	Hyöty tai haitta, jota kuluttaja odottaa hyödykkeestä seuraavan tunnetasolla. Emotionaalisia, henkilökohtaisia kokemuksia, jotka voivat ilmetä pitkään hyödykkeen käytön jälkeenkin. Esimerkkejä: "tuo vaihtelua", "tekee olon ahdistuneeksi".
Välineellinen arvo (Value instrumental Vi)	Välitavoitteita, jotka johtavat lopullisten arvojen saavuttamiseen. Esimerkki: "aikaa säästyy"
Lopullinen arvo (Value terminal Vt)	Henkilölle tärkeitä henkilökohtaisia päämääriä ja arvoja elämässä, jotka kuvastavat motiiveja hyödykkeen ominaisuuksien ja niiden seurausten arvostamisen taustalla. Esimerkkejä: "hyvä elämä", "terveys", "turvallisuus"

Aineiston käsittelyyn otettiin kunkin arviointipaikan myönteisistä ja kielteisistä ominaisuuksista kolme tärkeimmäksi merkittyä asiaa ja niitä koskevat haastattelumateriaalit. Aineiston käsittelyn vaiheet tapahtuivat osin yllä mainitussa järjestyksessä, osin rinnakkain. Sisällönanalyysi ja luokittelukoodiston luominen tapahtui useassa vaiheessa iteratiivisesti. Aineistoon tutustumisen jälkeen kaksi tutkijaa teki alustavan koodiluokituksen, jonka perusteella kumpikin heistä luokitteli osan aineistosta samalla korjaten luokittelua paremmin aineistoa kuvaavaksi. Tämä jälkeen tutkijat keskustelivat luokitteluperusteista ja muokkasivat luokittelua yhdessä. Nämä vaiheet toistettiin pariin kertaan. Luokituksen muokkaamista jatkettiin MECAnalyst-ohjelmassa yhdistämällä luokkia vielä tarpeen mukaan.

Sisällöllisesti samankaltaisia luokkia yhdistetään silloin, jos niiden esiintymisfrekvenssi aineistossa on liian pieni, jotta luokka tulisi näkyviin tuloskuvassa. Esimerkiksi erityyppisiä palveluja kuvaavat luokat ”kulttuuripalvelut”, ”vapaa-ajan palvelut”, ”kaupat” ja ”terveyspalvelut” yhdistettiin kaikki luokkaan ”palvelut”. Jos luokat olisi jätetty yhdistämättä, kuvassa näkyisi ehkä vain jokin yksittäinen luokka, ja sen merkitys jäisi pieneksi. Sen sijaan luokkia yhdistämällä saatiin esille palvelujen kokonaisuuden keskeisyys arvioissa. Koodausta vaikeuttaa myös se, että MECAnalyst-ohjelma mahdollistaa kunkin asialohkon koodaamisen vain yhteen luokkaan. Käytännössä sama asia voi kuitenkin liittyä useampaan analyysin kannalta mielenkiintoiseen asiaan ja samansisältöinen asia voi myös esiintyä yhdessä haastattelussa abstraktin ominaisuuden, toisessa seurauksen ja kolmannessa jopa arvotasolla. Tällaisia olivat esimerkiksi kauneus ja rauhallisuus.

Edellä mainituista syistä analyysitulokset ovat jossain määrin herkkiä käytetyille luokitteluperusteille, eivätkä arvokartat tee kaikilta osin oikeutta haastattelujen sisällölle. Tätä puutetta on raportissa pyritty lieventämään sillä, että haastattelujen sisältö on liitteessä 2 raportoitu hyvin yksityiskohtaisesti teemoittain järjestettynä. Tässä osassa raporttia ei enää tiukasti pitäydytä askellusanalyysin luokittelussa.

Sekä Leppävaaran että Kartanonkosken luokitellut aineistot tallennettiin MECAnalyst-ohjelmaan kahdeksaksi eri tiedostoksi siten, että jokaisen neljän arviointipaikan myönteisistä kommentteista lähtevät ketjut ja kielteisistä kommentteista lähtevät ketjut tallennettiin eri tiedostoihin (Taulukko 10).

Taulukko 10. Haastattelututkimusten aineiston jakautuminen eri tiedostoihin

Leppävaara	Kartanonkoski
Paikka 1, myönteiset asiat	Paikka 1, myönteiset asiat
Paikka 1, kielteiset asiat	Paikka 1, kielteiset asiat
Paikka 2, myönteiset asiat	Paikka 2, myönteiset asiat
Paikka 2, kielteiset asiat	Paikka 2, kielteiset asiat
Paikka 3, myönteiset asiat	Paikka 3, myönteiset asiat
Paikka 3, kielteiset asiat	Paikka 3, kielteiset asiat
Paikka 4a, myönteiset asiat	Paikka 4, myönteiset asiat
Paikka 4a, kielteiset asiat	Paikka 4, kielteiset asiat
Paikka 4b, myönteiset asiat	
Paikka 4b, kielteiset asiat	
Paikka 4c, myönteiset asiat	
Paikka 4c, kielteiset asiat	

3.6 Tulosten lukuohje ja esimerkki

Kutakin arviointipaikkaa koskeva tulososuus alkaa yhteenvedolla, johon on koottu keskeisimmät, niin myönteiset kuin kielteisetkin asiat ko. arviointipaikasta sekä arvokarttakuvat myönteisistä ja kielteisistä kommentteista. Yhteenvedon jälkeen kutakin paikkaa koskevista tuloksista käsitellään ensin myönteiset, sitten kielteiset kommentit ensin lyhyemmin arvokarttaa tulkiten, sen jälkeen yksityiskohtaisesti aiheittain järjestettyjen haastatteluotteiden avulla.

Hierarkkisen arvokartan tulkinta

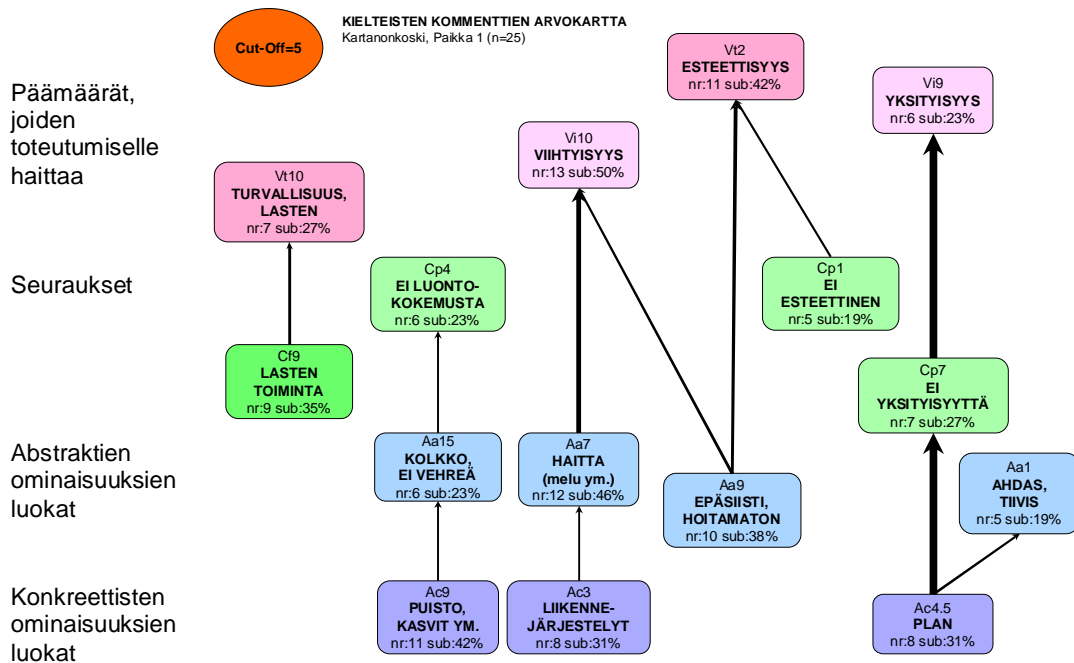
Hierarkkinen arvokartta esittää graafisessa muodossa *yleisimmin* mainitut ominaisuuksien, seurausten ja arvojen koodiluokat ja yleisimmät yhteydet niiden välillä. Tässä raportissa arvokartat on piirretty erikseen myönteisille ja kielteisille asioille kustakin arviointipaikasta. Mitä abstraktimmasta käsitteestä on kyse, sitä ylempänä se esiintyy kuvassa. Alimpana kuvassa ovat kyseistä arviointipaikkaa koskevassa haastatteluosuudessa esiin tulleet konkreettiset ominaisuudet (Ac), seuraavaksi abstraktit ominaisuudet (Aa), toiminnalliset seuraukset (Cf), psykologiset seuraukset (Cp) ja ylimpänä välilliset (Vi) ja lopulliset arvot (Vt).

Koodiluokkia edustavissa suorakaiteissa näkyy koodiluokan nimen lisäksi luokan abstraktiotasoa osoittava lyhenne, esim. Ac = konkreettinen ominaisuus. Koodiluokan nimen yhteydessä näkyvä ”nr” kertoo sisältöluokan maininneiden henkilöiden lukumäärän ja ”sub” kyseisen sisältöluokan maininneiden henkilöiden osuuden

vastaajista. Luokkia yhdistävät nuolet ovat sitä paksumpia mitä useamman henkilön puheessa luokkien välinen yhteys on ilmennyt. Kuvan vasemmassa yläkulmassa oleva cut-off-arvo kertoo kuinka monen henkilön on täytynyt mainita koodiluokkien välillä oleva yhteys, jotta se näkyisi kuvassa. Toisin sanoen kuvaan tulevat näkyviin vain ne koodiluokat ja yhteydet, jotka vähintään cut-off-arvon osoittama määrä vastaajia on maininnut ja jotka on koodattu ko. luokkaan. Tutkija arvioi sopivan cut-off-arvon analyysin kuluessa mm. kokeilemalla eri vaihtoehtoja. Sopiva katkaisukohta riippuu vastaajien ja koodiluokkien määrästä. Cut-off-arvon ollessa liian alhainen kuva sisältää niin paljon yksityiskohtia, että sen lukeminen käy mahdottomaksi. Toisaalta cut-off-arvo on järkevää pitää niin alhaisena, että aineiston sisällöllinen rikkaus tulee mahdollisimman paljon esille.

Konkreettisten ominaisuuksien koodiluokka kertoo siis mihin konkreettiseen arviointipaikan ominaisuuteen haastateltavan mainitsevat kielteiset tai myönteiset kommentit ovat liittyneet (esim. kasvillisuus). Abstraktit ominaisuudet kertovat, miten sitä on kuvattu tai mihin ei-konkreettiseen asiaan kommentti liittyy (esim. vehreä). Seuraus-tasoiset koodiluokat kertovat, minkälaisia hyöty- tai (tai kielteisessä arvokartassa) haittaseurauksia ominaisuuksista odotetaan tai tiedetään olevan (esim. pihaa tulee käytetyksi enemmän). Arvotason koodiluokat kuvaavat, mielipiteiden taustalla olevia merkityksiä, niitä lopullisia tavoitteita, joiden vuoksi vastaaja kokee esim. kasvillisuuden itselleen tärkeäksi (esim. rentoutuminen). Kuvan 17 esittämässä arvokartassa 8 vastaajaa on maininnut arviointikohteesta jotain liikennejärjestelyihin liittyvää kielteistä (kuten liikaa liikennettä), 12 vastaajaa on maininnut jonkin haitan, joka on usein, mutta ei aina, liittynyt liikenteeseen (kuten liikenteen aiheuttama melu tai pöly). Usea vastaaja on myös kokenut tästä aiheutuvan haittaa viihtyisyydelle. Kaikkiaan viihtyisyydelle aiheutuneita haittoja on maininnut 13 henkilöä. Kartasta näkee, että yleisimmin viihtyisyyttä haittaavina mainittiin ”haitta” -luokkaan kuuluvat melu ja pöly sekä epäsiisteys. Tämän lisäksi yksittäiset henkilöt ovat voineet kuvata esim. liian karusta kasvillisuudesta (koodiluokka ”kolkko”) olevan haittaa viihtyisyydelle, mutta tämän linkin maininneita on alle 5 henkilöä, joten se ei tule kartalle esiin.

3. Haastattelututkimusten menetelmä ja toteutus

Kuva 17. Esimerkki kielteisestä arvokartasta. Kuvassa suorakaiteet edustavat koodiluokkia, **cut-off = 5** tarkoittaa, että kuvassa näkyvät vain ne linkit, jotka esiintyvät vähintään viidellä henkilöllä, **N = 25** tarkoittaa, että vastaajia on ollut yhteensä 25 henkilöä, **nr** ilmaisee kuinka moni vastaaja on maininnut kyseisen koodiluokan ja **sub** näiden vastaajien prosenttiosuuden kaikista vastaajista. Mitä paksumpi **nuoli** koodiluokkien välillä on, sitä useamman vastaajan haastatteluissa niiden yhteys tulee esiin.

Yksityiskohtaisten tulosten kuvailu

Myönteisten ja kielteisten kommenttien arvokarttojen jälkeen kunkin paikan osalta kuvataan haastattelujen sisältö yksityiskohtaisesti teemoittain / järjestettynä siten, että arvokartassa tärkeimmäksi nousevat asiakokonaisuudet käsitellään ensin. Tässä osassa käy ilmi, minkälaisiin haastatteluvastauksiin arvokartassa näkyvät koodiluokat ja niiden keskinäiset yhteydet perustuvat. Tässä osuudessa käsitellään myös tuloksia, jotka eivät nouse arvokartoissa esiin.

Tekstin yhteydessä olevat haastatteluotteet ovat tiivistettyjä eivätkä suoria lainauksia. Haastatteluotteen perässä sulussa oleva teksti ilmaisee haastateltavan numeron, sukupuolen ja iän (N35 = nainen, 35-vuotias).

4. Leppävaaran haastattelututkimus

4.1 Yhteenveto Leppävaaran tuloksista

Leppävaarassa haastateltavien arvioitavana oli neljä erityyppistä kohdetta: puistoalue, sisäpiha, Sello-kauppakeskuksen viereinen Viaporintori sekä Palokaivonkuja 6:n asuintalojen edusta. Kohteiden eroista johtuen myös arvioijien mielipiteet ja kommentit painottuvat eri asioihin eri kohteissa. Viaporintorilla palvelut ja liikenneyhteydet olivat keskeisimpiä myönteisten kommenttien aiheita, kun taas piha-alueilla vehreys, luonnon kokemisen ja lasten leikkimahdollisuudet nousivat voimakkaammin esille.

Monipuoliset ja lähellä sijaitsevat palvelut sekä **hyvät liikenneyhteydet** saivat paljon myönteistä huomiota. Viaporintorin lisäksi ne tulivat esille useiden arviointipaikkojen yhteydessä. Palveluja arvostettiin hyvin monenlaisista syistä, ennen kaikkea ne koettiin arjen toimintoja helpottaviksi. Kun arki helpottuu, aikaa säästyy itselle tärkeille asioille, kuten perheen yhdessäololle. Kaupallisten palvelujen lisäksi **kirjasto** oli useille vastaajille merkityksellinen. Palvelut tekivät mahdolliseksi tai helpommaksi monenlaisia kullekin itselleen tärkeitä toimintoja ja harrastuksia aina ruoanlaitosta kulttuuriin ja itsensä kehittämiseen. Osalla vastaajista helposti saavutettavien monipuolisten palvelujen arvostus perustui niiden mahdollistamaan spontaaniin ja aktiiviseen elämäntapaan. Tätä näkemystä esiintyi sekä nuorilla vastaajilla että iäkkäämmillä, jotka kokivat Leppävaaran keskustan läheisyyden hyväksi oman toimintakykynsä ylläpidon kannalta. Kävelyetäisyyttä arvostettiin myös siksi, että monet arvostivat mahdollisuutta kävelen tai pyöräillen liikkumiseen ja auton käytön välttämiseen.

Arkkitehtuurista esiintyi yhtäläillä myönteisiä kuin kielteisiäkin näkemyksiä ja näkemykset vaihtelivat arviointipaikasta riippuen. Viaporintorilla ja Palokaivonkujalla osa vastaajista arvosti rakennusten uutuutta ja modernia, selkeää ilmettä sekä toriaukean olemassaoloa. Toisaalta tori lähistöineen sai paljon kritiikkiä synkästä, kalseasta ilmeestä. Torille kaivattiin enemmän istutuksia tms. viihtyisyyttä luovia elementtejä,

mutta myös enemmän elämää: torikojuja ja tapahtumia. Tuloksiin on kuitenkin saattanut vaikuttaa se, että jotkut ovat ilmeisesti arvioineet paikkaa sateisena päivänä.

Myös muissa kohteissa, kuten korttelin sisäpihalla (paikka 2) arkkitehtuuria moitittiin yksitoikkoisuudesta ja liiasta massiivisuudesta. Lisäksi rakentamisen tiiviyyttä kritisoitiin yksityisyyden ja avaruuden tunnetta haittaavaksi. Sisäpiha koettiin vehreyden, vesiaiheen ja ilmeikkään arkkitehtuurin vuoksi viihtyisäksi, mutta osalle paikka toi mieleen halvan ja huonolaatuisen rakentamisen. Vastaavasti korkeat talot pihan ympärillä loivat arvostettua suojaisuutta, mutta toisaalta myös synkkää ”kuilumaista” tuntua.

Leppävaaran piha- ja puistomaiset arviointipaikat koettiin kuitenkin usein idyllisiksi, luontoyhteyden, viihtyisyyden ja esteettisyyden kokemuksia tuottaviksi. Erityisesti Monikonpuron puiston (paikka 3) koettiin tarjoavan luonnonläheisyyttä ja rentoutumismahdollisuuksia. Vehreyden ja luonnollisuuden tuntu yhdistyivät **runsaisiin istutuksiin** ja omanlaatuisten, vaihtelevien pihaelementtien käyttöön. Yksittäisistä elementeistä **vesiaiheet** sekä sisäpihalla että puistoalueella nousivat hyvin voimakkaasti esille viihtyisyyttä, idyllisyyttä ja luontoyhteyttä lisäävinä tekijöinä. Piha- ja puistoalueilla vastaajille oli myös tärkeää se, että ne tarjosivat monipuolisen, suojaisan, viihtyisän ja lähellä sijaitsevan **leikkipaikan lapsille**.

Kritisoitavaa vastaajat löysivät useimmiten **kevyen liikenteen järjestelyistä** (erityisesti Viaporintorin ympäristössä), joihin liittyen mainittiin monenlaisia pieniä puutteita, joista osan koettiin haittaavan turvallisuutta ja osan lähinnä hankaloittavan kulkemisen sujuvuutta. Pihoilla vastaajia huolestutti vesiaiheiden aiheuttamat turvallisuusriskit lapsille.

Neljännessä arviointipaikassa nousivat esille Leppävaaran hyvät ulkoilumaastot ja paikan avarat näkymät, joilla oli merkitystä viihtyisyyden, luontoyhteyden, työstä palautumisen ja terveyden ylläpidon kannalta.

4.2 Paikka 1: Viaporintori

Leppävaaran ensimmäistä arviointipaikkaa Viaporintoria koskevissa mielipiteissä korostuivat yhtäältä hyvät palvelut ja toisaalta kaksijakoisina koetut arkkitehtuuri, torielämä, kevyen liikenteen kulkuväylät ja liikenneyhteydet (Kuva 18). Kaksijakoisuudella viitataan siihen, että niihin liitettiin sekä myönteisiä että kielteisiä piirteitä.

Paikassa kiiteltiin Sellon kauppakeskuksen ja kirjaston tarjoamia monipuolisia palveluita. Palveluissa arvostettiin niiden läheisyyttä, helppoa saavutettavuutta sekä monipuolisuutta. Lähellä sijaitsevat palvelut helpottivat arkea, mahdollistivat ajansäästön, lisäsivät viihtyisyyttä ja antoivat mahdollisuuksia toteuttaa kullekin itselleen tärkeitä toimintoja ja harrastuksia. Kulttuuripalveluita arvostettiin, koska ne mahdollistivat rentoutumisen ja itsensä kehittämiseen.

Liikenneyhteydet nousivat esiin sekä positiivisina että negatiivisina ominaisuuksina. Hyvien liikenneyhteyksien merkitys liittyi arjen toimintojen helpottamiseen, mikä säästi aikaa elämässä tärkeämmille asioille. Jotkut kokivat (eri syistä) itsessään tärkeäksi, sen että Leppävaarassa asuessaan ei tarvitse omistaa tai käyttää henkilöautoa. Kielteiset kommentit heijastavat liikenteestä ja autoista aiheutuvia haittoja, kuten melua, saasteita. Lisäksi henkilöautojen luvaton pysäköinti torilla ärsytti monia ja hankaloitti liikkumista siellä.

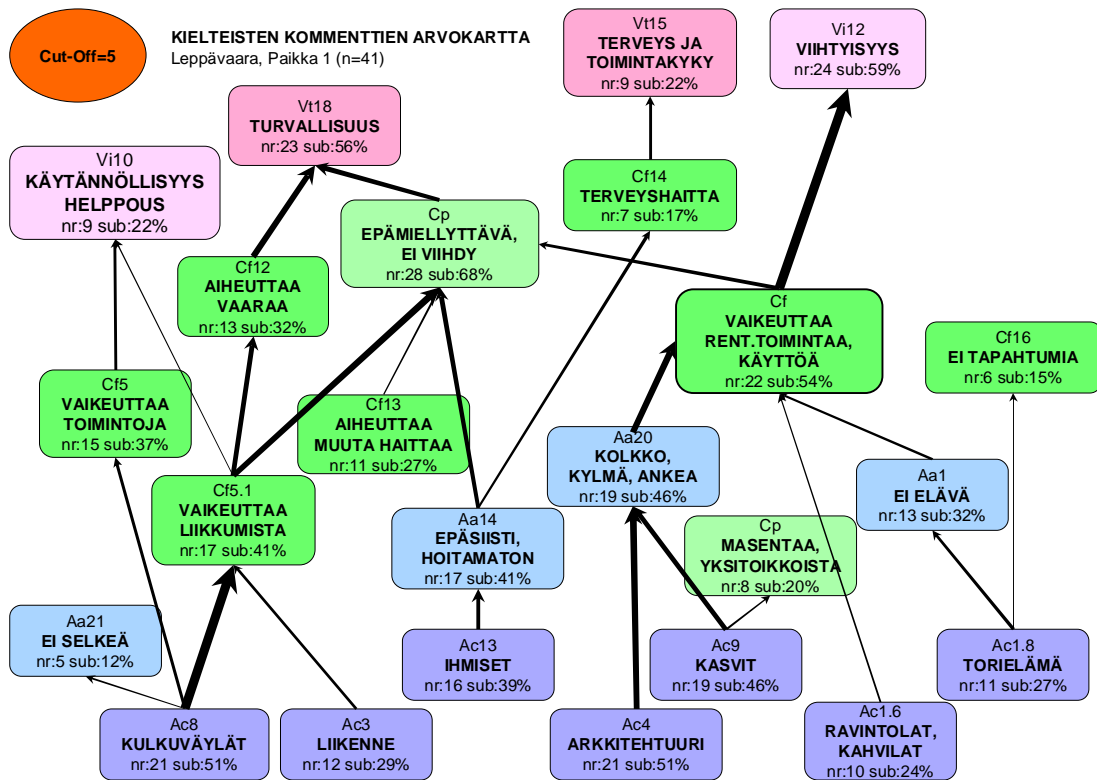
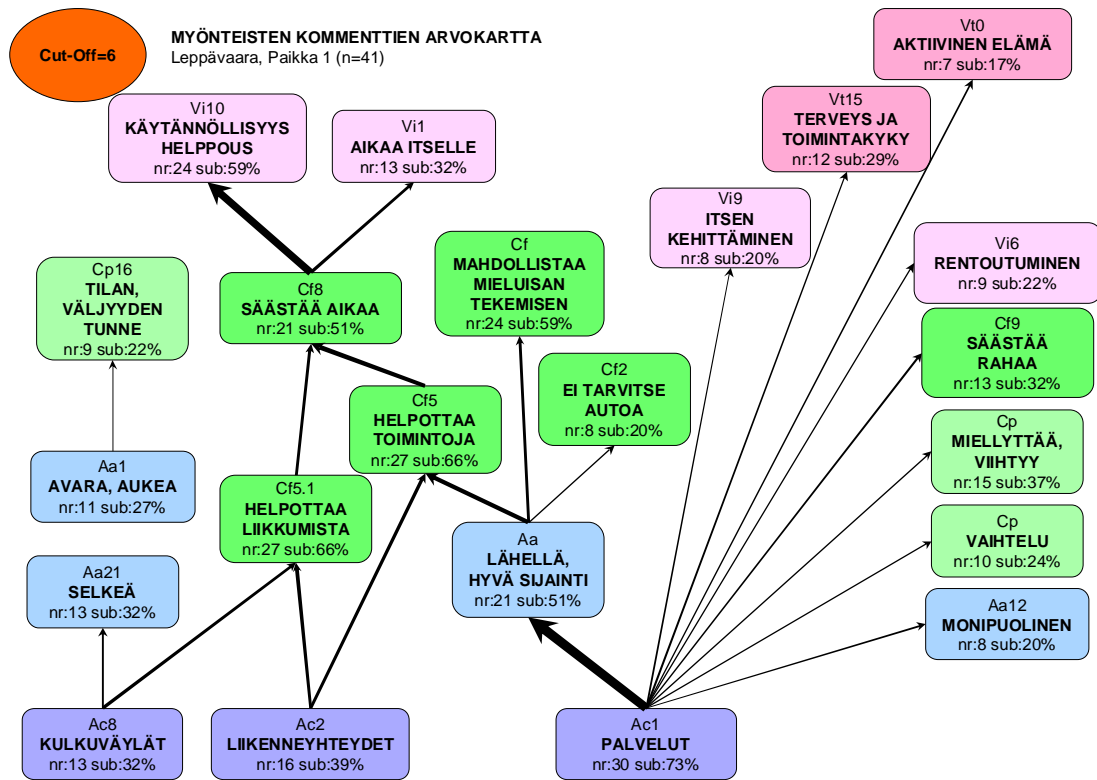
Myös kevyen liikenteen järjestelyt herättivät paljon ristiriitaisia mielipiteitä. Yhtäältä reittien suunnittelua ja väylien yksityiskohtia keuhuttiin selkeiksi, toimiviksi, reitin löytämistä ja liikkumista helpottaviksi. Toisaalta niissä nähtiin kulkemista hankaloittavia ja vaaratilanteita aiheuttavia puutteita, kuten hoitamattomuus ja portaiden suuri määrä. Esteettömyyden yleisesti hyväksytty tavoite ei siten näytä asukkaiden mielestä kovin hyvin toteutuvan Sellon lähiympäristössä.

Osa vastaajista arvosti Viaporintorin arkkitehtuurin modernia ja selkeää ilmettä. Paikan avaruus koettiin usein positiivisena, tilan ja väljyyden tuntuna. Viihtyisyydessä nähtiin kuitenkin paljon puutteita. Valtaosa piti paikan arkkitehtuuria kolkkona ja ankeana. Kolkkoa tunnelmaa loivat tummien värien, kylmien materiaalien ja massiivisten, yksitoikkoisten muotojen käyttö. Paikalla nähdyt roskat ja epäsiisteys sekä ihmisten aiheuttamat häiriöt vähensivät viihtyisyyttä.

Vaikka torin tuomaan elävyyttä ja urbaania tunnelmaa pidettiin sen hyvänäkin puolena, monet toivoivat sinne enemmän elämää; enemmän ravintoloita, katukahviloita, kojuja ja tapahtumia. Nykyisellään torin ei katsottu vastaavan odotuksia paikasta, jossa mielellään oleskelisi, katselisi, tapaisi ystäviä, viettäisi aikaa, ja siten viihtyisi ja rentoutuisi. Tori koettiin lähinnä läpikulkupaikaksi. Perinteinen kaupunkisuunnittelun tavoite luoda toreista ja aukioista samanaikaisesti sekä toimivia liikennepaikkoja että miellyttäviä oleskelu- ja tapaamispaikkoja (esikuvana vaikkapa tyypillinen roomalainen piazza) on näiden vastausten valossa edelleen ainakin osittain saavuttamaton ihanne.

Kaikkiaan Leppävaaran Viaporintori ja sen läheinen ympäristö näyttäisivät vastaavan laajasti asukkaiden tarpeisiin johtuen paljolti monipuolisista palveluista ja liikenneyhteyksistä, jotka tekivät arjen sujuvaksi ja loivat mahdollisuuksia monenlaisten elämäntapojen toteuttamiseen. Arkkitehtuurin ja tilasuunnittelun kannalta paikka ei kuitenkaan täyttänyt torialueelle asetettuja toiveita parhaalla mahdollisella tavalla. Paikkaa ei pidetty viihtyisänä. Arkkitehtuuri koettiin synkäksi ja kolkoksi, torille kaivattiin lisää elävyyttä ja kulkuväyliin parannuksia.

Leppävaaran Viaporintori ja sen läheinen ympäristöön koettiin ristiriitaisesti. Yhtäältä se koettiin myönteisellä tavalla tyyliiltään ja toiminnoiltaan urbaaniksi miljööksi, mutta toisaalta kaupunkimaista elävyyttä ja torin parempaa hyödyntämistä toivottiin lisää. Yhtäältä alue näyttää vastaavan asukkaiden tarpeisiin johtuen paljolti monipuolisista palveluista ja liikenneyhteyksistä, jotka tekivät arjen sujuvaksi ja loivat mahdollisuuksia monenlaisten elämäntapojen toteuttamiseen. Toisaalta alueen arkkitehtuuri, tilasuunnittelu ja viihtyisyys jättivät varsin paljon toivomisen varaa. Esimerkiksi arkkitehtuuri koettiin synkäksi ja kolkoksi, viherrakentaminen liian vähäiseksi, torille kaivattiin lisää elävyyttä ja kulkuväyliin parannuksia. Toiminnalliset vaatimukset (liikenneyhteydet ja palvelut) täyttyvät asukkaiden mielestä hyvin, sen sijaan esteettiset ja viihtyvyysvaatimukset heikommin.

Kuva 18. Leppävaaran paikan 1 (Viaporintori) arvokartat.

Myönteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Keskeisin huomio paikan 1 arvokartasta (Kuva 18) on, että palvelut olivat selkeästi merkityksellisin positiivinen ominaisuus Viaporintorilla. Sen lisäksi, että palvelut mainittiin usein, ne myös linkittyivät laajasti arvokartassa seurauksiin ja arvoihin, mikä kuvastaa niiden merkityksellisyyttä arvioijille.

Palveluista puhuttiin monesti yleisellä tasolla. Tarkemmin kysyttäessä henkilö tarkoitti tällöin usein kauppoja, mutta myös apteekkia, terveyspalveluita, ravintoloita, kulttuuri- ja liikuntapalveluja. Spontaanisti erikseen mainituista palveluista yleisin oli kirjasto ja Sellosalin tarjoamat kulttuuripalvelut. Palveluissa arvostettiin nimenomaan niiden monipuolisuutta (useita erilaisia palveluja toistensa läheisyydessä) ja läheistä sijaintia. Näillä ominaisuuksilla nähtiin hyvin monenlaisia positiivisia seurauksia oman arjen sujumisen sekä itselle merkityksellisten asioiden toteutusmahdollisuuksien kannalta. Hyvät palvelut mahdollistivat yhtä lailla kulttuurinnälkäisen, spontaanin ja vaihtelunhaluisen, kokkausta harrastavan tai taloudestaan tarkan henkilön päämäärien toteutumisen. Palvelut edistivät vastaajien elämässä niin käytännöllisiä kuin itsensä toteuttamisenkin tarpeita. Erityisesti kulttuuripalvelut, ja lähinnä kirjasto, liitettiin itsen kehittämiseen ja rentoutumiseen. Palvelujen hyvä saavutettavuus, esim. kävellen, katsottiin merkitykselliseksi myös oman terveyden ja toimintakyvyn ylläpidossa ja aktiivisen elämän toteuttamisessa. Kotisohvalta nousemiseen ja aktiivisen toiminnan kynnys on matalampi kuin jos palvelut olisivat hankalammin saavutettavissa.

Palvelujen jälkeen hyvät liikenneyhteydet ja kulkuväylät olivat toiseksi yleisin myönteisten kommenttien aihealue.. Koska paikka sijaitsee juna- ja bussiaseman sekä kehä I:n ja vanhan Turuntien välittömässä läheisyydessä, liikenneyhteyksiin liittyvät myönteiset huomiot olivat odotettuja. Samoin odotetusti niiden merkitys liittyi pääosin arjen toimintojen helpottumiseen, mutta myös muihin elämässä tärkeisiin päämääriin sitä kautta että aikaa säästyy itselle ja perheelle.

Kauppakeskus Sellon ja sen välittömän ympäristön kevyenliikenteen järjestelyihin kiinnitettiin paljon myönteistä (kuten kielteistäkin) huomiota. Koodiluokkaan *Ac8 Kulkuväylät* sisältyy kommentteja yksittäisistä ratkaisuksista, kuten, portaista, hisseistä, kävelyteistä, pyöriteistä, käytävien päällysteistä tai olemassaolosta, tai opasteista. Kulkureittejä keuhuttiin hyvin suunnitelluiksi, selkeiksi ja myös vaikeasti liikkuville sopiviksi; paikasta toiseen siirtyminen, paikkojen löytäminen koettiin helpoksi ja liikkuminen vaivattomaksi.

Torin avaruus oli ainoa arkkitehtuuriin ja tilasuunnitteluun liittyvä yksittäinen myönteinen ominaisuus, jonka niin moni vastaaja mainitsi, että se nousi näkyviin arvokartalle. Arkkitehtuuria keuhuttiin jossain määrin sen modernista, selkeästä ja laadukkaasta ilmeestä ja kestävästä materiaaleista. Nämä ominaisuudet eivät nouse

näkyviin arvokartalla, koska kommentit hajaantuvat eri koodiluokkiin. Myös torin olemassaolon tuomasta urbaanista elävyydestä esitettiin myönteisiä mielipiteitä, mutta ajatusketjut eivät olleet niin yhtenäisiä, että ne olisivat nousseet näkyviin arvokartalle käytetyllä koodaustavalla.

Myönteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Seuraavassa kuvataan tähän paikkaan liittyvien myönteisten kommenttien sisältöä tarkemmin. Teemoittain järjestetyissä kuvauksissa tulee esille sellaisiakin merkityksellisiä asioita, jotka eivät nousseet arvokartassa esille seuraustasoisten kommenttien jakaantuessa moniin koodiluokkiin. Tällaisia ovat esim. arkkitehtuuriin ja torielämään liittyvät myönteiset huomiot.

Kommentit on ryhmitelty palveluita, liikenneyhteyksiä, kulkuväyliä, toria ja sen arkkitehtuuria käsitteleviin kokonaisuuksiin.

Palvelut

Monipuoliset palvelut lähellä

Palvelujen tärkeimpinä ominaisuuksina mainittiin niiden läheinen sijainti (sekä lähellä asuntoja että lähellä toisiaan) ja niiden monipuolisuus. Kävelyetäisyys koettiin tärkeänä muun muassa siksi, että se miellettiin kätevimmäksi ja ympäristöystävällisimmäksi tavaksi liikkua. Kauppakäynnin ohessa saa myös hyötyliikuntaa.

- ✓ Hyvät palvelut: isot ruokakaupat, pikaruokapaikka, videovuokraamo, apteekki, kirjasto. (214, N35)
- ✓ Palvelut lähellä. Hyvät ruokakaupat, kirjasto, kulttuuritarjonta, apteekki, posti ja pankki, kuntosali. Monessa paikassa pystyy käymään samalla kertaa. Helppous, voi lähteä ex-tempore. (270, M31)
- ✓ Tärkeät palvelut lähekkäin. Ei ole aikaa juosta ympäri kaupunkia. (208, N24)
- ✓ Sellon ympäristöstä löytyy kaikki, esim. vaatetukseen ja asumiseen. Ei tarvi lähteä erikseen Helsinkiin pyörimään. Aina ei vaan jaksa. (233, M22)
- ✓ Palvelut lähellä. Saa nopeasti ruokaa, kun on nälkä. (233, M22)
- ✓ Monipuoliset palvelut lähellä, pääsee kävellen. En pidä autolla ajamisesta, kun en osaa ajaa kunnolla, enkä julkisten käyttämisestä maksujen ja aikatauluongelmien takia. (259, N32)
- ✓ Kaikki palvelut kävelyetäisyydellä. Ympäristö säästyy. Saa itse liikuttua ulkona ja pysyy terveenä. Kulut pysyy kurissa itsellä ja yhteiskunnalla. (229, N46)
- ✓ Tärkeät palvelut lähekkäin. Ei ole aikaa juosta ympäri kaupunkia. Voi hankkia kaikki tavarat saman katon alta. Helppo hoitaa päivittäiset ruokaostokset. Ei tarvitse suunnitella ruokailuja pitkäksi aikaa. Voi käydä useasti hakemassa vähän. (211, N35)

Edulliset palvelut ja valinnan mahdollisuus

Ison ostoskeskuksen yhtenä hyötynä nähtiin myös se, että liikkeiden paljous näkyy myös hinnoissa. Erityisesti mainittiin ruokakauppojen hintakilpailu, joka mahdollistaa asiakkaille edullisemmat ostokset. Eräs vastaaja oli tyytyväinen siihen, että ruokakaupat olivat muista palveluista erillään, koska usein käy vain näissä kaupoissa. Liikkeiden paljous tuo valinnanvaraa ostopäätöksiin. Lisäksi hyvät palvelut nostavat alueella olevan asunnon arvoa.

- ✓ Ruokakaupat. Isot ja hyvät valikoimat. Saa kerralla kaikki. Edullisempaa kuin pienissä kaupoissa. (270, M31)
- ✓ Hyvät palvelut. Erittäin tärkeää! Isot ruokakaupat. Hyvät valikoimat tärkeitä ruoanlaittoharrastuksen vuoksi. Tykkää vaihtelusta. Helppous, spontaanisuus, edullinen hinta. (214, N35)
- ✓ Palvelut lähellä, saa lähes kaiken. Päivittäistavarakaupat ovat itselle tärkeimmät. Monta kassaa ja kaupat on tarpeeksi tilavia, asiointi on nopeaa. Hyvä tuotevaihtuvuus, ruoat saa tuoreena. (219, N34)
- ✓ Paljon liikkeitä, tarkkailen hintoja. Toisesta paikasta voi saada saman tuotteen halvemmalla. Säästää rahaa. Hyvä, että on valinnanvaraa. Välillä haluaa toisenlaista. (223, M42)
- ✓ Kätevää, että ruokakaupat on erotettu muista palveluista. Pääsee ilman, että tarvitsee mennä kaikkien kauppojen läpi. Käyn usein vain ruokakaupassa. (224, N32)
- ✓ Hyvät palvelut. Kaksi markettia kilpailee, edullisemmat hinnat asiakkaille. (217, M64)
- ✓ Tulossa elokuvateattereita ja Lidl. Tuo alueelle lisäarvoa, vaikuttaa asuntojen hintoihin. (239, N62)

Arjen toimintojen helpottuminen ja aktiivinen elämä

Palvelut koettiin tärkeiksi yhtäältä käytännöllisistä syistä (helpottaa asiointeja/toimintoja) ja toisaalta, koska ne mahdollistavat aktiivisen ja hyvän elämän tuomalla vaihtelua ja mahdollisuuksia tehdä kullekin itselle tärkeitä asioita. Palvelut ovat monelle oleellisia rentoutumisen ja palautumisen välineitä, välineitä itsen kehittämiseen (erityisesti kirjasto) tai niiden koettiin tuovan turvallisuutta elämään. Kirjasto on tärkeä vastaajille, jotka haluavat kehittää itseään ja lapsiaan sekä samalla välttyä turhilta kirjojen ostamiskustannuksilta.

- ✓ Hyvät palvelut. Palvelujen takia ei tarvitse lähteä erikseen liikkeelle. Ostokset voi hoitaa työmatkan sivussa. Helppous. (266, N50)
- ✓ Asioiminen helppoa, kun hyvät palvelut lähellä. Mitä vanhemmaksi tulee, sitä enemmän sitä arvostaa. (217, M64)
- ✓ Toimivasti ja riittävästi erilaisia palveluja saatavilla, harvoin tarvii lähteä muualle. Toimivuus on tärkeää, koska arvostan omaa aikaa. (224, N32)
- ✓ Palvelut käden ulottuvilla, saatavilla apua asiaan kuin asiaan. Luo turvallisuutta. (203, N32)

Aikaa itselle ja perheelle

Ostoskeskuksen läheisyyden ansiosta säästetty aika asioinnissa tuo lisää vapaa-aikaa. Kun voi olla vapaasti tekemättä yhtään mitään ja suunnittelematta viettää aikaansa, se

merkitsi vastaajille rentoutumista ja akkujen latautumista. Vapaa-ajan lisääntyminen vapauttaa aikaa myös perhe-elämälle ja muille sosiaalisille suhteille. Toisaalta kauppakeskuksen palveluja arvostettiin myös niiden tarjoamien harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien vuoksi.

- ✓ Palvelut nopeuttaa elämää ja arkea, en ole kiinnostunut harrastamaan shoppailua. Rutiineihin ei mene aikaa niin paljon. Saan aikaa itselle, perheelle ja harrastuksille. (219, N34)
- ✓ Kaikki palvelut lähellä. Kun on kiire, voi työmatkalla hoitaa asioita. Ei tarvitse tehdä erillistä reissua. Ajan säästö. Jää enemmän vapaa-aikaa, aikaa kotona olemiseen. Kerkeää avopuolison kanssa viettämään aikaa. Sosiaaliset suhteet. Jää aikaa harrastuksiin. Elämään sisältöä. (211, N35)
- ✓ Hyvät liikkeet. Voi hoitaa samalla monet asiat. Jää yhteistä aikaa miehen ja lapsen kanssa. Suhde ei kasva, ellei ole yhteistä aikaa. (241, N35)
- ✓ Paljon kauppajoja ja palveluita, kaikki lähellä samassa paikassa. Aika on kortilla, voi käydä samalla kertaa. Säästyneen ajan voi käyttää vaikka television katseluun. Tuntuu ylelliseltä, kun voi olla kotona tekemättä yhtään mitään. (251, N47)
- ✓ Palvelujen suuri tiheys. Aikaa säästyy vapaa-ajan viettoon. Voi ladata akkuja ja rauhoittua opiskelu- ja työjutuista (252; M28)
- ✓ Sellon hyvät palvelut. Ei tarvitse lähteä viikonloppunakaan kauempaa hakemaan palveluita. Säästän aikaa mukavampaan, esim. kuntoiluun tai lukemiseen, kerään virtaa töihin. (242, M42)
- ✓ Kuntosali. Kehitän itseäni. Mielihyvä, työstä palautuminen, rentoutuminen, tasapaino. Pysyy ajan hermolla. (270, M31)
- ✓ Paljon liikkeitä, hankin välineitä ja vaatteita. Harrastan kuntosalia ja pyöräilyä, urheiluliikkeet ovat tärkeitä harrastuksille. Saan vastapainoa opettajan kirjalliseen työhön. (223, M42)

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjaston olemassaoloa kommentoitiin paljon. Sitä pidettiin tärkeänä itsensä kehittämisen ja ajanvieton kannalta. Lukemista harrastavat arvostivat myös sitä, ettei kaikkia kirjoja ja lehtiä tarvitse itse ostaa. Kirjastoa pidettiin tärkeänä myös lasten kannalta sekä hyvänä tietojen ja taitojen kehittämisen kannalta. Tärkeänä koettiin se, että kauppakeskuksessa on tarjolla muutakin kuin kauppapalveluita. Kirjastoa kommentoineista suurin osa oli kirjaston käyttäjiä ja he puhuivat myös omista käyntikokemuksistaan kyseisessä kirjastossa.

- ✓ Arvostan, että kirjasto on lähellä. Lainaan kirjoja ja DVD:itä. Kehittää itseäni. Mielihyvä, rentoutuminen, tasapaino. Pysyy ajan hermolla. (270, M31)
- ✓ Kirjasto. Lukeminen tärkeää. Saa tietoa. Ajankulua. Ei tarvitse kaikkea ostaa.
- ✓ Käyn viikoittain kirjastossa. Lainaan pienelle lapselle kirjoja. Lapsi saa vaihtelua, kun ei aina tarvitse samoja kirjoja lukea ja tykkää viettää aikaa lastenosaston leikkipaikalla. Haluan opettaa lapselle, että kirjaston oleminen ja lainausmahdollisuus on hieno asia. (263, N32)
- ✓ Kirjasto tuo vaihtelua. Käyn usein lapsen kanssa. Saa elämään sisältöä yhdessä tekemisestä ja kehittää lapsen tietotaitoja. (259, N32)
- ✓ Helppo pääsy kulttuurin pariin. On aikaa ja tykkään lukea. On vain vähän kavereita. Lukeminen on tärkein harrastus, korvaa ystäviä ja ihmissuhteita. (243, N67)
- ✓ Helppo, kun kirjasto on lähellä. Ei tarvitse itse ostaa kaikkia kirjoja. Kaikkea ei tarvitse omistaa, mieluummin yhteisiä palveluita. Ihmisten on helppo ottaa kirjoja, joita ei muuten lukisi. Ekologisuus ja kierrätettävyys. Pitäisi jakaa, eikä aina vain tehdä uutta. Kirjaston käyttö on tärkeää myös siksi, ettei niitä lopetettaisi. (240, N42)

4. Leppävaara – Paikka 1: Viaporintori

- ✓ Luen jonkun verran. Itsensä sivistystä, pysyy ajan hermossa. Iloa ja nautintoa, hyvä tapa kuluttaa aikaa. (229, N46)
- ✓ Kirjasto on oleellinen osa kaupunkia. Tuo iloa ja pitää vireänä. Varttuneelle ihmiselle itsestäänselvyys, että kaikkea ei voi ostaa. Olen käynyt kirjastossa 7-vuotiaasta asti, tuntuu välttämättömyydeltä. (261, N78)
- ✓ Upea kirjasto. Tärkeää, että on muutakin kuin kauppapalveluita. Laaja valikoima ja hyvä palvelu, käytän viikoittain. Pääsee pois arkisista asioista, rentoutuu. (224, N32)
- ✓ Käytän usein kirjastoa, lainaan kirjoja. Lukeminen on pakoa todellisuudesta, pääsee eroon arjesta. Käyn taide- ja valokuvanäyttelyissä. Suojaa fyysisistä ja mielenterveyttä. Tärkeää, kun on työnarkomaanin vikaa. (247, N51)
- ✓ Kirjasto. Nopea ja toimiva palvelu. Ei tarvitse ostaa kirjoja ja lehtiä. Säästää rahaa. Lähellä. Lukusali tietojen päivittämistä varten. Opiskelun apuna kuin toinen olohuone. Luen paljon sisustus- ym. lehtiä, pysyy aiheen suhteen ajan hermolla. Sisustaminen kiinnostaa. (266, N50)

Kirjaston tarjoamien luku- ja lainauspalveluiden lisäksi vastaajat pitivät hyödyllisenä siellä sijaitsevaa yhteispalvelupistettä sekä kirjaston internetyhteyttä.

- ✓ Kirjaston yhteispalvelupisteessä voi ladata matkakortin. Kätevää ja helppoa. (243, N67)
- ✓ Kirjastossa Espoon palvelupiste. Voi ladata matkakorttia. Mukavan helppoa. (244, N69)
- ✓ Käytän miehen kanssa työtiloja ja langatonta verkkoyhteyttä, koska teemme jatkotutkintoa. Kotona ei välttämättä pysty aina lapsen takia keskittymään. Hyvä, että kodin lähellä on paikka, missä voi tehdä mitä on suunnitellutkin. (263, N32)
- ✓ Oma tietokone on joskus pätkinyt, olen käyttänyt kirjaston tietokonetta. (229, N46)

Kirjaston lisäksi Sellon katsottiin pitävän sisällään muutenkin kattavat kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut, kuten konsertteja ja näyttelyitä. Niitä pidettiin rentoutumisen välineinä ja mielihyvän tuojina. Monipuoliset palvelut ja harrastusmahdollisuudet ovat tärkeitä rentoutumisen ja palautumisen välineitä. Toisaalta monesti palvelujen arvostuksen takana oli myös aktiivisen, toiminnallisen ja virikkeellisen elämän arvostus.

- ✓ Kulttuuritarjonta, esim. näyttelyt. Rentoutuminen, tasapaino. Rahan säästö. (270, M31)
- ✓ Sellosalin konsertit. Helppo mennä. Pidän musiikista. (229, N46)
- ✓ Hyvät yhteydet kirjastoon ja musiikkisaliin, hyvin tärkeää. Kuinka hankalaa olisi esimerkiksi perheellisen lähteä Helsinkiin. Ajansäästöä. Lähiö, jossa on kulttuuripalveluita ja viihdettä. Rikas kulttuuriympäristö, rikas elämä. (264, M67)
- ✓ Tulossa elokuvateattereita. Hyviä nuorille. (239, N62)
- ✓ Elokuvateatteri ja Sellosali. Pääsee nauttimaan kulttuuria. (222, N53)
- ✓ Osallistun yhdistystoimintaan kirjastossa vapaa-ajalla. Olen sosiaalinen ihminen, joten eri-ikäisten ja erilaisten ihmisten kanssa tapaaminen ja toimiminen kiinnostaa. Katsontakanta avartuu, on tärkeää kuulla muidenkin mielipiteitä ja ajatuksia. (247, N51)
- ✓ Hyvät kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut. Kirjasto, Sellosali, lenkkimaastot ja uimahalli, elokuvateatterit ja keilahalli. Enää ei puutu mitään. Viihdyn, kun on paljon aktiviteetteja. (266, N50)
- ✓ Sellosali. Konsertit, tanssit, opetusta, joista osa eläkeläisille suunnattuja. Nautin tapahtumista. Elämä ei ole yksitoikkoista, ei rutinoidu. Vietän aikaa lastenlasten kanssa. Vaihtelua itselle ja lapsille. Yhdessäolo. (244, N69)
- ✓ Palvelut lähellä, elokuvateatteri. Vaihtelun mahdollisuus, jos joskus inspiroituisi. (233, M22)
- ✓ Sellosalin tapahtumat, tanssit ja konsertit, pitää kiinni elämässä. (217, M64)
- ✓ Aukiolla hyvät palvelut kootusti. Tuo elämää. Ihmisille aktiivista toimintaa, kulttuurielämyksiä (kirjasto, Sellosali, viihdekeskus). Ihmiset harrastavat, eivätkä jää sohvaperunaksi. Mieli virkistyy, parempi arki. (268, N51)

Hyvät liikenneyhteydet

Haastateltavat arvostivat paljon Leppävaaran hyviä liikenneyhteyksiä; julkista liikennettä ja keskeistä sijaintia. Hyvät liikenneyhteydet helpottavat arkea, säästävät aikaa, vaivaa ja mahdollistavat pääsyn itselle tärkeisiin paikkoihin. Liikenneyhteyksiä arvostettiin pääosin käytännöllisistä syistä: liikkuminen eri paikkoihin helpottuu ja nopeutuu, jolloin aikaa säästyy muuhun itselle tärkeään, kuten perheen ja ystävien kanssa olemiseen tai omaan rentoutumiseen. Näin ollen käytännöllisenkin perusteen takana on yleensä ajatus elämän laadun paranemisesta. Tärkein asia monille oli yhteys työpaikkaan, mutta myös yhteydet keskustaan ja harrastuksiin mainittiin usein.

- ✓ Liikenneyhteydet: Leppävaara on solmupiste. Ihanteellinen paikka liikenteellisesti sekä julkisten että yksityisliikenteen kannalta. Hyvät yhteydet lyhentävät matkan kestoa, eikä tarvitse käyttää useita liikennevälineitä. Liikkuminen on varmempaa eikä tarvitse huolehtia myöhästelyistä ja ajamatta jääneistä vuoroista. Kun aikaa säästyy, saa aikaa perhe-elämälle. (270, M31)
- ✓ Asema lähellä, bussipysäkit yms. Pääsee nopeasti liikkeelle, jos on esim. myöhässä koulusta. Pääsee nopeasti asioimaan. Ei ole varaa autoon. (233, M22)
- ✓ Hyvät kulkuyhteydet joka suuntaan. Junalla, bussilla tai omalla autolla. Pääsee hyvin töihin. Nopeasti. Asioiden jouheva hoito. Pääsee keskustaan asioille, harrastuksiin, teatteriin. Omalla autolla maalle. (276, N55)
- ✓ Julkinen liikenne on heti kauppakeskuksen vieressä. Pääsee hyvin Helsinkiin viettämään iltaa. Rentoutuu, hoitaa sosiaalista elämää ja suhteiden ylläpitoa. Tärkeää tavata myös työn ulkopuolisia ihmisiä, jotka ajattelevat ehkä asioista eri tavalla. Saa perspektiiviä. (269, N39)
- ✓ Juna-asema lähellä. Helpottaa elämää, kun joutuu asioimaan usein keskustassa. Oma auto kaupungissa liikkussa olisi vain haitta. (251, N47)
- ✓ Liikenneyhteydet on tärkeää kaikelle liikkumiselle. Voi heti mennä ja lähteä, jos haluaa. Vapaudentunne. Haluan säästää aikaa, tulee normaaliin vapaa-aikaan lisää aikaa. Nyt ei kerkeä tehdä eikä vaan olla. (203, N32)
- ✓ Bussi- ja juna-asema on selkeitä ja helppo käyttää. Raiteet ja pysäkit hyvin merkitty, loistavat näyttötaulut bussien lähdöille. Hyvät yhteydet kauppakeskuksesta. Helppo hoitaa sosiaalisia asioita, siteet eivät katkeaisi kiireestä huolimatta. (231, N29)

Auton tarpeettomuus

Yksi syy sekä palvelujen läheisyyden että hyvien julkisten yhteyksien koettuun tärkeyteen ilmaistiin sanomalla ”ei tarvitse käyttää autoa”. Tämän kommentin taustalla oli sekä ekologinen ajattelu että mahdollisuus liikkua kävellen.

- ✓ Kävelymatka palveluihin. Ei tarvitse mennä bussilla tai autolla. Ekologista. Saa liikuntaa ja pitää kuntoa yllä. Terveys. (276, N55)
- ✓ Hyvä sijainti. Arvostaa lähellä olevia kauppajoja. Ei tarvitse autoa. Ajan harvoin, en halua lähteä autoilemaan ostoskeskuksiin. Säästää ympäristöä. Julkisten käyttö on taloudellisempaa. (266, N50)
- ✓ Hyvät palvelut. Lähellä. Ei tarvitse autoa. (214, N35; 211, N35)
- ✓ Hyvät kulkuyhteydet. Haluttiin nimenomaan alueelle, jolla on hyvät julkiset kulkuyhteydet. Ekologista. Luonnonvaroja tuhlataan jo tarpeeksi, haluamme minimoida vaikutuksen omalta osaltamme. (240, N42)
- ✓ Keskustassa ei löydä parkkipaikkaa, auto on rasite. (240, N42)
- ✓ Palvelut ovat käden ulottuvilla, ei tarvitsisi autoa. Nykyään asun syrjässä palveluista. (203, N32)

Kulkureitit, kevyen liikenteen järjestelyt

Osa piti Sellon kulkujärjestelyjä hyvinä, selkeinä ja hyvin hoidettuina (huomaa kuitenkin runsaat negatiiviset kommentit myöhemmin). Positiivisena pidettiin sopivasti sijoitettuja portaita, hissejä, sileitä liuskoja, katettuja käytäviä, autoliikenteen rajoituksia ja hyvää pääsyä eri paikkoihin. Kävelijöiden lisäksi on ajateltu myös pyöräilijöitä, iäkkäitä ja lastenvaunujen kanssa liikkuvia. Kulkuväylien hyviä ominaisuuksia arvostettiin, koska ne helpottavat ja nopeuttavat kulkemista, auttavat liikkeiden paikantamisessa ja tekevät paikan helpommin tavoitettavaksi joka suunnalta. Helpompi liikkuminen tarkoittaa käytännössä ajansäästöä, jolloin saa esim. enemmän aikaa itselle ja perheelle.

- ✓ Rappujen lisäksi sileä kaista ajokaistan vieressä. Helpottaa pyöräilijöiden ja lastenvaunujen kanssa liikkuvien kulkemista. (244, N69)
- ✓ Kulkureitti itselle tärkeisiin asioihin. Helppo löytää, helpottaa tapaamisia. Pääsee kulkemaan hissillä ja rappusia pitkin. Nopeuttaa kulkemista. (243, N67)
- ✓ Tulo torille helppoa joka suunnalta. Korkeammalla tasolla hissi. Tärkeää saavutettavuuden kannalta, että muitakin reittejä kuin pitkät portaat ja jyrkkä mäki. Ei tarvitse kiertää koko korttelia. Suomen ilmastossa ei halua käyttää kiertoa enemmän aikaa kuin pakko. Oma reitti kulkee usein torin kautta. (261, N78)
- ✓ Selkeä kävelyreitti asemalta Viaporintorille. Helppo mennä. Jos joutuu etsimään, tuskastuu. (248, N55)
- ✓ Kulkuväylät avaria. Näkee hyvin torin toiseen päähän. Hahmottaa, missä mikäkin liike sijaitsee. Mukavaa, kun asioita toimittaessa kulkeminen on selkeää. (232, N56)
- ✓ Portaiden vieressä hissit, ei tarvitse kiertää lastenvaunujen kanssa. Ajansäästöä. (259, N32)
- ✓ Kauppakeskuksen kuja on hyvä ratkaisu. Ajansäästöä, kun sisälle meno ei ole välttämätöntä liikkeessä. (231, N29)
- ✓ Kauppakeskuksen kuja oli talvella sula. Kuljin usein jumppaan Elixiaan. Sai kopisteltua lumet pois jaloista, oli heti valmis menemään sisälle jumppaan. (218, N29)
- ✓ Kulkuväylät pääosin selkeät. Positiivista, että löytää perille, luo turvallisuutta. (268, N51)
- ✓ Kauppakeskuksen kulkureitit oli hyvin löydettävissä. Looginen, kaupunkimainen sijoittelu. Ei tule ylimääräistä kävelyä. Säästää aikaa, kun on mitoitannut tietyn ajan kauppaan varten. (223, M42)
- ✓ Yhteys (kulkuväylät) joka suuntaan. Huonosti liikkuvan ei tarvitse kiertää koko kompleksia. Pääsee liikkumaan sujuvasti. Aion asua nykyisessä asunnossa lopun elämän. Helppo liikkua vanhempana, kun pääsee suorinta tietä. (232, N56)
- ✓ Hissit ja liuskat. Liikuntarajoitteisten pääsy esim. kirjastoon ja Sellosaliin on hyvä. Mietin tulevaisuutta. Helpottaa liikkumista. Käytännöllistä. (244, N69)
- ✓ Palveluihin on helppo kulku. Hissit. Pystyy hoitamaan paljon eri asioita, ei tarvitse mennä moneen paikkaan. Löytää kaikki palvelut. Helppokulkuisuus on tärkeää liikunnallisten ongelmien takia. Muuttuu tärkeämmäksi iän myötä. (253, N59)
- ✓ Invaliukset. Pääsee helpommin kulkemaan, vaikka jalka ei nouse. Sellossa on erinomaisesti hoidettu lumen sulatus. Ulkoportaot eivät ole kuin liukumäki, kun on lunta. Pääsee moneen suuntaan, sisäkautakin pääsee hyvin. (264 M67)
- ✓ Ei autoja Ratsusolassa, pääsee kävellen. Helppo liikkua lastenvaunujen kanssa Ei tarvi panikoida, että auto ajaa lapsen päälle. (219, N34)
- ✓ Ei ajoneuvoliikennettä. Jos olisi lapsia mukana, ei tarvitsisi pelätä onnettomuuksia. Ei tarvi pujotella autojen välissä. (242, M42)

Tori ja sen arkkitehtuuri

Torin avaruus

Haastateltavat arvostivat Viaporintorin suunnittelussa yksimielisimmin aukion olemassaoloa ja sen tuomaa tilan ja väljyyden tuntua. Avaruus lisäsi viihtyisyyttä ja liikkuminen koettiin käytännössä helpommaksi, kun toriaukio on rakennettu esteettömäksi ja selkeäksi.

- ✓ Viaporin toriaukea on mukavan laaja. Voi vapaasti hengittää. Pois tavarankeskeltä ahtaista kaupoista. Mukava tunne. (265, N54)
- ✓ Valoisaa, avara tuntu. Tuntuu viihtyisältä. Kaipaan tilaa, olen tottunut tilaan asuessani omakotitalossa. (253, N59).
- ✓ Selkeää ja avaraa. Ei ahtauden tuntua. Ei ahdistu. (244, N69).
- ✓ Avara tori, ei seinää vieressä. Tilan tuntua. (239, N62)
- ✓ Avara toriaukio kirjaston suunnasta katsottuna. Ei esteitä, hyvä huonokulkuisille. Ei täynnä koluja. Liikkuminen helpottuu, nopeuttaa asiointia. Vapauttavaa. Helppo pysähtyä ja jutella. (221, M59)
- ✓ Selkeää ja avaraa. Ei sokkeloisia taloja. Helpompi löytää perille. (244, N69)
- ✓ Valoisaa, tulee avaruudesta. Materiaalit miellyttää silmää, ei näytä tunkkaiselta. Arvostan tilaa, liika tiiviys ahdistaa. (245, N31)

Toriaukion suojaisuus

Vastaajat arvostivat myös paikan suojaisuutta. Suojaisuuden tunne kauppakeskuksen alueella tuli paljolti korkeista rakennuksista, jotka toimivat tuulensuojana ja pienentävät ympäröivien katujen liikenteen meteliä, sekä valaistuksesta. Tämä lisäsi viihtyisyyttä ja teki alueesta houkuttelevamman oleskeluun. Alueella kulkeminen koettiin miellyttäväksi ja turvalliseksi

- ✓ Suojaisa, ei melua. Rauhallisuus. (253, N59)
- ✓ Viaporintori on suojaisa, viihtyisä kesällä. "Aitaus", ympäröivät rakennukset tekee viihtyisäksi. Ihanaa, kun on pieni tori. Voi istua aurinkoisena päivänä ja pitää taukoa, tuntuu mukavalta. (251, N47)
- ✓ Sellosalilla piha, suojaisaa. Pääsee salissa järjestettävien tilaisuuksien tauoilla sisäpihalle saamaan happea. Voi kokoontua ryhmiksi taukokeskusteluihin. (247, N51)
- ✓ Kauppakeskuksen kuja oli miellyttävän tuntuinen, suojassa tuulelta. Kutsuva, ei tuntunut turhalta käytävältä. (223, M42)
- ✓ Sadekatos liikerakennusten välissä Sellossa. Ei kastu. Kiva mennä kuivin vaattein ostoksille. Märkänä haluaisi mennä kotiin. Naiset eivät tykkää, jos tukka kastuu. (265, N54)
- ✓ Hyvä valaistus. Alue on kolkko ja betoninen, valaistus vie pois hämärää. Ei ole niin epämiellyttävää, ei tunnu pelottavalta. (263, N32)

Tori, urbaani tunnelma ja torielämä

Torin olemassaoloa arvostettiin, koska avara tori paitsi tuntui esteettisesti miellyttävältä, myös tarjosi mahdollisuuksia tilaisuuksien järjestämiseen ja oleskeluun sekä vastapainoa kauppakeskuksen ahtaudelle ja sisätiloissa oleskelulle. Eräs vastaaja kuvaili

aluetta urbaaniksi, sillä tarjolla on muitakin ajanviettomahdollisuuksia kuin vain kaupat, esimerkiksi kuppilat ja kirjasto. Tällöin aukio ja sen ympäristö ei tunnu lähiömäiseltä, vaan siinä on asutun tuntua. Kaupunkimaisuuteen kuuluu myös torilla liikkuvat ihmiset sekä palveluiden ja liikenneyhteyksien läheisyys. Kun ihmisiä on aina liikkeellä, se tekee paikasta kiinnostavamman ja elävämmän. Tämän puolestaan koettiin tuovan viihtyisyyttä, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

- ✓ Urbaania miljöötä. Muutimme Helsingin keskustasta. Tavoitteena oli kaupunkimainen ympäristö, jossa on muitakin palveluja kuin kauppia. Ei tarvi lähteä kauemmas kirjastoon tai pubiin. Tahdoimme muitakin elämää kuin kaupat ja asunnot, ei lähiömeiniä. (240, N42)
- ✓ Eloisuus. Ihmiset ja koirat. Kun on paljon ihmisiä, suosittu, niin tuntuu kiinnostavalta ja haluaisi itsekkin mennä. Nostaa kynnystä, että joutuisi jonkun hyökkäyksen kohteeksi. (270, M31)
- ✓ Tiivis kaupunkimainen tunnelma. Paljon ihmisiä, modernit rakennukset, palvelut, kulkuyhteydet. Tuntee, että on jossain yhteisössä mukana, kun on mukana tekemässä toisten ihmisten kanssa. Tunne, että kuuluu johonkin suurempaan kokonaisuuteen. (252, M28)
- ✓ Enemmän ihmisiä. Turvallista illalla. Viihtyisää. (211, N35)
- ✓ Ihmiset istuivat terassilla ottamassa aurinkoa. Torikojut ja marjamyymälät. Rauhallinen tunnelma. Leppoisa mieli. Ihmiset iloisia. (208, N24)
- ✓ Aktiivinen paikka, ihmisiä aina liikenteessä. Vartijat hätistelevät pois laitapuolen kulkijat. Turvallisuuden tuntu. (224, N32)
- ✓ Kauppakeskuksen kujalla oli paljon ihmisiä, eloisaa. Vaikutti niin kivalta, että haluan tulla uudestaan. (223, M42)
- ✓ Hyvä kohtauspaikka. Tosin ei välttämätön. Voi sopia tapaamisia. (211, N35)
- ✓ Katukahviloissa näkee ja voi tarkkailla ihmisiä, viihdyttävää. Kahviloilla kaupunkikuvallinen merkitys, tulee mieleen keskieurooppalaiset katukahvilat. Näkyvä elämä. (217, M64)
- ✓ Kesällä loistava tunnelmallinen alue, jossa voi hengaila. Perjantai-iltana ensin ostoksille, käytiin jäätelöllä ja terassilla. Pystyi rauhoittumaan. (218, N29)
- ✓ Viaporin toriaukea on mukavan laaja. Voi järjestää tapahtumia: liikuntatilaisuuksia, tanssinopetusta. Arkielämän keskellä pääsee irti arjesta. (265, N54)
- ✓ Torin sijainti keskellä kauppakeskusta. Pääsee helposti. Mahdollisuuksia, joita voisi hyödyntää enemmän. Käyttäisin toria enemmän. Nyt tori on käytössä vain läpikulkupaikkana, tahdon paikalta enemmän. (239, N62)
- ✓ Siisti paikka esimerkiksi iltatorikäyttöön. Puhdas. Toisi paikkaan ihmisiä, eloa ja erilaisuutta. Olisi kodikasta ja viihtyisää, toisi turvallisuutta. (247, N51)

Arkkitehtuuri

Paikan arkkitehtuuria kehitettiin moderniuudesta ja selkeydestä. Vastaajat arvostivat sen uutuutta ja käytettyjä materiaaleja. Sitä mainittiin tyylikkääksi, selkeäksi, siistiksi ja laadukkaaksi. Erityisesti kehuja sai kivi pintamateriaalina. Kiveen yhdistettiin laadukkuuden ja arvokkuuden tunne verrattuna esimerkiksi betoniin. Materiaali oli vastaajien silmään esteettistä ja käytännössä pitkäikäinen, kestävä ja turvallinen. Tori näytti viimeistellyltä ja pitkälle mietityltä. Arkkitehtuurin suunnittelussa arvostettiin myös sitä, että Sellosta ei ollut rakennettu vain yhtä isoa kompleksia, vaan se on moniosainen.

Moderni ilme

- ✓ Kauppakeskusten uusi arkkitehtuuri. Uuden tunnelma. (215, N26)
- ✓ Rakennusten asettelu ja arkkitehtuuri on selkeälinjaista, miellyttää silmää. Oma asunto on selkeä, haluan samantyylistä tulevastakin. Haluan samaistua asuinalueeseen. (274, M26)
- ✓ Arkkitehtuurissa on hyvät suhteet, tosin väritöntä. Uusikin voi olla kaunista. Silmä lepää, hyvä olo. (264, M67)
- ✓ Siisti, huoliteltu ja hyvännäköinen. Valmis ympäristö. Tyylikäs vaikutelma. Ilo silmälle. Hyvän olon tunne. (276, N55)
- ✓ Rakennusten moderni ulkonäkö. Tummaa pintaa ja katettu. Luo tunnelmaa, että liikkuu nykyaikaisessa ympäristössä. (252, M28)
- ✓ Tyylikäs ja urbaani näkymä. Ei työmaita ja -telineitä, kaikki on rakennettu valmiiksi. (213, M51)
- ✓ Sello koostuu monista osista, ei ole yksi massiivinen järkäle (vrt. Itäkeskuksen linnake). Pääsee monesta suunnasta sisään. Kaikki omia yksiköitä, kätevää käydä vain yhdessä. (231, N29)

Materiaalit

- ✓ Kivilattiapäällyste luonnollinen ja elävä verrattuna betoniin. Kivi on visuaalinen elementti, viehättävää silmille. Laatoitettu vaihtelevasti, ei suoraa riviä. (221, M59)
- ✓ Graniittipinnoitteet miellyttävät silmää, kaunis ulkonäkö. Ei liukasta, ehkäisee onnettomuuksia. Pitkäikäinen materiaali, uhoaa kestävyyttä, turvallisuudentunnetta. (217, M64)
- ✓ Hieno kivilaatoitus. Asfalttia ja betonia käytetään halvemmissa paikoissa. Tulee viimeistely tunne paikasta. Tuntuu arvokkaammalta. Katselee mielellään. Materiaali kestää ja pysyy. Pidän kivirakentamisesta. Tulee tuntu, että alue on mietitty pitkälle, että asiat ovat pysyviä. Voi luottaa tulevaisuuteen, pysyy siinä missä onkin. (252, M28)

Muut myönteiset kommentit

Hyvät polkupyörien säilytyspaikat

- ✓ Pyörille tilaa. Pyörille löytyy helposti paikka. Liikun pyörällä niin paljon kuin mahdollista. Ekologisuus. Saa liikuntaa. (208, N24)
- ✓ Polkupyörien säilytyspaikat näkyvillä paikoilla. Säilytyspaikoissa hyvät lukitussysteemit. Ehkäisee ilkivaltaa. Ei tarvitse niin paljon miettiä mihin aikaan liikkuu. (259, N32)
- ✓ Hyvät pyöräpaikat. Ennaltaehkäisee varkauksia. Toimiva järjestelmä, pyörät ovat näetisi paikoillaan. Tykkään pyöräilystä liikuntamuotona. Haluan jättää pyörän paikkaan, mihin sen saa hyvin lukittua. (245, N31)

Kielteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Leppävaaran arviointipaikan 1 (Kuva 18) kielteisten arvioiden arvokartta on runsas. Paikka nosti vastaajien mieleen paljon erilaisia kielteisiä ominaisuuksia. Eniten kielteisesti kommentoitiin kolkkoa arkkitehtuuria ja toria, toiseksi puutteita kulkujärjestelyissä ja -väylissä. Kolmas keskeinen kritiikin aihe oli elävyyden ja elämän puute torilla. Nämä asiat haittasivat ennen kaikkea paikan kokemista viihtyisäksi ja houkuttelevaksi. Viihtyisyyden lisäksi paikan ominaisuuksien koettiin haaitaan seuraavien arvopäämäärien toteutumista: terveys ja toimintakyky, turvallisuus ja käytännöllisyys.

Viaporintorin aukiota kuvattiin kolkoksi ja synkäksi paikaksi. Näiden tunnelmien syntyyn vaikuttivat eniten arkkitehtuurin piirteet ja kasvillisuuden ja muiden toria piristävien elementtien vähäisyys. Rakennusten tumma väritys, kovat materiaalit (kivi, betoni, teräs), massiiviset rakennukset ja monotoniset pinnat mainittiin synkän tunnelman luojina. Kasvillisuuden, penkkien yms. vähäisyys lisäsi autiota ja yksitoikkoista tunnelmaa. Paitsi että edellä mainitut ominaisuudet vähensivät viihtyisyyttä, niiden koettiin myös luovan turvattomuutta.

Kolmas torin viihtyvyyttä vähentävä tekijä oli torielämän puutteellisuus. Paikalle toivottiin enemmän ravintoloita, katukahviloita, torikojuja ja tapahtumia. Viihtymistä haaitaan mainittiin myös paikan epäsiisteys ja roskaisuus sekä alueella liikkuvat ei-toivotut ihmiset, kuten päihtyneet ja ihmisten aiheuttamat häiriöt, kuten tupakointi tai meluaminen. Nämä asiat myös heikensivät turvallisuuden arvon toteutumista. (Koodiluokka *Ac1.6. Ravintolat* kuvaa kahdenlaisia kielteisiä ajatuksia: ravintoloita toivottiin lisää, mutta toisaalta valitettiin jo nykyisistä ravintoloista aiheutuvia häiriötä.)

Vaikka kulkuväylät nousivat esiin Viaporintorin positiivisena ominaisuutena, saivat ne osakseen runsaammin negatiivista palautetta kuin positiivista. Koodiluokka ”Kulkuväylät” sisältää kommentit, jotka koskivat kevyenliikenteen väyliä, portaita, hissejä, käytäviä, puutteellisia opasteita yms. Kulkuväyliä moitittiin sekaviksi ja portaiden määrää liian suureksi. Henkilöt, joille paikka ei ollut ennestään tuttu, kokivat paikasta toiseen löytämisen vaikeaksi ja opasteet puutteellisiksi. Väärin pysäköityjen autojen ohella kulkuväylien huonon suunnittelun koettiin vaikeuttavan liikkumista ja aiheuttavan vaaratilanteita, mikä haittasi paikan kokemista turvalliseksi ja viihtyisäksi. Puutteet kulkuväylissä aiheuttivat myös toimintojen vaikeutumista, joten ne olivat este käytännöllisyyden ja helppouden arvopäämäärien toteutumiselle.

Hyvät liikenneyhteydet olivat paikan yksi keskeisimmistä hyvistä puolista. Toisaalta kielteisissä kommentteissa nousee esiin liikenteen aiheuttama melu ja saaste.

Kielteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Kulkureitit, kevyen liikenteen järjestelyt

Kevyen liikenteen kulkuväylistä ja järjestetyistä annettiin paljon negatiivisia kommentteja. Opasteet herättivät kielteisiä kommentteja joko siksi että niitä ei ollut tarpeeksi tai ne olivat liian pienikokoisia, mikä vaikeutti liikkumista ja herätti ärtymystä. Kulkuväyliä moitittiin niiden sekavuuden ja huonon käytettävyyden takia. Portaiden suuri määrä ja hissien sijoittelu eivät miellyttäneet. Etenkin liikuntaesteisille, vanhuksille ja lastenrattaiden kanssa liikkujille nähtiin paikasta toiseen pääsemisen olevan epäkäytännöllistä ja vaivannäön takana, jopa vaarallista. Myös Viaporintorilta alas tuleva liuska tuntui turvattomalta autojen takia. Arviointipaikan läheisyydestä koettiin puuttuvan reittejä, esimerkiksi bussi- ja juna-asemalta kulkeminen Sellon oli vastaajien mielestä huonosti suunniteltu. Kulku bussiaseman läpi nähtiin turvallisuusriskinä suojateistä huolimatta ja kauppakeskukseen toivottiin lisää sisäänkäyntejä bussiaseman puolelta. Huonojen opasteiden ja kulkuväylien sekavuuden vuoksi jotkut vastaajat näkivät pyörällä liikkumisen hankalana ja turvattomana. Lisäksi kulkuväylien hiekoituksessa nähtiin parantamisen varaa ja myös laattojen huonosta kiinnityksestä mainittiin.

Reitin löytämisen vaikeus

- ✓ Ei mitään indikaatiota, missä on Sellon pääsisäänkäynti. (269, N39)
- ✓ Hisseille huonot opasteet. Vaikea liikkua lastenvaunujen kanssa. Jos en tietäisi, mistä löytyvät, joutuisi etsimään, kiertelemään paljon. Harmittaisi. (263, N32)
- ✓ Opastaulu puuttuu, joka kertoisi pankkien, liikkeiden ym. sijainnit. Palveluita on vaikea löytää, etenkin muualla asuvien, esim. Sellosaliin menijät. Ei tarvitsisi olla mikään perinteinen infotaulu, voisi tehdä jonkun hauskan jutun, esim. vinkkejä mitä kaikkea hauskaa voisi tulla. (253, N59)
- ✓ Opasteet puutteelliset. Pitää katsoa mistä pääsee pois. Vaikeuksia löytää asema. Aiheuttaa epävarmuutta.
- ✓ Opasteiden vähyyys tai pieni koko. Jalankulkijana olin vähän hukassa. Vieraat löytäisivät paremmin perille. (242, M42).
- ✓ Sisäänkäynnit vaikea löytää. Opastekyltit pieniä. Sisäänkäynnit piti katsoa tarkkaan torilta, ei tiennyt mennäkö sisä- vai ulkokautta. Tuntui sekavalta, en jaksanut jäädä selvittämään. En meinannut huomata esim. kirjaston ovea. (223, M42).

Reitin, pääsyn puuttuminen

- ✓ Suoran kävelyreitit puuttuminen asemalta Alberganesplanadille. Lyhyt matka, iso mutka. Kauppakeskuksen ollessa auki voi pujahtaa sisäkautta. En halua välttämättä kulkea tunnelin ja toimistojen kautta. Turvattomuuden tunne. (224, N32)
- ✓ Kävelytunnelit ja siltakävelykadut puuttuvat. Joutuu liikkumaan portaita ja hissiä käyttäen eri osiin. Liikkuminen Sellon eri osiin voisi sujua joustavammin. Kirjastosta voisi siirtyä kauppakeskuksen toiseen päähän. (231, N29)
- ✓ Kävelyreitti ok, mutta miten liikkua pyörällä? Ei ole tehty paikkaa pyöräilijälle helpoksi. Ei pääse järkevästi esim. Leppävaaran tunnelista Sellon toiselle puolelle. Ratusolassa ei saisi ajaa pyörällä. Pyörätelineet ovat sellaisessa paikassa, missä ei saa ajaa pyörällä. Epäloogista. Vaaratilanteita. (224, N32)
- ✓ Pyörällä on vaikea päästä torille, koska mäki on jyrkkä ja autoja kulkee paljon. Tavaraa on vaikea kuljettaa. Kohta, jossa liikennevalot ovat vihreät sekä jalankulkijoille että autoilijoille, aiheuttaa vaaratilanteita. (253, N59)

Turvallisuusriskejä liikennejärjestelyistä ja kunnossapidon puutteesta

- ✓ Bussiaseman aukion keskusta voisi olla turvallisempi ja helpompi ylittää. Jos menee junalle suoraan, pitää mennä bussiaukion läpi. Vaaratilanteita. (231, N29)
- ✓ Jalankulku linja-autojen seassa, pitkät suojatiet. Vaaratekijä, epämukavaa. (214, N35)
- ✓ Bussipysäköiltä asemalla ei ole kulkuyhteyttä Selloon, ainoastaan ravintolaan. Huono, jos on kiire, joutuu kiertämään eri puolelle taloa. Epämukavaa kulkea ravintolan läpi kassien kanssa. Jalankulkijoiden on vaikea päästä liikkumaan. On ajateltu vain autoilijoita. (264, M26)
- ✓ Jalankulkijat ja pyöräilijät sekaisin. Ei selkeitä merkintöjä, missä kuuluu liikkua. Vaaratilanteita, voi tapahtua tömäyksiä ja vahingoittumisia. (232, N56)
- ✓ Pyöräilijöiden väylät merkitsemättä. Pitäisi olla joku merkintä kadussa, missä voisi pyöräillä. Voi tulla yhteentörmäys. Nuoret pyöräilijät suihkivat muiden välissä. (242, M42)
- ✓ Poistuminen Viaporintorilta liuskaa pitkin ankeaa. Kapea jalkakäytävä edessä ja autotie heti vieressä. Ei turvallista. (231, N29)
- ✓ Liukkaus märällä ja pakkasella. Kulkupintojen hiekoitus. Sepeli tarttuu kiinni kenkiin ja kulkeutuu sisälle. Lisää pölyä ilmassa. Hengityselimet kärsii. (244, N69)
- ✓ Osa laatoista kujalla on irti. Vaarallista etenkin huonojalkaiselle. Kompastuu helposti. Kolisee pyörällä ajettaessa. (232, N56).

Puutteet kulkemisen esteettömyydessä

- ✓ Rappuset rajoittavat kulkemista. Lapset ja vanhuksat voi kompuroida. (270, M31)
- ✓ Paljon portaita. Liikkuminen pyörän kanssa on vaikeaa ja vanha äiti ei mielellään liiku portaissa. (268, N51)
- ✓ Katutasot liikerakennuksissa ovat eri tasolla. Portaita. Hankaloittaa liikuntaesteisiä. Kompastumisvaara. (265, N54)
- ✓ Lastenrattaiden kanssa on vaikea päästä Viaporintorille. Ei ramppia. Jos on yksin liikenteessä, ei pääse lapsen kanssa. Jää menemättä. Rajoittaa, turhauttaa. Hissi on kauppakeskuksen sisällä. Joutuu menemään sisälle ja jonottamaan hissiin. Liikkuisin mieluummin ukoilmassa. (219, N34)

Liikenteen haitat

Liikenne mainittiin kielteisenä kolmesta syystä. Eniten vastaajia häiritsevi Viaporintorilla tapahtuva väärinpysäköinti, sillä siellä ei saisi olla autoja. Autot tuntuivat olevan siellä kevyenliikenteen tiellä, ja lisäksi ihan periaatteestakin ärsyttivät, kun olivat niille kuulumattomilla paikoilla. Lisäksi aukion viihtyisyys kärsi tästä. Muut liikenteen haittapuoloina nähdyt ominaisuudet olivat saasteet ja melu, jotka molemmat koettiin terveydelle haitallisina ja rentoutumista vaikeuttavina.

Autoja väärissä paikoissa

- ✓ Torilla on autoja, vaikka se on jalankulkualue. Pitäisi olla ainoastaan jalankulkijoille. Ärsyttää. (263, N32, P1)
- ✓ Kävelyalueelle parkkeeratut autot. Huono kulkea. Häiritsee liikkumista. (215, N26)
- ✓ Pyörällä on vaikea päästä torille. Autoja paljon. Autot ajavat nykyisin torille. Kohta, jossa liikennevalot ovat vihreät sekä autoilijoille että jalankulkijoille aiheuttaa vaaratilanteita. (253, N59)
- ✓ En pidä siitä, että autoja jätetään parkkiin torille. Ei kuulu kävelytorille. Ei viihtyisä. (239, N62)

Melu ja saaste

- ✓ Ajoittain on huono hengitysilmä. Viikoittainen ongelma. Autot käryttävät Sellon liikennevaloissa. Saasteet kulkeutuvat Viaporintorille. Epämiellyttävää. Miehellä on astma ja allergia. Terveyshaitta. (243, N67)

- ✓ Melu ja saaste. Kovat desibelit ja taustahäly ovat terveydelle haitallista. Pakko sietää, jos kaupungissa haluaa asua. Vapaa-aikana haluan kuitenkin kauas melusta. (266, N50)
- ✓ Junaliikenteen ja rakennustyömaan melu häiritsee etenkin lasten unta. (215, N26)
- ✓ Autot. Meluisuus. Hakeudun paikkoihin, missä ei ole melua. En tykkää melusta, mutta siedän sitä, koska hyvät liikenneyhteydet ovat tärkeämmät. (270, M31)
- ✓ Liikennettä: Turuntie, Kehä I ja junarata. Meluhaittoja, jatkuvaa hälinää taustalla. Tarvitsen välillä hiljaisuutta vastapainona koululle ja muulle. (233, M22)

Arkkitehtuurista ja kasvillisuuden puutteesta johtuva kolkkaus

Arkkitehtuuriltaan Viaporintoria pidettiin kolkkona, kylmänä ja kivisenä ”betonierämaana”. Tummiin värien ja kovien materiaalien koettiin luovan synkkää tunnelmaa. Myös muotoja pidettiin yksitoikkoina ja yksityiskohtien ja koristeiden puutetta moitittiin. Näistä syistä tori koettiin synkäksi paikaksi, jossa positiivinen tilan avaruus kääntyy negatiiviseksi autiudeksi. Paikan tuulisuus lisäsi negatiivista oloa.

Kolkon arkkitehtuurin kanssa käsi kädessä vastaajat moittivat myös kasvillisuuden vähäisyyttä Viaporin torilla. Ankeana nähty arkkitehtuuri ilman pehmentävää vehreyttä sai ihmisiä pitämään toria vain välttämättömänä läpikulkupaikkana. Viihtyisyys puuttui, joten aukiota ei mielletty houkuttelevaksi paikaksi oleskeluun.

- ✓ Tori on synkkä ja autio. Betonipeltoa ja kivilaattaa. Koristelu minimaalinen. Ei penkkejä, ei istutuksia, toiminta puuttuu. Inhimillisuus puuttuu. Tilaa ei ole hyödynnetty. Ei houkuttele. Haluaisin lisää toimintaa. Istutuksia ja muuta kaunista lisää. Lapsille lisää aktiviteetteja. Nautin katsella elämää. Tyylikkää kahvilat puuttuvat. Haluan paikkoja, joissa oleskella ja katsella elämänmenoa. (239, N62)
- ✓ Ei viheristutuksia. Aukio on vain läpikulkua varten. Aution oloinen ja laaja. Voisi olla viihtyisämpi läpikulkumaisuudesta huolimatta. (263, N32)
- ✓ Torilta puuttuu vihreys melkein kokonaan. Vihreys toisi torille monimuotoisuutta, ihmisille enemmän näkemistä ja kokemista. Pidän luonnosta. (217, M64)
- ✓ Ei kukkia tai kasvillisuutta, vain kuivia männynkääkkiä. Kylmä ja kolkko. Kukat olisivat silmänilo. Viihtyisyys. (257, N70)
- ✓ Viaporintorilla niukasti istutuksia. Laaja asfalttikenttä on monotoninen. Autio, ei ristinsielua. Asfalttierämaa. (240, N42)
- ✓ Vihreys puuttuu. Ei esim. puistoaluetta. Ei tule lähdetyksi ulos, vaikuttaa hyvinvointiin. Ei voi mennä kesällä lukemaan tai oleskelemaan luonnossa. Ei rentouttavaa. Kaipaen vihreää, kun olen kasvanut suojelumetsän reunassa. (214, N35)
- ✓ Kukkaistutukset puuttuvat. Ohikulkupaikka. Isot kukkaistutukset näyttäisivät hyvältä. Toisi maalaistunnelmaa. Ihailisin niitä. Viihtyvyys. (248, N55)
- ✓ Tori ei ole oleskelu- vaan läpikulkupaikka. Ei kahviloita, ei kukkaistutuksia, ei penkkejä. Avaraa, ei viihtyisää. (219, N34).
- ✓ Karu alue. Istutukset vähäisiä. Voisi olla vihreämpää, olisi viihtyisää. (276, N55)
- ✓ Vähän viheristutuksia. Pelottava ilmapiiri. (274, M26)
- ✓ Kolkko, paljon tyhjää. Istutukset puuttuvat, kivinen ja kova. Materiaalit eivät ole mieleiset. Ikävä tunne. Puistomaisuus tärkeää. Oleskelu miellyttävämpää. (244, N69)
- ✓ Kolkkoa. Vain betonia, eikä juurikaan vihreää. Rumaa varsinkin syksyllä. Tuntuu vain ohikulkupaikalta. Aivan kuin ei olisi tarkoituskaan, että kukaan viihtyisi tai jäisi olemaan. Luo turvattomuutta. (263, N32)
- ✓ Kolkko. Betoninen, ei ollut vihreää. Toimii läpikulkupaikkana. Ei vietetä paljon aikaa aukiolla. Synkkä. (222, N53)
- ✓ Asfalttividakko, kolkko. Tyhjä, ei istutuksia, penkkejä tai luontoa. Tunne, että haluaa vain kulkea ohi, ei jäädä – tosin ei ole tarvettakaan. Ei viihtyisä. (211, N35)

4. Leppävaara – Paikka 1: Viaporintori

- ✓ Istutusten ja tilataideteosten vähäisyys. Viihtyisyys. (242, M42)
- ✓ Tori ei ole viihtyisä. Kolkko ja kylmä betoniympäristö. Ei kaunista. (269, N39)
- ✓ Liian massiiviset, korkeat ja tummasävyiset rakennukset ympärillä. En pidä tummista väreistä. Masentavaa. Kaipaa väriä. Värit piristäisivät. Ei tarpeeksi kasvillisuutta. (243, N67)
- ✓ Kolkko tunnelma. Kiviset pinnat. Turvattomuus. (270, M31)
- ✓ Kolkko. Tummaa kiveä. Vettä satoi ja pimeä päivä. En haluaisi asua betonilähiössä. Kaipaan luontoa. Vapaa-aikana liikutaan ja ulkoillaan. Työelämän stressi purkautuu. (241, N35)
- ✓ Kalsea ja väritön, tumma. Ei suunniteltua, vain suoraa mustaa seinää, kantti kertaa kantti. Tuntuu, että halvemmalla ei enää voi tehdä. Viivottimella vedettyä suoraa seinää, ei minkäänlaisia syvennyksiä. Vaihtelevuus puuttuu. Ei estetiikkaa, ei elävää, ei viihtyvyyttä, vaikuttaa erittäin paljon ostopäätökseen. (221, M59)
- ✓ Betonisuus, betonihelvetti. Sijoittelu on piirittävä, ei edes vähää tilaa. Luo vankilafiilisen luonnonlapselle. (233, M22)
- ✓ Kalsea. Tummanhamaata isona pintana. Koko maa katettu, pelkkää kiveä. Likaisuus. Synkkä. En viihdy. Avaruus kääntyy tässä paikassa kalseudeksi. Jos toria osattaisi hyödyntää, toisi lämpöä. (203, N32)
- ✓ Vaikutelma kolkko ja kivinen. Ei tarpeeksi istutuksia. Laaja alue, jonka voisi jakaa pienempiin osiin esim. puuristikoilla ja oloryhmillä. Ei houkuttele pysähtymään. (261, M67)
- ✓ Kirjaston ja Sellon tummat massat tuntuvat raskailta. Haluaisin kevyempää, vaaleampaa. En pidä siitä, että tuntee musertuvansa raskaan massan alle. (261, M67)
- ✓ Tori on pimeä paikka. Pimeällä pelottava. Olen tullut vanhemmiten varovaiseksi. Ei tiedä ketä liikkuu. Huolehdi omasta turvallisuudestani. (251, N47)
- ✓ Hissikuilun katos on mielestäni ruma rakennus. Tumma ja kalsea. Kaipaa vihreyttä esim. köynnöskasveja. Olen kotoisin maalta ja tottunut vihreyteen. (243, N67)
- ✓ Toriaukion hissiportaskuutio rikkoo torimaisen tunnelman. (252, M28)
- ✓ Sellosalin ja kirjaston tummuus. Tummanharmaat seinäpinnat. Pimeä. Tyylikkäästä on tässä paikassa tullut kolkko. En pidä tällaisesta arkkitehtuurista tässä paikassa. Haluan pois, negatiivisesti vaikuttaa. (244, N69)
- ✓ Ratsusolan näkymä on harmaa ja peltinen. Seinien peltipinnoite kovaa ja ilotonta materiaalia. Rakennettu vain tavaroiden säilytyspaikaksi, ei ihmisille. Tuntuu kuin kävelisi roskakuilussa, ahdas olo. Kiukuttaa kun ei ole yritetty viimeistellä. Pitäisi yrittää kaunistaa ympäristöä. (240, N42)
- ✓ Kuja linja-autoasemalta Prisman ohi tosi tylsä. Kaipaa katetta ja putiikkeja molemmin puolin. (217, M64)
- ✓ Ratsusolassa voisi olla enemmän pienliikkeitä. Aikamoinen käytävä. Nyt funktiona vain läpikävely. (252, M28)
- ✓ Tuulinen, varsinkin talvella. Avara, pääsee puhaltamaan. Jäätyy. (274, M26)
- ✓ Tori on aina tuulinen. Aina kylmä. Häiritsee yleisötilaisuuksia torilla. Kesäisinkään ei tule vietettyä aikaa torilla. Näkymä ei ole niin kiva. Ei kuitenkaan merkittävä asia itselle, käytän vain läpikulkupaikkana. (261, M67)
- ✓ Toriaukio on tuulinen ja kolkko. Ei istutuksia tai muita yksityiskohtia. Laaja alue. Kukaan ei kulkenut aukiolla. Paleli, tuntui epämiellyttävältä. (223, M42)
- ✓ Betoniset ylätasen penkit ovat epämiellyttäviä. Olisi kiva istuskella, ottaa aurinkoa, mutta nyt ei tee mieli. Takapuoli jäätyy. Jos penkit olisivat mukavia, voisi hakea drinkin ulos ja nautiskella siitä ulkoilmassa. Nyt joutuu menemään sisälle baariin. (257, N70)

Torielämän puute

Viaporintorilla todettiin olevan potentiaalia viihtyisäksi toriaukioksi, mutta keskeisenä kommenttina nousi esiin se, ettei potentiaalia hyödynnetä tarpeeksi. Aukiolle kaivattiin kojuja, jotka houkuttelisivat paikalle ihmisiä ja toisivat mukanaan elämää. Torielämän puuttuessa aukio miellettiin ankeaksi ja tylsäksi, myös turvattomaksi.

- ✓ Viaporin torilta puuttuu tori. Iso tyhjä aukio. Torilla olisi kiva käydä ostoksilla. Tori-ilmapiiri tuo kaupunkimaisuutta. Hyvää tilaa ei hyödynnetä. Kesällä toimii jäätelökioski, kahvila ja kukkakauppa. Voisi olla muutakin torimyyntiä. (229, N46)
- ✓ Ei kojuja. Ankea, ei torimeininkiä. Ei viihtyisiä. (217, M64)
- ✓ Ei torikojuja. En käy niin paljon torilla, kuin jos olisi kojuja. Kulkisin mielenkiinnolla läpi. Olisi kiva asioida muuten vaan. Ei ole niin elävää, kun ei ole aktiviteetteja tarpeeksi. Haluaisi asua elävässä paikassa. Tärkeää, että ympärillä tapahtuu ja itse tekee asioita. Ihminen elää, vaikka kivirakenteet vaan on ja pysyy. (252, M28)
- ✓ Vaikutelma on kolkko ja kivinen. Voisi olla tori- ja marjamyymiä kesäisin. Pieni elämänpilkahdus. Tekee paikan ihmisen kokoiseksi. (261, M67)
- ✓ Ei ole nähtävää, autio. Vain yksi terassi on auki. Paikalla olisi potentiaalia enempiin. Haluaisin tapahtumia, esim. torikojuja, ohjelmaa, tekemistä. Tykkään vaihtelusta. Mieltä ylentävää, pysyy vireänä. Parempi elämänlaatu. (214, N35)
- ✓ Tori ei ole viihtyisiä. Autio ihmisistä. Täynnä autoja. Tyhjänä paikka ei näytä mitään. Tori ei ole tori. Tylsä, ei yhtään houkutteleva. (269, N39)
- ✓ Ei toritapahtumia, vain yksi kauppakuju. Voisi mennä kävelyllä piipahtamaan. Aktiviteettia, määränpää kävelylenkille. Siitähän se päivä paranisi. Jos tulisi vieraita, voisi mennä niiden kanssa torille. Haluaisin ostaa torilta esim. kalaa mieluummin kuin Citymarketista. Tuoreus. Tunnelman tavoittelu. (257, N70)
- ✓ Kolkko ja ankea. Tyhjyys. (215, N26)
- ✓ Liian vähän elämää. Kallis kahvila, jolla huonot aukioloajat. (213, M51)
- ✓ Tyhjä, käyttämätön tila. Yksitoikkoinen, en viihdy. Voisi olla torimyyntiä ja katettuja torikahviloita. Voisi istua kahville, eurooppalaista tunnelmaa. (265, N54)
- ✓ Iltatoritoimintaa vähän. Autio, eloton, ei niin viihtyisiä. Ei kodikasta. Ei turvallista. Tilaa menee vähän hukkaan. (247, N51)
- ✓ Toria ei osata hyödyntää. Jos osattaisi, tulisi ihmisiä ja liikettä. En halua ihmisiä omalle pihalle, mutta on mukavaa, että on elämää vähän matkan päässä. Voi valita milloin on ihmisten kanssa, milloin ei. Mahdollisuus sosiaalisuuteen. (203, N32)
- ✓ Viaporintorin huono hyödyntäminen. Kiva aukio, iso alue, mutta huonosti hyödynnetty. Kesällä aurinkoinen paikka. Nyt jos lähtee ulos (ulkoilmaan) syömään en mene Selloon. Hyvää tilaa jollekin, missä ihmiset voisivat viettää aikaa, esim. musiikkia, elokuvia kesäilmaisina, iso terassikahvila, pihapelejä, vihreyttä. Viihtyisiä paikka, mutta mitään ei ole. (224, N32)
- ✓ Puuttuu torin henki, surkea fiilis. Mahdollisuuksia voisi hyödyntää enemmän. Nyt tori on käytössä vain läpikulkupaikkana. Haluaisin lisää kahviloita, torimaisuutta, enemmän elämää. Käyttäisin toria enemmän. (239, N62)
- ✓ Kauppakeskuksen ulkopuolella sijaitsevat yritykset vaikuttavat autioilta. (231, N29)

Ravintolat

Kielteiset kommentit ravintoloista ja kahviloista koskivat joko niiden puutetta tai niiden mahdollisesti aiheuttamia häiriöitä. Kahviloita ja ravintoloita olisi haluttu Viaporintorille enemmän, jotta tori voisi toimia viihtyisänä ajanvietto- ja ruokailupaikkana. Paikalla olevien ravintoloiden ja baarien pelättiin ja tiedettiin keräävän puoleensa humalaisia rähinöitsijöitä ja sotkijoita.

Lisää ravintoloita tai kahviloita

- ✓ Lapsiperheille sopivaa ruokapaikkaa ei näkynyt Kotipizzan lisäksi. Pitäisi olla auki viikonloppuisin klo 11. Lapsienehtoinen ruoka-aika. Pitäisi saada täysipainoista, kotiruoan tapaista, jotta lapsi oppii terveelliset ruokatottumukset jo pienestä. (259, N32)
- ✓ Kahvilalla ei ole aurinkoa. Aurinko on tärkeä tekijä istuskelun kannalta. Tekee ulkona istuskelusta mukavaa. Kahvilassa on mukava istuskella, kun se on poissa hälystä. Tuntuu toiselta olohuoneelta. Pitää ulkukahviloista ja ulkona istuskelusta. (253, N59)

4. Leppävaara – Paikka 1: Viaporintori

- ✓ Jos haluttaisiin aukiosta ajanviettopaikka, voisi olla katukahvila, sebramäntyjä, suihkulähde. Viihtyisyys. (242, M42)
- ✓ Tori ei ole oleskelu-, vaan läpikulkupaikka. Ei kahviloita, autio. Käyn vain apteekissa. Olisi kiva, jos olisi ulkoilmaravintoloita. (219, N34)
- ✓ Toivoisin eurooppalaistyyliä kahviloita, ei baareja. Roberts Coffee liian vähän auki. (245, N31)

Ravintolat ja häiriköt

- ✓ Olutpaikat ja penkit. Houkuttelevatko laitapuolen kulkijoita? (259, N32)
- ✓ Baarit, kuppilat. Ymmärtää terassien olemassaolon, mutta suomalainen kulttuuri ärsyttää. Känniäälit istuu päivän ja lähtee örisemään. Miksi pitää aina juoda alkoholia? (245, N31)
- ✓ Yökerho ja oluhuone. Mahdolliset rähinöinnit iltaisin. Olen nähnyt sivustaseuraajana, miettinyt väliin menemistä. Olen huolissaan muista, jotka eivät välttämättä pysty puolustautumaan. Vakiorukka on rähinöimässä joka viikonloppu. Rikotaan julkisia paikkoja, esim. bussipysäkkejä. Asuinalue kärsii idiooteista. Herättää vihaa, kun sekoillaan kännissä. Ei rauhaa. (233, M22)
- ✓ Ravintolat. Karjuvat nuoret. Häiriöääniä yöllä ravintoloiden sulkeutuessa. Häiritsee unta, mutta vain hyvin satunnaisesti. Roskat ja virtsaaminen. Istutukset sotketaan. En haluaisi lähteä kieltolinjalle, mutta en halua asua ihan vieressä. (239, N62)

Epäsiisteys ja ihmisten ei-toivottu toiminta

Viaporintoria ja muuta kauppakeskuksen ympäristöä moitittiin usein epäsiistiksi ja roskaiseksi. Ihmisten välinpitämättömyys ihmetytti, esimerkiksi tupakoitsijoiden moitittiin jättävän tumppeja likaamaan maata sekä myös polttavan kielletyillä paikoilla aiheuttaen muille terveyshaittoja. Ei-toivottujen ihmisten, kuten alkoholistien ja nuorisoporukoiden, oleskelu alueella aiheutti turvattomuudentunnetta ja sai rajoittamaan liikkumista.

Muiden ihmisten aiheuttamat häiriöt

- ✓ Alkoholistit ja häiriökäyttäytyjät. Nuorisojoukot, jotka tupakoivat ja kaljottelevat Ratsusolassa. En halua jäädä paikkaan, jossa on rauhatonta, vaan valitsen kiertoreitin. Koskaan ei tiedä, mitä tapahtuu. (219, N34)
- ✓ Asemalla usein pultsareita nukkuessa. Pitäisi lisätä vartiointia. Mieliokuva, että Leppävaara on hyvää seutua. Leppävaara saa huonon maineen, voi laskea alueen arvoa. Asuntojen hinnat laskevat. (218, N29)
- ✓ Yleinen epäsiisteys varsinkin kauppakeskuksen kujalla. Tupakantumppeja, virtsaläiskiiä, verta, pyörii ja lojuu humalassa olevia ihmisiä. Epämiellyttävä kävellä läpi. Pelkoa. (229, N46)
- ✓ Järjestyksenvalvonnan puute. Alkon takia pyörii epämääräistä sakkia. Känniset ihmiset. Elätetään juoppoja työssäkävien ihmisten rahoilla. Likaavat. Epämiellyttävää. Sotkut siivotaan veronmaksajien kukkarosta. Rajoittaa omaa elämää ja liikkumista. Turvattuus. (266, N50)
- ✓ Nuoriso. Meluisuus. Uhoavat torilla. Lapset pelkäävät. (270, M31)

Tupakointi

- ✓ Tupakoitsijat Prisman ja Citymarketin edessä. Tulee savunkäryä. Tuntuu epämiellyttävältä. (259, N32)
- ✓ Tupakointi ovien edustoilla. Tosi häiritsevää. Sotkee tumppien lisäksi räkäklimeillä. Kylteillä ei ole vaikutusta. Savu tulee sisälle. Hirveästi terveyshaittoja. Voisi vähentää nuoren tupakointia, jos joutuisi menemään kauemmaksi. Ei oteta toisia ihmisiä huomioon. (245, N31)
- ✓ Tupakoitsijat pois kaupan ovien edestä. Ei sovi allergisille. Ei kivaa, kun tulee kaupasta ulos. (248, N55)

Epäsiisteys ja hoitamattomuus

- ✓ Tori. Kaljapulloja ja oksennusta. Epäsiisti. (241, N35)
- ✓ Asema. Roskainen. Rikottu pullo. Koiralla tassut verillä. Koiranomistajana saa raivon partaalle. Turvatonta eläimille.
- ✓ Epäsiisteys. Roskat. Ei tarpeeksi roskiksia, mutta se ei ole syy heittää kadulle. Onko tarpeeksi valvontaa? Epäsiisteys lisää epäsiisteyttä. Alueesta tulee rauhottomampi. Seuraavaksi graffiteja? Turvallisuus. Ristiriitainen alueen muun imagon kanssa. (270, M31)
- ✓ Epäsiisteys. Ympäristössä on mm. roskaamista ja oksennuksia. Inhottaa. Siivoaminen menee muiden kuin roskaajien maksettavaksi. Ihmisten välinpitämättömyys ihmetyttää. (266, N50)
- ✓ Lasinsiruja ja roskia. Muutama rikottu kaljapullo. Kiinnitän huomiota pyöräilijänä. Pyörän kumit rikkoutuu. Ärsyttää. Aukio kohtuullisen siisti. (208, N24)
- ✓ Roskia reitin varrella. Roskakoreja ei näkynyt. Epäviihtyisän näköistä, turhauttavaa. Kerää turhia eläimiä, terveysthaitta. (268, N51)
- ✓ Likaisuus. Esteettinen merkitys. On yllättävän tärkeää, miltä ympäristö näyttää. Ympäristö on oman kodin jatke. Roskaaminen on kaukana omasta käytöksestä. Tuo mielikuvan, ettei alueesta pidetä huolta. Kertoo minkälaisia ihmisiä alueella liikkuu. Mielellään asuisi alueella, jossa on samantyyppisiä ihmisiä kuin itse. (203, N32)
- ✓ Siisteyttä ja siivousta enemmän. Tupakantumpit penkkien ympäristössä. Oleskelijoiden jälkeen roskia. Vastenmielistä. (248, N55)
- ✓ Kuluminen rakennuksilla ja kujilla. Pinnat kuluneita ja epäpuhtaita. Nuorisoa liikkuu niin paljon alueella. Esteettisesti ikävää. (231, N29)
- ✓ Kuja linja-autoasemalta Prisman ohi tosi tylsä. Kuja lähinnä paikka, missä ihmiset käyvät tupakalla. Roskia. Ärsyttää. Huonontaa hengitysilmaa. (217, M64)

Muut kielteiset kommentit

Pyörätelineiden vähyyttä ja niiden suojattomuutta kritisoitiin. Myös autoparkin koettiin olevan liian kaukana, mikäli asioi vain Viaporintorilla. Huono valaistus osassa kulkuväyliä sai paikan tuntumaan epäviihtyisältä ja turvattomalta.

Riittämättömät parkki- ja pyörätilat

- ✓ Pyörille ei ole suojaisaa sadepaikkaa. Paikkoja on vain muutama. Tunnelissa joitain, saisi olla ylhäällä. Pyörä kastuu. Ammatillaiset hajottavat pyörät tunnelissa. (253, N59)
- ✓ Liian vähän pyörätelineitä. Ei ole varauduttu riittävästi pahimpaan kauppa-aikaan. Pyöriä on huiskin haiskin ympäriinsä. Pyörää ei saa kunnolla kiinni, jos sitä ei voi kiinnittää telineeseen. Varastetaan helposti. Pyörä kaatuu, ja rikkoutuu helposti, jos vain jalan varassa. (232, N56)
- ✓ Kaupan pääovien edustalla liian vähän pyörätelineitä. Saisi pyörän paremmin lukkoon, ei varastettaisi. Paljon pyöriä sikin sokin. Oma pyörä voi löytyä kaatuneena kasan alimmaisena. (218, N29)
- ✓ Ei ollenkaan parkkipaikkoja esim. pesulassa asioiville. Pitkä matka tulla alakerran parkkihallista. Raahasin kerran kissan hiekkapussia. Toimisiko 10 minuutin parkkipaikka? Kääntöpaikalla on pysäköintikielto, mutta siinä on aina autoja. Eikö niitä sakoteta? (218, N29)

Heikko valaistus

- ✓ Heikko yleisvalaistus. Portaissa vain sivuvalot. Toi illalla huonosti valoa. Piti keskittyä mihin astuu. Tuo turvattomuutta. (268, N51)
- ✓ Vähän valaistusta. Tilaa olisi hyvin laittaa. Vaikuttaa viihtyvyyteen. Pelottava ilmapiiri. (274, M26)
- ✓ Kulku kahden rakennuksen välistä synkkä. Riittämätön valaistus. Kulkeminen illalla on epämiellyttävää. (239, N62)
- ✓ Liian vähän valaistusta. Keskellä oli pimeää. Pelottava olo. En halua olla siellä. (218, N29)

Katoksen puuttuminen

- ✓ Ei valokatetta. Olisi tätä päivää. Välttämättömiä ilmaston huomioon ottaen. (221, M59)
- ✓ Ratusolan aukio olisi pitänyt kattaa. Ihmiset eivät kastuisi sateella. (244, N69)

4.3 Paikka 2: Sisäpiha

Vastaajien kokonaisvaikutelma pihasta oli yleensä myönteinen. He kiinnittivät myönteistä huomiota sen runsaaseen kasvillisuuteen, monipuolisiin ja virikkeellisiin pihaelementteihin. Erityisesti vesiaihe ihastutti monia. Pihan vehreys, vesielementti ja käytetyt materiaalit loivat mm. luontoon liittyviä mielikuvia. Niiden ansiosta pihan koettiin houkuttelevan rentouttavaan oleskeluun, erilaiseen tekemiseen ja yhdessäoloon. Näin ollen piha merkitsi osallistujille mahdollisuuksia rentoutumiselle, luontoyhteyden kokemiselle ja hyvälle elämälle.

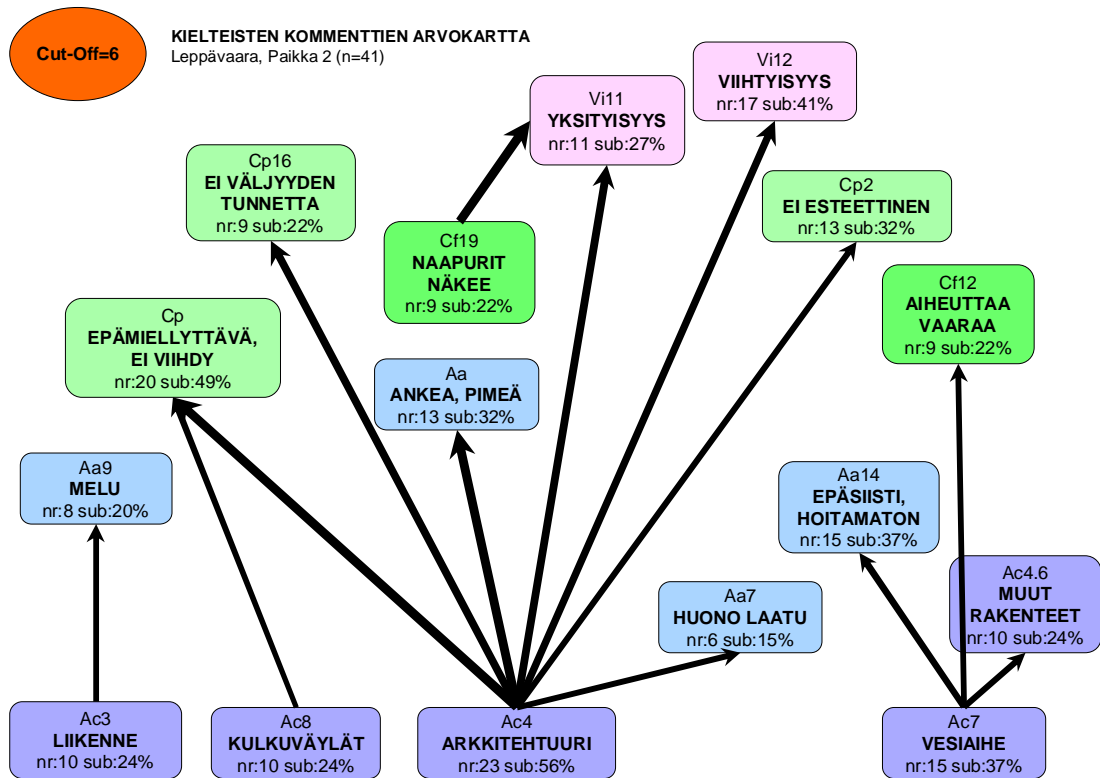
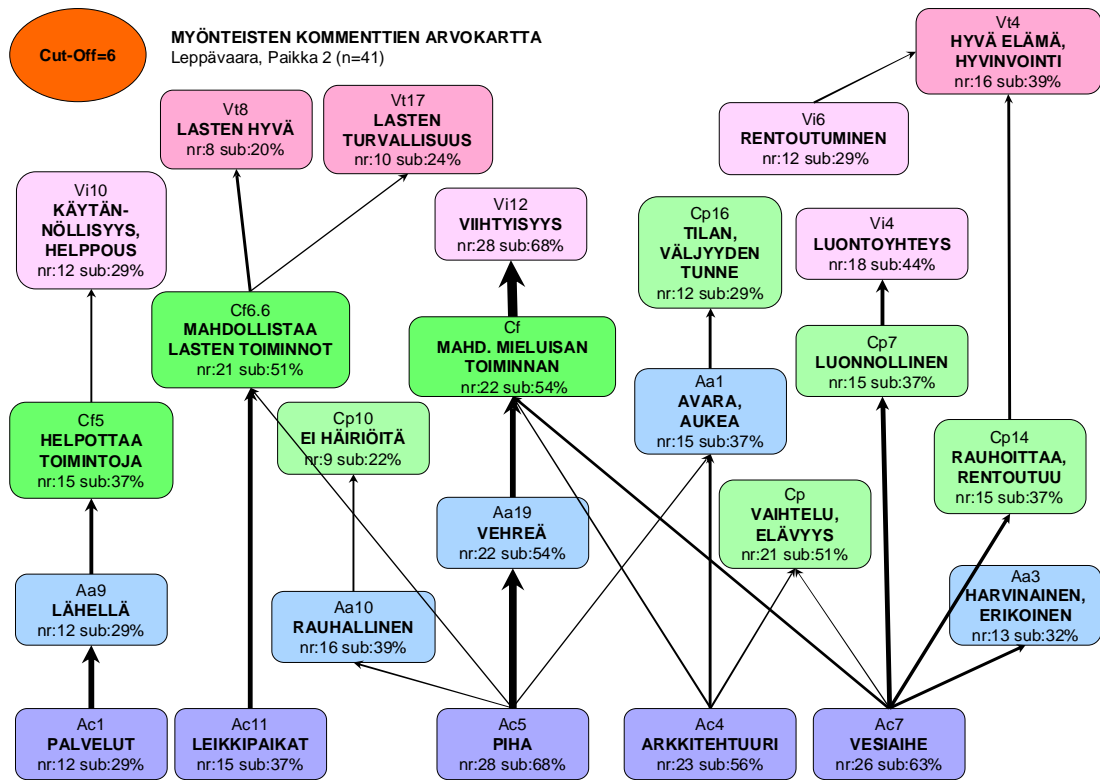
Oman viihtymisen lisäksi monet vastaajat arvioivat pihaa lasten kannalta. Lasten leikkipaikkojen monipuolisuus ja olemassaolo pihalla olivat tärkeä syy pihan arvostamiseen. Leikkipaikan sijainti aitaamattoman lammikon lähetyvillä aiheutti kuitenkin huolta lasten turvallisuudesta. Vaikka vesiaihe oli tällä pihalla suurin yksittäinen ihastuksen syy, sillä oli myös keskeinen merkitys negatiivisten tunnelmien aiheuttajana epäsiisteytensä ja hoitamattomuutensa vuoksi.

Pihan lisäksi paikan arkkitehtuurilla oli keskeinen merkitys paikan arvostuksen kannalta. Se sai sekä kehuja että moitteita. Erityisesti arvostettiin talojen sijoittelua pihan ympärille, mikä toi pihalle väljyyden ja suojaisuuden tunnetta. Yksityisyyden kannalta tilasuunnittelu ei kuitenkaan ollut kaikkien mielestä onnistunut: näkyvyys

naapuriin epäilytti monia. Tiiviisti sijoitetut, korkeat talot koettiin usein liian massiivisiksi. Varjostaessaan pihaa ne haittasivat viihtyvyyttä ja tekivät sinne ahtaan, pimeän, ”kuoppamaisen” tunnelman. Vaikka osa piti talojen ulkoasusta, rakennusten värit, materiaalit ja muodot saivat myös paljon kritiikkiä. Ne koettiin ilmeettömiksi, yksitoikkoisiksi, värittömiksi ja rumiksi, sellaisiksi joka synnytti mielikuvia halvasta, huonolaatuisesta lähiörakentamisesta. Silti vehreä, virikkeellinen, aukea piha ja tietyt arkkitehtuurin piirteet onnistuivat jossain määrin kompensoimaan talojen korkeutta ja tiivistä rakentamista. Olihan joidenkin kommenttien mukaan paikassa saavutettu tiiviin rakentamisen ja luonnon tasapaino; se on ”miellyttävä yhdistelmä urbaania ja luontoa”.

Kuten kaikissa Leppävaaran arviointipaikoissa, myös tämän paikan hyväksi puoleksi mainittiin palvelujen läheisyys. Kielteisinä asioina nousi esille liikenteeseen ja kulkuväyliin liittyviä asioita, kuten liikenteen melu ja kulkujärjestelyjen sekavuus tai turvallisuuspuutteet.

Kaikkiaan toinen arviointipaikka, eli sisäpiha näyttäisi varsin hyvin edistävän asukkaiden useita arvoja ja päämääriä; arvoja, jotka liittyvät hyvään elämään, rentoutumiseen, työstä palautumiseen, luontoyhteyden kokemiseen, lapsista huolehtimiseen sekä käytännöllisyyteen. Paikkaa ei kuitenkaan koettu yksinomaan myönteisesti. Kaikki eivät pitäneet paikan arkkitehtuuria onnistuneena, vaan kokivat talot liian massiivisiksi, tiiviisti rakennetuiksi ja yksitoikkoisiksi. Tämä heikensi viihtyvyyttä, laatumielikuvaa paikasta ja erityisesti yksityisyyden toteutumista. Puutteet pihan ja kulkuväylien kunnossapidossa ja turvallisuudessa söivät mielikuvaa paikan viihtyisyydestä ja laadusta.

Kuva 19. Leppävaaran paikan 2 (sisäpiha) arvokartat.

Myönteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Sisäpihan arvokartassa (Kuva 19) nähdään, että yleisimmät tässä arviointipaikasta mainitut myönteiset ominaisuudet liittyivät pihaan, siellä olevaan vesielementtiin sekä rakennusten arkkitehtuuriin. Myös leikkipaikkoja ja palveluita kommentoitiin myönteisesti. Paikan myönteiset ominaisuudet koettiin ennen kaikkea hyvinvoinnin, rentoutumisen, viihtyvyyden ja luontoyhteyden arvopäämääriä edistäviksi. Toisaalta paikka koettiin hyväksi myös käytännöllisyyden, lapsista huolehtimisen ja turvallisuuden arvojen kannalta.

Pihaa, sen olemassaoloa, suurta kokoa ja pihasuunnittelua arvostettiin vehreyden, rauhallisuuden ja avaruuden vuoksi. Pihan vehreys oli vastaajille tärkeää, koska se teki pihasta viihtyisän, sellaisen että siellä halusi oleskella ja tehdä erilaisia asioita, kuten lukea kirjaa tai seurata luontoa. Vastaajat arvostivat mahdollisuutta olla ulkona oman kodin läheisyydessä. Ulkona oleminen vihreys, ympäristön luonnolliselta tuntuvat elementit - luontoyhteyden kokemus olivat selvästi tärkeitä monille vastaajille. Erityisen sävöksen teki pihalla oleva vesielementti, josta yli puolet vastaajista sanoi jotain myönteistä. Sen koettiin tuovan paikkaan elävyyttä, vaihtelua, rauhoittavan, rentouttavan ja edistävän luontokokemuksen syntymistä pihalla.

Sisäpiha koettiin myös suojaisaksi ja rauhalliseksi paikaksi, mikä osaltaan teki pihasta käytettävämmän, edesauttoi rentoutumista, yksityisyyttä, turvallisuutta, viihtymistä. Piha koettiin rauhalliseksi mm. koska talot sen ympärillä toimivat muurina melua vastaan ja pitivät autot ja ei-toivotut ihmiset poissa pihalta, joten piha oli myös turvallinen lapsille.

Arvokartassa näkyy myös arkkitehtuurin merkitys myönteisille mielipiteille pihasta. Koodiluokka Arkkitehtuuri sisältää tässä rakennusten ulkonäköön, muotoihin, väreihin, yksityiskohtiin ja tilasuunnitteluun liittyvät kommentit. Arkkitehtuurissa arvostettiin sen avaruutta (piha-aukio) ja vaihtelevuutta. Paikan kokonaissuunnittelua keuhuttiin onnistuneesta urbaanin ja luonnon tasapainosta (ks. tarkemmin myönteisten arvioiden tarkemmat kuvailut). Monet kokivat siis paikan riittävän vehreäksi ja luontomielikuvia tarjoavaksi, vaikka talot olivat korkeita ja tiiviisti rakennettuja.

Pihan aukeutta ja isoa kokoa arvostettiin sen tuoman väljyyden ja avaruuden tunteen vuoksi. Talojen arkkitehtuuria keuhuttiin yleisimmin eläväksi ja vaihtelevaksi, mutta myös kauniiksi, moderniksi ja selkeäksi. Mielenkiintoista on, että erikoisuus, yllätyksellisyys ja vaihtelevuus mainittiin usein syynä niin rakennusten, pihan sekä niiden yksityiskohtien, kuten vesiaiheen kokemiseen positiivisina. (Arvokartassa tämän tyyppiset abstraktit ominaisuudet sisältyvät koodiluokkiin Aa3 Harvinainen, erikoinen ja Cp Vaihtelu, elävyys.)

Yksi tärkeistä pihan arvostuksen syistä oli myös se, että sen koettiin tarjoavan hyvän leikkiympäristön lapsille. Monipuolisiksi, virikkeellisiksi ja turvallisiksi kehitetyt leikkipaikat ja piha yhdessä aikuisillekin viihtyisän ympäristön kanssa loivat vastaajien mielestä hyvät puitteet pihan käyttöön lasten kanssa. Tätä kautta paikka edesauttoi lasten etuja, kuten turvallisuutta, kasvamista, terveyttä ja oppimista.

Myös sisäpihan arvioinnissa palvelujen läheisyys nousi paikan myönteiseksi ominaisuudeksi johtuen siitä, että oltiin vielä lyhyellä kävelyetäisyydellä Sellon palveluista. Sellon kauppakeskuspalveluiden läheisyys oli tärkeää arjen helppojen toimintojen edistämisen vuoksi.

Myönteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Seuraavassa kuvataan tähän paikkaan liittyvien myönteisten kommenttien sisältöä tarkemmin. Arvokartassa näkyvien asioiden lisäksi teemoittaisesta tarkastelusta käy ilmi mm. pihan viihtyisyyteen vaikuttavien tekijöiden yhteys myös sosiaalisten suhteiden arvopäämäärän toteutumiseksi. Kommentit on ryhmitelty pihaa ja sen vehreyttä, vesiaihetta, arkkitehtuuria, leikkipaikkoja, sosiaalisia suhteita sekä muita myönteisiä kommentteja käsitteleviin kokonaisuuksiin.

Viihtyisä piha

Vehreää

Keskeisin pihaan liitetty myönteinen ominaisuus oli vehreys. Pihan runsasta kasvillisuutta arvostettiin, koska sen koettiin luovan viihtyisyyttä ja luonnon tuntua. Sen koettiin myös kompensoivan tiiviin kerrostalorakentamisen kolkkoa tunnelmaa pehmentämällä ja tuomalla näkösuojaa ja yksityisyyttä kerrostaloasumiseen. Vehreäksi ja viihtyisäksi koetun pihan ansiosta vastaajat arvioivat haluavansa viettää siellä aikaansa muuten vain istuskellen tai rentoutuen. Hyvä pihasuunnittelu edisti siten viihtymisen, rentoutumisen ja luontoyhteyden kokemisen tavoitteita.

Luontoyhteys ja viihtyisyys

- ✓ Vehreä ja puistomainen piha. Paljon istutuksia ja puro maisemallisena yksityiskohtana. Tulee tunne, että asuu luonnon keskellä. Maisemalliset arvot ovat välillä tärkeitä. Parempi mieli, kun näkee kauniita asioita. (208, N24)
- ✓ Kasvillisuutta on sopivassa suhteessa pihan kokoon nähden. Kasvillisuus on osa luontoa, voi seurata kevät ja syksyt. (252, N28)
- ✓ Kaunis viihtyisä piha. Katson mielellään tällaista näkymää. Ei tunne asuvansa kaupungissa. Tuntuu keitaalta. (224, M32)
- ✓ Vihreää. Jollain tavalla tärkeää, olen asunut omakotitalossa. Kerrostaloasuminen on kompromissi. Vehreys tuo tietyn elementin etenkin kesällä. Luonto ja ulkoilma ovat tärkeitä. (224, M32)

4. Leppävaara – Paikka 2: Sisäpiha

- ✓ Kasvillisuus. Tärkeää, että näkee vihreää. Luonto rentouttaa. Mukavaa, ettei ole unohdettu kokonaan kerrostaloalueella. (245, N31)
- ✓ Luonnonmukaista. Suomalaista perusluontoa, ei ole laitettu, hoidettu liikaa. Luontoa kunnioittava näkemys. Tulee olo, että luontoakin on jätetty. Miellyttävä yhdistelmä urbaania ja luontoa. Rauhoittaa. (240, N42)
- ✓ Mukavasti huomioitu luonto rakentamisessa omaperäisin ratkaisuin. Puistomaisuus lisää viihtyvyyttä. Ihmiset saavat hyviä hetkiä arkeen ja voivat paremmin. (231, N29)

Lisää alueen arvostusta

- ✓ Viher- ja vesialueet tuo uutta sisältöä ja arvostusta alueelle. Pienikin viheralue on positiivinen asia. Vihreystä maksaa mieluummin kuin betoniseinästä. (229, M59)

Kompensoi ja pehmentää tiivistä kaupunkimaista rakentamista

- ✓ Vihreys peittää turhan tiheään rakennettuja taloja, esteettisesti tärkeää, lisää suojaisuutta. Naapurit eivät näe sisään. (270, M31)
- ✓ Paljon istutuksia, pehmentää korkeita laatikkomaisia taloja. Esteettistä. Lisää viihtyvyyttä ja parantaa elämänlaatua. Jos istutuksia ei olisi, muistuttaisi slummiä. Ne ovat olennainen osa miljööstä. (232, N56)
- ✓ Pihan puistomaisuus. Viihtyisä oleskelupaikka kesällä. Voi lukea kirjaa, rentoutuu. (244, N69)
- ✓ Luonto jätetty aitona keskelle. Voi viettää aikaa istuskellen. Tuo maaseudun tunteen keskelle kaupunkimaista tilaa. Kotoisia tunteita, mielihyvän tunne. (222, N53)

Monipuolista nähtävää

Monipuolisuus ja vaihtelevuus, se että pihalla on paljon nähtävää, oli merkityksellistä pihalla viihtymisen kannalta.

- ✓ Pihalla on paljon nähtävää. Ei tarvitse lähteä kauas. Lapset voivat leikkiä. Vanhukset eivät jaksaa pitkälle, voivat istua penkissä ja katsella ympärilleen (243, N67)
- ✓ Hieno sisäpiha, voi tarkkailla lintuja. Läheltä löytyy kiinnostavia kohteita, ei tarvitse mennä kauas. Elävät elementit ovat tärkeitä. (217, M64)
- ✓ Paljon eri elementtejä, suunnittelemattomuuden tunne. Villi fiilis, luonnollinen tunnelma. Vaihtelevuus on positiivista. (214, N35)

Sisäpiha on suojainen ja rauhallinen

Haastatellut arvostivat sisäpihaa; sitä että pihaa ympäröivät talot suojaavat sitä melulta, autoilta ja häiriköiltä. Tämä sai pihan tuntumaan suojaiselta, rauhalliselta ja leikkipaikat lapsille turvallisilta. Nämä asiat edistivät siten viihtyvyyden, turvallisuuden arvopäämäärien toteutumista.

Suojaisa, rauhallinen

- ✓ Sisäpiha. Autojen ja junien melu ei kuulu ja häiritse. Kotona haluaa rauhoittua. (224, M32)
- ✓ Autoton sisäpiha. Ei melua. Ei ramppaa väkeä. Viihtyisä ja turvallinen etenkin lapsille. (203, M32)
- ✓ Korkeiden talojen ympäröimä. Autot ei kuulu ja näy ollenkaan. Suojaisa vaikutelma. Voi pysähtyä olemaan ja viettämään aikaa. Tulee positiivinen ja rauhallinen olo. On tärkeää, ettei tarvitse vain oleskella sisätiloissa. (263, N32)
- ✓ Sisäpiha. Hyvin suojassa autoteiltä. Lapset ei joudu heti liikenteen sekaan. Turvallisuus. (259, N32)

- ✓ Rauhallinen asuinympäristö. Ei yleistä kulkuväylää pihalla. Ei tule meteliä sisään. Voi rauhoittua kotona riittävästi, turvallinen olo. (259, N32)
- ✓ Sisäpiha. Paljon kasveja, vehreä alue. Lisää viihtyisyyttä, ei tunnu kylmältä ja kolkolta. Kontrasti vilkkaaseen katuun miellyttää. Hiljaisuus rauhoittaa. (251, N47)
- ✓ Rauhallinen ja mukava keidas. Blokkaa pois muut, esim. junaradan äänet (240, N42)
- ✓ Vaikka ollaan keskustassa, yleisvaikutelma on rauhallinen. Helppo liikkua, ei tarvi väistellä autoja ja fillareita. Ei kuulu melua, hyvä olla. (229, N46)
- ✓ Talot ympäröivät pihaa. Talojen keskellä on avaraa tilaa. Ei tule melua, ei kaiu. Pihapiirissä ei ole ihmisiä, ei hälinää. (253, N59)
- ✓ Rauhallisuus tulee etenkin vedestä. Tärkeää, että luonnollisuutta on varjeltu. (261, N78)
- ✓ Sisäpiha on yllättävän rauhallinen ja hiljainen. Viereisen vilkasliikenteisen kadun äänet eivät kuuluneet. Tuli hyvä olo. (223, M42)

Siistiä, hoidettua

- ✓ Hyvä ja rauhallinen piha. Huligaanit ei eksy niin helposti alueelle kuin esim. betonihelvettiin. Hiljaista illalla. Näyttää alueelta, josta huolehditaan. (233, M22)
- ✓ Sisäpiha. Yleiskuva siisti. Tuo rauhallisen fiiliksen. Tuntuu, että kaikki on kunnossa. Kasvillisuus on nätisti hoidettu ja leikattu. Miellyttää silmää. (245, N31)
- ✓ Siisti ympäristö: istutukset kunnossa, ei graffiteja, jalankulkuväylät ehjiä. Kiintokalusteet ja leikkivälineet kohtuuehjiä. Mukavaa ettei tule tikkuja eikä putoa kiipeilytelineen verkon läpi. Turvallinen arki. (242, M42)

Vesielementti

Tärkein yksittäinen myönteiseksi koettu yksityiskohta pihalla oli vesielementti. Yli puolet vastaajista sanoi jotain myönteistä pihalla sijaitsevasta purosta / lammikosta. Jo pelkästään veden läsnäolo koettiin viihtyvyyttä ja elävyyttä ja luonnollisuuden tunnetta lisääväksi. Lisäksi sen koettu harvinaisuus ja erikoisuus toi paikalle arvostettua omaleimaista ilmettä. Vesiaiheen koettu merkitys perustui paljolti sen kykyyn edistää luontoyhteyden kokemusta, rentoutumista ja työn rasituksista palautumista.

- ✓ Vesi lähellä taloja. Näkee vesilintuja ja kasvillisuutta. Vesi tuo elävyyttä. Olisi kiva katsella. (252, N28)
- ✓ Veden ääni, tasainen kohina. Rauhoittaa, rentouttaa. Vastapainoa työn hektisyydelle ja aikatauluille. (269, N39)
- ✓ Joki tuo mukavan vivahteen ympäristöön. Tuntuu mukavalta katsella parvekkeelta. Luonnonläheisyys. Näkee vuodenaikojen vaihtelut. (259, N32)
- ✓ Sisäpihan vesi ja veden solina. Harvinaista. Suosikkipiha Leppävaarassa. Tuntuu kuin tulisi toiseen maailmaan. Veden ääni tosi rauhoittavaa ja kiva. Tulee olo, että luontoakin on jätetty. Rauhoittava olo. (240, N42)
- ✓ Vesi on tärkeä elementti. Tykkään olla itse veneilijänä vesillä, on kiva myös nähdä vettä. (229, N46)
- ✓ Vedestä tulee tunnelma "elämän jatkumisesta". Rauhoittaa ja poistaa stressiä. Elämän arvot tasaantuvat. (266, N50)
- ✓ Luonnonpuro käytetty nerokkaasti hyväksi. Ihana paikka karujen talojen keskellä, olin ällistynyt. Kiva katsoa ikkunasta ihanaa keidasta. Ihminen haluaa olla maan kanssa tekemisissä (265, N54)
- ✓ Vesi lähellä taloja, näkee vesilintuja ja -kasvillisuutta. Tuo elävyyttä. Olisi kiva katsella. (252, M28)
- ✓ Pieni puro on hyvin hoidettu, hieno lisä. Puron äänestä tulee tunne, että olisi metsässä. (233, M22)
- ✓ Kaupungissa harvinainen vesielementti on otettu huomioon patoamalla. Kuin toinen maailma, vaikuttaa paljon pihan tunnelmaan henkisesti. Tuntuu eloisalta, pysähdyttää katsomaan. (261, N78)

4. Leppävaara – Paikka 2: Sisäpiha

- ✓ Vähän kuin luonnontilaan jätetty. Voi istahtaa katsomaan. Pieni ripaus viihtyvyyttä, jää jotain menneestä maailmasta kivitalojen keskelle. (248, N55)
- ✓ Monikonpuro huomioitu hyvin. Arvokas ja harvinainen yksityiskohta nostaa alueen arvoa. (244, N69)
- ✓ Puron virtaava vesi näkyvissä. Aitous on se juttu. Aito luontoaihe kannattaa hyödyntää. Erikoinen juttu on suuri plussa asuinalueella. (247, N51)
- ✓ Monikonpuro ja puurakennelmat. Siisti kun paljon vettä. Ei tavallinen kerrostalon sisäpiha. Lisää selkeästi viihtyisyyttä ja eloisuutta. (263, N32)
- ✓ Vesiallas odottamaton ja epätavallinen yllätys, esteettistä. (223, M42)

Arkkitehtuuri

Tiiviin, kaupunkimaisen rakentamisen ja luonnon tasapaino

Arkkitehtuuriin liittyvissä myönteisissä kommentteissa tuli esiin melko tiiviin rakentamisen ja luontoelementtien tietty tasapaino ja onnistunut yhdistäminen. Vaikka talot on tiiviisti rakennettu, ne koettiin hyvin sijoitelluiksi ja piha on onnistuttu suunnittelemaan riittävän viihtyisäksi ja avaraksi. Erityisesti arvostettiin talojen sijoittelua pihaa ympäröiväksi muuriksi. Oma rauha asumisessa edistää hyvinvointia. Mielenkiintoisesti paikan kaupunkimaista ja urbaania ilmettä arvostettiin joskus jopa samanaikaisesti kun todettiin arkkitehtuurin ja pihan elementtien häivyttävän ikävää kaupunkimaisuuden vaikutelmaa.

- ✓ Miellyttävä yhdistelmä urbaania ja luontoa. (240, N42)
- ✓ Paljon asuntoja, mutta silti viihtyisiä. Jätetty luontoa. Tykkään olla lähellä luontoa. Näkee vuodenajat ja luonnon muuttumisen. Luonnossa rauhoittuu. (269, N39, palvelujen läheisyyttä arvostava nainen)
- ✓ Yhtenäinen, puistomainen korttelipiha. Palattu vanhan Helsingin tyyliin. Kaikilla oma näkymä. Onnistunut, ihana ratkaisu. Kivitaloista on tullut ihmisläheisiä, kun talot on rakennettu ympyrään ja yhteinen piha. (261, N78)
- ✓ Kerrostalot ovat maltillisen korkeita. Eivät ole mitään tornitaloja. Korkeat talot vaikuttaisivat ahdistavasti, lisäisivät epävihtyisyyttä. (243, N67)
- ✓ Matala rakennus keskellä korttelia luo intiimimmän suhteen tilaan. (264, M67)
- ✓ Vaikuttaa onnistuneelta kaupunkikorttelilta. Unohtaa, että on kaupungissa. Tykkään kyllä kaupunkimaisuudesta. Tykkään asua kerrostalossa. On tullut vastareaktio lapsiperheiden omakotitaloasumiseen; paljon tilaa ja kaikki viimeisen päälle. Pienessäkin asunnossa voi asua kätevästi. (263, N32)
- ✓ Kaunis, viihtyisä ja suuri sisäpiha, ei tunne asuvansa kaupungissa. Kotoisa olo. (224, N32)

Tilasuunnittelu, avara piha

- ✓ Avara vaikutelma, kun keskellä paljon tilaa ja tasaista maata. Näkee ympärilleen, ei ole ahdasta. Elämänlaatu paranee. (231, N29)
- ✓ Sopivasti väljyyttä. Kaikkea ei ole ahtautettu yhteen, on oma rauha. (221, M59)
- ✓ Isohko piha. Visuaalisesti kiva. Vaikka onkin monta taloa, ne eivät ole nokikkain. Näkymä: ei seinää edessä. Tilan tuntu. Lisää viihtyisyyttä. (203, N32)
- ✓ Suuri sisäpiha. Talojen välit kohtuullisen suuret. Ei olla kuin purkissa. Omasta ikkunasta ei näy toisen keittiöpöydän yli. (224, N32)
- ✓ Monen talon yhteinen puisto (sisäpiha). Monta kerrostaloa lähekkäin, silti avaraa. Tulee tilan tunnetta, ei ahdista.

- ✓ Hyvä sijoittelu, tilan tuntua. Valoisat asunnot ja kaikille aurinkoa. Viihtyy paremmin ja pysyy virkeämpänä, parempi elämänlaatu. (244, N69)
- ✓ Talot ryhmitelty hyvin, etäisyyttä toisiin. Voi olla parvekkeella vapaasti. (222, N53)

Talojen ulkoasu

Monet arvostivat talojen arkkitehtuuria ja kuvailivat sitä kauniiksi, moderniksi, selkeäksi, monipuoliseksi ja vaihtelevaksi. Modernius ja uutuus koettiin hyvänä paitsi tyyllillisesti myös koska se yhdistettiin mm. siisteyteen ja hyväkuntoisuuteen.

Talojen ulkoasu

- ✓ Arkkitehtonisesti erilaiset talot tuo vaihtelua ja stimuloi. Kivaa löytää uusia erilaisia yksityiskohtia, kun istuskelee. Tunne, että on paneuduttu suunnitteluun. (214, N35)
- ✓ Julkisivujen materiaali ja väritys rauhallinen. Parvekkeet säännöllisiä ja linjassa. Levollista, kun ei ole epämääräisiä ulokkeita (263, N32)
- ✓ Talojen julkisivut mukavia. Väritys ja ikkunat, kaikki eivät ole samanlaisia. Miellyttää silmää. Siisti ja hyvin hoidettu vaikutelma. (259, N32)
- ✓ Väritys oli miellyttävää, näyttää iloisemmalta. (231, N29)
- ✓ Länsireunan talot kivannäköisiä: lasikaiteiset parvekkeet, ikkunoiden sijoittelu, väritys ja alaosan kivilaatta. (223, M42)

Uutta, modernia

- ✓ Uudehkoa ja siistiä rakentamista. (231, N29)
- ✓ Moderneja, uusia asuintaloja. Modernit varustelut ja ratkaisut. Nykyaikaisen näköiset materiaalit, koneet yms. Ei tarvitse tinkiä mistään. Tärkeää että itse tykkää. Asuintalot hyvässä kunnossa, ei tarvitse remontoida, eikä heti tulossa remontteja. Tärkeä kriteeri. (211, N35)

Lasten monipuoliset leikkipaikat

Vastaajat kehuivat piha-alueen leikkipaikkaa ja pihaa itsessään virikkeellisenä lasten leikeille. Leikkiympäristöä pidettiin muun muassa mukavana ja monipuolisena, minkä katsottiin kannustavan lapsia viettämään aikaa ulkona ja näin edesauttavan näin heidän terveyttään. Virikkeellisen pihan arvostuksen taustalla oli ajatus, että se tukee lapsen kasvua ja hyvinvointia sekä tuottaa lapselle elämyksiä. Pihan suojaisuus edisti turvallisuuden tunnetta. Lasten turvallisuutta edesauttavaksi koettiin myös leikkipaikkojen sijainti kodin tuntumassa. Se vähentää vanhempien huolta lapsista ja helpottaa vahtimista.

- ✓ Leikkipaikat lapsille upeaa, hyvin suunniteltua. Saa virikkeitä ja aktivoi, tasapainoisuutta. (244, N69, ei lapsia)
- ✓ Leikkipaikka hyvin hoidettu. Hyvä lapsiperheelle, pääsee kirmailemaan. Tuttu ja turvallinen ympäristö, lapset voi laskea pihalle. Jos voi luottaa lapsiinsa, ei tarvitse lähteä erikseen pidemmälle. (233, M22, R, ei lapsia)
- ✓ Lapsille suojaiset leikkipaikat. Sisäpihalla selkeä tietty alue, ei paljon autoja. Voi päästää lapset turvallisesti leikkimään ja pystyy vahtimaan ikkunasta. (208, N24, ei lapsia)
- ✓ Alle kouluikäiset voi olla ulkona. Lapset voisi oppia leikkimään juoksu- ja kotileikkejä. Leikki vahvistaisi lapsia. Lapset joutuvat aikuisten maailmaan liian aikaisin, pitäisi voida ottaa rennosti lapsena. (248, N55, ei lapsia)
- ✓ Lapsille leikkipaikka, pitää lapset pois kadulta. Paikka lasten leikeille ja temmellykselle, voi purkaa energiaa pelaamalla palloa. (222, N53, ei lapsia)

4. Leppävaara – Paikka 2: Sisäpiha

- ✓ Paljon lasten leikkipaikkoja. Lapset on ulkona, tulee liikuntaa. Ellei pienenä opi liikkumaan ei ikinä opi. Voi saada harrastuksia ja elämään sisältöä. (218, N29, ei lapsia)
- ✓ Lasten leikkipaikka on toimiva, erilaisia aktiviteetteja. Tällaisessa ympäristössä täyttyy helposti lapsen parin tunnin liikuntatarve/päivä. Luonnonmaata, hiekkaa ja kukkaistutuksia. Tärkeää lapsen kehityksen kannalta. Enemmän virikkeitä, saa elämyksiä aidosta luonnosta. (219, N34, lapsiperhe)
- ✓ Paljon vihreää. Lapsilla paremmat leikkimahdollisuudet. Tutustuu uusiin lapsiin. Muodostuu kaveripiirejä päiväkodin ja perhetuttujen lisäksi. (263, N32)

Yhteisöllisyys, sosiaaliset suhteet

Pihan viihtyisyyttä edistävät asiat koettiin usein myös lasten hyvinvointia sekä perheen yhdessäoloa, sosiaalisia suhteita tai yhteisöllisyyttä edistäviksi. Tällaisia olivat, ensinnäkin viihtyisän pihan olemassaolo sinänsä, viihtyisyyttä luovat istutukset, siisteys, hyvät leikkipaikat, puustonpenkit, kevyen liikenteen reitit.

Sosiaalisuus, yhteisöllisyys

- ✓ Siistit, puoleensa vetävät, selkeästi merkityt jalankulku- ja pyörätiet. Arvostan, että panostetaan myös ympäristöön. Toivoisin, että ihmiset haluaisivat lähteä ulos, eikä vaan pakosti viemään koiraa. Näkisivät muita ihmisiä. Toisi sosiaalisuutta. (245, N31)
- ✓ Sisäpiha, kasvillisuus. Voi mennä kavereiden kanssa piknikille. Mitä enemmän puisto-olosuhteita sen parempi (vrt. Espo). Arvostan yhdessäoloa. Voi vaihtaa ilot, surut. Psykkistä auttamista ilman lääkkeitä ja psykiatria. Puistomaisuus kutsuu ihmisiä oleskelemaan ja tutustumaan muihin. Ei tarvitse keskustella, kunhan on samassa paikassa. (245, N31)
- ✓ Lasten leikkipiha. Lapsen kanssa ulkoillaan 2 x 2 h / päivä. Voi tavata muita vanhempia. Toinen olohuone. Löytyy ihmissuhteita, saa vertailutukea, ideoita omaan elämään. (241, N35)
- ✓ Pihapiirin perheet keskenään tuttuja, vahditaan ja katsellaan myös muiden lasten perään. Yhteisöllisyyttä ja turvallisuutta. Lapset hyötyvät kasvatuksellisesti, kun pidetään huolta vähän kavereista. Opitaan kaikkien yhteisiä sääntöjä. (247, N51)
- ✓ Paljon vihreää, tekee ympäristöstä elävämmän. Luo viihtyisyyttä. Tuntee muiden ihmisten läsnäolon, vaikkei heidän kanssaan sosialisoituisikaan. Tunne siitä, että muutkin elää ja viihtyy samalla tavalla. Ei tule yksinäinen ja eristäytynyt olo, mitä kaupungissa voi tulla. (263, N32)
- ✓ Monen talon yhteinen puisto. Alue on isompi, kun on yhteinen. Tuntuu hyvältä, että tuollainen alue voi olla yhteinen, yhteisöllisyys (251, N47)

Perheen yhdessäolo

- ✓ Kiva keidas talojen keskellä, lapsiperheet voi mennä piknikille. Perheen yhteenkuuluvuutta. (276, N55)
- ✓ Penkit ja lasten leikkipaikat tarjoaa mahdollisuuden viettää toiminnallista aikaa lasten kanssa, yhdessäoloa. (239, N62)
- ✓ Väljät piha-alueet; lapsilla tilaa liikkua. Lasten pitää saada liikkua ja ulkoilla. Ikäihmiset tykkää seurata. Eri ikäpolvet voivat toimia yhdessä. Voi nähdä että kehitys kehittyy. (268, N51)

Muut myönteiset kommentit kohteesta

Ekologisuus

Jotkut vastaajat arvostivat sijaintia, hyviä liikenneyhteyksiä ja palvelujen läheisyyttä ekologisista syistä. Heitä oli kuitenkin niin vähän, ettei ekologisuus tule arvokartalle näkyviin.

- ✓ Loistava sijainti aivan Sellon vieressä, asiakkaat tulevat lähistöltä. Välttyy ruuhkilta, saasteelta ja melulta. Ympäristö ei kärsi. (218, N29)
- ✓ Hyvät liikenneyhteydet, junalla pääsisi helposti keskustaan. Työmatkat kulkisin julkisilla, luontoa säästyisi. (218, N29)
- ✓ Talot ovat lähellä ostoskeskusta. Ei tarvitse etsiä kauppapaikkaa ja mennä autolla. Maailma pelastuu. (265, N54)
- ✓ Ei tarvitse autoa. Arvostan lähikauppoja (tässä tapauksessa Sello). Auton käyttö rajoittuu huvijaluihin. Vähentää päästöjä ja säästää luontoa (266, N50)
- ✓ Ei autoja, säästää kasveja. (217, M64)

Kulkuväylät

Jalankulkuväyliä kiitettiin selkeiksi ja liikkuminen koettiin esteettömäksi. Toinen näkökulma kulkuväyliin olivat pihatiet, jotka olivat hiekkaa. Materiaali pidettiin pehmeämpänä ja ihmisläheisenä verrattuna asfalttiin.

- ✓ Jalankulkuväylät. Selkeät merkinnät. Siistejä. Kutsui kävelemään. Alueella pyöriminen on mukavaa. (245, N31)
- ✓ Suojatiet ja liikennevalot, jalkakäytävissä ei ollut korotuksia. Lastenrattaiden kanssa pääsi liikkumaan. Voi vapaa-aikana liikkua ja harrastaa, mennä lapsen kanssa puistoon. Pitää päästä joka paikkaan kävellen kilometrin säteellä. Elinympäristön valinnan kannalta kävely on ykkösasioita. (219, N34)
- ✓ Kulkuväylät hiekkaa, ei asfalttia. Luonnollisuuden tunne, se vaan on. (214, N35)
- ✓ Pihatiet hiekkateitä. Tuntuu, että ollaan ihmisen mittakaavassa. Hyvä suunnittelu ja herttainen tunnelma. (264, M67)

Luonto ja lenkkeilymaastot lähellä

- ✓ Luonto lähellä, vihreä ympäristö. Kiva mennä ulos liikkumaan. (229, N46)
- ✓ Lenkkeilen paljon maastossa. Voi purkaa paineita ja ajattelee kaikkea muuta, kuin työ- ja kouluasioita. Olo helpottuu, stressi lievittyy. (233, M22)
- ✓ Lenkkimaastot lähellä. Tykkään luonnosta. Vastapainoa työlle ja yhdessäoloon avopuolison kanssa. (211, N35)

Parvekkeet

- ✓ Oletan, että kaikkien parvekkeilta on miellyttävä näkymä sisäpihalle. Voi käydä haistelemassa raitista ilmaa, kauniina iltoina voi syödä ja kahvitella. Parveke on tärkeä lisä kaupunkiasumiseen. Parvekkeiden avautuminen avaralle sisäpihalle on hyvä, koska ei haluaisi katsoa vastapäisen talon seinää. (243, N67)
- ✓ Kodikkaat parvekkeet, kodikas tunnelma. (253, N59)

Kielteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Keskeisimmät kritiikin aiheet tästä piha-alueesta liittyivät arkkitehtuuriin, vesiaiheen hoitamattomuuteen ja turvallisuuspuutteisiin. Myös kulkuväyliä ja liikennettä kritisoitiin. Nämä kielteiset ominaisuudet olivat haitaksi viihtyisyyden ja yksityisyyden arvojen toteutumisen kannalta.

Vaikka arkkitehtuuri oli yksi keskeisimmistä paikan 2 myönteisistä ominaisuuksista, se nousi voimakkaasti esiin myös kielteisissä arvioissa (Kuva 19). Eniten arkkitehtuurissa kritisoitiin rakentamisen tiiviyttä ja kolkoksi koettua rakentamista, mikä koettiin yksityisyyden ja viihtyisyyden arvojen toteutumista haittaavana. Talot olivat monen mielestä liian korkeita ja liian lähekkäin toisiaan. Ahtaaksi koettu rakentaminen tuntui ahdistavalta, sillä omaa rauhaa ei uskottu olevan tarpeeksi. Myöskään talojen ulkonäöstä eivät kaikki pitäneet. Taloja kuvattiin liian lähiömäisiksi, betonimaisiksi, viimeistelemättömän näköisiksi, tylsiksi ja laatikkomaisiksi.

Vaikka sisäpihan puron ja lammen olemassaoloa arvostettiin paljon, niitä moitittiin epäsiisteydestä. Lisäksi epäiltiin veden aiheuttavan vaaraa erityisesti lapsille, koska aitaamaton leikkipaikka sijaitisi lähellä vettä. Kulkuväylät ja liikenne nousivat myös esiin negatiivisina ominaisuuksina. Kulkuväylät koettiin epämiellyttäväiksi, koska ne olivat sokkeloisia ja huonosti valaistuja. Liikenteessä taas häiritsi sen aiheuttama melu.

Kielteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Seuraavassa kuvataan tähän paikkaan liittyvien kielteisten kommenttien sisältöä tarkemmin. Kommentit on ryhmitelty arkkitehtuuria, vesiaihetta, kulkuväyliä, liikennettä sekä muita kielteisiä kommentteja käsitteleviin kokonaisuuksiin.

Arkkitehtuuri

Taloja kritisoitiin liian korkeiksi ja liian tiiviisti sijoitetuiksi. Tämän arveltiin vähentävän omaa rauhaa heikentävän asuntojen yksityisyyttä. Paikka koettiin pimeäksi, ahtaaksi ja rumaksi. Talojen korkeus ja sijoittelu oli merkityksellistä vastaajille myös luodessaan mielikuvaa paikan tasosta. Joidenkin mielestä paikka muistutti liikaa halvalla rakennettua lähiötä. Tätä mielikuvaa vahvistivat myös rakennusten materiaalit muodot ja värit, joita kuvattiin yksitoikkoisiksi, ilmeettömiksi, sekaviksi ja värittömiksi.

Yksityisyyden puute

- ✓ Talot liian lähekkäin. Naapurit näkevät sisälle. (215, N26)
- ✓ Talot liian tiheässä. Tuntuu ahtaalta ja turvattomalta. Naapurin olohuoneeseen näkee. (241, N35 R1)
- ✓ Talot rakennettu liian tiheään. Ei tarpeeksi omaa rauhaa. (270, M31)

- ✓ Talot liian lähellä toisiaan. Täytyy vetää verhot eteen. Ahdistavaa. (232, N56)
- ✓ Sisäpihan asunnot näköyhteyden päässä toisistaan. Yksityisyyden ja rauhan tarve. (252, N28)
- ✓ Monta korkeaa taloa lähekkäin. Onko vilkas yöelämä? Rasittaisi pidemmän päälle. (251, N47)
- ✓ Asunnoista näkymä viereisiin asuntoihin, naapurit voivat tirkistellä. (213, M51)

Liian ahdasta, kerrostalomaista, lähiömäistä

- ✓ Tiiviisti rakennetut talot. Rumaa, ei luonnonvaloa. Kaipaen luonnonnäkyä. (259, N32)
- ✓ Sisäpihalla tuntuu kuin korkeat talot kaatuisi päälle. Slumminoloinen. Ihmisiä on ahdettu paljon pieneen tilaan. (218, N29)
- ✓ Talot liian korkeita, saman kaavan mukaan tehtyjä. Vaikka ympäristö on vihreä, jotain puuttuu. Jotenkin liian kerrostalomainen, lähiömäinen, auto. Betonitalot ilmeettömiä: samankorkuisia, suoraseinäisiä (ulokkeettomia) ja tasakattoisia. Kuin 60-70-luvun ikävät lähiöt, Neuvostoliitto. (229, N46)
- ✓ Talot ovat liian korkeita. Varjostavat pihaa. Lähiömäinen Itä-Helsingin tunnelma. (266, N50)
- ✓ Kaikki talot korkeita ja tasakorkuisia. Ahtauden tuntu, kuin kuoppa. (214, N35)
- ✓ Itäreunan talot vaikuttavat liian korkeilta (7 kerrosta), maalaisena ei osaa tykätä. Tuntuvat kauhean massiivisilta. (223, M42)
- ✓ Talot liian lähellä toisiaan ja korkeita. Tunne kuin olisi laatikon pohjalla ja sieltä katselisi ylöspäin. Haluaisin kodin alueelta, jolla on matalampia rakennuksia, mutta rahan puolesta joutuu tyytymään muuhun (203, N32)

Tyyli, muodot, värit, materiaalit

- ✓ Kaikki talot eivät miellytä omaa silmää. Laatikkomaisuus. En pidä tasaisesta seinästä ja upotetuista parvekkeista. Pinta/kokonaisuus ei ole elävän näköinen. Asunnoissa pienet ikkunat. Haluan esim. lämpimiä värejä, paljon ikkunoita. (224, N32)
- ✓ Kolossimaista, samaa pintaväriä, ei oivaltavia yksityiskohtia, masentava. Sijoittelu on turhan suoraviivaista. (221, M51)
- ✓ Sekavan oloinen alue rakentamisen osalta. Huonot parvekeratkaisut, osassa lasitukset osassa ei. Julkisivut eivät ole kauniita. Värit eivät soinnu yhteen. Sekamelska. (266, N50)
- ✓ Sekava arkkitehtuuri, monen tyylistä, erinäköistä. Tunne, että talot on laitettu riviin katsomatta millainen viereinen on. (208, N24)
- ✓ Pintamateriaalit näyttävät halvalta. Betonielementtiä, hiukan tiilipintaa, väritys yksitoikkoinen. Näyttää kovalta, tylsältä. Kuin Viron Venäjän aikaiset talot. (265, N54)
- ✓ Viimeistelemättömän näköinen yleisilme. Materiaalit ei niin hyviä. Tulee epäily, onko asunnotkaan tehty hyvin. Tulee tunne, että on vaan nopeasti rakennettu. Tärkeää, että on tehty huolella. (203, N32)
- ✓ Sinikaakelinen julkisivu kerrostalossa Ratsukadulla on hirveä ja ruma. En pidä kaakelipinnoista, enkä sinisestä väristä. Talo näyttää uimahallimaiselta. Halvan näköinen, näyttää aikansa eläneeltä. (240, N42)
- ✓ Eteläreunan klinkeripintainen talo; pinnoite on ongelmallinen, joutuu remontoimaan useammin. Ikkunat väärässä paikassa. Muissa taloissa on erilaiset julkisivut. Vastenmielinen omaan silmään. (223, M42)
- ✓ Talot massaa, laatikkomaisia. Talot vaikuttavat vuokra-asunnoilta, tunnelma kolkko. Korkeat ja jylhät rivistöt kerrostaloja on vaikeasti lähestyttävää, ei toivota tervetulleeksi. (231, N29)
- ✓ Sekava vaikutelma taloista, tyyliä ja arkisuutta sekaisin. Erityylyiset rakennukset vie pohjan pois muiltakin. (268, N51)
- ✓ Kaikki talot samannäköisiä ja kokoisia. Betonibunkkerifilis. Olen asunut joskus hintavassa nopeasti rakennetussa talossa, kyprokit varisee jo parin vuoden sisään. Ei ole kiinnitetty huomiota suunnitteluun, talot näyttää 10 vuoden päästä vanhanaikaisilta. Haluan, että asuinpaikka on esteettisesti kaunis. (219, N34)

Vesiaihe

Vesiaihe sai moitteita hoitamattomuudesta ja turvattomuudesta lapsille.

Hoitamattomuus, epäsiisteys

- ✓ Hoitamattoman vaikutelman tuova vesialueen ympäristö, villiintynyttä ryteikköä. En halua oleskella pihalla. (221, M59)
- ✓ Rikkaruohoja, roskia. Huonosti hoidettu puro. Epäsiisti vaikutelma. Ympäristön kunto pitäisi olla sellainen kuin itse hoitaisi. (257, N70)
- ✓ Joenuoman metalliset rakenteet rumasti, keskeneräisen näköisesti esillä. (253, N59)
- ✓ Lammikko epäsiisti ja puskitunut. Näytti keskeneräiseltä ja vaikutti tunnelmaan, koska kontrasti muuten laitettuun pihaan oli suuri. Ei sovi omalle perfektionistin luonteelle; tärkeää, että asiat viedään huolella loppuun asti, eikä jätetä kesken. (269, N39)
- ✓ Vesiallasta pitäisi kehittää, kaipaa väriä, lisää istutuksia. Viihtyisyys. (243, N67)
- ✓ Rikkaruohoa, hiukan epäsiisti vaikutelma, allergiariski. (276, N55,R2)

Turvaton lapsille

- ✓ Vesi ja kivet ovat pikkulapsille vaaran paikkoja. Liukasta. Puroa ei ole aidattu kunnolla. (244, N69)
- ✓ Lammikkoa lasten leikkipaikan vieressä ei ole aidattu. Turvaton lapsille, mutta ristiriitainen asia, sillä maisemallisesti kauniimpi. (208, N24)
- ✓ Joki lasten leikkipaikalla. Itsellä on 3,5-vuotias lapsi, en uskalla päästää alle kouluikäistä yksin ulos leikkimään. Rakennusratkaisu kummastuttaa ja herättää ristiriitaisia tunteita. Mukavaa, että joki on, mutta pienen lapsen kanssa turvallisuus menee estetiikan edelle. (259, N32)
- ✓ Vaarallinen vesioja ei aidattu. Pienet lapset voi joutua leikkiessään veden varaan. En välttämättä muuttaisi tänne, jos olisi lapsia. (270, M31)
- ✓ Lasten leikkipaikat liian lähellä jokea. Vaarallinen vesialue, miksi on pitänyt jättää näkyviin? En voisi äitinä jättää lasta sinne leikkimään, ei ole turvallinen. (218, N29)

Kulkuväylien puutteet

Monet kielteisistä kommentteista liittyivät kulkuväyliin ja lähistön liikennejärjestelyihin. Osa kommentteista koski kävelyteitä pihalla ja osassa moitittiin pihan ulkopuolista aluetta. Kadunylityskohdasta puuttuvat liikennevalot ja tien päällystämättömyys katutöiden vuoksi aiheuttivat huolta turvallisuudesta ja haittaa liikkumiselle. Muita turvattomuutta aiheuttavia tekijöitä olivat väylien huono kunto ja huono valaistus. Opasteiden puuttuminen vaikeutti jälleen reitin löytämistä.

Puuttuvat suojatiet ja liikennevalot

- ✓ Ennen sisäpihaa on suojatie, jossa ei ole liikennevaloja. Vaarallisen tuntuinen. (252, N28)
- ✓ Kadun ylitys. Ei liikennevaloja. Turvattomuus. (232, N56)
- ✓ Matkan varrella edelleen kesken katutyöt. Päällysteet olivat tekemättä, ei liikennevaloja. Hankaloitti kulkua, kun ei tiennyt mistä mennä. Sekoitti liikennettä. Ei tarpeeksi turvallisen tuntuinen. (217, M64)

Puutteelliset opasteet

- ✓ Opasteiden puuttuminen. Olen kohtuuhvya suunnistamaan, mutta en meinannut löytää oikeaan suuntaan. Etsiminen turhauttaa ja luo epävarmuutta. (268, N51)
- ✓ Katukyltit ja -opasteet piilossa, ei näkynyt ainakaan pimeässä. Ei löydä tavoitteeseen, mihin pitäisi mennä. (242, M42)

- ✓ Katualue sekava. Huonot opasteet. Talojen osoitteet eivät selviä heti sisäpihalla. Olisi vaikeuksia löytää. (251, N47)

Kunnossapito

- ✓ Kulkuväylät huonot, hiekkasuoksilla kuoppia. (215, N26)
- ✓ Onko talvikunnossapito riittävää? (214, N35)

Heikko valaistus

- ✓ Valaistus ankea, lampuissa sinertävä väri. Synkkä, pelottava tunnelma. (218, N29)
- ✓ Huono valaistus, pelotti kulkea hämärässä. Mietin kukahan hyökkää. Pitäisi voida ajatella, ettei ole riskiä liikkua. Piti katsoa tarkkaan mihin astuu (hiekkatietä). (268, N51)
- ✓ Pimeitä kulkuväyliä pelottaa kulkea yksin. Turvattomuuden tunne. (266, N50)
- ✓ Valaistus niukka. Tuli olo, että pihalla tarkoitus viettää aikaa vain päivisin. Kaipaen Suomessa valoa ison osan vuodesta. Pihan suojaisuus muuttuu pimeydeksi. Ei tee mieli olla ja ulkoilla iltaisin. Turvaton olo. Ikään kuin lapset leikkisivät vain valoisaan aikaan. (263, N32)

Liikenteen melu

Vastaajat kokivat paikassa olevan liikaa melua, mikä hankaloittaisi rauhoittumista ja rentoutumista, jos siellä asuisi. Melun lähteiksi nimettiin niin junat, bussit kuin autotkin.

- ✓ Lähellä junarataa ja ajotietä. Junien äänet kuuluvat sisäpihalle, tosin vehreys vaimentaa. Voi häiritä sisälläkin, jos ei ole kunnan eristyksiä. (233, M22)
- ✓ Liikenteen melu. Ei ole rauhallinen tunnelma. Kotona pitäisi voida rentoutua. (218, N29)
- ✓ Bussiliikennettä vieressä, lähikatujen vilkas autoliikenne. Ilman- ja melusaasteet. Huono ilma on epäterveellistä. En halua asua melussa. Kovat äänet hermostuttavat. Liikenteen läheisyydessä on enemmän huonoja kuin hyviä puolia. (243, N67)
- ✓ Junan ääni kuuluu melko voimakkaana pihalle. Vaikuttaa isona haittapuolena asunnon valintaan, voi olla este asunnon ostolle. (239, N62)
- ✓ Liikenteen melu oli niin kovaa, että voisi kuulua sisälle taloonkin. Melu aiheuttaa stressiä. (219, N34)

Muut kielteiset kommentit kohteesta

Parkkipaikkojen puute

- ✓ Ei näkynyt vieraspaikkoja. Ystävien kutsuminen kylään on hankalaa, epäkäytännöllistä. (259, N32)
- ✓ Parkkipaikkojen puute. Ihmiset jättävät autoja sinne tänne. Ovat muitten tiellä ja haittaa liikenteen sujuvuutta. Epämukavaa, stressiä. (214, N35)
- ✓ Autoille vähän kadunvarsipaikkoja, joutuu ajamaan parkkirallia. Tulee pakokaasuja, aikaa kuluu ja bensaa kuluu. Harmittaa, kun joskus on paljon kantamuksia. Ei ole kivaa vierailijoille. (242, M42)

Liian pieni piha toiminnoille

- ✓ Aika pieni piha noin monelle talolle. Esim. lasten leikkeihin tarvitsee tilaa. (208, M24)
- ✓ Sisäpihat pitäisi olla huomattavasti suurempia. Vanhukset voisivat oleskella, olisi juttukavereita. (248, N55)

Istutuksista pihalla keskeneräinen tunnelma

- ✓ Puut eivät ole kasvaneet isoiksi. Ei tunnu ihan kodikkaalta. Tulee keskeneräinen ja väliaikainen vaikutelma. Paikkaan ei osaa juurtua. (263, N32)
- ✓ Alaston piha. Puut ovat vielä pieniä. Olisivat hyvä näköeste. (264, M67)
- ✓ Maisemointi ympärivuotiseksi on jäänyt kesken. Puuttuu havupuut, perennat ja ruskan värit. Asuminen on ympärivuotista, joten viihtyvyydenkin tulisi olla. (221, M59)

Keskeneräiset rakennustyöt

- ✓ Rakennustyömaat. Yksi kun valmistuu, toinen alkaa. Viisi vuotta on ollut samaa. Alkaa pikkuhiljaa jo riittää. On raskasta asua rakentamisen keskellä. Meluhaittojen takia ei saa hetken rauhaa, väsyttää. Kaverit eivät voi tulla kylään. Autolle ei paikkaa. Tuntuu, että omassa kodissa on jotain vikaa, miksei minun koti kelpaa. (245, N31)
- ✓ Roskalavat ja rakennustyömaa Sellosalin vieressä. Olen asunut Leppävaarassa kuusi vuotta. Työmaan epäjärjestys koko ajan alkaa kyllästyttämään. Ei uskalla tottua mihinkään, kun seuraavana päivänä vieressä voi olla jo uusi työmaa. Vaikka ympäristö on muuttunut hyvin, tulee olo, että "asun jo täällä, ei tarvitse enää rakentaa". Hidastaa kotiutumista, kun kaikki muuttuu koko ajan. (240, N42)

4.4 Paikka 3: Puistoalue

Paikka 3, eli Monikkopuron puisto- ja piha-alue koettiin paljolti samalla tavoin kuin edellinenkin arviointipaikka, mutta idyllisempänä. Edelliseen paikkaan verrattuna Monikonpuro herätti myös vähemmän kritiikkiä yleisesti ja erityisesti arkkitehtuuriin liittyen.

Jotkut kuvasivat puistoa keidasmaiseksi yllätykseksi ja kontrastiksi Sellon ympäristölle. Paikka herätti haastateltavissa erilaisia myönteisiä miellelyhtymiä ja tunnelmia tuoden mieleen esimerkiksi meren, purjehduksen, rannan, laiturin, rantabulevardin, maaseudun tai toisaalta olevan ”kuin ulkomailla”, esim. Keski-Euroopassa. Paikkaa arvostettiin sen omaleimaisesta ilmeestä. Näitä mielikuvia, viihtymistä, rauhallisuuden ja luontoyhteyden kokemista ja rentoutumista edistivät alueen vehreä ja luonnolliseksi koettu kasvillisuus, monipuoliset, persoonallisiksi koetut pihaelementit kuten puro, sitä reunustava ”laituri”, sillat, vanha kaivo yms. Vesielementin olemassaolo nousi jälleen merkittävimmäksi yksittäiseksi luonnollista tunnelmaa viihtyvyyttä lisääväksi tekijäksi. Viihtyisäksi koettu puisto nähtiin myös yhdessäoloa edistävänä. Tämä olikin Leppävaaran arviointipaikoista ainoa, jota voidaan arvokartan perusteella pitää viihtyisyyden, luontoyhteyden lisäksi yhteisöllisyyden arvoa edistävänä.

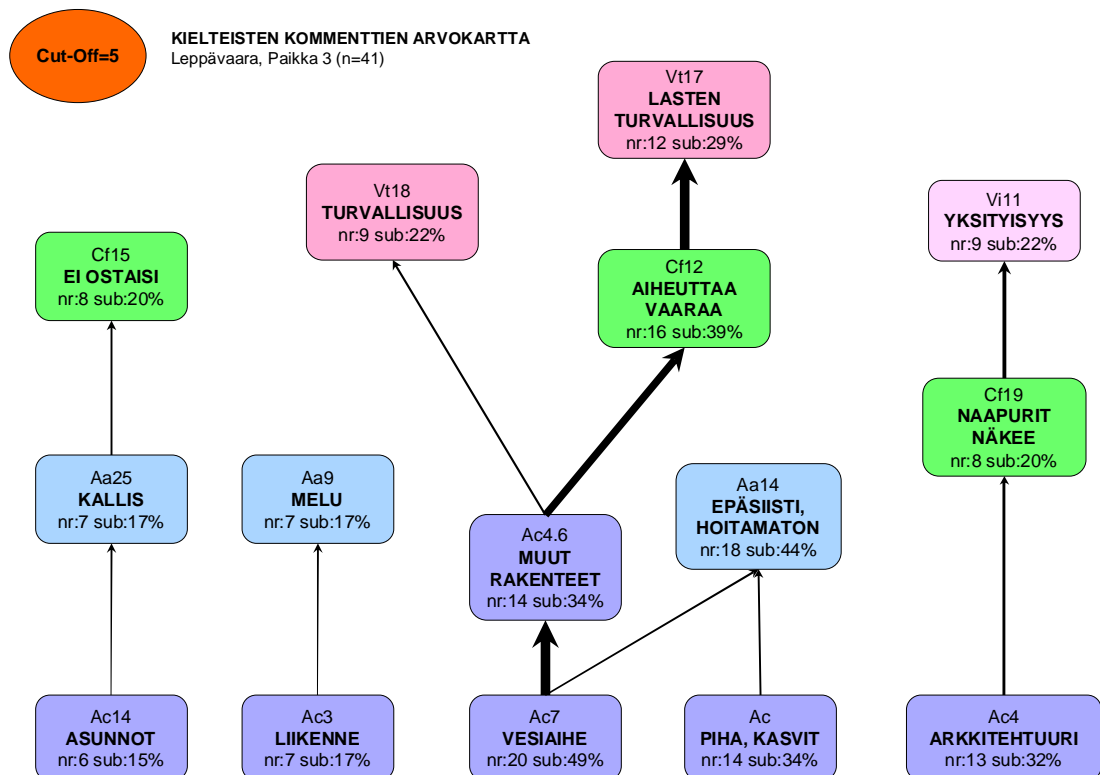
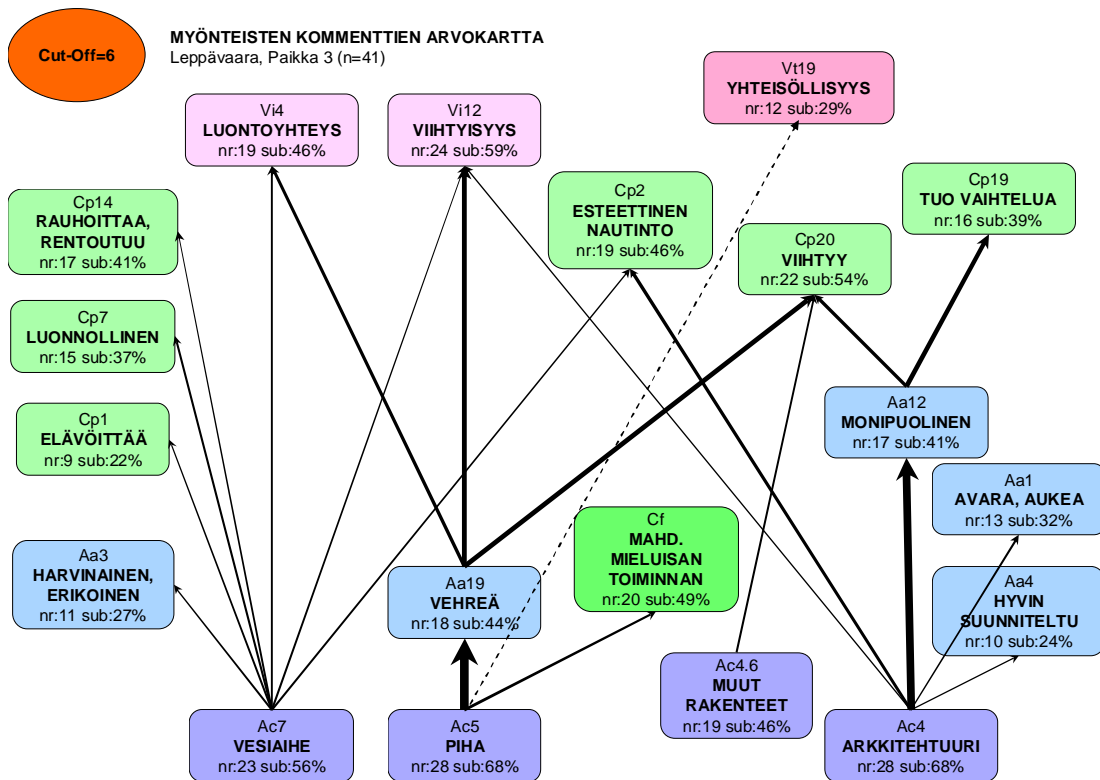
Kuten paikassa 2, tässäkin paikan tarjoamat mahdollisuudet lasten leikeille olivat arvioinnissa tärkeitä. Tätä kautta paikan koettiin helpottavan lapsista huolehtimista ja lasten turvallisuutta.

Arkkitehtuuria keuhuttiin useimmin sen vaihtelevuudesta ja monipuolisesta, mutta myös modernista ilmeestä, uutuudesta, tyylikkyydestä, laadukkuudesta, hyvästä suunnittelusta ja riittävän väljästä rakentamisesta. Rakennusten sijoittelussa vastaajat arvostivat puiston avaraa ja aukeaa tilaa sekä sitä, että luontoyhteys ja rentoutumismahdollisuus olivat asuntojen lähellä saavutettavissa.

Positiivisia kokemuksia virikkeellisyydestä synnyttivät mm. erikorkuiset ja -tyyppiset talot, sekä pien- ja kerrostalojen yhdistely. Kuitenkin matalan ja korkean rakentamisen yhdistelmä saatettiin kokea joko myönteisenä ja/tai kielteisenä. Yhtäältä se toi monipuolisuutta ja visuaalista vaihtelua, toisaalta haastateltavat epäilivät yksityisyyden vaarantuvan, kun korkeista taloista on näkymä matalien pihuille.

Kielteisiä puolia nousi haastatteluissa myönteisiä vähemmän ja ne liittyivät harvempiin merkityksiin ja arvoihin vastaajien elämässä. Pyydettyäessä pohtimaan paikan kielteisiä puolia, yleisimmin epäiltiin vesiaiheen turvallisuutta lapsille. Myös liikenteen melu mainittiin ja epäily siitä, että asunnot ovat itselle liian kalliita.

Kaikkiaan tämä paikka näyttäisi vastaavan hyvin useisiin vastaajien puistoalueelle ja asumiselle asettamiin odotuksiin. Monikonpuoron alue koettiin rauhalliseksi, omaleimaiseksi paikaksi, jossa voi kokea kauneutta, luontoyhteyttä, rentoutua, viihtyä ja tavata muita ihmisiä. Paikkaa pidettiin hyvänä myös lasten kannalta. Näiden päämäärien toteutumista saattavat kuitenkin heikentää vesielementin ja kasvillisuuden hoitamattomuus sekä lähiteiden liikenteestä kantautuvat äänet.

Kuva 20. Leppävaaran arviointipaikan 3 (Puistoalue) arvokartat.

Myönteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Arviointipaikassa 3 eli puistoalueella on keskeistä, että tutkittavien kommentteissa nousi esiin kolme ominaisuutta varsin tasapuolisesti. Nämä olivat piha, vesiaihe ja arkkitehtuuri (Kuva 20). Koodiluokkaan *Ac5 Piha* kuuluvat piha-/puistoaluetta ja sen kasvillisuutta koskevat kommentit. Tyypillisesti ne koettiin rauhalliseksi ja vehreäksi. Koodiluokkaan *Ac4 Arkkitehtuuri* sisältyvät talojen korkeutta, kokoa, sijoittelua ja rakennusten väriä ja yksityiskohtia koskevat kommentit.

Arvokartassa kullakin näillä ominaisuuksilla on monipuolisia yhteyksiä seurauksiin. Sekä puiston että paikan rakennusten suunnitteluun liittyvät tekijät näyttävät olevan yhtä merkittäviä paikan arvostamisen kannalta. Vesiaiheen nouseminen esille yksittäisenä konkreettisenä ominaisuutena laajempien luokkien (piha ja arkkitehtuuri) rinnalle kertoo siitä, että pihan yksityiskohdista juuri vesiaihe oli yleisin yksittäinen myönteisten kommenttien herättäjä (yleisesti pihaan liitetyn vehreyden ja istutusten lisäksi), vaikka muitakin elementtejä mainittiin paljon. Toinen keskeinen havainto ketjuista koskee seurausten tyyppiä. Näiden kolmen ominaisuuden (piha, vesiaihe, arkkitehtuuri) olemassaolosta nähdään seuraavan viihtymistä, esteettistä nautintoa ja rauhaa. Seuraukset ovat luonteeltaan pehmeitä, työstä palautumiseen, rentoutumiseen ja sosiaalisuuteen liittyviä.

Pihaa kiiteltiin sen vehreyden vuoksi, mutta lisäksi pihan koettiin mahdollistavan itselle mieluista toimintaa. Lisäksi suuren piha-alueen olemassaolo koettiin tekijäksi, joka voisi edistää yhteisöllisyyttä. Vehreä piha ja sen vesielementit olivat vastaajille tärkeitä luontoyhteyden mahdollistajia. Lisäksi nämä elementit yhdessä onnistuneen arkkitehtuurin ja muiden pihan rakenteiden kanssa tekivät pihasta viihtyisän ja olivat tärkeitä viihtyisyyden arvon toteutumisen kannalta. Pihan vesielementtejä kiiteltiin jo pelkästään olemassaolonsa vuoksi, koska tällaiset rakenteet ovat harvinaisia ja erikoisia. Lisäksi vesiaiheista pidettiin niiden rauhoittavan, luonnollisen ja elävöittävän vaikutuksen takia.

Arkkitehtuurin suhteen kommentoitiin usein talojen matalaa korkeutta ja sopivaa kokoa, sijoittelua, yksityiskohtia ja materiaaleja. Arkkitehtonisia ratkaisuja kehitettiin monipuolisiksi, hyvin suunnitelluiksi ja avaran tunnelman mahdollistaviksi. Monipuolinen arkkitehtuuri sekä lisäsi viihtyisyyttä ja toi vaihtelua, että oli esteettisesti nautittavaa.

Tarkemmat kuvailevat tulokset

Seuraavassa kuvataan Leppävaaran kolmanteen arviointipaikkaan liittyvien myönteisten kommenttien sisältöä tarkemmin. Kommentit on ryhmitelty pihaa (ml. vesiaihetta ja

piharakenteita), arkkitehtuuria sekä muita myönteisiä kommentteja käsitteleviin kokonaisuuksiin.

Puiston vehreys

Puisto miellettiin hyvin suunnitelluksi ja visuaalisesti miellyttäväksi. Sen tavallisuudesta poikkeavat ja mielenkiintoiset yksityiskohdat koettiin elävöittäväksi ja alueen arvoa nostavaksi. Puiston tärkeimmäksi viihtyisyyttä edistäväksi tekijäksi nousi runsas kasvillisuus ja vehreys. Sen ansiosta puiston koettiin muodostavan voimakkaan kontrastin lähellä sijaitsevan Sellon koetulle urbaaniudelle ja kolkoudelle. Vastaajat arvostivat kasvillisuuden runsauden lisäksi sitä, että se on sopivan luonnontilaista, ei liian rakennettua. Luonnonläheisyys auttoi vastaajia myös tuntemaan asuinympäristön kodikkaammaksi ja viihtyisämmäksi. Tällaisen ympäristön koettiin tuovan nostetta ja jaksamista arkeen. Kun luontoa ja rauhallisuutta löytyy omasta pihapiiristä, aina ei tarvitse lähteä kauemmaksi etsimään luontoyhteyttä ja palautumista arjen kiireestä.

- ✓ Vihreyttä ja luonnontilaa. On kiva tulla kotiin ja kiva olla kotona. Voi piipahtaa pihalle, eikä tarvitse lähteä aina etsimään luontoa muualta. Näkee luontoa asumisen keskelläkin. Rauhoittava vaikutus. Avara vaikutelma. (248, N55)
- ✓ Vesi, vihreys, avaruus. Paljon samoja asioita kuin edellisessä pihassa. Tuo viihtyisyyttä. Ei tunne asuvansa kaupungin keskustassa. Kotoisuus. (224, N32)
- ✓ Sillat ja istutukset. Idyllinen alue. Luonnonläheinen. Luonnon rauha. Voi viettää aikaa istuskellen. Tuo maaseudun tunteen keskelle kaupunkimaista tilaa. Kotoisia tunteita. Mielihyvän tunne. (222, N53)
- ✓ Paljon kasvillisuutta. Vihreää, viihtyisää. Hemot lepää, rentoutuu, voi hyvin. (218, N29)
- ✓ Jätetty luontoa. Viihtyisä. Tykkään olla lähellä luontoa. Rauhoittuu, näkee vuodenajat ja luonnon muuttumisen. Näkee kuinka elämä menee eteenpäin. (269, N39)
- ✓ Luonnonkiviä, puro ja sillat keskellä. Ei liian jämpästi laitettua. Luonnontila näyttää hyvältä. Pysähtyy katsomaan. Rauhoittava vaikutus. (248, N55)
- ✓ Vehreä alue, paljon kasveja. Siistitty, mutta osittain luonnontilassa. Ei tunnu kylmältä ja kolkolta, teolliselta. Rauhoittaa koko ilmapiiriä ja lisää viihtyisyyttä. (251, N47)
- ✓ Vihreyttä on paljon, omakotimainen vaikutelma. Viihtyisä, lisää tyytyväisyyttä omaan alueeseen. Leppävaaran sielu kehittyy, on kunnia olla leppävaaralainen. (231, N29)
- ✓ Luonnonläheisyys "kosketeltavissa". Upea paikka, rauhoittavaa. Haluan olla ehdoton luonnonläheisyyden kanssa. (265, N54)
- ✓ Kasvit, puut ja vesi miellyttävää silmälle ja korvalle. Vaikuttaa positiivisesti mielialaan. Tuntuu, että alue on tehty ihmisiä varten. (252, M28)
- ✓ Puutarhat ja luonnontila ovat kivasti yhdessä. Monikkojoen uoma ja rakennettua pihapiiriä. Jännä toimiva kontrasti. (268, N51)
- ✓ Viehättäviä pihapiirejä, kiva käyskennellä. Viihtyminen. (211, N35)

Vesielementti ja muut piharakenteet

Vesielementti ja samaa teemaa mukaillen tehdyt rakenteet (sillat, puulla katettu puron reuna) herättivät vastaajissa ihastusta. Kasvillisuuden ohella vesi oli keskeisimpiä puiston viihtyvyyden ja luontoelämyksiin vaikuttavia ominaisuuksia. Vesi lisäsi paikan rauhoittavaa ja luonnollista tunnelmaa ja houkutteli oleskelemaan siellä. Yhdessä kauniiksi ja hoidetuksi mielletyn miljööän ja mm. puistonpenkkien kanssa ne loivat

mahdollisuuden rentoutumiseen kesäpäivänä vaikka kirjaa lukien tai muuten vain istuskellen. Erikoiseksi ja harvinaiseksi koettu vesielementti toi paikalle lisäksi arvostettua omaleimaisuutta. Piharakenteissa paljon käytetty puumateriaali lisäsi luonnollisuuden ja lämmön tunnelmaa.

Vesielementti rakenteineen

- ✓ Purot, sillat, sorsat. Ihana miljö. Avaraa, melkein kuin kanava. Olen istunut kesällä syömässä jäätelöä nauttien auringosta. Haluaisin asua. (239, N62)
- ✓ Paljon yksityiskohtia, kuten sillat, puro. Tekee paikasta ainutlaatuisen; paremman asuinalueen tuntuisen. (274, M26)
- ✓ Puro. Erikoinen elementti. Tekee paikasta ainutlaatuisen. Sopii paikkaan hyvin. Viihtyisyys, yksilöllisyys. (274, M26)
- ✓ Sillat ja vesielementti. Epätavallinen. Harvinaisuus teki oman sävöksensä. (269, N39)
- ✓ Puro. Vesi on mukava elementti varsinkin kesällä. (248, N55)
- ✓ Puro rauhoittaa koko ilmapiiriä. (251, N47)
- ✓ Suorastaan hieno veden ja vihreyden alue, keidasmainen vaikutelma. Virkistyy ja tuntuu mukavalta. Vesiuoma keskeisenä. (221, M59)
- ✓ Vesiallas on todella epätavallista, parantaa näkymiä. Tuntuu, että on puiston/luonnon keskellä. En osannut odottaa, teki todella hyvän vaikutelman. (223, M42)
- ✓ Polulta lähti puolipyöreitä alueita, joissa penkkejä puskienvälissä. Näköala purolle. Vihreyttä ja puistonpenkkejä. Kiva istua puistonpenkille, lepuuttaa hemmoja, lueskella, olla vaan ja katsella vettä. (229, N46)
- ✓ Puro elävöittää maisemaa, tuntuu suorastaan joelta. Kaarimainen silta on hyvin viehättävä, sopii maisemaan hyvin puisena ja yksinkertaisena. (232, N56)

Sillat ym. rakenteet

- ✓ Monipuolisesti nurmikkoja ja penkkejä. Kesäinen oleskelupaikka. Tilaa toiminnoille vaihtelevasti. (214, N35)
- ✓ Japanilaistyylliset sillat ja kauniit valaisinylväät ovat persoonallisia. Yksityiskohtat miellyttää silmää. Yksi parhaita alueita koko Leppävaarassa. (243, N67)
- ✓ Hieno ojanvarsimiljö. Terassi ja köysirakennelma. Vesielementti lisää esteettistä mielihyvää. Laadukkaampi leima. Viihtyisämmin toteutettu. (242, M42)
- ✓ Avara vesimaisema, pienikin vesialue kohottaa ympäristön arvoa. Kaarevat sillat ja lankkulaiturit, narukaiteet ja sopivan erikoiset valaisimet. Visuaalisesti kiehtovat yksityiskohtat, elävää. Suunnitelmallisuus näkyy. (221, M59)
- ✓ Kivat kaarisillat tuo kansallisromanttista tunnelmaa ja pehmentää kaupunkimiljöötä. Tuntuu hyvältä ja näyttää hyvältä, ympäristöön sopivia. Mukavaa, että on tuotu kaarimuotoja suoraviivaisten talojen sekaan. (247, N51)
- ✓ Talojen pihassa vanha vesipumppu on viehättävä. Hyvää, että vanhoja elementtejä säilytetään. Antaa historiaa talon pihalle. (264, M67)

Lämmin puumateriaali

- ✓ Puupinnat silloissa. Kodikas luonnonmateriaali tuo väriä ja pehmeyttä. Mukava astua. (270, M31)
- ✓ Paljon puuta. Luonnonmukainen, lämmön tunne. Haluan olla luonnon ympäröimä. (203, N32)
- ✓ Puurakenteet kivoja, kaunista. Laituriteema miellyttää, miljö rauhoittaa. (217, M64)
- ✓ Puiset sillat ja tasanteet tuovat viihtyisyyttä. Puu on lämmin istua, tuo mieleen maaseudun. Viihtyvyys, kodikkuus. (257, N70)
- ✓ Puurakenteet. Lämmin, näyttää hyvältä ja tuntuu hyvältä kävellessä. Puurakentaminen vie ajatuksia maaseudulle ja vaikuttaa positiivisesti mielialaan. (252, M28)
- ✓ Puun käyttöä runsaasti, hieno keksintö. Puupinnalla mukavampi kävellä kuin betonipinnalla, luonnollisuus. (244, N69)
- ✓ Hienot sillat ja puulaiturit. Lämmin tunnelma syksylläkin. (223, M42)

Idyllinen puisto - paikan herättämät assosiaatiot ja tunnelmat

Kokonaisuutena paikka nosti osallistujien mieleen monenlaisia myönteisiä assosiaatioita, joiden voidaan katsoa kuvastavan paikan kokemista idylliseksi.

- ✓ Vihreys pehmentää. Lisää tunnelmaa, jota löytyy hienoista 50-luvun kaupunginosista (esim. Meilahti). Kaupunkimaista, mutta luonto on vahvasti läsnä ja onnistuttu yhdistämään. Tuo rauhallisuutta. Rantabulevardin tunnelma. (263, N32)
- ✓ Puron lorina kuuluu tällä reitillä. Vesi miellyttää, muistuttaa juurista maaseudulla. Olen vanha maalaismamma. Tulee positiivisia ajatuksia ja mielikuvia, kesämökki mieleen. (257, N70)
- ✓ Idyllinen illuusio merenrannasta. Mielikuvat merestä, mutta turvallinen. Tunne äärettömästä tilasta, voi katsoa pitkälle. Mielikuva purjehtimisesta rentouttaa. Rakastan merta. (253, N59)
- ✓ Kaunis piha, tunnelmalliset sillat, värit ja vihreys. Fiilis, kuin olisi ulkomailla. Miellyttää silmää, näyttää terveeltä. Tuntuu viihtyisältä. Pysäyttää ja rentouttaa, kannustaa rauhoittumaan. (208, N24)
- ✓ Kaunis kiva laiturimaisema. Rannalla on viehättävä keskieurooppalainen tunnelma. (268, N51)

Muita puiston myönteisiä ominaisuuksia

Siisti ja hoidettu

Moni vastaaja toi esille paikan siisteyden samalla kun kehui miljöön suunnittelua. Vastaajat kokivat siistin ja hoidetun ilmeen tekevän puiston viihtyisämmäksi ja houkuttelevammaksi asuin-kohteeksi, koska se antaa hyvän vaikutelman asukkaista.

- ✓ Kukkapenkkejä ei ollut levitelty ympäriinsä. Roskikset olivat paikoillaan, ei roskia missään. Ei hiekkaa, kadut siistissä kunnossa. Pihahuolto toimii hyvin. Iso plussa alueelle, haluaa säilyttää samanlaisena. (233, M22)
- ✓ Siisti. Ei roskia. Laadukas yleisilme. (203, N32)
- ✓ Pieni puro on hyvin hoidettu. Esteettinen, hieno lisä. (233, M22)
- ✓ Kasvillisuus on nätisti leikattu ja hoidettu, miellyttää silmää. (245, N31)
- ✓ Vesielementti lähellä on hoidetun näköinen. (252, M28)
- ✓ Siisti asuinympäristö. Ei roskia ja rikkaruohoja. Ehjät leikkipaikat. Viihtyisää. Tuntuu, että asuu fiksua porukkaa. (259, N32)
- ✓ Puut on saatu kasvamaan hyvin. Yleensä ilkeältä tappaa ne jo ennen kasvuvaihetta. Kiva kun on nähty aikaa ja vaivaa, paikka tuntuu rauhallisemmalta. (261, N78)

Paikka sopii lasten leikeille

Sopivuus lapsille ja sen tarjoamat hyvät leikkipaikat oli myös tärkeä syy monen vastaajan myönteisiin arvioihin. Vastaajien mielestä paikka tarjosi lapsille monipuolista tekemistä koska paikassa oli tilaa leikkiä, monipuoliset leikkivälineet, pelikenttä ja koska paikka olisi siisti ja viihtyisä ja siellä oli lapsia kiinnostavia yksityiskohtia. Sijainti asunnon lähellä on helpompi vanhemmillekin ajankäytön ja vahtimisen kannalta ja lapsille turvallisempaa.

- ✓ Leikkivälineet ja puisto. Lapset on huomioitu hyvin. Paljon lapsia, tilaa leikkiä. Rakennelmat, esim. laiturit kiinnostaa lapsia. Ei tarvitse lähteä kauas leikkipuistoon. Vähemmän hankaluuksia ja aikatauluongelmia arjessa. Lapset ovat valvovan silmän alla. Turvallisuus. (224, N32)
- ✓ Koripallokenttä, pöytäryhmä. Lapsille tilaa purkaa energiaa. Eivät kiukuttele vanhemmille. Yhteistä tekemistä muiden kanssa. (222, N53)
- ✓ Liikuntaa ja tekemistä ulkona. Lasten on hyvä olla ulkona. Saavat liikuntaa ja elämään sisältöä. (218, N29)
- ✓ Hyvät ja vaihtelevat lasten leikkipaikat. Lapset saa käänellä kiviä ja ihmetellä, pysyvät lähistöllä. (265, N54)
- ✓ Lasten leikkipaikka on siisti ja houkutteleva. Lapsi viihtyi ja tykkäsi leikkiä. (219, N34)
- ✓ Lasten leikkipaikka on toimiva, rajattu alue. Tuntuu, että lapsi ei karkaa, on kuin "apina häkissä". Turvallista. (219, N34)

Sosiaalinen kanssakäyminen ja yhteisöllisyys

Vastaajat näkivät viihtyisän puiston luovan mahdollisuuksia toisten ihmisten tapaamiseen ja yhteisöllisyyden kokemiseen. Yhteisöllisyyden tunnetta toi myös kylämäisyys ja asukkaiden hyvin hoidetut pihat ja niiden ympäristöt. Tällaisella erikoisella asuinalueella asumista pidettiin ylpeyden aiheena.

- ✓ Puistoalue on isompi, kun on yhteinen. Tuntuu hyvältä, että tuollainen alue voi olla yhteinen. (251, N47)
- ✓ Asukkaiden asettelemat ruukut, istutukset ja koristeet. Asukkaat ovat ottaneet vähän julkista tilaa haltuun. Näkyy jonkun ajattelevan olennon kädenjälki. Tuli mieleen joku hollantilainen kaupunki. Virkistävää, inhimillistä. Ihmiset rikkovat yksityisen ja julkisen rajaa, tarkkaa kahtiajakoa. Ei ajatella "minun neliöt, muut neliöt". Tulee fiilis, että täällä asuu miellyttäviä ihmisiä, jotka välittävät siitä miltä näyttää, ja haluavat, että muutkin nauttivat kukkaistutuksista. Tärkeä asia, kun valitsee asuinympäristöä. (240, N42)
- ✓ Asuinalueen sokkeloisuus tuo tunnelmaa ja omaperäisyyttä. Lisää arvoa omalle asuinalueelle, ei ole massatuotantoa. Ylpeys asua siellä, leppävaaralaisuus. (231, N29)
- ✓ Kylämäinen fiilis, ei olla isossa kaupungissa, ei ole lähiömäinen. Ihmiset tuntevat paremmin toisensa, sosiaalisuutta. Erilaiset talot (rivi+kerrostalot) ovat sulassa sovussa, on omia pikkupihoja. Ihmiset ovat enemmän pihalla ja laittavat pihojaan. Luo yhteisöllisyyttä. Ajetaan yhteisiä asioita ja pidetään huolta enemmän toisistaan, kannetaan vastuuta toisista ihmisistä. (229, N46)
- ✓ Arkkitehtuuriin on kiinnitetty huomiota. Talot on sijoitettu ympyränmuotoisesti. Alueella on oma pieni yhteisö. Tuntuu ihan eri maailmalta. Mielikuva yhteisöllisyydestä tulee ympyrämuodosta. Alueen ihmiset voi käyttää puistoa yhteiseen oleskeluun. (219, N34)
- ✓ Voi tutustua toisiinsa. Yhteneväisyyden tunnetta. Naapurit voisi välittää toisistaan. Ei unohdu kuolleena asuntoonsa. (222, N53)

Arkkitehtuuri

Paikan arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu sai paljon kehuja monipuolisuudesta ja laadukkaasta ja modernista ilmeestä. Suunnittelu arvioitiin onnistuneeksi ja esteettisesti miellyttäväksi. Myönteisissä kommentteissa taloja pidettiin yhtäältä sopivan matalina, ja toisaalta korkeudeltaan miellyttävästi vaihtelevilta. Arkkitehtuurin piirteiden koettiin edistävän yksityisyyttä, paikan kokemista rauhalliseksi ja suojaisaksi ja kuitenkin samalla kiinnostavaksi ja vaihtelua tuovaksi.

Monipuolista, vaihtelevaa

Monipuolisuus oli yksi tämän paikan tärkeimmistä (abstrakteista) ominaisuuksista. Monipuolisuuden kokemus saattoi syntyä hyvin monista eri tekijöistä, kuten yksityiskohtien runsaudesta ja monipuolisesta pihaelementtien käytöstä (puro, silta, istutukset). Myös arkkitehtuuriset ratkaisut, kuten erikokoiset, hintaluokaltaan eritasoiset talot, vaihtelevien materiaalien käyttö sekä pien- ja kerrostalot samalla alueella vaikuttivat monipuolisuuden kokemukseen. Monipuolisuus loi myönteisiä vaihtelun ja esteettisyyden kokemuksia edistäen siten hyvinvointia ja viihtyvyyttä.

- ✓ Mukavaa, että on erikorkuisia ja -tyyppisiä taloja. Vaihtelevuus. (224, N32)
- ✓ Ei pelkkää kerrostaloa, myös rivitaloja. Arvokkaampi alue. Viihtyisämpi. Näkee yhdellä silmäyksellä matalat ja korkeat talot. Mukavampi olo. (218, N29)
- ✓ Matalat rakennukset viheralueen ja korkeiden kerrostalojen välissä. Kivannäköistä, ei tunnu niin kaupunkimaiselta, tuo kodikkuutta. En kuitenkaan itse haluaisi asua näissä paritaloissa, asun mieluummin kerrostalossa (tähän paikkaan liittymättömistä arvostyistä). (263, N32)
- ✓ Mukavasti erityyppisiä rakennuksia rakennettu kokonaisuudeksi: rivi-, kerros- ja luhtitaloja, punatiiltä ja valkoista betonia. Vaihtelevaa, ei tunnu yksitoikkoiselta. Rakentaminen ei ole samanlaista lähiötyyppiä kuin 70-luvulla. Rakennukset ovat klassisia ja kestää aikaa. Tuntuu, että ne voisivat näyttää hyvältä vielä 10-20 vuodenkin päästä. (259, N32)
- ✓ Vaihtelevuus talojen julkisivuissa. Erikorkuisia taloja, käytetty eri materiaaleja: tiiltä ja puuta. Iloa silmälle, nautittavaa. Onnellisempia ihmisiä. (265, N54)
- ✓ Moni-ilmeisiä taloja. Värikkyyttä, elävää pintaa. Näyttää hauskalta. (247, N51)
- ✓ Puuverhoukset taloissa tekevät alueesta vaihtelevan. Kaikkea ei ole puristettu samaan muottiin. Hyvä yhdistelmä puu-, betoni- ja tiilitaloja. Miellyttävä vaikutelma monipuolisuudesta. (223, M42)
- ✓ Hyvin suunniteltua, erikorkuisia ja -näköisiä taloja. Hyvä miljöö. Vaihtelua, ei rutinoitu. Asumismukavuus tärkeää etenkin sisällä, kodin tuntu. (244, N69)
- ✓ Erikorkuisia, myös matalia taloja. Lisää vaihtelua. Kivempaa silmälle, vähentää tylsyyttä. (214, N35)
- ✓ Monipuolinen arkkitehtuuri. Erilaiset talot on eritelty omiksi alueikseen. Oma ilme, erilaisia yksityiskohtia. Mielenkiintoa alueeseen. Enemmän virikkeitä, värit piristää. Pieniä pihvoja, pääsee haravoimaan ja kuopsuttamaan pihvaa. (208, N24)
- ✓ Arkkitehtuuriin kiinnitetty huomiota. Talot erikokoisia ja -näköisiä, sijoittelu on porrasmainen. (219, N34)
- ✓ Erilaisia ja erikokoisia taloja sekaisin. Ei 70-luvun betonilähiötä. Vaihtelevuutta. Viehättää silmää. (239, N62)

Monipuolisuus asuntojen tasossa merkitsee myös erilaisuutta asukkaissa, joten täällä asuminen nähtiin hyvänä mahdollisuutena tutustua erilaisiin ihmisiin, suvaitsevuteen.

- ✓ Yhdistelmäyhtiöt. Rivi- ja kerrostaloja. Varmaan eritasoisia asuntoja, kalliimpia ja edullisempia. Asumisen monimuotoisuus. Hauska ajatus, että tällaista tehty. Asuu kaiken näköistä porukkaa. Normaaliutta asumiseen. Positiivinen asia. Lapset näkee pienestä pitäen erilaisuutta ja aikuiset myös. Erilaisuuteen tutustuminen tapahtuu luonnostaan arjessa. (224, N32)
- ✓ Moni-ilmeisiä taloja. Varmaan myös erilaisia asuntoja, ei pelkästään standardikolmioita. Asuu erilaisia ihmisiä (sinkkuja, perheellisiä, vanhoja, nuoria, erimaalaisia). Hyvä, että näkyy taloyhtiössä myös ulospäin, antaa väriä ympäristöön. Yhteisöllisyyttä ja monimuotoisuutta. Asuinalue on arvokkaampi. Kaikille pitää olla sijaa ja mahtua samalle alueelle. Monimuotoisuus tekee rikkautta. (247, N51)

Laadukasta, tyylikästä

- ✓ Laadukas yleisilme, ei voida rakentaa mitään väliin. Säilyy tällaisena laadukkaana. Tärkeää, että pysyy sellaisena kuin päätöksentekohetkellä. Pystytään rakentamaan etäisyydellä, on ollut varaa valita rakennuksen paikka. Kunnolliset materiaalit, kestävyys. Ei tarvitse heti remonttia. On ajateltu pidemmälle, mielihyvä hyvästä ulkonäöstä. (203, N32)
- ✓ Tyylikkäätkä rakennukset. Hyvin hoidettua, siistiä, selkeää. Uutta rakennuskantaa. Kohtuullisen tavallinen. Pidän uudemmassa rakennuskannasta. (274, M26)
- ✓ Moderneja, uusia asuintaloja. Modernit varustelut ja ratkaisut, nykyaikaisen näköiset materiaalit, koneet yms. Tärkeää, että itse tykkää. (214, N35)
- ✓ Pientalot rivissä vesialtaan vieressä. Puuverhoukset ovat kivannäköisiä, ei ylikoreita. Arkkitehtuuri miellyttää. Tuli maaseutu mieleen, tuttuuden tunne. (223, M42)

Matalat talot

- ✓ Matalammat kerrostalot, maisemanäkyvyys parempi. Taivas näkyy, kauniimpaa. Elämänlaatua, jaksaa paremmin. (231, N29)
- ✓ Oikean korkuisena etelään nousevaa rakentamista. Valo pääsee rakennusten yli mukavasti pitkälle syksyyn, kaunista. Helpompi kulkea, vähentää rikollisuutta ja tuo turvallisuutta. (221, M59)
- ✓ Rakennukset ovat sopivan korkeita. Kodikasta, ilmavaa. Ei ahdistaa. Esteettistä. (270, M31) Vasemmalla olevat matalat rakennukset näyttävät onnistuneilta, rivitaloja. Sulautuivat mallinsa puolesta ympäristöön. Maanläheinen väritys, luonnollisuus. (243, N67)
- ✓ Matalahkoja kerrostaloja (alle 5-kerroksisia). Vähemmän ihmisiä per talo. Rauhallisempaa. Pienet kerrostalot kaupungissa ovat ylellisyyttä. (265, N54)
- ✓ Mielenkiintoisia matalia taloja, houkuttelivat tutustumaan. Sopivat yhteen ja pehmensivät koko alueen kuvaa. Ei ollutkaan tylsä pellolle rakennettu alue. (268, N51)
- ✓ Matalat talot, inhimilliset mittasuhteet. Lämpimämpi ihmisen mittainen alue. Ei polkupyörä heti häviä. Naapurit saattaa pitää huolta toisistaan. (242, M42)

Talojen sijoittelu ja yksityisyys

Vastaajat kiittivät rakennusten sijoittelua. Eri talojen välillä vaikutti olevan riittävästi etäisyyttä, jotta he voivat nauttia tilasta ja yksityisyydestä. Piha-alueita oli jätetty riittävästi, jotta omaa rauhaa sai, mutta halutessaan on helppo ottaa kontaktia naapuriin kyläyhteisöomaisessa pihassa.

- ✓ Avaruus. Vaikka asutaan lähiössä, on mukavaa, että asunnoissa on tiettyä etäisyyttä. Näkee taivaan. Tuntuu mukavalta. (224, N32)
- ✓ Monta kerrostaloa lähelläkin, silti avaraa. Tulee tilantunnetta. (251, N47)
- ✓ Talot rivitalomaisia, parakkimaista rakentamista. Asuminen on joustavampaa, kun ei ole niin kapeaa. Tulee mieleen Porvoo. Ei niin määrättyä missä asuu ja miten asuu, kun vähän enemmän luontoa ja pihvoja, vapaampaa. Ei monta asuntoa vierivieressä, vaan taloyhtiöitä, joissa vähemmän asuntoja. Tilantunnetta ja yksityisyyttä. (245, N31)
- ✓ Avaraa ja väljää, talot eivät ole vastakkain. (213, M51)
- ✓ Kerros- ja paritaloja, kauempana toisistaan. Isompi piha. Idyllinen ja rauhaisa paikka. Naapurit eivät ole heti vieressä, tulee naapureiden kanssa paremmin toimeen. Voi sosialisoida naapureiden kanssa. (233, M22)
- ✓ Ei niin isoja taloja, ei kiinni toisissaan. Avaruuden tunne, avointa kulkutilaa. Näkee yhdellä silmäyksellä paljon, visuaalisesti kiva. Tarpeeksi etäisyyttä rakennettuihin elementteihin ja toisiin ihmisiin. Tietty kyläyhteisöomaisuus. Tulee tunne, että on tilaa hengittää; voi itse valita onko yksin. (203, N32)

Suojaisaa, rauhallista

Avaruuden ja tilantunteen lisäksi talojen sijoittelu nähtiin hyväksi myös suojaisuuden kannalta. Liikenteen melu ei häirinnyt pihalla oloa eikä pihaa mielletty läpikulkupaikaksi. Ympyrän muotoon rakennetut talot toivat turvallisuudentunnetta ja saivat alueen tuntumaan ”piilopaikalta”.

- ✓ Suojaisaa, ei läpikulkupaikka. Aurinkoisella säällä voi nauttia maisemista ja oloilasta. Asukkaat voivat olla omassa rauhassa. (239, N62)
- ✓ Talojen sijoittelu hyvä. Vaikka Sello ja asema ovat lähellä, ei ole kuitenkaan melua. Ei vaikuta pihan oloilaan. (239, N62)
- ✓ Rajattu rakennuksilla. Onnistunut ratkaisu, rauhoittaa paikkaa, kun ei ole liikennettä. Yhtenäinen sisäpiha on suojaisa. Lapsilla kivaa leikkiä. Yhteisöllisyyden tunne. (270, M31)
- ✓ Talot on sijoitettu ympyränmuotoisesti, sijainti on piilossa. Ei tarvitse katsella autoja ja junia. Tulee turvallinen olo. (219, N34)
- ✓ Rakennuskanta kasvaa etelän suuntaan, pohjoisessa myös massiivisia rakennuksia. Hyvä rakentamistapa, suojattu tuntu. (221, M59)
- ✓ Siisti ja rauhallinen asuinympäristö. Hyvin suojassa autoteiltä. Lapset ei joudu leikeissä heti liikenteen sekaan. (259, N32)

Muut myönteiset kommentit kohteesta

Valtaosa kommentteista koski itse puistoaluetta ja sen arkkitehtuuria. Jonkin verran tuotiin esille myös itse asuntoihin ja paikkaa ympäröiviin alueisiin liittyviä ajatuksia.

Hyvät parvekkeet

- ✓ Isot parvekkeet. Hyvät näkymät purolle. Hyvät oleskeluun. (239, N62)
- ✓ Sisäänvedettyjä ja lasitettuja parvekkeitä. Pidentää käyttöikää, saa lisähuoneen kesällä. Oman pihan korvike. Turvallinen pienille lapsille ja lemmikeille. Suojaa tuulelta ja tuiskulta. Vähentää lumitöitä. (247, N51)

Kauniit näkymät

- ✓ Ratsukadulta talojen välistä avautuu kaunis näkymä. Näkyy myös pitkälle eteenpäin Leppäviidan sivua. Avaraa, luonnonmukaista luontoa. Käänneinen Ratusolaan verrattuna. Tuntuu, että voi hengittää vapaammin, voi itse päättää mihin menee ja mitä tekee. Kauneus on tärkeää, koska asuinympäristöään katsoo niin paljon. On miellyttävää, jos on jätetty tilaa jollekin, mitä voi vain katsoa. (240, N42)

Liikunta- ja muita harrastusmahdollisuuksia

- ✓ Lenkkeilen paljon maastossa. Voi purkaa paineita, olo helpottuu. Ei ole mielessä stressaavia asioita. (233, M22)
- ✓ Hyvät vapaa-ajan palvelut, lenkkimaastot ja uimahalli. Liikun paljon. Olen maalta kotoisin, kaipaen muutakin kuin asfalttia. (266, N50)
- ✓ Luonto lähellä, voi harrastaa lintujen ym. tarkkailua, sienestää ja poimia marjoja. Tärkeitä aktiviteetteja, jotka rentouttavat. Omaa aikaa. (217, M64)

Rauhallinen ympäristö pihan ulkopuolellakin

- ✓ Siisti ja rauhallinen asuinympäristö. Voi lähteä iltaisin ulos, ei rajoita elämää. Rauhallisuudesta tulee turvallinen olo. (259, N32)
- ✓ Ei ravintoloita ihan vieressä. Melutonta ja rauhallista, siistiä. (266, N50)

Kielteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Leppävaaran kolmannen arviointipaikan kielteisten kommenttien arvokartta on varsin suppea ja varsin harvat haastatellut kritisoivat paikkaa (Kuva 20). Tämä viittaa siihen, että paikka koettiin pääasiallisesti myönteisesti. Lisäksi on syytä huomata, että ominaisuuksiin liittyy vain vähän seurauksia, mikä viittaa siihen, että ominaisuuksia ei koeta voimakkaan haitallisiksi. Myös arvokytkenät ovat vähäiset, suurimpana huolenaiheena yksityisyys ja turvallisuus.

Eniten paikassa kritisoitiin hoitamattomuuteen ja turvallisuuteen liittyviä asioita. Konkreettisista ominaisuuksista kielteiset kommentit liittyivät useimmiten vesiaiheeseen ja muihin rakenteisiin. (Koodiluokka *Ac6.4. Muut rakenteet* sisältää puuttuvia aitoja, kaiteita sekä valaistusta koskevat kommentit.). Vesielementin suunnittelua moitittiin huonosta panostamisesta turvallisuuteen, eli puuttuvista aidoista ja kaiteista. Nämä puutteet heikensivät lasten turvallisuuteen arvon toteutumista. Turvallisuuden tunnetta heikensi myös huonoksi mainittu valaistus alueella.

Puistoaluetta kasveineen moitittiin hoitamattomuudesta ja keskeneräisyydestä. Erityisesti puroa ei pidetty riittävän hyvin hoidettuna ja siistinä, siinä sanottiin olevan liian vähän vettä ja huonosti hoidettuja tai väärin valittuja kasveja.

Arkkitehtuuriin ja tilasuunnitteluun liittyen vastaajia huolestutti eniten yksityisyyden mahdollinen vaarantuminen. Näköyhteys asuntoihin toisen pihalta tai parvekkeelta tai kevyenliikenteen väylältä ei tuntunut miellyttävältä.

Lisäksi liikenteen melu koettiin jossain määrin häiritsevänä. Meluhaitat johtuivat lähellä kulkevasta rautatiestä sekä lähikatujen autoliikenteestä.

Joitain vastaajia huolestutti myös asuntojen korkea hintataso omaan varallisuuteen tai laatuun ja alueen kunnossapitoon nähden. Huonon kunnossapidon vuoksi myös asuntojen arvojen säilyminen epäilytti. Näistä syistä he eivät halunneet ostaa asuntoa alueelta.

Kielteisten arvioiden tarkemmat kuvailevat tulokset

Seuraavassa kuvataan tähän paikkaan liittyvien kielteisten kommenttien sisältöä tarkemmin. Kommentit on ryhmitelty vesiaiheetta, kasvillisuutta, tiivistä rakentamista, kulkuväyliä, liikennettä, asuntoja sekä muita kielteisiä kommentteja käsitteleviin kokonaisuuksiin.

Vesiaiheen turvattomuus ja epäsiisteys

Vesiaiheen, eli puron, epäsiisteys ja turvattomuus aiheuttivat eniten kielteisiä kommentteja tässä paikassa. Vastajaat pitivät puroa turvallisuusriskinä, erityisesti lapsille, sillä vieressä on päiväkotia. Varotoimia, kuten kaidetta ei pidetty riittävänä.

- ✓ Vesi voi olla vaaratekijä lapsille (päiväkotia vieressä). Hukkumisvaara, mutta toisaalta hyvä, että oppivat olemaan varovaisia. (217, M64)
- ✓ Kaiteet huonot siltaosuuksilla, turvallisuusriski lapsille. (215, N26)
- ✓ Sillan kaiteet eivät ole turvallisia lapsille. Korkeus ja materiaali (köttyä) ovat huonoja. (232, N56)
- ✓ Lapsia ei voi jättää yksin laiturille, voivat pudota veteen. (253, N59)

Toinen vesiaiheesta harmitusta aiheuttanut seikka oli sen huonokuntoisuus. Puron roskaisuuden ja liian vähäisen veden määrän vuoksi puro koettiin rumaksi ja keskeneräiseksi. Epäsiisteys vähensi paikan viihtyisyyttä ja halukkuutta oleskeluun siellä.

- ✓ Monikonpurossa on liian vähän vettä. Olisi parempi puron eläimistöille ja kasvillisuudelle, jos olisi enemmän. Ei ole visuaalisesti niin nätti. (217, M64)
- ✓ Joessa ei ole kunnolla vettä. Näyttää rumalta ja keskeneräiseltä, kun rakenteet näkyvät. (253, N59)
- ✓ Purossa ei tarpeeksi vettä. Ei sorsia tai muita eläimiä. Puiston penkillä istuessa olisi hauska seurata eläimiä. (229, N46)
- ✓ Monikonpuro näyttää epäsiistiltä. Liejuinen ja seisova vesi, mutavelli vain muhii. Mahdolliset hajuhaitat. En varmasti viihtyisi. En nauttisi maisemista jos ikkunat olisivat purolle. (263, N32)
- ✓ Monikonpuron pohja on roskainen. Puro on säilytetty jonkin harvinaisen eliölajin takia ja se on ollut kallista. Tuntuu epätarkoituksenmukaiselta, ettei siitä pidetä huolta. (232, N56)
- ✓ Vesi on likaista ja sinne on lennetyt kaikenlaista. Ei ole niin mukava käydä, ei houkutteleva. (224, N32)
- ✓ Puron uoma on siivoamaton. Roskia ja rikkaruohoja. Epämiellyttävää, ei voi samaistua. (257, N70)
- ✓ Hieman epäsiistiä. Roskia. Johtui varmaan päivästä, katsoin liian tarkkaan. (245, N31)

Piharakenteista lähinnä puusillat saivat moitteita huonokuntoisuudestaan. Siltojen materiaalia pidettiin myös epäkäytännöllisenä turvallisuuden kannalta.

- ✓ Puupinta on kulunut käytössä ja se näkyy. (231, N29)
- ✓ Puu on materiaalina liukas (sillat). Kaaduin pyörällä pahasti, veneluu murtui. Puu jäätyy yöllä, joten on todella liukas kävellenkin. (222, N53)

- ✓ Puusillat märkinä liukkaista, kaatumisvaara. Vaarallisia talvella, ei käytännöllistä. Vaativat enemmän hoitoa ja hiekoitusta, kuluvat nopeammin. (270, M31)

Hoitamaton, pöheiköitynyt, mutta ei riittävän luonnollinen kasvillisuus

Puiston kasvillisuutta kommentoitiin kielteisesti useimmiten sen hoitamattoman ilmeen vuoksi. Pöheikkömäiseksi kasvaneet pensakit eivät näytä kauniilta ja ne varjostavat asuntoja vaikuttaen mielialaan ja viihtymiseen. Eräs vastaaja näki hoitamattomuuden heijastavan yhteisöllisyyden puutetta.

Pihan kasvillisuutta ja istutuksia kritisoitiin paitsi hoitamattomuudesta, myös monimuotoisuuden ja luonnollisuuden puutteesta. Osin ristiriitaisesti pöheiköitymiskritiikin kanssa, jotkut moittivat puita ja kasvillisuutta liian nuoreksi tai puutteelliseksi, mikä sai paikan tuntumaan keskeneräiseltä ja toivottua vähemmän luonnolliselta. Luonnollisuutta arvostavan henkilön mielestä pihastutukset ovat liian tehdyn näköisiä, joten piha ei suonut tälle henkilölle hänen kaipaamaansa luontoyhteyttä vehreydestään huolimatta. Yllä mainittujen asioiden koettiin vähentävän pihan viihtyisyyttä ja kiinnostusta viettää aikaa pihalla.

- ✓ Istutuksista, esim. puista ei ole pidetty huolta, vaan on päästetty rehevöitymään. Huolestuttaa miltä paikka näyttää 10 vuoden, tai jo vuoden päästä. Mietityttää, miten homma toimii: huolehtiiko kaupunki vai asukkaat? Yhteisöllisyyden tunne kärsii. (219, N34)
- ✓ Pöheikko on epäsiisti. Kasvit villiintyvät ja tulevat jalankulkijoiden päälle. Olisi kivempi katsoa siistittyä. Tulee hyvänolon tunne siitä, että joku on hoitanut. (264, M67)
- ✓ Puut kasvavat helposti liian suureksi ja alkavat varjostaa pihaa ja asuntoja. Tuo varjoisuutta ihmisten mieliin ja muut kasvit kärsivät. Siivouskustannukset kasvavat. (217, M64)
- ✓ Liikaa marja-aroniaa. Putoilevista marjoista tulee sotkua ja ylimääräistä siivoamista. (244, N69)
- ✓ Jokiuomassa ei ole puita. Ne olisivat hyvä näköeste, olisi oma rauha. (264, M67)
- ✓ Puut eivät ole vielä kasvaneet. Ei tunnu ihan kodikkaalta. Tulee keskeneräinen ja väliaikainen vaikutelma. Vaikeampi vakiintua ja juurtua paikkaan (263, N32)
- ✓ Liian tehdyn näköistä. Ei vanhoja puita. Ei monimuotoisuutta. Monimuotoisuus kuuluu luontoon. Arvostan luonnollisuutta. En tunne olevani luonnon helmassa. (269, N39)

Tiivis rakentaminen ja talojen korkeudet

Monet arkkitehtuuriin liittyvistä kielteisistä kommentteista koskivat liian tiiviiksi koetun rakentamisen ja liian korkeiksi tai mataliksi koettujen talojen aiheuttamia haittoja. Keskeisin haitta oli yksityisyyden vaarantuminen yhtäältä tiiviin rakentamisen ja korkeiden rakennusten, toisaalta korkeiden ja matalien talojen yhdistelmän vuoksi. Sen arveltiin olevan yksityisyyden kannalta huono, koska korkeista taloista on näkyvyys matalien talojen pihaille. Korkeat ja tiivistä sijoitetut rakennukset koettiin myös pimentäviksi ja ahtautta aiheuttaviksi. Asunto matalassa talossa keskellä kaupunkimaista Leppävaara saatettiin myös kokea turvattomaksi.

- ✓ Tiheä asutus. Asutaan sylikkään. Kasaa paineita. Kun menee kotiin, haluaa olla kotona rauhassa eikä tietää naapurin asioita. Ei tunnu kodilta, tulee hotelliolo. Ihmiset tupakoivat parvekkeella. Ei voi itse kuivata pyykkejä parvekkeella. Tirkistelyfiilis. Ärsyttää. Joutuu laittamaan sälekaihtimet suojaksi. Haluaisin valoa ja ulkoilmaa. (245, N31)
- ✓ Talot ovat aika lähekkään. Alueella ei ole oikein omaa rauhaa. Muut näkevät takapihalle tai parvekkeelle. (231, N29)
- ✓ Rivitalojen pihat kerrostalojen ääressä. Kerrostaloista näkee. Rivitalojen pihassa on ihan tarjottimella. Ei halua olla kaikkien kytättävänä. Piha-alue voi jäädä käyttämättä. (229, N46)
- ✓ Pienet talot matalia ja kerrostalot ympärillä jykeviä ja korkeita; tuntuu kuin talot kaatuisi päälle. (215, N26)
- ✓ Pienet matalat talot ja pienet pihat. En halua, kokisin itseni vaivautuneeksi. (211, N35)
- ✓ Korkeat kerrostalot piirittävät matalat rakennukset. Se latistaa avaraa vaikutelmaa. (248, N55)
- ✓ Matalat talot ovat turvattomia näin lähellä keskustaa. Ikkunoita ja parvekkeen ovia ei voi pitää auki, kun joku voi kiivetä pihalle. Ei voi elää "herran kukkarossa" niin kuin maalla, menettää yksityisyyden. (266, N50)
- ✓ Osa taloista varjostaa. Kaipaam aurinkoa. (253, N59)
- ✓ Talot paikoin liian lähellä toisiaan ja katua. Ohikulkijat näkevät suoraan talon läpi. Yksityisyyden puute. (232, N56)
- ✓ Liian tiivistä vastatakseen omakotitaloasumista. Jos perheellistyy, tämä ei ole sellainen unelmapaikka, mihin haluaisi. (245, N31)

Arkkitehtuuria pidettiin tiiviyn lisäksi myös hieman sekavana esteettisestä näkökulmasta. Pari vastaajaa ei löytänyt suunnittelusta yhtenäisyyttä.

- ✓ Alue voisi olla arkkitehtuuriltaan yhtenäisempi. Liikaa erilaisia rakennuksia. Sekava. Ei esteettistä. (243, N67)
- ✓ Sekavaa, harmaata rakentamista luoteiskulmassa. Erilaiset katot sikin sokin joka suuntaan ja väritykset eivät sovi yhteen. Eriparisuus ja symmetrian puute häiritsee. (221, M59)

Liikenteen melu

Sijaintiin liittyen liikenne ja sen aiheuttamat haitat olivat yksi merkittävin kritiikin kohde. Kritiikkiä sai paikan sijainti lähellä junarataa ja Turuntietä, joiden aiheuttamaa melua ja saasteita pidettiin viihtyisyyttä vähentävinä ja jopa asunnon ostoaikomusten esteinä.

- ✓ Junarata lähellä. Meteli kuuluu liian lujaa. Pistää korvaan kun ei ole tottunut. Negatiivinen olo. Yöaikaan ei saisi nukuksi. Kävivät katsomassa kämppää kesällä, eivät ostaneet melun vuoksi. (263, N32)
- ✓ Sijainti liian lähellä junarataa. Melua, rumaa. Vilkas Turuntie tuottaa saasteista ilmaa. (243, NN67)
- ✓ Autot ajavat kovaa Rummunlyöjänkadulla. Ei ole turvallista, kun on paljon jalankulkijoita. Äänet häiritsivät, jos asuisi asunnossa, jossa ikkunat tielle päin. (252, M28)
- ✓ Junaliikenteen melu kuului kovaa talojen välistä, kun ei ole tarpeeksi kasvillisuutta. (221, M59)

Kalliit asunnot – epäsiisteys vie uskottavuutta asunnon arvon säilymiseen

Muutama haastateltava mainitsi paikan huonoksi puoleksi asuntojen korkean hintatason. Hintojen uskottiin olevan liian korkeita yhtäältä suhteessa omaan varallisuuteen ja toisaalta asuntojen / alueen laatuun, joten asuntojen arvon säilyminen epäilytti. Esim. puiston epäsiisteys sai heidät epäilemään myös itse asuntojen kuntoa.

- ✓ Todennäköisesti liian kallis. Ei ole varaa ostaa asuntoa täältä. (270, M31)
- ✓ Kallis alue. En ole tyytyväinen hinta-laatu-suhteeseen. Neliöhinta ei takaa viihtyvyyttä. On huoli siitä, saavatko ihmiset omiaan pois, jos elämäntilanne muuttuu, jos asuntoa ei saa myytyä. (266, N50)
- ✓ Varmasti kallis. Ei voi odottaa voittoa myynnistä, koska hinnat ovat jo kaksinkertaistuneet alueella 7-10 vuoden aikana, ei voi enää niin nousta. (203, N32)
- ✓ Piha on pusikkomainen ja näyttää epäsiistiltä. Asunnot ovat kalliita ja niihin panostetaan paljon, asiat pitäisi viedä loppuun asti. Asioiden pitää olla kunnossa taloyhtiössä ja asunnon sisällä. Pitää olla jokin syy siihen, miksi asunto on kallis. Jos ei saa mitään ekstraa, ostaa halvemmalla muualta, jotta saa rahoille vastinetta. (208, N24)

Muut kielteiset kommentit kohteesta

Huonokuntoiset kulkuväylät

Kevyen liikenteen kulkuväylät puistossa keräsivät joitain hajanaisia kielteisiä kommentteja lähinnä huonosta kunnosta, valaistuksesta ja reitin löytämisen vaikeudesta.

- ✓ Hiekkatiellä kuoppia, lätäköitä ja heikko valaistus. Jalat voivat kastua ja inhottaa, jos astuu tyhjän päälle. Ei ole turvallista kulkea. Hoitamattomuutta (murtuneita laattoja), mistä ei tule luotettavaa kuvaa, että halutaan rakentaa pysyvää ja kestäväää. (268, N51)
- ✓ Kulkuväylät eivät ole asfalttia. Hankaloittaa rullaluistelua, joka on tärkeä harrastus. (274, M26)

Kulkuväylät – reittiä vaikea löytää

Reitin löytämisen vaikeutta niin autolla kuin kävellenkin kommentoivat yhtä lailla alueella kuin kauempanakin asuvat.

- ✓ Miten alueelle tullaan autolla? Ei ole selkeitä opasteita. Pitää etukäteen selvittää reitti. Työlästä. (251, N47, asukas)
- ✓ Vaikea löytää, jos ei tunne aluetta. Tykkään kävellä paljon. Meni monta vuotta, ennen kuin löysin paikan. (229, N46, asukas)
- ✓ Joihinkin asuntoihin on hankala ohjeistaa tulijoita. Epämukavuus, kun tilaa esim. taksia tai pizzaa. Kuskit hemostuvat ja tavaroita joutuu kuljettamaan pidemmän matkan. (214, N35, ei asukas)
- ✓ Kulkuväylä olivat sokkeloisia, kun ei ollut selkeää valtäväylää. Piti suunnistaa polkuja pitkin. Talojen numerointi voisi näkyä ja kulmataloissa voisi olla katukyltit alueen sisälläkin. Miten taksi tai sairausauto löytää perille? (242, M42, ei asukas)

Puutteellinen valaistus luo turvattomuutta

- ✓ Valaistusta voisi olla enemmän. Yleisvalaistus on hämärä. Houkutteleeko kaljanjuojia ja piikittäjiä? Pelottaisi, ärsyttäisi. (259, N32)
- ✓ Talvella saisi olla enemmän valaistusta urheilukentän suunnalla. Naisilla ja lapsilla on turvaton olo. (218, N29)
- ✓ Kanavanvarrella oli heikko yleisvalaistus. Pimeällä ja märällä kelillä turvattomuutta. (242, M42)

Huonot parkkipaikat

Parkkipaikkoja kommentoitiin niiden huonosta sijainnista, puutteesta ja ulkonäöstä. Yhtäältä parkkipaikkojen koettiin olevan liian kaukana ja toisaalta valitettiin vieraille tarkoitettujen parkkipaikkojen puutetta. Pitkä matka parkkipaikalle aiheuttaa luonnollisesti lisävaivaa ja edellyttää toiminnalta suunnitelmallisuutta. Tämä aiheuttaa vaivaa ja haittaa sosiaalisten suhteiden ylläpitoa.

- ✓ Hankaloittaa vieraiden kyläilyä, kun ei paljon vapaita paikkoja. Olisi ahdistavaa, jos ei voisi halutessaan olla ihmisten kanssa tekemisissä. (252, M28)
- ✓ Liian vähän parkkipaikkoja. Inhottavaa ja pelottavaa hakea auto iltaisin isosta parkkihallista. Omalla pihalla auto olisi lähellä ja pääsee nopeasti liikenteeseen, ostokset saa helposti sisälle. (208, N24)
- ✓ Mihin auton jättää parkkipaikkaan kylään tulijat? Helppo pääsy voi olla kriteeri kyläpaikan valintaan. Hankaloittaa ihmissuhteita, kun heitä ei välttämättä voi tavata kotona. (208, N24)

Ärsyttävät kieltokyltit ja talvikunnossapidon puute

- ✓ Talvikunnossapidon puuttuminen rajoittaa liikkumista ja pihan käyttöä talvella, jolloin piha on talvisin ikään kuin hukkaan heitetty mahdollisuus (269, N39).
- ✓ Talvikunnossapidon puute, kun alue on iso ja määrärahat tiukilla. Koiraa ei pysty ulkoiluttamaan luonnonläheisessä paikassa nopeasti. (214, N35)
- ✓ Kävelytiellä ”ei talvikunnossapitoa”-kyltti. Ihanan näköinen polku, olisi kiva juosta. Voi rajoittaa vanhusten kulkemista, tarvitsisivat apua. Vanhukset eivät liikkuisi. (218, N29)
- ✓ Nipottava kyltti, joka kieltää koirien ulkoiluttamisen kerrostalon pihalla on tyyli ja tymeä. Asukkaat tuntuvat nipottavilta korttelipoliiseilta. Jos katsoisi asuntoa alueelta, vaikuttaisi tosi negatiivisesti. Ärsyttää ihmisten suhtautuminen toisten lemmikkieläimiin. Ei lemmikeistä tarvitse tykätä, mutta ne täytyy hyväksyä urbaanissa miljöössä. Epätasa-arvoista, epäoikeudenmukaista. Kysymys ei ole välttämättä koiran tärkeydestä vaan ihmisen vapaudesta pitää lemmikkiä. (240, N42)
- ✓ Polkupyöräilykielto ärsyttää. Pyöräilyyn pitäisi pikemminkin kannustaa ympäristöystävällisyyden takia. Pyöristä ei olisi ollut haittaa, kun muutenkaan ei liikkunut yhtään ihmisiä. (217, M64)

4.5 Paikka 4: Palokaivonkuja 6

Tämän asuntokohteen parhaina puolina pidettiin sen sijaintia korkealla kalliolla metsän kupeessa, josta on avoin näköala peltojen yli. Erityisesti vastaajia miellytti sijainnin, näkymän ja arkkitehtuurin yhdessä luoma avara ja luonnonläheinen tunnelma. Sijaintia arvostettiin, koska sen koettiin tarjoavan mahdollisuuksia liikuntaan (lenkkeilymaastot) ja luontoyhteyden kokemiseen. Paikan hyvät puolet tarjosivat puitteita oman terveyden, rentoutumisen ja viihtymisen arvojen toteutumiselle.

Rakennusten arkkitehtuuria pidettiin useimmiten viihtyisyyden ja luontoyhteyden arvoja edistävänä, vaikka joitain vastakkaisiakin mielipiteitä esiintyi. Myönteisissä kommentteissa arkkitehtuuria keuhuttiin hyvästä suunnittelusta ja monipuolisesta (piristävästä, virikkeellisestä, eloisasta) sekä modernista (uudesta, laadukkaasta) ilmeestä. Rakennusten korkeutta pidettiin sopivana. Kokonaisuus miellettiin sopivaksi ja hyvin ympäristöönsä sopivaksi.

Arkkitehtuuriin kohdistui myös runsaasti kielteisiä kommentteja. Niistä suurin osa koski epäilyjä liian tiiviiksi koetun rakentamisen aiheuttamasta haitasta yksityisyydelle. Muutamassa vastaaja piti arkkitehtuuria yksitoikkoisen laatikkomaisena, mutta osa

näistä kommenteista koski naapuritaloja, ja vain pari kommenttia Palokaivonkuja 6:n taloja. Yksi keskeisimmistä kritiikin aiheista oli autojen parkkitilojen vähäisyys, koettu epäkäytännöllisyys ja turvattomuus ilkevallalta.

Rakentamisen ahtaus ja paikan sijainti metsän vieressä haittasivat viihtyisyyden, yksityisyyden ja luontoyhteyden arvojen toteutumista. Metsä oli joidenkin mielestä liiankin lähellä pimentäen joitain asuntoja, ja osassa asuntoja ikkunoista ei näkynyt luonto vaan vastakkainen talo. Monista asunnoista oleva näkyvyys naapuriin koettiin yksityisyyttä vaarantavaksi. Yksityisyyden toteutumisen kannalta paikassa oli silti hyviäkin puolia. Jotkut arvostivat rauhallista sijaintia hieman syrjässä vilkkaimmasta Leppävaaran keskustasta, ja kokivat sen tuovan omaa rauhaa.

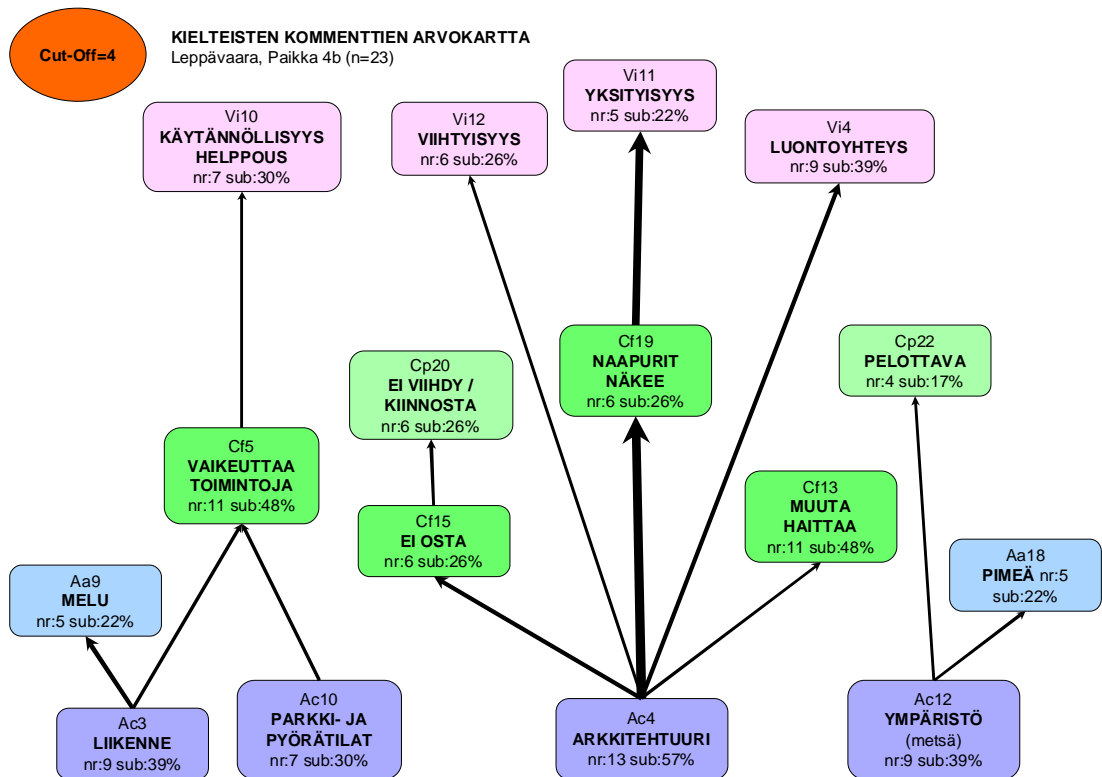
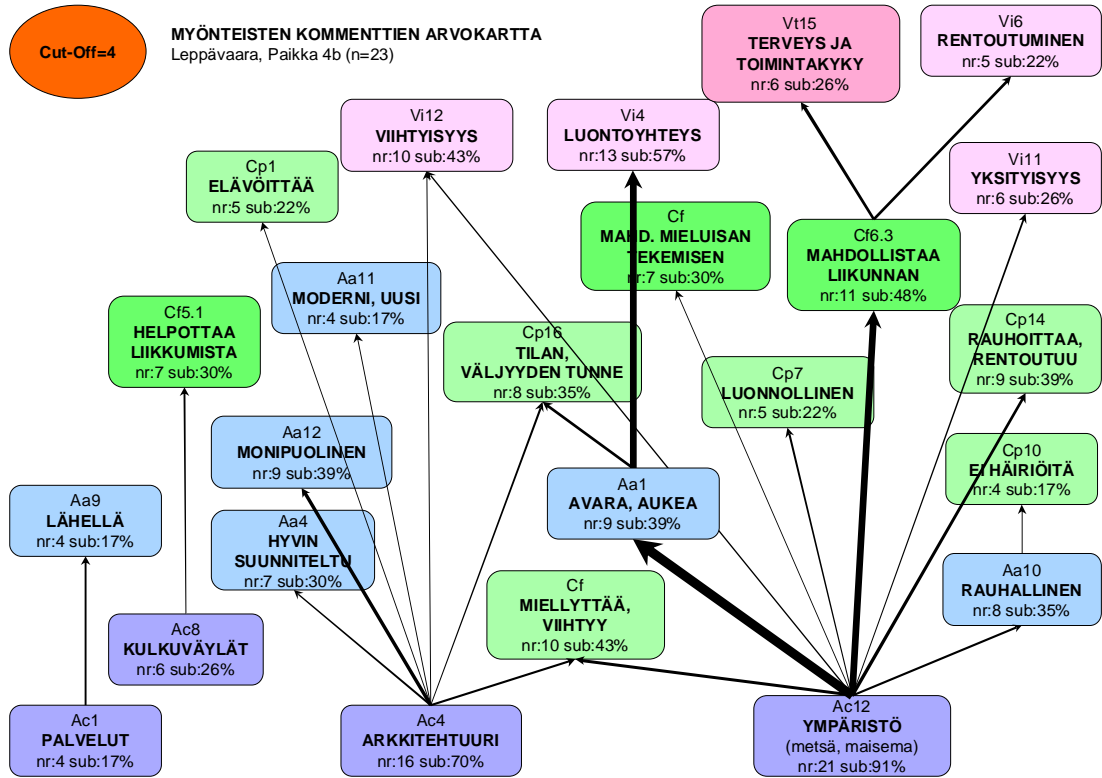
Arkkitehtuurin ja miellyttävän ympäristön lisäksi palveluiden läheisyys arkea helpottavana tekijänä oli jälleen tärkeä asia. Kulkuväyliä kiitettiin lähinnä hyvästä kevyenliikenteen suunnittelusta ja siitä seuraavasta turvallisuudesta. Hyvien kulkuväylien koettiin helpottavan liikkumista sekä arjen että harrastusten kannalta.

Myönteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Tärkeimmät myönteisiä ajatuksia herättäneet konkreettiset ominaisuudet liittyivät yhtäältä ympäristöön ja toisaalta arkkitehtuuriin. Koodiluokka *Ac12 Ympäristö* pitää sisällään itse arviointipaikan ympäristöä koskevat kommentit, mm. talojen sijainti metsän vieressä, metsän ja siellä olevien lenkkeilymaastojen olemassaolo sekä kauniit ja avarat maisemat yli peltojen. Näillä asioilla oli yhteyksiä jopa viiteen eri arvoon: Luontoyhteyteen, Viihtyisyyteen, TerveYTEEN, Yksityisyyteen ja Rentoutumiseen.

Paikan arkkitehtuuria keuhuttiin myös paljon. Vastajaat arvostivat sen monimuotoisuutta ja vaihtelevuutta (koodiluokka *Aa12 Monipuolinen*), hyvää suunnittelua, uutuutta ja modernia tyyliä, jotka puolestaan koettiin viihtyvyyttä edistäviksi. Arkkitehtuuriin ja sijainnin lisäksi myös kulkuväylistä ja palveluista löydettiin myönteistä sanottavaa.

4. Leppävaara - Paikka 4: Palokaivonkuja 6

Kuva 21. Leppävaaran arviointipaikan 4b arvokartat.

Tarkemmat kuvailevat tulokset

Seuraavassa kuvataan tähän paikkaan liittyvien myönteisten kommenttien sisältöä tarkemmin. Kommentit on ryhmitelty talojen sijaintia ja ympäristöä, arkkitehtuuria, kulkuväyliä ja palveluita käsitteleviin kokonaisuuksiin.

Ympäristö⁵: luonnonläheinen sijainti ja näkymät

Arvoketju alkaa konkreettisesta ominaisuudesta Ac12 Ympäristö, silloin kun kommentit liittyvät rakennusten sijaintiin suhteessa ympäristöönsä tai ympäristössä oleviin asioihin.

Paikalta avautuvia näkymiä yli peltojen arvostettiin niiden tuoman avaran tunnelman, yksityisyyden tunteen ja luonnonläheisyyden vuoksi.. *Luontoyhteyden* kokemus syntyi metsän ja pellon läheisyydestä, avarista näkymistä peltojen yli ja niiden tarjoamista mahdollisuuksista luonnon kiertokulun, kasvien ja eläinten seuraamiseen. Luonnon läheisyys koettiin erittäin tärkeäksi rauhoittumisen ja voiman lähteeksi. Eräs vastaaja kuvaili Palokaivonkujaa ja sen seutua yhdeksi parhaimmista paikoista kerrostaloasumiseen. Toinen kuvaili paikan tarjoavan riittävästi *luontoyhteyden* kokemuksia muun Leppävaaran kaupunkimaisuuden vastapainoksi.

Avarat näkymät ja luonnonläheinen sijainti

- ✓ Rakentamaton pelto. Avaruutta, näkee kauas, nauttii. Avaruus on aina hyvästä. Tärkeää, kun ostaa asuntoa, että olisi kaupan päälle joku luontoelementti. (247, N51, R4)
- ✓ Hyvät näkymät pellolle tai metsään. Avaraa, näkee kauas. Rauhoittaa. Näkee vuodenaajat selvästi. Tykkään metsästä ja isoista puista. Lisää viihtyvyyttä. (251, N47, R1)
- ✓ Avara maisema, metsää ja peltoa. Luonnonläheisyys. Varmaan jossain vaiheessa rakennetaan, mutta ei välttämättä huononna. Uskon, että vihreyttä jää tarpeeksi. (239, N62, R3)
- ✓ Peltomaisema. Avaruutta ja valoisuutta. Lintuja pesii pellolla, kivaa kuunnella luonnon ääniä. Miellyttävämpää silmälle, kun ei ole parveketta vastassa. Ajaa rauhallisuutta, vaikka onkin kerrostaloalue. Yksi parhaista paikoista kerrostaloasumiseen. (245, N31, R1)
- ✓ Luonto lähellä. En olisi ostanut asuntoa ilman parvekkeelta näkyvää metsää. Sain rauhoittavan näkymän. Enemmän yksityisyyttä. Avarat näkymät, en ole tottunut asumaan toisen vieressä. Saa vapauttavan tunnelman. (232, N56, R2)
- ✓ Peltoja ei ole rakennettu. Tilaa viereiselle pellolle. Maisema miellyttää. Suomalainen arkkitehtuuri on onnistunut, tuntuu ihmisläheiseltä. (253, N59, R2)
- ✓ Luonto lähellä, saa happea. Metsä ja pelto rauhoittaa. Avaraa. Luonnonläheisyyttä, näkee eläimet ja kasvit niiden omassa ympäristössä. (244, N69, R2)
- ✓ Luonto on läsnä. Säteriltä avautuva pelto on kaunista maisemaa. Sopivan pieni metsä, jonne voi tehdä muutaman minuutin pyrähdysten. (231, N29, R1)

⁵ Koodiluokka *Ac12_ympäristö* sisältää positiiviset kommentit, jotka koskevat talojen sijaintia tai talojen ja pihan ulkopuolista ympäristöä, tai näkymiä asunnoista. Positiivisena mainittuja, tähän luokkaan kuuluvia ominaisuuksia olivat esim. metsä, luontoa, näkymät, lenkkeilymaastot ja koirapuistot.

Luonnonläheisyys

- ✓ Luonnonläheisyyttä, näkee eläimet ja kasvit niiden omassa ympäristössä. (244, N69, R2)
- ✓ Vapauttava tunnelma. Hienoa, että on villiä luontoa, tuo positiivista viirettä ja auttaa jaksamaan päivän askareissa. (232, N56, R2)
- ✓ Pelto lähellä, luonto lähellä. (222, N53, R3)
- ✓ Valtava pelto, jossa viljellään. Saa olla keskellä luontoa. Ei olla kaupungissa. Positiivista. (229, N46, R1)
- ✓ Metsä on hyödyllinen. Pehmeä alusta ja hyvä tuoksu, kivempi kävellä. Ulkoilutan koiraa usein, voi välillä juoksennella vapaana. (240, N42, R1)
- ✓ Peltomaisema lähellä. Voi kävellä pellon laidassa. Pääsee pois kauppakeskuksen hälinästä. Enemmän tilaa liikkua, ei tömäile toisiin. (248, N55, R3)
- ✓ Pieni metsä vie pois betonibunkkerifilistä. Tosi tärkeää, että luonto on lähellä. Asunnonostossa kiinnittää paljon huomiota siihen, voi olla jopa ratkaiseva tekijä. (219, N34, R4)

Luonto liitettiin myös jatkuvuuden ja historiallisuuden kokemuksiin. Tähän liittyi lapsuuden muistot ja tietynlaista turvaa ja rauhoittavaa oloa tuova ikaikaisuuden tunne esimerkiksi vanhasta metsästä.

- ✓ Maisema Kiloon päin kaunista. Isompi luontoalue asuinalueen lähellä tuo toisen aspektin asumiseen kuin kaupunkimaisuus. Miellyttävä paikka, tulee mieleen lapsuus. Tuntee itsensä pieneksi. Vanha 1500-luvun metsä tuo tunteen, että on asuttu aiemminkin. Historiallisuus tärkeää. (240, N42, R1)
- ✓ Metsikkö lähellä. Metsä on perinteistä, saa voimaa. Näkee uutta ja vanhaa. Rauhoittava tunne. (248, N55, R3)
- ✓ Luonto tuo turvaa, viihtyisyyttä, kotoisuutta, ikaikaisuutta. En halua suomalaisena vieraantua luonnosta niin, ettei erota koivua ja kuusta toisistaan. Muistaa juurensa. (224, N32, R3)

Sijainti ja yksityisyys

- ✓ Upea, korkea paikka ylhäällä metsän laidassa. Näkee paljon maisemaa. Talot ei auto- tai kävelytien vieressä. Tuntuu luksukselta, voi olla ylhäisessä yksinäisyydessään. (224, N32, R3)
- ✓ Ikkunat metsään. Ei näkisi toisten asuntoihin. Parempi yksityisyys. (218, N29, R3)
- ✓ Avara maisema, tilantunne. (253, N59, R2)
- ✓ Ikkunat pellon puolelle, avaraa. Miellyttää silmää, juuret maalla. (276, N55, R2)

Ulkoilumahdollisuudet ja koirapuisto lähellä

Asuntojen sijaintia metsän ja ulkoilureittien vieressä arvostettiin myös hyvien ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksien vuoksi. Ulkoilu ja luonnossa liikkuminen olivat näille vastaajille tärkeitä rentoutumisen ja työstä palautumisen keinoja.

- ✓ Alue rajoittuu metsään. Viihtyisyyttä ja rauhallisuutta. Pääsisi juoksemaan. Lapset ja vanhemmat voivat ulkoilla. Saa raitista ilmaa ja liikuntaa. Pysytään terveenä. (218, N29, R3)
- ✓ Ulkoilureitit. Ulkoilen paljon. Ilman ulkoilureittejä olisi huono paikka omalta kannalta. Ulkoilu tuo positiivista nostetta ja auttaa jaksamaan. Lisää terveyttä. (232, N56, R2)
- ✓ Hyvät ulkoilupuitteet, lenkkeilymaastot. Kunto nousee, ei ole niin usein kipeä. Jaksaa tehdä asioita pidempään, stressi vähenee. En voi elää ilman urheilua. (233, M22, R2)

- ✓ Hyvät ulkoilumahdollisuudet. Eri reittejä, paljon katseltavaa. Saa vaihtelua ja pääsee pois rutiineista, pysyy motivoituneena. Pääsee pois kaupungin pölyistä. (244, N69, R2)
- ✓ Erinomaista ulkoilualueita. Pellon takana ja ympärillä hyvät ulkoilumaastot. Loistava vastapaino kiireelle, helppo tavoittaa kodin viereltä. Tuntuu maalaismaisemalta, viihtyisä asuinympäristö. Rauhoittaa, vastapainoa työelämälle. (231, N29, R1)
- ✓ Metsä ja luonto lähellä. Kävelen mieluummin metsässä kuin kävelytiellä. Voi irrottautua arjen pyörittämisestä. Hetki omaa aikaa ja omille asioille. Helpottaa stressiä. Koko perhe jaksaa paremmin. (241, N35, R1)

Koirapuiston olemassaolo nähtiin positiiviseksi koiraihmissen kannalta siksi, että on paikka, jossa koira voi ulkoiluttaa vapaana. Toisaalta ei-koiranomistajat kokivat asian hyväksi siksi, että kun koirille on varattu tietty paikka, muut paikat saavat olla rauhassa.

- ✓ Koirapuisto. Kun koirat on puistossa, ne eivät sotke hiihtolatuja. (232, N56, R2)
- ✓ Koirapuisto on lähellä. Koiria ei saa muuten pitää vapaana. Hyvä sijainti koiraihmisille. Metsän vieressä, luonnon keskellä, mutta pääsee helposti kävelyteille. Pienen matkan kävelyään koira pääsee purkamaan energiaa. Voi lähteä kävelylenkille rauhassa. (229, N46, R1)

Rauhallinen sijainti

Palokaiivokuja miellettiin rauhalliseksi asuinpaikaksi. Rauhallisuuden kokemus syntyi mm. melulta suojaavan metsän ansiosta ja paikan sijainnista hieman syrjässä vilkkaimmasta Leppävaaran osasta, minkä ansiosta liikenteen äänet eivät läpikulkevat ihmiset häiritse.

- ✓ Metsä talon takana. Vehreää ja vihreää. Mukavaa, että on jätetty luonnontilaiseksi. Tuo rauhallista tunnelmaa. Tiet on kauempana, ei häiritsevää liikennettä. (223, M42, R4)
- ✓ Rauhaista ja viihtyisä paikka. Ei kuulu mitään liikennettä. Rauhaa täytyy olla samassa suhteessa kuin hektisyyttäkin, jaksaa paremmin. (233, M22, R2)
- ✓ Rauhallinen paikka. Ei kuulu koneiden tai autojen ääniä. Kun ei kuulu ääniä, niin ei ärsyynny. Vaikuttaa tyynehdolta, ei koskaan tapahdu mitään. (253, N59, R2)
- ✓ Rauhallinen. Autot jää alemmas, ei läpikululiikennettä. Sisälle ei kuulu liikenteen ääntä. (276, N55, R2)
- ✓ Rauhallinen alue, vähän syrjässä kaikesta. Ei liiku epämääräistä porukkaa. (229, N46, R1)

Arkkitehtuuri

Arkkitehtuuri keräsi haastateltavilta kiitosta monipuolisuudellaan ja sopusointuisuudellaan. Positiivisia mielikuvia ja esteettistä mielihyvää herättivät värien käyttö, muotojen sopusointu, materiaalivalinnat ja erityyiset ja -korkuiset rakennukset. Kokonaisuus koettiin viihtyisäksi ja hyvin suunnitelluksi. Esteettistä mielihyvää ja viihtyisyyttä lisäävinä yksityiskohtina mainittiin esimerkiksi ikkunoiden suuri määrä, vinot katot, se että talot ovat värillisiä - eivät harmaita, lämmin punatiili ja rakennusten sopiva korkeus.

- ✓ Kerrostaloissa käytetty kauniita värisävyjä, ei näytä synkältä. Pirstävä verrattuna 70-luvun harmaaseen elementtiin. Väri antaa voimaa ja valoisuutta. (248, N55, R3)

4. Leppävaara - Paikka 4: Palokaivonkuja 6

- ✓ Hyvät pohjat taloissa ja hyvin rakennetut talot. Hyvä, moderni sijoittelu. Talot rakennettu tien kaaren mukaan, talojen välillä on riittävästi etäisyyttä. Yksityisyyttä. (233, M22, R2)
- ✓ Oma sisäänkäynti kerrostaloissa. Keskieurooppalainen fiilis. (253, N59, R2)
- ✓ Hyvä arkkitehtuuri. Ei ihan tyypillisiä suomalaisia kerrostaloja. Yksi matalampi ja kaksi korkeampaa taloa. Vinot katot ja osittain eri värit. Rakentaminen on huomioitu maastollisesti. Talot on sijoitettu kaarelle asemakaavaan nähden, nousevat rinteeseen ja päättyvät puistoalueeseen. Miellyttävää ja viihtyisää. (276, N55, R2)
- ✓ Kodikas leima vehreässä ympäristössä. Lämmintä punatiiltä, ei pelkkää suoraa betoniseinää. Ei liian ahdasta. Kotona on mukavampi olla, kun on kodikasta. (221, M59, R1)
- ✓ Uusia laadukkaan oloisia kerrostaloja, myös rivitaloja. Käytetty kivasti värejä, näyttää iloisemmalta. Eivät ole liian isoja järkäleitä. (231, N29, R1)
- ✓ Kauniit talot. Vaikuttivat viihtyisiltä ja kodikkailta. Sopiva korkeus. (251, N47, R1)
- ✓ Asuinalue on yhtenäinen arkkitehtuuriltaan. Värit ja muodot ovat sopusoinnussa, näyttää hyvältä. Tykkään katsella nättiä asuinalueita. Esteettisyys merkitsee paljon. Piristää, mukava olo. (243, N67, R1)
- ✓ Talojen ulkonäkö on onnistunut: pintavärit, pulpettikatot. (223, M42, R4)

Riittävän pienet ja matalat talot sekä väljä rakentaminen

Monet vastaajat kokivat talojen korkeuden sopivaksi. Heidän mielestään rakennusten mataluus teki alueesta hengittävämmän ja käytännössäkin väljemmän, kun asukkaita on suhteessa vähemmän korkeampiin kerrostaloihin verraten. Matalia taloja arvostettiin, koska niiden koettiin vähentävän ankeaa kaupunkimaisuutta ja sopivan paremmin myös ympäröivään luontoon. Väljyys koettiin esteettikää ja viihtyisyyttä edistävinä.

- ✓ Sopivan korkuisia pienkerrostaloja ja rivitaloja. Viihtyisän näköisiä. (218, N29, R3)
- ✓ Talot ovat matalia, eivät näyttäneet hallitsevilta. Maalaisena en osaa pitää korkeista, vaan pidän niitä vastenmielisinä. Celsianon matala rivitalo on mukavaa vaihtelua kerrostalojen sekaan, kaikki yhteensopivia ulkonäköllisesti. (223, M42, R4)
- ✓ Kerrostalot ovat värikkäitä ja matalahkoja. Näyttävät sopivan pirteiltä. Ei tunnu niin painostavalta. Ei niin kaupunkimainen tunnelma, vaikka siitäkin tykkää. Matalammissa taloissa asuu muutenkin vähemmän ihmisiä. Alue tuntuu rauhallisemmalta. Kodin ympärille ei halua niin paljon ihmisiä. (252, M28, R2)
- ✓ Ei liian korkeita taloja, sopeutuvat paremmin luontoon. Vältettiin erittäin tehokas vuokrataloleima. (242, M42, R4)
- ✓ Erilaiset talot on väljästi rakennettu, ei kylki kyljessä kiinni. Ahtaus ei olisi viihtyisää. (239, N62, R3)

Arkkitehtuurin monipuolisuus

Arkkitehtuurin monipuolisuus, monimuotoisuus ja vaihtelevuus – yksitoikkoisuuden vastakohtana - näyttäisi olevan keskeinen sen miellyttävänä kokemiseen vaikuttava tekijä. Monimuotoisuuden kokemusta edistivät mm. erikorkuiset talot, ilmeikäs värien käyttö, omaleimaiset ratkaisut, vinot katot ja erkkerit

- ✓ Kauniit, uudet, tyylikkää talot. Paljon ikkunoita. Vaaleaa, mutta myös väriä. Ulkonevat parvekkeet. Monimuotoisuutta, laatikkomaisuus vähenee. Miellyttää omaa silmää. (224, N32, R3)
- ✓ Värikkäät ja ilmeikkäät talot, yhteinen teema. Sointuvat toisiinsa, vaikka ovat erivärisiä. Kaunistaa. Sopeutuvat myös ympäristöön, erottuvat hyvin vihreästä metsätaustasta. Erikorkuiset talot. Oli vaan kivannäköinen rypäs. (247, N51, R4)

- ✓ Talot moderneja ja tyylikkäitä. Eloisaa, mutta ei räikeää. Monimuotoisuutta. Parvekkeet eivät ole kanteri kertaa kanteri. Ikkunatilaa on moneen suuntaan. (239, N62, R3)
- ✓ Rivitaloja kerrostalojen lähellä myös. Erityyppiset asuintalot tuo monipuolisuutta. (252, M28, R2)

Uutta, modernia (laadukasta)

Uutuuden ja modernin tyylin arvostus perustui sekä käytännöllisiin että esteettisiin syihin. Huolet tulevasta remonteista eivät paina, kun muuttaa uudisasuntoon, vaan vapaa-ajalla voi keskittyä enemmän itsestään ja perheestään huolehtimiseen. Lisäksi uutuuden arvostuksen taustalla voi olettaa olevan myös alueen laadukkaan ja arvokkaan imagon ja muista erottautumisen tärkeys vastaajalle. Tässä aineistossa asia ei kuitenkaan tullut niin toistuvasti ja selvästi esille, että se näkyisi arvokartassa (Kuva 21).

- ✓ Uudet talot. Ei tarvitse olla ihan uusia, mutta suhtkoht tuoreita. En halua remontoida, koska en osaa. En halua käyttää aikaa remontointiin, vaan nauttia vapaa-ajasta. (224, N32, R3)
- ✓ Kaikki taloissa on kunnossa ja uutta. Ei tarvitse pelätä putkiremonttia. Asumisesta ei tule työlästä, ei tarvitse muuttaa väliaikaisesti asuntoihin. (251, N47, R1)
- ✓ Laadukas arkkitehtuuri. Hyvä väriyty. Vaino kattoja ja erkkereitä, luonnetta taloille. Erottuu massasta, mukavampi asua vähän erilaisessa paikassa. Arvokkaampi paikan tuntu. (242, M42, R4)

Parvekkeet

Muutama vastaaja kiinnitti huomionsa parvekkeiden kokoon ja yksityiskohtiin. Parvekkeen tärkein tehtävä oli heille lisätilan tuominen asunnon neliöihin sekä rentouttava oleskelu. Se tuo lisää valoisuutta asuntoihin, piristää ja parantaa viihtyisyyttä. Talojen parvekkeet arvioitiin hyvin yhteensopiviksi muun arkkitehtuurin kanssa.

- ✓ Isot parvekkeet. Valoisuuttaa ja aurinkoisuutta. Luo positiivista fiilistä ja saa kesällä ylimääräisen huoneen. Viihtyisempi asunto. (251, N47, R1)
- ✓ Parvekkeet tyylikkäitä ja isoja. Lisäolo huone kaupunkiasumisessa. Voi oleskella, tahtoisin itsellenikin. Kaide/jalopuurimat sopii väriytykseen, näyttää kivalta. Parvekkeet kiinnittävät huomion positiivisesti ohi kävellessä. (243, N67, R1)
- ✓ Joitakin kunnollisen kokoisia parvekkeita. Minimi parvekkeen koko on 3x4 metriä. Parvekkeet ovat tärkeitä, koska Suomessa sääoloista johtuen joutuu viettämään aikaa paljon sisällä. Parveke on asunnon jatke ja tekee siitä toimivamman. Ei tarvitse välttämättä lähteä ulos, että saa raitista ilmaa. Voi ottaa aurinkoa, kuivata pyykkiä. (221, M59, R1)

Hyvät kulkuväylät

Useat vastaajat kommentoivat myönteisesti alueen kulkuväyliä. Ne koettiin tärkeiksi mahdollistaessaan mm. palveluihin pääsyn kävellen ja pyörällä, ulkoilun, ja lapsille turvallisen ja viihtyisän koulutien. Kevyenliikenteen väylissä arvostettiin niiden olemassaoloa, niiden riittävää leveyttä, asfaltoituja pintoja ja hyvää valaistusta.

- ✓ Pyörätie lähellä. Itse pyöräillen paljon. Pääsee vaikka minne. (222, N53)
- ✓ Hyvät kevyenliikenteenväylät. Leveät, hyvin valaistut ja asfaltoidut. (240, N42)
- ✓ Kävelytiet, etenkin Friisinmäentie. Lenkkeilen ja arvostan, että voin liikkua ja ulkoilla. Ei tarvitse kävellä ajotien sivussa. (245, N31)
- ✓ Alle 1-vuotiaalla on useita käyntejä neuvolassa. Pienen lapsen kanssa mennään rattailla. Kävelytiet on oltava (ovat) helppoja kulkea. (241, N35)
- ✓ Reitti pihojen läpi on idyllinen, ei kuitenkaan liian suojainen. Kiva ja turvallinen reitti pienelle koululaiselle. (253, N59, R2)
- ✓ Kiva reitti kouluun, Selloon ja asemalle. Hiekkatie koulun vierestä on turvallisempi reitti pienille koululaisille. Ympäri vuorokauden käytössä. Turvaa. Mukava kun mutkittelee metsässä, kaupunkilaislapsetkin voi kuvitella olevansa luonnossa. (224, N32, R3)

Palveluiden läheisyys

Palokaivonkujan sijainti noin kymmenen minuutin kävelymatkan päässä Sellosta miellettiin olevan toisaalta riittävän lähellä, mutta kuitenkin riittävän kaukana, jotta kaupunkimaisuus asuinympäristössä ei tule korostuen esiin. Vastaajat kokivat, että talon asukkaille on tarjolla hyvät kaupalliset palvelut, mutta myös rentoutumiseen ja palautumiseen tarvittavaa luonnonläheisyyttä.

- ✓ Palvelut ja juna-asema on kymmenen minuutin päässä. Hyvä matka kävellen. (233, M22, R2)
- ✓ Maalla, silti lähellä kaikkia palveluita. (229, N46, R1)
- ✓ Ei ihan ostoskeskuksen vieressä, mutta tarpeeksi lähellä. Nopeuttaa arkea. Saa aikaa itselle, perheelle ja harrastuksille. (219, N34, R4)
- ✓ Neuvola lähellä. (241, N35, R1)

Kielteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Eniten tässä paikassa kommentoitiin kielteisesti arkkitehtuuria (Ac4), liikennettä (Ac3), ympäristöä (Ac12) ja parkki- ja pyörätiloja (Ac10).

Vaikka Palokaivonkuja herätti todella myönteisiä mielikuvia arkkitehtuurinsa ja luonnonläheisyytensä ansiosta, vastaajat löysivät niistä myös eniten puutteita. Keskeisin puute oli tiivis rakentaminen ja talojen sijoittelu niin, että asunnoista arveltiin olevan näkyvyys naapuriin. Tämä koettiin huonoksi etenkin yksityisyyden, mutta myös viihtyisyyden ja luontoyhteyden kokemisen kannalta. Asunnon ikkunoista toivottiin avaraa näkymää luontoon, ei naapuriin, vastakkaiseen seinään tai pimeään metsään.

Kielteiset ympäristöön liittyvät kommentit koskivat aivan talojen vierestä alkavaa metsää. Osa piti metsää pimentävänä ja synkkänä, turvatonta tunnelmaa luovana.

Vaikka osa piti paikkaa rauhallisena, toiset kuitenkin arvelivat Turuntien ja junaliikenteen aiheuttaman melun häiritseväksi ja ärsyttäväksi ja oli huolissaan talojen vieressä kulkevan uuden tien liikenteen lisääntymisestä. Kritiikkiä tuli lisäksi autopaikoituksesta, joka koettiin riittämättömäksi, epäkäytännölliseksi ja

epäesteettiseksi. Epäkäytännöllisyyteen liittyivät esim. liian pitkä matka parkkipaikalta asunnolle ja se, ettei autoa saanut suojaan säältä tai ilkivallalta.

Tässä paikassa nähdyt kielteisten ominaisuuksien koettiin haittaavan seuraavien arvopäämäärien toteutumista: Luontoyhteys (Vi4), Käytännöllisyys/helppous (Vi10), Viihtyisyys (Vi12) ja Yksityisyys (Vi11).

Tarkemmat kuvailevat tulokset

Seuraavassa kuvataan tähän paikkaan liittyvien kielteisten kommenttien sisältöä tarkemmin. Kommentit on ryhmitelty arkkitehtuuria, ympäristöä, liikennettä, parkkitiloja sekä muita kielteisiä kommentteja käsitteleviin kokonaisuuksiin.

Arkkitehtuuri

Arkkitehtuuriin liittyvä kritiikki tässä paikassa kohdistui lähinnä liian tiiviiseen rakentamiseen ja talojen yksitoikkoiseen ilmeeseen.

Tiivis rakentaminen

Tiiviin rakentamisen koettiin haittaavan ennen kaikkea yksityisyyden ja viihtyisyyden kokemuksia. Haastateltavat kokivat tärkeäksi sen, että hektisestä koulu- tai työympäristöstä palatessa saisi mahdollisuuden kohtuulliseen omaan rauhaan ja tilaan. Vastaajia häiritsi erityisesti talojen sijoittelu liian lähelle toisiaan ja näköyhteys parvekkeilta naapuriin.

- ✓ A- ja B-talot liian lähellä toisiaan. Samansuuntaisia, pitäisi olla vähintään 40 metriä välissä. Parvekkeelta näkee suoraan naapuriin sisään. Epäkohteliasta tuijottaa. "Maalaisen näkökulma". (223, M42)
- ✓ Kaupunkimainen. Talot liian tiheään rakennettu. Toisista ikkunoista ei näy luonto vaan vastapäinen talo. Parvekkeet lähemmäs, toiset näkee sisään. Kotona pitäisi saada olla yksin. Kukaan ei häiritse. Yksityisyyttä. (222, N53)
- ✓ Pihalla vaikeaa löytää omaa rauhaa. Ei ole omia takapihoja ja parvekkeelle muut näkevät. Kävelytie lähellä. Ei näkösuojaa. Ei haittaa minua, mutta miestäni haittaa. On vaikuttanut ostopäätökseen. (231, N29)
- ✓ Liian tiivistä rakentamista. Tien varressa talot on ihan viere vieressä. Pitäisi olla hengitysrako talojen välissä, avaruuden tunne puuttuu. (248, N55)
- ✓ Talot liian lähellä toisiaan. Naapurin olohuoneeseen näkee omista ikkunoista. Ahdasta. Ei kiva asia. (241, N35)
- ✓ Osa ensimmäisen kerroksen parvekkeista on maantasaisia. Joku voi kiivetä parvekkeelle. Ovet ja ikkunat täytyy pitää kiinni. Epämukavaa ja turvallisuusriski. En haluaisi asua. Ohikulkijat näkee, kun istuu parvekkeella. Ei omaa rauhaa, yksityisyys kärsii. (243, N67)
- ✓ Parvekkeella tirkistelyfiilis. Ihmiset tuijottaa, vaikea sopeutua. Vihastuttaa. Joutuu laittamaan sälekaihtimet suojaksi ja olla kopissa, vaikka haluaisi valoisuutta ja ulkoilmaa. Arvostan tosi paljon omaa rauhaa. (245, N31)

Ahdas rakentaminen koettiin negatiivisena myös koska se vähensi valoisuutta ja avaruuden tunnetta, jotka puolestaan vaikuttivat viihtyisyyden kokemiseen. Pimeyttä kritisoitiin etenkin asunnoissa, jotka jäävät metsän puolelle.

- ✓ Viisikerroksiset talot liian vierekkäin. Aurinko ei paista kunnolla. Vaikuttaa mielialaan, kun muutenkin pimeää. Arvostan luonnonvaloa. Tuntuu kivalta, kun aurinko paistaa. Joutuu tyytymään sähkövaloon, asumiskustannukset nousee. Tiiviyys on tyypillistä Leppävaarassa, tiivis rakentaminen herättää negatiivisia tunteita. Tulee ähky. (243, N67, R1)
- ✓ Osa asunnoista jää synkkään metsään. Vaikuttaa ostopäätökseen. Jos on tyhjiä asuntoja, kulut nousevat jo talossa asuvilla. Ei ole niin kiinnostava ostokohde. Asukkaat ovat eriarvoisia, kun osan ikkunat ja parvekkeet ovat pimeään puolella. (224, N32, R3)

Yksitoikkoinen arkkitehtuuri

Arkkitehtuuriin liittyviä kommentteja tuli myös liian neliskulmaisista, ilmeettömistä taloista, ja naapurissa olevista taloista, jotka näyttivät liukuhihnatyöltä.

- ✓ Talojen ulkonäkö ei ole mieluinen. Ilmeettömiä, taloissa eri kerroskorkeus on ainoa ero. (229, N46)
- ✓ Pienkerrostalot ja rivitalot eivät ole kovin viihtyisiä. (218, N29)
- ✓ Tuntui, että osa taloista oli halvalla ja liukuhihnalla rakennettu. Samannäköisyys, sama pakkaus. Vähän betonibunkkerifiilis. Yleismielikuva Palonkaivonkuja 6:n naapuritaloista. Talot ovat hajanaisesti lätätty, alue ei ole avara. (219, N34)
- ✓ Talot laatikkomaisia, liian kantti kertaa kantti. Puuttuu silmäniloa ja estetiikkaa (vrt. Wien). Suomeen toivoisi enemmän koristeellisuutta. Viihtyvyyttä. (241, N35)
- ✓ Laatikkomaiset parvekkeet. Ei vaihtelevuutta. Voisi tehdä monikulmaisempia, hienompaa. Maksaa mielellään enemmän. (221, M59)

Vastaaja, joka oli katsonut asuntoa näistä taloista, kritisoi niiden ahtaita pohjaratkaisuja.

- ✓ Asuntojen pohjat surkeat. Ihme käytävä joka asunnossa, hukkatilaa. 70-lukulaista. Ei käytännöllinen ratkaisu. Ei tarpeeksi tilaa tavaroille. Ahdasta, viihtyisyys kärsii. (224, N32)

Ympäristö ja sijainti

Pimentävä metsä ja tuulisuus

Vaikka sijaintia metsän vieressä arvostettiin paljon, taloyhtiön sijainti aivan metsän vieressä koettiin myös synkistäväksi ja pimentäväksi. Etenkin iltaisin siellä liikkuminen tuntui vastaajista turvattomalta ja pelottavalta. Peltomaiseman negatiivisena puolena mainittiin aukean alueen tuulen ja sateen voimakkuutta vahvistava vaikutus.

- ✓ Metsän puoli on synkkä ja pelottava. Aurinko ei paista koskaan siltä puolelta. Masentaa. (222, N53, R3)
- ✓ Talojen takainen kävelytie on varjossa. Pimeää aurinkoisena kesäpäivänäkin, ei viihtyisää. (224, N32, R3)
- ✓ Metsä on roskainen ja pimeä. Tekee synkän vaikutelman. Pimeä metsä rajoittaa liikkumista, käyn lenkillä vain valoisaan aikaan. Pimeällä voi kompastua ja kaatua tai joku voi käydä kimppuun. Pimeällä liikkuminen pelottaa. (232, N56, R2)

- ✓ Metsän suuntaan synkkää. Metsä on niin tiivis, ei tule valoa. (253, N59, R2)
- ✓ Aukea pelto, joka näyttää, muttei tunnu hyvältä. Tuulee koko pellon läpi, luja viima. Ei voi olla parvekkeella ikkunat auki. Kun sataa, sataa vaakasuoraan. Lisää kylmyyttä, kun lähtee ulos. (233, M22, R2)

Koirapuisto mainittiin negatiivisena tekijänä mahdollisten meluhaittojen takia.

- ✓ Koirapuisto lähellä. Pidän koirista, mutta ei tällä hetkellä vaan kuulu omaan elämään. Kuuluu räksytystä. En halua herätä siihen aamulla tai kuunnella illalla, ärsyttäisi. (245, N31, R1)

Eräs vastaaja piti asuinaluetta ja sen ympäristöä edelleen viimeistelemättömän näköisenä ja epäsiistinä, epäesteettisenä.

- ✓ Keskenenäistä aluetta, rakennusjätettä. Ei miellytä silmää. (229, N46, R1)

Liikenteen melu

Palokaivonkujan syrjäisempi sijainti ja metsän läheisyys eivät joidenkin vastaajien mielestä suojanneet riittävästi liikenteen ääniltä tai häiriköiltä. Sekä junaliikenne, että Turuntien autot toivat alueelle meluhaittoja. Haastateltavat kokivat liikenteen äänien rajoittavan esimerkiksi parvekkeella oloa ja ylipäätään oman kodin lepoa ja rauhaa. Jatkuva melussa olo saa pinnan kireälle ja vaikuttaa hyvinvointiin.

- ✓ Juna häiritsee. Ohiajaviene autojen äänet kuuluvat myös. Rajoittaa ikkunoiden ja ovien auki pitoa. Ei ole mukavaa istua parvekkeella. (223, M42)
- ✓ Turuntie humisee. Liikenteen ääntä. Häiritsee nukuttaessa ikkunat auki. Voi häiritä parvekkeella oleskelua ja lepäämistä. (242, M42)
- ✓ Läpiajoliikenne. Kiloon avattu tie, liikenne lisääntyy. Melua. Jatkuva altistuminen melulle ärsyttäisi. Kotona haluaa olla rauhassa. (247, N51)
- ✓ Uusi tie, joka käy varmaan tulevaisuudessa yhä vilkkaammaksi. Talon kohdalle rakennetaan bussipysäkit, liikenne on heti vieressä. Rauhattomuus ja melu häiritsee. Ei houkuttele ostamaan. (224, N32)
- ✓ Junaradan ääni kuuluu selvästi. Raivostuttava kilinä ja kolke, riippuu tuulen suunnasta. On kuin menisi moottoritie vierestä. Ääni ärsyttää. (229, N46)
- ✓ Kun kävin, oli auto- ja mopopäristelijöitä ja parvekkeella nuorisoporukkaa. Musa pauhasi. En haluaisi naapuriin sellaista meininkiä, vaan oman rauhan. (245, N31)

Riittämättömät ja epäkäytännölliset parkkitilat

Autojen paikoitusjärjestelyt saivat kritiikkiä riittämättömyydestä ja epäkäytännöllisyydestä. Parkkeeraaminen arvioitiin vaivalloiseksi ja hankalaksi parkkipaikkojen huonon sijainnin vuoksi (ulkona, pitkä matka, väärä paikka). Avopysäköinti miellettiin huonoksi ratkaisuksi myös koska autojen koettiin olevan ”kuin tarjottimella” säänmuutoksille, ilkvallalle ja varkauksille. Ulkopaikoitus talvella liukkaalla pihalla tuottaa myös vaikeuksia liikuntarajoitteisille, mikä aiheutti turvallisuuden tunnetta.

4. Leppävaara - Paikka 4: Palokaivonkuja 6

- ✓ Autojen pysäköinti. Taloyhtiöllä ei ole tarpeeksi pysäköintitiloja kaavoitettuna. Tiedän, kun katsoin tästä asuntoa. Osa asukkaista jää ilman autopaikkaa ja autoa joutuu siirtämään muutaman tunnin välein kadunvarsipaikoilla. Pysäköinti on koottu autokatoksiin ja avopysäköintiin. Ei näytä hyvältä ja onnistuneelta. Taloyhtiöille ei vuokrata paikkoja kuin kaavoitettu määrä. Tuhlausta, että on paikkoja tyhjän panttina. Espoonkruunun kalliopysäköintitilaan joutuu kävelemään pitkän matkan, joten auton joutuisi jättämään luvattomalle paikalle, kun vie kantamukset kotiin. (223, M42)
- ✓ Autojen katetut ulkopaikat ovat riittämättömät. Haluan tallipaikan. Auto lämpimässä olisi helppo lähteä. Saisi auton suojaan säältä ja ilkivalta. (244, N69, R2)
- ✓ Autopaikat ovat perinteiseen malliin. Talvisin liukasta. Kävelymatka asuntoon ei ole turvallinen, joutuu stressaamaan. Suosin autohalleja talojen alla. Tärkeää, että olisi mahdollisimman hyvä pääsy lähelle asuntoa. (252, M28, R2)
- ✓ Pitkä matka parkkiluolaston sisäänkuuluun. Sopiva matka on maksimissaan 100 metriä. Haittaa kulkemista, ajan tuhlausta. Joutuu kantamaan ostokset pidemmän matkan, mitä pidän tärkeänä, etenkin kun alkaa vanheta. (244, N69, R2)
- ✓ Parkkitalo ei ole oikeassa paikassa talon vieressä. Toiminnallisuus kärsii ja aikaa kuluu hukkaan. Ilkivalta ja vahingonteko on helpompaa kuin tallissa. Lähi- ja talokohtaiset autotallit puuttuvat. Pysäköinti kadunvarressa tukkii kadun ja pilaa maiseman. Tallit pitäisi olla siellä, missä ihmiset asuu ja liikkuu. Helppous. (221, M59, R1)
- ✓ Mihin autot parkkiin? Parkkipaikka kadun vieressä on ahdas, parkkeeraaminen on työlästä ja hankalaa. Ei ole kivaa laittaa autoa parkkiin. (251, N47, R1)
- ✓ Voisiko parkkitilat olla maan alla tai monikerroksisessa rakennuksessa? Lapset menevät parkkipaikalle ja kolhivat autoja. Menee rahaa. Lukollisella alueella autot olisi suojassa varkailta. Aamulla kuluisi vähemmän aikaa skrapailuun. (218, N29, R3)

Autopaikoitus koettiin parkkitalon/katoksen osalta myös epäesteettiseksi ja halvannäköisesti toteutetuksi.

- ✓ Ruma parkkitalo. Törkyisen näköinen hökötys siinä ympäristössä. Tuntuu, että yritetään päästä mahdollisimman halvalla. Haluan muita materiaaleja kuin lankaverkkoa, esimerkiksi erilaisia ritiläratkaisuja. (221, M59, R1)

Muut kielteiset kommentit kohteesta

Huonot kulkuväylät

Siinä missä kevyen liikenteen väyliä kiiteltiin helppokulkuisuudesta, autotiet kirvoittivat kielteisiä mielipiteitä. Näiden vastaajien mielestä alueelle on hankala löytää ja tiet ovat ahtaat. Talvisin liikennöinti huonommissa sääolosuhteissa tuntuu vielä epäkäytännöllisemmältä ja stressaavammalta.

- ✓ Sokkeloinen alue. Vaikea autolla löytää ja päästä perille. Jos asuntonäyttöön olisi noin vaikea päästä, jäisi menemättä. Ylä- ja alamäissä talvella liikkuminen olisi vielä hankalampaa, ei olisi nautinto ajaa joka päivä kotiin. Tienvarren kivetyks on kaunis, mutta ei käytännöllinen. Ajoin kiinni ja autosta meni pölykapseli. Paloi käämit. (219, N34, R4)
- ✓ Autotie talolle on ahdas, vain yksi auto mahtuu ajamaan. Syntyy ruuhkia, jos useammalla on kuskattavaa samaan aikaan. Hidastaa ja vaikeuttaa elämää kaikin puolin, aikaa menee hukkaan. (251, N47)

Rappuihin kulkevat väylät ovat talon asukkaan (232) mielestä huonosti hoidettuja. Epäsiisteyttä tuo myös se, että kaikkia kulkuväyliä ei ole asfaltoitu, joten sateen tullen

ne muuttuvat mutavelliksi. Muina haittatekijöinä pidettiin liukkaista kulkuliuskoja ja liikuntarajoitteisille soveltumattomia portaita.

- ✓ Portaan edusta on hiekkainen. Hiekka kantautuu porraskäytävään, paikat likaantuvat ja kuluvat nopeasti. Alentaa kiinteistön arvoa. Ikävä tulla omaan pihaan, viittaa kiinteistön huonoon hoitoon. Luiskat ovat liukkaista talvella. Sileää betonilaattaa, joten mäki on jäinen, kun vesi valuu sitä pitkin ja vie hiekoituksen pois. Onnettomuusvaara. (232, N56.)
- ✓ Portaat ovat hankalat liikuntarajoitteisille. Ei koske vielä itseä, mutta mietin tulevaisuutta. Liikkumisen helppous ja vaivattomuus on tärkeää. (244, N69)
- ✓ Kaikkia teitä ei ole asfaltoitu. Liejua, koiran kanssa tulee likaa kotiin. Ei miellytä silmää. (229, N46)

Palvelut liian kaukana

Pieni osa vastaajista oli sitä mieltä, että noin kymmenen minuutin kävely on liian pitkä matka ostosten kantamiseen. Näin oli esimerkiksi vanhusten tai liikuntarajoitteisten kohdalla. Ongelmaksi nähtiin myös palvelujen liiallinen keskittyminen Selloon, jolloin elinympäristö ihmisillä kapenee.

- ✓ Kauppakeskus on automatkan päässä. Ei ollut pientä lähikauppaa tai kioskia. Jos jotain pientä unohtuu, harmittaa. (242, M42, R4)
- ✓ Pitkä kävelymatka Selloon. Joutuu menemään ostosten kanssa ylämäkeä. En jaksa kävelymatkaa vanhana. Haluan hoitaa asiat itse niin pitkään kuin pystyn. (244, N69, R2)
- ✓ Melko etäällä palveluista. Liian pitkä matka, vaikea kävellä (lievä liikuntavamma). Niin lyhyt matka, että auton käyttäminen harmittaa. Ylimääräistä vaivaa lähtöön: täytyy etsiä parkkipaikkaa ja talvisin pöytä lumet. (252, M28, R2)
- ✓ Ei kivijalkakauppoja tai kahvilaa tms. Leppävaaran ongelma on, että kaikki palvelut ovat keskittyneet Selloon. Kaikki ihmiset ovat myös Sellossa. Mitä kauemmaksi mennään, sitä enemmän alue muistuttaa perinteistä lähiötä. Ihmiset nukkuvat ja käyvät kodin ulkopuolella vain ulkoiluttamassa koiran. Se kaventaa asumisympäristön elämäntuntua. (240, N42, R1)

5. Kartanonkosken haastattelututkimus

5.1 Yhteenveto Kartanonkosken tuloksista

Kartanonkosken arviointipaikat ja Kartanonkoski yleisesti koettiin viihtyisäksi asuinympäristöksi. Osallistujien esiin nostamat tutkimuspaikkojen hyvät puolet liittyivät arkkitehtuuriin, puistoon, liikenne- ja pysäköintijärjestelyihin. Näistä asukkaat kokivat saavansa itselleen kokemuksia kauneudesta, luontoyhteydestä, viihtyisyydestä, arjen sujumisesta ja lasten etujen toteutumisesta. Sen sijaan vain jokunen vastaaja kommentoi palveluja.

Vastaajat arvostivat alueen **arkkitehtuuria**. Heidän mielestään alueelle oli onnistuttu luomaan **omaleimainen tyyli, idyllinen ja kylämäinen tunnelma** – vastakohta harmaalle, yksitoikkoiselle betonilähiölle. Tunnelman synnylle keskeistä oli tyylin kokeminen alueelle omaleimaiseksi (muista poikkeavaksi) ja yhtenäiseksi. Omaleimaista ilmettä loivat vaihtelevat, mutta tyylliltään yhtenäiset värit ja yksityiskohdat ja tietty tyyllissä havaittu vanhanaikaisuus. Osallistujat mainitsivat arvostavansa rakennusten värikkyyttä, väritystä ja kauniita, persoonallisia ja vaihtelevia **yksityiskohtia**, kuten kattojen muotoja, erivärisiä ulko-ovia, ”vanhan” tyyllisiä lampuja, talojen sisäpihojen erikoisia sisääntuloaukkoja ja erityisesti arviointipaikan 3 kaariaukkoa, joka koettiin Kartanonkosken maamerkiksi. Rakennusten **värejä** kehuttiin virkistäviksi, vaihteleviksi, mutta samalla harmonisiksi, sopusointuisiksi ja ympäristöön sopiviksi. Arkkitehtuurin myönteisten piirteiden ansiosta asukkaat kokivat paitsi viihtyvyyttä ja esteettistä mielihyvää, myös ylpeyttä alueesta. Asukkaille syntyi tunne, että alue on huolella suunniteltu ja sen eteen on nähty vaivaa, mikä kertoi alueen arvostuksesta.

Joissain kohden tämä tunnelma kuitenkin rikkoutui. Illenpihan arviointipaikalla osa vastaajista koki tunnelman **kolkoksi ja pimeäksi** liian korkeiden, tiiviisti rakennettujen, laatikkomaisten talojen vuoksi. Arkkitehtuuria koskevissa kielteisissä kommentoissa tuotiinkin yleensä esiin juuri ne piirteet, jotka koettiin idyllisestä tyylistä poikkeaviksi tai sitä rikkoviksi. Tällaisina pidettiin esim. **Hagelstamintien vierustan jättömaa-**

aluetta, jota lähes kaikki vastaajat kritisoivat epäsiisteydestä, rumuudesta ja hyödyntämättömyydestä. Lisäksi tietämättömyys siitä, mitä alueelle tulee, koettiin epämiellyttävänä epävarmuutena tulevaisuudesta. Joidenkin mielestä myös Hagelstamintien (arviointipaikka 3) puiset rivitalot poikkesivat muusta alueesta julkisivumateriaalin ja rumuuden vuoksi. Yleisin kritiikin aihe oli kuitenkin **epäsiisteys, hoitamattomuus**, mikä liittyi useimmiten viheralueiden, istutusten, vesiaiheen hoitamattomuuteen ja yleiseen epäsiisteyteen, mutta myös rakennusten tai rakenteiden kunnossapidon puutteisiin.

Myös tilasuunnitteluun ja puiston tai viheralueiden ominaisuudet huomioitiin usein idyllisen, viihtyisän, omaleimaisen ja esteettisen tunnelman luojina. **Tilasuunnitteluun** liittyvistä tällaisia olivat mm. Illenpuistossa ja Hagelstamintiellä käytetyt kaarevat muodot. **Kaarevia muotoja** arvostettiin myös niiden luomaan avaran tilan ja inhimillisen tunnelman vuoksi. Aatelintorin luomaa **avaraa tilaa** taas arvostettiin yhteisöllisyyttä edistävänä paikkana kylän tapahtumille.

Aluetta moitittiin kuitenkin monin paikoin **liian tiiviiksi**, mistä johtuen pieniksi koetut pihat tai näkyvyys naapuriin haittasivat **yksityisyyden** kokemista. Toisaalta jotkut mainitsivat puiston ja kasvillisuuden kompensoivan tiivistä rakentamista luodessaan näkösuojaa ja suojaisaa oleskelu-aluetta. Tiiviys saatettiin kokea myös idyllistä tunnelmaa lisääväksi.

Puistossa arvostettiin sen olemassaoloa, harkittua suunnittelua, istutuksia sekä sen **moninaisia yksityiskohtia** kuten siltoja ja huvimajaa. Kuten arkkitehtuurinkin kohdalla, vaihtelevuus, tavallisuudesta poikkeavuus herätti myönteisiä mielikuvia. Merkittävin yksittäinen tunnelman luoja oli kuitenkin **vesiaihe**, joka toi puistoon luonnonläheistä tunnelmaa. Puisto koettiin paikaksi, jossa voi kokea luontoa, rentoutua ja virkistäytyä ulkona. Yhtä lailla arvostettiin puiston tarjoamaa virikkeellistä, viihtyisää ja turvallista **leikkiympäristöä lapsille**. Puiston sijainti **keskeisellä paikalla**, lähellä asuntoja koettiin tärkeäksi oman arjen sujumisen kannalta. Puiston viihtyisyyttä haittasi monin paikoin havaittu hoitamattomuus tai keskeneräisyys. Joidenkin mielestä alueella oli (vielä) liian tehdyn näköinen, teennäinen ilme, jonka sijaan kaivattiin luonnollisempaa tunnelmaa.

Yleistä positiivista mielikuvaa Kartanonkosken tutkimusalueesta haittasi myös alueen **vilkas**, lapsille vaaralliseksi koettu, **liikenne ja liikennejärjestelyissä koetut puutteet**. **Pysäköintipaikkojen vähäisyyttä** kritisoitiin voimakkaastikin. Mielipiteet liikenne- ja autojen pysäköintijärjestelyistä vaihtelivat kuitenkin arviointipaikasta riippuen. Illenpihallan lähistöllä hajasijoitetut parkkipaikat koettiin viihtyvyyden kannalta hyviksi ja liikennejärjestelyjä keuhuttiin siitä, että auto- ja jalankulku ovat toisistaan erillään. Sen sijaan Aatelitorilla autojen ja jalankulkijoiden reittien koettiin sekoittuvan ja tuovan turvattomuutta.

5. Kartanonkoski - Yhteenveto

Tutkimukseen osallistujat kommentoivat Kartanonkosken **palveluita** hyvin vähän. Muutama mainitsi alueen hyväksi puoleksi koulujen ja päiväkodin sekä POINT-informaatiotalon ja siellä olevien palvelujen, erityisesti kirjaston läheisyyden. Yllättävän harva kommentoi palveluja kielteisesti. Nämä 3–4 vastaajaa kaipasivat alueelle lähikauppaa.

5.2 Paikka 1: Illenpuisto

Ensimmäinen arviointipaikka oli puistomainen Illenpuisto, joten puistoon, kasvillisuuteen, vesiaiheeseen mutta myös rakennusten arkkitehtuuriin ja väriytykseen liittyvät kommentit nousivat selvästi esiin. Vesiaihe ja arkkitehtuuri mainittiin myönteisissä kommentteissa mutta puisto ja kasvillisuus sekä myönteisissä että kielteisissä kommentteissa.

Puiston hyvää suunnittelua sekä tavallisuudesta poikkeavia yksityiskohtia kuten puusiltoja ja huvimajaa kiiteltiin. Myönteisenä yksityiskohtana esiin nostettiin vesiaihe. Puistoa ja sen ominaisuuksia arvostettiin koska se edisti viihtyisyyden, esteettisyyden, rentoutumisen ja luontoyhteyden arvojen toteutumista.

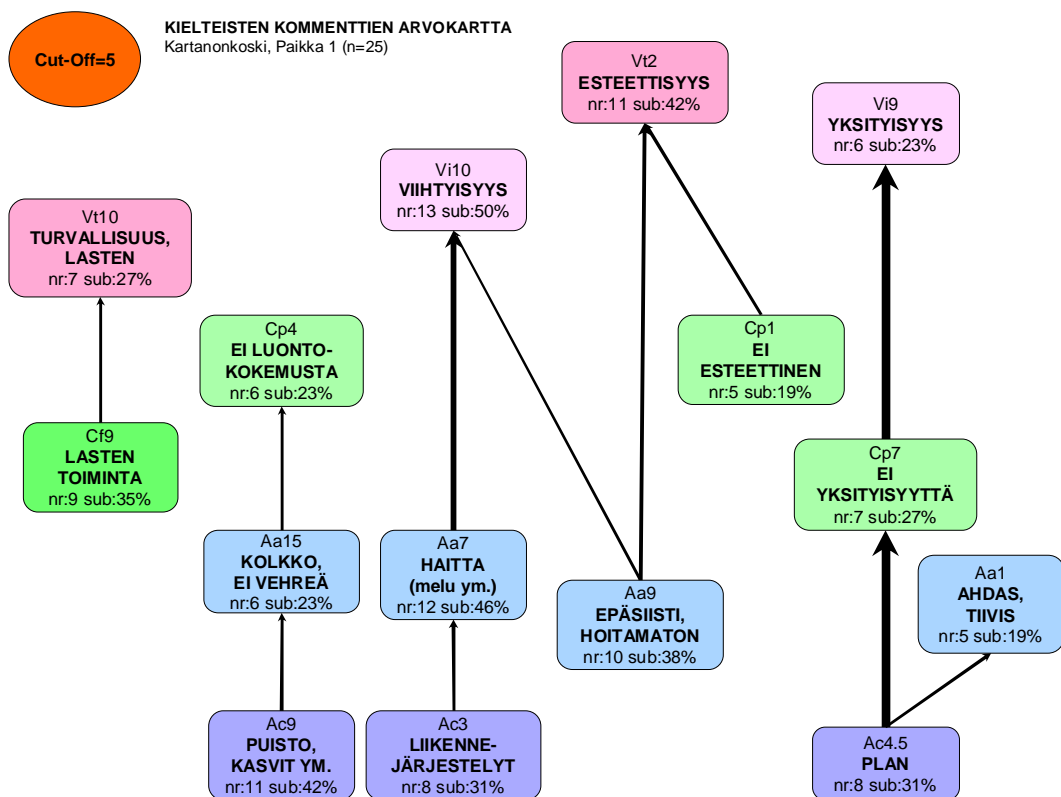
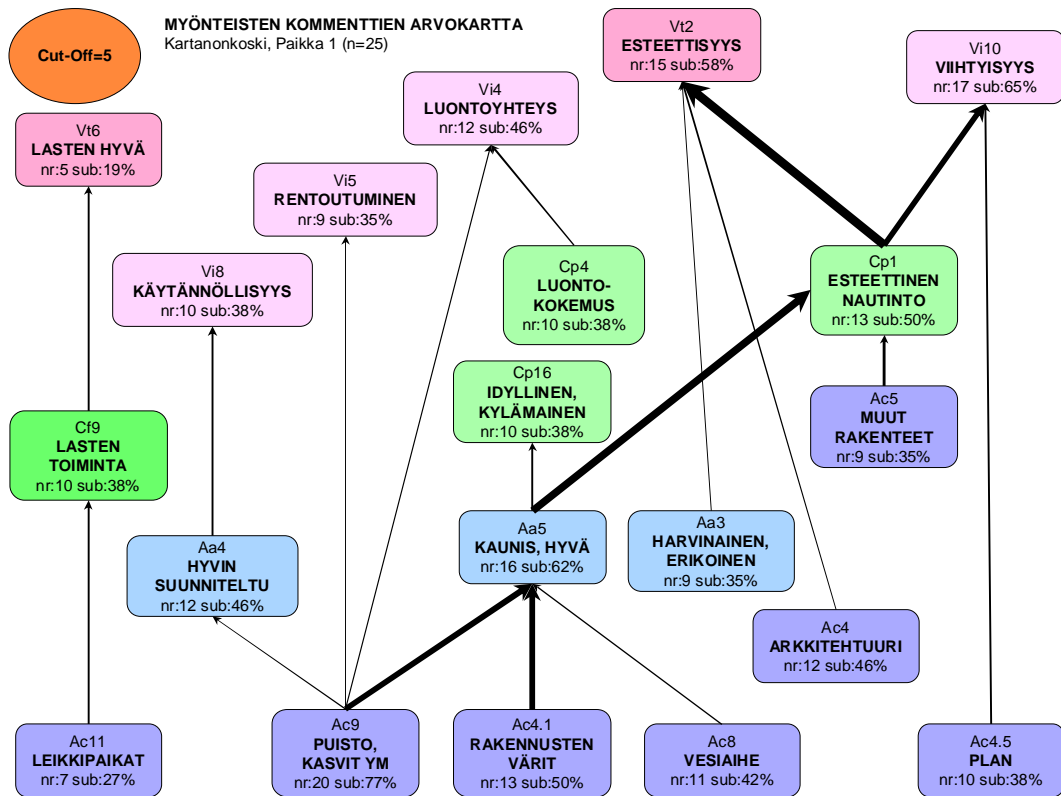
Paikan huonoina puolina pidettiin kasvillisuuden vaatimattomuutta ja siitä seuraavaa vehreyden puutetta, sekä epäsiistiä vaikutelmaa. Haastatellut kuitenkin myönsivät, että vaikutelma johtui osin arviointiajankohdasta, joka sattui kevääseen ja alkukesään. Joidenkin haastateltujen mukaan puiston vehreys ja sen myötä viihtyisyys todennäköisesti lisääntyvät itse Kartanonkosken alueen ikääntyessä. Kuitenkin kasvillisuuden koettiin olevan siinä määrin niukkaa, että se loi kolkkouden tunnetta ja häytti luontokokemuksen syntymistä. Esteettisyyden kokemista häyttasivat vehreyden puutteen lisäksi puiston epäsiisteys ja hoitamattomuus.

Talojen värikkyys sekä arkkitehtuurin omalaatuisuus ja lukuisat yksityiskohdat saivat paljon kehuja. Värikkyys koettiin piristävänä, vaihtelua tuovana ja tätä kautta viihtyisyyttä ja esteettisyyden arvon toteutumista edistävinä. Rakennusten arkkitehtuuriin liittyvät asiat eivät tulleet juuri lainkaan esiin kielteisissä kommentteissa.

Sen sijaan talojen ja pihojen sijoittelu, oli esillä sekä myönteisissä että kielteisissä kommentteissa. Yhtäältä talorivistön yhtenäistä, pyöreää muotoa pidettiin esteettisenä, harmonisena ja inhimillisenä kokonaisuutena. Toisaalta talojen sijoittelua lähekkään pidettiin kielteisenä ominaisuutena ja sen koettiin haittaavan yksityisyyden arvon toteutumista.

Hyvät mahdollisuudet lasten leikeille olivat jälleen yksi syy puiston arvostamiseen. Leikkipuistoa ja sen rakenteita pidettiin hyvin suunniteltuna ja erityisesti pidettiin siitä, että leikkipuiston sijainti oli keskeinen ja siitä avautuva maisema Illenpuistoon miellyttävä. Leikkipuiston lisäksi ainoa palvelu, joka sai osakseen kommentteja, oli palvelukeskus POINT. Keskusta keuhuttiin ennen kaikkea sen tarjoamien peruspalvelujen (koulu, kirjasto) läheisyyden vuoksi.

Huomionarvoista on, että lukuisat vastaajat kertoivat kolmen kielteisen ominaisuuden löytämisen tästä arviointipaikasta vaikeaksi. Lisäksi tästä paikasta muodostettiin huomattavasti enemmän myönteisiä arvoketjuja kuin muista Kartanonkosken arviointipaikoista. Myönteiset arvoketjut olivat lisäksi monipuolisempia kuin kielteiset. Tämä kaikkienensa viittaa siihen, että paikka koettiin jo nykyiselläänkin varsin onnistuneeksi edistäessään monien viihtymiseen, rentoutumiseen, käytännöllisyyteen ja lasten etuihin liittyviä tavoitteita. Eräässä kommentissa Illenpuiston todettiin olevan ”Kartanonkosken sydän”.

Kuva 22. Kartanonkosken paikan 1 (Illenpuisto) arvokartat.

Myönteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Kuten todettu, useimmiten mainitut positiiviset ominaisuudet arviointipaikassa 1 liittyvät joko puistoon/viheralueisiin tai arkkitehtuuriin. Talojen värit nousee arkkitehtonisena yksityiskohtana voimakkaasti esiin ja korostuu enemmän kuin laajempi luokka ”Arkkitehtuuri”. Rakennusten värit voidaan siis pitää hyvin keskeisenä 1. arviointipaikkaan liitettävänä myönteisenä ominaisuutena. Myös muut rakenteet, johon on tässä tarkastelussa sisällytetty huvimaja, sillat sekä muun muassa katulyhdyt, saavat myönteisiä mainintoja. Myönteisenä abstraktina ominaisuutena kauneuden ohella on luokka ”Harvinainen, erikoinen” eli paikan koetaan olevan myönteisessä mielessä harvinainen.

Huomionarvoista on, että kaikki rakennuksiin liittyvät (sekä konkreettiset että abstraktit) ominaisuudet yhdistyvät nimenomaan psykologisiin seurauksiin, eikä ainakaan tällä tarkastelun tasolla yhteyttä toiminnallisiin seurauksiin havaita. Psykologisista seurauksista korostuvat kauneus, esteettinen nautinto ja ”idyllinen, kylmäinen tunnelma”, joka osoittautuikin hyvin tyypilliseksi myönteiseksi psykologiseksi seuraukseksi koko Kartanonkosken alueella. Rakennusten väriytyksen ja myös arkkitehtuurin tukemia arvoja olivat esteettisyys sekä viihtyisyys.

Puisto saavuttaa paikassa 1 arkkitehtuuria monipuolisemmat yhteydet arvoihin. Puisto edistää käytännöllisyyden, rentoutumisen, luontoyhteyden, esteettisyyden ja viihtyisyyden arvojen toteutumista. Yksittäisenä viheralueisiin liittyvänä myönteisenä konkreettisenä ominaisuutena esiin nousee vesiaihe, mikä kertoo vesiaiheen merkittävydestä myönteisten seurauksien luojana. Vesiaiheen arvokytkenä ovat samat kuin puiston ja kasvillisuuden.

Arviointipaikassa 1 nousee myönteisenä ominaisuutena esiin myös lasten leikkipaikat. Leikkipuistoa ja sen rakenteita pidettiin hyvin suunniteltuna ja erityisesti pidettiin siitä, että leikkipuiston sijainti oli keskeinen ja siitä avautuva maisema Illenpuistoon miellyttävä. Sen koetaan edistävän lasten toimintoja ja tukevan arvona lasten hyvää.

Myönteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Arvokartan sisällön avaamiseksi 1. arviointipaikkaan liittyvät myönteiset kommentit on seuraavassa. Kommentit on ryhmitelty teemoittain. Mukana ovat myös kommentit, joissa mainitut ominaisuudet, seuraukset ja arvot eivät harvinaisuutensa vuoksi ole mahtuneet mukaan arvokarttatarkasteluun.

Puisto, istutukset

Puistoa ja istutuksia pidettiin tärkeänä niiden tarjoaman estetiikan lisäksi luontoyhteyden kokemisen takia. Puistoa pidettiin hyvänä korvikkeena ”oikealle luonnolle” tai maaseudun tunnelmalle, joka voi tarjota kaupunkilaislapselle mahdollisuuden kokea luontoa. Puiston toimivuus ja istutusten suunnittelu saivat niin ikään kehuja. Myös oma ulkoilu ja rentoutuminen työkiireiden vastapainona koettiin tärkeäksi. Puistoa pidettiin rauhallisena ja turvallisena ympäristönä.

Luonnonläheisyys, luontoyhteys

- ✓ Kaunis maisema vesistöineen. Luonnonkukkia, sillat ja huvimaja. Tehty luonnonmukaisen näköiseksi. Sopii tällä tavalla hyvin muuhun ympäristöön. Luonto on tärkeä elementti itselle. Tärkeää, että luonto pyritään säilyttämään luonnonmukaisena. Ei pidä siitä, että viheralueet ovat tehdynäköisiä. Ei pidä keinotekoisuudesta. Nyt sopii hyvin taloihinkin (306 N)
- ✓ Oli vettä lähellä ja pieni puutarha, lisäksi asuinrakennusten pihat tuo vielä enemmän vihreää. Haluan, että on myös vihreyttä ja kasvillisuutta ympärillä, ettei vaan pelkkää betonia. En vaan yksinkertaisesti pidä betonista, että on kaikki asfalttiteitä. Tykkään vanhanaikaisemmasta, ollaan muutenkin muuttamassa maalle päin. Tuo sellaista, että luonto on ympärillä ja mukana, valoisuutta koko asuinalueelle. Valoisuus: Kasveille hyväksi, yritetään elää ekologisesti. Kun kasveja on ympärillä, auttaa hapentuotantoon. Myös henkistä, tuo eri värejä. Me tykätään asua metsän lähellä, kasvillisuuden lähellä. On lähempänä perusasioita, kun on lähellä vihreätä. (315 N)
- ✓ Viihtyisä aukio väljentää tiuhasti rakennettua aluetta. Tuo happea, ”henkäyksen” ja mahdollistaa ulkoilun. (320 M)
- ✓ Vehreys ja istutukset, linnut ja lampi, vastaa oikeaa luontoa. Tulee liikuttua. Rentoutuu ja unohtaa työelämän paineet. (318 N)
- ✓ On paljon vihreää, lampi ja linnut. Ihana luonto. Mahdollistaa luonnossa kulkemisen. Luonto on tärkeä elementti. (319 N)

Viheraluesuunnittelu

- ✓ Puistoihin panostettu mm. vesiallas ja puro, hienot istutukset onnistuneita. Virkistää mieltä ja lisää viihtyisyyttä. Tuo väljyyttä tiiviille alueelle. Hyvin sijoitellut elementit: puistot yhdessä ja talot yhdessä. (325 N)
- ✓ Talojen takapihan puut ja pensaat (en ole varma ovatko ne yleisiä istutuksia vai kuuluvatko pihojen omistajille) tuovat yksityisyyttä asujille. Tekevät alueen nättimmäksi. Vehreys rajaa julkista ja yksityistä tilaa. (322 N)
- ✓ Paljon kukkivia puita ja niiden tuoksuja. Selvästi ajateltu kokonaisuus, kukat kukkivat eri aikaan. Itse on maalta kotoisin. Vihreys on kiva! (326 N)
- ✓ Vesiaihe ja pyöreät muodot tekevät puistosta kauniin. Jos ei olisi pyöreitä muotoja, esteettisyys puuttuisi. (317 N)
- ✓ Kaunis puisto ja istutukset, myös vesiaihe kiva. Rakennettu hienosti, luonnonmukainen ja istutuksia on paljon. Näkee että alueeseen on kunnolla satsattu. Sijoittuu mukavasti asuinalueen keskelle. Esteettinen. Kulkee mielellään alueen läpi. (323 M)
- ✓ Kauniit istutukset, jotka on sijoitettu kivasti. Kaunis kokonaisuus. Talojen edessä on yhtenäiset istutukset. Niiden joukossa on kaikenkokoisia kasveja, sekä korkeita, että matalia. On paljon kukkivia puita, jotka kukkii eriaikoina. Aina on jotakin kukassa. Jokaisen pihan edessä on erilaisia kasveja, mikään piha ei ole samanlainen, mutta kun katsoo kokonaisuutta niin huomaa, että samat kasvit kuitenkin toistuu eri tavoin yhdisteltynä eri pihossa, jolloin kokonaisuus on yhtenäinen. Hyvin suunniteltu. (324 N)

Puiston toiminnallisuus, virkistyskäyttö

- ✓ Kiva kun on luontoa keskellä aluetta. On virkistymismahdollisuus, ulkoilumahdollisuuksia ja lasten leikkimismahdollisuudet on paljon paremmat, kun on vihreää ympärillä. Olisi ankeaa, jos ei olisi puistikkoa, vaan pelkkiä taloja joka puolella. Ulkoilumahdollisuudet lähellä helpottaa jokapäiväistä elämää, kun ei tarvitse kauas lähteä hortoilemaan ja lapsia voi ulkoiluttaa omassa pihassa. Ulkoilu on tärkeää, virkistyy omakin mieli, terveellistä touhua. (303 M)
- ✓ Se viihtyisyys on tässä kohdassa. Kun on viihtyisää, on mukavaa kävellä ja olla lasten ja koirien kanssa. Kun joku paikka on viihtyisää, niin siinä viihtyy. On mukava olla ja viettää aikaa. Tällainen on varsinkin tässä kotona ollessa tosi tärkeää. Kun viettää 10 tunnin työpäivän kotosalla, että on myös sellaisia paikkoja missä voi istuskella ja viettää päivää, kun meilläkään ei ole omaa pihaa, vaan parveke. Puisto korvaa osittain omaa pihaa. (305 N)
- ✓ Illenpuisto on kaunis, samoin kaarevat talot, ihania istutuksia. Kauniista puistosta lisäksi käytännön hyöty: siellä voi poimia marjoja. Viihtyisää. (314 N)
- ✓ Suojaisa monipuolinen (lampi, silta, leikkipuisto) puistoalue, jossa voi levähtää ja virkistäytyä. Rauhallinen tunnelma. Voi kokea luontoyhteyden ja saa raitista ilmaa. Tuo hyvää oloa. (316 M)

Rauhallinen puisto

- ✓ Puisto lampineen tuo rauhallisuutta. Kotiin on kiva tulla. Jollei puistoa olisi, hakeutuisi muualle. Luonnonläheinen paikka, jossa hiljentyä. (311 M)
- ✓ Rauhallinen ympäristö istutuksista ja vihreydestä. Ei ole iltajengijoukkoja, pubeja, ravintoloita. Kartanonkosken sisällä ei ole julkista liikennettä, mistä tulisi meluhaittaa. Vesi virtaa keskellä, se on mukava elementti. Siinä ei mene mitään ajotietä. Tärkeää, että on rauhallinen, kun siinä on kaksi lastentarhaa. Lastenlapset ovat siinä tarhassa. Me haetaan siitä kotiin. Leikkipuistossa on hyvä olla lastenlasten kanssa pihalla. Se on turvallinen, kun on aidattu alue ja rauhallinen, kun ei ole jengiläisiä puistossa. Se on suotuisa pikkulapsille. Lastenlasten kanssa oleminen on tärkeää tämänikäiselle ihmiselle. Omat lapset ovat jo pois kotoa, niin on jälkipolvea. Saa nauttia pienistä lapsista, kun itsekin ollaan vielä elossa. Antaa elämän suolaa, elämän jatkuvuutta. Meille vanhemmillekin ihmisille rauhallinen ympäristö on tärkeä. Ei haluta mitään mekkalaa ympäristöön enää tässä vaiheessa. Kun olen päivät töissä, on mukava nauttia rauhallisesta ympäristöstä, kun tulee kotiin. Työ on niin hektistä, niin kaipaa kotirauhaa ja ympäristön rauhaa. (301 N)
- ✓ Illenpuisto on hyvä, kun on iso ja talojen keskellä, joten tuo turvallisuutta. Tuntee olevansa rauhassa, ei ole isoja teitä ympärillä. Yleisilme on, että on rauhallista aluetta. En ole kohdannut, vaikka siinä olisi hyvää maastoa nuorisolle rellestä, ei ole ollut sellaista, ei häiriötekijöitä. Rauhallisuus tärkeä lasten turvallisuuden lisäksi myös itselle. Kun lapsi leikkii, voi itsekin olla, ei tarvitse kiinnittää huomiota meluun ympärillä. Oma rentoutuminen on tärkeää, meluisan työpäivän jälkeen vähän rauhallisemmassa ympäristössä, rauhoittaa omaa mieltä. (302 M)

Sorsien tuoma idyllisyys

- ✓ Tunnelmaa täydentää hyvin vesistöissä uiskentelevat sorsat. Sorsat on ihania. Niillä on poikasia. Aina paikalla samat sorsat. Kiva lapsille. Lasten kanssa on kiva mennä katsomaan ja syöttämään. Sopivat idylliin ja ovat mukava lisä. (308 N)
- ✓ Sorsat on sulosia ja niitä on kiva käydä ruokkimassa. Se on semmosta luontotouhua, tuo idyllisyyttä ja kodikkuutta. Asuinympäristö on arvokkaan oloinen, on valmis maksamaan enemmän. (320 M)

Puiston muut rakenteet

Muista rakenteista mainittiin useimmin Illenpuiston sillat sekä huvimaja. Yksityiskohtia pidettiin tärkeinä lähinnä visuaalisista syistä, eikä esimerkiksi kukaan vastaajista maininnut käyttävänsä huvimajaa. Toki esimerkiksi puistonpenkeillä ja valaisimilla koettiin olevan myös toiminnallinen merkitys.

Visuaaliset yksityiskohdat, persoonallisuus

- ✓ Kivoja yksityiskohtia: valaistus, penkit, roskapöntöt. On paljon katseltavaa. Normaalia poikkeavaa, luo identiteettiä alueeseen. (311 M)
- ✓ Maisemointi parasta Kartanonkoskea, kaarisillat, joki, huvimaja. Tavallisuudesta poikkeavaa. Näkee, että on nähty vaivaa, laitettu aikaa ja rahaa likoon alueen puolesta. Puistomainen, kaunis näky. (308 N)
- ✓ Illenpuiston huvimaja on viehättävä. Kiva yksityiskohta, viimeistelty. Sopii ympäristöön. Ei kyllä tule itse käytyä. Esteettinen. (326 N)
- ✓ Silta on hieno, mukava katos. Ohi kävellessä näkymä piristää mieltä. (307 M)
- ✓ Silta ja puro olivat visuaalisesti kauniita talojen keskellä. Poikkeavaa muista vastaavanlaisista uudisasuinalueista, esim. verrattuna Tammistoon. Paljon miellyttävämmän näköistä ja oloista, kun on vähän metsää ja kauniisti tehty puusilta, eikä vaan betoninen ylikulkusilta. Kaunis asuinympäristö merkitsee, kun on visuaalinen ihminen. Sitä arvostaa, on miellyttävämpi katella. Ei välttämättä se ole merkitsevää asia, että tämän ympäristö on niin poikkeava normaalirakentamisesta, mutta että miellyttää, ja tässä tapauksessa se poikkeavuus on positiivista. (309 N)
- ✓ Sillat ovat hauskanmallisia, pyöreitä, vie toisesta paikasta toiseen paikkaan. Tuo yksityiskohtia, joki ja pikkusillat. Ei ole vaan yks lätäkkö keskellä. Silloilta pääsee joen yli. Joki virtaa koko asuinalueen läpi, yhdistää hauskaasti koko aluetta. Esteettisesti hauskannäköisiä, pyöreitä. Jatkaa vähän samaa linjaa kuin mitä on taloissa. (315 N)

Toiminnallisesti hyödylliset rakenteet; penkit, valot

- ✓ Penkeillä on hyvä istua. Ilman penkkejä tässä paikassa tulisi vietettyä vähemmän aikaa. Pystyy nauttimaan paikasta pidempään, kun on penkki. Voisi olla enemmänkin. Tärkeää, että tällaisia paikkoja on, että saa syyn lähteä asunnosta ulos. Jos ympäristössä ei ole mitään mielenkiintoista, asunnosta tulee harvemmin lähdettyä. Saa raitista ilmaa ja mieli piristyy. Kun tulee takaisin sisälle, on paljon virkeämpi olo. Jaksaa töissä paremmin ja yleensäkin elämässä. Jos ilma on hyvä, niin ilmasta nauttiminen. Tapaa muita ihmisiä, kun lähtee ystävien ja tuttavien kanssa ulos. Siinä ajatukset vaihtuvat ja saa yhteistä aikaa. Laatu-aikaa ja saa elämälleen sisältöä. (304 M)
- ✓ Valot eivät palaneet, mutta olivat kivannäköiset. Ei ole tavalliset katuvalot, muotokin on kiva. Elävöitti, kun ei ole puita, niin rikkoo seinäpintoja. Laitettu esteettömästi, ei ole lyhtypylväitä siellä täällä. Ovat toiminnallisia. Aika huonosti valaisevat, enemmänkin esteettistä. (310 N)
- ✓ Pointin iltavalaistus on hyvä, miellyttävän näköinen. Kivannäköinen ja näkee liikkuu, on valoisa. Valaistus on onnistunut, ei ole pimeä ja epämääräinen. Hyvin valaisevat valaisimet ja ihan ok näköiset. Luo turvallisuuttakin kun ei ole epämääräinen hämynpaikka. Valaisinsuunnittelija on onnistunut. (313 M)

Vesiaihe

Myös vesiaiheen koettiin lisäävän luontoyhteyttä. Vastaajien mielestä vesiaihe myös täydentää hienosti puiston kaarevia muotoja ja on visuaalisesti näyttävä. Veden mataluutta ja leikkialueen aitaamista pidettiin hyvinä lasten turvallisuuden kannalta.

- ✓ Vesilammikosta tulee mielikuva, että on lähellä luontoa. Vesi on yksi tärkeistä elementeistä. (321 M)
- ✓ Lähinnä tärkeää kai se vesielementti, tuo siihen määrättyä tunnelmaa, rauhoittavaa. Vesi tuo mukanaan lintuja jne., tuo luontoa siihen. Rauhoittava elementti asuinympäristössä: pk-seudulla elämä on niin hektistä, onneksi kotipuolella on vähän sitten rauhallisempaa, ei ole kapakoita ja sellaista meininkiä. Puro tuo lintuja: ei muuta merkitystä, kuin, että tuo luonnonläheisyyttä. Luonnonläheisyys asuinympäristössä merkitsee mielen rauhoittumista. (304 M)
- ✓ Vesi joka heijastaa ympäröivän maiseman. Vesi reflektoi talot veteen, on entistä vaikuttavampi näky. Jännät heijastukset, jännittävä. Pyöreät muodot tekevät veteen entistä jännemmän heijastuksen. Vesi täydentää maiseman, intensiivinen vaikutelma. Vesi tuo maisemaan toisen ulottuvuuden. Tätä pysähtyy oikein katselemaan ja ihaillemaan. (324 N)
- ✓ Lampi on hyvä idea, samoin alueen läpi virtaava puro. Luo yhden ympäristöaiheen. Vesi on aina vesi, kivannäköinen. Siellä saattaa olla lintuja. Pojat voi ajaa kauko-ohjattavilla veneillä, ei voi tehdä ihan joka paikassa. Tuo elävyyttä. Vesialue: Vastaava asia kun kesämökki on kuivalla maalla tai rannalla. Kesämökin pitää olla järven rannalla, silloin se on vasta kesämökki. Puisto tässä tällaisena parempi, ei sovellu joka paikkaan, tässä sopii hyvin. On keskeisellä alueella. Talvella voi luistellakin, jos sattuu pakkaset, ja kävellä jäällä. ei onnistu kaupungissa ihan joka paikassa. Tuo toiminnallisuutta, on aika paljon mukuloita jäällä. Kun on matala (vesistö), ei ole vaaraa että muksuille kävisi tapatumia, ei pääse hukkumaan. Luo sinne silti tunnelman. (313 M)
- ✓ Vesiaihe on kiva. Hyvä että on aita, jotta lapset eivät joudu veteen, turvallista. (307 M)

Arkkitehtuuri yleisesti

Ensimmäistä arviointipaikkaa pidettiin arkkitehtonisesti kauniina ja Kartanonkoskea hyvin edustavana. Mainittuja myönteisiä piirteitä olivat muun muassa vanhannäköinen, mökkimäinen, mannereurooppalainen ja englantilaistyylinen. Rakennusten yksityiskohdat, kuten harjakatot ja ikkunat saivat kiitosta. Jälleen persoonallisuus ja muista asuinalueista erottautuminen nousivat esiin myönteisissä arvioissa.

Poikkeuksellinen alue

- ✓ Kauniin sekä viihtyisän näköinen "Kartanonkosken sydän". Vihreyden lisäksi yleinen arkkitehtuuri alueella miellyttää omaa silmää, värikästä ja vähän poikkeavaa kuin missään muualla. Erilaisuus tekee viihtyvyyttä lisää. Aina joku erilainen on mukavampaa kuin joka paikassa samanlaista. Vaihtelun vuoksi, en osaa muuta sanoa. Ehkä se monimuotoisuus, värikkyys, että on kerrostaloja, ok-taloja ja rivitaloja, siltä osin onnistunut arkkitehtuuri. Viihtyisyys on tärkeää, että viihtyy. (303 M)
- ✓ Kaunis arkkitehtuuri. Merkitsee paljon millaisessa talossa asuu. Kartanonkoski on poikkeuksellinen alue ja arkkitehtuuri samoin. Etenkin 2-3 kerroksiset rivitalot tuovat kylmäistä tunnelmaa, englantilaistyyppistä. Erilaiset talot sulautuvat hyvin yhteen, asunnot ovat erilaisia kuin muualla. (322 N)
- ✓ Arkkitehtuuriltaan alue on hieno. On mukava asua alueella, jossa on viihtyisän näköisiä taloja, eikä mitään hamaata betonia. Yleisesti talojen ilme miellyttää, esim. talojen

harjakatot, joita ei ole joka alueella. Yksityiskohtia, tiettyjä ikkunoita, katoilla on osittain vanhanaikaisiakin ikkunoita. Väritys. Muoto, ei välttämättä sisustuksen kannalta kiva, mutta puiston ympäristössä talot kaartuu puiston mukaan, se on aika tyylikäs. Kaikki ei ole laatikoita ja tiet viivasuoria. Alue miellyttää silmää. Omaa taloan ei tarvitse katsoa, kun on neljän seinän sisällä, mutta kun on kävelyllä tai muuta. Se jo kun on kiva katsella niitä, alue tuntuu väreineen ja muotoineen viihtyisältä. Se on miellyttävää minun silmälle. On kivaa, että on jotain erilaista. Ennen tänne muuttoa en ajatellut vaihtelevaa arkkitehtuuria, sen vaikutusta asumiseen, kun ei ollut nähnyt tällaista aluetta. Nyt, kun on pari vuotta asunut, olisi yhtäkkiä outoa muuttaa alueelle, jossa kaikki näyttää samalta. Tässä on hyvin onnistuttu siinä, että on luotu erinäköistä, mutta silti yhtenäistä. Jatkossa, jos miettisi muuttoa, ei tulisi ensimmäisenä mieleen 70–80-luvun lähiö. (302 M)

Kauniit, erikoiset rakennukset

- ✓ Kauniita rakennuksia. Kauniisti sopii ympäristöön, harmoninen, mannereurooppalainen malli. Saa vastapainoa hektiselle työympäristölle. (321 M)
- ✓ Kauniit rakennukset: pieniä ja matalia, harjakattoisia. Mökkimäisiä ja vanhannäköisiä. Jos olisivat rumia, muuttaisin pois. Inhimillistä suunnittelua. (317 N)
- ✓ Arkkitehtuuri kaunista. Ei ole tavanomaisen näköinen, piristää mieltä. Talot ovat erinäköisiä ja iloisen värikkäitä. Kaunista ja esteettistä. (307 N)
- ✓ Alueen parhaimman näköiset talot. (306 N)

Rakennusten väritys

Talojen väritys nousi hyvin voimakkaasti esiin myönteisissä arvioissa. Väritystä pidettiin onnistuneena ja harmonisena, ja tyylin yhtenäisyys miellytti. Värejä kuvattiin myös poikkeaviksi ja piristäviksi. Pelkän esteettisen nautinnon lisäksi juuri persoonallisuus ja erottautuminen muista asuinalueista tuntuivatkin olevan vastaajille tärkeitä.

Kaunis, yhtenäinen

- ✓ Kaunis väritys. Ei niinkään mikään yksi yksittäinen väri, vaan kaikki värit yhdessä. Värit muodostavat yhdessä raikkaan yhdistelmän. Voimakkaat värit, silti harmoninen. Ihana ja rohkea. Yleensä uskalletaan vähän käyttää värejä, tämä on ihanan värikylläinen. Piristää ja inspiroi, saa hyvälle tuulelle. Tässä on energiaa! (324 N)
- ✓ Yhtenäinen arkkitehtuuri, värimaailma on yhteensopiva. On harjakatot ja punatiiliä. Lämminväriset sävyt taloissa luo yhtenäisen kokonaisuuden, joka miellyttää silmää. Kertoo onnistuneesta suunnittelusta alueen ja myös yksittäisten talojen suhteen. (323 M)
- ✓ Kauniit värit, etenkin tummanpunainen, mutta myös mustat talot hyviä. Käytetty kivasti paljon eri värejä, jotka kuitenkin ovat samasta värimaailmasta. Kokonaisuus miellyttää. (323 M)
- ✓ Rakennukset sulautuvat kauniisti ympäristöön, koska värit ovat luonnonmukaiset. Murrettut värit. Eivät ole moderneja, sopivat hyvin ympäristöön. Näyttää hyvältä. (306 N)
- ✓ Värikyys ja se, että kerrostalojen katot ovat kaikki samanlaisia, samanvärisiä. Siitä tulee yhtenäisyyttä. Talot ovat kuitenkin erivärisiä. Meidänkin talossa on kolme eri väriä. Ei ole sellaista keskustan harmaata betonitaloa, vaan vähän mitä entisaikana tehtiin. Se tuo silmäniloa, kun on väriä ympärillä. Silmälle kaunista, en keksi muuta. Kerrostalot ovat samanlaisia, vaikka erivärisiä ja samaten rivitalot samankorkuisia ja samanlaisia, niin siitä muodostuu yhtenäisyyttä. Tuntuu kuuluvansa joukkoon, tavallaan ollaan yhtä suurta perhettä. Ihmiset ovat paljon piholla, pidetään pihataloita, puhutaan talon asioista ja muistakin asioista. Täällä ei lukkiuduta niin paljon omiin asuntoihin, kuin missä itse on asunut aikaisemmin. Pihalla voi olla ja tutustuu hyvin naapureihin ja voi vaihtaa mielipiteitä, yhteisöllisyyden tunnetta. (301 N)

Esteettinen

- ✓ Värimaailma Hagelstamintietä käveltyessä on kaunis ja harmoninen. (326 N)
- ✓ Värikkäät talot pitää mielen virkeänä. On iloista ja kodikasta. Miellyttää esteettisesti. (319 N)
- ✓ Kauniit ja värikkäät talot tuo mielikuvan viihtyisyydestä. Tiivistä ja kylämäistä. Esteetikkona haluaa ympärilleen kauniita asioita. (314 N)
- ✓ Tosi hauskaa, että on värikkyttä. Värikkyys tuo aina positiivisen mielen. (315 N)

Omanlaatuinen

- ✓ Värikkäät talot, tosin kaikki värit eivät mielly. Keltaiset ja tumman punaiset viehättää silmää. Ympäristöstä tulee kaunis, saa elämänlaatua. Omanlaatuinen on tärkeä, etsin asuinalueesta luonnetta. (322 N)
- ✓ Tässä on poikkeavia värejä. Värit näyttävät hyvältä, miellyttävät silmää ja tekevät ympäristöstä ei-betonimaisen, ei-kerrostalomaisen. Värit myös piristävät, näyttää kivalta. (309 N)
- ✓ Kivoja värikkäitä ja matalia taloja, joita katselee mielellään. Syntyy mielikuva yksilöistä. (311 M)

Tilasuunnittelu

Talojen sijoittelua puolikaaren muotoon pidettiin todella onnistuneena ratkaisuna. Pyöreiden muotojen, jota lampi ja huvimaja täydensivät, koettiin tuovan paitsi esteettisyyttä, myös avaruutta ja väljyyden tuntua. Pyöreät muodot myös tukivat alueen omalaatuisuutta ja kylämäistä tunnelmaa. Lisäksi alueen yhtenäistä linjaa ja kokonaisvaltaista, yksityiskohdat huomioon ottavaa suunnittelua keuhuttiin.

Kaarevat muodot

- ✓ Avoin puolikaarimalli antaa paljon avaraa tilaa. Tulee erilainen tunnelma, ei ahdistaa. (321 M)
- ✓ Kauniit kaarevat muodot tekevät kauniin vaikutelman. Puistosta tulee kaunis pyöreä muoto, kun keskellä on puisto ja talot muodostavat rinkulan sen ympärille, reunustavat sen. Harmoninen silmälle. Poikkeaa tavallisesta rakentamisesta, on erilainen. Kiinnittää huomion. Aikuisetkin viihtyy näin kauniissa ympäristössä, samalla kun lapset siinä leikkii. (324 N)
- ✓ Kaarevista muodoista tulee pyöreä, pehmeämpi olo, kun ei ole suoraa ja tiukkoja. Tuo positiivisessa mielessä vanhanajan tunnelmaa, kyläyhteisö. Kun Illenpiha on ympyränmallinen muutenkin, tuo sellaisen olon, että ollaan jonkun asian ympärillä. Luo pehmeämpiä arvoja, kylämäisyyttä ja yhteisöllisyyttä. Tärkeä asia asuinympäristössä. Olen taiteilija, käsittelen omassa työssäni. Tärkeää, miten ollaan eri ihmisten kanssa tekemisissä. Yhteisöllisyys ja vanhanaikaisuus on kylämäisyyttä. Kun tutustuu ihmisiin, löytää helposti lastenvahteja, voi tehdä vaihtokauppoja. Saa apua helpommin, kun tuntee naapurinsa. (315 N)

Avara tila

- ✓ Se, että on väljempää Illenpuistossa, ei ole niin paljon korkeita taloja ympärillä. Siellä on tilaa ja näkyy paljon taivasta. On tilaa hengittää ja näkee pidemmälle kuin vastapäisen naapurin seinän. Heikentäisi paljon asumista (jos joutuisi katsomaan naapurin seinää).

Nyt on erittäin idyllinen paikka, kun on puro ja pieni lampi ja talot väljästi. Ovat kylki kyljessä, mutta ikkunoista näkyy enemmän tilaa ja avaruutta. (309 N)

Leikkipaikat

Illepuiston kupeessa sijaitseva leikkipaikka oli luonnollisesti tärkeä lasten toimintojen kannalta ja sen keskeistä sijaintia kiiteltiin. Leikkipuiston toimivuutta lisäsivät monipuoliset leikkivälineet, pihamateriaalit sekä turvallisuutta tuova aita.

Keskeinen sijainti

- ✓ Keskeinen sijainti, tulee käytyä lasten kanssa. Tärkeää, että lapset viihtyy lähiympäristössään. (321 M)

Hyvä suunnittelu

- ✓ Tärkeä koska lapsia perheessä, tekemistä lapsille. Paikka, jossa voi lasten kanssa olla. Kauniisti rakennettu puisto, vesielementti miellyttää. Kauniisti toteutettu kaunis kokonaisuus. Talot reunustaa kivasti, jää oma alue keskelle. (322 N)
- ✓ Leikkipuistosta on hyvät maisemat. Ei keskellä betonikenttää. Lapsilla on mahdollisuus leikkiä. Luonnonläheisyys on tärkeää. (318 N)

Hyvät leikkivälineet

- ✓ Aidattu leikkipuisto on loistava. Aita helpottaa pienten lasten kanssa, kun se rajoittaa niiden kulkua. Kun on tuo vesijuttukin, niin se on hyvä etteivät pääse sinne suin päin juoksemaan. Hyvät telineet ja laitteet, on lapsille tekemistä. On laitettu kevytsoraa laitteiden alle, siltä varalta, että jos lapsi putoaa. Tuo turvallisuutta. (308 N)
- ✓ Itsellä on 7- ja 9-vuotiaat pojat. Leikkivälineet ovat monipuolisia ja tykkäävät käydä siellä. Samoin vesiaihe on mukava. Hyvä kun on monipuolinen leikkialue, voi käydä siellä ja on tekemistä. On niin lähellä ettei tarvitse vahtia, voi oma-aloitteisesti käydä siellä. Tykkäävät välineistä. Ovat sen ikäisiä, jo että haluavat olla kahdestaankin, itse voi mennä sitten perässä. Helppo minulle, helpottaa asioita. (313 M)
- ✓ Pienin lapsi on 3-vuotias, niin on hyvä puisto ja kiva, kun on vettäkin. Se on tehty hienoksi, ei ole vaan peruspuisto ja pari keinua. Siinä on leikkipuisto ja viheraluetta. Lapsille tärkeää, kun on se leikkipuisto. Pieni on nähnyt sorsia, tutustunut koiriin ja muihin eläimiin turvallisesti. Meillä ei ole lemmikkieläimiä. On hyvä, että lapsi oppii jo nuorena ymmärtämään, millaisia lemmikkieläimiä voi olla. Aiemmin tyttö pelkäsi aika paljon koiria (ei tietenkään aina hyvä, että on avoin jokaista eläintä kohtaan, voi käydä hassusti). Itseltä taas tulee, lapsena on ollut tekemisissä kaikenlaisten eläinten kanssa. Johtuu ehkä minusta, että haluan, että lapseni tutustuu eri eläimiin. Tässä näkee myös viljejä eläimiä, ei pelkästään kotieläimiä. Ymmärtää, mitä ympäristössä tapahtuu. Parempi ehkä oppia nämäkin ymmärtämään pienempänä. Kiva alue, jossa on paljon muitakin lapsia, siellä tutustuu omanikäisiin lapsiin. Vaikka onkin päiväkodissa, niin täältäkin löytyy uusia kavereita. Lapsien viihtyvyys on aika tärkeää, saadaan aika kulumaan nurkilla, eikä tarvitse lähteä kauemmas. Se, että lapsella on kavereita, on edellytys sille, että lapsi kasvaa sosiaaliseksi, eikä niin, että pidetään neljän seinän sisällä. Omassa lapsuudessa on ollut paljon kavereita, ja toivon sitä myös omalle lapselle. Tärkeää siinä, että pärjää myöhemmin koulussa ja työelämässä, kun osaa luoda suhteita ulkomaailmassa. Riittävän laaja ja ihan kulmilla, missä asutaan, joten helposti saavutettavissa. (302 M)

Liikennejärjestelyt

Jalankulun helppoutta ja hyviä ulkoilureittejä pidettiin tärkeinä, koska ne mahdollistavat kunnan ylläpidon ja luonnossa liikkumisen. Hyvät kävelyreitit olivat tärkeät myös lemmikkien ja lasten toimintojen kannalta.

Jalankulun helppous

- ✓ Leveä jalkakäytävä. Lenkkeillessä ei tarvi varoa muita, on tilaa väistää, eikä ahtauden tuntua. Ulkoillessa kunto kasvaa ja tulee parempi mieli. (311 M)
- ✓ Jalankulkuystävällinen tie, leveät jalkakäytävät ja hyvät ylityspaikat. Mahdollistaa lenkkeilyn ja ulkoilun. Kunnan ylläpito ja terveenä pysyminen tärkeitä. (314 N)
- ✓ Kulkeminen on helppoa, se on olennaista, kun on tällä hetkellä kotona pienen lapsen kanssa. Se, että pääsee kävellen ja vaunuilla kulkemaan, ja meillä on myös pari koiraa. Niiden kannalta myös kävelytiet on tärkeitä, ja se, ettei aina tarvitse kiertää autoteitä pitkin, on suuri plussa. Matkan pituus pitenisi ja olisi turvattomampi kulkea. (305 N)

Hyvät ulkoilureitit

- ✓ On polkuja, hiekkateitä ja hyvät siirtymäreitit Keskuspuistoon Kartanonkoskella yleisesti. Ympäristö on miellyttävä, ei liian kaupunkimainen, vaan luonnonläheinen. Näkyy vihreätä, mahdollisesti myös vettä. Harrastetaan paljon luonnossa liikkumista, fillarointia, juoksemista, kävelemistä. Se oli yksi iso syy, miksi tänne muutettiin. Luonnonläheisessä ympäristössä liikkuminen on inspiroivaa ja pääsee hengähtämään, pois toimiston arjesta. Senkin pitää tapahtua helposti, pääsee suoraan kotiovelta, ettei joudu ensin matkustamaan puolta tuntia bussilla tai autolla, että pääsee luonnon lähelle. Luonnossa liikkuminen rauhoittaa. Kun on tottunut liikkumaan luonnossa, ja on muuttanut kaupunkiin maalta, se on jotenkin itsestäänselvyys, että luonnossa pitää pystyä liikkumaan. Tämä ympäristö Keskuspuiston läheisyydessä antaa siihen oivat mahdollisuudet. (309 N)

Palvelut

Haastateltavia pyydettiin arvioimaan 1. Arviointipaikan, Illenpuiston lisäksi myös juuri kävelemäänsä osuutta aloituspaikasta arviointipaikkaan. Niinpä reitin aloituspaikka, palvelukeskus POINT nousi esiin lukuisissa kommentteissa. Vastaajat arvostivat POINT tarjoamien palvelujen, kirjaston, koulujen ja päiväkotien läheistä sijaintia.

Kirjasto, koulut, päiväkotit lähellä

- ✓ Kirjasto, koulu, ja päiväkotit: peruspalvelut lähellä. Säästää aikaa ja vaivaa. Jää enemmän aikaa itselle. (316 M)
- ✓ Point eli kaksikielinen koulu, englanninkielinen päiväkotit, kirjasto. On tärkeää että on saatavilla lähellä nämä tärkeät palvelut. Perheen lapset käyvät kv-koulua ja päiväkotia, hyvä että on lähellä ettei oo pitkä matka. Muutettiin kv-koulun perässä Kartanonkoskelle. (325 N)
- ✓ Palveluita saatavilla: kirjasto ja kokoustiloja, esim. taloyhtiön kokouksiin voidaan käyttää. Koulu ja päiväkotit lapsille. Tarpeellinen olemassa. (323 M)
- ✓ Kirjasto ja yhteispalvelupiste, voi käydä lataamassa bussilipun. Lähipalvelut eivät ole maailman parhaat, ei ole ärrää missään kulmassa. Pystyy tekemään asioita, jotka täytyy kerran kuussa tehdä tai muuten. Kun kirjasto on lähellä, sitä tulee käytettyä. Jos olisi kauempana, varmaan lukeminen vähentyisi. Pienempi lapsi on käynyt kerhossa ja isompi

treeneissä harrastuksissa. Jos yhdetkin treenit viikossa on vähän lähempänä, se antaa vanhemmille aikaa johonkin muuhun. Ajansäästö on suurin hyvä juttu siihen, että POINT on lähellä, ja se, että tulee käytettyä (varsinkin kirjasto). Bussilipun pystyy periaatteessa lataamaan missä vaan, mutta sekin on helppoa, kun on vieressä. Säästyneen ajan käyttää perheen kanssa olemiseen. Hyvä, että alueelta löytyy keskus, jossa saa tiettyjä palveluita. Lukeminen ei niin tärkeää ole perheelle, lähinnä itse lainaa. Olen aina tykännyt lukea erinäköisiä kirjoja. Se on hyvää ajanvietettä, pääsee pois perusarjesta, kun hyppää juoneen mukaan. Pienten lasten kanssa se onnistuu yleensä iltamyöhään ja siihen on hyvä nukahtaa. Hyvää ajanvietettä siihen nähden, että löhөөä aina telkkarin ääressä, tulee joskus tehtyä vähän järkevämpääkin. (302 M)

Kiva arkkitehtuuri

- ✓ Paikka on kestävä ja kivan näköinen. Siitä on saatu elävän näköinen kivetyksillä. Olen kasvanut jalat maassa. Käytännöllisyys, yksinkertaisuus ja helppohoitoisuus ovat tärkeitä asioita. Tuskin Vantaan kaupungillakaan on aina rahaa olla laittamassa siellä pusikoita ja asfalttia laittamassa. Kestävää kehitystä. Minun silmä lepää. Esteetön ja esteettinen paikka. Koko Kartanonkoski on sitä, mutta erityisesti tässä. Vähän kuin kylä, pienemmän yhteisön paikka. Kartanonkoskella ei ole vielä hirveästi vihreyttä tässä Pointin ympäristössäkään, elävyys ei siitäkään vielä oikein tule, vaan talojen värit, Point ihan vaan rakennuksena. Vaikka ei kiertäessä ollut ihmisiä, miellän paikan eläväksi. Suurin elävyys tulee väreistä ja kuviinnit kivetyksissä, jotka myös ohjaavat. Kivillä on saatu kivoja ratkaisuja aikaan. (310 N)

Ympäröivät alueet

Näkymät alueelta ja alueen kokonaisvaltainen suunnittelu keräsivät myös kiitosta. Alueetta pidettiin kauniin ja erikoisen näköisenä. Alue toi rauhallisuutta ja kodikkuutta.

- ✓ Maisema Oolannin tietä Backaksen Kartanolle on viehättävä. Rauhallinen tunnelma, maalaismaisema. Yllättävää, että näin lähellä lentokenttää on tällaista maalaismaista miljööä. Rauhallinen ympäristö lapsille elää, ei ole kaupungin sykkeessä. Turvallista liikkua lasten kanssa, lapset voi myös liikkua yksin ja itsenäistyä, kun ei tarvitse pelätä, että juoksevat auton alle. (308 N)
- ✓ Kaunis näkymä (huvimaja ja Backaksen kartano). Seisoin siinä tiellä, ja yleensä ajan vain ohi, en ole huomionut. Puistikossa näkyy ihana huvimaja, se on kauniin näköinen ja toisessa suunnassa hieno kartano. Näkymä oli erikoinen. Nyt kun piti kiinnittää huomioita, niin oli että oih! Tässähän on tosi upean näköistä. Tällaiset elämykset eivät nyt niin tärkeitä ole, mutta sitten pienistä asioista se kuitenkin on. Niitä ei ehkä tiedosta, mutta kun on asunut Helsingissä muissa lähiöissä, niin ei siellä saa tällaisia ahaa-elämyksiä, riensi vaan eteenpäin. Tässä on ollut suunnittelussa jotain ajatusta, mietitty aika tarkkaankin. Tuli sellainen tunne. Kun on paneuduttu suunnitteluun, voi olla luottavaisin mielin. En lähtisi oman taloyhtiön pihassa ratkaisuja muuttamaan. Ammatillaiset on takana miettimässä, koko alueella on yhtenäinen linja. Ei ihan prikulleen samanlaista, mutta punainen lanka menee jossakin. Esim. omassa pihassa runnottu puu, haluaisin, että siihen istutetaan prikulleen samanlainen tilalle. Alue on puhkeamassa kukkaan, kymmenen vuoden kuluttua näkee sen loppuilmeen, mitä on ajateltu. Jonkun kuusen paikka on varmasti mietitty, miksi se siinä on. Alueella on taustalla kokonaisvaltainen suunnittelu. Kun käy jossain muulla alueella, ja tulee takaisin kotiin, niin huomaa, että kylläpä tämä onkin kivannäköinen. Enemmän laittaa juuriaan paikkaan, tuntuu kodilta. Jo kun tulee alueelle, tuntee tulevansa kotiin. (310 N)

Lisäksi alueen ihmiset, sisäliikuntatilat, pihojen koko sekä viherelementit yksityispihoilla saivat kukin yhden maininnan myönteisenä ominaisuutena.

Kielteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Viihtymistä ja luontoyhteyden kokemista puistossa haittasivat pääasiassa puiston epäsiisteys, hoitamattomuus ja kasvillisuuden karuus. Vehreyden puutteen syynä lienee osittain keväinen tutkimusajankohta. Toisaalta vehreyden arveltiin lisääntyvän alueen ikääntyessä.

Lisäksi rakennusten ja pihojen sijoittelu keräsi negatiivisia kommentteja. Sijoittelun koettiin olevan ahdas ja liian tiivis ja näin haittaavan yksityisyyttä.

Liikennejärjestelyt nousivat myös esiin arvokartalle. Mm. vilkas liikenne, melu, kevyen liikenteen väylien puutteet haittasivat viihtymistä.

Lisäksi lasten toimintojen vaikeutuminen ja haitat lasten turvallisuudelle nousevat esille kielteisissä kommentteissa. Näihin johtavat syyt ovat kuitenkin niin moninaisia, ettei yksittäisen syyn mainintojen määrä riitä tuomaan niitä arvokartalla näkyviin. Osa syistä liittyi liikennejärjestelyjen puutteisiin, osa suojaisten pihojen ja leikkipaikkojen vähäisyyteen ja osa vesiaiheen tuomaan turvallisuusriskiin.

Kaikkiaan kielteisiä ominaisuuksia tuli esille vain vähän ja niiden seuraus- ja arvokytkennät varsin vähäiset.

Kielteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Puisto ja istutukset

Puisto ja istutukset saivat arviointipaikassa eniten negatiivisia kommentteja. Moitteet koskivat useimmiten epäsiisteyttä ja hoitamattomuutta, joka aiheutui muun muassa hiekoituksen leviämisestä nurmikolle. Epäsiisteydestä syntyi paitsi esteettinen haitta myös viihtyisyyden vähenemistä. Puustoa ja istutuksia pidettiin liian pieninä ja vaatimattomina, minkä koettiin johtuvan osin vuodenajasta, osin alueen nuoresta iästä. Pienet kasvit aiheuttivat vehreyden puutteen takia kolkkouden tunteen ja jopa tuulisuushaitan. Osa haastateltavista olisi toivonut puistoon enemmän luonnollisuutta: Illenpuistoa moitittiin jopa ”kliiniseksi” ja rakennetun näköiseksi, mikä haittasi luontoyhteyden kokemista.

Kasvillisuuden vähäisyys ja vehreyden puute

- ✓ Alue voisi olla vielä puistomaisempi. On liian paljas, istutuksia lisää. Luonto lähelle. Luonnonmukaisuus ja viihtyisyys on tärkeää. (320 M)

- ✓ Hagelstamintiellä voisi olla enemmän puita. On vähän asfalttimainen: kylmä ja kasvoton. Ei tuota happea eikä saa tuntumaan kotoisalta. Terveellinen ympäristö on tärkeää. (314 N)
- ✓ Kasvillisuus on pientä ja huomaamatonta, ei vehreää. Ei oikein miellytä silmää. (316 M)
- ✓ Alueella on liian vähän puita. Ei ole tarpeeksi luontoa, luonnonomaisuus puuttuu. (317 N)
- ✓ Puisto on liian "kliininen". Johtuu siitä kun on uusi ja pienet kasvit. On liian tehdyn näköinen. Luonnollisuus puuttuu. (317 N)
- ✓ Puut ja pensaas eivät ole vielä kasvaneet. Jos olisivat isompia, olisi vehreämmän ja valmiimman näköistä. Kivannäköistä, kun puut ovat kasvaneet ja pensaas ovat isompia, tulee lisää luonnonläheisyyttä. Ne tulevat ajan saatossa, joka tapauksessa. On uusi asuinalue, niin ei voi olla vielä niin isoja. Paikka näyttää uudelta ja vastarakennetulta. Ajan kanssa aidat kasvaisivat, saisi enemmän rakennettua rajaa naapuriin. Saa rajattua tilaa. Kun puut on isompia, on luonnonläheisemmän näköistä. Itse pidän, että on paljon puita ja pensaaita. Nyt ne ovat vielä niin pieniä, ettei vielä peitä tai tule vehreyttä niin paljon. Saisi enemmän yksityisyyttä takapihoilla, ja teiden varsilla puut vaan näyttää hyvältä. Tuo luonnonläheistä fiilistä. (309 N)
- ✓ Tuulista. Koko Kartanonkoski on tuulinen. Johtunee siitä, että kaikki puut ja istutukset ovat vielä pieniä, niin tuuli pääsee puhaltamaan pitkin käytäviä. Korjaantuu ajan kanssa kun istutukset kasvavat. Tulee kylmä. (324 N)

Viheralueiden huonokuntoisuus

- ✓ Nurmi-alueet on heikkokuntoisia. Hiekka on levinnyt nurmelle ja lapset repii kukkia. Tulee huono mielikuva, epäesteettistä. (311 M)
- ✓ Hiekoitusseppi numikolla laskee paikan viihtyvyyttä. Kaunis nurmikko ei pääse hiekan alta oikeuksiinsa. Talvisia hiekoitushiekkvoja ei ollut keritty putsaamaan. Nurmikko kärsii hiekasta sitä enemmän mitä pitempään sitä on, kun ei pääse valon kanssa tekemisiin. Nurmikko on tärkeä osa yleisilmettä. Jos sitä ei olisi, vaan olisi vaan soraa, viihtyisyysarvo laskisi aika paljon. (304 M)
- ✓ Osa istutuksista on hieman hoitamattoman näköisiä. Rikkakasveja kasvaa aika lailla. Se haittaa viimeisteltyä ilmettä. Ei ole sen näköistä kuin pitäisi. Esteettinen haitta (326 N).

Vesiaihe

Epäsiisteys ja hoitamattomuus olivat syynä myös vesiaiheeseen liittyviin kielteisiin huomioihin. Ne liittyivät enimmäkseen sen aiheuttamaan hajuhaittaan. Odotetusti myös lasten turvallisuus nousi kielteisissä kommentteissa esiin. Lisäksi vedelle toivottiin toiminnallista hyötyä.

Lammen kuivuminen, epäsiisteys

- ✓ Lampi kuivuu, samoin siitä lähtevä puro ajoittain. Siinä kasvaa levää tai jotain sellaista. Syntyy hajuhaitta. Tuntuu, että arvo laskee, ei ole huoliteltu fiilis. (314 N)
- ✓ Puron virtaus on liian heikko, lammen vesi seisovaa ja haisevaa. Vesi on lietteistä. Lähinnä hajuhaitta. Ei ole viihtyisää. (320 M)
- ✓ Illejo haiskahtaa veden ollessa matalalla. Vesi sinänsä on mukavaa, mutta tämä haju on epämiellyttävä. Johtunee vain siitä ettei ole ollut sateita. (307 M)
- ✓ Lampi Illepuiston keskellä kaipaisi puhdistusta. Ainahan roskia tulee kaupunkialueella, mutta siihen pitäisi sitten vain puuttua ja puhdistaa se. En tiedä kenelle se puhdistaminen kuuluu, kaupungille vai yksityiselle. Kivempi on kävellä siinä ympäristössä, jos se on puhdas. Ei se tunnelmaa siinä pilannut, kun roskaa on elämässään nähnyt niin paljon, mutta silmäänhän se käy. Ei tässä muuta ole kuin epäesteettisyys, muutenhan se on hyvin hoidettu. (301 N)

Hukkumisvaara

- ✓ Vesiaihe on hukkumisvaara lapsille. Vaatii vahtimista. Lasten turvallisuus on etusijalla. (317 N)
- ✓ Vaarallinen pikkulapsille. Onneksi Illenpihan puisto on nyt aidattu, mutta portit ovat kuitenkin usein auki ja näin hukkumisvaara. Vähän joutuu kattomaan perään sen lätäkön perään. Ettei lapsille sattuisi mitään, kun vesi vetää puoleensa. Lapset jättävät vahingossa portit välillä auki. (303 M)
- ✓ Siinä on hukkumisvaara. Se on matala lätäkkö, mutta kun sataa vettä, niin se vesi on aika korkealla. Jos on pieniä lapsia, jotka ei sitä ymmärrä. Ja talvella se jäätyy, ja lapset leikkivät jäällä, voivat molskahtaa sinne. Oma tyttö on vasta viisikuinen, mutta kun se tuosta kasvaa ja alueella on kuitenkin pääasiassa lapsiperheitä, sen takia se on hyvin tärkeitä. (305 N)

Toiminnallisuuden puute

- ✓ Harmi kun lammessa ei voi uida tai edes kahlata. Lähellä ei ole uimapaikkoja. Olisi mukavaa, tapaisi ihmisiä. Sosiaalisuus on tärkeää. (318 N)

Eläinten jätökset

Epäsiisteyden vaikutelmaa puistossa lisäsivät koirien ja lokkien jätökset.

- ✓ Tosi paljon koiria ja jätöksiä. Ne on ällöjä. Lapset saattaa sotkea itsensä, täytyy niitä vahtia. Ällöttävää. (319 N)
- ✓ Koiranjätöksiä kiitettävästi. Kevättalven ongelma. Kesällä vehreys peittää alleen, eikä enää haittaa. Näyttää epäsiistiltä ja on häiritsevä tekijä. (307 M)
- ✓ Koirankakat kävelypolulla, useat ei korjaa koiranjätöksiä. Alueella on aika paljon koiria ja lapsia vielä enemmän. Lapset vetelevät pusikoita pitkin, niin vaatteet likaantuu. Pikkulapset konttaavat, niin jätökset voi olla hetken päästä suussa, ei kovin kivaa. Ei voi lapset olla siellä. Aikuiselle vähemmän huono, voi varoa sellaisia asioita helpommin. Myöskään sorsat ulosteineen eivät kovin miellyttäviä lammessa. Sama asia kuin koirissa. (303 M)
- ✓ Koirankakat on aika iljettäviä lasten kanssa ja muutenkin, kun ihmiset eivät korjaa. Kaikki vaunujen pyörät tahriintuvat, ja ne kulkeutuvat sisään kenkien pohjassa. Jos on sen ikäinen lapsi, joka ei ymmärrä mitä se on, niin sitä on kohta joka paikassa. Kun nuo on kuitenkin siistittyjä alueita, niistä pitäisi korjata jätökset pois. Se on ärsyttävää, ettei korjata, ja varsinkin kun sen huomaa vasta sisällä. Epäsiisteyden lisäksi ei ole kauhean terveellistä nurmikoille ja kasvillisuudellekaan. Puisto ei ole sitten niin kauniin oloinen, kun nurmi ei kasva kunnolla ja lähde vihertämään kunnolla. Se ei ole sitten niin mukava paikka oleskella. (305 N)
- ✓ Lokkien ääntely ei ole kauhean miellyttävää ja voi saada jätöksiä päällensä. Itse en ole saanut, mutta moni muu on, ja se vaikuttaa näihin mielikuviin, että niitä ei kauhean miellyttävänä lintuina yleensä pidetä. Ne ovat myös kauhean röyhkeitä. Voivat viedä ruokaa kädestä, sekin vaikuttaa tietysti. Kaikki lokit ovat roistoja. Ei ääntelystä sinällään haittaa ole, jotkut äänet ovat miellyttäviä ja jotkut taas epämiellyttäviä. Tuo kuuluu minulla niin vähemmän miellyttäviin. Lokit ei lisää paikan tunnelmaa positiivisesti. (304 M)

Leikkipuisto

Paljon myönteisiä kommentteja saanutta leikkipuistoa kommentoitiin myös negatiiviseen sävyyn sen aiheuttaman rauhattomuuden tunteen vuoksi.

- ✓ Lasten leikkipaikka ja -tarha rikkovat rauhallisuuden. Ei jää paikkaa, jossa hiljentyä, ei kuule luonnon ääniä. Hiljaisuus auttaisi omia ajatuksia. Oman tilan ja paikan tiedostaminen tärkeää. (311 M)
- ✓ Päiväkoti voisi olla jossain muualla kuin täällä. On tietysti lapsille kiva, mutta toivoisi että paikka olisi rauhallisempi, eikä tulisi ääntä lapsista, kun paikalla on kerran tuo huvimajakin ja vesistö, että olisi kiva rauhassa oleskella. (306 N)

Puiston muut rakenteet ja materiaalit

Puiston muita rakenteita kommentoitiin kielteisesti viihtyisyyttä vähentävästä kunnossapidon puutteesta ja epäsiisteydestä. Epäsiisteyden syyksi nähtiin esim. roskapönttöjen puute ja pölyävä hiekka. Toisaalta moitteita sai liika asfaltin käyttö, joka vähensi puiston koettua luonnollisuutta.

Roskapönttöjen puute

- ✓ Ei ole tarpeeksi roskiksia, ihmiset roskaa. Ois kivempi liikkua siistissä ympäristössä. Oma luonne on siisti. (319 N)
- ✓ Illenpuiston lammessa on roskaa, roskikset ovat täynnä. Haittaa viihtyvyyttä ja antaa hoitamattoman vaikutelman. Ei haluaisi olla roskien keskellä. (326 N)

Turhat rakenteet

- ✓ Valkoinen paviljonki on vähän ylimääräisen ja teennäisen näköinen, eikä juuri vaikuta olevan käytössä. Turha kapistus, jolle ei ole käyttöä. On se toisaalta ihan ok. (306 N)

Huonokuntoiset rakenteet

- ✓ Laattoja irti tiililaidasta. Nyt on muutama laatta irti, kohta on useampi ja ne on kohta lammikossa. Välinpitämättömyyttä, miksi siihen ei tartuta? Asia olisi helposti laitettavissa, ei vaadi hirveästi toimenpiteitä. Pikkuhiljaa jos annetaan ränsistyä, tiililaita lähtee, kun yksi vie yhden ja toinen toisen. Enemmän huolestuttaa, miltä myöhemmin alkaa näyttää. Jos sama ilmiö leviää, joka paikka alkaa repsottamaan. Välinpitämättömyys tuntuu itsekkyydeltä; joku toinen tekee, en minä. Sellainen pännii. Jos hienot yksityiskohdat alkaa pikkuhiljaa rapistua ja kukaan ei huolehdi niin alkaa vaikuttaa viihtyvyyteen. Kun on kerran suunniteltu näin hieno alue, niin pidetään siitä huolta. (310 N)

Huonot pihamateriaalit

- ✓ Tie pölyää. Ikävä tunne kun on silmät ja suu täynnä hiekkapölyä. Epäterveellistä. (316 M)
- ✓ Liikaa asfalttia. Lähinnä alkureitistä. Voisi olla vähemmän asfalttia, vaikka kivi tietenkin pölyää aika paljon kesällä. Olisi mukava jos olisi enemmän vihertävää ja enemmän luonnonmateriaalia käytetty. Häiritsee esteettisesti ja arvollisesti. Asfaltilla pistetään aina kaikki matalaksi, yhteys luontoon katoaa. (315 N)

Tilasuunnittelu

Rakennusten arkkitehtuuria ei tämän arviointipaikan yhteydessä kommentoitu kielteisesti. Sen sijaan rakennusten sijoittelu koettiin liian tiiviiksi ja ahtaaksi. Kävelyteiden sijainti tiiviisti yksityispihojen vieressä toi rauhattomuutta. Tiiviys ja ahtaus koettiin kielteisenä, koska se mahdollisti näkyvyyden naapuriin ja haittasi yksityisyyden ja oman rauhan kokemista. Monista oli kiusallista nähdä toisten koteihin ohi kulkiessaan.

Puiston olemassaolon ja runsaan kasvillisuuden koettiin jossain määrin kompensoivan tiiviin rakentamisen haittoja esimerkiksi tarjoamalla näkösuojaa tai lapsille turvallisen, kodin lähellä olevan leikkipaikan. Tästä huolimatta isompaa omaa pihaa kaivattiin suojaisaksi leikkipaikaksi lapsille ja yksityiseksi oleskelupaikaksi itselle. Yksi vastaaja mainitsi puiston olevan tähän tarkoitukseen liian julkisen tuntuinen tila.

Tiiviyttä ei kuitenkaan koettu pelkästään kielteisenä. Jokunen vastaaja toi esille tiiviyden idyllisen ja yhteisöllisen tunnelman tiiviyden myönteisenä puolena.

Tiivis rakentaminen ja yksityisyyden puute asunnoissa ja piholla

- ✓ Liian hyvä näkyvyys asukkaiden koteihin. Asunnot on liian lähellä tietä. Tulee semmoinen hiippailijaolo, tirkistelijäolo. Ei ole omaa rauhaa, yksityisyys puuttuu. (318 N)
- ✓ Yleinen kävelytie takapihojen kohdalla. Ei tykkäisi, jos itse asuisi tuossa. Siitä kulkee ohi vilkkaasti ihmisiä ja puistossa oleskelee ihmisiä. Kaipaisi yksityisyyttä. (322 N)
- ✓ Kävelytie aivan pienien pihojen edessä, ei omaa rauhaa omalla pikkupihalla. Alue on aavistuksen liian tiiviisti rakennettu, kaikki menee ihan vieressä. Olisi voinut suunnitella vähän väljemmin. Oma rauha tärkeää, ettei olisi keskellä liikennettä, ei ole kivaa. Että olisi rauhallisempaa. Omalla pihalla ei niin suurta merkitystä. Tulee meluhaittoja, kun autot kulkevat vieressä kadun puolella. Lapsien kulkemisen kannalta, kun alkavat kulkemaan itsekseen, täytyy olla todella varovainen. (303 M)
- ✓ Kauhean tiiviisti rakennettu talot, asuinrauhan ja yksityisyyden kannalta huono. Talot liian lähellä toisiaan. Ei yksityisyyttä. (306 N)
- ✓ Yleisesti tällä alueella pihat on pieniä ja olisi kiva, etteivät talot välttämättä ole niin lähekkäin, että jäisi myös sisäpihoja ja muuta. Jäisi omaa pihaa, missä on turvallinen alue lapsille. Pystyy olemaan myös omilla kulmilla. Ei ole hirveän voimakas negatiivinen asia, yritin kuitenkin täyttää paperit. (302 M)

Pienet pihat

- ✓ Rivitaloissa on turhan pienet takapihat. On rajalliset käyttömahdollisuudet. Ei ole omaa tilaa eikä yksityisyyttä. Sellaisista pihosta on turha maksaa. (311 M)
- ✓ Tärkeää olisi itselle, että asunnossa olisi suurempi piha (nuo liian pieniä) lasten vuoksi. Jos oma piha ei ole hirveän pieni, lapset voivat viettää siellä aikaa, eikä niitä tarvitse lähteä viemään jonnekin muualle. Helppoa. Turvallisuustekijäkin, lapsia ei voi päästää yksin puistoon, mutta pihalle voi. (322 N)
- ✓ Pihat pienet. Lapsiperheet tarvitsivat enemmän tilaa, jotta pihalla voisi tehdä erilaisia aktiviteettejä. Myös koira varten isompi piha on hyvä. Muutoin pihat on kivoja. (325 N)

Puisto ja kasvillisuus kompensoivat

- ✓ Tiivis alue, rakennukset ovat lähellä toisiaan. Suomalaiset eivät ole välttämättä kovin seurallisia ja kaipaavat omaa rauhaa. On kuitenkin tehty puistokäytäviä ja puistomaisuutta on lähellä taloja, se on hyvä. Huolitellut katukäytävät tuovat viihtyisyyttä. (325 N)
- ✓ Pihojen sijoittelu, naapuri aivan vieressä. Mutta toki siitä on tiennyt jo ostaessa ihmiset, että ne ovat vierekkäin ja tiiviisti. Sitten kun pensaat ja aidat kasvavat, siihen saa hajurakoa. Pihalla kuuluu naapurin juttelut ja grillaamiset. Näyttää silti idylliseltä, vaikka ovat vierekkäin. (309 N)
- ✓ Rakennettu sumppuun, ei paljoa pihvoja ym. Tosin iso Ildenpuisto korvaa tämän osittain. On hyvä, että on edes jotain pihvoja ja siististi tehty. Ildenpuisto korvaa pihvaa. Oman taloyhtiön piha on pieni ja lapsia paljon, hyvä että on vaihtoehtoja lähellä, isompia vihreitä länttejä missä on tilaa olla lasten kanssa. Meillä ei ole omaa pihvaa, joka kuuluu asuntoon. Sellaisen haluaisin. Olisi kivaa, että olisi oma ulkonurkkakin. Toki on hyvä taloyhtiö ja piha käytössä, naapurit mukavia, ei siitä kiinni. Oma pieni piha olisi kuitenkin kiva, vaikka pienikin. Kerrostalossa asuvalla ei kaikilla voi olla omaa pihvaa, se on selvä. Jos olisi oma piha, voisi rakentaa pihakalusteryhmän ja grillin. (302 M)

Liian julkinen puisto

- ✓ Puisto kaikkien "silmien alla", joten en viitsi käyttää puistoa esim. kirjanlukupaikkana, vaan menen kauemmaksi. Keskeinen paikka häiritsee sen verran, että jos haluan ottaa aurinkoa, en mene sinne, koska niin monen ikkunat näyttää suoraan sinne niistä kerrostaloista. Itsellä kun ei ole lapsia, niin jos haluan rauhaa ja lukea kirjaa yksin omissa oloissa tai muuten tuntee, että on mukava olla, en menisi puistoon. Kauhean kiva ja kivasti rakennettu puisto, mutta jollain tavalla huono, että se on niin julkinen. Ylipäätään se, mikä häiritsee, on se, että sijainti on niin keskeinen, ja on ehkä suurempi tekijä kuin lapset. Käyttäisi mielellään kesäiltaisinkin, kun omalle pihalle ei paista enää aurinko neljän jälkeen. Mutta ei ole kuitenkaan niin iso tekijä, voin lähteä sitten jonnekin muuallekin. (309 N)

Liikennejärjestelyt

Liikennejärjestelyjä moitittiin ennen kaikkea lasten turvallisuuden takia. Nopeusrajoitusten noudattamatta jättämisestä sekä hidasteiden puuttumisesta kannettiin huolta. Myös liikenteen melu koettiin häiritseväksi ja sen katsottiin vähentävän viihtyisyyttä.

Meluhaitta

- ✓ Hagelstamintien runsas liikenne aiheuttaa melua. Kaksipiippuinen juttu, tuo toisaalta hyvät, toimivat yhteydet. (323 M)
- ✓ Kuuluu aika hyvin autojen ääni. Vähän linnunlaulua, mutta iso tie vähän matkan päässä. Tuli aika kova meteli. Ei oikein sovellu siihen ympäristöön mikä siinä on. Ei oikeastaan muuta haittaa, koska eivät autot sinne tule. Jos puistossa hiljentyä, olisi paljon mukavampaa ilman autojen meteliä. (315)
- ✓ Hagelstamintiellä on paljon liikennettä, myös raskasta. Melu vähentää viihtyisyyttä. Kun on kapea tie eikä alikulkua, pitää olla varovainen. Lapsia ei uskalla päästää yksin ulos. (321 M)

Vilkas liikenne

- ✓ Hagelstamintie on läpikulkuväylä, jossa ajoittain vilkas liikenne (bussit ym.). Voi olla vaarallista lapsille. Nämä vastaukset on minulla: lapset, lapset, lapset. Siltä näkökannalta ajattelee aika monta asiaa. Se vaikuttaa omaan ajotapaan ja pitäisi vaikuttaa monen muunkin. Hyväkuntoinen uusi tie ja säädetty matalat nopeusrajoitukset, joten siinä on räikeitäkin vauhteja nähty. Tulee mieleen, kun lapset ylittää tietä, että miten ne pääsevät turvallisesti. Ollaan muutettu isomman tien varresta, missä ajoi autot yötä päivää, ei muuta ajattele kuin lasten turvallisuutta. (302 M)
- ✓ Alueella on paljon mopoikäisiä, joten Hagelstamintiellä ja pyörätiellä on välillä vaaratilanteita. Nykynuorison tapa ajaa. Ihmiset, jotka täällä asuu, ovat aika nuoria, nuorta aluetta. Ei meilläkään monta vuotta, kun on mopoikäinen lapsi. Tämä kärjistyy perjantai-iltana, kun parikymmentäkin poikaa ajaa peräkkäin ja vierekkäin. Negatiivisia puolia oli vaikea keksiä, tämä oli yksi mikä tuli mieleen, ei ole kuitenkaan yleinen ongelma koko ajan. Ei ole niin paljon haukuttavaa. Niitä tilanteita on. Kun on lasten kanssa liikkeellä, on leveämpi kuljetus, joku saattaa suhahtaa ohi tai tulla kulman takaa. Ei ole sattunut omalle kohdalle, mutta aiheuttaa silti vaaratilanteita. En moiti noitakaan lapsia. Melusaastetta kesällä, mutta ei ole häiritsevää, kun on muutettu ison tien varresta. Täällä on rauhallista siihen nähden, eikä muutenkaan valittamista sen suhteen, että se olisi riesa. (302 M)
- ✓ Oolanninpolulla ei ole jalkakäytävää. Olisi mukavampi kulkea jalkakäytävää pitkin. Käyttää itse tätä reittiä paljon. Olisi lapsille turvallisempi. (308 N)

Suuret ajonopeudet

- ✓ Suojatie on turvaton, ajonopeudet suuria. Ei uskalla käyttää suojatietä. Asuinalueella jalankulkijoilla pitäisi olla enemmän oikeuksia kuin autoilijoilla. Turvallisuustekijä. (307 M)
- ✓ Hagelstamintien pohjoispäästä puuttuvat hidasteet. Kadulla ajetaan liian lujaa. Etenkin mopot ajavat liian lujaa. Turvallisuustekijä. Lapsille vaarana. (308 N)
- ✓ Kaipaamme Hagelstamintielle hidastetta, tiellä ajetaan liian kovaa. Jotkut ajaa älyttömän lujaa, vaikka on kolmenkymmenen rajoitus. On lapsia, käydään kirjastossa. Jotkut eivät välitä, ihan turvallisuussyt. Ihmisillä on kiire kotiin. Hidasteita on siellä Hagelstamintien toisessa päässä, miksei voisi olla tässäkin? Itsellä ei ole enää pieniä lapsia, mutta tämä on lapsivaltaista aluetta, on lastenvaunuja vaikka kuinka paljon ja koulu. Siellä saisi hillitä vauhteja. (310 N)

Pysäköinti

Autojen pysäköintijärjestelyitä moitittiin pysäköintipaikkojen vähäisyyttä, mikä hankaloitti käytännön asumista. Vieraspaikkojen vähäisyys koettiin sosiaalisten suhteiden ylläpidon kannalta ikäväksi. Toisaalta pysäköintialueen sijoittumista puiston läheisyyteen pidettiin huonona esteettisistä syistä.

Pysäköintipaikkojen vähäisyys

- ✓ Ei ole tarpeeksi vieraspaiikkoja. Vieraat ei pääse kylään, kun ei saa autoa mihinkään, täytyy mennä itse. Sosiaalinen verkosto kärsii. Sosiaalisuus on tärkeää, ihminen on kuitenkin laumaeläin. (311 M)
- ✓ Parkkipaikkoja liian vähän. Vieraat ei löydä paikkaa tullessaan kylään. Hankalaa käytännön asumisen kannalta. (322 N)
- ✓ Pysäköinti suunniteltu sillä periaatteella, että perheillä olisi vain yksi auto käytössä eikä yhtään vierasta. Todellisuus on kuitenkin toinen ja näin ollen autopaikoista on pulaa. Jossakin paikoissa paikkoja on hyvin, mutta jossakin on huonommin. Tämä enemmänkin haastateltavan miehen näkemys. (324 N)

Pysäköintipaikkojen huono sijoittelu

- ✓ Kerrostalojen parkkipaikka on liian lähellä puistoa. Ei ole kaunis, pilaa esteettisyyden. (318 N)

POINT

Haastateltavia pyydettiin arvioimaan 1. arviointipaikka Illenpuiston lisäksi myös juuri kävelemäänsä osuutta aloituspaikasta arviointipaikkaan. Niinpä myös reitin aloituspaikka, palvelukeskus POINT nousi esiin kommentoissa.

- ✓ POINT rakennuksena voisi olla vähemmän koulumainen. Se poikkeaa tyylistä, on liian laitospäinen. Jää sen takia vähälle käytölle, ei ole kutsuva. Se ei sovi alueeseen, ei ole pikkukaupunkimainen. (314 N)
- ✓ POINT:iin voisi päästä sisälle myös eteläpäädyistä, ei ainoastaan pääovista. Olisi luontevin tapa päästä sisään muskariin mennessä. Siinä on ovi, mutta se on lukossa. Joutuu kiertämään ihan turhaan. (308 N)

Lisäksi palvelujen (kaupat, ravintolat) puute, yleinen epäsiisteys, tuulisuus, rakennusten värit, alueen ihmiset, pihojen yksityiskohdat sekä läheiset teollisuusrakennukset mainittiin kukin yhden kerran kielteisenä ominaisuutena.

5.3 Paikka 2: Illenpihan ja Herttuantien risteys

Haastateltavien toiseen arviointipaikan liittämät myönteiset kommentit koskivat useimmiten rakennusten väritystä sekä paikan arkkitehtuuria yleisesti. Arkkitehtuuriin ja väritykseen liitettyistä myönteisistä ominaisuuksista tärkeimpänä pidettiin ensimmäisen arviointipaikan tavoin kauniita julkisivuja, lukuisia yksityiskohtia sekä alueelle tyypillistä harvinaista ja erikoista tyyliä. Arkkitehtuuriin ja talojen väritykseen liittyvät myönteiset ominaisuudet toivat vaihtelua, virkistivät ja miellyttivät vastaajia esteettisessä mielessä. Onnistuneen arkkitehtuurin mukanaan tuomia lopullisia arvoja ovat esteettinen vaikutelma sekä viihtyisyys.

Toisaalta rakennusten arkkitehtuurista esitettiin myös kielteisiä näkemyksiä. Myönteisten kommenttien painottuessa rakennusten yksityiskohtien ja värityksen luomaan persoonalliseen ilmeeseen, kielteiset mielipiteet koskivat enemmän rakentamisen tiiviystä, korkeista taloista, pienistä parvekkeista ja vähäisestä kasvillisuudesta johtuvaa kolkkoa⁶ tunnelmaa. Kerrostalovaltaisuuden ohella nämä toivat mielikuvaa ankealla tavalla kaupunkimaisesta paikasta vähentäen paikan esteettisyyttä.

Liikennejärjestelyihin liittyen vastaajat arvostivat sitä, että jalankulku oli järjestetty niin, ettei autojen seassa tarvitse liikkua. Kevyen liikenteen väyliä ja pysäköintipaikkojen

⁶ Kolkko arkkitehtuuri ei näy arvokartalla, koska Kartanonkosken aineistossa nämä kommentit on koodattu lähinnä koodiluokkaan Cp1_Ei esteettinen, toisin kuin Leppävaarassa, jossa käytettiin koodiluokkaa ”Aa20_Kolkko”. Kielteisten kommenttien tarkemmissa kuvauksissa, kohdassa arkkitehtuuri voimme kuitenkin nähdä, että 8 - 9 vastaajaa toi asian esille. Myönteisiä kommentteja arkkitehtuurista esitti 13 vastaajaa. Nämä olivat osittain samoja henkilöitä.

läheisyyttä arvostettiin. Pysäköintipaikkojen sijoittelua ison paikoitusalueen sijaan talojen läheisyyteen pidettiin onnistuneena ja erikoisenakin ratkaisuna. Haastateltavat kokivat liikenne- ja parkkijärjestelyt turvallisuuden ja viihtyisyyden arvoja edistäviksi. Pysäköintijärjestelyjen onnistuneisuus oli tärkeää myös arjen vaivattoman sujumisen kannalta

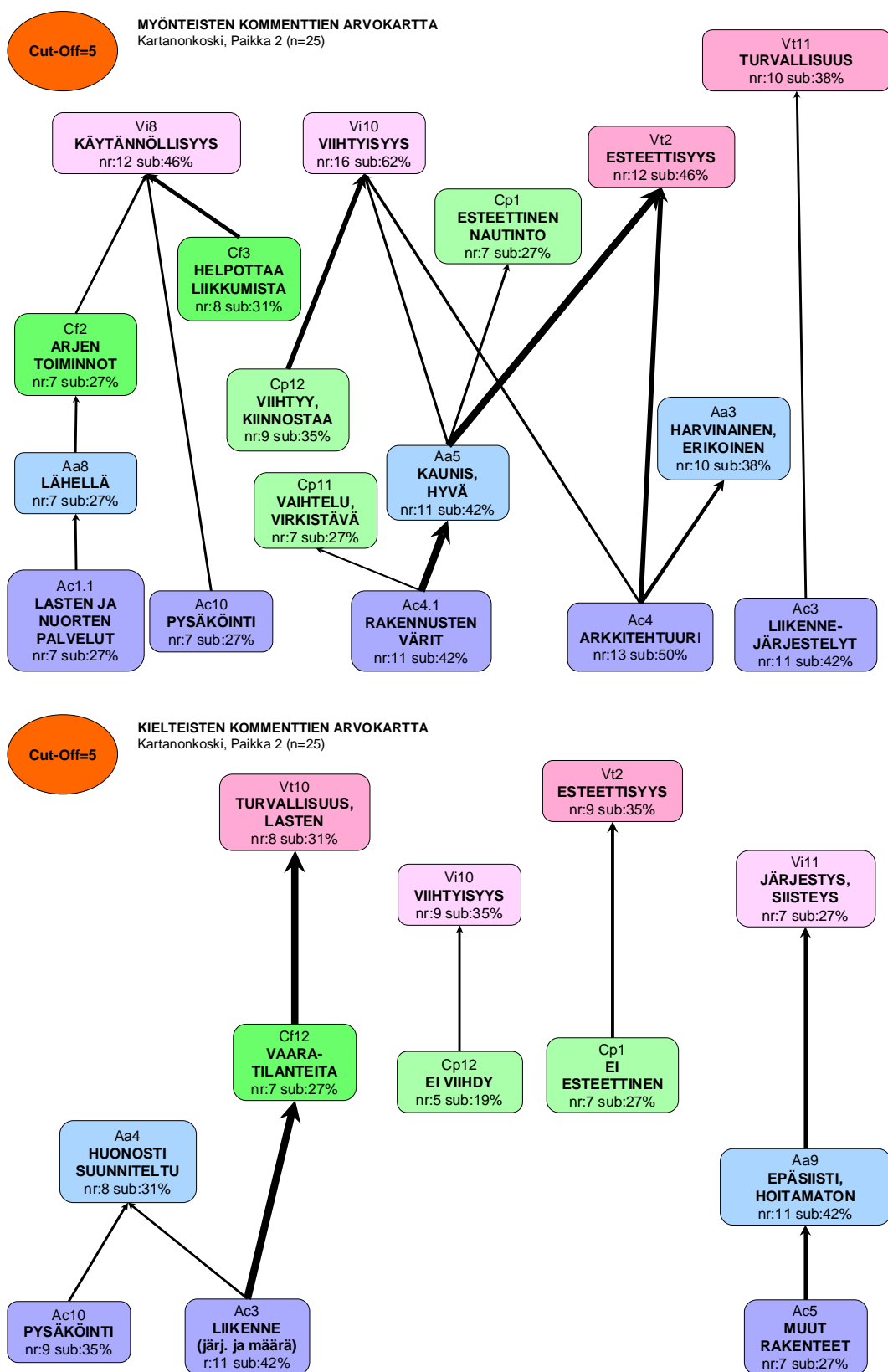
Paikan liikenne- ja pysäköintijärjestelyt olivat esillä kuitenkin myös kielteisissä kommentteissa. Niistä koettiin haittaa turvallisuudelle. Vastaajat moittivat mm. huonoa näkyvyyttä, hidasteiden puuttumista ja korkeita ajonopeuksia. Lisäksi paikassa koettiin olevan liikaa liikennettä ja autojen todettiin hallitsevan liikaa katukuvaa. Edelleen pysäköintipaikkoja arviointipaikan läheisyydessä oli vastaajien mielestä liian vähän tai ne oli sijoitettu huonosti. Vierasparkkojen puute koettiin ikäväksi sosiaalisten suhteiden ylläpidon kannalta.

Myönteisissä arvioissa paljon esillä on myös päiväkotit. Päiväkodin läheisyys helpotti arjen toimintoja ja oli siten käytännöllisyyden kannalta tärkeää.

Mielenkiintoisena yksityiskohtana negatiivisissa arvioissa päiväkodin aita ja jotkin muut rakenteet olivat voimakkaasti esillä. Aitaa sekä arviointipaikalla sijaitsevaa autokatosta pidettiin huonokuntoisina ja epäsiistin näköisinä. Vastaajien mukaan aidan huonosta kunnosta seurasi negatiivinen mielikuva alueesta ja sen asukkaista, epävarmuus tulevaisuudesta sekä piittaamattomuuden tunne. Aidan epäsiisteyden koettiin haittaavan järjestyksen ja siisteyden toteutumista.

Kielteisten arvioiden arvokartasta näkyy, että kielteisiä arvoketjuja on muodostettu vähemmän ja ketjut olivat yksipuolisempia, kuin myönteiset.

5. Kartanonkoski – Paikka 2: Illenpihan ja Herttuantien risteys

Kuva 23. Kartanonkosken paikan 2 (Illenpihan ja Herttuantien risteys) arvokartat.

Myönteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Toisen arviointipaikan tärkeimmiksi myönteisiksi mainituiksi ominaisuuksiksi nousevat arkkitehtuuri yleisesti, rakennusten värit ja liikennejärjestelyt. Keskeisinä arkkitehtuuriin ja värikyseen liittyvinä myönteisinä abstrakteina ominaisuuksina nousevat esiin kauneus, vaihtelevuus ja harvinainen/erikoinen. Molemmat ominaisuudet edistävät viihtyisyyden ja esteettisyyden arvojen toteutumista. .

Toinen myönteisten kommenttien kokonaisuus arvokartassa koskee paikan liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä. Liikennejärjestelyjen synnyttämät perustelut kuitenkin hajoavat haastateltujen kesken niin voimakkaasti, ettei kartalle saada näkyviin seurauksia vaan ainoastaan lopullisena motiivina turvallisuus arvon edistyminen. Yksityiskohtaisemmassa tarkastelussa nousee kuitenkin esiin seurauksina liikkumisen helppous, viihtyminen, vaaratilanteiden välttäminen, arjen toimintojen helpottuminen, vaihtelu sekä alueen arvostuksen nousu. Näistä ainoastaan liikkumisen helppous mahtuu mukaan arvokartalle, muttei sekään samaan ketjuun liikenne- ja pysäköintijärjestelyjen kanssa. Hyvät pysäköintimahdollisuudet sekä liikkumisen helppous puolestaan edistävät käytännöllisyyden arvon toteutumista.

Erillisen ketjun kartalle muodostaa ominaisuus lasten ja nuorten palvelut, joilla tässä yhteydessä viitattiin päiväkotiiin. Päiväkotii helpottaa arjen toimintoja ja tätä kautta edistää käytännöllisyyden arvon toteutumista.

Myönteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Arviointipaikkaan liittyvät myönteiset kommentit on esitetty seuraavassa tarkemmin teemoittain ryhmiteltyinä.

Arkkitehtuuri yleisesti

Toisen arviointipaikan kerrostaloja pidettiin kauniina. Rakennusten yksityiskohdat, värikyksen lisäksi harjakatot ja ikkunat, saivat kiitosta. Jälleen persoonallisuus ja muista asuinalueista erottautuminen nousivat esiin myönteisissä arvioissa. Erikoisen näköisistä taloista koettiin olevan myös käytännön hyöty: ne toimivat maamerkkeinä ja helpottivat paikkojen löytämistä. Talojen katsottiin sopivan hyvin Kartanonkosken alueeseen ja Suomeen ylipäänsä. Arvokkaan näköisillä julkisivuilla oli vastaajien mielestä myös alueen arvostusta ja sitä kautta turvallisuutta lisäävä vaikutus.

Erikoisuus, yksityiskohdat

- ✓ Talojen värimaailma, harjakatot, kattoikkunat, arkkitehtuuri... sopii suomalaiseen maisemaan. Erilaista, ei tyypillistä, ei näe usein. Kiva asua, kun on kaunista. (326 N)
- ✓ Talot ovat kauniita, erilaisia keskenään. Se tekee mielenkiintoisen näköiseksi. Vieraiden on helpompi löytää perille. Nostaa arvoa. (314 N)
- ✓ Kauniit talot. Pitää värikkäistä väreistä. Harjakatot on kivoja. Pitää taloissa olevista yksityiskohdista. Kun esim. kaikki ikkunat ja ovet eivät ole samanlaisia. Näyttää persoonallisemmilta, ei ole massatuotantoa. Miellyttää silmää. (306 N)
- ✓ Yhtenäinen arkkitehtuuri. Ei ole ihan samanlaista kuin yleensä. Hyvä kun erilaisia taloja on sekoitettu keskenään (omakoti, kerrostalo jne.). Tuo alueelle kirjoa, mutta kokonaisuus on yhtenäinen. (323 M)
- ✓ Arkkitehtuuri onnistunutta. Koko alueen arkkitehtuuri poikkeaa valta-arkkitehtuurista. On paljon värejä, virkistävää. Kiva kun kaikki ei ole samanlaisia. Kivoja yksityiskohtia, vaihtelevuutta, kiinnittää huomion. Yksityiskohdat tekevät ilmeestä monipuolisen, mutta myös kokonaisuus näyttää hyvältä. Esim. katulamput on kaunis yksityiskohta. Käytetty luovuutta, ei massatuotantoa, ei pelkkää teollista tuotantoa. Piristävää, miellyttää. (325 N)
- ✓ Talojen kaarevuus. Sama asia kuin edellisessä arviointipaikassa. Jos on joku erikoisempi muoto, ei palikoita. Kaarevia muotoja muuallakin, kaariportti. Erimallisia taloja, esteettisesti mukavaa. Katot, kattoikkunat ja muut. Tulee olo, että on satumaisessa ympäristössä, ei vain synkkää arkea. Värikkäät ja kaarevat talot tekee sen, että on rauhallisessa ja hausassa ympäristössä. Antaa aika paljon lisäarvoa asumiseen. (315 N)

Maalaisidylli, kodikkuus

- ✓ Kauniit talot. Nätit värit ja ristikkoikkunat. Talot eivät ole liian korkeita. Harjakatot on nätimiä kuin tasakatot, mökkimäisiä. Miellyttää ihmissilmää. (317 N)
- ✓ Kauniita taloja: pieni koko, värit, harjakatot, erilaisuus. On pikkukaupungin tunnelma. On turvallista, rauhallista, ja kiireetöntä. Rentoutuu. Ei tarvi pelätä myöhään illalla. (318 N)
- ✓ Kivat julkisivut: parvekkeet, selkeä värit. Kodikas ja saman oloinen (kuin muu Kartanonkoski). Kivempi lähteä ulos. Lisää alueen arvostusta ja viihtyisyyttä. (320 M)

Rakennusten värit

Ensimmäisen arviointipaikan tapaan talojen värit nousi voimakkaasti esiin myös toisen arviointipaikan myönteisissä arvioissa. Rakennukset olivat vastaajien mielestä värikkäitä, mutta värit pidettiin myös maanläheisenä, hillittynä, ja yhtenäisenä. Värikkyys miellytti silmää ja toi pirteyttä ympäristöön. Esteettisyyden lisäksi värikkyys loi tunnelmaa ja lisäsi viihtyisyyttä sekä alueen arvostuksen myötä myös turvallisuuden tunnetta.

- ✓ Talojen värikkyys. Viettää merkittävän osan vapaa-ajasta alueella, joten ei yhdentekevää. Viehättää silmää, piristää. Ei viihtyisi muuten. (321 M)
- ✓ Reilusti kauniita murretuja värejä, maanläheiset värit. Käytetty rohkeasti samassa talossa useita eri värejä. Virkistävän näköistä. (325 N)
- ✓ Tämä oli vaikea paikka löytää positiivista, joten laitoin sen, mikä on Kartanonkosken yleisilmekin: taloissa on väri-iloittelua, ei ole harmaa asuinlähiö. Värikkyys luo pirteyttä ympäristöön ja tekee alueesta viihtyisemmän. Kyllä väreillä voidaan asuinalue pilatakin, mutta tässä kohdassa se oli hyvin toteutettu. Kun on hyvin toteutettu, tuo viihtyisyyttä. (304 M)

- ✓ Aluksi talot tuntui aika värikkäiltä, mutta nyt ne näyttävät silmään kivoilta. Hauskoja, piristäviä, niistä tulee hyvälle tuulelle. Luovat tunnelmaa. (308 N)
- ✓ Kauniit hillityt sävyt taloissa. Pitää käytetyistä veden sävyisistä väreistä. Muodostaa kivan kokonaisuuden. Näyttää hyvältä. (306 N)
- ✓ Kiva, kun on käytetty eri värejä. Kaunista miellyttää silmää. (307 M)
- ✓ Värikkäät talot ja monet eri värit tekee ympäristöstä kauniin. Miellyttää, saa elämänlaatua. Kun värejä on paljon, tulee monimuotoisempi maisema. (322 N)
- ✓ Hyvä väritys. Paljon eri värejä, mutta sointuvat hyvin yhteen. Esteettistä. (323 M)
- ✓ Julkisivut ovat kivoja, tummasävyisiä. Syntyy mielikuva hienoista asuinnoista ja arvostus taloja kohtaan. Tulee mieleen hyvässä asemassa olevat asukkaat. Arvostettu asuinalue lisää viihtyisyyden ja turvallisuuden tuntua (311 M)
- ✓ Arkkitehtuuri paikoitellen kaunistaa. Värikkyyden on mukavaa. (307 M)

Aluesuunnittelu

Paikassa pidettiin myönteisenä tiivistä rakentamista, jonka koettiin tuovat alueelle kylämäistä tunnelmaa. Toisaalta tehokasta tilankäyttöä pidettiin myös taloudellisesti järkevänä. Erilaisten asumismuotojen yhdistämistä alueella pidettiin myönteisenä sen tasa-arvoistavan vaikutuksen vuoksi. Lisäksi rakennusten sijoittelusta syntyvää sisäpihaa keuhuttiin, koska se toi paikkaan rauhallisuutta, turvallisuutta ja viihtyvyyttä.

Tiivis rakentaminen

- ✓ Kylämäinen tunnelma, joka tulee siitä, että siinä on aika tiiviisti rakennettu aukion ympäri. Ja tietysti se, ettei ole mitään pilvenpiirtäjiä, talot ovat suhtkoht matalia, värikkyyden ja tällaiset asiat. Ja se tietysti Kartanonkoskella, että kaikki parvekkeet on tällaisia pinnaparvekkeita. Se tuo ihmiset lähemmäksi toisiaan, kylämäiseen tunnelmaan. Liittyy varmaan suomalaiseen mentaliteettiin, haluaa asua kylämaisessa ympäristössä. Lähtee varmaan sieltä maaseudusta ja luonnonläheisyydestä. Kylämaisyyden tuo viihtyvyyttä asuinympäristöön. Uskon siihen, että ympäristö luo osaltaan asuinalueen turvallisuuttakin. Kun vertaa johonkin toiseen harmaaseen betonilähiöön, niin yleensä rikosluvutkin ovat vähän toista luokkaa. Turvallisuus on erittäin tärkeä asia asuinympäristössä. Auttaa elämään kauemmin. Uskaltaa iltaisin liikkua ulkosalla, jopa vanhatkin ihmiset, eikä tarvitse pelätä turvallisuuttaan. (304 M)
- ✓ Rakentaminen oli tiivistä. Aukiokaan ei ollut ylettömän iso, ei ollut tilaa tuhlatu hirveästi. Tehokas tilankäyttö oli positiivista, kun oli saatu enemmän asuntoja ja sitä kautta enemmän ihmisiä asumaan. Sai kodin useammalle ihmiselle. Veronmaksajia on sitten enemmän, mutta en saa siitä henkilökohtaista hyötyä. Jos haluaisin, että olisi paljon naapureita, niin asuisin varmaan jossain muualla. (304 M)

Asumisen monimuotoisuus

- ✓ Kerrostalo, rivari ja omakotitaloasuminen toimivat hyvin yhdessä, omistus, vuokra, asumisoikeus. On rauhallista, vaikka on erilaisia asuntoja ja asumismuotoja. On kiva, ettei ole pelkkä eliittialue, vaan että on monipuolisesti kaikenlaista ja kaikenlaiset asumistarpeet on otettu huomioon. Ei ole yksipuolinen alue. (325 N)

Sisäpiha-alue

- ✓ Viihtyisä ja kaunis sisäpiha-alue, joka jää Herttuankadun ja Hagelstamintien väliin. Suojaisa pihapiiri. Kivasti talojen rajaama alue. Pihat ovat hiljaiset, poissa melusta. Turvallista, mukavaa ja hiljaista (308 N)

Liikennejärjestelyt

Liikennejärjestelyt saivat kiitosta erityisesti siitä, että jalankulku oli järjestetty siten, ettei autojen seassa tarvitse liikkua. Näin välttyään vastaajien mukaan vaaratilanteilta ja liikenneturvallisuus paranee. Myönteisenä puolena pidettiin lisäksi liikenteen vähäisyyttä ja alueen rauhoittamista julkiselta liikenteeltä. Liikenteen vähäisyys teki paikasta rauhallisen. Lisäksi pieni liikenneympyrä oli erään vastaajan mielestä esteettisesti viehättävä pyöreä muotonsa vuoksi.

- ✓ Rajatut, korotetut kävelytiet. Autoilijat ja jalankulkijat ovat omilla alueillaan. Välttää törmäykset. Turvallisuuskysymys. (318 N)
- ✓ Kevyen liikenteen väylä parantaa liikenneturvallisuutta. Uskaltaa liikkua. Turvallisuus (oma ja muiden) on tärkeää. (321 M)
- ✓ Hyvä, että on ylipäättään laitettu suojatiet ja jalkakäytävä. Jalankulkijoiden turvallisuuden takia. Ei muuta hyötyä tai iloa. Paikassa ei ole muuta hyvää. Ruma, epämiellyttävä, liikenteeltä vaarallinen osuus. (303 M)
- ✓ Lasten turvallinen autoton leikkiympäristö. Voi huoletta antaa lasten liikkua esim. fillareillakin vapaasti ja itsekseen. Autot liikkuu eri kohdassa kuin ihmiset. Lasten turvallisuus on tärkeää. (324 N)
- ✓ Tässä, kuten monessa muussakin kohdassa on hyvä, että on kävelytiet. Se luo turvallisuutta, ei tarvitse kulkea autotietä pitkin. Ei tässä mitään erityistä positiivista tai negatiivista ollut. (305 N)
- ✓ Rauhallinen katuosuus, ei julkista liikennettä. Kerran asuttiin ajotien varressa, meni isoja rekkoja ja muuta, ja se häiritsi yöunta. Tässä vaan henkilöautot ajavat omille pihaluueilleen. Yörauha tärkein asia liikenteen suhteen, ei muuta haittaa. (301 N)
- ✓ Alue on rauhallinen, ei ollut liikaa autoja. Käytiin illalla, vieläkin rauhoittuu liikenne. Se oli vaan yleisilme, rauhallisuus. (313 M)
- ✓ Rauhallista, ei ollut kauheesti trafiikkia. Pystyy rauhoittumaan omalla asuinalueella. Tulee kotiin, niin ei tarvi tulla hässäkkään. Aikaisemmin ollaan asuttu Helsingin keskustassa, siellä kuului jatkuvasti meteli sisälle. Kummallakin sellaiset työt, että on paljon ihmisten kanssa tekemisissä ja on ajoittain stressaavaa, niin sitä haluaa sellaisen ympäristön, missä pystyy rauhoittumaan. (315 N)
- ✓ Söpö liikenneympyrä. Pieni, pyöreä muoto viehättää. Parempi kuin risteys. Lähinnä esteettisistä syistä. (317 N)

Pysäköintijärjestelyt

Pysäköinti oli useiden vastaajien mielestä arviointipaikan läheisyydessä hyvin hoidettu. Myönteisenä pidettiin sitä, ettei pysäköintiä oltu keskitetty yhdelle isolle alueelle, vaan paikat oli huomaamattomasti sijoiteltu eri puolille aluetta. Tätä pidettiin hyvänä ratkaisuna paitsi viihtyvyyden kannalta myös käytännöllisistä syistä, koska näin auton saa lähemmäs kotiovea. Tässä yhteydessä keuhuttiin myös päiväkodin vieraspysäköintialuetta, koska se nopeutti lasten viemistä ja noutamista päiväkodista ja antoi näin lisää aikaa itselle ja perheelle.

- ✓ Hillityt parkkipaikat, ei isoa parkkipaikkaa. Hyvin suunniteltu. Paikka vetää puoleensa, on kodinomainen tunnelma. Viihtyvyyden kannalta tärkeää. (319 N)
- ✓ Viihtyisä pysäköintialue. Hyvin suunniteltu ja toimiva. Tilava, selkeät kulkuväylät. Liikenteen sujumisen kannalta tärkeää, ei ruuhkaudu. Imagokysymys. (320 M)
- ✓ Parkkipaikkojen sijoittelu Hagelstamintien suuntaan on kiva. Katu on leveä ja parkkipaikat on sijoitettu keskelle tietä vinosti. Ei tavallinen ratkaisu. (322 N)

- ✓ Hyvin järjestetty parkki. Parkkipaikat on toimivasti sijoitettu. (324 N)
- ✓ Autot mahtuvat aika hyvin, joten mitoitus on ollut ok. Autoja ei näe parkkeerattuna kielletyille paikoille. On mukavaa, että auton saa parkkeerattua oven eteen. Paikat on sijoitettu talojen läheisyyteen taitavasti. Käytännöllistä. Ei rumia massaparkkipaikkoja, vaan yksitellen sijoitettu talojen läheisyyteen. (325 N)
- ✓ Parkkipaikat ovat ovien lähellä. Ei tarvitse kantaa kauppakasseja kaukaa tai roudata urheiluvälineitä ja muita edestakaisin. On tosi tärkeää, että on siinä oven lähellä, matka on lyhyt. Kun reissataan paljon, ei tarvitse matkalaukkuja raahata kaukaa. Ei muuta hyvää. (309 N)
- ✓ Päiväkodin paikoitusalue vieraille on hyvä asia. Nopeaa, kun hakee ja vie muksuja. Jos pysäköinti on kaukana, tulee kiire. Yleensä ihmisillä on kiire. Menee vaan aikaa ja on hankalaa. Aamulla ei tarvitse lähteä niin aikaisin, on aikaisemmin kotona. Lapset saa nukkua muutaman tunnin pitempään ja illalla on enemmän aikaa olla lasten kanssa. (313 M)

Lasten ja nuorten palvelut

Toisessa paikassa oli lasten etujen ja hyvinvoinnin toteutumisen kannalta positiivisia piirteitä. Näitä olivat erityisesti päiväkodin läheinen sijainti, sekä päiväkotirakennuksen ja viereisen puiston luoma estettinen ympäristö. Arvostuksen syitä olivat mahdollisuus tarjota lapsille laadukas ympäristö ja arjen helpottuminen.

Päiväkodin läheisyys

- ✓ Lasten hoitopaikka vieressä tiheimmin asutetulla alueella. Ei vaadi järjestelyjä. Voi vaikka katsoa lapsia kotoa, pääsee tarvittaessa nopeasti paikan päälle. (311 M)
- ✓ Yleisesti ottaen on hyvä, että alueella on päiväkoteja ja niiden sijainti Iltentuon kupeessa on hyvä. Hyvä, että saatavilla ja sijaitsevat keskeisesti keskellä aluetta, niin että palvelevat hyvin koko alueen ihmisiä. Pääsee kävellen, on vaivatonta, ei ole kaukana asui missä tahansa Kartanonkoskella. (308 N)
- ✓ Päiväkoti on tärkeä palvelu lapsiperheille, itsellä ei ole lapsia. Hyvä olla lähellä saatavilla. (323 M)
- ✓ Lapset on helppo viedä lähellä olevaan päiväkotiin. Kerkeää myös hoitaa itse oman työpäivänsä kunnolla, siksi tärkeää, että on lähellä. Lapset saa nukkua pidempään aamulla ja illalla on enemmän aikaa olla heidän kanssaan. (302 M)
- ✓ Oma lapsi on kohta päiväkotikäinen. Palvelujen saatavuus on tärkeää. Mitä lähempänä päiväkotia on, sitä lyhyempi on matka sinne ja sieltä pois. Se ei venytä lapsen eikä omaa päivää hillittömäksi. Tosi tärkeää, että on päiväkotipalveluja useita. Kun tekee 8-tuntisen työpäivän, olisi kiva että olisi muutama tunti aikaa olla arkisinkin lapsen kanssa läsnä. Eikä lapsen tarvitse olla niin pitkiä aikoja päiväkodissa vieraiden ihmisten kanssa. Ihan tunneperäinen juttu. Olisi mukava itse viettää ja lapsi viihtyisi vanhempien seurassa, kun on suurimman osan päivästä päiväkodissa. (305 N)

Sijainti puiston vieressä

- ✓ Voin kuvitella, että lapsista on mukavaa, kun päiväkotia on puiston vieressä. Vanhemmat tykkää viedä lapsiaan, kun on kivalla paikalla. Ei ole itselle merkittävä tekijä, lisäplussaa, mutta ei oleellinen tekijä. Jos on tuollaisia kivoja paikkoja, kuten puisto vieressä ja lasten leikkikenttä, niin käy meilläkin vieraita, joilla on lapsia. On mukavaa heidän kanssaan mennä käymään. (309 N)

Päiväkodin arkkitehtuuri

- ✓ Kaunis puinen päiväkotikoti. Keltainen väri miellyttää, samoin puu materiaalina. Kaunis, tunnelmallinen materiaali. Sulautuu silti, vaikka puu on materiaalina eri kuin muut alueella käytetyt rakennusmateriaalit. Oma unelmatalo olisi puuta. (322 N)
- ✓ Päiväkotirakennus sopii hyvin ympäristöön. Rakennus ei pomppaa silmään. Yleensä julkiset rakennukset saattaa olla tylsiä. On keskeisellä paikalla. Kun puistosta on haluttu tehdä kaikkien juttu, päiväkotikoti ei ole hallitsevassa asemassa. Se on maisemoitu hyvin. Jos olisi tylsä, mietityttäisi, miksi tällainen jätetty, kun muu on niin mietittyä. Tärkeä asia, että on suunniteltu ajatuksella. Pieniä asioita, joita ei muuten ymmärtäisi, vaan vasta kun sitten, kun asuu alueella. (310 N)
- ✓ Päiväkotikoti näyttää viihtyisältä. On vaaleansävyinen ja matala, ympäristö on myös matalaa. Tulevaisuudessa (sitten kun on lapsia) haluaa lapsilleen parasta mahdollista: jos kunnalliseen päiväkotiin, niin tänne. Lisää varmaankin lapsiperheiden kiinnostusta alueeseen ja nostaa siten hintoja. Kiva katsella. (314 N)

Puisto ja istutukset

Muutama vastaaja mainitsin istutukset paikan hyvänä piirteenä. Istutuksista seurasi kodikas ja pehmeämpi tunnelma. Hienot, tavallisesta poikkeava istutukset lisäsivät myös paikan persoonallisuutta.

- ✓ Istutukset talojen edessä tuovat kodikkaan ja lämpimän tunnelmaan. (319 N)
- ✓ Puuistutukset auttaa synkkyteen, pehmentää tunnelmaa. Olisi muuten pimeä ja betoninen, ahdas paikka. (321 M)
- ✓ Hienot istutukset. Vaikka ovatkin keskeneräiset, ovat silti hienoja. Miellyttävät silmää. Käytetty erilaisia kasveja, kaikkialla ei ole samanlaisia. Yksilöllisyys on tärkeää, koska se tuo persoonallisuutta. (306 N)
- ✓ Taas pieni vihreä alue. Pienempi alue kuin edellinen (1. arviointipaikka), mutta silti hauskoja pieniä keitaita, jotka avautuvat. (315 N)
- ✓ Puistoalue kaunis näky: kasvit ja puut, vehreys. (307 M)

Muut rakenteet, katuvalot

Toisessa arviointipaikassa sijaitsevista muista rakenteista esiin nousivat ainoastaan katuvalot, joita pidettiin kauniina ja yksilöllisinä. Katuvalojen koettiin tuovan tunnelmallisuutta ja antava alueelle arvokkaan vaikutelman.

- ✓ Kauniit ja yksilölliset katuvalot. Koristeelliset ja vanhanaikaiset, mustat ja matalat. Kiva katsella, tuo tunnelmallisuutta. Näyttää arvokkaalta, kertoo alueen tärkeydestä. (314 N)

Näkymät puistoon ym.

Useat vastaajista kuitenkin sisällyttivät toisen arviointipaikan hyviin puoliin näkymät Illenpuistoon, jolloin jo ensimmäisessä arviointipaikassa myönteisiä mielikuvia herättäneet sillat nousivat jälleen esiin. Lisäksi toisessa arviointipaikassa yksittäiset vastaajat mainitsivat myönteisinä asioina lyhyen matkan harrastuksiin, kauniit näkymät omasta asunnosta, hyvin hoidetut pihat sekä hyvät liikenneyhteydet.

Kielteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Paikkaan kohdistettu kritiikki koskee 1) liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä, 2) arkkitehtuurin kolkkoutta ja 3) ns. muihin rakenteisiin (tässä lähinnä aidat, roskapöntöt) liittyvää epäsiisteyttä ja hoitamattomuutta.

Paljon myönteisiä kommentteja keränneet liikenne- ja pysäköintijärjestelyt ovat yhtä vahvasti esillä myös negatiivisissa kommentteissa. Molempia kritisoidaan huonosta suunnittelusta, jonka seurauksena koetaan syntyvän vaaratilanteita ja lopullisena seurauksena on erityisesti lasten turvallisuuden arvon heikkeneminen.

Toinen negatiivisten arvioiden kohteena oleva kokonaisuus on ns. muut rakenteet, jolla tarkoitetaan tässä yhteydessä joko päiväkodin huonokuntoista aitaa tai roskapönttöjen puutetta. Nämä molemmat koetaan epäsiisteiksi ja hoitamattomaksi. Myös tässä yhteydessä seuraukset hajoavat niin voimakkaasti, ettei seurauksia näy arvoketjussa. Tarkemman tarkastelun perusteella epäsiisteys ja hoitamattomuus ovat merkittäviä puutteita sen vuoksi, että ne viestivät piittaamattomuudesta, luovat negatiivista mielikuvaa alueesta tai sen asukkaista.

Irralliset, lyhyet ketjut: ei esteettinen > esteettisyys sekä ei viihdy > viihtyisyys sisältävät tässä lähinnä kielteiset kolkkoa arkkitehtuuria moittivat kommentit. Kolikko arkkitehtuuri ei näy arvokartalla, koska Kartanonkosken aineistossa nämä kommentit on koodattu lähinnä koodiluokkaan Cp1_Ei esteettinen, toisin kuin Leppävaarassa, jossa käytettiin koodiluokkaa ”Aa20_Kolkko”. Kielteisten kommenttien tarkemmissa kuvauksissa, kohdassa arkkitehtuuri voimme kuitenkin nähdä, että 8–9 vastaajaa toi asian esille. Myönteisiä kommentteja arkkitehtuurista esitti 13 vastaajaa. Nämä olivat osittain samoja henkilöitä.

Vaikka valitulla cut-off-tasolla arvokartalle ei nouse muita ketjuja, voidaan tarkemmalla tarkastelulla esiin nostaa vielä joitakin erillisiä havaintoja. Esimerkiksi ensimmäisessä arviointipaikassa hyvin yleinen kielteinen arvoketju, jossa tiivis rakentaminen tuo naapurit liian lähelle ja haittaa yksityisyyden arvoa, on mukana myös toisessa arviointipaikassa, tosin vähemmän.

Kielteisten kommenttien arvokartasta näkyy, että kielteisiä arvoketjuja muodostuu vähemmän kuin myönteisiä ja että ne ovat yksipuolisempia. Tämä viittaa siihen, että myönteiset piirteet olivat vastaajille kielteisiä merkityksellisempiä.

Kielteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Toisen arviointipaikan kielteiset kommentit on esitetty seuraavassa, osin arvokartasta riippumattomasti teemoittain ryhmitellen.

Liikennejärjestelyt

Liikennejärjestelyjä moitittiin hidasteiden puuttumisesta, huonosta näkyvyydestä sekä siitä, että paikassa oli liikaa autoja ja liikennettä. Arvostelun syyt liittyivät ennen kaikkea liikenneturvallisuuteen.

Vilkas liikenne

- ✓ Autot ovat kadulla, tekevät siitä ahtaan ja vähentävät viihtyisyyttä. Jos autoa käyttää kadulla pitkään, niin tulee pakokaasuja. Kun lapsia ajattelee, niin on aina trafiikkia, kun autot ovat ihmisten seassa. Turvallisuusasia. Ahtaus ei lisää ympäristön rentoisuutta, miellän sen kovaksi arvoksi. Kun ei pysty rentoutumaan, elämästä nauttii vähemmän. Jos ei kotiympäristössäkään pysty nauttimaan elämästä, voi tulla ongelmia henkiselle puolelle, kun missään ei pysty nauttimaan ja rentoutumaan. Pakokaasut ovat pidemmän päälle terveydelle vähemmän miellyttäviä. Ja tietysti iänikuiset kasvihuonepäästöt. Pakokaasut eivät ole missään hyvästä. Eihän se sitä poista, jos autot piilotetaan talojen taakse, se vaan on niin näkösällä tässä. Kasvihuonepäästöt tms. ei ole henkilökohtaisesti kuitenkaan sydämenasia, en ole kiihkoaktivisti tässä asiassa. (303 M)
- ✓ Suhteellisen paljon on lapsia ja kulkevat siinä itsekseenkin. Siinä on aamuisin ja iltapäivisin aika voimakasta liikennettä päiväkodille. Se on turvallisuusriski, kun lapset eivät välttämättä osaa katsoa vielä liikennettä kumpaankin suuntaan ja arvioida autojen nopeuksia oikein. Jos ajavat kovin kovaa, siitä aiheutuu myös aika paljon melua. Pakoputken ääni kuuluu korkeiden kerrostalojen seinistä. Se vaan ei ole kovin miellyttävää ja mukavaa ylipäätään, ei ole muuta haittaa. (305 N)
- ✓ Autot hallitsevat kokonaisuutta. Ei ole onnistunut ratkaisu, ahdas. Vaikeuttaa pyöräilyä. Turvallisuuskysymys. (321 M)

Liian suuret ajonopeudet

- ✓ Autot ajaa nopeasti pienessä liikenneympyrässä. Vaarallinen tien ylitys lasten kanssa. Ei voi päästää lapsia ominpäin. Lasten turvallisuuden kannalta huono. (319 N)
- ✓ Liikenneympyrä sekä Herttuantien ja Illenpihan risteys suoja- ja huolimatta VAARALLINEN. Autot ajavat ylinopeutta. Illenpihalle pitäisi saada hidastusesteet! Pihakadulla pitäisi olla hiljainen liikenne, ajetaan kovempaa. Lapset joutuu olemaan varovaisia, ei tiedä kuinka lujaa autot ajaa. Turvallisuuden lisäksi meluhaitta. Osa talojen ikkunoista suoraan kadulle, melu kantautuu sisälle. Ei mukavaa, jos kuuluu koko ajan auton pärinää. Ei jaksaa kuunnella. Jos hemmot menee, niin joutuu muuttamaan pois. (303 M)

Huono näkyvyys

- ✓ Näkyvyys paikka paikoin huono, auto voi tulla yllättäen pihalta tielle. Vaarallista lapsille. Peili olisi oltava. Piha on aika sumpussa ja päiväkotikiikuri on heti vieressä. Kuljetaan siitä joka päivä, niin huomaa, että autokatos on hyvin pimeä. Autoilijasta riippuen voi tulla hyvinkin kovaa. Autoilija ei näe katoksen taakse mitään, varsinkin jos siellä on lapsi. Tässä pitäisi olla peili, että jalankulkija / pyöräilijä näkee, tuleeko sisäpihalta autoa ja samoin autoilija.

Turvaton sekä lapsille että aikuisille. Autoilija ei vaan välttämättä näe, tosin nopeuden täytyy olla sen mukainen. Selkeä vaaranpaikka. (302 M)

- ✓ Illepihan ajoväylä vaarallinen, pimeä. Taloyhtiön parkkiksen autokatos. Kulma on pimeä ja vaarallinen. Jos auto tulee nopeasti, fillarilla tulee helposti eteen, jos ei ole valpas. Vaarallinen, koska on huono näkyvyys parkkialueelle, kun parkkikatos on niin lähellä kevyenliikenteen väylää. Pitäisi olla enemmän tilaa että ehtisi nähdä. Täällä on muutama muukin paikka, mikä yllättää aika herkästi; pyörätie on liian lähellä ajoväylää. (313 M)

Pysäköintijärjestelyt

Autojen pysäköintijärjestelyitä moitittiin pysäköintipaikkojen vähäisyyttä, mikä hankaloitti käytännön asumista. Lisäksi vieraspaikkojen vähäisyys häiritsi sosiaalista toimintaa. Toisaalta pysäköintialueen keskeistä sijoittumista pidettiin huonona esteettisistä syistä.

Pysäköintipaikkojen puute

- ✓ Kapeat tiet, ahtauden tuntu. Ei ole parkkipaikkoja, vieraat eivät saa autoa parkkiin. Vähän parkkipaikkoja, varsinkin vieraspaikkoja. Kun tulee vieraita, on vaikeaa, kun ne ei saa autoa mihinkään laitettua. (306 N)
- ✓ Parkkipaikkojen vähäisyys. Vieraat ei löydä paikkaa tullessaan kylään. Hankalaa käytännön asumisen kannalta. (322 N)
- ✓ Tässä on vieraspaikkoja tosi huonosti. Kun ystävä tulee kylään, vaikea saada autolle paikkaa. Tehokas tilankäyttö on pudottanut vieraspaikkojen määrää. Vieraat eivät tule enää kylään, se olisi hirveen huono asia. Kun ei ole laillisia vieraspaikkoja, autoja on siellä sun täällä, kun ne on johonkin laitettava. Hyvässä lykyssä parkkeerataan autoja niin, että se vaikeuttaa liikkumista jalkakäytävällä, suojatiellä ja piholla. Tärkeää, että on helppo liikkua, luo viihtyisyyttä ympäristöön ja myös turvallisuutta. Kun vieraat eivät tulisi kylään, sosiaaliset kanssakäymiset vähenisi. (303 M)
- ✓ Autoja pysäköidään väärin Herttuantie 1:n talon kulmalle. Kulkeminen autolla vaikeutuu kun autot parkkeerattu sikin sokin. Ei ole tarpeeksi parkkipaikkoja autolle. Pahimmillaan oma autopaikka on varattu, tai omalla autolla ei pääse kulkemaan kunnolla, joutuu puikkelehtimaan. (303 M)
- ✓ Parkkipaikkoja on Illepihan tuntumassa aivan liian vähän. Tämä on todellinen ongelma! Lisäksi läheisen koulun piha muutettiin pysäköintikieltoalueeksi ja olemme toisen auton kanssa vieraspaikkojen varassa. Näitäkin on alueella vain rajallinen määrä. Tämä on riittävä syy muuttaa pois alueelta! (Jumbolle asti emme autoa vie ja nekin paikat ovat nykyään 4h paikkoja.) Tästä on taisteltu pitkään, meillä on kaksi autoa ja yksi parkkipaikka. Vierasparkkeja on tosi vähän, auton joutuu ajamaan välillä hirveen kauas, etsimään ja hakemaan. Nyt kun koulun pihalta vietiin parkkipaikat, on tosi vaikea löytää. Soitettu Vantaan kaupungille ja kysely, että mitä tehdä, kun paikkoja ei vaan välillä ole. Ei ole ratkaisu ajaa autoa Jumboon, nykyään vielä neljän tunnin paikoille, ei voi viedä, kun on rajoitus. Matkaa tulee Jumboon vähän päälle kilometri. Myös turvallisuuskysymys; voi viedä johonkin Plantagenin pihalle, mutta itse en uskaltaisi edes viedä sinne välttämättä joka yö. Pelkään ilkeävaltaa. Onneksi useimmiten on jostakin aina se yksi satunnainen paikka löytynyt. Talvella oli aurattu parkkipaikkoja umpeen, häviää aina muutama paikka. Hermo menee, kun tulee töistä illalla ja joutuu Koskella etsimään 20 min parkkipaikkaa. Joutuu kantamaan kantamuksia pitkän matkan, menee aikaa ja hermot. Olisi ymmärrettävää jos asuisi kaupungin keskustassa joutuu etsimään parkkipaikkoja, mutta ei täällä. Aiheuttaa niin paljon vaivaa, että ollaan viety Vantaan kaupungille asti. On syy muuttaa pois, jos yleisiä paikkoja karsitaan, ja jos joutuu jättämään sakkopaikalle ja saa sakot, niin on se. Jos on useampi syy, jos asunto esim. käy edes pikkusen pieneksi ja ei parkkipaikkaa löydy, niin ollaan valmiita etsimään jotain muuta. Varsinkin alussa kun koulun piha suljettiin, kiehahhti pitkäksi aikaa, mutta kun on eletty vähän aikaa, niin onneksi on sattunut paikkoja löytymään, että on saanut kohtuullisen matkan päähän Kartanonkosken alueelle parkkiin. Vaikuttaa kyllä elämänlaatuun. (309 N)

5. Kartanonkoski – Paikka 2: Illenpihan ja Herttuantien risteys

Huono sijoittelu

- ✓ Autopaikat aika keskeisellä paikalla. Vähentää viihtyisyyttä. Esteettisyys tärkeää. (316 M)
- ✓ Parkkialue vie kohtuuttomasti tilaa. Ei anna lisäarvoa maisemalle. Avara tila. Huonoiden suunniteltu kohta. Autot erottuvat maisemasta enemmän kun ne on tuolla tavalla keskitetty. Ei ole mikään kaunistus. (323 N)
- ✓ Enemmän häiritsee autotallien sijainti. Töherrykset voi aina maalata päälle, mutta kun sitäkään ei tehdä, niin se on se toinen asia, mikä ärsyttää. Vaan ärsyttää ohi kulkiessa, kun kaikki muu on kaunista ja yhtäkkiä on autotallit. Epäesteettistä. Näkisin tässä mieluummin jonkun talon. Tai talon asukkaat näkisivät kauniin puistikon, nyt on autotallit edessä. (310 N)

Muut rakenteet – kunnossapidon puute

Muista rakenteista mainittiin erityisesti päiväkodin aita, jota pidettiin huonokuntoisena. Muita huonokuntoisia rakenteita olivat autokatos, parkkipaikan aita sekä katuvalot. Huonokuntoisuuden katsottiin kertovan välinpitämättömyydestä ja huonontavan mielikuvaa alueesta. Lisäksi roskapönttöjen puutteen jonka koettiin lisäävän roskaisuutta. Viihtyisyyden lisäksi myös turvallisuuden tunne väheni vastaajien mielestä huonokuntoisten rakenteiden ja roskaisuuden takia.

Huonokuntoinen aita

- ✓ Puiston aita liian karu verrattuna ympäristöön. Ränsistynyt, huonossa kunnossa. Ei sovi ympäristöön. Esteettinen juttu. (320 M)
- ✓ Illenpihan päiväkodin aita ja etenkin portit huonossa kunnossa ja kulahtaneita. Tarvittaisiin uutta maalia kipeästi. Vaikuttaa nuhjuiselta. Tuntuu siltä, että alueesta ei välitetä, vaan se laiminlyödään. Kun näyttää tuolta, alkaa ihmettelemään, että kenenköhän vastuulla on hoitaa. Tulee tunne, että jotakin pitäisi tehdä. Toivoisi, että joku puuttuisi asiaan. Itse puuttuisi mielellään! (308 N)
- ✓ Leikkikoulun aita ränsistynyt jo nyt vaikka on näin uusi alue, niin silti jo tuossa kunnossa. Viestii välinpitämättömyyttä. Tulee tunne, että seuraava vaihe tästä on se, että aletaan potkimaan. Jos alue on uutta ja hyvin hoidettua, niin ihmiset arvostaa ja pitää huolta. Jos sen sijaan on huonokuntoista, ihmisistä tulee välinpitämättömiä ja ne alkaa käyttäytyä sen mukaisesti. Tällöin koko paikka helposti römpsähtää. (324 N)
- ✓ Autokatokset rumia ja töhrittyjä. Ikävää kun sotketaan. Myös päiväkodin piha-aita on ränsistynyt. Kun on sotkuja näkyvissä niin se houkuttelee lisää sotkemaan. Aiheuttaa etukäteispelkoa, että tulevaisuudessa alettaisiin sotkemaan lisää. Mitä sitten kun alueen pienet lapset kasvavat isoiksi, tuleeko silloin nuorisongelma? Kaipaa siisteyttä. (307 M)

Muut huonokuntoiset rakenteet

- ✓ Yksi kaatunut katulamppu, toinen ihan vinossa, liikennemerkki ja puiden tukiristikot vinossa. Antaa asuinalueesta hoitamattoman kuvan, pitäisi olla kunnossa. Huonontaa mielikuvaa. Esteettinen haitta. (326 N)
- ✓ Töherrykset olivat autotallien seinissä. On näitä puolikaarevia taloja.. ja sitten yhdessä nurkassa onkin autotalleja. Siinä on tapahtunut jokin ajatuksellinen lipsahdus, tuntuu pöhköltä. Häiritsee, kun ovat huonossa kunnossa. Puomi on monesta kohtaa rikki ja ei ole tehty yhtikäs mitään. (310 N)
- ✓ Parkkipaikan puuaita ollut rikki pitkää. Liittyy siihen epäesteettisyyteen. Ja siihen, ettei tehdä mitään. Puuaita ei ole mennyt rikki nyt, vaan on ollut jo parin vuoden ajan. Leviää entisestään, sitten alkaa tulla töherryksiä. Välinpitämättömyyttä. Siisteys on sen verran tärkeä asia, että ärsyttää koirankakat tai muuta heitetään kadulle, kun siellä on kuitenkin

roskiksia. Vähän kasvatuksellinenkin kysymys. Jos joku ei sano jollekin nuorelle, niin yhteisö huolehtisi. Ei siedetä sitä, että jos tulee jotain suttausta seinään, että aikuiset ottavat vastuun tai huoltoyhtiö ja korjaavat. Joku viesti, että kun välitetään asuinympäristöstä, niin välitetään toisista. Sellaista yhteisöllisyyden vastuuta. Epäsiisteys madaltaa yhteisöllisyydentunnetta, että tällaisiako ihmisiä täällä asuu, mitään ei välitä. (310 N)

Roskapöntöt puuttuvat

- ✓ Voisi olla roskis jossain. Ei menisi roskia maahan. Se rumentaa ympäristöä. Näyttää halvalta, alueen arvo laskee. Tuo turvattomuutta. (314 N)
- ✓ Suhteessa muihin arviointipaikkoihin oli aika paljon roskia. Usein tarkoittaa sitä, että roskiksia on liian vähän. Kaupunkimainen ympäristö antaa ihmisille enemmän luvan heittää se roska siihen maahan, kun puistomaisessa ympäristössä roskaamista enemmän karsastetaan ja halutaan etsiä roskis. Tuollaisessa ympäristössä henkisesti helpompi heittää. Tietyntylaiset asuinalueet ja kaupunginosat, mitä epäsiistimpi paikka, sitä enemmän se tuo mukanaan lieveilmiöitä. Epäsiistiin asuinympäristöön määrätynlaiset ihmiset kerääntyvät, laitapuolen kulkijat (nyt ei puhuta Kartanonkoskesta). Tuollaisissa paikoissa siisteydellä ja valaistuksella on suuri merkitys. Yritän muuttaa nopeasti paikasta pois, jos on laitapuolen kulkijoita, en usko, että asuisin. Roskaisuuden lisäksi madaltaa turvallisuudentunnetta. Kaupunkimaisuus, liittääkö aina roskaisuuteen: kaupunkiympäristö tuo enemmän ihmisiä, ja tietysti enemmän roskaa, kaikkea on sitten enemmän. (303 M)

Arkkitehtuuri yleisesti

Paikan arkkitehtuuri koettiin huonoksi sen synnyttämän kolkouden ja varjoisuuteen vuoksi. Syynä olivat vastaajien mielestä kerrostalot, joiden vuoksi paikan muun muassa todettiin muistuttavan liikaa kaupungin keskustaa. Nämä ominaisuudet saavat psykologisia seurauksia kuten ei viihdy, ei esteettinen jotka estävät esteettisyyden ja viihtyisyyden arvojen toteutumisen. Paikkaa pidettiin jopa Kartanonkosken rumimpana kolkkana.

Ankeus, varjoisuus

- ✓ Kohdan 2 näkymä ankea ja kolkko, johtuu pitkistä, suorista, tiiviisti rakennetuista kerrostaloista. Negatiivista arkkitehtuurissa on korkeat talot, varjoisuus, ankeus, epäonnistuneet rappaukset, tehty huolimattomasti, ei tarkoituksellisesti. Tässä ei haluaisi asua. Saa aikaan sen, että kohdasta haluaa kävellä nopeasti ohi. Taloista on näkymä toiseen kerrostaloon. Ei ole vihreää, vain parkkipaikkoja, ei juuri muuta. (307 M)
- ✓ Illenpiha-katu ankea ja huonossa kunnossa. Taloissa ei ole parvekkeita, pelkkää kiviseinää. Ei istutuksia, pelkät betoniset parkkipaikat. Tulee huonolle tuulelle, ei halua kulkea tuota kautta, vaan mieluummin kiertää muualta. Ei miellytä silmää. (308 N)
- ✓ Vain kerrostaloja. Ei haluaisi asua täällä kerrostalossa. Kerrostalossa asuminen ei sovi tänne, se sopii kantakaupunkiin. (322 N)
- ✓ Tavanomaista kerrostaloarkkitehtuuria. Parvekkeet ovat pieniä, eivät isoja, avaria tai lasisia. Uusvanha tyyli ei pure tässä kerrostalojen kohdalla oikein hyvin. Maatason kerroksissa ei ole liikkeitä, eikä eloa. Kaipaa hyvää suunnittelua. (323 M)
- ✓ Korkeat talot tekevät paikan varjoisaksi. Kesällä ei haittaa, mutta talvella on aika viileää. Talot peittävät koko pienen kulman varjollaan. aurinko ei pääse porottamaan. Olisi mukavampi kulkea, kun olisi lämpimämpi. Kuljen siitä monta kertaa päivässä. Korkeat talot tekevät alueesta tuulitunnelin. (305 N)
- ✓ Kartanonkosken rumin kolkka. Se on liian betonimainen ja talot ovat liian isoja. Ei lainkaan idyllinen paikka. Muuten on yksittäisiä kerrostaloja, jotka ovat kivasti vinkkelissä

5. Kartanonkoski – Paikka 2: Illenpihan ja Herttuantien risteys

tai muuten vähän erikoisesti sijoitettu. Tämä on pitkä betonimainen, vähän kuilu. Kun puut eivät ole kasvaneet, niin ei ole vehreyttä niin paljon. Vähän pimeäkin kohta, johon tulee paljon varjoja. Ei ole ollenkaan niin kaunis kuin muu Kartanonkoski. Rumuus tulee betonimaisuudesta ja koosta. Jos talosta olisi tehnyt kaksiosaisen, ettei olisi ollut noin pitkä, että olisi päässyt kulkemaan välistä, olisi vähän helpottanut. On hyvin lähiömäinen talo. Ei vaikuta paikassa olemiseen, kun itse asuu tässä talossa, ei tarvitse katsoa sitä omasta ikkunasta, vaan näkee kivempaan paikkaan. On vaan visuaalinen juttu. (309 N)

Talojen ankea väritys

- ✓ Vihreä julkisivu on liian tumma. Ei istu, ei sovellu, ei ole luontevan näköinen. Esteettinen haitta. (320 M)
- ✓ Harmahtava väritys. Oli vähän enemmän suoria perustaloja, ja väritys oli vähän kolkkoa verrattuna edelliseen paikkaan. En välttämättä juuri näissä taloissa haluaisi asua, vaikka tietenkin riippuu siitä millainen asunto on sisältä. Talojen muodoista ja väreistä: Ensimmäinen kuva jonka näki nykyisestä asunnostaan, näkyi ulko-oven pyöreä ikkuna, innostui siitä ja mainostettiin sinisenä talona, jonkun värisenä. Oli katsonut asuinalueita pitkän aikaa ja nähnyt kuvia värikkäistä, vähän vanhanaikaisista erimallisista taloista. Sai tulemaan alueelle. Tietenkin asunnon koko ja pohja vaikuttivat paljon. Mitä oli nähnyt kuvia, millainen asuinympäristö ja millaisen kuvan sai asunnosta - herätti kiinnostuksen. (315 N)

Näkymä ikkunoista

Näkymää arviointipaikalla sijaitsevien talojen ikkunoista pidettiin ikävänä ja ankeana, koska ikkunoista näkyi pysäköityjä autoja ja vastakkainen asuintalo.

- ✓ Ikävät näkymät ikkunoista. Kapeat jalkakäytävät ja ikkunat vastakkain. Tulee mieleen Helsingin keskustan kadut: levotonta, ahdasta. Naapurit liian lähellä, ei yksityisyyttä. (311 M)
- ✓ Asuntojen ikkunoista näkyy autoja, joistain molemmin puolin. Huonosti suunniteltu, ei ole kiva katsella. Ei esteettistä. Autoista tulee mielikuva turvattomuudesta, lasten kannalta. (314 N)

Pienet parvekkeet

- ✓ Talojen parvekkeet pieniä, ei näkösuojaa. Eivät ole oikein käyttökelpoisia. Itsellä häiritsee kun kävelee ohi. Pitää varoa, ettei katsele. Kiusallista. Yksityisyys kärsii. (321 M)
- ✓ Parvekkeet pieniä. Voisi enemmän hyödyntää, jos olisivat isompia. Nämä vain tuuletusparvekkeita. Etenkin kesällä voisi nauttia ulkona olosta jos parvekkeet olisivat suurempia. (325 N)

Aluesuunnittelu

Tiivis rakentaminen, toisin sanoen rakennusten läheisyys toisiinsa mainittiin jälleen myös kielteisenä ominaisuutena, jonka koska koettiin vähentävän viihtyisyyttä ja avaruuden tuntua. Kulkuväylät ikkunoiden alla puolestaan koettiin kielteisiksi, koska se mahdollisesti näkyvyyden sisälle asuntoihin ja haittasi yksityisyyden kokemista. Paitsi että oma yksityisyys oli tärkeää, vastaajista oli kiusallista nähdä toisten koteihin ohi kulkiessaan.

Talot liian lähellä toisiaan

- ✓ Talot ovat lähellä toisiaan. Ei jää riittävästi tilaa. Kaipaa avaruuden tuntua. (306 N)
- ✓ Kyllä tiivis rakentaminen tunnepuolella on negatiivinen, kun on ympätty niin paljon pieneen tilaan. Järkipuolella järkevää, mutta. Tiiviyys vähentää viihtyisyyttä. Tykkään enemmän puistomaisuudesta, joksi Kartanonkoskea mainostetaan. Tämä kohta aluetta oli jotain ihan muuta kuin puistomaista. Ei paljon vihreätä näkynyt. Oli tyyppillinen kaupungin kadunpätkä. Vihreys ja puistomaisuus olisivat tuoneet minulle viihtyisyyttä. Ilman talojen värileikkelyä se olisi ollut aika ankeakin paikka, periaatteessa pelkkää kiveä. Kun vaan kiveä, niin siinä ympäristössä ei ole hirveästi lapsille virikkeitä (ei itseen vaikuta, mutta sellaiselle, jolla on pieniä lapsia, helpottaisi, kun ei tarvitsisi kauas lähteä). Ymmärsin ettei kenelläkään oikein ole pihvoja, tulee vähän sellainen nukkumalähiö-tunne. Ei ole vapaa-ajan aktiviteetteja ja luontoa siinä lähellä. Piha ja luonto edistäisivät aktiivisuutta. Varmaan auttaisi siihenkin, että naapurit olisivat enemmän toistensa kanssa tekemisissä, kun pihalla tavattaisiin. Nyt ei ole sellaista, millä asukkaat kerätään yhteen ja tapaisivat toisiaan. (304 M)

Julkisen tilan läheisyys

- ✓ Alakerran asuntoihin näkyy helposti sisään. Kulkutiet ovat suoraan ikkunan alla. Jalankulku on epämiellyttävää, epäkohteliasta, menee henkilökohtaiselle alueelle. Ei itse haluaisi asua tässä, ei yksityisyyttä. (314 N)

Puisto ja istutukset

Istutukset saivat moitteita epäsiisteydestä ja hoitamattomuudesta. Lisäksi istutuksia ja niiden mukanaan tuomaa vehreyttä oli vastaajien mielestä liian vähän, osin alueen nuoruudesta johtuen. Sekä huonokuntoisuudesta että kasvillisuuden vähäisyydestä aiheutui paitsi esteettinen haitta myös viihtyisyyden vähenemistä.

Vehreyden puute

- ✓ Voisi olla kasveja enemmän. Peittäisi autoja ja lisäisi sitä kautta viihtyisyyttä. (314 N)
- ✓ Vehreyttä saisi olla enemmän. Nyt betoninen, kolkko. Pistää silmään, olisi kivemman näköinen. Luonnonmukaisempi. (320 M)
- ✓ Istutusten vähyyys ja puuttomuus alueella yleensä. Vehreyden puute. Epäviihtyisää. (308 N)
- ✓ Vähän istutuksia verrattuna siihen kuinka paljon istutuksia on muualla alueella. Istutukset tuovat vehreyttä ja väljyyttä koko alueeseen. Istutukset tekevät myös kylmäisen tunnelman, ei niin tiiviisti rakennettua. Istutuksista saa luontoelämyksen. (322 N)
- ✓ Reippaasti enemmän asfalttia kuin edellisessä arviointipaikassa. Ristiriitainen asia, kyllä sitä tarviikin, jos on autoja, muuten olisi hirveä pölykenttä. (315 N)
- ✓ Paikassa on huonoa ehkä se, että alue on nuori. Ympäriille toivoisi lisää asutusta ja palveluita. Vielä vähän tehdyn näköinen, teennäinen, ei luonnollinen. Luonnollisuus tärkeää. (317 N)

Huonosti hoidetut istutukset

- ✓ Liikenneympyrä kasvaa valtoimenaan rikkakasvia. Epäsiistin ja hoitamattoman näköinen. Poikkeaa muista. (326 N)
- ✓ Rikkaruohoja viheralueilla ja liikenneympyröissä. Viheralueet on hienosti tehty ja suurimmassa osassa hyvin hoidettuja, mutta nämä hoitamattomia. Ne ovat uusia istutusalueita, jossa on multaa, mutta ei ole istutettu mitään kasveja ja nyt on alkanut sitten joukossa kasvamaan vähän sitä sun tätä. Jos jatkuu tällä tavalla, niin pian niissä alkaa kunnolla kaikki rehottamaan. Hoidetuista alueita tulee positiivinen tunne, mutta tällaisesta hoitamattomasta tulee negatiivinen olo. Ajattelee, että pahus. Aiheuttaa mielipahaa. Tulee särö maisemaan. (324 N)

Myrkylliset istutukset

- ✓ Pyykkitelineen luona kuusama, joka on myrkyllinen. Pyykkiteline aivan kadunvarressa. Omat lapset on syönyt kaikkea puita ja lehtiä. Se yllätti, että on istutettu myrkyllisiä kasveja. Lasten turvallisuuden takia. Tuntuu omituiselta, yllättävältä päätökseltä. Ei paras paikka kadunvarsi kuivatella pyykkejä. Keskenmällä piha-alueetta olisi parempi, käytännöllisempi sijainti, eikä tarvisi autojen vieressä niitä tuuletella.

Palvelujen puute ja häiriöt ym.

Yksittäisissä kommentteissa moitittiin nuorison aiheuttamia häiriöitä sekä palveluja, kuten lähikaupan puutetta ja liian vähäisiä päiväkotipaikkoja.

- ✓ Ei ole palveluita. Se vaikeuttaa kaupassa käyntiä, kun kauppa on automatkan päässä. Sitä paitsi isossa kaupassa on paljon kävelyä. Siinä on tunnelmaero pikkukauppojen ja isojen välillä. Ei ole yhtä viihtyisä. (318 N)
- ✓ Alueella liian vähän päiväkotipaikkoja. Naapurit ovat niin puhuneet. Aika ikävää, jos alueen uusien asukkaiden lapset ei mahdu alueelle hoitoon vaan joutuu kuskaan muualle. (323 M)
- ✓ Herttuantien nuorisotalon reunusta varsinkin SIVOTON. Tupakantumppeja, lasinsiruja, kaljapulloja, koirankakkoja. Vaaraksi pikkulapsille. Pikkulapset joutuu olemaan varuillaan. Itsekin, ja pyöräilijät, ettei mene sirut pyörän renkaisiin. Yleinen siisteys kärsii siitä, yleinen viihtyvyys. Nuorisotalo tuo alueelle rauhattomuutta. Nuorempi väki on silloin tällöin kovia juhlimaan. On kyllä alkuajoista rauhoittunut. elämänääniä enemmän kuin normaalisti. Yleisen viihtyvyyden takia olisi tärkeä, että olisi rauhallista. Tulee meluhaittoja, ja sotkuisuutta. Lasinsirpaleita ja pulloja löytyy sieltä sun täältä. (303 M)

Lisäksi vesiaihe, pihan yksityiskodot, ihmiset, eläimet ja yleinen epäsiisteys mainittiin kukin 1–2 kertaa kielteisenä ominaisuutena.

5.4 Paikka 3: Talojen sisäpiha / katualue (Herttuantien ja Hagelstamintien risteys)

Myös tätä arviointipaikkaa pidettiin arkkitehtonisesti kauniina ja hienona. Rakennusten yksityiskohdat, kuten harjakatot, ikkunat ja jopa huolitellut räystäät saivat kiitosta. Paikkaa hallitseva holvikaaren muotoinen sisäänajoaukko osoittautui hyvin tärkeäksi positiivisten mielikuvien luojaksi arviointipaikassa ja se mainittiin lähes yhtä usein kuin muut arkkitehtuurin liittyvät ominaisuudet yhteensä. Aukkoa pidettiin paitsi erikoisen ja miellyttävän näköisenä myös hyvänä maamerkinä, joka helpotti alueella suunnistamista. Kaariaukko myös sopi vastaajien mielestä Kartanonkosken tyyliin ja toi erään vastaajan sanoin paikkaan ”kartanonkoskimaista” idylliä ja tunnelmaa. Jälleen paikan omalaatuisuus ja erottautuminen muista asuinalueista tuli usein myönteisissä arvioissa. Tämän seurauksena uusi arvo, Persoonallisuus, muista erottautuminen, nousi tässä arviointipaikassa ensimmäistä kertaa mukaan myös arvokarttatarkasteluun. Muita arkkitehtuuriin ja kaariaukkoon yhdistyviä lopullisia arvoja ovat edellisten arviointipaikkojen tapaan esteettisyys sekä viihtyisyys.

Myös alueen yhtenäistä tyyliä pidettiin tärkeänä asuinpaikan valinnan kannalta. Yhtenäisellä tyylillä tarkoitettiin joko hyvin toisiinsa sopivia rakennuksia (julkisivumateriaalit, värit) tai yhtenäistä aluesuunnittelua kokonaisuudessaan. Yhtenäinen tyyli sai vastaajien mielissä erilaisia psykologisia seurauksia kuten esteettinen nautinto, idyllinen, kylmä tunnelma, viihtyy, kiinnostaa, miellyttää sekä elävöittää, on katseltavaa.

Arkkitehtuurin ja kaariaukon jälkeen kolmanneksi eniten keuhuttiin paikan liikennejärjestelyjä. Hyvillä liikennejärjestelyillä tarkoitettiin yleisimmin hidasteita, alhaisia ajonopeuksia ja kevyen liikenteen väylien riittävää erottumista ajoväylistä. Nämä myönteisinä pidetyt ominaisuudet mahdollistivat vaaratilanteiden välttämisen.

Tämä oli vastaajille tärkeää sekä yleisen että lasten turvallisuuden kannalta. Arvoketju on itsenäinen muista myönteisistä ominaisuuksista syntyvistä arvoketjuista.

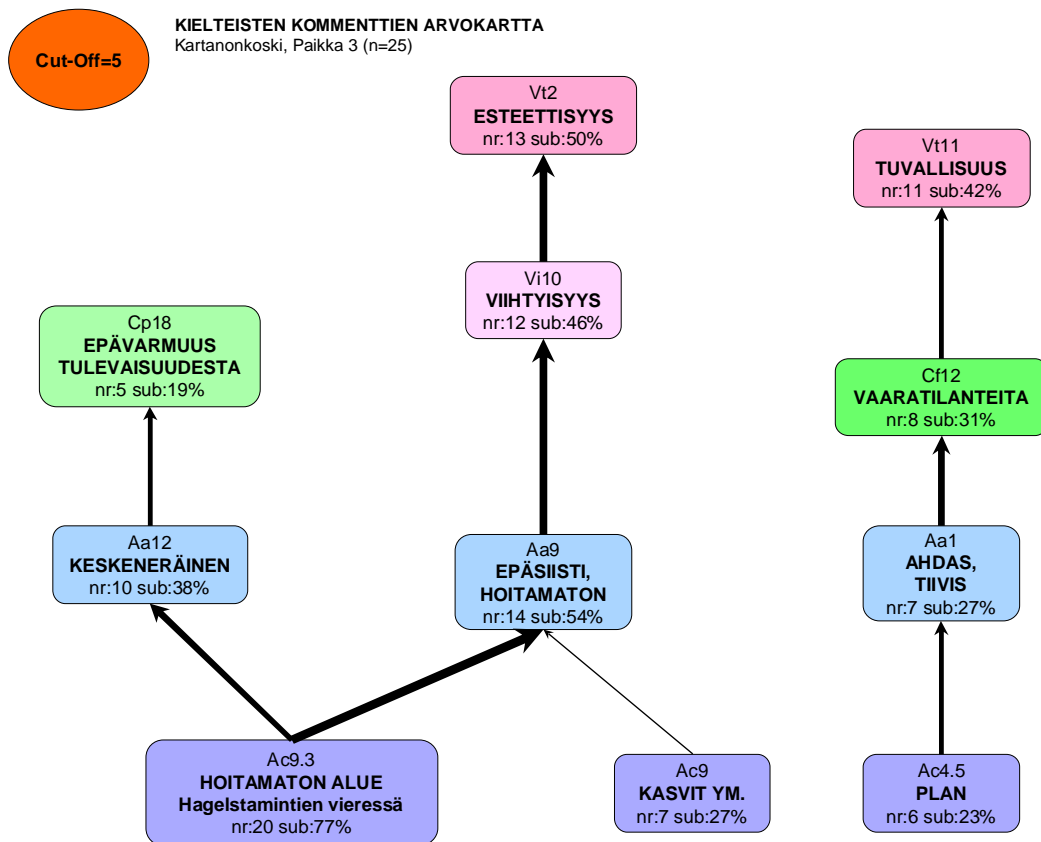
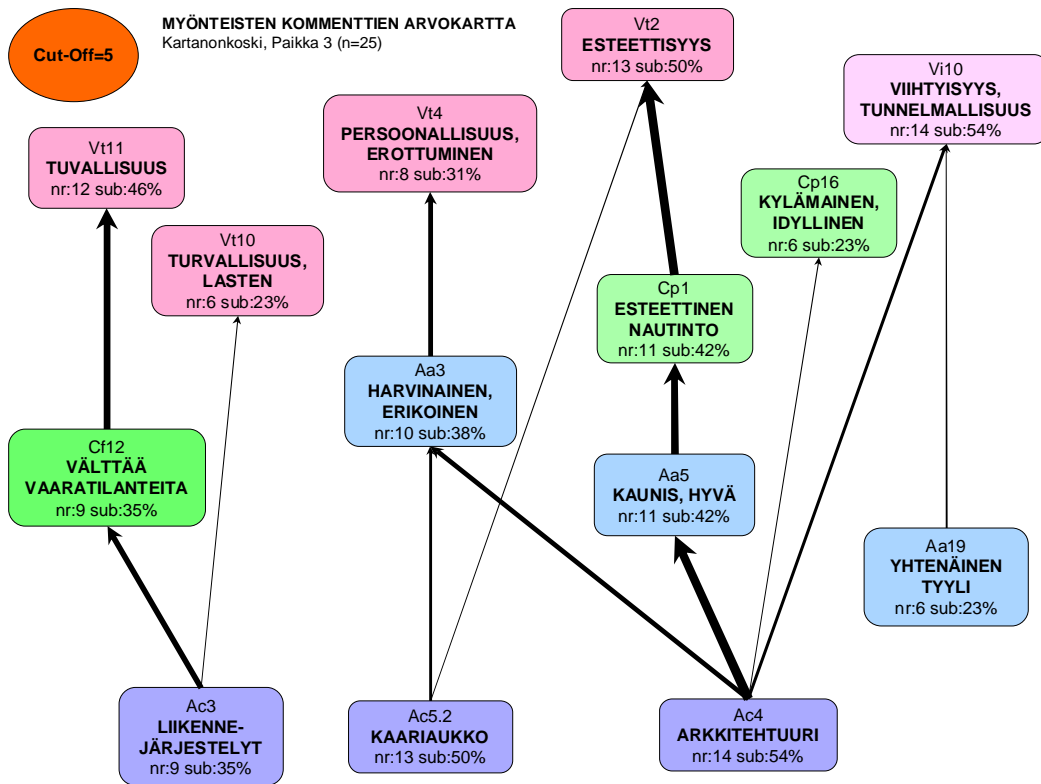
Vastaavasti kielteisissä arvioissa nousee esiin muista erillinen arvoketju, jossa tiiviistä ja ahtaasta rakentamisesta syntyvä huono aluesuunnittelu aiheuttaa liikenneturvallisuuden heikkenemistä. Tarkemmassa tarkastelussa käy ilmi, että tällä tarkoitetaan rakennusten sijoittelusta syntyviä ”kuolleita kulmia” ja huonoa näkyvyyttä. Samasta syystä myös paljon kehuttu kaariaukko sai moitteita liikenneturvallisuuden heikkenemisestä. Huonosta näkyvyydestä aiheutui vastaajien mukaan vaaratilanteita liikenteessä, joka luonnollisesti haittasi tärkeänä pidetyn turvallisuuden arvon toteutumista.

Lähes kaikki vastaajat mainitsivat kolmannen arviointipaikan tärkeimmäksi negatiiviseksi ominaisuudeksi Hagelstamintien viereisen nurmikaistaleen, joka on tällä hetkellä rakentamatonta aluetta. Alueen mieleen tuomat kielteiset ominaisuudet koskevat useimmiten joko keskeneräisyyttä tai epäsiisteyttä ja hoitamattomuutta. Lisäksi vastaajia harmitti, ettei hyvällä paikalla sijaitsevalla alueella ollut hyötykäyttöä. Aluetta ei sen epäsiisteyden takia voinut vastaajien mukaan käyttää juuri muuhun kuin koirien ulkoiluttamiseen. Selkeä seuraus keskeneräisyydelle oli puolestaan epävarmuus tulevaisuudesta: vastaajat eivät tieneet, mitä rakentamattomalle alueelle tulevaisuudessa tehdään, mikä tuntui aiheuttavaan ärsytystä ja mielipahaa. Arvokartassa tämä näkyy jatkuvuuden arvon heikentymisenä.

Useat vastaajista olivat sitä mieltä, etteivät Mamsellintiellä sijaitsevat puutalot olleet arkkitehtonisesti onnistuneista. Vastaajia häiritsi sekä puu julkisivumateriaalina että rakennusten parakkimaiseksi kuvattu muoto. Rakennusten todettiin rikkovan idyllin, eivätkä ne vastaajien mielestä tuntuneet sopivan muuhun Kartanonkoskeen. Toisaalta puutaloilla oli myös puolustajansa, joiden mielestä rakennukset olivat kauniita ja toivat alueelle puukaupunginosan idylliä ja ruotsalaista tyyliä.

Tässä paikassa myös kaupallisten palveluiden läheisyys sai muutamia kehuja. Palveluilla tarkoitettiin tällöin kauppakeskus Jumbossa sekä Tammistossa sijaitsevia palveluita ja läheisyydellä tarkoitettiin lähinnä lyhyitä automatkoja. Toiset vastaajat olisivat kuitenkin toivoneet pienempää päivittäistavara-kauppaa tai kivijalkakauppoja itse Kartanonkosken alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Molemmissa tapauksissa palveluiden läheisyyttä pidettiin tärkeänä ajan säästön kannalta.

Tässä arviointipaikassa huomionarvoista on tietyn ominaisuuden, rakentamattoman alueen, nouseminen erittäin voimakkaasti esiin negatiivisissa kommentteissa. Tämä saattaa osittain johtua siitä, että arviointilomakkeessa on valokuva juuri kyseisestä alueesta, mikä nostaa asian valmiiksi esiin. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että vastaajien mielissä ominaisuus on erittäin merkittävä kielteinen tekijä.

Kuva 24. Kartanonkosken arviointipaikan 3 arvokartat.

Myönteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Kolmannessa arviointipaikassa tyypillisimmät myönteiset kommentit käsittelivät 1) arkkitehtuuria, 2) kaariaukkoa ja 3) liikennejärjestelyjä. Paikkaa hallitseva holvikaaren muotoinen sisääntuloaukko tai portti oli keskeisin yksittäinen myönteisten kommenttien kohde. Kaariaukossa vastaajia miellytti ennen kaikkea sen omaleimaisuus ja esteettisyys.

Paikan arkkitehtuurin arvostamisessa oli keskeistä, että sen koettiin olevan erilainen ja muista poikkeava, vaihtelevaa, kaunista sekä tyyliään yhtenäistä. Yhtenäisestä tyylistä syntyneiksi seurauksiksi paljastuvat arvokartalla näkyvien esteettinen nautinnon ja idyllisen, kylämäisen tunnelman lisäksi viihtyminen, kiinnostavuus, miellyttävyys sekä elävöittävyys. Lisäksi huolitellun tuntuinen arkkitehtuuri tuntui viestivän paikan arvostuksesta ja siten luovan arvoa alueelle. Omaleimaiset yksityiskohdat ja tyyli palvelivat myös muista erottautumisen tavoitetta. Näitä tunnelmia luovista yksityiskohdista (yksittäisissä kommentteissa) mainittiin mm. rapatut pinnat, puiset rivitalot, huolella tehdyn näköiset yksityiskohdat, kuten räystäät ja parvekkeiden valurauta sekä värit ja muotojen vaihtelu.

Hyvillä liikennejärjestelyillä tarkoitettiin hidasteita, alhaisia ajonopeuksia ja kevyen liikenteen väylien riittävää erottumista ajoväylistä. Seurauksena oli vaaratilanteiden välttäminen ja arvona yleensäkin turvallisuus ja lasten turvallisuus.

Palveluja kommentoitiin niin harvoin, ettei teema tullut arvokartalle näkyviin. Tässä yhteydessä kaupallisten palveluiden läheisyys mainittiin muutaman kerran myönteisenä ominaisuutena. Palveluilla tarkoitettiin kauppakeskus Jumbossa sekä Tammistossa sijaitsevia palveluita ja läheisyydellä tarkoitettiin lähinnä lyhyitä automatkoja. Toiset vastaajat olisivat kuitenkin toivoneet pienempää päivittäistavarakauppaa tai kivijalkakauppoja itse Kartanonkosken alueelle tai sen välittömään läheisyyteen.

Myönteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Kolmanteen arviointipaikkaan liittyvät myönteiset kommentit on esitetty seuraavassa teemoittain ryhmitellen.

Arkkitehtuuri yleisesti

Erikoinen arkkitehtuuri

- ✓ Talot kivoja ja värikkäitä, ei liian korkeita. Värikkyyys piristää, tekee hyvän mielen. Rakennukset ovat suhteellisen matalia, eivät töröytä ympäristöstään, kun ympäröivä

- maastokin on tasaista. alueen ilme pysyy idyllisenä. Ei tule betonilähiömäinen tunnelma. Harjakatot on kivoja. Ilme mahdollisimman kaukana Merihaasta! (308 N)
- ✓ Kauniita, vähän erilaisia taloja (Mamsellin tiellä). Aukon ulkopuolella on vähän erilaisia taloja, nimenomaisesti rivitalot. Alue on yhtenäinen, vaikka onkin monimuotoinen rakentamiseltaan. Se on positiivista. Erilaisia värejä käytetty. Kun talot ovat erilaisia, niistä tulee persoonallisempia ja yksilöllisempiä. Miellyttää silmää. Kauniimpi ja elävämpi kokonaisuus. (322 N)
 - ✓ Edelleen alueen arkkitehtuuri on hienoa. Tällä alueella siirrytään kerrostaloalueelle enemmän täysin. Varsinkin tien vieressä (ei juurikaan eroa aiemmista) kerrostaloista on onnistuttu tekemään persoonallisia. Ei ole oikein lisättävää. Alue miellyttää silmää. Puiston vieressä olevat rivitalot on persoonallisempia ja yksityiskohtaisempia. Mutta edelleen ns. peruserrostaloistakin on saatu mukavanäköisiä. (302 M)
 - ✓ Talojen muoto ja väri vaihtelevat. Vaihtelevuus arkkitehtuurissa on tärkeää. Miellyttää paljon enemmän henkilökohtaisesti kuin Tammiston betonirakentaminen ja isot talot. Erilaisia muotoja ja useampi pieni talo enemmän kuin yksi iso. Vaihtelevuus miellyttää silmää ja asunnotkin ovat valoisampia, enemmän ikkunoita. Useampi pieni talo, niin saa helpommin läpätalohuoneiston ja ikkunat moneen suuntaan, kun isossa talossa, jos asuu keskellä. Kun on monipuolista, ihmisillä on enemmän valinnanvaraa asunnonvalinnassa. Visuaalisuus ja se, että ympäristö miellyttää silmää on kaikista tärkein juttu (vaihtelevuudessa). Arkkitehtuuri ja ympäristö ovat sopusoinnussa. Varsinkin, kun on paljon pieniä kaksikerroksisia lyhyitä rivareita, se, että ne näyttävät hyvältä, ja kaikissa on joku linkki (tässä punaiset katot), totta kai se näyttää hyvältä. Tulee kylmäinen fiilis noista puisista rivareista ja koko alueesta. Jotenkin kylä keskellä kaupunkia tuntuu miellyttävältä ja turvalliselta. Alue on rauhallinen, jotenkin sieltä huokuu turvallisuutta, tietysti kun on paljon lapsiperheitä, illalla on rauhallista. Tiedän kun olen asunut useamman vuoden, että on turvallista. Jostakin syystä talojen ulkonäkö ja muoto tekee turvallisen näköisen alueen. En osaa perustella tarkemmin. (309 N)

Kauniit, vaihtelevat, erikoiset yksityiskohdat

- ✓ Kauniita yksityiskohtia taloissa esim. ikkunat, parvekkeissa valurautamateriaali. Räystää tehty huolella. Esteettistä. Tietää tehneensä "järkivalinnan". Kaverin voi tehdä kateelliseksi. Jokainen haluaa olla erilainen. Lisää viihtyvyyttä. (314 N)
- ✓ Joka ovi on erinäköinen. Tuo persoonallisuutta. Huoliteltu tunnelma. Tykkää itse laittaa kotia. Esteettisyys on tärkeää. (319 N)
- ✓ Taloissa kauniita asioita ja yksityiskohtia, kuten ikkunat. Piristävä poikkeus. Vaikuttaa ympäristön kokemiseen. Esteettistä. (321 M)
- ✓ Kauniit talot. On erilaiset sisääntulot, kaariaukko. Talojen sisäpihojen sisääntuloaukot ovat persoonallisia. Ei samanlaista kuin kaikkialla muualla, omanlaatuistaan. Myös harjakatot on kivat. Tekevät maalaismaisen tunnelman. Rakennukset eivät ole tasakattobetonia. Tällaiset talot sopivat hyvin tähän maaseutumaiseen ympäristöön. (306 N)
- ✓ Arkkitehtuuri kaunista. Kaariaukko on mukava, sellaisia näkee harvoin ja siihen kiinnittää erityisesti huomiota. Pientaloalue on kiva, siellä on väriä ja laidasta laitaa kaikenlaista. Mustiinkin taloihin on nyt tottunut, näyttää jo kivoilta. Puupäälysteisyys yllätti, mutta yllätys ei ollut negatiivinen. Rapatut pinnat ovat kauniita. Ei ole yksioikoista. Arkkitehtuurilla on haettu jotakin erikoista. Luo positiivisuutta. On nähty kovasti vaivaa ja pyritty johonkin muihin kuin pelkkiin perusratkaisuihin, käytetty vaivaa ja rahaa. Muilla asuinalueilla kaikki talot näyttää samanlaisilta, siltä kuin niissä olisi käytetty ihan samoja piirustuksia ja niin varmaan onkin, kun on saatu tehtyä talot sillä tavalla halvemmalli. Täällä ei ole sellaista tunnetta. (307 M)
- ✓ Vähän erikoisemmat katulyhdyt. On mietitty aluetta, sopii alueelle. Miellyttää silmää. (319 N)

Monimuotoisuus

- ✓ Puutaloja, kivitaloja, erimallisia ja -kokoisia. Esteettisesti kiva, ettei ole tasaisen näköistä ympärillä. Kaikille, erilaisille perheille erilaisia asuntoja, ei vaan ok-taloja. Lisää alueen ihmisten erilaisuutta myös. Se tuo pienoiskuvan koko isommasta kuviosta. Tärkeää, että

5. Kartanonkoski – Paikka 3: Talojen sisäpiha

on lapsiperheitä ja muita. Erilaisten ihmisten kanssa näkeminen kuuluu työhönkin, että on heidän kanssaan tekemisissä. Eri-ikäiset ihmiset ja eri lähtökohdista – saa eri näkökulmia maailmaan. Lapsetkin näkee, ettei ole vaan yhdenlaista tapaa olla, vaan monipuolista elämää. (315 N)

Puiset rivitalot – puu ja värit

- ✓ Puiset rivitalot ovat kauniita. Puumateriaali on kaunis, ikkunanpokat. Vähän maalaistyylistä, ruotsalaista. Nimenomaan puumateriaali ja hyvät, vahvat värit, joilla on piristävä vaikutus. Näyttää viimeistellyltä, tulee yksityiskohdista. Maalaistyylistä tulee luonnonläheisyyttä. Haltialan kartanon läheisyys, siitä on haettu vähän tyyliä. Perinteiseen lähiörakentamiseen verrattuna, täällä on erittäin viihtyisän näköistä ja oloista. (309 N)
- ✓ Pientaloja, erivärisiä. Uusi alue, mutta jos vertaa Käpylään, niin on jotain samaa. Kaikki ei tarvi olla tiili- tai rapattuja taloja. Puuseinä tuo mielikuvaa Käpylästä. Viehättävän näköinen, vanhanoloinen vaikka on uusi. Luo tiettyä idylliä. Sellaista vanhaa, että ihmiset on asunut tosi kauan ja ne viihtyvät. Lehtijutuissa mainittu usein, että on omaleimainen mutta samalla vähän mitä joskus ennen on tehty. Tulee kodikas olo. Värit ovat kivoja, joitain värejä olisi voinut valita toisin (esim. musta). Esteettistä. (313 M)
- ✓ Puutalojen värit, yhtenäinen alue. Tässä kohdassa on ihan erilaista, mutta silti henki on sama, esim. harjakatot. Puujulkisivut hyvän näköisiä. Puu materiaalinakin toimii. Musta hyvä väri. (323 M)

Muut rakenteet - kaariaukko

Tavallisuudesta poikkeava

- ✓ Holvikaaren omalaatuinen arkkitehtuuri miellyttää. Hyvin toteutettu yhtenäinen linja, jossa oman tuntu. Esteettinen. (316 M)
- ✓ Kaariholvi mukava yksityiskohta. On näyty vaivaa. Tällaista ei ole muualla, erikoinen. Näyttää hyvältä. (307 M)
- ✓ Tunneli kaunis. Mielenkiintoinen elementti. Valo tulee jännästi läpi. Jos olisi vain talojen välinen rako, olisi ihan eri juttu, paljon tylsempi, nyt tämä houkuttelee kulkemaan. (324 N)
- ✓ Ajoholvi Herttuantielle on arkkitehtuurisesti aika harvinainen. Tuo kartanonkoskimaista tunnelmaa. Se oli paras ja miellyttävin muuten aika ankeassa paikassa. Voisi sanoa, että vain esteettinen juttu. Kartanonkoskimainen tunnelma: puistomaisuus, rauhallisuus, lapsiystävällisyys, palvelut lähellä. Tässä paikassa oli luonnonläheisyyttä, mutta ei tullut positiivisena esille. Kaikki harvinainen välttämättä ei ole positiivista, mutta holvi miellytti silmää. (304 M)

Kaunis

- ✓ Kaariaukko on hieno. Muutenkin kauniit talot, värisävyt sopivat toisiinsa. Inhimillistä suunnittelua. Estetiikka tärkeää. (317 N)
- ✓ Herttuantie sisäänajon "porttikongi" on kiva yksityiskohta. Huomaa, että on ollut enemmän yritystä alueen ilmeeseen. Se lisää viihtyisyyttä. (326 N)
- ✓ Kulkuaukko kiinnitti huomion jo silloin, kun tultiin katsomaan asuntoa ensimmäisen kerran. Se on hienossa paikassa. Yksi kiva, piristävä yksityiskohta. Kiva oivallus, että on tehty tuollainen juttu. Viihtyy paremmin, kun ympäristö on siisti ja virkistävän näköinen. Kun täällä on näitä mukavia värejäkin. Mukavampi katsella keltaista tai punaista kuin harmaata. Tulee positiivisempi mieli. Tykkää asua siellä missä asuu, tulee kodikas olo. Kotiutuminen tärkeää, että viihtyy siellä missä asuu, yksi edellytys sille, että elämä on mukavaa. Ei tarvitse pohtia negatiivisia asioita siitä, että haluaa pois. Tänne on mukava tulla töistä, ympäristössä on mukava kävellä. Haluaa asua täällä edelleen eikä tarvitse miettiä muuttoa. (302 M)

- ✓ Kaariajoaukko mukava yksityiskohta. Kaariaukko, kaarevat sillat jne. yhtenäistää alueen ilmettä. Se vaan näyttää kivalta. Sulkee piha-alueen, vähän viesti muille, että siitä mennään sisälle johonkin vähän yksityisempään. Ehkä voisi ajatella, että se hillitsee vähän läpiajoa. Tuo suojaisuutta ja yksityisyyttä. (310 N)
- ✓ Kerrostalojen julkisivut ovat viihtyisät. Hyvät värit, kaariaukko. Siisti ja kodikas. Kaikki samaa tyyliä: istuu ympäristöön. Lisää viihtyvyyttä. (320 M)

Maamerkki

- ✓ Hauska kaari Herttuantielle, taksitkin osaavat mennä siitä. Hauskannäköinen pieni yksityiskohta alueella, harvoin näkee. Ei sinänsä muuta iloa. On yksityiskohta, jonka avulla taksit löytävät perille. Jos joku tuttu on, joka ei tiedä osoitetta, se on alueen tuntomerkki, siitä on helppo opastaa ihmisiä. Se helpottaa liikkumista, kun on helppo löytää. (313 M)
- ✓ Kaariaukko on kiva idea ja hyvä maamerkki, kun neuvoo vieraita kylään. Helpottaa suunnistamista. Epätavallinen elementti, hauska. Voi tuntea ylpeyttä siitä, että asuu tällaisella alueella. (308 N)
- ✓ Talon "läpi" kulkeva tie on hauska. Erilainen, ei ole nähnyt muualla. Hyvä maamerkki, helppo muistaa. On elävämmän näköinen paikka, viihtyisä. (314 N)

Toiminnallinen

- ✓ Kaari keventää kerrostalon julkisivua, ei tunnu ahtaalta. Toimiva: näkee, jos tulee auto. Toisaalta esteettinen toisaalta myös turvallisuuskysymys. (320 M)

Tilasuunnittelu

Rakennusten sijoittelussa pidettiin jälleen kaarevista, kiemurtelevista muodoista sekä avarasta, valoisasta tilasta.

Rakennusten sijoittelu – aurinkoista, väljää

- ✓ Aurinkoinen alue, kun on suuntaus etelään. On lämmin ja valoisa, voi pistäytyä parvekkeella. Mieluummin oleskelee ulkona kuin sisällä, tykkää kävellä. Raitis ilma tekee hyvää. Tärkeää itsensä aktivoinnin kannalta. (311 M)
- ✓ Ehkä aurinkoisin paikka koko alueella. Oli pakko laittaa tämä, kun oli niin vaikea keksiä positiivista. Aurinko paistaa koko päivän. Ihminen tykkää auringosta, paiste piristää mieltä. Ensimmäiseen paikkaan oli helppo löytää positiivisia asioita, näihin muihin vaikeaa. (304 M)
- ✓ Väljyys on hyvä asia, kun ei ole liian täyteen rakennettu. Ei niin kuin betonilähiöt. On tilaa hengittää, se rauhoittaa. Tuo viihtyvyyttä. (320 M)

Kaarevat muodot

- ✓ Kiemurtelevat rakennukset. Kiva, kun kaikki talo eivät ole samansuuntaisesti. Näin syntyy jännittäviä malleja ja kulmia. Rakennukset eivät kuitenkaan ole siis hujan hajan, vaan tulee juuri näitä mielenkiintoisia malleja. Katse kiinnittyy hyvällä tavalla epäjatkuvuuskohtiin. Kerrostalot voisivat olla hyvinkin tylsiä, mutta tällä tavalla ne on saatu tosi eläväksi. Elävyys merkitsee. (324 N)
- ✓ Talon kaareva muoto Hagelstamintiellä viehättää silmää. Esteettinen. (317 N)

Avaruuden tuntu

- ✓ Kaariaukko ja rakentamaton pelto tuovat avaruuden tuntua muuten tiheään rakennetulla alueella. Tuntuu mukavalta, kun on tilaa hengittää. Tuo vaihtelua. (326 N)
- ✓ Väljästi rakennettu. Kerrostalojen väliin jää isoja piha-alueita. Tällä tavoin rajautuu selkeästi leikki- ja oleskelutilaa. Jää tilaa puille ja pensaille. On hyvä, kun talojen väliin jää tilaa leikkiä ja oleskella, ettei tarvitse aina lähteä johonkin. (322 N)
- ✓ Kolkon sisäpihan jälkeen avaruutta ja matalampia taloja. On tärkeä, että on tilaa lisää. Kun Herttuantietä pitkin tulee, kerrostalot ovat korkeita ja on kulmia, joista näkee parvekkeelta toiselle ja on hyvin tiivis tunnelma. Sitten, kun tulee kaarisillan alta ja näkee kivännäköiset puiset rivarit, niin on taas tilaa hengittää. Kontrastia. Kaarisillan tuntumassa talot tuntuvat niin korkeilta ja parvekkeet ovat niin tiiviisti lähekkäin ja ikkunat ovat toisiaan vasten. Kun on matalammat talot, päivänvalo näkyy enemmän. Tuo viihtyisyyttä. (309 N)

Kaupunkisuunnittelu – vaihtelevuus ja yhtenäinen tyyli

- ✓ Yhtenäiset talot / pihapiirit, ympäristön ulkonäkö. Tällä alueella kaupunkisuunnittelu on hyvin onnistunutta. Talot, pihapiirit ulkonäöllisesti. Luo viihtyisyyttä ja yhdenmukaisuutta. On kiva katsella, kun on tehty samantyyppisiä. Talojen värit ym. on suunniteltu tarkkaan, se luo vaan sellaista yleistä viihtyisyyttä. En osaa sanoa miksi yhdenmukaisuus tärkeää. Ehkä jos ei olisi, niin se toisi sellaista kaotisuutta, ei olisi niin mukava silmälle. Yhtenäisyys on tärkeä asia asuin ympäristön valinnan kannalta. (305 N)
- ✓ On erilaista maisemaa, kaikki ei ole samaa. Ei aukio josta kaikki saman tien avautuu. On erilaisia pieniä yksityiskohtia, pihvoja, pieniä näkymiä eri paikkoihin, kaikki ei ole niin selvää. Mahdollisuus tehdä pieniä kävelyretkiä, löytää erilaisia näkökulmia ja saa erilaisia maisemia. Yllätyksellisyydestä tulee lisäarvoa. Tuo mukavuutta ja hauskuutta, positiivista.. arkeen pientä väriä. Harmaamassa asuin ympäristössä, ei niin paljon yksityiskohtia, elämä menisi helpommin omassa putkessaan. Täällä voi pysähtyä kattelemaan jotain, saa pysähdyksiä omasta arjesta. (315 N)

Liikennejärjestelyt

Hidasteet ja nopeusrajoitukset

- ✓ Hidasteet Hagelstamintiellä ovat tarpeen, koska paljon läpikulkuliikennettä. Se lisää turvallisuutta, kun ei ajeta niin lujaa. (326 N)
- ✓ Autotiellä ajohidasteet, vähentää nopeuksia. Pääväylä, muuten siinä ajettaisiin aika reippaita nopeuksia. Tärkeää turvallisuuden kannalta.(303 M)
- ✓ Korotetut tiet Hagelstamintien kohdalla ja varrella ovat lasten turvallisuuden kannalta olennaisia. Ne ovat minulle tärkeä, ja myös oman turvallisuuden kannalta. Hiljentävät vauhtia tuolla tiellä, aika usein ajetaan kovaa. On huomattavaa, miten ne parantavat turvallisuutta. (305 N)
- ✓ Jos hidasteita ei olisi, niin voin kuvitella, kuinka lujaa autot kaahaisi. Ne ovat ehdottoman hyvät. Täällä on kauheasti pieniä lapsia, jotka juoksentelee kadun yli. Kyllä siellä itsekkin liikuskelee, myös oma turvallisuus. Aikuiset vaan pystyy paremmin hahmottamaan ympäristöä. (304 M)
- ✓ Alhaiset nopeusrajoitukset. Turvallisuusnäkökohta. Tosi kapeat kujat. Kun liikun pääosin lasten kanssa, niin tulee mieleen. Hyvä, kun alhaiset nopeusrajoitukset, ja suurin osa niitä noudattaa, niin lisää turvallisuudentunnetta siitä, että on hyvä liikkua. Kun ajattelee tulevaisuutta, niin kun pieninkin on siinä iässä, että uskaltaa laskea ulos yksin, tietää, että ympäristö on turvallinen. Edellinen asuinpaikka, jossa oli iso tie, olisi eri asia. Täällä yksin liikkumaan päästäminen onnistuu varmasti vähän nuorempana. (302 M)

Hyvät kevyen liikenteen väylät

- ✓ On hyväkuntoinen uusi asfalttitie. Mukavampi kävellä, pyöräillä, rullaluistella. Helpommin tulee lähdettyä. Lasten turvallisuuden kannalta tärkeää. (318 N)
- ✓ Nurmi-alue antaa etäisyyttä autoihin, mikä parantaa turvallisuutta. Lähinnä koirien turvallisuuden takia tärkeää. (318 N)

Väljyys

- ✓ Leveä tie tuo tulee avaruuden tuntua. Metsä näkyy. On väljempää. (306 N)
- ✓ Kun tullaan henkilöautolla piha-alueille, ohitukset ovat turvallisia eikä tule vaaratilanteita. Siellä paljon vanhemmat työntelee lastenvaunuja, näkevät sitten paremmin mistä autot tulevat. (Väljyyden ansiosta) katujen sivuun on istutettu puita, tulee vihreyttä myös mukaan. Silmä lepää, kun ei ole pelkkää katua, vaan myös vihreää. (301 N)

Vähän liikennettä

- ✓ Vähän liikennettä, turvallisuus ja rauhallisuus. Olin siihen aikaan liikenteessä, kun ei ollut paljon muutakaan liikennettä. Asun neljännessä kerroksessa. Kun autot ajaa, niin äänet kaikuu seuraavasta rakennuksesta, kun kivilatot on lähellä toisiaan. Ei tarvi olla kovin luja ääni, niin se tuplaantuu. Mitä hiljempaa ajat, niin se ei kuulu. Tuo ylimääräistä meteliä. (Kun muutti, mietti miten paljon lentokoneet häiritsee. Ei ole niin merkittävä juttu, on tottunut.) Se, että autoista lähti tällainen (meteli), oli pettymys verrattuna siihen missä on asunut aikaisemmin, autot ei kuulunu millään tavalla. Jos yöllä herää siihen, että joku kaasuttaa ikkunan takana ja äänet kaikuu, ei tunnu mukavalta. Aiheuttaa yleistä ärsytystä. (310 N)
- ✓ Kun portista tullaan sisällä ja siinä pyörii paljon lapsia, niin ei pääse tulemaan vaaratilanteita, kun bussi ei kulje. Se on se turvallisuus myös, se on tärkein. Kun tulee tästä kerrostaloalueen sisälle, niin siinä on kodikas tunnelma tulla, kun ei ole julkista liikennettä. Kodikkuus on tärkeää, se vaan on. Olen aina viihtynyt sellaisessa paikassa, missä on kodikasta, siistiä ja puhdasta. En viihtyisi likaisessa ympäristössä. Myös meluhaitta jää pois. Tietysti on hyvä, että on bussiliikennettäkin sivussa, että ne joilla ei ole autoa, pääsevät Helsinkiin. (301 N)

Hyvin valaistu

- ✓ Hyvin valaistu kaikki ylipäätään, kävely- ja autotiet. Riittävästi katulamppuja. Ei tarvi kulkea pimeässä talviaikaan. Mukava kulkea valoisassa, ja lapset uskaltaa mennä ulos yksinkin, kun valaistusta on. Luo turvallisuutta. (303 M)

Palvelut

Kaupalliset palvelut lähellä

- ✓ Nopea reitti Plantageniin ja Valimotielle. Säästää aikaa ja rahaa. Ei huvita kävellä pitkää matkaa. Myös rauhallisempi reitti. (318 N)
- ✓ Palvelut ja kaupat lähellä, Tammisto ja Jumbo. Kauppareissut hoituu kohtuu ajassa, säästää aikaa. Ei tule pitkiä autoreissuja. (323 M)
- ✓ Leipomo on tosi kiva ja lähellä. Voi mennä ostamaan tuoretta leipää. Myös isot liikkeet ovat lähellä ja ne ketkä niissä ovat töissä, saavat nauttia lyhyestä työmatkasta. Palvelut ovat monipuolisia. Helpottaa elämää kun on kaikki saatavilla lähellä. Ei tarvitse käyttää aikaa matkustamiseen. (325 N)

5. Kartanonkoski – Paikka 3: Talojen sisäpiha

- ✓ Lentokenttä lähellä, ei silti juuri lentomelua. Ei ole itse lentokentällä töissä, mutta tämä hyvä sijainti niille, jotka siellä työskentelevät. Myös matkustamisen kannalta, mutta itse ei juuri matkusta. Aikaisemmassa asuinpaikassa lentomelu oli kovempi, nyt ok. (325 N)

Lasten ja nuorten palvelut

- ✓ Koulujen läheisyys, koko alueelle tärkeä asia, että lapset pääsee lähelle kouluun. Alueella on paljon lapsia. Uusi ja kivannäköinen isohko koulu. (323 M)
- ✓ Futiskenttä on lapsille hyvää harrastustoimintaa, lapset saavat purkaa energiansa johonkin fiksuun ja pysyvät poissa pahanteosta. (325 N)

Muut myönteiset kommentit

Puisto ja istutukset – suojaisuus, avaruus, luontoyhteys

- ✓ Suojaisa kerrostalojen sisäpiha, jolla kasvillisuutta. Viihtyisä tunnelma, joka mahdollistaa oleskelun. Saa raitista ilmaa. (316 M)
- ✓ Paikan vehreys mahdollistaa toimintoja kodin lähellä. Syntyy mielikuva luonnosta, elämästä. Saa myönteisiä kokemuksia ja muistoja. Luontoyhteys viehättää. (321 M)
- ✓ Luonto lähellä, luonnonsuojelualueet, Vantaanjoki. Luontoelementti on tärkeä tekijä asuinalueessa. Tärkeää, että on lähellä. Koiran kanssa pääsee nopeasti virkistymään. Joen lähellä on uimarantapaikkoja. Koe-eläintilalle on kiva mennä lasten kanssa vierailemaan. (325 N)
- ✓ Puisto tuo avaruutta alueeseen. Väljät alueet tuovat avaruutta. Puistot ovat tärkeitä. Puistot poistaa ankeaa ilmettä hyvin. Kun on avaraa, uskaltaa kävellä, tuntuu että on turvallisempaa. Jos on tiuhaa, niin ei uskalla mennä kävelemään. (307 M)

Pihat ja parvekkeet

- ✓ Matkan varrella kulkuaukolle jokaisella on oma pieni takapiha. Tuo semmoista värikkyyttä asuinalueeseen, kaikki ei ole niin samanlaista. Meillä on pieni piha ja se on tosi tärkeä. Luonnonläheistä ja käytännöllistä. Tulee yksi huone lisää kesällä, saa lisätilaa levitettyä ulospäin. Käytetään oleskeluun, pienimuotoisesti saa harrastaa puutarhanhoitoa. Siivouksen kannalta, voi laittaa tuulettumaan tavaroita, petivaatteita. Voi päästää eläimet pihalle. (315 N)
- ✓ Kivoja lasitettuja parvekkeita. Antaa suojattua ulkotilaa. Näkee, että taloissa asuu ihmisiä ja siellä nautitaan asumisesta. On kotoisaa, viihtyisää. (311 M)

Pysäköintijärjestelyt

- ✓ Autopaikat tien varrella. Puistoalue jää ihmisille, kun autot ei ole seassa. Mukavampi ja turvallisempi. (316 M)
- ✓ Parkkipaikat keskellä katua rauhoittavat läpiliikennettä. Varmaan on läpiliikennettä, mutta tässä on pakko ajaa hiljaa. Talot ovat aika lähellä katua, tosi hyvä juttu, ettei pääse huurruttelemaan. Luonnollinen hidaste, ei tarvi keinotekoista hidastetta. Hyvä, kun joutuu ajamaan hiljaa: Lapsiperheystö, meteli, pakokaasut. Ehkei saasteita vähennä, mutta ärsyttävää moottorin jyllinää. Joillakin on paha tapa kaasutella ja ottaa äkkilähtöjä. Oli kivannäköinen, mukava ratkaisu. Tuo turvallisuutta. (310 N)

Lisäksi myönteisinä asioina mainittiin pihojen leikkipaikat, teollisuusrakennusten purkaminen alueen läheisyydestä sekä näkymät ikkunoista.

Kielteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Suurimman osan haastateltavista mainitsema paikan kielteinen ominaisuus oli rakentamaton Hagelstamintien viereinen nurmikaistale. Se koettiin epäsiistiksi ja keskeneräiseksi. Siten se rikkoi muuten esteettisen ja idyllisen mielikuvan alueesta. Keskeneräisyys ja hoitamattomuus aiheuttivat haastateltavissa epävarmuutta tulevaisuudesta (kun ei tiedä mitä alueelle tulee tapahtumaan) ja johti arvoista viihtyisyyden ja esteettisyyden madaltuneeseen toteutumiseen.

Lisäksi arvosteltiin kasvillisuutta, sen hoitamattomuutta tai vähäistä määrää. Näillä asioilla koettiin olevan merkitystä vaikuttaessaan kielteisesti viihtyisyyteen ja esteettisyyteen.

Arvokartalla näkyvä ominaisuus Plan, viittaa tilasuunnitteluun, jota kritisoitiin tiivistä rakentamisesta ja näkyvyyttä haittaavista ”kuolleista kulmista”. Näistä puutteista kuvattiin aiheutuvan erilaisia vaaratilanteita, jotka haittasivat turvallisuuden arvon toteutumista paikassa.

Kuten muissakin arviointipaikassa, vastaajat kiinnittivät runsaasti huomiota liikenneturvallisuuden puutteisiin paikan kielteisiä piirteitä pohtiessaan. Tämän paikan kohdalla kommentit ovat sisällöltään sen verran vaihtelevia, ettei yhtenäistä mielipidettä näy arvokartalla (osa niistä koodattu mm. tilasuunnittelun alle). Eniten kritiikkiä saivat puutteet kevyen liikenteen järjestelyissä, joista oli haittaa kulkemisen sujuvuudelle ja turvallisuudelle.

Kielteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Kolmannen arviointipaikan kielteiset kommentit on esitetty seuraavassa yksityiskohtaisesti teemoittain ryhmiteltyinä. Ryhmittely on osin arvokartasta riippumaton.

Hoitamaton alue Hagelstamintien vieressä

Hoitamattomuus, keskeneräisyys, epäsiisteys

- ✓ Hoitamaton läntti ei järin kaunis. Tulee huolittelematon ja epäsiisti vaikutelma. Haluaisi asua siistissä ympäristössä. Tuntuu, että joutuu selittelemään vieraille. Laskee alueen arvostusta ja arvoa. (314 N)
- ✓ Hoitamaton keskialue on tylsä. Erikoista, kun kaikki muu on niin laitettua. Latistaa ympäristön. Ei ole viihtyisä. (319 N)
- ✓ Tien toisella puolella puutalojen edessä hoitamaton maa-alue, johon toivoisi puistoa, puita. Tuollaisena hoitamattomana häiritsee. On epäsiisti. Ei ole kiva katsoa tuollaista

5. Kartanonkoski – Paikka 3: Talojen sisäpiha

- näkyä parvekkeelta. Muualla alueella on kaikki laitettu kuntoon ja nätiksi, tämä alue on jäänyt tällaiseksi hoitamattomaksi. (306 N)
- ✓ Rivitaloalueen edessä oleva nurmikaistale on siivoton. Ei ole laitettu vuosikausiin, siitä on tullut sellainen epämääräinen pusikko, jossa käydään koiran kanssa. Olisi hienempi, jos olisi laitettu puistomaiseksi, niin kuin olisi pitänyt ja ilmeisesti ollaan tekemässä. Ei sinne parane mennä. Pakollinen pusikko vaan. Ei ole virkistyskäyttöön iloa. Olisi mukava asia. Alue on muuten laitettu kuntoon, mutta jostain kumman syystä tämä on jätetty laittamatta. Olisi myös taas yksi kulkureitti lisää. Ei pakollinen kulkureitti itselle, mutta olisi mukava jos se olisi siinä. (303 M)
 - ✓ Hoitamaton numikko edessä, voi sanoa melkein jättömaaksi. Kun alue on hoitamaton, sinne kerääntyy kaikennäköistä roskalavoista lähtien. Puhtaanpito ei kai kenellekään oikein kuulu. Joku puisto on vissiin joskus tulossa, mutta kaupungilta ilmeisesti loppunut rahat kesken, joten varmaan kestää jonkun aikaa. Hoitamattomuus herättää negatiivisia tunteita, kun oli epäsiisti. Varsinkin silloin, kun kävin, kun mikään ei ollut alkanut vielä vihertää. Nyt on jo vähän viihtyisemmän näköinen. Keskeneräinen alue, ei hirveästi silmää hivele. Ihmiset ulkoiluttavat siinä sitten hirveästi koiria, eikä huolehdi niiden jätöksistäkään, kun ne peittyvät sinne muiden roskien keskelle. Jos alue olisi hoidettu, se toisi viihtyvyyttä. Se kohta missä seisoin, en pysty sanomaan viihtyisäksi paikaksi. Luonnonläheisyys ja vihreys ovat tärkeimmät tekijät, kun kokee jonkun paikan viihtyisäksi. (304 M)
 - ✓ Hoitamaton ”puisto” Hagelstamintien varrella. Kävelen monta kertaa päivässä, ja se ei ole kovin siistin näköinen. Siellä on kaiken maailman rojua, mihin voi satuttaa itsensä. Se ei ole myöskään viihtyisä, sille voisi keksiä jotain oikeata käyttöä. Siihen voisi rakentaa puiston, missä voisi istua ja viettää aikaa. Nyt se on unohtunut jätealue keskelle. Olisi tärkeää, että tulisi puisto, ei taloja. Menisi kunnan puistotie ja viheraluetta. Olisi mukava, että olisi lähellä, olisi meitä vielä lähempänä kuin Illenpuisto. Tietysti siinä olisi autotie, että lapsia täytyisi pitää silmällä. Siinä voisi yleisesti viettää aikaa ja tavata muita ihmisiä, esim. istua kesäpäivänä piknikillä. Kaikkea yleistä ajanvietettä lähinnä. Miksi tärkeää, että asuinalue tarjoaisi tuollaisen paikan? Olisi tärkeää, että tuo kohta siistiytyisi, ja muutenkin, että puistoja olisi mahdollisimman paljon. Täällä on paljon lapsiperheitä, jos kaikki joutuvat menemään yhteen paikkaa, siitä ei tule yhtään mitään. (305 N)
 - ✓ Rakentamaton puisto. Muuten alue on hyvä ja hienoksi tehty, mutta tuo on sitten jätetty kesken. Se erottuu eikä sovi alueen muuhun tyyliin. Tulisi jo pian valmiiksi! Esteettinen haitta. (323 M)
 - ✓ Rakentamaton puisto Hagelstamintien ja puutalojen välissä on hoitamattoman näköinen. Jättömaata muuten huolitellulla alueella. Keskeneräisyys on se juttu, mikä eniten häiritsee. On kai kuitenkin tulossa jotain? (326 N)
 - ✓ Puisto kesken. Epäsiistin näköinen, jotkut asukkaat vastapuolelta kantaa sinne puutarhajätteitä. Kun yksi karrää, niin sitten karrää toinenkin. Nyt näköjään rakennetaan puistoa toiseen päähän, ehkä tähänkin tulee jossain vaiheessa. Nyt se on epäsiisti niitty, ei voi oikein kutsua puistoksi. Pitäisi rakentaa jotain. Se on keskeneräinen, ja näyttää että pitäisi tulla puisto. Kun alue rupeaa muuten olemaan jo valmis, pitäisi laittaa puistotkin valmiiksi. (313 M)

Keskeneräisyys, epävarmuus tulevasta

- ✓ Keskeneräinen viheralue on epäsiisti. Lasinsiruja. Näyttää omituiselta. Aiheuttaa epävarmuutta: mitä siihen tulee? (318 N)
- ✓ Hoitamaton, keskeneräinen, sotkuinen numialue. Poikkeaa alueesta, on irrallinen. Herättää kysymyksiä: mitä siihen tulee? (311 M)
- ✓ Voikukkapelto jättömaata, epämääräisen näköinen. Keskeneräinen. Rikkoo harmonian ja häiritsee esteettisesti. Aiheuttaa epävarmuutta. (321 M)
- ✓ Puiston rakennussuunnitelmia muutettu useasti. Asukkaille ei tiedoteta asioista. Viimeksi tullut kaavamuutos autopaikeista ilman asianmukaista tiedotusta. Alue ei sovi tuommoisena keskeneräisenä kuvaan. Ollut pettymys. Asunto on myyty sen perusteella, että siinä on puisto ja yhtäkkiä saakin tiedon, että siihen tulee parkkiruutuja. Tiedotus ei ole pelannut. Tiedote meni isännöitsijälle. Tiedotettiin lehdessä väärän alueen nimellä, Arinatie- nimellä. Tuntuu, että kaupunki huijaa. Kun ottanut Vantaan kaupunkiin yhteyttä asian tiimoilta, on palaute otettu siellä huonosti vastaan. Nyt pelkkä joutomaa, puutarhakaupunki ei ole toteutunut. Taloyhtiöt käyvät kippaamassa sinne kaikki risut.

Asukkaatkin ovat muuttuneet asian suhteen apaattiseksi, kun muutosta ei ole tapahtunut ja alue on jäänyt rumaksi. (307 M)

- ✓ Keskenikäinen puisto ruma! Voidaanko muuttaa osittain puistoksi ja osittain parkkialueeksi? Tuntuu, että se on vähän kuin unohtunut sinne keskelle. En tiedä onko olemassa jotain suunnitelmaa. Ei ole viimeistelty, kun muuten on kauniisti reunustettu puro ja hiekkateitä. Tämä ei sovi tänne, odottaa vaan koko ajan, että koska rupeaa tapahtumaan jotain. Olisi kiva tietää, mitä siihen on tulossa. Jos on tulossa palveluita, puistoa, sitä pohditaan ja naapurit juttelee mitä siihen tulee. Visuaalisesti näyttäisi paremmalta, jos olisi puisto ja vaikka joku hiekkatie keskellä. Ei ole mitään käytännön haittaa. (309 N)
- ✓ Iso käyttämätön peltoaukio kulkuaukon jälkeen. Siihen on ollut suunnitteilla kauppa. Lähinnä hirvittää, että mitä siihen tulee. Voisi aivan hyvin olla rehottava villi alue, ja se olisi tosi hyvä. Mutta tuleeko siihen kauppa tai parkkipaikkoja? Jotain ollaan puuhaamassa. Tulee lisää trafiikkia, jos tuollaista rakennettaisiin, ei niin viihtyisää. Osittain voisi olla parkkipaikkoja, muttei kokonaan. Olisi kiva, jos jätettäisiin vihreäksi ja jos tulisi kahvila tai vastaava kohtaamispiste. Olisi mukava varsinkin kesäaikaan sellainen pieni paikka. (315 N)

Hyödyntämättömyys

- ✓ Hagelstamintien suuntainen avoin pelto ankeannäköinen, pitäisi istuttaa puita ja maisemoida. Nyt näkymä aivan kauhea. Näyttää joutomaalta. Nyt aluetta ei kukaan voi käyttää, hukkaan heitettyä hyvää tonttimaata. Alueelle pitäisi olla joku tarkoitus, jotenkin se pitäisi ottaa hyötykäyttöön. Toivoisi alueelle puita, penkkejä ja kasveja. Haluaisi sitten mennä sinne kävelylle, oleskelemaan tai vaikka piknikille. (308 N)
- ✓ Nurmialue ennen rivitaloja kaipaisi jo muutosta: esim. puistoksi, missä kävelytie, penkit, istutuksia ym. Nyt se toimii koirien ulkoiluttamisalueena. Häiritsee, että on koirien ulkoilutuspaikka, kun se on kaavoitettu puistoksi. Koulun päähän suunniteltiin lähikauppaa, mutta rivitalon ihmiset vastustivat sitä, kun tulisi parkkipaikkoja jne. Nyt olen ymmärtänyt, että sitä alettaisiin kunnostaa puistoalueeksi. Nyt kasvaa vaan numikkoo, rikkaruohoa ja koirankäyttäjät käyttävät sitä hyväkseen. Epäsiistiä, ei siinä uskaltaisi pikkulasten kanssa lähteä juoksemaan, kun voi löytyä lasinsiruja ja muuta. Toivotaan, että tehtäisiin puistokäyttöön. Olisi mukavaa, olisi siistimpi sellaisenaan ja mukavamman tuntuista. Jos siitä tehtäisiin puisto, niin silmä lepäisi. (301 N)
- ✓ Hagelstamintien toisella puolella viheralue on tylsä. Istutukset tai kulkuväylä puuttuu. Aluetta ei ole hyödynnetty. Tulee epäsiisti vaikutelma. Vähentää viihtyisyyttä eikä ole esteettinen. (320 M)
- ✓ Viheralue koirien ulkoilutusalueena. Ei puistomainen. Ei oo kiva kävellä, ei tuu käveltyä. Voisi olla kivempi ja viihtyisämpi. (320 M)
- ✓ Nurmipäntti, joka kaavoitettu puistoksi, on turha. Puuttuu joko puita tai rakennuksia. On mutaa heinää ja roskia. Epäyhtenäinen, jatkuvuus puuttuu. Ei vaikuta omaan toimintaan, ulkonäköhaitta. (317 N)
- ✓ Iso voikukkapelto, mutavellialue. Viheralue voisi olla luonnonmukainenkin, mutta tämä alue ei ole viherrakennettu eikä luonnonmukainen. Siitä näkee, että sitä on möyhitty. Se ei ole kunnolla oikein mitään. Toivoisi siihen jotakin luonnonmukaista. Kartanonkoski on uusi alue, joten kaikki on helposti tekemällä tehdyn näköistä, ei luonnonmukaista. (322 N)
- ✓ Tämä yksi puistonpätkä on rakentamaton. Tylsä kohta. Alue jonka ohi yrittää mennä nopeasti ohi, koska tämä kohta ei ole oikein mitään. Siellä ei halua aikaansa viettää. (324 N)

Rumat näkymät tehdashalleille

- ✓ Hoitamattoman alueen ohella, tehdashallit olivat ne mitkä tekivät ankeamman paikan. Kun katsoi tehdashallin suuntaan, ei oikein osunut kuvaa. Se nyt oli sen asuinalueen laita. Tehdashallit eivät kuulu kuvaan, kun kaikki muu on värikästä, uutta ja siistiä. Kun katsoo toiseen suuntaan, näkyy karumpi tehdasrakennus. Auttaisi, jos sen verhoisi kasvillisuudella. Ymmärrän, kun ei ole enää asuinalueita, vaan laittaa, jossain sen rajan on pakko olla. Ainoastaan esteettinen juttu. Yleensä asuinalueet ja tehdasalueet ovat ihan eri aluetta, eikä niitä yhdistellä. (304 M)

5. Kartanonkoski – Paikka 3: Talojen sisäpiha

- ✓ En ymmärrä, kun kaikki muu on kiveä ja rapattua, niin on yksi näkösällä paikalla puuverhoiltu rivistö. Huonontaa jotenkin kokonaisvaikutelmaa. Vähän sama juttu, kuin jos siihen paikalle olisi laitettu harmaa betonirakennus. En osaa sanoa tarkemmin. Oli niin paljon negatiivista (tehdashalli, hoitamaton nurmikko, puutalot...) verrattuna muihin arviointipaikkoihin, niin kaikki lähti vähän negatiiviseen suuntaan. (304 M)

Pihat ja parvekkeet

Pihan puute

- ✓ Kerrostalot eivät yhtä viihtyisiä kuin pientalot, koska oma piha puuttuu. Itse tykkää pihasta, se on tottumuskysymys. Piha mahdollistaa ulkoilun. Raitis ilma tekee hyvää. (316 M)

Pihojen huono kunto

- ✓ Paikoin hoitamattoman näköisiä ja karun näköisiä piha-alueita. Nyt tilanne on muuttunut ja ne on nyt paremmin hoidettu. Oli jotain rakennusjätettä. (306 N)

Avoimet parvekkeet

- ✓ Talojen avoimet / kattamattomat parvekkeet. Jos parvekkeita ei ole hyvin hoidettu ja ole siistejä, siitä tulee epäviihtyisyyttä ja sekaisuutta. Kun ei ole lasitettu, jokaisella on erilainen viritelmä parvekkeiden suojaksi, ettei sinne näkisi. Ne eivät ole kauniita. Yhtenäisyys olisi tärkeää tässäkin. Itsellä on kaksi parvekettä, toinen kattamaton. Kun täällä tuulee kovaa, niin kattamattomalla parvekkeella ei voi säilyttää mitään, kun ne lentävät nurin. (305 N)

Istutukset

Hoitamattomuus

- ✓ Istutukset kerrostaloalueiden keskellä osin hoitamattoman näköisiä, hoitamattompia kuin kivitaloalueella. Johtuuko siitä, ettei asukkaiden hoidossa, vaan huoltoyhtiöiden? Syntyy huono mielikuva. Esteettinen haitta. (326 N)
- ✓ Epäsiistit viheralueet. Rikkaruohot rehottaa, hiekoitus ja savi sekoittuneet.
- ✓ Viheralueet on hienosti tehty ja suurimmassa osassa hyvin hoidettuja, mutta nämä hoitamattomia. Ne ovat uusia istutusalueita, jossa on multaa, mutta ei ole istutettu mitään kasveja ja nyt on alkanut sitten joukossa kasvamaan vähän sitä sun tätä. Jos jatkuu tällä tavalla, niin pian niissä alkaa kunnolla kaikki rehottamaan. Hoidetuista alueista tulee positiivinen tunne, mutta tällaisesta hoitamattomasta tulee negatiivinen olo. Ajattelee, että pahus. Aiheuttaa mielipahaa. Tulee särö maisemaan. (324 N)

Piittaamattomuus

- ✓ Herttuantie 1:n pihatietä huoltoyhtiö käyttää sumeilematta ajoväylänä, vaikka ajavat osaksi nurmikolla. Minun numikkotrauma. On niin vähän vihreää, niin pitääkö ajaa nurmikolla. Ei ole pitkä matka kävellä autosta tai ajaa toista kautta. Omaa pihaa, asian piti tulla kuntoon, mutta ei tullut. Jos keskellä pihaa olisi kaarisilta tms., ehkä toimisi niin, ettei olisi läpikulkupaikka. On laitettu kylttejä, soitettu kiinteistöyhtiöön. Välinpitämättömyys ärsyttää, kun on ite roudattu pihalle multaa ja siemeniä ja taas ajetaan. Miksi vihreys tärkeää? On vielä omalta osaltaan kivikylä, vihreys houkuttelee

ihmisiä tulemaan ulos asunnoistaan kävelemään. Menee jollakin tavalla käsi kädessä. Miten paikkaa muuten saa eläväksi kuin ihmisillä. Ei tarvi tehdä mitään ihmeellistä, nauttia vaan. Pitäisi olla asukkaiden käytettävissä. Elävyys, esteettisyys ja yhteisöllisyyden tukeminen, joka poistaisi kivikylämäisyyttä, pehmentäisi ilmettä. Ehkä myös se, että on aika tuulista aluetta. Rakennukset muodostaa tuulitunneleita, pääsee oikein tuivertamaan. Jos puita ei varjella, sama tilanne jatkuu. Se on yksi minun mielessä taustalla oleva asia. Olisi suojaisampaa, ei tuulitunneli. (310 N)

Kasvillisuuden vähäisyys

- ✓ Tien vierellä olevalle viherkaistalle on alkuperäisten suunnitelmien vastaisesti jätetty istuttamatta puita. Vantaan kaupunki perusteli, että siinä ei olekaan tilaa istuttaa puita. Huono tekosyy, muualla on samanlaiseen tilaan kyllä mahtunut. Pari puuta pitäisi saada lisää. Juuri oman asunnon edestä puuttuu. Puuttuvista puista ei saada näkösuojaa asuntoon. Puut olisivat myös kaunistus, sisältä katsottaessa, näyttäisi siltä, että olisi puutarhassa, jos ikkunan edessä olisi puita. (307 M)
- ✓ Paikassa on liian vähän puita. Toivoisi puita enemmän, koska ne tuovat vehreyttä ja miellyttävät. (322 N)
- ✓ Kuollut puu, ei ole istutettu uutta tilalle. Muutenkin roskaisen ja hoitamattoman näköistä. Ottaa päähän, kun on vaivaiset muutamat puut, on vielä niin pieniä, pitäisi huolehtia, että kasvaisi oikeisiin mittoihin. Toisi alueelle vihreyttä enemmän kuin mitä tänä päivänä on. On vielä paljas ja karun näköinen, vaikka on väriä, ihanan lämpimät värit. Mutta aina elävä puu, kukka tai kasvi tuo sitä eri tavalla. Haluan myös nähdä lopputuloksen, miten suunnittelijat ovat halunnet paikan nähdä. Oli roskia numikolla, kivetykset oli niin ja näin, oli irroteltu. En yleensä mene tästä, onkohan tässä vuokra-asuntoja, oli jotenkin niin räikeää. Jotenkin, ettei välitetä. Negatiivinen yllätys. Ei haittaa vaikka on mitä asuntoja, kunhan huolehditaan asioista, itse tai huoltoyhtiö. Mutta jos huoltoyhtiötkin ummistaa silmänsä, ei yksittäinen asukas paljon pysty tekemään. Miksi tuli tunne vuokra-asunnoista? Tuli vaan, en osaa sanoa mihin liittyi. (310 N)

Liikennejärjestelyt

Kuten muissakin arviointipaikassa, vastaajat kiinnittivät runsaasti huomiota liikenneturvallisuuden puutteisiin paikan kielteisiä piirteitä pohtiessaan. Tämän paikan kohdalla kommentit ovat sisällöltään sen verran vaihtelevia, ettei yhtenäistä mielipidettä näy arvokartalla. Eniten kritiikkiä saivat puutteet kevyen liikenteen järjestelyissä, joista oli haittaa kulkemisen sujuvuudelle ja turvallisuudelle.

Kevyen liikenteen järjestelyt

- ✓ Herttuantietä Hagelstamintielle kuljettaessa jalkakäytävä kadun oikealla puolella loppuu yllättäen Herttuankujan kohdalla. Joutuu kesken kaiken kulkua vaihtamaan kadun puolta ja se on hankalaa vaunujen kanssa, koska jalkakäytävän reunat ovat korkeat. Epätoimiva. Ratkaisussa ei ole järkeä. Hankaloittaa kulun sujuvuutta. (308 N)
- ✓ Jalankulku ja pyöräily hoidettu ja järjestetty huonosti. Jalkakäytävät on tosi korkeareunaiset, niitä ei pääse ylittämään, muuta kuin pyöränselästä nousemalla. On kai tarkoitettu, että liikuttaisiinkin toisella puolella katua, mutta eihän omat reitit aina välttämättä niin mene. Reunoja saisi madaltaa, että olisi helpompi kulkea. (324 N)
- ✓ Kapea jalkakäytävä kulkuaukon luona. Siitä ei pääse kulkemaan kovin hyvin vaunujen kanssa. Kuljen vaunujen kanssa, siitä on kurja kulkea, kun ei ole kunnollista jalkakäytävää. En antaisi lapsen pyöräillä siitä. Siinä ei näe kulman takaa, ketä sieltä tulee ja millaista vauhtia. Ei ole turvallinen. (305 N)
- ✓ Pyörätiet puuttuvat. Pyöräilijän täytyy nyt pyöräillä jalkakäytäviä pitkin. Tulee vaaratilanteita, kun lapsia saattaa juosta nyt pihoilta pyöräilijöiden eteen. Kunnollisia pyöräteitä ei varmaan Kartanonkosken sisälle saada tehtyäkään, niitä on enemmän kun

5. Kartanonkoski – Paikka 3: Talojen sisäpiha

menee Haltialan kartanoon päin. Me pyöräillään kovasti, ulkoillaan niissä merkeissä. Helpottaisi omaa liikuntaharrastusta. Olisi tärkeää, kun en pysty juoksemaan, käydään sauvakävelemässä ja toinen liikuntamuoto on pyöräily. Ihan vaan vaihtelun vuoksi. Ei pääsisi kyllästymään yhteen liikuntamuotoon. On kiva harrastaa eri lajeja. Ja pyörällä tulee mentyä pitemmälle kuin kävelemällä. (301 N)

- ✓ Pyörät ja jalankulkijat kulkevat sekaisin, ei selkeää pyörätietä. Alueella on aika paljon asukkaita, ja jalkakäytävät ovat kapeita. Väliillä on ahdasta ja pyörät menee aika lujaa. Saa olla lasten kanssa varovainen, ettei jää alle. Lasten turvallisuus. (303 M)

Kapeat tiet

- ✓ Ajotie kapea, samoin jalkakäytävä. Jos kaksi autoa kohtaa, joutuu tietyissä kohdin väistämään, eli pitää huomioida muitakin enemmän. Muiden huomioiminen ei ole negatiivista. Kapeilla teillä on omat vaaran paikat, täytyy kiinnittää huomiota vastaantulevaan liikenteeseen, että ylipäättään mahdollista ohittamaan toisemme. Asettaa tien käyttämisen vaikeammaksi. Toisaalta, kun on kapeat tiet, niin nopeudet pysyvät alhaisena. (302 M)

Meluhaitta

- ✓ Vilkas tie, hidasteet aiheuttavat meteliä kun autot kiihdyttävät, eivätkä hidasteet kuitenkaan hidasta vauhtia. Nuoriso ajaa mopoilla. Sitä katsoo ikkunasta kun kuulee meteliä. Rikkoo kodin rauhan ja tuo levottomuutta, turvattomuutta. Taustalla huoli yhteiskunnasta. (311 M)
- ✓ Hagelstamintien liikenne aiheuttaa ääntä. (323 M)
- ✓ Iso autotie (Hagelstamintie). Jossainhan autojen pitää tiettenkin kulkea. Kun piti jotain negatiivista laittaa, niin se on negatiivista. Sama kuin asfaltin kanssa, parempi kai autojen kulkea asfaltilla kuin kivitiellä. Ei kovasti haittaa. Ei haittaa elämää asuinympäristössä. Aika hyvin rakennettu alue, parkkipaikat on vähän piilotettu, kun alueella kävelee. Yksi iso selkeä autotie. Alueen sisällä on kävelyteitä ja reittejä, mihin autolla ei mennä. Suhteellisesti verrattuna muihin alueisiin, missä on asunut, on helpompi paikka autojen suhteen ja luonnonläheisempi. (315 N)

Liikaa autoja

- ✓ Kaaren sisäpuolella oli parkkipaikkoja paljon, näkyi paljon autoja. Ei sinänsä parkkipaikkojen puute, se vaan, että on autoja niin paljon. Me ei itse käytetä autoa, ja enemmän voisi käyttää julkista liikennettä. Monella nykyään kaksi autoa, voisi olla vaan yksikin. Auton käyttämättömyys periaatepäätös, käytetään julkisia ja pyöriä. Ympäristöasiat päätöksen takana. Pyörällä pääsee hyvin liikkumaan, bussit tietty voisi joskus kulkea vähän useammin. Toimii hyvin. Nykyään varsinkin toimii paremmin, koko ajan kehittynyt. (315 N)

Valaistus

- ✓ Valaistus on vain autoille suunnattu. Pimeällä kaipaa valoja. Kun ei näe, vastaantulijoiden väistely hankalaa. Turvallisuustekijä. (318 N)

Kaariaukko

- ✓ Kaariaukko turvallisuusriski kävelijöille, pyöräilijöille ym. Syntyy kuollut kulma. Ei ole kiva pelätä oman ja toisten turvallisuuden puolesta. Säästäisi yhteiskunnan varoja, jos sattuisi vähemmän vahinkoja. Sehän on kansantaloudellisestikin ongelma, jos kanssaihmissä kuolee. (320 M)

Arkkitehtuuri yleisesti

Jokunen vastaaja koki Hagelstamintien puiset rivitalot muusta Kartanonkosken tyylistä poikkeaviksi, rumiksi ja yksitoikkoisiksi.

Puutalot

- ✓ Puiset rivitalot poikkeavat linjasta, hassunnäköisiä. Se on esteettinen haitta. Rikkoo identiteettiä, kun on tietty ylpeys alueesta. Yhteinen arvomaailma yhdistää ihmisiä alueella. Myös ulkopuolisten arvostus ja hyväksyntä tärkeää. (311 M)
- ✓ Mamsellintien talot eivät sovi alueelle. Kuin "tulitikkutaloja", väliaikaisia. Poikkeaa liikaa muista, ei istu ympäristöön. Tuntuu, että repäisty jostain. Ei viihtyisiä. (320 M)
- ✓ Puuverhoiltu alue ei enää jatka alueen muuta, vaihtelevaa ilmettä. Parakkimaista, ei tunnu kuuluvan muuhun Kartanonkoskeen. Eroavat liian selvästi. Taso on laskenut, ei yksityiskohtia samalla tavalla kuin "vanhan Kartanonkosken" puolella. Onko ahneus iskenyt: asunnoista on saatu hyvä hinta, vaikka simppeimpi vaikutus. Ei hyvän näköinen. (326 N)
- ✓ Ei pidä vastapäisistä puutaloista. Näyttävät ladoilta. Kaikki ovat samannäköisiä. Rumia. (306 N)
- ✓ Puiset talot eivät sovi kuvaan. En ymmärrä, kun kaikki muu on kiveä ja rapattua, niin on yksi näkösilällä paikalla puuverhoiltu rivistö. Huonontaa jotenkin kokonaisvaikutelmaa. Vähän sama juttu, kuin jos siihen paikalle olisi laitettu harmaa betonirakennus. En osaa sanoa tarkemmin. Oli niin paljon negatiivista (tehdashalli, hoitamaton numikko, puutalot) verrattuna muihin arviointipaikkoihin, niin kaikki lähti vähän negatiiviseen suuntaan. (304 M)

Muut rakennusmateriaalit

- ✓ Kerrostalon rappaamaton tiiliseinä poikkeaa muusta viimeistelystä. Poikkeaa, koska muualla rapattu. Ei yhtä tyylikäs. Ei esteettistä. (326 N)

Aluesuunnittelu

Liikennejärjestelyjen puutteen ohella aluesuunnittelua moitittiin liikenneturvallisuuden kannalta huonoksi.

Huono näkyvyys

- ✓ Näkyvyys huono, ei näe pihalta tulevia autoja. Ei niin huono näkyvyys kuin edellisessä kulmauksessa. Mutta tiet ovat kapeat, samoin myös pihatiet. Talot on rakennettu hyvin lähelle tien reunaan. Kulmien takaa kun tulee pientä väkeä varomattomasti, niin on vaaran paikka. Ei niinkään aikuisille. Olen huomannut tällä alueella autolla liikkuessa varsinkin kapeilla teillä, että pitää olla hereillä. Siellä voi tulla 5-vuotias polkupyöräilijä ajattelematta, ja autoilla tietenkin on väistämismoraliisuus. Ajattelen tässä lasten turvallisuutta. (302 M)
- ✓ Yllättävät ajotiet talon pihojen parkkipaikoilta aiheuttavat vaaratilanteita lapsille. Yllättäviä, kun tiivistä rakentamista, niin liittymä tulee sieltä talojen nurkan takaa suoraan. Jalkakäytävällä kulkiessa auto tulee yllättäen metrin päästä. Saa olla varovainen, kun kulkee, etenkin pyöräillessä. Kaikille vaarallista, ei vain lapsille. (303 M)
- ✓ Autoilijana vaikea havaita Hagelstamintietä pitkin kulkevia jalankulkijoita kun tulen Herttuantietä Hagelstamintielle. Kun kääntyy vaikka vasemmalle, täytyy ajaa hitaasti ja tarkasti. Jostain syystä jalankulkija ei kuule, kun tulee tunnelista ja auton keula tulee pitkälle jalkakäytävälle, ennen kuin näkee tuleeko sieltä ketään. Muutaman kerran on

5. Kartanonkoski – Paikka 3: Talojen sisäpiha

tullut äkkijarrutustilanne. Vasta kulman kohdalla näkee. Vaaratilanteita tulee. Kerran, kun on tullut vaaratilanne, niin ajaa tosi varovasti. (309 N)

- ✓ Näkyvyys huono autolla Hagelstamintielle tullessa. Kevyenliikenteen väylä on heti tunnelin jälkeen. Jos tulee auto Herttuantieltä päin, jos ajaa vähänkään reilummin, niin pyöräilijä / rullaluistelija on törmäysvaarassa. Meinasin jäädä siinä itse auton alle, piti tehdä äkkiliikkeitä, että ehti alta. Vaaranpaikka on tosi lähellä. Kartanonkoskella on muutamia pimeitä kulmia. Tuollaisissa paikassa (kaaren alla) tuulee kylmästi talviaikaan. Ei yhtään viihtyisää. Kun kulkee, niin haluaa mennä aika nopeasti. Tuulisella talvikelillä kävellessä liikkuu sitten toista kautta. (313 M)

Tiivis rakentaminen

- ✓ Hagelstamintiellä on liian suuria yhtenäisiä taloja, mikä tekee sisäpihoista suljettuja, samoin parvekkeista. Kun pihat ja parvekkeet ovat suljettuja, tuntuu, ettei ole yksityisyyttä. Aina on naapurin seinä vastassa. Ei ole kiva aina olla sälekaihtimet kiinni, ainakin itsestä tuntuisi siltä. Varsinkin talvella, kun on pimeää koko ajan. Jos on valot sisällä, niin kaikki näkyy ulos. Vaikuttaa myös valoisuuteen jos asunto on ensimmäisissä kerroksissa, ei ole niin valoisaa. Kaikuu, äänet kuuluvat paljon helpommin ja enemmän sisälle. Jos esim. lapset on leikkimässä pihalla ja ikkuna on auki kesällä. Omassa asunnossa haluaisi olla rauhassa, eikä haluaisi sinne enempää normaalkerrostalon ääniä kuuluvan. Ääniin kiinnittää enemmän huomion, nyt kun ei ole omia lapsia. (309 N)

Palvelut

Palvelujen puute

- ✓ Ei ole kauppaa. Mieluummin istuisi kotona kuin raahaa kauppakasseja Jumbosta. Säästäisi aikaa ja vaivaa, saisi lisää aikaa kotona. (317 N)
- ✓ Varastoikkunat rumat, kun tavarat pursuaa. Hyvä paikka esim. kivijalkakaupoille. Kaipaisi kivijalkakauppoja tilalle. Kivijalkakaupat aktivoisi. Toisi enemmän eloa kuin nyt on. Olisi jotakin mihin ihmiset voisivat mennä ja kokoontua. Lapset voisivat mennä vaikka kioskille. Nyt kaikki menee Teboiille mutta siinä ei oikein ole sellaista kivaa tunnelmaa. Voisi tulla vaikka R-kioski tyyppinen kioski ja videovuokraamo ja kebab-paikka. (324 N)
- ✓ Lähikauppa (esim. S-market) voisi olla lähetyvillä, mutta ei Kartanonkoskella. Ei Kartanonkoskella, koska se toisi mukanaan liikennettä. Ei tarvitse olla niin lähellä, koska kauppaan mennään kuitenkin autolla. Jumbossa on kyllä isoja ruokakauppoja, mutta siellä menee aina hirveästi aikaa. (325 N)

Harrastuspaikkojen puute

- ✓ Ulkoharrastustiloja lisää. Tenniskenttä olisi kova juttu! Perheen harrastukset ovat liikunnallisia. Olisi kiva jos harrastuspaikat olisivat lähellä eikä automatkojen päässä kuten nyt. Myös lapsien harrastusten takia tärkeää ettei tarvitse kuskata. (325 N)
- ✓ Uimaranta puuttuu Keski-Vantaalta. Olisi kiva, jos pääsisi lasten kanssa uimaan lähelle. (325 N)

Palveluiden aiheuttamat häiriöt

- ✓ Ravintolaa/baaria kaavillaan - ei missään tapauksessa. Koska suomalaisten alkoholinkäyttö on mitä on, huokuttelee ei-toivottavaa porukkaa alueelle pyörimään. Aiheuttaa häiriötä. Turvallisuus. (325 N)

Pysäköinti

Pysäköintipaikkojen vähäisyys

- ✓ Etenkin vierasparkkipaikkojen puute aiheuttaa ahtautta. Nyt pysäköidään jalkakäytävälle. Vieraiden täytyy jäädä kauas ja aikaa tuhlautuu. Epäkohteliasta vierasta kohtaan. (314 N)
- ✓ Pysäköintipaikkoja vieraille erittäin vähän. Tästä seuraa väärinpysäköintiä. Autoja pysäköidään muutamissa paikoissa pahimmillaan jopa pelastustelle tai pihoihin paikoille mihin ei saa ajaa. Jos tulee sukulaisia tai tuttavita, heille ei ole tilaa. Taloyhtiöllä ei edes ole omia vieraspaikkoja, vaan ne on sijoitettu korttelin ympäristöön eri taloyhtiöiden kesken. Monilla on kaksi autoa, joten alueen omat autot vievät melkein jo ne vieraspaikatkin, ja tämä johtaa väärinpysäköintiin. Huonoimmillaan siitä on seurannut, että omassa ruudussa on jonkun muun auto. Se on hieman kiusallista. Hamittaa, kun joutuu itse miettimään autolleen jonkun paikan, mikä ei tällä alueella ole yleensä laillinen paikka. Itselle on kerran käynyt näin, mutta varmasti monelle useamminkin. Jos auto on pysäköity jonnekin muualle, se saattaa estää kulkemisen muilta. Jos auto on pelastustielle, niin olisi hätätilanteessa aika huono asia. Sukulaiset vievät autonsa Kartanonkosken koulun pihaan. Väärinpysäköinti on tulkinnallista tässä tapauksessa. Piha-alue on henkilökunnalle ja yleensä sukulaiset vierailee viikonloppuisin, veikkaan ettei siltä alueelta saa sakkolappua. Ei kuitenkaan ole virallinen pysäköintialue. Ei ole estänyt näkemisiä. Sukulaisesta riippuen toiset pysäköivät myös väärin. (302 M)

Lisäksi yleinen epäsiisteys, hiekoitushiekasta syntyvä pölyhaitta, voimajohtojen läheisyys, katoilta keväisin tippuvat lumet sekä läheiset teollisuusrakennukset mainittiin kukin 1-2 kertaa kielteisenä ominaisuutena.

5.5 Paikka 4: Aatelitori

Kartanonkosken neljännessä arviointipaikassa nousivat arvoina esiin esteettisyys, viihtyisyys ja yhteisöllisyys. Näihin arvoihin paikka kytkeytyi arkkitehtuurin, tilasuunnittelun ja toriaukion kautta.

Onnistuneella arkkitehtuurilla tarkoitettiin kauniita, englantilaistyyppejä ja matalahkoja taloja. Näiden seurauksena syntyy idyllimäinen tunnelma ja arvoista toteutuu viihtyisyys ja esteettisyys.

Useimmiten mainitut positiiviset ominaisuudet viimeisessä arviointipaikassa liittyvät arkkitehtuuriin, tilasuunnitteluun sekä toriaukioon. Toriaukiosta pidettiin, koska se mahdollisti tapahtumien, kuten katujuhlien, järjestämisen alueella. Tapahtumia pidettiin tärkeinä sosiaalisen kanssakäymisen ja yhteisöllisyyden vuoksi. Toriaukio tuki siten asukkaiden yhteisöllisyyden arvon toteutumista. Myös torin tuoma avaruus ja väljyys olivat osalle vastaajista tärkeitä ja lisäsivät viihtyisyyttä.

Arviointipaikka miellytti vastaajia esteettisesti. Kauniiksi, ”englantilaistyypeiksi” ja mataliksi kuvatut talot koettiin onnistuneena arkkitehtuurina ja loivat kokemuksen idyllisestä paikasta. Aluesuunnittelua pidettiin hyvänä lähinnä siksi, että se jatkoi alueelle tyypillistä, yhtenäistä, mutta omaleimaista linjaa, joka miellytti vastaajia. Edellisten arviointipaikkojen tapaan arkkitehtuuriin ja aluesuunnitteluun yhdistettyjä lopullisia arvoja ovat esteettisyys sekä viihtyisyys.

Yleisin paikasta mainittu negatiivinen ominaisuus koskee liikennejärjestelyjä. Huonoista liikennejärjestelyistä, kuten autoilijoiden ja jalankulkijoiden alueiden epäselvyydestä, aiheutuu vastaajien mielestä vaaratilanteita. Tästä kärsii arvona erityisesti lasten turvallisuus.

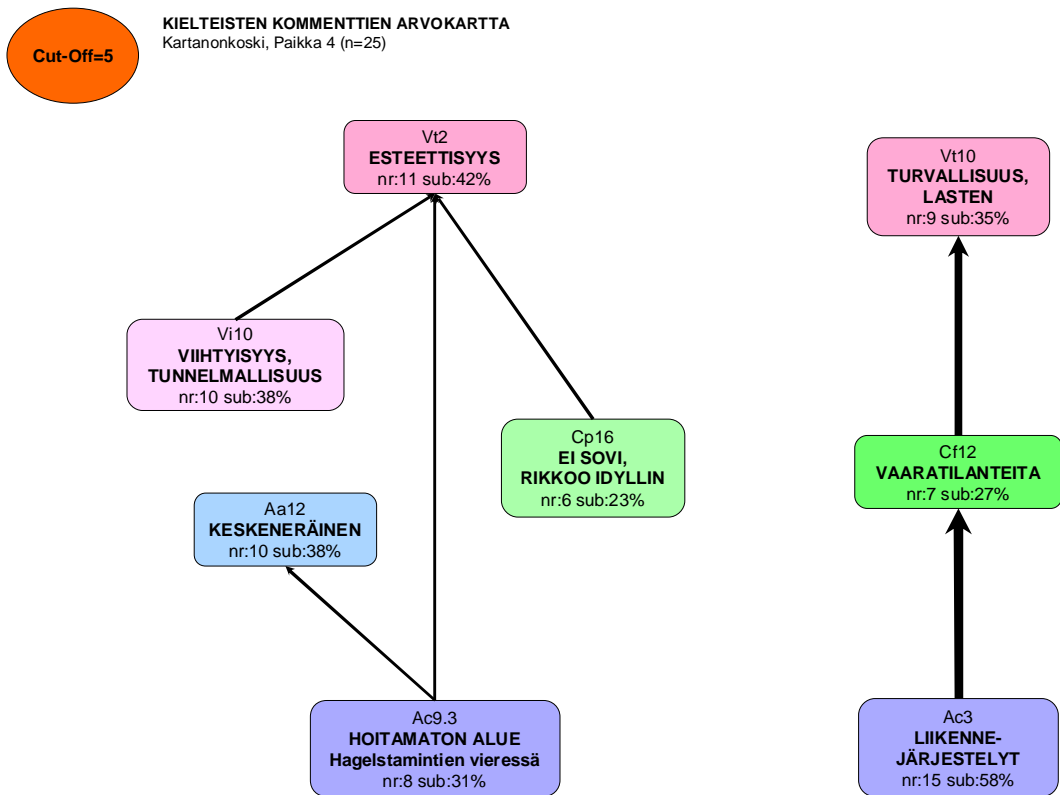
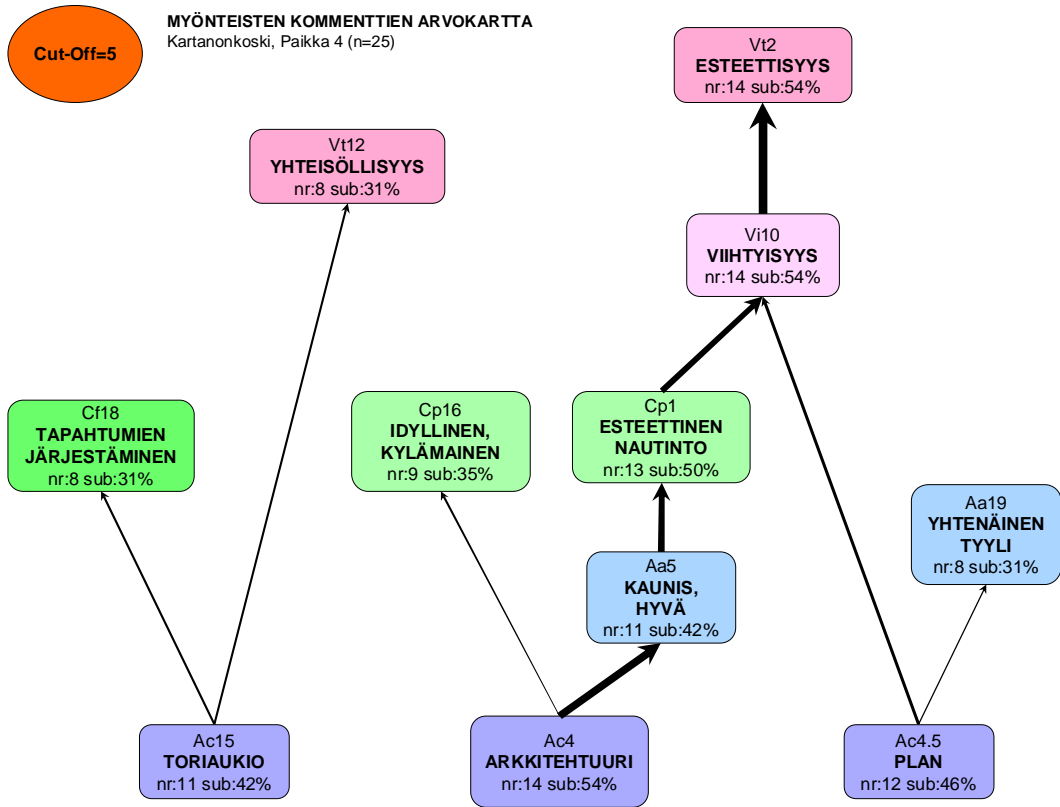
Paikan liikennejärjestelyt ovat jonkin verran esillä myös myönteisissä kommentteissa. Useat vastaajista pitivät paikan liikennejärjestelyjä hyvinä muun muassa hidasteiden takia. Syntyneet myönteiset arvoketjut eivät kuitenkaan olleet niin yleisiä, että ne olisivat mukana arvokartalla.

Kielteisenä ominaisuutena sen sijaan edellisessä, kolmannessa arviointipaikassa voimakkaasti esillä ollut Hagelstamintien viereinen rakentamaton alue on mukana lukuisissa kommentteissa vielä neljännessäkin paikassa. Vastaajat pitävät erityisesti alueen keskeneräisyyttä ongelmallisena ja hoitamattoman oloisen alueen katsotaan rikkovan alueen yhtenäisen, huolitellun ilmeen. Arvot, joiden toteutumista alue haittaa, ovat jälleen viihtyisyys ja esteettisyys.

Myös istutuksia kommentoitiin myönteisesti ja niitä pidettiin muun muassa hyvin suunniteltuina ja luonnonmukaisina. Istutukset toivat vastaajien mielestä paikkaan viihtyisyyttä ja luonnonläheisyyttä.

Negatiivisia arvoketjuja muodostui merkittävästi vähemmän kuin positiivisista kommentteista, mikä viittaa niiden vähäisempään merkitykseen arvioijille. Toisaalta paikka sai kaikista arviointipaikoista vähiten myös myönteisiä kommentteja ja sen myötä vähiten ja yksipuolisempia arvoketjuja. Paitsi itse arviointipaikan ominaisuuksista, tämä voi johtua siitä, että myönteisiksi ja kielteisiksi koetut asiat olivat samoja kuin aiemmissa paikoissa ja/tai että haastatteluun alettiin jo väsyä viimeisen arviointipaikan kohdalla.

5. Kartanonkoski – Paikka 4: Aatelitori

Kuva 25. Kartanonkosken arviointipaikan 4 (Aatelitori) arvokartat.

Myönteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Useimmiten mainitut positiiviset ominaisuudet viimeisessä arviointipaikassa liittyvät 1) arkkitehtuuriin, 2) tilasuunnitteluun sekä 3) toriaukion olemassaoloon. Arkkitehtuuri saa paikassa eniten myönteisiä kommentteja. Tilasuunnittelun (plan) ja toriaukion mainitsee vajaat puolet haastateltavista paikan myönteiseksi ominaisuudeksi.

Paikan arkkitehtuurissa ja tilasuunnittelussa arvostettiin piirteitä, joista monet ovat tulleet esille jo aikaisempien paikkojen yhteydessä: värien käyttöä, persoonallisia yksityiskohtia, kauniita pihvoja ja yhtenäistä tyyliä. Näiden lisäksi sopivaksi koettu mittakaava; matalat talot ja kapeat kadut olivat mukana luomassa idyllistä tunnelmaa, jota kuvattiin mm. ”englantilaistyyppiseksi”, ”melukylään lapset -fiilikseksi” tai vanhaa kaupunkia muistuttavaksi. Vastaajille tuntui olevan merkityksellistä, että yksityiskohdat ja tyyli oli tavanomaisesta poikkeavaa. Omaleimaisuuden tärkeys toistuu siis tämänkin arviointipaikan yhteydessä. Arkkitehtuurin ja tilasuunnittelun piirteet olivat jälleen tärkeitä viihtyisyyden ja esteettisyyden arvojen toteutumisen kannalta.

Arviointipaikkaa hallitseva toriaukio saa lähes yhtä paljon mainintoja kuin arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu. Toria arvostetaan siksi, että se mahdollistaa tapahtumien järjestämisen. Tori palvelee arvoista yhteisöllisyyden toteutumista. Tämä paikka olikin ainoa, jonka arvostuksen taustalla oli yhteisöllisyyden arvo. Itse torin lisäksi, yhteisöllisyyttä edistävänä pidettiin myös monia arkkitehtuurin ja tilasuunnittelun piirteitä ja niiden luomaa viihtyisän kodikasta ja turvallista tunnelmaa, mikä houkuttelee ihmiset kodeistaan ulos liikkumaan.

Torissa arvostettiin myös sen rauhallisuutta liikenteeltä suojassa sekä avaraa tilaa itsessään, jonka luomaa tilan ja väljyyden tuntua pidettiin tärkeänä muutoin tiiviisti rakennetussa ympäristössä (mainintoja on kuitenkin niin vähän, etteivät tämä tule arvokartalle näkyviin).

Jonkin verran kommentoitiin myös istutusten ja pihojen kauneutta ja viihtyisyyttä.

Myönteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Arviointipaikkaan liittyvät myönteiset kommentit esitetään seuraavassa yksityiskohtaisesti teemoittain ryhmiteltyinä.

Arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu

Valtaosa vastaajien myönteisistä kommenteista kuvasi paikan viihtyisäksi ja idylliseksi koettua arkkitehtuuria ja tilasuunnittelua.

Arkkitehtuuria ja tilasuunnittelua keuhuttiin kauniiksi ja omaleimaiseksi. Ihmisiä miellytti erityisesti paikan tyyli, jonka koettiin olevan hyvä yhdistelmä vaihtelua ja yhtenäisyyttä. ”Kaikki talot ovat erilaisia, mutta silti yhtenäinen tyyli säilyy”. Yhtenäisten muotojen ja värien lisäksi ”englantilaistyyppiset talot”, monet mietityt yksityiskohdat (lamput, harjakatot, pyöreät ikkunat yms.), huoliteltu ilme ja matala rakennuskanta edistivät viihtyisyyden ja esteettisen nautinnon kokemista ja loivat idyllisen, kylämäisen tunnelman. Hyvän arkkitehtuurin koettiin lisäävän myös aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä, koska viihtyisä ympäristö houkuttelee ulos kodista.

Kaunis, omaleimainen, idyllinen

- ✓ Kauniit talot. Talot on pieniä ja kivoja. Oma piha on tärkeä, jotta sen voisi laittaa mieleisekseen ja oleskella siellä. Lisää asumisen tasoa. Pitää kivitaloista, ei tykkää alueen puutaloista, koska ne ovat hökkelimäisiä. Pitää kivitalojen rappauksesta. (306 N)
- ✓ Arkkitehtuuri kaunista. Ei ole ennen käynyt, yllättyi positiivisesti. Matalaa rakentamista, on valoisampaa kun ei ole isoja taloja, talot eivät varjosta teitä tai pihvoja. Pieni alue, mukavan näköistä. (307 M)
- ✓ Kauniita taloja Aatelikujan ja Aatelitien varrella. Myös Hagelstamintie 16 taloyhtiön talot viehättäviä. Värit on kivat ja harjakatot miellyttää. Pyöreät ikkunat sinisessä talossa on kivat. Talojen malli ja parvekkeet myös nätit. Näissä taloissa on paljon yksityiskohtia, ei ole sellaista peruskamaa. Idyllistä. Kaikki talot ovat erilaisia, mutta silti yhtenäinen tyyli säilyy. (308 N)
- ✓ Näyttävät talot. Etenkin sininen talo nousee hienosti esille. Näyttää kivalta, esteettistä. (319 N)
- ✓ Kauniit, yhtenäiset talot, joissa mietityt yksityiskohdat (värit, harjakatot). Tulee yhtenäisyyden tunne. Miellyttää silmää, harmonista. (318 N)
- ✓ Viihtyisän oloiset talot. Viihtyisä arkkitehtuuri asuessa: mukavampi katella viihtyisää aluetta, vaikeaa sen kummemmin selitellä, jos viihtyy niin viihtyy, jos ei niin ei. (303 M)
- ✓ Aatelitien ja -kujan talot ovat hienoja. Tässä on tehty vähän eri tavalla. Ei ole pelkkiä taloja. Kujille on laatoitettu tiet, ei ole pelkkää mustaa asfalttia. Kaikki talot ei välttämättä väriykseltään yhtä hienoja kuin Ilenpuiston kulmilla, mutta ovat yleisesti viihtyisiä. Kun talot ovat omaan silmään miellyttäviä, niin pienet puutteet (ei paljon viheraluetta) eivät ole niin merkittäviä. (302 M)
- ✓ Viehättävät pihat, koska niillä on valmiiksi rakennettu pienet puupatiot, ja kauniita aitoja. Paljon ikkunoita rivareissa. Jotenkin rivitaloasuminen miellyttää. Saa enemmän omaa rauhaa, voi olla pihalla ilman, että ihan kaikki kuuluu yläkerran terassille tai parvekkeelle. Ei kuulu niin paljon ääniä mitä kerrostalossa kuuluu. Jotenkin idyllisempää ja yksityisempää, kun on ne omat seinät ja katto siinä ympärillä. Oma rauha on tärkein asia rivitalossa. Ollaan valittu kerrostalo, vaikka rivitalo miellyttää, ehkä sitten jonain päivänä sinne. (309 N)

Idylliset mielikuvat

- ✓ Kauniit talot. Yleinen kuva täällä, ne on hyvin suunniteltuja ja siistejä. Maalaukset ja kaikki on mietitty. Julkisivu. Väriskaala on kaunis minun mielestä ja talot ulkoisesti, korkeita englantilaistyyppisiä rivitaloja. Tärkeää, että arkkitehtuuri on kaunis, että on yleistä viihtyvyyttä. (305 N)
- ✓ Tosi viihtyisä alue. Ei voisi kuvitella, että ollaan Suomessa, paremminkin tulee Englanti mieleen. Talot on rakennettu niin, että tuli ensimmäisenä mieleen englantilaiset talot, ja kun keskellä on se torintyyppinenkin. Tuntui vaan siltä. Tiedän, että siellä ollaan hyvin yhtenäisiä. Ne ovat pitäneet pihabileitä siellä kadulla ja pitävät tänäkin kesänä. Varmasti ihmiset tutustuvat hyvin toisiinsa tuollaisissa rivitaloissa. Englantilainen arkkitehtuuri: jonkun asian, kun vaan näkee, niin tulee mieleen, että muistuttaa jotain. En osaa sitä

- tarkemmin kuvailla. Viihtyisäksi teki värimaailma, talojen pihat, ulko-ovet, jotka ovat kadulle päin, ovia on koristeltu. Tulee silmäniloa, kun kävelee siitä. (301 N)
- ✓ Aatelikujalla julkisivut monipuolisia ja hyvin hoidettuja. Matalampi asutus. Tulee Melukylän lapset -fiilis, tunnelmallisuus ja kotoisuus. Viihtyisämpi. (314 N)
 - ✓ Viihtyisiä taloja, sopiva mittakaava. Kaksikerroksisia ja harjakattoisia. Maaseutumainen tunnelma. Luonnon- ja ihmisläheinen. (316 M)

Rakennusten väritys

- ✓ Värikkäät, erilaiset talot, erityisesti sinisävyiset pistivät silmään. Näyttää näissä taloissa hauskalta (tai violettia). Tuo pirteyttä. Eniten esteettinen asia, ja tunnelma erilaisista ja värikkäistä taloista. Sama tunne kuin aiemminkin, tietynlaista hauskuutta. (315 N)
- ✓ Kauniit, itseä miellyttävät värit. (306 N)
- ✓ Erityisen kauniit värit (Aatelikuja). Kauniita juuri keltasävyiset ja beigeit värisävyt. Murretut sävyt. Värit ovat vaaleita, mutta eivät pliisuja. Eri talojen värit sointuvat hyvin yhteen. Talojen värit herättävät huomion, sillä ne ovat itselle hyvin tärkeä asia. Kaipaa esteetiikkaa. Tuovat elämänlaatua. (322 N)
- ✓ Aatelitori on loistava. Sininen talo. Sininen talo on tosi hieno. Sitä miettii että ohhoh, mutta kun siihen on tottunut, niin siitä on alkanut tykätä aivan kauheasti. Se hyppää ulos kaikesta värikylläisyydestäkin. Positiivinen väriläiskä. (324 N)
- ✓ Hagelstamintien suuntaiset rivitaloyhtiö katua myötäilevä muoto ja värimaailma miellyttävät. Kaunis näkymä, jotenkin istuu siihen. Esteettisyys itselle tärkeää. (326 N)

Tilas suunnittelu ja mittakaava: matala rakentaminen ja kaarevat muodot

- ✓ Matalaa rakennuskantaa. Matalat talot ovat lähtökohtaisesti kauniimpia kuin korkeat. Valoa pääsee tulemaan, on valoisampi. Valo on positiivista ja piristää mieltä. (307 M)
- ✓ Aatelikujalla julkisivut monipuolisia ja hyvin hoidettuja. Matalampi asutus. Tulee Melukylän lapset -fiilis, tunnelmallisuus ja kotoisuus. Viihtyisämpi. (314 N)
- ✓ Viihtyisiä taloja, sopiva mittakaava. Kaksikerroksisia ja harjakattoisia. Maaseutumainen tunnelma. Luonnon- ja ihmisläheinen. (316 M)
- ✓ Tarpeeksi kapea, viihtyisä kuja. Mielikuva vanhasta kaupungista. Sopii kokonaisuuteen ja näyttää kivalta. (316 M)
- ✓ Talojen kaareutuminen tien mukaan on kaunista. Se on persoonallista, elävöittää. Kylämäistä. Miellyttää silmää. Alueen arvostus nousee. (314 N)
- ✓ Kaarevat tiet. Poikkeaa muista paikoista, erityyppinen, monimuotoinen. Tiet eivät ole pelkkää tavallista suoraa ristikköä kuten muualla. (322 N)
- ✓ Rakennusten mittakaava ja tori jossa ei ole autoja. Rakennusten ja torin koko on sopusoinnussa keskenään. Eivät ole liian suuria: tasapainoisen oloinen kokonaisuus. Esteettinen. Tulee vaihtelua, kun on tuollaisia torialueita. Toria käytetään kyläjuhliin, jotka on hirvu hyvä juttu. (323 M)

Aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä

- ✓ Talot vähän joka suuntaan, koko ympäristö [on kaunis]. Oli tosi kaunista, en ollut käynytkään. Ei kerrostaloja, oli matalampaa rakennustyyliä, teki paljon kodikkaamman. Sinne voisi muuttaa asumaan. Matala rakentaminen, mitä matalampana asut, sitä helpompi olla ulkona. Jos on kerrostalossa, on parvekkeella eikä pihassa. Ok- tai 2-kerroksisessa talossa, on puuhaa ja vääjäämättä vie ulos. Kun on ulkona, tuo elävyyttä, näkee ihmisiä ja naapureitakin muualla kuin vaan hississä. Matala rakentaminen tuo ehdottomasti yhteisöllisyyttä. Ei ollut myöskään läpiajon tunnetta. Rauhoittaa aluetta, tekee siitä kyläyhteisömäisen. Tuli sellainen tunne, että voi kävellä kadulla turvallisesti mielin, toisin kuin esimerkiksi ehkä Illenpihalla. Näki, että on hiljattain muutettu, kun oli kauniit pihat ja uusia istutuksia. Satsattu ja puuhasteltu, uutuuden viehätystä. Yleisilme saattaa alkunostuksen jälkeen tosin laantua. Oli satsattu istutuksiin, kalusteisiin ja grilleihin. Raha haisi tässä. (310 N)

5. Kartanonkoski – Paikka 4: Aatelitori

- ✓ Koko alue harmoninen ja asemakaava mielenkiintoinen. Talot on sijoitettu hyvin. Rakennusten välistä pääsee kävelemään. Tuottaa mielihyvää. Kun alue on niin miellyttävä se innostaa ihmisiä olemaan paljon ulkona, liikkumaan. Aina kun vain sää sallii ihmiset ovat ulkona puuhastelemassa jotain. Tällainen alue innostaa olemaan ulkona kauniissa ympäristössä. Tästä nauttii joka päivä, kun menee ulos. (324 N)
- ✓ Aatelikuja on viihtyisä (vehreys, värit, pihat). Kivempi olla, mahdollistaa ulkoilun. (320 M)
- ✓ Ei kaavamaista, joustavaa. Vähemmän kaupunkimainen, kylämäinen alue. Yhtenäinen naapurusto, ei sosiaalisia ongelmia. Vuorovaikutusta asukkaiden kesken. Avonaista aluetta ja kivoja pikkuteitä. Ajonopeudet alhaisempia. Vähän kuin ulkomailla (esim. Barcelona). (313 M)

Hoidetut, kauniit pihat

- ✓ Jokaisella on pikkupihat tien puolella, se on näkymänä ihan hyvä. Jos joku naapuri laittaa pihaa, niin senkin naapuri rupeaa laittaa. Jos toisella siisti piha, itsekin haluaa laittaa. Siitä muodostuu siisti ja huoliteltu näkymä. (Varmaan kanssa jotain yhteisöllisyyden tunnetta, tykkäävät alueestaan.) Kun asuu alueella, jossa muut tykkää asua, edesauttaa omaakin viihtyvyyttä. Alueen ulkoilme keskeneräistä puistoa lukuun ottamatta on siisti ja hyvin hoidettu, on mukavampi asua tällaisella alueella kuin 70-luvun lähiössä. En sellaisessa halua asua. Mukava kävellä reittiä, joka kerta ei mene samaa reittiä. Kun tämä paikka on siisti, niin sitä kautta tulee mentyä, tekee houkuttelevammaksi. (313 M)
- ✓ Asukkaiden omat pihat kunnossa. Huolitellut pihat ja istutukset luo miellyttävän fiiliksen. Toisten huomioon ottaminen: ajatellaan lähimmäistä ja nähdään vaivaa muitakin varten. Yhteisöllisyys. (321 M)
- ✓ Asukkaiden pienet koristellut pihat. Kaikilla on omat pihat, joista näkee sisälle (ei ison aidan takana). Ne ovat ikään kuin osa ympäristöä. Hyvin hoidettuja ja tuovat yksityiskohtia. Takapihanomainen ympäristö vastakohtana isoille jyrkeville etuoville. Pienet yksityiskohtat luovat ihmisenkokoisien ympäristön. Asukkaiden omat koristelut tuo persoonallisen ja yksilöllisen lisän asuinalueeseen, omaa näkemystä. Ei ole samat huonekalut joka pihalla. (315 N)
- ✓ Isommat piha-alueet. Nauttii, kun voi tehdä enemmän, puuhastella pihalla. Suojaisat pihat. Voi istua rauhassa, mutta halutessaan kurkistella naapureita. (311 M)

Toriaukio

Mahdollisuus järjestää tapahtumia - yhteisöllisyys

- ✓ Tori on kuin italialainen piazza. Kun on tällainen avoin aukio, niin kauniit talot näkyy vielä paremmin ja niitä pääsee ihailemaan ja katselemaan. Torilla pidetään katujuhlat, jotka lähtivät pienen mittakaavan nyyttäreistä isoiksi kekkereiksi. Tosi hauskat juhlat ja niiden onnistuminen on paljolti juuri tämän loistavan paikan (torin) ansioita. Muilla kaduilla Kartanonkoskella ei olekaan näin hyvää paikkaa omille katujuhlilleen. Tori houkuttelee kohtaamaan ihmisiä ja tulemaan paikalle. Lapset pelaa kesäisin palloa ja talvetta torille kasataan lunta, jossa lapset sitten laskevat mäkeä. Torin keskellä on vielä kaunis puu, se tekee oikein kivan vaikutelman. (324 N)
- ✓ Ihana avara aukio. Katujuhlapaikka, mahdollistaa naapurien tapaamisen. Viihtyisää. Sosiaalisuus tärkeää. (319 N)
- ✓ Avoin toritila mahdollistaa naapurustokekkerit. Edistää yhteisöllisyyttä. (321 M)
- ✓ Aatelitori kiva paikka harrastaa ja tavata muita asukkaita ja järjestää esim. katujuhlat. Järjestetty 3 vuoden ajan. Niissä tutustuu hyvin naapureihin. Se lisää turvallisuuden tuntua. Yhteisöllisyys tuntuu mukavalta. (326 N)
- ✓ Aukio. Tällaista ei ole muualla, erilaista kuin muualla. Kaunis elementti, jolla ei välttämättä ole varsinaista funktiota. Ehkä sen funktio on juuri olla kaunis ja miellyttävä. Aukiolla pidetään korttelijuhlat, jotka ovat mieleen. (322 N)
- ✓ Mukava aukio asuinalueella; kesäisin lämmin ja valoisa aukio. Aukio luo tiettyä näkymää ja aluetta siihen, kun sekään ei ole sellainen mitä normaalisti käytetään, ei näe kaikilla uusilla asuinalueilla. Asukkailla on elokuussa siellä kyläjuhlat, grillausta ja virvokkeita ja

ehkä joku orkesterikin. Ei sillä tavalla, kun on kivetty aukio, ei ole sinänsä lapsille mitään toimintaa. Mukava esteettinen asia alueessa, koiran kanssa on hyvä mennä läpi eri reittejä pitkin, ja se on yksi niistä. Ja katella miten ihmiset on laittanut pihvoja. Ehkä se liittyy koulutuksenalaaan. Kiva kattoo kun ihmiset keväällä ja kesällä pyörii pihvillaan, se on sellaista toimeliaisuutta. Ihmiset tulevat naapureitten kanssa enemmän juttuun, kun ovat enemmän ulkona kun sisällä. Jos kaikki olisi sisällä, ei siinä opi tuntemaan naapureitaan. Kun on toimeliaisuutta, jopa tuntee, kuka naapurissa asuu. Tuo yhteisöllisyyttä alueeseen. (Lehdessä juhlanjärjestäjät keuhuvat, että kun on paikka jossa järjestää tapahtumia, oppii tuntemaan naapurit. Tuntee kuuluvansa jonnekin.) En ole varma osallistuisinko tällaiseen, mutta onhan se plussaa, että tällaiseen on mahdollisuus. (313 M)

- ✓ Toriaukea ilman autoja. Siellä voisi järjestää vaikka mitä. Hauska aukko koko alue. Olisi voitu jättää parkkipaikaksi, mutta jätetty tapaamis- / kohtaamispaikaksi, lasten leikkipaikaksi, se oli kivaa. Paljon pikkutaloja ympärillä, positiivista että siinä alueella voi tavata ihmisiä. Jos autoja olisi, lapset eivät voisi leikkiä. Turvallinen alue nyt kokoontua, tavata ja leikkiä, kun ei ole autoja. (315 N)

Avaruuden tuntu

- ✓ Kiva aukio muuten tiheään rakennetulla alueella. Toi avaruutta ja antaa ihmisille elintilaa. Ei tule ahdistunutta tunnelmaa. Aukiota ei ollut mitenkään hyödynnetty ja oli kivinen, mutta oli jotain positiivista: tilaa. Vaikea hyödyntää, ei ole mitään, miten saisi ihmiset pysähtymään siihen alueelle. Mutta silti positiivista. Tilantunne: En haluaisi asua tiiviissä asumisympäristössä. Aukiot ovat mielisioita. En ymmärrä, että on aukio, mutta ei ole hyödynnetty. Ei ollut yhtään penkkiä, ei istutuksia, autio. Ei ollut muuta hyötyä, kuin avaruutta. En voi kuvitella, että joku viettäisi siinä aikaa. Luo kuitenkin viihtyvyyttä, kun on joku paikka, missä voi järjestää vaikka myyjäiset. Tai naapurustot voi kerääntyä viettämään iltaa. Se kyllä vaatisi sen laittamista viihtyisämmäksi. (304 M)
- ✓ Avarat näkymät, kaunis suora, pellot ja taivas näkyy. Lapsille lisää tilaa, tilan tuntua. Oma aluetta. Lisää olemisen vapautta. (314 N)

Rauhallisuus

- ✓ Nätti ja viihtyisä, rauhallinen. Ei kai sen nätimpi kuin muukaan paikka täällä. Nätti arkkitehtuuri, nätit talot ja kivat värivalinnat, ei muuta. Vähän vähemmän liikennettä, kun pienempi katuosuus, rauhallisuus. Ei ole niin läpiajoliikennettä. Viihtyisyys ja rauhallisuus tärkeää, että on viihtyisä paikka. Viihtyy hyvin. (303 M)
- ✓ Rauhallinen paikka. Aukio oli suht koht iso, ei tullut ahtauden tunnetta, vaan oli tilaa. Oli autoja kadunvarrella, mutta parkkipaikkoja oli aika vähän. Voi sanoa, että oli aika avara. Ei ollut liikennettä, eikä oikein minkäänlaista elämää, ei kuulunut ääniä missään. Rauhallisuus tuki Kartanonkosken yleisilmettä, rauhallisuutta. Kun on rauhallista, niin saa nukuttua paremmin. Seuraavana päivänä on virkeämpi olo. Yleensä melu tuo stressiä, joten rauhallisuus tuo asumiseen viihtyvyyttä. (304 M)
- ✓ Edelleen rauhallinen tunnelma. Mitä jo aikaisemmin sanoin, idyllisyys ja rauhallinen, turvallinen tunnelma. En tiedä onko se lapsiperheiden paljous vai mikä, että tuntuu niin turvalliselta. Kun on asunut kolme vuotta, niin tuntuu kodikkaalta? Vaikka nukkuu ikkuna auki tai liikkuu öisin, kun tulee kaupungilta, ei ole koskaan millään tavalla pelottanut eikä kuulu ääniä yöllä. Ehkä se on vaan monen asian summa. Arvostan paljon tätä asuinympäristössä. (309 N)
- ✓ Rauhallinen tie. Ei melua. Kotona haluaa rentoutua. (318 N)

Muut asukkaat ja yhteisöllisyys

Useat osallistujat tuntuivat arvostavan yhteisöllisyyttä alueella. Edellä tuli esille jo että toriaukion ja idylliseksi koetun arkkitehtuurin ja inhimillisen mittakaavan arvostuksen takana vaikutti myös yhteisöllisyyden tavoittelu. Näiden lisäksi alueen asukkaiden homogeenisuus koettiin yhteisöllisyyttä edistävänä.

- ✓ Talot on rakennettu niin, että tuli ensimmäisenä mieleen englantilaiset talot, ja kun keskellä on se torintyyppinenkin. Tuntui vaan siltä. Tiedän, että siellä ollaan hyvin yhtenäisiä. Ne ovat pitäneet pihabileitä siellä kadulla ja pitävät tänäkin kesänä. Varmasti ihmiset tutustuvat hyvin toisiinsa tuollaisissa rivitaloissa. Ihmiset tulevat paremmin tuntemaan toisensa. Jos vaikka tarvitsisi lapsenvahtia, kehtaisi paremmin pyytää, kun on tutumpi. Ei voi ihan vieraalta kysyä tai luottaakaan vieraaseen ihmiseen. Ainahan voi tarvita muutakin apua. Paremmin uskaltaa pyytää kun on tutustunut ihmiseen ja tietää, että on turvallisia naapureita. Kun itse ollaan vähän vanhempia, on hyvä asia, ettei tarvitse pitemmältä alkaa pyytämään apua. Se tuo turvallisuutta, että on naapuri keneltä voi pyytää apua. Jos elämässä tulee sellainen tilanne eteen, koskaanhan sitä ei tiedä. Tietysti sekin, että naapureista on seuraa. Jos on yksinäisiä ihmisiä, niin saavat naapureista puhekavereita, sosiaalisia suhteita. (301 N)
- ✓ Lapsi- ja koirapainotteista asukaskuntaa eli samanhenkistä. Yhteisiä ja yhdistäviä asioita asukkaiden kesken. Lisää yhteenkuuluvuudentunnetta ja kanssakäymistä asukkaiden välillä. Hyvä yhteisöhenki mm. Aatelitorin katujuhlat järjestetään vuosittain. Nykyään ihmiset helposti eristäytyvät, ei ole enää sellaista yhteisöllisyyttä. On kiva kun on yhteistä kanssakäymistä, helpompi tervehtiä sitten kadullakin kun tapaa muutoinkin. Miellyttävää. Helpottaa tutustumista (325 N)

Liikennejärjestelyt

Toiseksi eniten myönteistä huomiota saanut aihe oli liikennejärjestelyt. Vastaajat pitivät kevyen liikenteen järjestelyjä hyvinä ja kokivat niiden parantavan liikenneturvallisuutta ja liikkumismahdollisuuksia. Liikenneturvallisuutta lisäävistä yksityiskohdista mainittiin useimmin hidasteet ja nopeusrajoitukset.

Hidasteet, nopeusrajoitukset, liikenneympyrä

- ✓ En tiedä onko muuta hyvää kuin, että hidastaa autojen nopeutta, parantaa turvallisuutta. Juuri tässä paikassa ei kyllä kovin usein jalankulkijoita näy. Jos tähän on laitettu hidasteita, miksei ole laitettu Hagelstamintien toiseen päähän, jossa oikeasti on paljon ihmisiä..?
- ✓ Hidasteet Hagelstamintien eteläpäässä pitää nopeudet kurissa. Turvallisuustekijä. (308 N)
- ✓ Liikenneympyrät on hauskoja. He aina ajavat niissä monta kertaa ympäri niin kuin Risto Räppääjässä. Kivan näköisiä, mutta myös toimivia. Istutuksia keskellä ja muutenkin nättejä niin ne houkuttelevat ajamaan ympäri vähän extraakin. Toisaalta ne myös rauhoittavat liikennettä, kukaan ei tule suoraan vaan autot näkyvät pidemmälle, tulee ennakoitavuutta lisää. Hyvä lasten turvallisen liikkumisen kannalta. (324 N)

Hyvät kevyenliikenteenväylät

- ✓ Koko alueella on aika hyvät ja turvalliset pyörätiet ja jalkakäytävät muutamia kohtia lukuun ottamatta. Pääsee Jumboon, Tammistoon, Haltialan tilalle turvallisesti. Ei tarvitse

kulkea autotietä, se on tosi positiivinen asia. Päivisin kuljen tällä hetkellä vaan kävellen Jumboon tai Tammiston puolelle. Kaupassakäynnin lisäksi auttaa, kun käy päiväkävelyllä. On hyvät yhteydet, ei tarvitse mennä johonkin ja kääntyä takaisin. Pääsee kiertämään kunnon ympyrän turvallisia teitä pitkin. (305 N)

- ✓ Turvalliset koulutiet. Autottomat reitit. Lapset pääsee turvallisesti kouluun. (323 M)
- ✓ Kivannäköinen puistotie. Lemmikit ja lapset voivat vapaasti temmeltää. On vapaus liikkua, ei liian ohjattu elämä. Luontokin lähellä. (313 M)
- ✓ Selkeät kulkuväylät helpottavat liikkumista joka suuntaan. Ei tarvi kierrellä. Säästää aikaa, rahaa, vaivaa. Ihminen on laiska, helpous ja mukavuus on tärkeää. (320 M)

Liikenneyhteydet - julkinen liikenne

- ✓ Tässä on bussipysäkki vieressä. On yhteys Helsingin keskustaan ja Jumboon ja Tikkurilan suuntaan. Julkinen yhteys on tärkeää, meillä on vain yksi auto. Toisen täytyy käyttää julkisia, jos ajatellaan työelämää. Tosi tärkeää. (305 N)
- ✓ Julkinen liikenne kulkee sujuvasti, bussipysäkit hyvin sijoiteltu. Pysäkit ovat kohtuullisen kävelymatkan päässä melkein mistä tahansa (itsellä 150 m, tosi lähellä). Sujuvaa: ruuhkatonta, arkaamuina busseja menee 10–15 minuutin välein, mikä on enemmän kuin olettaisi. Viikonloppuisin puolen tunnin välein, mikä on minulle aivan riittävä. Hyvä, että osa lentokentän busseista kulkee tätä kautta. Pääsee julkisella töihin ja Helsingin keskustaan. Tärkeä pointti, että julkinen liikenne kulkee, ei muuta kuin positiivista sanottavaa. Vuoden on ollut sellainen tilanne, että työn puolesta pitää molemmilla olla oma auto. Aikaisemmin olen kulkenut bussilla ja käyttänyt julkista liikennettä joka päivä. Se tilanne saattaa tulla koska tahansa takaisin, että jompikumpi alkaa kulkea bussilla. Olen tottunut käyttämään molempia. Viikonloppuisin lähdän mieluummin bussilla kaupunkiin kuin omalla autolla ja jättäisin auton moneksi tunniksi parkkiin, maksaisi 20e koko päivältä. Kustannusten lisäksi parkkipaikan etsimisessä keskustassa on vaivaa. Jos ei tarvitse isoja kamoja siirtää tai kantaa, niin se on melkein aina bussi. Joukkoliikennettä on hyvä kannattaa välillä, että bussit kulkisivat yhtä sujuvasti kuin nytkin. Säästää luontoa ja yksityisautoilun vähentämistä kannatan. Jos ei työn puolesta tarvitsisi autoa, kulkisin bussilla. (309 N)

Istutukset

Vehreys, luonnonläheisyys

- ✓ Jätetty tilaa puistoille. Ilman puita ympäristöstä tulee ankea, kolkko ja kylmä. Puut tuovat luonnonläheisyyttä. On sen verran luontoihminen, että on kiva kun puiden lähistössä voi sitten nähdä kasveja ja pieniä eläimiä. Puista saa voimaa ja ne ovat valoisia. Piristävät mieltä. Puiston läheisyys luo positiivisen vaikutelman. (307 M)
- ✓ Vehreä ympäristö, paljon kasveja. Tuo luonnon kaupunkiin. Luo viihtyisyyttä, luonnonläheisyyttä. Luonnonkaipuu. (316 M)
- ✓ Kauniit, luonnolliset istutukset. Pitää luonnonmukaisesta (306 N)

Vehreys

- ✓ Puita, pensaita ja istutuksia on enemmän kuin kerrostalojen välissä. Ehkä talot on rakennettu aikaisemmin, niin ovat kasvaneet jo isommiksi? Ehkä sekin tekee sen, että pihanreunuksia laitetaan enemmän ja pidetään huolta, kun on rivitalomaista ja jokaisella on oma piha. Mutta näyttää himu kivalta. Suojaa pihaa ja rajaa yksityisyyttä. Tuo viihtyisyyttä. Ei ole pelkkää asfalttia, on käytetty laatoituksia, kivetyksiä, reunustuksia ja puuaitoja tällä alueella. Koristeellisempi paikka muutenkin kuin kasvien osalta. Katulamput jne. Mukava kulkea ja kävellä, kun miellyttää visuaalisesti silmää. Pieniä juttuja, esim. ulko-ovet: välillä pyöreä, välillä neliskanttinen pitkä ikkuna. Katos oven päällä saattaa olla erilainen: suora, kaareva tai eri suuntaan kääntyvä. Vaihtelevuus, mistä puhuttiin aikaisemminkin, näyttää hyvältä. (309 N)

5. Kartanonkoski – Paikka 4: Aatelitori

- ✓ Istutukset alueella. Torilla puita, mutta myös koko alueella on istutuksia. Tekee viihtyisäksi. (323 M)
- ✓ Istutuksissa on yhtenäinen linja. Rentouttaa, rauhoittavan näköistä. (318 N)

Virkistyskäyttö

- ✓ Aatelitien varteen valmistuva puisto on hyvä juttu. Tulee paljon kauniimpi ja hoidetumpi. On kiva kävellä, sopii virkistäytymiseen. Tulee lähdettyä ulkoilemaan. Pidentää ikää. Hyvä alueen arvonkin kannalta. (326 N)

Lasten ja nuorten palvelut

- ✓ Tilkuntiellä sijaitseva Kartanonkosken koulu on sijainniltaan hyvä. Alueen lapsille on tarjolla koulu lähellä. Yksi lapsista on siinä koulussa. Itse tykkään ja lapset tykkää, kun aamulla saa nukkua vähän pidempään. Lapset osaa hyvin hoitaa itse heräämisen ilman herätyskelloa. Lapset ovat iloisempia, kun saavat nukkua aamulla pitempään. Vaikuttaa perheen hyvinvointiin, että lapset ovat hyväntuulisia. Vanhemman kannalta se, että on vieressä, helpottaa, kun ei tarvitse kuskata, tai tarvitse olla huolissaan, että se kulkee jonnekin kauemmas. Koulu on yläasteeseen asti, tietää, että koulunkäynti on lapselle helppoa, kun on lähellä. Kaverit ovat myös sitten lähellä. Koulun jälkeen on lyhyet matkat kotiin ja kaveripiiri löytyy läheltä. (302 M)
- ✓ Kaunis koulu. Ihan esteettinen asia. Ja kerrankin tehty kunnan iso koulu, eikä näytä heti pieneltä. Tällä alueella syntyy niin paljon lapsia, käytännöllistä, kun kaikki mahtuu samaan paikkaan. Viihtyisän näköinen koulu ja kivalla paikalla. Ala- ja yläaste on kuitenkin eritelty, ettei ole yhtä isoa kompleksia. (310 N)
- ✓ Koulu ja päiväkotit hyvin sijoitettu ja rakennus sopii ulkoisestikin alueen tyyliin. Pääsee bussilla, kävellen ja myös autolla. Monipuoliset vaihtoehdot jää tilaa urheilukentälle. Lapset pääsee liikkumaan. Yhtenäinen tyyli, kaikki elementit sopivat hyvin yhteen. Miellyttävä. Hienoa, että on koulu alueella, myös nuorisotilat, hammashoitola, musiikkiopisto, urheilupuisto, luistinrata. Tärkeää, koska alueella on paljon nuorisoa, jotka tarvitsevat tiloja. Mukavaa, että nuoret on otettu huomioon. Hyvä että ei tarvitse lähteä kauas. Helpottaa elämään, kun pääsee kävellenkin. (308 N)
- ✓ Massiivinen koulu sulautuu loistavasti maisemaan. Kivasti suunniteltu. Oikeasti valtava rakennus on saatu näyttämään siltä, kuin siinä olisi pieniä taloja vierekkäin. Näin se ei näytäkään niin suurelta kuin oikeasti on ja sulautuu hyvin muuhun tyyliin ja ympäristöön. (324 N)
- ✓ Suuren koulurakennuksen onnistunut arkkitehtuuri istuu ympäröivään alueeseen (harjakatot, värit, ulottuvuus). Ei koulumainen. On selvästi panostettu. Viihtyisä, esteettinen mielikuva. (356 N)
- ✓ Nuorisotila Wintti, hyvä kun toimintaa nuorille. Nuoret tarvitsevat järkevää tekemistä. Hyvä että myös lapset on huomioitu alueella. Siellä on ohjattua ja valvottua toimintaa. On tarjolla tilaa toimimiseen ja keskustelupaikka. (325 N)

Muut myönteiset kommentit

Lisäksi myönteisinä asioina mainittiin yksittäisissä kommentteissa hyvä valaistus, parkkipaikat, selkeät opasteet sekä kaupallisuuden puuttuminen Kartanonkosken alueelta.

- ✓ Hyvin valaistu. Mukavampi kulkea. Turvallista. (303 M)
- ✓ Katulamput nättejä. Lamput ovat tavallista nätimiä. Tällaisia ei ole muualla. Sopii hyvin alueen tyyliin, koko kokonaisuus näyttää hyvältä, vaikuttaa osana siihen. (308 N)
- ✓ Kohtuullisesti parkkitilaa, myös vieraspaikkoja. Tuttavien helpompi tulla käymään. Kaverisuhteita kiva hoitaa. (320 M)

Kielteisten arvioiden arvokartan tulkinta

Edellisessä paikassa esillä ollut Hagelstamintien viereinen rakentamaton alue nousee mukaan myös neljännen paikan arvokartalle. Vastaajat pitävät erityisesti alueen keskeneräisyyttä ongelmallisena. Seuraukset ja arvokytkenät ovat vastaavat kuin edellä.

Useimmin neljännen paikan yhteydessä mainittu negatiivinen ominaisuus on paikan liikennejärjestelyt. Liikennejärjestelyjen puutteista, kuten autoilijoiden ja jalankulkijoiden alueiden epäselvyydestä Aatelitorilla nähdään aiheutuvan vaaratilanteita ja tämän seurauksena kärsii lasten turvallisuuden arvon toteutuminen.

Paikan 4 arkkitehtuuria ja tilasuunnittelua kritisoitiin varsin niukasti ja kommenttien sisällöt vaihtelivat niin, etteivät ne tulleet arvokartalle näkyviin.

Neljännen arviointipaikan kielteisistä kommentteista nousee käytetyllä cut-off-tasolla arvokartalle ainoastaan kaksi arvoketjua. Kaiken kaikkiaan negatiivisia arvoketjuja muodostuu merkittävästi vähemmän kuin positiivisia.

Kielteisten arvioiden tarkemmat kuvailut

Viimeiseen, neljänteen arviointipaikkaan liitetyt kielteiset kommentit on esitetty seuraavassa yksityiskohtaisesti teemoittain järjestettyinä.

Liikennejärjestelyt

Monet mainitsivat erityisesti lasten turvallisuuden kannalta kielteisenä piirteenä sen, että autot ja jalankulku sekoittuvat Aatelintorilla. Syiksi tähän mainittiin autotien ja jalankulun alueiden epäselvyys, liian vähäiset jalkakäytävät. Kun lapsilla on lisäksi tapana leikkiä torilla ja siellä liikkuvien autojen nopeudet ovat vastaajien mielestä suuria, vaaratilanteita syntyy.

Hagelstamintien liikenneympyrän todettiin olevan liian ahdas busseille, siten huonosti toimiva ja vaaratilanteita aiheuttava. Liikennejärjestelyjen lisäksi autoilijoiden toimintatavat saivat kritiikkiä. Turvallisuuden heikkenemisen lisäksi liikenteeseen liittyvistä puutteista koettiin haittaa viihtyvyydelle melun takia.

Autoilijoiden ja jalankulkijoiden alueet huonosti eroteltu

- ✓ Autotien ja jalankulkijan alue epäselvä, varsinkin kun alueella leikkii lapsia. Lapset eivät osaa noudattaa liikennesääntöjä. Autoilijan vastuu on suurempi. Alue on suunniteltu turvatomaksi ja epätoimivaksi: onnettomuusriski. (313 M)

5. Kartanonkoski – Paikka 4: Aatelitori

- ✓ Kävelijöille ei ole omaa tietä. Autojen ajettava hiljaa, koska usein lapsia pyöräilemässä. Täytyy väistellä. Lasten turvallisuuden kannalta ongelmallista. (318 N)
- ✓ Lapset leikkii aukiolla. Autolla pitää olla tarkkaavainen. Tuntuu vaaralliselta. (319 N)
- ✓ Lapset leikkivät autojen kulkureitillä. Aiheuttaa riskitilanteita. Hirvittää varsinkin talvella kun lapset laskevat mäkeä tielle. (320 M)
- ✓ Aatelikujalla ei jalankulkijoille merkittyä väylää / varattua reittiä. Siinä on parkkipaikkojakin, lapset leikkivät autojen välissä. Koulukin on vieressä. Lisäisi lasten turvallisuutta, jos eroteltu. (326 N)
- ✓ Autot taas kadunvarressa ja kurvailevat aukiolla. Kun täyttelin lappua, tuli hirveällä vauhdilla auto, mietin mihin suuntaan pitäisi lähteä, ettei aja päälle. Että hän pääsi parkkipaikalleen, joutui tekemään uukkarin aukiolla. Autot käyttää sitä kääntymispaikkanaan, niin eihän siinä oikein voi tapahtumia järjestääkään. Tässä voi jäädä auton alle. Ja onhan siinä myös äänielementti, toisi ylimääräistä melua. Voi olla jollekin iso haitta. Ei haluaisi melun takia ainakaan asua tässä. Mitä enemmän melua, sitä enemmän se vähentää viihtyisyyttä. (304 N)
- ✓ Kujalla autot ja jalankulkijat sikin sokin. Aatelikujalla ei ole jalkakäytäviä. Tullut vaaratilanteita, kun lapset ajavat pyörällä vähän sinne tänne ehkä väärällä puolellakin ja autot tulevat kulman takaa lujaa. Esimerkiksi työmiehet eivät ajattele että lapsia saattaa olla alla. Lapset ovat niin matalia pyörällä ajaessa, vaikea havaita. Aatelitiellä on jalkakäytävät, se on turvallisempi. Nyt on tullut myös lapsikylttejä, jotka varoittavat. (324 N)

Liian suuret ajonopeudet – liian vähän hidasteita

- ✓ Suojatie turvaton, ajonopeudet, autoilijoiden välinpitämättömyys. Ei uskalla mennä suojatielle. Lasten turvallisuuden kannalta paha juttu. Liikenneympyrässä mennään miten sattuu ja kovalla nopeudella. Henkilöautoja menee bussitietä. Hidasteita ei saada bussin takia, jotta se pääsee kulkemaan. (307 M)
- ✓ Aatelitorilla voisi olla hidasteet liikenteen hillitsemiseksi. Siinä lapset leikkii. Turvallisuuskysymys. (326 N)
- ✓ Nopeusrajoitus muuttuu Hagelstamintiellä 30 > 40 km/h ennen ympyrää. Outoa nostaa nopeutta risteysalueella ennen koulua. Se tuntuu hassulta, että nopeutta ylipäätään nostetaan ennen ympyrää ja sitten se taas laskee ennen POINTia. Koulukin on lähellä, alueelta tulee Hagelstamintien ylittäviä lapsia. En ole mikään kaahailija, olisi hyvä alueen yleisen turvallisuuden kannalta, että koko matka olisi 30 km/h. (302 M)
- ✓ Autotiet pihojen edustalla aina riski ja vaara pikkulapsille, osittain myös huonot näkyvyudet, Lasten turvallisuus huolestuttaa, ei muuten. Puuttuvat hidasteet. (303 M)

Vilkas liikenne

- ✓ Bussiliikenne vilkasta liikenneympyrän tienoilla (lapset). Julkinen liikenne on plussaa, mutta bussit ajavat tässä kovaa ja saattaa myös oikoa liikenneympyrää. Se ei ole lasten kannalta mukava. Siitä tulee myös meluhaittaa. Muuten ei ole mitään ihmeellistä, turvallisuus ja melu. Bussin melu kuuluu asuntoon asti. Ei sinällään haittaa, kun on tottunut, mutta se ei vaan ole kovin mukavaa kuunnella liikenteen ääntä. Kun bussit oikovat liikenneympyrää, niin lapset ei osaa välttämättä varautua siihen. Melu on vaan sellainen paha, mikä on pakko hyväksyä, kun on kuitenkin hyvä, että on julkista liikennettä. Ei se yleensä ärsytäkään. (305 N)
- ✓ Mopoiijat puistotiellä, harvoin tosin yöaikaan. Kerran yksi mopoiilija ajoi tahallaan kiusataksaan hyvin läheltä perheen tyttöä, joka säikähti siitä kovasti. Häiriötä. (325 N)
- ✓ Hagelstamintien liikenne tuo ääntä. (323 M)

Ahdas liikenneympyrä

- ✓ Hagelstamintien kiertoliittymä on ahdas. Bussit monesti oikovat sen väärältä puolelta, tulee vaaratilanteita. Kun tulevat kaupungista Tilkuntietä Hagelstamintielle, ne joutuvat koukkaamaan ikävästi. Osa kuskeista ei jaksaa ajaa, niin kiertävät liikenneympyrän

väärään suuntaan. Liikennesääntöjä pitäisi noudattaa, ei ole kivan näköistä. Kun bussi oikaisee, aiheutuu vaaratilanteita. Ympyrä on sumputettu niin, että periaatteessa ymmärrän, miksi kuskit tekevät niin, on tosi vaikeaa. Muutaman kerran olen ollut bussissa, kun on joutunut pakittamaan, kun ei ole päässyt kääntymään, kun on lähtenyt vähän väärästä kohdasta kääntymään. Se varmaan aiheuttaa sen, että oiotaan. Henkilöautoja kiertoliittymä ei haittaa. Busseja se ajaa tekemään väärin. (302 M)

- ✓ Liikenneympyrä (Tilkuntie-Hagelstamintie-Herttuankuja) ei oikein toimi. Se on busseille ahdas ja Hagelstamintietä suoraan ajavat autot eivät "väistä" liikennesääntöjen mukaisesti muita liikenneympyräntulijoita. Voi johtua siitä, että liikenneympyrä on niin pieni kooltaan, että sitä ei ehkä hahmota liikenneympyräksi lainkaan. Myöskään bussit eivät kunnolla mahdu siinä kääntymään, vaan joutuvat kesken kaiken peruuttelemaan. Mitoitus taitaa olla väärä. Turvallisuustekijä. (308 N)
- ✓ Hagelstamintien liikenneympyrä ahdas busseille. Aiheutuu melua ja liikenteellisiä ongelmia. Kotirauha vähenee jos ikkunat auki. Haittaa viihtyvyyttä. (321 M)

Keskeneräisyys

- ✓ Matkalla keskeneräinen kevyenliikenteen väylä. Oili vielä aika loskaista aikaa, oli vaneria lentänyt lammikkoon. En tiedä onko nyt jo valmis. Haittasi epäsiisteyden takia. Kuuluo rakennusprojektiin, roskat ja epäsiisteys. Kun ei ollut valmis, ei pystynyt käyttämään, vaikeuttaa osaltaan liikkumista. Ihmiset kun lähtevät ulkoilemaan Haltialan suuntaan, niin tämä on siinä reitillä. (304 M)

Huono näkyvyys

- ✓ Aatelikujalta tulo Tilkuntielle on näkyvyydeltään todella huono. Peili olisi oltava. Hagelstamintien suunnasta kun tulee, niin on taas pimeä nurkka. Yleinen turvallisuus. Vähän vastaava kuin Illenpihan kulma. Vaikka auto tuleekin hiljaa, niin ei varmasti näe. Tie on juuri talon kulmalla, ei ole montaa metriä väliä. (302 M)

Huonot läpikulkumahdollisuudet

- ✓ Alue on kauneinta Kartanonkoskea, mutta Aatelikujalla ja siellä päin tulee käytyä tosi harvoin, kun ei sitä kautta pääse oikein mihinkään. Hyvä asia asukkaille. Pysyy rauhallisena, kun ei ole kauttakulkua. Itsellä alue menee vähän ohi, hyödyntämättä, kun ei tule alueella liikuttua. (308 N)

Hoitamaton alue Hagelstamintien vieressä

Yksi tyypillisimpiä kritiikin aiheita kaikissa arviointipaikoissa liittyy paikkojen keskeneräisyyteen ja hoitamattomuuteen. Jos sellaista havaitaan, se koetaan kielteisenä, viihtyisyyttä vähentävänä ja esteettisyyden kokemusta rikkovana. Hagelstamintien vieressä sijaitseva jättömaa-alue vaikuttaa olleen Kartanonkosken tutkimusalueesta kaikkien eniten kielteisiä tunteita herättänyt asia. Sitä kommentoitiin runsaasti vielä tämänkin arviointipaikan yhteydessä. Kommentit olivat sisällöllisesti samoja kuin paikan 3 yhteydessä kuvatut.

Tässä paikassa hoitamattomuudesta kritisoitiin yksittäisissä kommentteissa myös pihoja ja yhtä tiettyä keskeneräistä kevyen liikenteen väylää.

Keskeneräisyys

- ✓ Tällä hetkellä se kaistale rumentaa maisemaa, ettei sille ole tehty mitään. Se on keskeneräinen läntti. Silmäänpistävä läiskä, miksi se on siinä. Ei sovi kuvaan, kun monesta kohdasta alue on hyvin hoidettu ja mietitty myös viheralueita. Nyt se on kohta valmis. Enemmänkin se, että alueen yleisilme siistiytyy, kuin että tulee puisto. Toki, kun on uusi alue, niin kaikki ei ole valmista. Kiinnittää huomion ohi kävellessä, muttei ole joka kerralla häirinnyt. On niin positiivinen kuva, ettei tällainen juttu vaikuta niin negatiivisesti. (302 M)
- ✓ Rakentamaton puisto. Muuten alue on hyvä ja hienoksi tehty, mutta tuo on sitten jätetty kesken. Se erottuu eikä sovi alueen muuhun tyyliin. Tulisi jo pian valmiiksi. Esteettinen haitta. (323 M)
- ✓ Keskeneräisen näköinen, hoitamaton alue. Epäsiisti vaikutelma laskee arvoa. Arvostaa siistiä ympäristöä. (314 N)
- ✓ Tekemättä jäänyt keskeneräinen puistoalue on ruma. Riitelee ympäristön kanssa. Ei sovi kokonaisuuteen. Ei esteettinen. Alue on myös tuulinen ja suojaamaton. Hiekka nousee ja sitten on pihakalusteet hiekassa. Menee aikaa hukkaan. Mukavuus ja toiminnallisuus kärsii. Tavoitteena helppo elämä. (316 M)

Ei hyötykäytössä

- ✓ Voisiko tehdä muutaman parkkipaikan ja loput puistoa, jotenkin hyödyntää sitä maa- aluetta? (309 N)
- ✓ Hagelstaminpuisto joutomaata, rakentamista lykätty useita vuosia. Taloyhtiöt käyvät kippaamassa sinne kaikki risut. Aukkaatkin ovat muuttuneet asian suhteen apaattiseksi, kun muutosta ei ole tapahtunut ja alue on jäänyt rumaksi. Ärsyttää kun ei saada tehtyä valmiiksi. Rumistus. (307 M)
- ✓ Edelleen vaan Hagelstamintien ja Maamsellintien välinen joutomaa-alue on aivan kammottava. Eikö hyvää maata voisi jotenkin käyttää hyödyksi ja/tai laittaa nätiksi. Näyttää joutomaalta, on tosi ruma. Nyt aluetta ei kukaan voi käyttää, hukkaan heitettyä hyvää tonttimaata. Alueelle pitäisi olla joku tarkoitus, jotenkin se pitäisi ottaa hyötykäyttöön. Toivoisi alueelle puita, penkkejä ja kasveja. Haluaisi sitten mennä sinne kävelylle, oleskelemaan tai vaikka piknikille. (308 N)
- ✓ Inhottava ja hoitamaton alue, rumentaa koko Kartanonkosken. Inhottava ja hoitamaton, koska vasta rakennetaan puistikkoa. Mamsellintien ja Hagelstamintien välinen alue on ollut koirien ulkoilutuspaikkana, rakennusjätteiden ja muovien peitossa. Järjetön alue, miksei ole tehty mitään. Nyt näköjään on alettu. Yllättävän pitkään annettu olla tuollaisena. On heti Hagelstamintien vieressä, ihmiset ajavat siitä ja kun käy katsomassa minkälaiselta näyttää, miettii, että rakennetaanko siihen kerrostaloja, mitä minäkin mietin jossain vaiheessa, vai parkkihalli. Ei ole vielä päättäneet mitä siihen tulee. Negatiivista, että se vaan on siinä, eikä sille tehdä mitään. (310 N)

Toriaukio

Toriaukio, joka pääsääntöisesti koettiin myönteisenä, sai kuitenkin parilta henkilöltä kritiikkiä kolkkoudesta ja toiminnan, elävyyden puutteesta – samoista asioista, joista Leppävaaran Viaporintori sai runsaasti palautetta. Kolkkouden tunnelmaan vaikuttivat torin paljaus, kasvillisuuden vähäisyys, ja liika ”betonimaisuus” (ks. myös kohta arkkitehtuuri).

Kylmä tunnelma

- ✓ Torialue kaipaisi jotain, ainakin isomman puun keskelle. Liian tyhjä ja paljas. Kylmä tunnelma. Epäesteettinen. (316 M)
- ✓ Aukio tylsä, kivi ja betoni tuovat kylmyyttä. Ei diggaa pelkästä betonista. Vihreän pilkahdus tois viihtyisyyttä. (320 M)

Toiminnallisuuden puute

- ✓ Aateltorilla voisi innostaa sosiaaliseen kanssakäymiseen. Puistonpenkkejä tms. Eloa vois tuoda suihkulähde tai vastaava. Voisi olla penkkejä, niin ihmiset voisi pysähtyä sinne oleskelemaan. Kun lapset ovat siellä pelailemassa, niin aikuisetkin voisivat tulla. Voisi tulla vaikka lukemaan kirjaa. Tai kun vain haluaisi ihaila kaunista maisemaa niin voisi istua eikä tarvitsisi seisoa, voisi viipyä pidempään. Houkutteleva paikka oleskeluun. Pitää vedestä elementtinä. Vesi elävöittää. Tänne sopisi suihkulähde, kuten italialaisilla piazzaillakin on. Sosiaalinen kanssakäyminen on huippujuttu. Kun on sellaista niin oppii tuntemaan ihmiset. Kun ensimmäiset katujuhlat oli pidetty, oli valtava muutos, kun kaikki ihmiset alkoivat heti niitten jälkeen moikkaamaan ja tervehtimään kaikkia. Kun tulee kadulla vastaan on kiva, kun tuntee ihmiset ja voi tervehtiä ja jäädä vaihtamaan pari sanaa. Kun ihmiset tuntevat toisensa tulee myös turvallisuutta, kun kaikki tietää jos alueella liikkuu joku vieras. Katsotaan toisten perään ja huolehditaan esim. toisten tavaroista. Lämminhenkinen alue, sosiaaliset tapahtumat luovat yhteishenkeä ja on helppo jutella ihmisille. (324 N)

Kasvillisuuden vähäisyys

- ✓ Huonosti toteutettu istutukset; istutukset supussa, jos ollenkaan, eteläreunalta puuttuu kokonaan. Siellä on muutama koristeomenapuu, muutaman neliön alueella kaikki. Muita puita ei ole. Koristeomenapuu vaatii tilaa. Samalla rahalla olisi voinut tehdä kolme tai neljä eri istutusta. Latuksesta näyttää, että olisi vaan yksi puu, mutta kun katsoo runkoja, niitähän onkin neljä. Kolme puuta menee hukkaan muutaman vuoden sisällä. Yhdelläkin puulla olisi voinut tehdä. Kun olisi sijoitellut ja laittanut vaikka jotain pienimuotoisia pensasistutuksia, niin se kivipinta rikkoutuisi, ei olisi niin pelkkää kivialuetta. Jos kiveys alkaa seinästä suoraan, eikä ole minkäänlaista vihreää, se näyttää kovalle. Istutukset pehmentäisivät näkymää ja olisi sen puoleen viihtyisämpi. Jossain määrin vaikuttaisi myös tuuli- ja lämpöoloihin, ei kävisi niin paljon tuuli. (313 M)
- ✓ Kaipaan enemmän puita, vihreyttä. Tosin kevät tulossa, mutta nykyiset eivät riitä. Puita olisi voinut istuttaa jo ajat sitten. Kaipaan niitä sinne, pitäisi istuttaa nyt, koska eivät ne kasva vuodessa tai kahdessa. Toisi viihtyisyyttä, ja ei olisi niin tuulitunneli. Tuuli tuivertaa laakeilta pelloilta. Jossain vaiheessa kattotilet oli kiinnitetty liian heppoisesti, kun ei oltu otettu huomioon, että täällä tuuli on ihan eri luokkaa. (310 N)
- ✓ Hagelstamintien varressa puita vain osalla matkaa. Saisi olla puistomainen alusta loppuun. Olisi tasapainoisempi kokonaisuus. Esteettisistä syistä. (326 N)

Hoitamattomat pihat

- ✓ Hoitamattomat pihat joissain asunnoissa. Rikkoo kokonaisuuden. Vaikuttaa koko alueen tunnelmaan. Viihtyisyys ja esteettisyys kärsii. (319 N)

Arkkitehtuuri ja tilasuunnittelu

Paikan 4 arkkitehtuuria ja tilasuunnittelua kritisoitiin varsin niukasti ja kommenttien sisällöt vaihtelivat. Pari henkilöä piti paikkaa kolkkona kivisten materiaalien ja/tai ikävien (harmaiden, tummien) värien vuoksi. Yksi moitti puumateriaalin käyttöä soveltumattomana Kartanonkosken ilmeeseen. Tilasuunnittelun osalta esille nousivat jälleen tiiviin rakentamisen haitat: ahtauden tunne ja yksityisyyden puute. Pari henkilöä kommentoi pihojen avautumista tielle ja sisäänkäyntien ulkonäköä ja järjestelyä.

Rakennusten väryitys

- ✓ Rakennukset liian harmaita. Tyly väri, josta pitkä miinus. Ei sovi ympäristöön. Ei yhtään kodikas tunnelma. Epäesteettinen. (320 M)
- ✓ Tummasävyiset julkisivut, harmaata kiveä ja betonia. Tulee mieleen vuokratalot. Alakuloinen fiilis. Asukkaat rinnastetaan julkisivuun, ajatellaan, että räjäisessä talossa räjäisiä ihmisiä. Eriarvoisia asukkaita, vaikka kaikkien pitäisi olla samanarvoisia. (313 M)

Valoisuus puuttuu

- ✓ Pieniä ja vähän ikkunoita, valoisuus puuttuu. Ei voi katsella ikkunasta esim. vahtia lapsia. Valinnan vapaus puuttuu: jos olisi suuremmat ikkunat niitä voisi halutessaan verhoilla peittää, nyt ei ole sitä mahdollisuutta. (313 M)

Puutalot

- ✓ Puurivitalot eivät sovi Kartanonkosken muuhun ilmeeseen, ovat vähän navettamaisia. Johtuu ehkä värytyksestä, jotakin niissä on. Ei se puupinnoitekaan välttämättä, en tiedä. Tuo vaan mulle sellaisen olon, kun on maalta kotoisin. Tuntuu kuin joku uusi arkkitehti olisi saanut tehtäväkseen suunnitella. Ei vaan istu muuhun alueen kuvaan. Ei se haittaa, ei vaan ole niin esteettinen. Jos miettisi muuttaisiko Mamsellintielle vai Aatelitiele, niin ehdottomasti Aatelitiele. (310 N)

Pihojen huono suunnittelu

- ✓ Huonosti toteutettu talojen sisääntulot; sisääntulot asuntoihin suoraan kadulta, missä etupihat? Pääsisäänkäynnin pitäisi olla sellainen, että kun menet kylään, niin ei ole mitään epäselvyyttä, mistä menet sisälle. Sen pitää olla houkutteleva sisäänkäynti. Jos on pelkkää kiveä seinän vieressä ja sisäänkäynnin edessä, se näyttää siltä että onko tämä joku varastonovi vai mikä. Jossain amerikkalaisissa pihasuunnittelukirjoissa melkein poikkeuksetta oven molemmin puolin on havuja ja istutuksia, mikä houkuttaa. Jos ei ole muuta kuin betonikiveä, on kaukana houkuttelevaisuudesta. Ei ole viihtyisän näköinen. Sisäänkäyntiä on vaikea hahmottaa ja on esteettisesti huonomman näköinen. Pienillä istutuksilla seinän vieressä alueesta olisi saanut viihtyisämmän. Olisi muutakin kuin muutama puu. On aika kolkon näköinen. (313 M)
- ✓ Pihat tielle. Kyseessä toisella puolella Aatelikujaa olevat rivitalot. Pihaille tulee tieltä melua. Piholla ei ole yksityisyyttä jos haluaisi esim. syödä rauhassa pihalla.(322 N)

Tiivis rakentaminen

- ✓ Asutus rakennettu aivan vierä viereen liian tiheästi, ns. "omilla pihilla ei omaa rauhaa". Samanlaista tiivistä rakentamista kuin Iltenuistossa. Kävelytiet menevät ikkunan edestä, näkee olohuoneeseen ja läpi kämpän. Joutuu pitämään verhot kiinni ikkunoissa, jos ei halua että vieraat kurkkii olohuoneeseen. Ei siitä tykkää, vähentää yksityisyyttä. Yksityisyys tärkeää, ettei joudu asumaan näyteikkunassa. (303 M)
- ✓ Ahtauden tuntu. Johtuu siitä, kun kapeat kadut. Liian tiiviisti rakennettu. (306 N)
- ✓ Liian tiuhaan rakennetut talot, ahdasta. Toivoisi väljyyttä. Mukavampi asukkaille, kun on vähän enemmän tilaa rakennusten välillä. (307 M)
- ✓ Talot todella lähellä toisiaan. Täytyy olla naapureiden kanssa hyvissä väleissä. Yksityisyyden puute. (314 N)

Rakennusten sijoittelu

- ✓ Rivitalot liian lähellä autotietä. Ihmeellinen ratkaisu. Kotirauha kärsii. Yksityisyys ja viihtyisyys vähenee. (321 M)

Muita kielteisiä kommentteja

Liian vähän pysäköintipaikkoja

- ✓ Koulun parkkipaikka pysäköintikieltoaluetta ja on paikat tyhjinä illalla ja yöllä. Kun vastailtiin, niin just sen jälkeen oli kuohahtanut. Siihen voisi laittaa vaikka rajoituksen, että klo 18-8 saisi parkkeerata. Ajatuksena oli, että koulun omat työntekijät ei mahdu parkkeeraamaan, kun kaikki tuo sinne tupla-autonsa. Tekisi sellaisen, että yöllä saisi pitää autoa ja aamulla täytyy siirtää pois. Kyllä se tuntuu, kun joutuu pyörimään ja etsimään parkkipaikkaa ja siinä olisi, mutta ei saa jättää. En tiedä, miten koululla harrastavat ihmiset autonsa jättää, kun on kerho- ja liikuntatoimintaa, pistävät pitkin poikin sakkopaikoille? En ymmärrä. (309 N)
- ✓ Vähän parkkipaikkoja, kaikkialla on liian vähän parkkipaikkoja. Hyvällä tuurilla voi joskus olla pari paikkaa vapaana. Joskus joutuu viedä kirjaston parkkiin. Hankalaa, kun ei ole. (306 N)

Palvelujen puute

- ✓ Ei pientä kauppaa, "kyläkauppa" olisi kiva. Lähellä on Shell, mutta se on aika kallis. Haluaisi K-kaupan. Ei aina jaksaisi lähteä kävelemään Jumboon saakka ja siellä on hirveän pitkät jonot.
- ✓ Lähikaupasta saisi nopeasti ja helposti tehtyä ostoksia. (306 N)
- ✓ Kauppojen puute. Joutuu lähtemään kauemmas. kaupat toisi elävyyttä alueelle. (323 M)

Palvelujen aiheuttamat häiriöt

- ✓ Wintti kerää nuoria, voivat joskus tehdä ajattelemattomia. On kuullut, että ovat tehneet pahuuksia esim. pelikenttä kärsinyt. Ilkivalta harmittaa sekä mieltä ajatuksena että myös rahallinen puoli. On kuitenkin suht rauhallista. Täällä paljon lapsia, vähän arvelluttaa, että millaista sitten tulee kun ne kaikki ovat nuoria. (325 N)

Lisäksi alueen nuoresta iästä johtuva teennäinen vaikutelma, pitkään jatkunut remontti koulun ympäristössä, tuulisuus ja pölyhaitta mainittiin kukin kerran kielteisenä ominaisuutena. Myös yhteisöllisyyttä toivottiin lisää.

6. Maksuhalukkuuskysely

6.1 Maksuhalukkuuskyselyn menetelmä ja toteutus

Kysely toteutettiin nettikyselynä. Kohderyhmänä olivat pääkaupunkiseudulta kerrostaloasuntoa etsivät henkilöt. Vastaajat rekrytoitiin Etuovi.com -nettisivujen kautta. Etuovi.com on asunto- ja kiinteistökaupan valtakunnallinen verkkopalvelu. Sivustolla vierailee viikoittain yli 300 000 kävijää. Nettipalvelussa on mukana yli tuhat asuntokaupan ammattilaista, sekä kuntia ja kaupunkeja, mutta ei yksityishenkilöiden ilmoituksia.

Kyselyn mainos näytettiin nettisivuilla popup-ikkunana pääkaupunkiseudulta asuntoa etsiville (Kuva 26). Mainoksesta oli linkki tutkimuksen kyselylomakkeeseen. Aineistonkeruu suoritettiin seitsemän vuorokauden aikana 9–16.9.2009. Aineistonkeruujakson aikana mainos näytettiin 18 374 kertaa, mainosta klikattiin 816 kertaa (4,4 % näyttökerroista) ja kyselyyn vastattiin 341 kertaa (41,8 % klikkauskerroista). Vastaajien kesken arvottiin 12 kappaletta kahden hengen Finnkinon elokuvalipun lippusarjoja.

Mitä sinä arvostat asuinympäristössäsi?

Vastaa kyselyyn ja voita elokuva liput!

Kyselyssä sinulle kuvataan kerrostaloasunnon hankintaan liittyvä kuvitteellinen tilanne. Kerro mielipiteesi tilanteen ratkaisemiseksi. Kuulut kohderyhmäämme, jos etsit kerrostaloasuntoa pääkaupunkiseudulta.

Vastanneiden kesken arvotaan Finnkinon kahden elokuva lipun lippusarjoja.

Kysely on osa tutkimusta, jossa selvitetään asuinympäristöön ja asunnon hankintaan liittyviä arvostuksia. Tutkimusta tekevät VTT ja Teknillinen korkeakoulu – TKK yhteispohjoismaisessa ERABUILD-tutkimusohjelmassa. Kyselyn vastaukset käsitellään luottamuksellisesti eikä niitä missään vaiheessa yhdistetä vastaajien henkilöihin. Yhteystiedot arvontaan osallistuvilta kysytään vain palkintojen postitusta varten. Kyselyyn voi vastata vain kerran.

Kuva 26. Kyselyn Popup-mainos.

6.2 Kyselylomake

Kyselylomake koostui viidestä osiosta. Kyselyllä selvitettiin maksuhalukkuutta asuinympäristön laatuun liittyen. Lisäksi vastaajilta kysyttiin tietoja nykyisestä asumisesta, etsinnässä olevasta asunnosta sekä henkilö- ja perhekohtaisia taustatietoja.

Kyselylomakkeen rakenne:

- 1) Tervetulosivu ja ohjeet
- 2) Maksuhalukkuuskysymys: kysymys 10 000 € sijoittamisesta (Taulukko 11) ja vapaat kommentit
- 3) Nykyinen asuminen: kunta, asunnon tyyppi, koko, omistussuhde
- 4) Etsinnässä oleva asunto: asunnon tyyppi, koko, hinta
- 5) Taustakysymykset: sukupuoli, syntymävuosi, koulutus, talouden tulot, talouden koko, lasten iät, auton käyttömahdollisuus

Taulukko 11. Maksuhalukkuustilanteen kuvaus.

Oletetaan, että olet harkitsemassa kerrostaloasunnon ostoa uudesta suunnitteilla olevasta korttelista pääkaupunkiseudulla noin 1 km päässä lähimmästä metsästä tai laajemmasta ulkoilualueesta sekä noin 400 m päässä joukkoliikenteen pysäkestä. Lähimpään kauppakeskukseen tai muuhun hyvin varusteltuun ostoskeskukseen on noin 2 km.

Uudiskohteen talojen on suunniteltu olevan viisikerroksisia ja arkkitehtuuriltaan yksinkertaisia, laattikomaisia betonikerrostaloja. Parvekkeet eivät ole täysin suojassa naapurin katseilta. Pihalla on keinu ja hiekkalaatikko, aikuisille pari penkkiä, pari puuta ja muutama pensas.

Jokaista taloutta kohden on varattu yksi henkilöauton pysäköintipaikka hiekkakentällä. Pyörävarastossa on jokaista asuntoa varten tilaa kahdelle polkupyörälle tai muulle vastaavan kokoiselle välineelle.

Kuvittele, että huonontuneessa markkinatilanteessa asuntorakennuttaja yllättäen "laskee" asunnon hintaa 10 000 eurolla sillä ehdolla, että tämä raha sijoitetaan muualle samaan rakennuskohteeseen. Käytännössä asunnon hinta pysyy ennallaan, mutta rakennuttaja tarjoaa lisää ympäristön laatua ja toivoo siten löytävänsä enemmän asuntojen ostajia. Neljän talon korttelissa, jossa kussakin talossa on 30 asuntoa, sijoitettavaa kertyy 1,2 milj. €. Sillä saa jo näkyviä parannuksia aikaan.

Asuntorakennuttaja antaa sinulle mahdollisuuden vaikuttaa tulevan taloyhtiön ratkaisuihin pyytämällä sinua valitsemaan ne parannuskohteet, joihin toivoisit 10 000 € osuutesi sijoitettavan.

Miten sijoittaisit käytettävissä olevat 10 000 €?

Lue kaikki alla esitetyt parannusvaihtoehdot ensin läpi ja mieti miten sijoittaisit rahan. Valitsemiesi muutosten yhteenlasketun hinnan tulee olla enintään 10 000 €. Rastita parannukset, joihin rahan sijoittaisit.

- 5 000 € - Talosi sijoitetaankin lähemmäs metsää tai laajaa puistoaluetta (1 km:n sijasta 500 m:n etäisyydelle)
- 5 000 € - Talosi sijoitetaankin lähemmäs kauppakeskusta (2 km:n sijasta 500 m etäisyydelle)
- 5 000 € - Talosi sijoitetaankin lähemmäs joukkoliikennepysäkkiä (400 m:n sijasta 100 m etäisyydelle)
- 5 000 € - Talot rakennetaan matalammiksi eli vain 3-kerroksisiksi
- 5 000 € - Talot rakennetaan väljemmin, jolloin talojen väliin jää enemmän vihreää aluetta (talojen väliset etäisyydet kasvavat 10 m).
- 2 000 € - Rakennetaan suurempi pyörä- ja ulkoiluvälinevarasto tai vastaavat tilat erilliseen piharakennukseen, joissa voi säilyttää myös puutarhanhoitovälineitä
- 10 000 € - Paremmat parkkipaikat (jokaiselle asukkaalle riittää vähintään yksi katettu autopaikka tai kaksi kattamatonta ulkopaikkaa)
- 2 000 € - Paremmat lasten ja nuorten leikki- ja oleskelupaikat: Luodaan viihtyisämmät ja paremmin kalustetut paikat (enemmän leikkivälineitä, istuskeluryhmiä ja istutuksia, erikseen lapsille ja nuorille).
- 1 000 € - Vähän parempi piha: Pihalle lisää istutuksia ja penkkejä.
- 3 000 € - Selvästi parempi piha: Pihalle pieni puro tai lampi ja kukkia.
- 5 000 € - Tosi laadukas piha: Pihalle luodaan puutarhamainen tunnelma ja viihtyisiä oleskelupaikkoja lisäämällä sinne kiveyksiä, istutuksia, vesielementti, penkkejä ja grillipaikka.
- 10 000 € - Talojen arkkitehtuuria kohennetaan: Taloista tehdään monimuotoisempia, suurentamalla parvekkeita, lisäämällä erkereitä sekä ikkunamuotojen ja julkisivumateriaalien vaihtelua.
- 5 000 € - Betonin sijasta julkisivu muurataan aidosta poltetusta tiilestä.
- 10 000 € - Saat asunnon, jonka parvekkeelta on kaunis luonnon näkymä.
- 10 000 € - Saat asunnon, jonka ikkunoihin tai parvekkeelle ei naapureilla ole suoraa näköyhteyttä.

Laske lopuksi valintasi yhteen, summan tulee olla enintään 10 000 €

6.3 Tulokset

Vastaajat

Kyselyyn vastasi yhteensä 341 henkilöä. Vastaajista yhdeksän poistettiin epäloogisten vastausten vuoksi. Kohderyhmänä olivat henkilöt, jotka etsivät kerrostaloasuntoa. Näitä henkilöitä vastaajien joukossa oli 229 henkeä. Tämä on myös kyselyn aineiston koko.

Vastaajista suurin osa, yli kaksi kolmasosaa, oli naisia (Taulukko 12). Vastaajien keski-ikä oli 42 vuotta. Suurin osa vastaajista asui kahden aikuisen taloudessa, ja enemmistö asui lapsettomassa taloudessa. Hieman yli puolet vastaajista oli helsinkiläisiä.

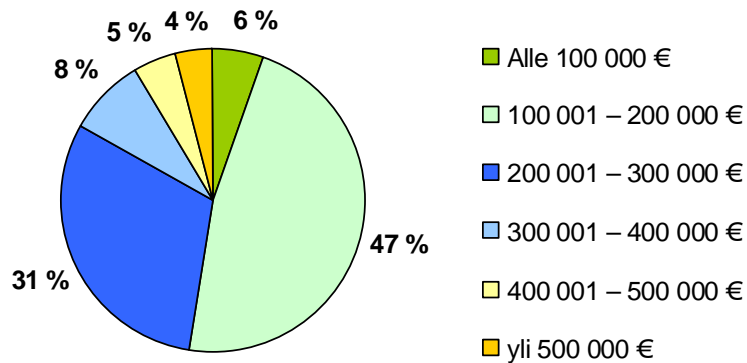
Taulukko 12. Vastaajien taustatiedot (n=229).

Sukupuoli		Ikä	
Mies	28 %	Keskiarvo	42 vuotta
Nainen	72 %	Vaihteluväli	19 - 68 vuotta
Koulutus		Talouden tulot	
Vähemmän kuin peruskoulu	5 %	alle 13 000 € vuodessa	7 %
Kansa- tai peruskoulu	2 %	13 000 – 20 000 €	3 %
Ammatillinen koulutus	12 %	21 000 – 40 000 €	23 %
Lukio / ylioppilas	8 %	41 000 – 60 000 €	24 %
Opistotason tutkinto	17 %	61 000 – 90 000 €	29 %
Ammattikorkeakoulututkinto	21 %	91 000 – 110 000 €	7 %
Korkeakoulututkinto	35 %	111 000 – 140 000 €	5 %
Aikuisia taloudessa		Lapsia taloudessa	
Yksi	36 %	Ei yhtään	69 %
Kaksi	56 %	Yksi	15 %
Kolme tai enemmän	8 %	Kaksi	11 %
		Kolme	4 %
		Neljä	2 %
Asuinkunta		Autot talouden käytössä	
Helsinki	57 %	Ei yhtään	26 %
Espoo tai Kauniainen	17 %	Yksi	53 %
Vantaa	13 %	Kaksi tai kolme	21 %
Muu kunta	13 %		
Asunnon tyyppi		Asunnon omistusmuoto	
Kerrostalo	75 %	Omistusasunto	62 %
Rivi- tai paritalo	14 %	Vuokra-asunto	38 %
Omakotitalo	11 %		

Tällä hetkellä valtaosa kerrostaloasunnon etsijöistä asui kerrostalossa. Vastaajista kaksi kolmasosaa asui tällä hetkellä omistusasunnossa ja noin kolmasosa asui vuokra-asunnossa. Neljäsosalla vastaajista ei ollut autoa kotitaloutensa käytössä.

Etsittävä asunto

Vastaajat etsivät keskimäärin 73 m² asuntoa. Etsittävän asunnon koko vaihteli 15 neliömetristä 200 neliömetriin. Etsittävän asunnon hintaluokka oli tyypillisesti sadasta kahteensataan tuhatta euroa tai kahdesta kolmeensataantuhanteen euroon (Kuva 27). Kaikki vastaajat etsivät asuntoa kerrostalosta, mutta lisäksi 38 % vastaajista etsi asuntoa myös rivi- tai paritalosta ja 15 % omakotitaloa.

Kuva 27. Etsittävien asuntojen hintaluokan jakauma prosentteina (n=229).

Maksuhalukkuus

Maksuhalukkuuskysymyksestä vastaajat valitsivat asuinympäristön kehitysvaihtoehtoja korkeintaan 10 000 € edestä. Määrällisesti useimmin valittiin talojen sijoittaminen väljemmin, pihan laadun parantaminen, talon sijoittaminen lähemmäs joukkoliikennepysäkkiä, näkösuoja naapuriin sekä talojen arkkitehtuurin kohennus (Kuva 28).

Kuva 28. Maksuhalukkuusvalintojen määrät prosentteina (kaikki vastaajat, N=229).

Maksuhalukkuuskyselyn vastaukset analysoitiin siten, että valintojen määrät ja vaihtoehtojen hinnat suhteutettiin kyselylomakkeella kuvattuun esimerkkikortteliin. Esimerkkikorttelissa oli neljä taloa ja kussakin talossa 30 asuntoa (yhteensä 120 asuntoa). Kunkin asunnon 10 000 € osuuksista yhteistä sijoitettavaa asuinympäristön parannuksiin kertyy 1,2 miljoonaa euroa. Tulokset kertovat hyvin karkealla tasolla, miten 1,2 miljoonaa € kuvitteellisen sijoituksen olisi toivottu jakautuvan eri parannuskohteiden kesken, jos kaikki kyselyyn vastaajat olisivat kuvitteellisen korttelin asukkaita.

Kaksi vastausvaihtoehtoa nousi erityisesti esiin suosittuina valintoina (Kuva 29). Eniten oltiin valmiita sijoittamaan siihen, ettei naapureilla olisi suoraa näköyhteyttä oman asunnon ikkunoihin tai parvekkeelle. Lähes vastaavasti oltiin valmiita panostamaan talojen arkkitehtuurin kohentamiseen siten, että taloista tehtäisiin monimuotoisempia, suurentamalla parvekkeita, lisäämällä erkereitä sekä ikkunamuotojen ja julkisivumateriaalien vaihtelua.

Muiksi suosituiksi parannuskohteiksi nousivat myös talojen rakentaminen väljemmin niin, että talojen väliin jäisi enemmän vihreää aluetta, pihan laadukkuuden parantaminen sekä talojen rakentaminen lähemmäs joukkoliikennepysäkkiä.

Vähiten suosittuja parannuskohteita olivat vähän parempi piha eli vain istutusten ja penkkien lisääminen pihalle, matalammat eli 3-kerroksiset talot sekä paremmat

parkkipaikat. Myös kaunis luonnonäkymä asunnon parvekkeelta jäi muita vaihtoehtoja vähemmän suosituksi.

Kuva 29. Maksuhalukkuus suhteutettuna esimerkkikortteliin: Miten korttelin asukkaat sijoittaisivat 1,2 milj. €? (kaikki vastaajat, n=229).

Kaikkien vastaajien vertailun lisäksi tutkittiin, miten taustatekijät vaikuttivat valintoihin. Miesten ja naisten maksuhalukkuudessa näkyi muutama selkeä ero (Kuva 30). Miesten valitsemissa korttelissa talojen arkkitehtuuri kohentuisi huomattavasti. Lisäksi miehet olivat naisia halukkaampia sijoittamaan parempiin parkkipaikkoihin. Naiset taas olisivat innokkaampia sijoittamaan siihen, ettei naapureilla ole suoraa näköyhteyttä asuntoon.

Kuva 30. Maksuhalukkuus suhteutettuna esimerkkikortteliin: Miten miehet ja naiset sijoittaisivat 1,2 milj. €? (miehet n=64, naiset n=165).

Muiden taustatekijöiden vaikutuksesta maksuhalukkuuteen saatiin tämän kokoisen aineiston analyysissä vain viitteitä. Erot eri taustatekijöiden välillä olivat pieniä, mutta loogisia. Yli 50-vuotiaat vastaajat suosivat nuorempia useammin asuintalon sijoittamista lähemmäs kauppaa sekä luonnon näkymää asunnosta. Verrattuna lapsettomien perheiden valintoihin, lapsiperheellisten korttelissa olisi todennäköisemmin suuremmat ulkoiluvälinevarastot ja paremmat lasten ja nuorten leikkipaikat. Vain korkeimpiin tuloluokkiin kuuluvat ihmiset valitsivat matalammat talot. Luonnollisesti vain auton omistajat olivat valmiita panostamaan parempiin parkkipaikkoihin. Autottomat kyselyyn vastanneet taas valitsivat hieman autonomistajia useammin panostuksen talon sijoittamisesta lähemmän joukkoliikennepysäkkiä. Nykyisin omakotitalossa asuvat ihmiset olivat muita useammin valmiita panostamaan siihen, että asuintalo olisi lähempänä metsää, sekä parempiin parkkipaikkoihin.

Muutamat vastaajista antoivat myös avoimia kommentteja maksuhalukkuuskysymyksen jälkeen. Niissä kommentoitiin esimerkiksi valinnan vaikeutta ja käytettävissä olevan rahan riittämättömyyttä. Yllättävästi myös korkeampia taloja toivottiin näköalojen parantamiseksi. Kaikki kommentit on koottu liitteeseen 3.

6.4 Johtopäätöksiä

Maksuhalukkuuskyselyn tarinassa kuvattiin arkkitehtonisesti melko pelkistetty lähtökohta asuin ympäristöstä, jossa kerrostalot ovat "yksinkertaisia laatikkomaisia betonikerrostaloja", parvekkeille on näköyhteys naapurista, piha on yksinkertainen, parkkipaikat ovat hiekkakentällä ja palvelut ovat kaukana. Tästä lähtökohdasta vastaajia pyydettiin valitsemaan tärkein tai tärkeimmät asuin ympäristön parannuskohteet, jotka annetulla budjetilla olivat toteutettavissa. Koska valittavissa olevat parannustoimet olivat kustannuksiltaan erisuuruisia, joutui vastaaja valitsemaan mihin rahansa käyttää ja mikä parhaiten toteuttaa hänen omia arvopäämääriään.

Vastauksissa kaksi parannuskohdetta nousi muita tärkeämmiksi; näkösuoja naapureilta sekä talojen arkkitehtuurin kohennus. Asunnon näkösuojan tärkeys korostuminen liittyyneen oman kodin yksityisyyden tärkeyteen. Näkösuoja naapureiden katseilta oli erityisen tärkeä naisille, mutta myös miesten toiseksi tärkein kehityskohde. Miehet olivat valmiita panostamaan eniten talojen arkkitehtuurin kohentamiseen. Esteettisen asuin ympäristön tärkeys korostuu tässä niin kuin tutkimuksen muissakin osissa (viittaus Kartanonkosken tuloksiin). Lisäksi asuintaloille toivottiin väljyyttä ja parannuksia pihan laatuun. Myös lähemmäs joukkoliikennepysäkkiä sijoitetut talot saivat kannatusta.

Kaksi eniten kannatusta saanutta parannuskohdetta olivat myös sellaisia, että rahallisen panostuksen vaikutukset näkyivät juuri valitsijan henkilökohtaisessa asunnossa. Näkösuojan suhteen valittiin itselle sellainen asunto, jossa oli tarjolla näkösuojaa. Arkkitehtoniset parannukset olivat toki yhteishyödyllisiä, mutta myös niissä oli mainittuna asuntokohtaisia parannuksia eli parvekkeen koon kasvattamista.

Verrattuna muihin vaihtoehtoihin talojen rakentaminen matalammiksi oli vähemmän suosittu parannuskohde. Yllättävää kyllä myös paremmat parkkipaikat jäivät muiden vaihtoehtojen jälkeen taka-alalle. Rahaa ei haluta käyttää siihen, että talot olisivat matalampia tai että pysäköintitilaa olisi enemmän, vaan mieluummin parempaan arkkitehtuuriin ja yksityisyyden suojaan.

Asuin ympäristön luonnonmukaisuus jäi yllättäen tämän tutkimusosuuden tuloksissa taka-alalle. Vaikka lähtökohtana oli melko riisuttu arkkitehtoninen korttelirakenne, haluttiin lisäpanostukset kohdistaa muihin parannuksiin kuin istutuksien ja pihaympäristön kehittämiseen.

7. Yhteenveto ja tulosten tarkastelu

Mitä ihmiset arvostavat asuinympäristössään? Minkälaisista asioista asukkaiden tai muuten aluetta arvioivien kokemus asuinympäristön laadusta muodostuu? On tunnettua, että ihmiset arvostavat turvallista, luontokokemuksia tarjoavaa, kaunista, viihtyisää ympäristöä, jossa arjen välttämättömät toiminnot on helppo ja kätevä hoitaa ja joka luo mahdollisuuksia yksityisyyteen, rauhoittumiseen ja monipuoliseen toimintaan. Nämä asiat nousivat esille tässäkin tutkimuksessa, jossa asukkaat tai potentiaaliset asukkaat arvioivat neljää fyysistä kohdetta joko Espoon Leppävaarassa tai Vantaan Kartanonkoskella.

Aina ei kuitenkaan ole selvää, minkälainen ympäristö ja minkälaiset konkreettiset ratkaisut koetaan näitä toiveita edistäviksi. Tässä tutkimuksessa on pyritty erityisesti selvittämään, miten konkreettiset suunnitteluratkaisut ovat yhteydessä arvostettujen asioiden toteutumiseen ja sitä minkälaiset motiivit ja arvostukset vaikuttavat mielipiteiden taustalla.

Leppävaarassa ja Kartanonkoskella toteutettuun haastattelututkimukseen osallistui Leppävaarassa 41 alueella jo ennestään asuvaa tai sieltä lähiaikoina asuntoa etsinyttä henkilöä ja Kartanonkoskella 25 alueen omistusasunnoissa asuvaa henkilöä. Osallistujat kiersivät kävellen tutkimusalueella etukäteen suunnitellun reitin ja pysähtyivät neljässä määritellyssä kohteessa arvioimaan kohteita omaa asuinympäristön valintaa ajatellen ja kirjaamaan tästä näkökulmasta kohteiden hyviä ja huonoja puolia lomakkeelle. Sen jälkeen lomakkeen palauttaneita henkilöitä haastateltiin puhelimitse saatujen vastausten pohjalta ns. askellusmenetelmällä (laddering). Haastattelujen lisäksi tehtiin pienimuotoinen verkkopohjainen maksuhalukkuuskysely pääkaupunkiseudulta asuntoa hakevien joukosta (N = 341 kpl), jossa pyrittiin karkeasti hahmottamaan vastaajien halukkuutta panostaa erilaisiin asuinalueiden parannusvaihtoehtoihin (ks. luku 6.).

Asuinalueet ovat keskenään erilaisia sen suhteen, mitkä laatuominaisuudet niissä täytyvät parhaiten ja sen suhteen millä tavoilla ne täyttyvät. Erilaisille alueille valikoituu vastaavasti eri tavoin asioita arvostavia asukkaita. Tässä tutkimuksessa Leppävaaran erityisvahvuutena nousivat esille monipuoliset, lähellä sijaitsevat palvelut

ja hyvät liikenneyhteydet. Näiden arvostuksen taustalla vaikutti toive arjen välttämättömien toimintojen helposta ja nopeasta sujumisesta, jolloin aikaa säästyy kullekin itselle merkityksellisempiin asioihin, kuten yhdessäoloon perheen kanssa. Palveluilla tarkoitettiin usein kauppoja, mutta osallistujat puhuivat myös muiden palvelujen, erityisesti kirjaston merkityksestä heille. Kävely- tai pyöräilyetäisyys ja erityyppisten palvelujen sijaitseminen lähellä toisiaan olivat keskeistä palvelujen arvostuksessa. Vastaajat kiinnostivat myös paljon huomiota kulkemisen helppouteen kauppakeskuksen alueella ja sen ulkopuolella. Edellä mainittujen tekijöiden arvostus perustui mm. niiden luomiin mahdollisuuksiin aktiiviselle, toiminnalliselle elämäntavalle, itsensä kehittämiseen, virkistäytymiseen ja rentoutumiseen kullekin itselleen tärkeiden toimintojen parissa. Näin kokivat yhtä lailla nuoret kuin iäkkäämmätkin vastaajat riippumatta siitä harrastivatko he kokkausta, lukemista, konsertteja, elokuvia vai urheilua.

Viihtyisyyden ja kauneuden kokemisen kannalta Leppävaaran kohteista oli erilaisia ja ristiriitaisiakin mielipiteitä. Paikoitellen, esim. Lepävaaran Viaporintorilla, monet haastateltavat kokivat arkkitehtuurin kolkoksi ja ankeaksi liian tummien värien, kovien materiaalien, massiivisten ja yksitoikkoisten muotojen vuoksi. Toisaalta Leppävaaran tutkimuskohteissa arkkitehtuuria kehuttiin erityisesti modernista ilmeestä sekä paikoitellen värikkyydystä ja monipuolisuudesta. Koettuun viihtyisyyteen vaikuttivat toki muutkin kuin arkkitehtuurin piirteet, ennen kaikkea kasvillisuus.

Kauniiksi koettu arkkitehtuuri, kodikkuus ja idyllisyys olivat sen sijaan Kartanonkosken erityisvahvuudet. Kartanonkosken tyyli koettiin persoonalliseksi ja alueelle omaleimaiseksi. Omaleimaisuutta ja tyylin alueen kattavaa yhtenäisyyttä arvostettiin paljon ja se näytti vahvistavat asukkaiden alueellista identiteettiä. Värikkyys, värien harmonia ja yhtenäinen väritys koko alueella, kaarevien muotojen käyttö rakennusten sijoittelussa, koristeelliset, tyyliin sopivat yksityiskohdat, erikoiset rakenteet (kuten vesielementit, huvimaja, sillat, kaariaukko) olivat asioita, joiden vastaajat kokivat olevan syitä kokemalleen ympäristön kauneudelle ja viihtyisyydelle. Vastaavasti tyylistä poikkeavat materiaalit tai idyllin rikkova epäsiisteys koettiin kielteisinä.

Sekä Leppävaara ja Kartanonkosken arviointikohteissa mainittiin toistuvasti tiettyjä arkkitehtuurin ja tilasuunnittelun ominaisuuksia, jotka liitettiin paikan viihtyisyyteen, kauneuteen ja omaleimaisuuteen. Näitä olivat esimerkiksi yksityiskohtien yllättävyys tai poikkeavuus tavanomaisesta, erityisesti vesiaiheen olemassaolo, kaarimuotojen käyttö tilasuunnittelussa, värien käyttö, monipuolisuus ja vaihtelevuus, aukeat ja suojaisat paikat. Piharakenteissa ja kulkuväylissä puun ja muiden luonnonmateriaalien käyttö näytti tukevan luontokokemuksen ja positiivisten mielikuvien syntymistä. Onnistuneeksi koettu arkkitehtuuri synnytti osallistujille myönteisiä mielikuvia, jotka liittyivät mm. Keskieurooppalaiseen tyyliin, ulkomaihin, maaseutuun, luontoon, rantaan, kyläidylliin, vanhanaikaisuuteen tai moderniuteen. Toisaalta kielteisesti koettua

arkkitehtuuri kuvattiin betonierämaaksi tai rinnastettiin 70-luvun lähiörakentamiseen. Haastattelujen perusteella arkkitehtuurin ja tilasuunnittelun ratkaisuilla oli suuri merkitys asuinympäristön kohteiden arvostuksen kannalta. Kyselytutkimuksen tulokset olivat samansuuntaisia. Sen mukaan asukkaat olivat halukkaampia maksamaan laadukkaammasta arkkitehtuurista kuin esimerkiksi paremmasta sijainnista kuvitteellisessa esimerkkikohteessa.

Arvioitujen kohteiden kyky tuottaa luonnon tuntua esim. kasvillisuuden, vesiaiheen, muun vihersuunnittelun tai näkymien avulla osoittautui yhdeksi keskeisimmistä syistä myönteisiin arvioihin kohteista. Kohteet olivat kaikki asuinrakennusten lomassa sijaitsevia paikkoja: pihoja, puistoja, aukioita tai katualueita. Kaikissa arviointikohteissa, mutta erityisesti pihoilla ja puistoissa sekä Leppävaarassa että Kartanonkoskella viherrakentamisen ja luonnon läsnäolon merkitys oli olennaista koetun viihtyvyyden, kauneuden tai rentouttavuuden kannalta. Välillisesti luontoyhteyden arvostuksen taustalla oli oman hyvinvoinnin lisäksi esim. lapsista huolehtiminen ja yhteisöllisyys, sillä vihreä viihtyisä ympäristö nähtiin niitä edistävänä.

Kummallakin alueella yleisimmät moitteen aiheet liittyivät yhtäältä liian tiiviiksi koettuun rakentamiseen (rakennusten sijoitukseen, korkeuteen, tiiviyteen) ja sen aiheuttamaan haittaan yksityisyyden tai väljyyden kokemiselle, ja toisaalta rakennusten, kulkuväylien, istutusten ja vesiaiheiden hoitamattomuuteen ja epäsiisteyteen. Kielteisiä puolia pohtiessaan vastaajat toivat tyypillisesti esille myös lasten turvallisuuteen vaikuttavia puutteita esim. vesiaiheiden aitaamisessa ja liikennejärjestelyissä.

Viaporintori Leppävaarassa koettiin nykyisellään usein vain epäviihtyisäksi läpikulkupaikaksi. Toriaukion olemassaolo herätti odotuksia paikasta missä voi viihtyä, viettää aikaa, tavata ystäviä tai vain katsella kaupunkielämää ja kokea muiden ihmisten läsnäolo. Torille toivottiin mm. enemmän tapahtumia, torikojuja, kahvilaa, penkkejä ja istutuksia, jotka houkuttelisivat torin käyttöön muuhunkin kuin läpikulkuun. Kartanonkoskella pieni asuinrakennusten välissä sijaitseva Aatelitori vaikutti onnistuneen paremmin ”torin tehtävässään”. Asukkaat järjestivät siellä omia tapahtumiaan, joten vastaajat kokivat sen yhteisöllisyyttä edistäväksi paikaksi.

7.1 Pohdintaa Leppävaaran ja Kartanonkosken tulosten eroista

Leppävaara ja Kartanonkoski ovat erilaisia alueita, joten niissä hyvinä ja huonoina pidetyt ominaisuudet luonnollisesti myös eroavat toisistaan.

Leppävaara on tiivis ja kaupunkimainen asuinalue ja moniin muihin suomalaisiin asuntoalueisiin verrattuna poikkeuksellisen suuri ja palveluiltaan monipuolinen kokonaisuus, yksi pääkaupunkiseudun suurista aluekeskuksista (vrt. luku 3.2). Paitsi,

että alueen oma palvelutarjonta on runsas (koskien sekä julkisia että kaupallisia palveluja) niin alueelta on helppo päästä esimerkiksi Helsingin keskustaan, jossa palvelutarjonta on vielä runsaampaa. Nämä perusominaisuudet tulivat selvästi ilmi myös haastateltujen asukkaiden käsityksistä ja arvostuksista.

Kartanonkoskelle tyypillistä on puolestaan se, että alueen arkkitehtuuri ja kaupunkikuva heijastavat perinteisiä, ennen teollisen kerrostalorakentamisen aikakautta syntyneitä kaupunkirakenteen arvoja. Niihin liittyvät kohtuullinen monimuotoisuus ja yksilöllisyys sekä taloarkkitehtuurissa että korttelirakenteessa. Elementtirakentamisen ruudukot eivät näy julkisivuissa eivätkä nosturiradat katuverkossa. Vaaleat raakabetoniset tai rapatut seinäpinnat on korvattu maavärein maalatuilla värisävyillä. Suorakulmien lisäksi on erilaisia kaarimuotoja. Haastatellut Kartanonkosken asukkaat arvostivatkin esteettisesti mielenkiintoista ja ihmisläheistä kaupunkiympäristöä.

Sen sijaan **palvelut** – Leppävaaran alueen arvostuksen kulmakivi - mainittiin Kartanonkoskella vain yksittäisissä kommentteissa. Tulos johtunee osittain menetelmästä, sillä palvelujen puuttuminen Kartanonkosken arviointikohteista johtaa myös siihen, että arvioijan huomio kiinnittyy muihin asioihin. Ahlgren-Leinvuon ja Parviaisen (2006) tutkimuksessa Kartanonkosken asukkaat nostivat palvelut esille sekä asuinalueensa parhaimpien että huonoimpien puolien joukossa. Sekä tässä että heidän tutkimuksessaan palveluissa parasta olivat Jumbon ja kansainvälisen koulun läheisyys ja huonointa lähikauppojen puuttuminen. Palveluja koskevien kommenttien vähäisyys viittaa myös siihen, että palvelut eivät ole Kartanonkosken asukkaille tärkeimpiä asuin ympäristön laatu kriteerejä, vaan muilla ympäristön ominaisuuksilla on heille keskeisempi merkitys. Tätä ajatusta tukee Ahlgren-Leinvuon ja Parviaisen (2006) tulos, jonka mukaan Kartanonkosken asukkaille palvelut eivät ole olleet merkittävässä roolissa asuinalueen valinnassa (s. 24). Alueelle lienee siis valikoitunut ihmisiä, joille palveluiden merkitys on pienempi suhteessa muihin asuin ympäristön piirteisiin tai ihmisiä, jotka katsovat riittäväksi, että palvelut ovat saavutettavissa autojen avulla. Palvelujen lienee koettu olevan Kartanonkoskella sellaisella tasolla, että ne eivät häirinneet asumisen laatua.

Palvelujen ohella toinen keskeinen ero Leppävaaran ja Kartanonkosken tuloksissa liittyi ympäristön ja erityisesti **arkkitehtuurin koettuun esteettisyyteen**. Sekä Leppävaarassa että Kartanonkoskella koettiin olevan runsaasti esteettisiä piirteitä, mutta Kartanonkoskella ne suorastaan dominoivat tuloksia. Tulokset viittaavat yhtäältä siihen, että Kartanonkoski koetaan kauniiksi alueeksi ja toisaalta siihen, että esteettisyys on Kartanonkosken asukkaille erityisen tärkeä asuin ympäristön ominaisuus. Alueelle onkin valikoitunut alueen ulkonäköä arvostavia ihmisiä (Ahlgren-Leinvuo & Parviainen, 2006).

Kartanokoskella keuhuttiin runsaammin alueen idyllistä, omaleimaista ilmettä ja ulkonäköä. Myös Ahlgren-Leinvuon ja Parviainen (2006) tutkimuksen mukaan asukkaat pitivät aluetta erittäin kauniina ja idyllisenä. Leppävaarassa taas esiintyi enemmän ristiriitaisia mielipiteitä arkkitehtuurin miellyttävyydestä. Vehreät piha- ja puistokohteet saivat enemmän myönteistä huomiota, kun taas Viaporintori koettiin synkäksi ja ankeaksi paikaksi mm. tumman ja yksitoikkoisen arkkitehtuurin ja kasvillisuuden puutteen vuoksi.

Esteettisyyden korostumiselle Kartanonkoskella on useita todennäköisiä syitä. Kartanonkoski näyttää olevan ihmisten mielestä kaunis asuin ympäristö, ja se näyttää olevan sitä erityisesti siellä asuvien ihmisten mielestä. Mutta myös askellushaastattelun menetelmälliset piirteet⁷ ovat voineet korostaa sitä, että esteettisyys on korostunut Kartanonkoskella siksi, että tämä piirre on ollut niin voimallinen ja hallitseva Kartanonkoskella ja siksi on voinut viedä huomiota muita ominaisuuksilta.

Käytännöllisyyden ja arjen sujuvuuden päämääriä edistäviä tekijöitä nousi esille kummallakin alueella. Leppävaarassa nämä tekijät liittyivät yleisesti palveluihin kun taas Kartanonkoskella käytännöllisyyttä edistävät asiat olivat hyvin monenlaisia, pieniä seikkoja.

Leppävaarassa useammin kommentoituja aiheita olivat:

- lähellä sijaitsevat, monipuoliset palvelut
- hyvät liikenneyhteydet
- aktiivista elämää ja itsensä kehittämistä edistävät piirteet – esim. kirjasto
- arjen sujuvuutta edistävät piirteet
- rentoutumista edistävät piirteet
- terveyttä ja toimintakykyä ylläpitävät piirteet
- kolkko arkkitehtuuri

Kartanonkoskella:

- rakennetun ympäristön esteettisyys
- idyllisyyden ja omaleimaisuuden merkitys
- puutteet liikenneturvallisuudessa

⁷ Askellushaastattelussa on usein vaikea saada haastateltavia tiedostamaan ja ilmaisemaan omien kommenttinsa taustalla olevia ”lopullisia” arvopäämääriä, joten vastaukset jäävät usein alemmalle hierarkiatasolle sen tyyppisiin vastauksiin kuin ”kaunis”, ”hyvä makuinen”, ”kallis”, ”viihtyisä”. Tästä syystä esteettisyyteen viittaavia kommentteja on voitu luokitella yhtä lailla abstrakteiksi ominaisuuksiksi, seurauksiksi ja arvoiksi. Ero alueiden välillä voi siksi jossain määrin johtua myös erilaisesta haastattelutai koodaustavasta tai siitä, että Kartanonkosken erityinen ilme saa vastaajat ”juuttumaan” alueen visuaalisen ilmeen tarkasteluun.

Kummallakin alueella yleisesti esiintyneitä teemoja sen sijaan olivat:

- arkkitehtuurin, tila- ja vihersuunnittelun piirteet, jotka edistivät viihtyisyyden ja esteettisyyden kokemuksia
- luontoyhteyden kokemus
- yksityisyys
- yhteisöllisyys

7.2 Arvot ja motiivit asuinympäristön piirteiden arvostuksen taustalla

Means-end-teorian mukaan ihmiset arvioivat hyödykkeitä sen perusteella, miten he olettavat niiden edistävän tai haittaavan heille itselleen tärkeiden arvojen ja päämäärien toteutumista. Seuraavassa listataan yleisimmät arvopäämäärät, jotka olivat tähän tutkimukseen osallistuneilla Leppävaaran ja Kartanonkosken kohteiden arvioinnin taustalla. Arvopäämäärät kertovat siis mielipiteiden taustalla vaikuttavista motiiveista.

Ympäristön ominaisuudet, joihin osallistujat kiinnittivät huomiota arvioidessaan Leppävaaran ja Kartanonkosken kohteita, liittyivät useimmin⁸ seuraaviin heille itselleen tärkeisiin arvopäämääriin:

- viihtyminen
- kauneuden kokemus (esteettisyys)
- turvallisuus
- luontoyhteyden kokemus (ml. rauhallisuus)
- rentoutuminen ja työstä palautuminen
- käytännöllisyys, arjen sujuminen
- yksityisyys, oma rauha
- yhteisöllisyys, sosiaaliset suhteet
- lasten hyvä – lasten edut, kasvatus, hyvinvointi

⁸ Tämä lista ei ole identtinen arvokartoissa esiintyvien arvo -luokitusten kanssa, koska arvojen sisältöluokat ovat sisällöltään osin päällekkäisiä ja toinen toisiinsa yhteydessä eri tavoin. Means-end –teorian tapa paloitella ihmisen motivaatiota kuvaavat ajatukset ominaisuuksiin, seurauksiin ja arvoihin ja nähdä ne hierarkkisesti järjestäytyneinä, ei täysin vastaa todellisuutta (Anderson, 1995; Silverman & Grover, 1995). Sen vuoksi on käytännössä usein mahdotonta määritellä koko aineiston tasolla, mikä on arvo ja mikä seuraus. Yksittäisen henkilöiden vastauksissa esim. viihtyisyys / viihtyminen, rauhoittuminen / rauhallisuus, tai esteettinen / esteettisyys voivat esiintyä millä tahansa abstraktiotasolla, ominaisuuksina, seurauksina tai arvoina. Esim. esteettisyys on osassa haastatteluja itsessään tärkeä päämäärä ja toisissa taas välitavoite esim. viihtyisyydelle, rentoutumiselle, hyvälle elämälle tai muista erottautumiselle.

Tuloksia tulkitessa on hyvä huomioida, että nämä arvopäämäärät perustuvat mielipiteisiin tietyistä arviointikohteista. Tulokset eivät siten välttämättä kuvasta kaikille ihmisille tärkeimpiä asuin ympäristön arvioinnin taustalla vaikuttavia kriteereitä. Tässä tutkimuksessa (joko arvo- tai seuraustasolla) esiin nousseet teemat ovat kuitenkin sisällöltään samankaltaisia kuin aikaisempien tutkimusten havainnot asuin ympäristön arvostetuista laatutekijöistä (vrt. luku 1.2). Esimerkiksi Kortteisen ja kumppanien (2005) tutkimuksessa tärkeimmiksi hyvän asuin alueen ominaisuuksiksi nousivat luonnonläheisyys, rauhallisuus, kauneus, kaupalliset palvelut. Vastaavasti Kytän (2007) mukaan järvenpääläisille tärkeitä olivat turvallisuus, rauhallisuus, hyvä hoito ja luonnonläheisyys. Kaikki nämä teemat tulevat voimakkaasti esille myös tässä tutkimuksessa ja useimmat niistä arvotasoisina. Kuitenkin palvelut, osin rauhallisuus, ja hyvä hoito esiintyvät tässä tutkimuksessa ominaisuuksina tai seurauksina – eli keinoina arvotavoitteiden saavuttamiseen.

Menetelmästä johtuen, sellaiset asuin paikan valintaan vaikuttavat tekijät kuten sijainti suhteessa keskustaan tai ystävien asuin paikkaan, mieluisat asumismuodot (omakoti- vs. kerrostalo), asunnon ominaisuudet, asunnon hinta, omat taloudelliset resurssit eivät nousseet esille kuin satunnaisesti. Oli myös harvinaista, että vastaajat perustelivat mielipiteitään ekologisuu della, vaikka henkilöauton käytöltä välttyminen oli yksi syy joukkoliikenteen arvostamiseen. Ekologisuutta ei ilmeisesti käytetä asuin ympäristön arviointikriteerinä, sillä se ei ole juuri muissakaan tutkimuksissa tullut esiin (Esim. Koistinen & Tuorila, 2008, 51).

Seuraavassa luvussa pyritään vastaamaan – tässä tutkimuksessa esiin nousseiden asioiden valossa – kysymykseen siitä, miten asuin ympäristön ominaisuuksia muuttamalla voisi parantaa asukkaiden tärkeiksi kokemien arvojen toteutumista.

7.3 Millä ominaisuuksilla edistetään eri arvoja?

Viihtyisyys

Viihtyisyys on yksi yleisimmistä haastattelijoiden mainitsemista syistä ympäristön tiettyjen piirteiden arvostamiseen. Viihtyisyys on kuitenkin käsitteenä laaja ja epämääräinen ja kuvastaa monesti enemmän haastateltavan kokonaismielipidettä paikasta kuin antaa tietoa arvostuksen taustalla olevista motiiveista. Konkreettisemmalla tasolla viihtyisyys oli sitä, että paikka houkuttelee paikassa olemiseen ja tekemiseen⁹.

⁹ Tätä kuvastavat seuraustason koodiluokat ”Cf Mahdollistaa mieluisan tekemisen”, ”Cp_Viihty”, ”Cf Vaikeuttaa rentouttavaa toimintaa tai käyttöä”, Cp ”Epämiellyttävä, ei viihdy”

Samat tekijät, jotka vaikuttavat ympäristön kykyyn luoda kokemuksia esimerkiksi kauneudesta, luontoyhteydestä, rauhallisuudesta, turvallisuudesta, avaruudesta, elävyydestä, toimintamahdollisuuksista, rentouttavuudesta, yhteisöllisyydestä ja yksityisyydestä mainittiin myös viihtyisyyttä luovina. Näitä käsitellään tarkemmin alla. Suoraan viihtyisyyden lisääviksi mainitut ominaisuudet liittyivät useimmiten 1) palveluihin 2) pihan / puiston vehreyteen ja vesielementteihin, ja viihtyisyyttä vähentävät tekijät 1) epäsiisteyteen ja häiriöihin, 2) kolkoksi koettuun arkkitehtuuriin ja 3) liian tiiviiksi koettuun rakentamiseen.

Viihtymisen tuntua voidaan tässä tutkituissa paikoissa kehittää viherrakentamista ja luonnollisuuden tuntua lisäämällä sekä arkkitehtuurin kauneutta ja miellyttävyyttä lisäämällä. Istutusten ohella vesiaiheilla näyttää olevan voimakas vaikutus viihtyisyyden kokemiseen. Aasukkaat tuntuvat arvostavan laadukasta arkkitehtuuria. Sekä Kartanonkoskella että Leppävaarassa jotkut mainitsivat arvostavansa sitä, että suunnitteluun on panostettu.

Esteettisyys

Kauneuden kokemus nousi haastattelujen perusteella yllättävänkin tärkeäksi arvopäämääräksi asuinympäristössä. Se korostui erityisesti Kartanonkoskella. Esteettisyyden esiintulo myös kielteisten piirteiden yhteydessä viittaa siihen, että esteettinen asuinympäristö ei ole ihmisille pelkästään lisäarvo-ominaisuus, vaan myös välttämättömyys tai odotusarvo, jonka puutteet laskevat ympäristön koettua laatua.

Mainitut kauneuden kokemusta edistävät tekijät liittyivät joko rakennettuun ympäristöön tai puisto- tai viherelementteihin. Sen toteutumista voidaan asumisalueella kehittää kokonaisvaltaisella suunnittelulla ja arkkitehtonisin ratkaisuin. Oli kyse sitten puistosta tai rakennuksista, vastaajat kokivat visuaalisesti miellyttäväksi huolellisesti mietityn, yhtenäisen ja omaleimaisen tyylin, jossa on sekä harmoniaa että vaihtelua. Monimuotoisuus, yksityiskohtien käytössä tai vaikkapa rakennusten korkeuksien vaihteluna, värien käytössä koettiin virkistävänä ja esteettisenä. Värikkyys, värien yhteensopivuus harmauden vastakohtana koettiin iloa ja esteettisyyttä tuottaviksi. Pimeys, tummuus ja yksitoikkoiset muodot sen sijaan koettiin ankeiksi ja rumiksi. Yllättävillä ja tavallisuudesta poikkeavilla muodoilla ja yksityiskohdilla oli pystytty herättämään positiivisia tunteita ja mielikuvia.

Huoliteltu ympäristö vahvisti kauneuden kokemusta, mutta epäsiisteys ja hoitamattomuus saattoivat pilata sen. Tilasuunnittelun piirteistä kauniiksi ja inhimilliseksi koettuja yksittäisiä ominaisuuksia olivat kaaren ja ympyrän muotojen käyttö. Aukiot loivat positiivisia kokemuksia avaruudesta ja vapaudesta, ahtaasti sijoitetut ja korkeat talot toivat epäviihtyisyyttä ja epäesteettisyyttä luomalla mielikuvia halvalla rakennetuista lähiöistä.

Tulosten tulkinnassa on hyvä muistaa, että kuvatut kauneuden kokemusta edistävät tekijät ovat sidoksissa kontekstiinsa, eli tässä tutkimuksessa arvioituista kohteista syntyvään kokonaisvaikutelmaan. Toisin sanoen värikkyyttä toisella tavalla toteutettuna toisessa yhteydessä ei välttämättä koeta aina positiivisena. Aikaisemmissa tutkimuksissa on kuitenkin tehty samantyyppisiä havaintoja. Esimerkiksi Kyttä ym. arvioivat tutkimustensa perusteella ihmisten pitävän ympäristöstä, joka on moni-ilmeinen, visuaalisesti vaihteleva, mutta jossa kuitenkin vallitsee tietty harmonia ja järjestys (Kyttä & Karinkanta, 1988, Kyttä ym., 2000).

Turvallisuus

Asuinalueen turvallisuus tulee poikkeuksetta esille tutkimuksissa, jotka selvittävät asukkaiden näkemyksiä asuinympäristön tärkeistä laatutekijöistä (esim. Kortteinen ym., 2005; Kukkonen ja Lievonon, 1986; Kyttä ym., 2000; Strandell 2005). Tämänkin tutkimuksen kohteena olleita paikkoja arvioitiin aina myös turvallisuuden suhteen. Yleisimmin turvallisuuteen viitattiin, kun siinä havaittiin puutteita. Turvallisuus voidaan kuitenkin käsittää monella tavalla ja turvallisuuden kokemiseen vaikuttivat hyvin monen tyyppiset tekijät. Kyttä ym. (2008) erottavat kolme elinympäristön koettuun turvattomuuteen liittyvää aihealuetta: rikosturvattomuus, sosiaalinen turvattomuus ja liikkumisturvattomuus. Tämän tutkimuksen osallistujat nostivat esille asioita kaikilta näiltä osa-alueita, mutta lisäksi puhuttiin paljon lasten turvallisuudesta onnettomuuksien välttämismielessä.

Näkökulmat, joista turvallisuudesta puhuttiin:

- lasten turvallisuus (leikkipaikoilla, pihoilla)
- liikenneturvallisuus (erityisesti jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kannalta)
- häiriköivät ihmiset
- turvallinen, kodikas tunnelma vs. kolkko turvaton tunnelma

Turvallisuutta edistävät tai haittaavat tekijät liittyivät johonkin seuraavista:

- liikennejärjestelyihin
- kulkuväylien kunnossapitoon
- lasten leikkipaikkoihin ja vesielementteihin
- häiriköiviin kanssaihmiisiin
- arkkitehtuuriin, tilasuunnitteluun ja valaistukseen

Yleisimmin turvallisuudesta puhuessaan vastaajat olivat huolissaan lasten tai kevyen liikenteen kulkijoiden turvallisuudesta. Näissä arviointikohteissa turvallisuuden arvon toteutumiseen vaikuttavina mainittiin useimmin liikennejärjestelyt kuten suojateiden määrä, ajonopeudet ja niitä hillitsevät hidasteet, liikennemuotojen erottelu, kevyen liikenteen reittien valaistus ja opasteet. Kävely- ja pyöräteiden kunnossapitoon liittyvät

pienet puutteet haittasivat myös yleisesti turvallisuuden kokemista. Lasten kannalta pihojen, lasten leikkipaikkojen ja vesialueiden turvallisuus huolestutti. Turvallisuutta haittaaviksi koettiin vesielementtien aitaamattomuus ja turvallisuutta edistäviksi pihan autottomuus.

Turvattomuuden kokemus voi johtua pelosta rikosten kohteeksi tai väkivallan uhriksi joutumisesta, mutta myös asuinympäristössä havaitut merkit joko sosiaalisesta tai fyysisestä epäjärjestyksestä heikentävät turvallisuuden tunnetta (vrt. Kyttä ym., 2008, 74). Rikosten tai väkivallan pelko ei tässä tutkimuksessa tullut esille. Sen sijaan esim. Leppävaaran Viaporintorilla häiriötä (mahdollisesti) aiheuttavat päihtyneet sekä kaikissa kohteissa hoitamattomuus, roskaisuus ja epäsiisteys heikensivät paikan kokemista turvallisena.

Lisäksi arkkitehtuurin ja tilasuunnittelun piirteet vaikuttivat turvallisen tunnelman syntymiseen arviointikohteissa. Kolkoksi koettu arkkitehtuuri, pimeys, tai pimentävä metsä asuinrakennusten kupeessa loivat turvatonta tunnelmaa ja sitä kautta haittasivat turvallisuuden tunteen syntymistä esim. Leppävaaran Viaporintorilla. Tiiviisti sijoitetut asuinrakennukset saattoivat luoda ahtauden tuntua, joka liitettiin myös turvattomuuteen. Sen sijaan hyvä valaistus lisää turvallisuuden tuntua. Lisäksi rakennusten sijoittelu suhteessa liikenneväyliin voi haitata turvallisuutta estämällä näkyvyyttä. Esim. Kartanonkoskella haastateltavat olivat havainneet tällaisia näkyvyyttä estäviä ”kuolleita kulmia”.

Turvallisuuden tunteeseen liittyy myös se, että arkkitehtuurin keinoilla voidaan jättää ajallisia jälkiä ympäristöön ja edistää ihmisten ajallisen eheyden kokemista (Lehtonen, 2007). Tässä tutkimuksessa mm. vanhat elementit puistossa (vanha kaivo) tms. koettiin myönteisesti jatkuvuuden tunnetta lisäävänä. Monella tapaa merkitykselliseksi osoittautunut vesielementti saattoi jo itsessään tuoda ”tunteen elämän jatkumisesta”. Sen sijaan ikävää tunnetta tulevaisuuden ennakoimattomuudesta toi esim. Kartanokosken Hagelstamintien vierustan keskeneräisyys, hoitamattomuus ja epävarmuus sen tulevaisuudesta.

Näiden tulosten perusteella, ainakin tutkituissa kohteissa, turvallisuuden tunnetta olisi mahdollista parantaa varsin pienin keinoin. Esimerkiksi autojen pysäköinti ja liikkuminen kävelyyn tarkoitetuilla toreilla on haitta turvallisuuden ja viihtymisen kannalta. Monin paikoin turvallisuuden tunnetta olisi mahdollista parantaa eriyttämällä selkeämmin autojen ja kevyen liikenteen reitit toisistaan, huolehtimalla väylien kunnossapidosta ja lisäämällä valaistusta.

Monet mainituista turvallisuuden kokemista lisäävistä asioista on myös aiemmissa tutkimuksissa havaittu joko turvallisuuden kokemiseen liittyviksi tai hyvän asuinympäristön piirteiksi. Esimerkiksi Koistisen ja Tuorilan (2008) haastatteleminen

eläkeläisten näkemykseen hyvästä asuinympäristöstä sisältyy jalankulkuväylien hyvä kunnossapito, hoito ja valaistus.

Luontoyhteys

Aikaisempien tutkimusten perusteella luonnonläheisyydellä tiedetään olevan keskeinen rooli asuinympäristön laadun kokemiselle ja ihmisten hyvinvoinnille (Aura ym., 1997; Koistinen & Tuorila, 2008; Kortteinen ym., 2005; Strandell, 2005; Tyrväinen ym., 2007). Näin ollen ei ole yllättävää, että vastaajat arvioivat tämän tutkimuksen asuinympäristökohteita sen perusteella, miten ne loivat luontoyhteyden kokemuksia. Luontoyhteyden kokemus nousi esille hyvin usein sekä itsessään tärkeänä päämääränä että välitavoitteena esim. rentoutumiselle.

Luontokokemuksia haetaan usein vähän kauempaa kuin asunnon välittömästä läheisyydestä, osin siksi ettei lähiympäristö täytä luonnon kokemisen tarpeita (vrt. Kytä, 2007; Tyrväinen ym., 2007)¹⁰. Tässä tutkimuksessa arvioitavat viherkohteet olivat kaikki asuinalueella. Mahdollisuus luonnon aistimiseen osoittautui hyvin tärkeäksi asuinympäristön koettua laatua määrittäväksi piirteeksi myös näissä kohteissa. Erityisesti piha- ja puistokohteissa luontoyhteys oli yksi yleisimmin mainituista arvopäämääristä - toisin sanoen peruste niiden arvostamiseen. Luontoyhteyden tärkeydestä näissä paikoissa kertoo se, että haastateltavat puhuivat aiheesta runsaasti ja se yhdistettiin moniin ympäristön ominaisuuksiin sekä moniin itselle tärkeisiin merkityksiin. Luonnon aistimista, elämän seuraamista, luonnossa oleskelua ja luonnon tuomaa rauhaa arvostettiin itsessään tärkeinä päämäärinä. Sen lisäksi luontoyhteyden kokemus esiintyi usein välitavoitteena ja keinona muiden päämäärien, kuten rentoutumisen, palautumisen, viihtymisen, terveyden tai yhdessäolon saavuttamiseen. Tyrväisen ym. mukaan (2007) ”luonto on kaupunkilaiselle tärkeä paikka niin henkisesti, sosiaalisesti kuin fyysisestikin”. Vastaavasti tämän tutkimuksen perusteella näyttää siltä, että myös asuntojen välittömässä läheisyydessä sijaitsevien pihojen, puistojen sekä julkistenkin paikkojen kyky luoda pieniäkin assosiaatioita luontoon, on ihmisille tärkeä piirre asuinympäristössä.

Asukkaille merkityksellistä luonnon tuntua on mahdollista luoda välittömään asuinympäristöön varsin pienin keinoin. Luontoyhteyden kokemusta edistävät ympäristön ominaisuudet ja suunnitteluratkaisut voidaan luokitella kolmeen ryhmään:

¹⁰ Kytän (2007, 42) järvenpääläisiä koskevassa tutkimuksessa luonnonläheisyys toteutui muita laatutekijöitä useammin etäämpänä kodista, mutta rauhallisuus kodin välittömässä läheisyydessä. Tyrväisen ym. (2007, 62) Tampereen ja Helsingin asukkaille tehdyn kyselyn mukaan asuinalueiden viher- ja luontoalueet eivät riittäneet tyydyttämään monia luonnon kokemiseen liittyviä tarpeita (kuten rauha, hiljaisuus, vapauden tunne, metsän tuntu, tuoksut, äänet, esteettisyys ym.).

1) pihasuunnittelu, kasvit ja luontoelementit pihalla 2) puistojen ja metsien sijainti lähellä 3) luontonäkymät ikkunoista ja 4) arkkitehtuurin ja pihasuunnittelun piirteet ja materiaalit.

Aiemmista tutkimuksista on tuttua, mm. että kasvit, puut, vesistöt ja viheralueiden hyvä hoito miellyttävät ihmisiä ja että mm. huono hoito ja roskaisuus vähentävät viheralueiden viihtyisyyttä (Kaplan, 1984, Schroeder & Anderson, 1984, Tyrväinen ym., 2007). Näissä tutkimuksissa ei tosin tutkittu nimenomaisesti näiden piirteiden liittymistä luontoyhteyden kokemukseen. Tässäkin tutkimuksessa luontoyhteyden arvon toteutumista pihalla ja puistoissa edistivät vihreä ja runsas kasvillisuus. Erityistä oli kuitenkin se, miten voimakkaasti haastateltavat nostivat esille (kolmessa arviointipaikassa nähtävissä olleen) vesiaiheen yksittäisenä elementtinä. Vesi ja vesiaihe rakenteineen herättivät monipuolisesti luontoon liittyviä mielikuvia. Vesi sinänsä koettiin elementtinä yhtä aikaa elävöittäväksi ja rauhoittavaksi. Lisäksi sen houkuttelemat eläimet lisäsivät mahdollisuuksia luonnon aistimiseen ja vesiaiheisiin liittyvät rakenteet (sillat, puukattaukset) tukivat luontokokemusta herättämällä esim. maaseutuun ja mereen liittyviä mielikuvia.

Joidenkin vastaajien kohdalla luontoyhteyden kokemista edisti kasvillisuuden arvioitu ”luonnollisuus” vs. ”keinotekoisuus”. Myös muissa tutkimuksissa on viitteitä siitä, että luonnontilaisuutta arvostetaan enemmän kuin ”keinotekoisia”. Tyrväisen ym. (2007) tutkimuksessa suurempi osa ihmisistä arvosti mielipaikkoinaan luontoalueita kuin rakennettua ympäristöä. Toisaalta siisteys ja hyvä kunnossapito koettiin kautta linjan sellaisiksi piirteiksi, jotka viestivät välittämistä, lisäsivät viihtyisyyttä, vaikuttivat jopa mielikuvaan alueen statuksesta. Luonnon tila on arvostettua, mutta kaupungissa sen odotetaan olevan hallittua luonnontilaa - silti on hoidettua ja siistiä.

Vaikka tässä tutkimuksessa osallistujat eivät arvioineet asuntoja, vastaajat pohtivat silloin tällöin kohteen asunnoista avautuvia näkymiä. Luontoyhteyden kokemusta edistävinä mainittiin asunnoista avautuvat luontonäkymät, asuntojen läheisyydessä sijaitseva metsä ja luontoalueet. Tulos on tuttu asukastyytyväisyyttä koskevista tutkimuksista: ikkunanäkymät puistoon tai pelkkä tietoisuus puiston läheisyydestä lisäävät tyytyväisyyttä (Kaplan & Kaplan, 1989, Aura ym., 1997).

Näiden lisäksi myös arkkitehtuurin piirteillä oli merkitystä luontoyhteyden kokemuksen kannalta. Suosimalla luonnon materiaaleja, kuten puuta ja kiveä pihalla, puistoissa ja rakennuksissa voidaan tämän tutkimuksen perusteella myös tukea luonnollisuuden kokemusta pihalla ja puistoissa. Puumateriaalin (esim. vesiaiheen yhteydessä olevissa rakenteissa) koettiin tuovan lämmintä ja luonnollista tunnelmaa. Myös kivi ja hiekka koettiin joissain yhteyksissä luonnolliseksi, mutta liiallisena esim. Leppävaaran Viaporintorilla, kylmäksi ja kolkoksi.

Rentoutuminen ja työstä palautuminen

Tässä tutkimuksessa yksi keskeisistä kriteereistä, joilla osallistujat arvioivat kohteiden hyvyyttä asuinympäristönä oli kohteen kyky luoda mahdollisuuksia rentoutumiselle ja palautumiselle¹¹. Minkälainen ympäristö sitten luo näitä mahdollisuuksia? Tässä tutkimuksessa ympäristön elvyttävyyttä edistäviksi koetut tekijät liittyivät paljolti samoihin piirteisiin, joita edellä on käsitelty luontoyhteydestä puhuttaessa. Ympäristön elvyttävyyttä edistävinä piirteinä tässä tutkimuksessa nousivat esille myös 1) viherrakentamisen laatu 2) alueen oman palvelutarjonnan monipuolisuus ja saavutettavuus 3) arkkitehtuurin ja ympäristön miellyttävyys (joista tarkemmin kohdissa ”esteettisyys” ja ”viihtyisyys”).

Luontoympäristön on usein havaittu edistävän rentoutumista ja rasituksesta palautumista (Hartig, 1993; Tyrväinen ym., 2007). Esim. kaupungin sisäisiä viheralueita usein käyttävät raportoivat kokeneensa vuoden aikana useammin myönteisiä mielialoja kuin niitä harvoin käyttävät (Tyrväinen ym., 2007, 63). Käsillä olevan tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että viheralueiden lisäksi myös asuntojen välittömässä läheisyydessä sijaitsevien pihojen, puistojen kuten myös kaupunkiympäristön viihtyisyys ja niissä koetut luontoaistimukset ovat keskeisiä rasituksista palautumisen kannalta. Luontokokemuksen mahdollisuuksia tunnutaan kaipaavan niin yksityisessä, puolijulkisissa kuin julkisissakin ympäristöissä. Luontokokemuksen mahdollisuuksien lisääminen kaupunkiympäristössä on tärkeää, koska luonnon (fysiologiset) elvyttävät vaikutukset syntyvät nopeasti, jolloin jo lyhyt luontokokemus saattaa elvyttää arjen kiireistä (Aura ym., 1997, 99).

Luontoelementtien lisäksi myös toimintamahdollisuudet ovat tärkeitä rentoutumisen ja työstä palautumisen kannalta. Se, minkälaisia toimintamahdollisuuksia kaivataan, riippuu kunkin henkilön elämäntavoista ja harrastuksista. Tulosten perusteella Leppävaarassa koettiin olevan mahdollisuuksia monenlaisten elämäntapojen toteuttamiseen. Leppävaaran Viaporintorilla mainittiin mahdollisuus aktiiviseen elämään, itselle mieluisiin harrastuksiin, liikuntaan, kulttuuriin. Merkittäviä rentoutumisen ja palautumisen tavoitteita edistäviä piirteitä siellä olivat palvelujen ja ulkoilumahdollisuuksien sijainti lähellä, kävely- tai pyöräilyetäisyydellä sekä palvelujen monipuolisuus, jolla tarkoitettiin paitsi monipuolisten kaupallisten palvelujen lähekkäistä sijaintia myös julkisia ja kulttuuripalveluita.

¹¹ Tämä näkyy arvokartoissa paitsi arvotasolla (Vi6 Rentoutuminen) myös seuraustasolla koodiluokkana ”mahdollistaa mieluisan tekemisen” tai ”vaikeuttaa rentouttavaa toimintaa” tai Cp14 Rauhoittuu, rentoutuu.

Arkkitehtuurin piirteet olivat yhteydessä elvyttävyyteen yleensä epäsuorasti luomalla rauhallisuutta ja turvallisuutta ympäristöön tai tuomalla vaihtelun, virkistäväyden, luontoyhteyden, esteettisyyden ja viihtymisen kokemuksia.

Käytännöllisyys, arjen sujuvuus

Yksi yleisimpiä perusteluja sille, miksi jokin piirre tutkimuksen kohdeympäristöissä koettiin hyväksi tai huonoksi, liittyi käytännön elämän koettuun helpottumiseen tai vaikeutumiseen. Käytännöllisyys oli paitsi itsessään tärkeä päämäärä myös välitavoite muiden arvopäämäärien toteutumiselle, mm. sitä kautta että ajan säästyminen muuhun itselle merkityksellisempiin asioihin. Itsessään tärkeänä arvotavoitteena käytännöllisyys tarkoittaa useimmiten vastaajien kokemusta siitä, miten vähällä vaivalla tai ajankäytöllä heidän arjessaan välttämättömät toiminnot, kuten työssä ja kaupoissa käyminen, lasten ulkoilun, hoidon tms. järjestäminen ja itselle keskeiset harrastukset sujuvat. Gehl (1987) mukaan fyysinen ympäristö ei juuri vaikuta tällaisten välttämättömien toimintojen esiintymismääriin - ne on suoritettava joka tapauksessa. Asuin ympäristön koetun laadun kannalta on kuitenkin ilmeisen tärkeää se, kuinka sujuvasti välttämättömyystoiminnot sujuvat. Tähän on mahdollista vaikuttaa monilla suunnitteluratkaisuilla.

Tutkituissa kohteissa tärkeimpiä arjen sujumista edistäviä ympäristön ominaisuuksia olivat:

- hyvät liikenneyhteydet (Leppävaarassa)
- monipuoliset palvelut (Leppävaarassa)
- kävelyetäisyydellä olevat palvelut (Leppävaarassa)
- kevyen liikenteen reitit ja niiden kunto; kulkemisen helppous ja esteettömyys (Leppävaarassa)
- viihtyisien lasten leikkipaikkojen ja puistojen sijainti asuntojen lähellä (Leppävaara ja Kartanonkoski)
- lasten päiväkotien ja koulujen läheisyys (Kartanonkoski)
- asuintalojen parkkipaikat (+/- Leppävaarassa ja Kartanonkoskella)

Palvelujen, liikenneyhteyksien ja kullekin itselleen tärkeiden arkisten toimintamahdollisuuksien saavutettavuus, sijainti lähellä, olivat keskeisimpiä arjen sujuvuuteen vaikuttavia ympäristön piirteitä. Kävelijäystävällisyys onkin useissa tutkimuksessa havaittu merkittäväksi asuin ympäristön koetun laadun kannalta (Kytä & Kahila, 2006; Talen, 2002; Koistinen & Tuorila, 2008). Palveluissa merkittävää etäisyyden lisäksi oli se, että lyhyellä etäisyydellä toisistaan – käytännössä saman katon alla – sijaitsevat hyvin monenlaisia palveluita. Aikaa säästyy, kun useita asioita saa hoidetuksi samalla käynnillä.

Palveluiden saavutettavuuden ja liikenneyhteyksien merkitys korostui odotetusti Leppävaarassa, jossa ne olivat alueen vahvuuksia. Vähemmän odotettu tulos oli kulkuväylien, kevyen liikenteen reittien merkityksellisyys arjen sujumisen kannalta. Pienet, esim. kunnossapitoon tai reittien sujuvuuteen liittyvät puutteet voivat olla merkityksellisiä. Aihe nousi esille erityisesti Leppävaaran Viaporintorilla. Tässä yhteydessä haastateltavat puhuivat kävellen ja pyörällä kulkemisen helppoudesta ja vaikeudesta, siitä miten helppoa on paikkojen löytäminen ja pääsy kauppakeskuksen ja koko Leppävaaran alueella. Myönteisinä mainittuja asioita olivat hissit, liuskat, katetut käytävät, autoliikenteen rajoitukset ja huonoja vastaavasti liika rappusten määrä, käytävien huono kunto, pyörien parkkipaikkojen sijainti yms. Koistisen ja Tuorilan (2008) tutkimuksessa vastaavia, mm. jalankulkuväylien kuntoon liittyviä asioita tuli esille eläkeläisten haastatteluissa. Tässä aineistossa kulkuväyliä kommentoivat yhtä lailla alle kuin yli 50-vuotiaatkin.

Lasten toimintapaikkojen, kuten päiväkodin ja leikkipaikkojen saavutettavuus ja sijainti kodin lähellä oli myös arjen sujumisen kannalta yksi keskeisimmiksi koetuista piirteistä. Tätä kautta arjen sujuvuutta voidaan edistää luomalla kodin lähelle turvallisia ja viihtyisiä paikkoja lapsille. Oleellista on, että myös lasta leikkipaikalla kaitseva aikuinen kokee paikan viihtyisäksi. Kartanonkosken Illenpuistoa ja Leppävaaran piha- ja puistomaisia kohteita arvostettiin mm. näistä syistä.

Yhteisöllisyys ja sosiaaliset suhteet

Vastaajien on tässä tutkimuksessa tulkittu puhuvan yhteisöllisyydestä / sosiaalisista suhteista silloin, kun ympäristön hyviä tai huonoja puolia perusteltiin sillä, että ne edistävät yhdessäoloa muiden (omien ystävien tai naapureiden) kanssa, yhteenkuuluvuuden tunnetta alueen asukkaiden kesken tai vain tuntua muiden ihmisten läsnäolosta. Yhteisöllisyyteen liittyy myös tunne, että alueella asuvat ihmiset välittävät ja huolehtivat ympäristöstään ja ehkä myös toisistaan.

Yhteisöllisyyttä edistäviksi koettiin sellaiset piha- ja puistorakentamisen tai arkkitehtuurin piirteet, jotka paitsi loivat tilan yhdessäololle myös houkuttelivat ihmisiä oleskelemaan paikassa lisäämällä viihtyisyyttä (näitä on kuvattu tarkemmin edellä kohdissa ”viihtyisyys”, ja ”esteettisyys”).

Alueen merkitseminen, koristelu ja personointi on keino ilmaista paikan kuulumista itselle tai ryhmälle (vrt. Aura ym., 1997, 140). Kartanonkoskella mm. alueelle tyypillinen väritys ja koko alueelle yhtenäinen tyyli, tietyt maamerkit kuten kaarimainen sisääntuloaukko, kaarimaisten muotojen käyttö tilasuunnittelussa olivat yksityiskohtia, joiden mainittiin luovan idyllistä tunnelmaa, omaleimaisuutta alueelle ja jotka saivat tuntemaan ylpeyttä alueesta. Nämä ominaispiirteet näyttävät kertovan Kartanonkosken asukkaille tilan kuuluvan heille, olevan heidän omaa aluettaan ja siten vahvistavat

asukkaiden alueellista identiteettiä. Myös merkit asukkaiden halusta huolehtia ja ottaa omakseen omat alueensa näyttävät vahvistavan yhteenkuuluvuuden tunnetta alueella. Haastateltavat mainitsivat positiivisena ja viihtyisyyttä edistävänä sen, että asukkaat ovat koristelleet asuntojen edustoja ja sisäänkäyntejä. Vastaavasti epäsiisteys ja merkit huolenpidon puutteesta ovat omiaan vähentämään yhteenkuuluvuuden tunnetta. Haastateltava saattoi esimerkiksi sanoa, että roskaisuus ja huono kunnossapito luovat kielteisen mielikuvan alueella asuvista ihmisistä ja tuo tunteen, ettei jaa heidän arvojaan.

Viaporintorilla kaivattu yhteisöllisyys on luonteeltaan erilaista kuin muilla alueilla. Kaupunkimaiselta, kauppakeskuksen vieressä sijaitsevalta Viaporintorilta toivottiin enemmän sosiaalista elävyyttä ja kokemusta muiden ihmisten läsnäolosta kuin yhteisöllistä yhdessäoloa. Torialueen sosiaalista elävyyttä lisääviksi koettiin yleisesti viihtyisyyttä edistävät piirteet ja erityisesti mainittiin torikojut, kahvilat, tapahtumat sekä penkit ja istutukset torilla. Paikan toivottiin myös olevan miellyttävä paikka ystävien tapaamiseen, mihin sen keskeinen sijainti antoi hyvät edellytykset.

Yhteisöllisyyttä ja sosiaalisuutta edistävinä asioina tulivat tutkituissa kohteissa esille:

- torin tai aukion olemassaolo
 - torin viihtyisyys ja esteettisyys
 - toritapahtumat, torimyyni, kahvilat, penkit, istutukset
- piha ja puisto asuntojen välittömässä läheisyydessä
 - pihan laajuus, suojaisuus, hyvät lasten leikkipaikat
 - viihtyisyyttä luovat istutukset, penkit, muut pihaelementit
 - (rakennusten sijoittelu suojaavaksi muuriksi pihan ympärille)
- alueella asuvien asukkaiden tuttuus ja samanhenkisyys
- idyllistä, kylämäistä tunnelmaa luova arkkitehtuuri ja esim. ympyrän muoto

Yksityisyys

Ahtauden tunne tai koettu yksityisyyden ja oman rauhan vaarantuminen olivat yleisimpiä perusteluja sille, miksi vastaajat kokivat arviointikohteissa tiiviin rakentamisen, korkeat talot sekä tietyt rakennusten, parvekkeiden ja pihojen sijoitteluun liittyvät asiat kielteisiksi. Ahtauden tunnetta aiheuttivat paitsi liian tiheästi toisiinsa nähden sijoitetut talot (Leppävaara, p2, 3 ja 4 sekä Kartanonkoski, p1), myös liian korkeat talot erityisesti, jos ne oli sijoitettu varjostavasti tai, kuten Leppävaaran paikassa 3, tiiviisti ”muuriksi” pihan ympärille.

Omaa rauhaa ja yksityisyyttä häiritseviksi koettiin sellaiset rakennusten sijoitteluun, suuntaukseen ja korkeuteen liittyvät ratkaisut, jotka mahdollistivat sen, että naapureilla tai ohikulkijoilla oli näkymä asunnon ikkunoihin, parvekkeelle tai pihalle. Yleisin näistä

oli talojen sijainti liian lähellä toisiaan. Kerrostalojenkin pihoilla toivottiin olevan enemmän näkösuojaa luovia elementtejä. Näkösuojaa luovalla kasvillisuudella koettiin olevan tiivistä rakentamista kompensoiva vaikutus yksityisyyteen.

Yksityisyyden kokemusta lisääviä asioita tuli haastatteluissa esille vain niukasti. Kasvillisuus oli ainoa, joka selkeästi mainittiin tällaisena. Tulos viittaa siihen, että yksityisyys on ikään kuin oletusarvo, johon ei kiinnitetä huomiota, jos se on kunnossa. Toisaalta tulokseen vaikuttaa myös aineistolähtöinen analyysi- ja tutkimustapa, jossa on pyritty pitämään tutkijoiden tulkinnan osuus pienenä. Jos analyysi tehtäisi käsitteen määrittelystä lähtien ja yksityisyys määriteltäisiin laajasti (vrt. Laufer ym., 1976), monien muidenkin asioiden voitaisiin tulkita edistävän henkilön mahdollisuuksia yksityisyytensä säätelyyn, vaikka haastateltavat eivät tuokaan asiaa eksplisiittisesti esille. Tällaisia voidaan epäsuorasti tulkita olevan esim. viheralueiden ja aukoiden olemassaolo. Aukiot kompensoivat koettua ahtautta ja viheralueet voivat tarjota paikkoja, johon voi vetäytyä omaan rauhaan. Vastaavasti koettu turvattomuus, melu ja saaste voidaan nähdä yksityisyyttä heikentävinä, koska ne ovat ärsykeitä, joille altistumista henkilö ei voi kontrolloida.

Lasten hyvä

Nekin vastaajat, joilla itsellään ei ollut lapsia arvioivat asuinympäristön kohteita usein lasten kannalta. Ympäristön piirteet voivat olla lasten kannalta hyviä tarjoamalla lapsille virikkeitä ja toimintamahdollisuuksia, turvallisuutta, kasvatuksellista sisältöä tai lisäämällä viihtyisyyttä. Aikuiset haluavat tarjota lapsilleen laadukkaan ja viihtyisän ympäristön, ja myös aikuisen tulee viihtyä paikassa, jotta hän haluaa oleskella siellä lasten kanssa. Tästä syystä lasten etujen toteuttamiseen liittyi samoja piirteitä, mitkä edistivät viihtyisyyttä, esim. vehreys puistossa. Pihan tai puiston läheinen sijainti asuntoon nähden, leikkipaikkojen olemassaolo, niiden monipuolisuus ja turvallisuus, vapaa tila pihalla ovat esimerkkejä lasten kannalta myönteisiksi mainituista piirteistä. Lasten turvallisuutta vaarantavat tekijät ympäristössä olivat yleisimpiä arviointipaikoista esitettyjä huolenaiheita. (Turvallisuudesta tarkemmin edellä).

Palveluiden osalta lasten hyvää voidaan edistää luonnollisesti lähellä kotia sijaitsevien päiväkotien ja koulujen, mutta myös kirjaston avulla. Kirjasto mainittiin hyvänä lasten kasvatuksen ja perheen yhteisen tekemisen kannalta.

7.4 Vertailu Tukholman Frösundassa tehtyyn tutkimukseen

Lundgrenin tutkimuskohteena oli Frösundan alue Tukholmassa. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat alueelta omistusasuntoa etsineet henkilöt (rekrytointi tapahtui

asuntonäytöissä). Yhteensä 32 henkilöä osallistui tutkimukseen ja arvioi neljää erilaista kohdetta alueella (Lundgren, 2009 ja 2010).

Frösundan kohteiden arvioinnin taustalla vaikuttaneet arvopäämäärät muistuttavat hyvin paljon tässä tutkimuksessa saatuja tuloksia (Lundgren 2009 ja 2010). Keskeisimpiä arvoja hänen tutkimuksessaan olivat turvallisuus (safety), hyvinvointiin liittyvät ”feel fine” ja ”well-being”, yksityisyys (private life) ja yhteisöllisyyteen / sosiaalisiin suhteisiin liittyvä ”being amongst people” ja ”social contact”. Myös Frösundassa käytännöllisyys ja arjen sujuminen (will ease my life; save time) oli tärkeä ympäristön piirteiden arvostuksen peruste samoin kuin rentoutuminen (relax and feel fine).

Selkein ero tutkimusten välillä oli, että Frösundassa tutkimukseen osallistujat eivät arvioineet kohteita **luontoyhteyden** kokemisen kannalta. Kasvien olemassaolo sinänsä kyllä koettiin positiivisena, mutta lähinnä lapsiystävällisyyden kannalta (arviointipaikkana sisäpiha). Tämä ero saattaa johtua arviointikohteiden erilaisuudesta Frösundassa Kartanonkoskeen ja Leppävaaraan verrattuna tai todennäköisemmin heijastaa tutkimuksiin osallistuneiden erilaisia arvostuksia. Frösundassakin yksi arviointikohteista, sisäpiha, jolla oli kasvillisuutta, olisi voinut tuoda esille vastaavia luontoyhteyteen liittyviä kommentteja, jotka olivat hyvin runsaita esim. Leppävaaran sisäpihakohteessa.

Lisäksi **kaupunkimaisuuden** arvostus näyttäisi tulevan voimakkaammin esille Frösundassa. Lundgrenin mukaan Frösunda on pyritty suunnittelemaan modernia kaupunkimaista ympäristöä arvostaville (henkilökohtainen tiedonanto), joten oletettavasti alueelta asuntoa etsivien, tutkimukseen osallistuneiden henkilöiden arvostukset painottuvat tähän suuntaan. Leppävaarassa kaupunkimaisuuden arvostus tuli joissain kommentteissa esille, mutta sitä pidettiin myös kielteisenä piirteenä¹². Sosiaalisiin suhteisiin liittyvä ”ihmisten kanssa oleminen” (being amongst people) on sisällöltään osin samantyyppinen kuin tässä tutkimuksessa yhteisöllisyydeksi / sosiaalisiksi suhteiksi nimetty arvo. Frösundan tutkimuksessa tämä arvo heijasti kuitenkin enemmän kaupunkimaista ihmisten seassa olemisen arvostusta kuin varsinaista seurustelua ihmisten kanssa. Tällaisia ajatuksia esiintyi myös Leppävaarassa jonkin verran.

Mielenkiintoisia yhteneväisyyksiä löytyy mm. **toriaukion hyödyntämättömyyteen, elävyyteen, pihaan ja arkkitehtuurin vaihtelevuuden** liittyvistä kommentteista. Frösundan aukion keskeisenä huonona puolena pidettiin elävyyden puutetta, paljautta ja

¹² Myönteisessä mielessä kaupunkimaisuus tässä viittaa ihmisten, tapahtumien ja palvelujen tuomaan elävyyteen. Kielteisessä mielessä Leppävaarassa kaupunkimaisuus merkitsi ihmisille liian tiivistä ja kolkkoa rakentamista sekä häiriöitä.

kolkkoutta. Aivan samoin kuin Leppävaaran Viaporintorin aukiolla, sinne toivottiin lisää elämää. Tulos viittaa siihen, että kaupunkimaisiksi suunniteltujen kohteiden toreilta odotetaan viihtyisyyttä ja sosiaalista elävyyttä: tapahtumia, kahviloita, ihmisiä – sitä että toriaukiota käytetään. Toriaukio on monella tapaa positiivinen ominaisuus, mutta ihmisistä, tapahtumista, palveluista (kahvilat, torikojut) ja viihtyisyyttä luovista elementeistä (istutukset, penkit) tyhjänä se voidaan kokea kielteisenä.

Piha- ja puistoalueiden hyvyyttä arvioitiin Frösundan tutkimuksessa samalla tavoin, usein siitä näkökulmasta, miten ne edistävät lasten turvallisuutta, rentouttavaa oleskelua ja yhdessäoloa muiden ihmisten kanssa. Arkkitehtuuriin esille nousut vaihtelevuuden ja monimuotoisuuden kyky edistää positiivisia kokemuksia paikasta havaittiin myös Frösundan tutkimuksessa. Frösundan tutkimuksessa tosin **vaihtelu ja stimulaatio** nousi arvotason päämääräksi toisin kuin meillä. Kaikissa kolmessa kohteessa, Frösundassa, Kartanonkoskella ja Leppävaarassa arkkitehtuurin ja pihaympäristön vaihtelevuutta ja arvostettiin.

7.5 Tutkimuksen rajoitukset

Tutkimuksen tavoitteena oli ymmärtää, mistä asuinympäristön ominaisuuksista käyttäjän kokema asuinympäristön arvo tai laatu muodostuu. Tätä kysymystä lähestyttiin selvittämällä valittujen fyysisten kohteiden myönteiseksi ja kielteiseksi koettuja piirteitä ja niiden koettua merkitystä oman elämän päämäärien ja arvojen toteutumiseksi. Haastattelututkimukset toteutettiin Espoon Leppävaarassa ja Vantaan Kartanonkoskella.

Molemmilla kohdealueilla vastaajat arvioivat aluetta kävelemällä tietyn reitin ja pysähtymällä neljässä valitussa kohteessa nimeämään paikan hyviä ja huonoja puolia asuinympäristön valinnan kannalta arvioiden. Vastaajat saivat vapaasti nimetä mitä tahansa asuinympäristön piirteitä. Tulosten tulkinnaissa on hyvä huomioida, että käytetty menetelmä antaa kontekstisidonnaista tietoa käyttäjien ajattelusta. Arviointikohteiden valinta ja kohteissa havaittavissa olevat asiat suuntaavat vastauksia. Tarkasti ottaen tulokset koskevat vain tässä arvioitaviksi valittuja kohteita. Koska samoja ominaisuuksia esiintyy myös muissa paikoissa ja muilla alueilla, voidaan tuloksia soveltaa harkiten myös muilla kohdealueilla, kun huomioidaan, missä kontekstissa vastaukset ovat syntyneet.

Konkreettisten kohteiden arviointia käytettiin, koska tavoitteena oli saada tietoa nimenomaan konkreettisten asuinympäristön ominaisuuksien merkityksestä potentiaalisille asukkaille. Suunnittelijoille ja päätöksentekijöille ei riitä se, että he saavat tietää, että asukkaat haluavat esimerkiksi luonnonläheistä tai turvallista asuinympäristöä. He haluavat tietää myös sen, millä tavalla suunniteltu, rakennettu ja

hoidettu asuinympäristö lisää asukkaiden positiivisia luontokokemuksia ja turvallisuudentunnetta. Askellushaastattelumenetelmä mahdollisti tämän. Ihmisten mielipiteet asioista, kuten tietyistä rakennetun ympäristön ratkaisuista, ovat aina riippuvaisia siitä kokonaisuudesta, jossa ne esiintyvät. Tulosten kontekstisidonnaisuuden huomioiminen on siten myös askellusmenetelmän vahvuus (Costa ym., 2004; Olson & Reynolds, 2001). Arvioitavat kohteet pyrittiin kuitenkin valitsemaan niin, että ne antaisivat monipuolisen kuvan koko asuinalueesta.

Tulosten tulkinnassa tulee myös huomioida, että tähän tutkimukseen osallistuvat olivat kaikki joko tutkimusalueella ennestään asuvia tai Leppävaarassa alueelta asuntoa etsiviä henkilöitä. Näin ollen vastaajajoukot ovat todennäköisesti valikoituneita. Vastaajien voi olettaa arvostavan niitä asioita, joiden vuoksi he ovat hakeutuneet alueelle. Leppävaaralainen ei välttämättä olisi etsinyt asuntoa Kartanonkoskelta ja päinvastoin. Koska vastaajat eivät siten edusta kaikkia suomalaisia tai pääkaupunkiseutulaisia, tulosten ei voi suoraan tulkita kertovan yleisesti suomalaisten mitä tahansa asuinympäristöä koskevista arvostuksista.

Tuloksia ei ole myöskään mielekästä käyttää tutkittujen alueiden suoraan vertailuun. Tulosten perusteella ei voi päätellä esimerkiksi kumpi kohteista koetaan keskimääräisesti laadukkaammaksi, rauhallisemmaksi tai turvallisemmaksi. Tämän tyyppisen tiedon saamiseksi tarvitaan määrällistä tutkimusta. Myös tämä menetelmä antaa vertailukelpoisempaa tietoa, jos varmistetaan vertailtavien osallistujaryhmien ja tutkittavilla alueilla arvioitavien kohteiden samankaltaisuus.

Vaikka tutkimuksen tulokset eivät edustakaan keskimääräisten pääkaupunkiseutulastaisten omistusasunnossa asuvien käsityksiä, ne kuitenkin kuvaavat sitä, miten tutkituille alueille hakeutuneet kokevat oman alueensa tutkittujen kohteiden fyysisen ympäristön ominaisuudet omien arvojensa näkökulmasta. Se, että Leppävaarassa ja Kartanonkoskella saadut tulokset poikkeavat toisistaan, osoittaa paitsi sen, että alueet ovat erilaisia niin myös sen, että asukkaat ovat erilaisia. Molemmat toteamukset saattavat vaikuttaa triviaaleilta, mutta eivät olleet itsestään selviä tutkimusta aloitettaessa. Aluekohtainen erilaisuus tutkimustuloksissa osoittanee myös jotain siitä, että käytetyllä tutkimusmenetelmällä voidaan tunnistaa asuinympäristön merkityksellisiä ominaisuuksia ja sitä kautta asukkaiden niitä koskevia arvostuksia.

7.6 Tutkimusmenetelmien arviointi ja jatkotutkimustarpeet

Haastattelututkimuksissa käytetyn menetelmän vahvuutena voidaan pitää sen perusidea asumistutkimuksesta peräisin olevan kävelymenetelmän ja tuotteiden kuluttajatutkimukseen kehitetyn askellushaastattelun yhdistämisestä. Tällä yhdistämisellä pystyttiin askellusmenetelmästä muokkaamaan asumisympäristön

arvostusten selvittämiseen sopiva. Perinteisesti askellushaastattelussa käytetyt menetelmät kuluttajan ajattelun hahmottamiseen eivät sellaisenaan soveltuneet asuin ympäristön tutkimukseen, sillä ei esimerkiksi ole käytännössä mahdollista esittää ihmisille valikoimaa eri ympäristöistä ja pyytää heitä vertailemaan niitä keskenään (vrt. kappale 3.1.1). Toisaalta asuin ympäristön arvostusten tutkimukseen kaivattiin tapaa, jolla saadaan tietoa ympäristön konkreettisten ominaisuuksien ja suunnitteluratkaisujen merkityksestä asuin ympäristön kokemiselle. Tällaista tietoa menetelmällä myös pystyttiin tuottamaan.

Menetelmän toimivuuden arvio riippuu aina siitä, mihin tutkimuksella pyritään. Yleisesti askellusmenetelmä soveltuu parhaiten antamaan tietoa käyttäytymisvalintoihin tai arvostukseen vaikuttavista tekijöistä ja niiden taustalla vaikuttavista motiiveista tietyssä kontekstissa. Tulokseksi saadaan tietoa käyttäjien asiaan liittämistä merkityksistä tilannekohtaisesti (vrt. Grunert & Grunert 1995; Olson & Reynolds 2001). Tällöin menetelmän hyödyllisyys määrittyy sen mukaan, kokevatko tulosten hyödyntäjät ymmärryksensä asiasta parantuneen ja saaneensa ideoita omaan työhönsä.

Tässä hankkeessa saatiin mielenkiintoista tietoa siitä, miten potentiaaliset asukkaat kokevat neljä kohdetta Leppävaarassa ja Kartanonkoskella ja miten näiden kohteiden konkreettiset piirteet liittyvät asukkaiden arvostuksiin. Jos pyritään laajemmin yleistettäviiin tuloksiin, kaksi tutkimusaluetta on liian pieni kohdealueiden määrä. Ennen kuin voidaan sanoa, löytääkö menetelmä samantyyppisiltä alueilta samantyyppisiä tuloksia, tarvitaan tutkimuksia useilta erityyppisiltä alueilta. Samoin haluttaessa arvioida vaikuttavatko mahdolliset erot haastateltavien sosioekonomisessa asemassa tuloksiin tarvitaan huomattavasti laajempi vastaajajoukko. Jatkotutkimuksissa olisi järkevää selvittää mahdollisuuksia eri aineistojen yhdistämiseen, jolloin vastaajien taustatekijöiden merkitystä voidaan paremmin arvioida.

Tässä raportoidut haastattelututkimukset analysoitiin aineistolähtöisesti hyvin laaja-alaisen tutkimuskysymyksen ohjaamana. Mahdollisia tulosten hyödyntäjätahoja oli monia. Tavoitteena oli selvittää asuin ympäristön koettuun laatuun vaikuttavia tekijöitä neljässä kohteessa kahdella tutkimusalueella. Käytännössä osoittautui hankalaksi luoda koodiluokitusta, joka toisi samanaikaisesti esille kaikki merkitykselliset näkökulmat. Tässä käytetty koodaus on siksi joistain näkökulmista katsoen puutteellinen ja siitä johtuen jotkut mielenkiintoisista havainnoista eivät suoraan ole arvokarttoja lukemalla pääteltävissä. Näin on mm. koska vastaukset hajoavat eri koodiluokkiin. Tutkimuskysymyksen rajaamisella olisi mahdollista varmistaa, että jokainen vastaus tulee koodatuksi tutkimuskysymyksen näkökulmasta. Tällaisenaan menetelmä näyttäisi sopivan parhaiten tilanteisiin, joissa tutkimuskysymys on suhteellisen rajattu tai hyödyntäjätaho määritelty.

Tutkimuskysymyksen tarkentamisen lisäksi asumisen arvojen käsiteanalyysi olisi myös hyödyllinen, jotta asuin ympäristön analyysiä, ominaisuus- ja arvokarttoja voitaisiin rakentaa entistä jäsentyneemmin. Askellusmenetelmän perusajatukseen kuuluu, että käsitteet muodostuvat aineistolähtöisesti ja kuvastavat siten enemmän haastateltujen kuin tutkijoiden tapaa hahmottaa asiat. Näin on tässäkin tutkimuksessa. Etukäteen ei siis päätetty esim. että analyysissä kiinnitetään huomiota tiettyihin teemoihin, kuten yksityisyyden tai turvallisuuden kokemukseen, eikä sitä minkälaisia vastauksia näiden teemojen alle luokitellaan. Käytännössä kuitenkin tutkijan mielessä olevat käsitteet vaikuttavat aina analyysiin, sillä sisällön analyysiä ei voi tehdä tekemättä jossain määrin tulkintoja haastatteluvastauksista.

Sikäli kun kahden tapaustutkimuksen perustella on mahdollista sanoa, kokeilu kävelykierros- ja askellusmenetelmän yhdistämisestä toimii asuin ympäristön koetun laadun tutkimuksessa. Kun askellushaastattelun lähtökohdaksi otetaan osallistujien havainnot ja mielipiteet konkreettisista ympäristön kohteista, kuluttajatutkimuksesta peräisin oleva askellusmenetelmä toimii myös asuin ympäristön käyttäjälähtöisen tutkimuksen välineenä. Tähän viittaa tulosten yhteneväisyys aikaisemman tutkimuksen kanssa. Ensinnäkin osallistujien esiin tuomat asiat olivat teemoiltaan samoja, joiden on aiemmissa tutkimuksissa havaittu olevan keskeisiä asukkaiden kokemuksille asuin ympäristöstään ja toiseksi tulokset näyttävät heijastavan erilaisten alueiden, Leppävaaran ja Kartanonkosken tunnetusti erilaisia piirteitä. Menetelmän vahvuus on mahdollisuus saada tietoa käyttäjien omista ajattelutavoista ja motivaatorakenteista (valitussa kontekstissa) ja samalla tuottaa määrälliseen tietoon perustuen tietoa käyttäjän motiivien rakenteesta ja ajatusten keskinäisistä yhteyksistä. Menetelmällä saatiin uutta tietoa siitä, miten konkreettiset ympäristön ominaisuudet yleisimmin liittyivät käsityksiin niiden seurauksista ja merkityksistä asukkaille tärkeiden arvojen kannalta.

Kahden alueen tapaustutkimuksen (ja 66 haastattelun) perusteella näyttää siltä, että menetelmällä voidaan saada esiin eri näkökulmista kiinnostavaa tietoa siinä määrin, että tutkimusmenetelmää kannattaisi kehittää edelleen muilla alueilla tehtävien tapaustutkimusten yhteydessä. Menetelmä on kuitenkin tällaisenaan erittäin työläs ja vielä kehittämistä. Kehittämistarpeet liittyvät aineiston käsittelyyn, sisällön analyysiin ja sitä kautta arvokarttojen esittämien tulosten hyödyllisyyteen. Tulosten hyödynnettävyyttä voinee parantaa selkeämmällä tutkimuskysymyksen muotoilulla ja rajauksella (esim. tietyn hyödyntäjätahon näkökulma) sekä panostamalla enemmän sisällön analyysiin ennen aineiston muokkaamista arvoketjujen muotoon.

Maksuhalukkuuskyselyssä käytetty menetelmä on nettikyselynä kevyt ja kustannustehokas tapa saada satunnaisotosta muistuttavalla tavalla karkeita käsityksiä asuntoa tietyltä seudulta hakevien asunnonostajien käsityksistä. Kun tarjolla on useitakin verkkosivuja, joissa tarjotaan palveluja (asunnon myynti-ilmoituksia) nimenomaan tietyltä alueelta asuntoa hakeville ja kun sivuilla satunnaisesti vierailevien

asunnonhakijoiden mielipiteitä kysytään lyhyellä, vain kohtuullisesti vastausaikaa vaativalla lomakkeella ja vastuksien määrä per vastaaja on rajoitettu yhteen kertaan, voidaan melko turvallisesti olettaa, että vastaajajoukko edustaa kohtuullisen aidosti sitä potentiaalista asunnonostajajoukkoa, joiden mielipiteistä ollaan kiinnostuneita. Jos lisäksi seitsemän päivän aikana vastaajia kertyy useampia satoja, on myös todennäköistä, ettei joukossa ole merkittävää osuutta "häirikkövastaajia", mikä todennäköisesti paljastuisi myös tuloksia ja jakaumia arvioitaessa. Lisää luotettavuutta nettikyselyyn saadaan esimerkiksi toistamalla sama kysely selvästi eri aikana (esimerkiksi puolen vuoden viiveellä), jolloin suurin osa vastaajista ("satunnaisotoksesta") on ehtinyt jo vaihtua.

Kehittämistarpeista riippumatta tutkimustuloksia voi soveltaa jo nyt asuinympäristöjen suunnittelu-, rakentamis- ja hallinnointikäytäntöjen kehittämisessä. Varsinkin yksityiskohtaiset haastatteluotteet ovat arvokasta ja ensikäden suodattamatonta tietoa siitä, miten asukkaat kokevat tietyt, todelliset ympäristöt ja paikat ja siitä nämä kokemukset edistävät tai haittaavat heille tärkeiden arvojen toteutumista.

Lähdeluettelo

- Ahlgren-Leinvuo, H. & Parviainen, E. 2006, Miljöö miellyttää, palveluissa parannettavaa. Uusissa asunnoissa asuvien mielipiteitä asuinalueestaan ja asunnostaan Kartanonkoskella ja muilla alueilla, Tilasto ja Tutkimus C40, Vantaan kaupunki.
- Ambrose, I. 1996. Beboernes opfattelse af bomiljøet: hvordan skal man forklare det? Teoksessa: Anonymous Metoder til evaluering af boliger og boligbebyggelser. En antologi. Vol. SBI-Rapport 262. Denmark: Statens Byggeforskningsinstitut. Ss. 83-96.
- Aura, S., Horelli, L. & Korpela, K. 1997, Ympäristöpsykologian perusteet, WSOY, Porvoo.
- Bech-Larsen, T. & Nielsen, N.A. 1999. A comparison of five elicitation techniques for elicitation of attributes of low involvement products. *Journal of Economic Psychology*, Vol. 20, ss. 315-341.
- Coolen, H., Boelhouwer, P. & Van Driel, K. 2002. Values and goals as determinants for intended tenure choice. *Journal of Housing and the Built Environment*, Vol. 17, ss. 215-236.
- Coolen, H. & Hoekstra, J. 2001. Values as Determinants of Preferences for Housing Attributes. *Journal of Housing and the Built Environment*, Vol. 16, ss. 285-306.
- Costa, A.I.A., Dekker, M. & Jongen, W.M.F. 2004, An overview of means-end theory: potential application in consumer-oriented food product desing, *Trends in Food Science & Technology*, vol. 15, s. 403-415.
- Feunekes, G.I.J. & den Hoed, W. 2001. Quantifying consumers' motivational structures for food products. The association pattern technique. *Excellence in International Research*, ss. 1-15.
- Gehl, J. 1987, *Life Between Buildings*, Van Nostrand Reinhold, New York.
- Grunert, K.G. & Grunert, S. 1995, Measuring subjective meaning structures by the laddering method: Theoretical considerations and methodological problems. *International Journal of Research in Marketing*, Vol. 12, ss. 209-225.

- Grunert, K.G., Grunert, S.C. & Sørensen, E. 1995a, Means-end chains and laddering: an inventory of problems and an agenda for research, The Aarhus School of Business, MAPP, Aarhus.
- Grunert, K.G., Sørensen, E., Bredahl Johansen, L. & Nielsen, N.A. 1995b, Analysing Food Choice from a Means-Ends Perspective, *European Advances in Consumer Research*, vol. 2, s. 366-371.
- Gutman, J. 1982, A Means-End Chain Model Based on Consumer Categorization Processes, *Journal of Marketing*, vol. 46, s. 60-72.
- Hartig, T. 1993, *Testing Restorative Environments Theory*, University of California.
- Helsingin seudun aluesarjat. Tilasto E1 Espoon asutokunnat henkilöluvun mukaan alkaen 1.1.1979, Päivitetty viimeksi 6/3/2009 10:15:08 AM, Tilastokeskus ja Espoon tilastotoimi, Saatavana: <http://www.aluesarjat.fi/> [2010, 2/10]
- Helsingin seudun aluesarjat, E1 Espoon rakennukset alkaen 31.12.2002. Päivitetty viimeksi 10/16/2009 2:20:11 PM, Tilastokeskus, Saatavana: <http://www.aluesarjat.fi/> [2010, 2/10]
- Helsingin seudun aluesarjat. Tilasto: E2 Espoon asutokanta talotyyppin, hallintaperusteen ja käytössäolotilanteen mukaan alkaen 31.12.2002. Päivitetty viimeksi 12/28/2009 1:26:17 PM, Tilastokeskus, Saatavana: <http://www.aluesarjat.fi/> [2010, 2/10]
- Helsingin seudun aluesarjat. Tilasto: E2 Espoon väkiluku ikäryhmittäin alkaen 1.1.1979. Päivitetty viimeksi 4/14/2010 11:53:11 AM, Tilastokeskus, Saatavana: <http://www.aluesarjat.fi/> [2010, 5/19]
- Helsingin seudun aluesarjat. Tilasto: E3 Espoon asutokanta hallintaperusteen ja huoneistotyyppin mukaan alkaen 31.12.2002. Päivitetty viimeksi 12/28/2009 1:26:17 PM, Tilastokeskus, Saatavana: <http://www.aluesarjat.fi/> [2010, 2/10]
- Jonas, M.S. & Beckman, S., C. 1998. *Functional foods: consumer perceptions in Denmark and England*. Aarhus: 34 p.
- Kaplan, R. 1984, Impact for urban nature: a theoretical analysis, *Urban Ecology*, vol. 8, s. 189-197.
- Kaplan, R. & Kaplan, S. 1989, *The Experience of Nature. A Psychological Perspective*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Kelly, G.A. 1955, *A Psychology of Personal Constructs*, Norton, New York.
- Keskifrantti, S. 2010. *Asuin ympäristön ominaisuuksien yhteys kuluttajien arvoihin. Asuin ympäristötutkimus Espoon Leppävaarassa, Opinnäytetyö, Laurea-ammattikorkeakoulu, Espoo.*

- Koistinen, K. & Tuorila, H. 2008, Millainen olisi hyvä elinympäristö? – Aukkaiden näkemyksiä elinympäristöstä, asumisesta ja palveluista eri elämänvaiheissa. Kuluttajatutkimuskeskuksen julkaisuja 9/2008, Kuluttajatutkimuskeskus, Helsinki.
- Kortteinen, M., Tuominen, M. & Vaattovaara, M. 2005, Asumistoiveet, sosiaalinen epäjärjestys ja kaupunkisuunnittelu pääkaupunkiseudulla, Yhteiskuntapolitiikka, vol. 70, s. 121-131.
- Kukkonen, H. & Lievonen, M. 1986, Vanhusten asuinympäristöt Suomessa: esitutkimusraportti, Teknillinen korkeakoulu, arkkitehtiosasto, julkaisuja B1, Espoo.
- Kyttä, M. 2007, Miten elinympäristön koettu laatu paikallistuu? Teoksessa: Laatua kaupunkiin, L. Knuuti (toim.). Teknillinen korkeakoulu, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja C65, Espoo, s. 35-46.
- Kyttä, M. & Kahila, M. 2006, PehmoGIS elinympäristön koetun laadun kartoittajana, Teknillinen korkeakoulu, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja B90, Espoo.
- Kyttä, M. & Karinkanta, A. 1988, Ympäristöpsykologinen tutkimus Lapinjärvellä, Teknillinen korkeakoulu, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja B3, Espoo.
- Kyttä, M., Lainevuori, A. & Päivänen, J. 2000, Turvallisen matkan päässä kaupungista: Lahden seudun pientaloalueet suunnitelmissa ja asuinpaikkoina, Teknillinen korkeakoulu, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja B79, Espoo.
- Kyttä, M., Puustinen, S., Hirvonen, J., Broberg, A. & Lehtonen, H. 2008, Turvallinen asuinalue. Tampereen Muotiala suunnitelmissa ja kokemuksissa, Teknillinen korkeakoulu, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja B93, Espoo.
- Laufer, R.S., Proshansky, H.M. & Wolfe, M. 1976, Some Analytic Dimensions of Privacy, Teoksessa: Environmental Psychology. People and Their Physical Settings, H.M. Proshansky, W.H. Ittelson & L.G. Rivlin (toim.), 2nd edn, Holt, Rinehart and Winston, New York, s. 206-217.
- Lehtonen, H. 2007, Kuinka saada kiinni eheyttämisen ideasta yhdyskuntasuunnittelussa? Teoksessa: Laatua kaupunkiin, L. Knuuti (toim.), Teknillinen korkeakoulu, Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksen julkaisuja C65, Espoo, s. 21-34.
- Leppävaara, Espoon kaupunki, Saatavana:
<http://www.espoo.fi/default.asp?path=1;28;11894;11896;25614> [2010, 1/21]
- Llinares, C. & Page, A. 2007, Application of product differential semantics to quantify purchaser perceptions in housing assessment, Building and Environment, vol. 42, s. 2488-2497.
- Lundgren, B. 2010, Customer's perspectives on a residential development using the laddering method, Journal of Housing and the Built Environment, vol. 25, s. 37-52.

- Lundgren, B. 2009, Real Estate Development: A Customer Perspective, KTH Architecture and the Built Environment, Stockholm.
- Miles, S. & Rowe, G. 2004, The Laddering Technique. Teoksessa: Doing social Psychology Research, G.M. Breakwell (toim.), The British Psychological Society and Blackwell Publishing, s. 305-343.
- Moisio, T. 2007, Lapsiperheiden Kartanonkoski on 2010-luvun teinilähiö, Helsingin Sanomat 22.10.2007.
- Nielsen, N.A., Bech-Larsen, T. & Grunert, K.G. 1998. Consumer purchase motives and product perceptions: A laddering study on vegetable oil in three countries. Food Quality and Preference, Vol. 9, No. 6, ss. 455-466.
- Olson, J.C. & Reynolds, T.J. 2001, The means-end approach to understanding consumer decision making. Teoksessa: Understanding consumer decision making: the means-end approach to marketing and advertising strategy, J.C. Olson & T.J. Reynolds (toim.), Erlbaum, Mahwah NJ, s. 3-20.
- Pieters, R., Baumgartner, H. & Allen, D. 1995, A means-end chain approach to consumer goal structures, International Journal of Research in Marketing, vol. 12, s. 227-244.
- Reynolds, T.J. & Gutman, J. 1988, Laddering theory, method, analysis, and interpretation, Journal of Advertising Research, vol. 2, s. 11-31.
- Roininen, K., Lähteenmäki, L. & Tuorila, H. 2000. An application of means-end chain approach to consumers' orientation to health and hedonic characteristics of foods. Ecology of Food Nutrition, Vol. 39, ss. 61-81.
- Russell, C.G., Busson, A., Flight, I., Bryan, J., van Lawick van Pabst, J.A. & Cox, D.N. 2004, A comparison of three laddering techniques applied to an example of a complex food choice, Food Quality and Preference, vol. 15, s. 569-583.
- Schroeder, H. & Anderson, L. 1984, Perception of personal safety in urban recreation sites, Journal of Leisure Research, vol. 2, s. 178-194.
- Silverman, S.N. & Grover, R. 1995, Forming perceptions of overall product quality: a process of quality element integration, Research in Marketing, vol. 12, s. 251-287.
- Strandell, A. 2005, Asukasbarometri 2004. Asukaskysely suomalaisista asuinympäristöistä, Ympäristöministeriö, Suomen ympäristö no. 746.
- Spiggle, S. 1994. Analysis and Interpretation of Qualitative Data in Consumer Research. Journal of Consumer Research, Vol. 21, No. December, ss. 491-503.
- Talen, E. 2002, Pedestrian Access as a Measure of Urban Quality, Planning and Practice Research, vol. 17, s. 257-278.

- Ter Hofstede, F., Audenaert, A., Steenkamp, J.E.M. & Wedel, M. 1998, An investigation into the association pattern technique as a quantitative approach to measuring means-end chains, *International Journal of Research in Marketing*, vol. 15, s. 37-50.
- Tyrväinen, L., Silvennoinen, H., Korpela, K. & Ylen, M. 2007, Luonnon merkitys kaupunkilaisille ja vaikutus psyykkiseen hyvinvointiin. Teoksessa: Luontomatkailu, metsät ja hyvinvointi, Metlan työraportteja 52, L. Tyrväinen & S. Tuulentie (toim.), s. 57-77. Saatavissa: <http://www.metla.fi/julkaisut/workingpapers/2007/mwp052.htm>.
- Urala, N. & Lähteenmäki, L. 2003. Reasons behind consumers' functional food choices. *Nutrition & Food Science*, Vol. 33, No. 4, ss. 148-158.
- Vantaan kaupunki, Uutiset. Kartanonkoski toi ruusut kaupunkisuunnittelulle. 2004, päivitetty viimeksi 16.4.2004, Vantaa.fi-verkkotoimitus, http://www.vantaa.fi/i_uutinen.asp?path=1;129;130;8129;9634;11931 [2010, 3/4]
- Vuolanto, T. 2004, Kaupunkirakentamisen sosiaalisia lähtökohtia Kruunuvuorenrannassa, Helsingin Kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuja 16.
- Ympäristösuunnittelu, Projekteja. Vantaan Pakkala, puutarhakaupunki Kartanonkoski. Kerros- ja rivitalopihvoja sekä LPA-alueita kortteleissa 51154, 51155, 51156, 51159 ja 51162. 2009, päivitetty viimeksi 1.4.2009. Saatavana: http://www.ymparistosuunnittelu.com/projektit_Pakkala.html [2010, 3/4]
- Zanoli, R. & Naspetti, S. 2002. Consumer motivations in the purchase of organic food. A means-end approach. *British Food Journal*, Vol. 104, No. 8, ss. 643-653.

Liite 1. Haastattelututkimuksen ensimmäisen vaiheen lomake, Leppävaara

Liite 1. Haastattelututkimuksen ensimmäisen vaiheen lomake, Leppävaara

Hyvä osallistuja,

Teemme tutkimusta asuin ympäristön arvioimiseksi ja kehittämiseksi.

- *Tutkimus tehdään VTT:n (Valtion teknillisen tutkimuskeskuksen), TKK:n (Teknillisen korkeakoulun), Laurea ammattikorkeakoulun ja KTH:n (Tukholman teknillisen korkeakoulun) yhteistyönä.*
- *Tutkimus ei ole kaupallinen, mutta sen tuloksia voidaan hyödyntää asuinalueiden suunnittelussa.*
- *Leppävaara on yksi tutkimuksen kohdealueista.*

Tutkimus koskee henkilöitä / perheitä, jotka etsivät aktiivisesti asuntoa tältä alueelta.

Olet tervetullut mukaan osallistumaan ja kertomaan mitkä asiat sinulle ovat asuin ympäristön valinnassa tärkeitä ja miten tämä alue vastaa odotuksiasi.

Tutkimushaastattelut tehdään kahdessa vaiheessa seuraavasti:

- Ensimmäisessä vaiheessa pyydämme sinua kävelemään karttaan merkityn reitin tällä alueella ja kirjaamaan lomakkeelle lyhyesti mielipiteitä ja vaikutelmia reitin varrelta neljässä pysähtymispaikassa tällä alueella.
- Kun lomakkeet on täytetty, ne palautetaan VTT:lle
- Toisessa vaiheessa, vastaukset saatamme, soittamme sinulle ja haastattelemme aiheesta tarkemmin. Puhelinhaastatteluun on hyvä varata aikaa noin tunti.

Palkkio

- Tutkimuksen kumpaankin vaiheeseen osallistuneet saavat palkkioksi valintansa mukaan joko 2 kpl Finnkinon elokuvallippuja (elokuvan voi valita itse), yhden Hackman Gourmet fileerausveitsisarjan (sis. veitsen ja pinsetit) tai Hackman Gourmet kokkiveitsen.

Luottamuksellisuus!

- Henkilötiedot jäävät tutkijan tietoon. Tulokset raportoidaan yhteenvetoina, niin ettei vastaajia voida tunnistaa. Palkkioiden lähettämisen jälkeen henkilötiedot tuhoetaan.

ASUINYMPÄRISTÖTUTKIMUS - OHJEITA OSALLISTUJILLE

Tutkimuksen ensimmäinen vaihe: kävelyreitti

- Kävele karttaan merkitty reitti ja pysähdy neljässä karttaan merkityssä kohdassa kirjaamaan mielipiteesi ja vaikutelmasi alueesta.
- Lue jokaisessa lomakkeessa olevat ohjeet tarkasti!
- Kirjaa vaikutelmasi jokaisen neljän arvioitavan kohteen lomakkeelle.
- Muista täyttää myös taustatietolomake.
- Kun olet täyttänyt lomakkeet, palauta ne VTT:lle viikon kuluessa oheisessa palautuskuoressa.
- Jos jokin asia on epäselvä, soita meille (puhelinnumerot alla).

Tutkimuksen toinen vaihe: puhelinhaastattelu

- Toisessa vaiheessa, vastaukset saatamme, soittamme sinulle ja haastattemme aiheesta tarkemmin. Haastatteluun on hyvä varata aikaa noin tunti.
- Muista säästää toinen kopio saamistasi kartoista ja kuvista puhelinhaastattelua varten!

Palkkio

- Tutkimuksen kumpaankin vaiheeseen osallistuneet saavat palkkioksi valintansa mukaan joko 2 kpl Finnkinon elokuvalippuja (elokuvan voi valita itse), yhden Hackman Gourmet fileerausveitsisarjan (sis. veitsen ja pinsetit) tai Hackman Gourmet kokkiveitsen.

Vastauksenne käsitellään ehdottoman luottamuksellisesti! Henkilötiedot jäävät vain tutkijan tietoon. Puhelinhaastattelun ja palkkioiden postittamisen jälkeen ne tuhotaan.

PALAUTA TÄMÄ LOMAKENIPPU _____ mennessä VTT:lle oheisessa palautuskuoressa. Nippu sisältää

- neljä täytettyä lomakesivua, yksi kutakin arvioitavaa paikkaa kohden.
- kaksisivuinen taustatietolomakkeen täytettynä. **Muista täyttää yhteystietosi puhelinhaastattelua ja palkkion lähettämistä varten!**

Jätä itsellesi puhelinhaastattelua varten

- Toiset kappaleet kartasta ja arviointipaikkojen kuvista

Tervetuloa mukaan tutkimukseen!

Kävele karttaan merkitty reitti ja pysähdy neljässä karttaan merkityssä kohdassa arvioimaan viimeksi kävelemäsi reittiosuutta sekä paikkaa, jossa silloin olet.

Arviointipisteiden 3 ja 4 välisen siirtymäreitit ja kulkutavan voit valita itse.

LÄHTÖPAIKKA: LEPPÄVAARAN ASEMA

Aloita kävely Leppävaaran asemalta. Kävele Sellon kauppakeskuksen kujaa pitkin etelään. Jatka oikealle Citymarketin rakennuksen jälkeen nousevia portaita ylös Viaporin torille, jossa ensimmäinen pysäytymispaikka sijaitsee.

1. arviointipaikka on Viaporin toriaukio.

(kulkusuunta merkitty nuolilla)

Kuvaa vaikutelmiasi tästä paikasta ja viimeksi kävelemältäsi osuudelta. Kirjaa lomakkeelle asuinympäristöä koskevia asioita, jotka koet myönteisinä/hyvinä sekä asioita, jotka koet kielteisinä/huonoina. Ajattele asiaa siltä kannalta, mikä sinulle (ja perheellesi) on asuinympäristön valinnan kannalta tärkeää.

1. arviointipaikka

KIRJAA LOMAKKEELLE (vähintään) KOLME HYVÄÄ JA KOLME HUONOA ASIAA TÄSTÄ PAIKASTA JA VIIMEKSI KÄVELEMÄLTÄSI OSUDELTA. Kirjattuasi hyvät ja huonot asiat, merkitse niiden tärkeysjärjestys (1 = merkittävin hyvä tai huono ominaisuus, 2 = toiseksi merkittävin, 3 = kolmanneksi merkittävin).

TÄRKEYSARVIO		TÄRKEYSARVIO	
HYVÄÄ		HUONOA	

Jatka kävelyä länteen torin läpi alas Ratsukadulle. Ylitä katu ja mene talojen välistä sisäpihalle, jossa 2. arviointipaikka on.

2. arviointipaikka on talojen sisäpiha.

Kuvaa vaikutelmiasi tästä paikasta ja viimeksi kävelemästäsi osuudelta.

Kirjaa lomakkeelle asuinympäristöä koskevia asioita, jotka koet myönteisinä/hyvinä sekä asioita, jotka koet kielteisinä/huonoina.

Ajattele asiaa siltä kannalta, mikä sinulle (ja perheellesi) on asuinympäristön valinnan kannalta tärkeää.

2. arviointipaikka

KIRJAA LOMAKKEELLE KOLME HYVÄÄ JA KOLME HUONOA ASIAA TÄSTÄ PAIKASTA JA VIIMEKSI KÄVELEMÄLTÄSI OSUDELTA. Kirjattuasi hyvät ja huonot asiat, merkitse niiden tärkeysjärjestys (1 = merkittävin hyvä tai huono ominaisuus, 2 = toiseksi merkittävin, 3 = kolmanneksi merkittävin).

TÄRKEYSARVIO		TÄRKEYSARVIO	
HYVÄÄ		HUONOA	

Poistu pihalta talojen välistä länteen Rummunlyöjänkadulle. Ylitä katu ja jatka toiselle sisäpihalle.

3. arviointipaikka on puisto- ja piha-alue Rummunlyöjänkadun länsipuolella.

Kuvaa vaikutelmiasi tästä paikasta ja viimeksi kävelemältäsi osuudelta.

Kirjaa lomakkeelle asuinympäristöä koskevia asioita, jotka koet myönteisinä/hyvinä sekä asioita, jotka koet kielteisinä/huonoina.

Ajattele asiaa siltä kannalta, mikä sinulle (ja perheellesi) on asuinympäristön valinnan kannalta tärkeää.

3. arviointipaikka

KIRJAA LOMAKKEELLE (vähintään) **KOLME HYVÄÄ JA KOLME HUONOA ASIAA TÄSTÄ PAIKASTA JA VIIMEKSI KÄVELEMÄLTÄSI OSUDELTA.** Kirjattuasi hyvät ja huonot asiat, merkitse niiden tärkeysjärjestys (1 = merkittävin hyvä tai huono ominaisuus, 2 = toiseksi merkittävin, 3 = kolmanneksi merkittävin).

TÄRKEYSARVIO		TÄRKEYSARVIO	
HYVÄÄ		HUONOA	

Huomioi, että neljäs arviointipaikka sijaitsee noin 800m päässä. Voit siirtyä sinne haluamallasi tavalla. Kävelen pääset sinne noin 10 minuutissa.

Leppävaara / YIT 277

4. arviointipaikka on Palokaivonkuja 6.

Tie kuvassa on pohjoispäässä Säterinpuistontie ja etelään Friisinnäentie.

4. arviointipaikka: Palokaivonkuja 6

KIRJAA LOMAKKEELLE (vähintään) KOLME HYVÄÄ JA KOLME HUONOA ASIAA TÄSTÄ PAIKASTA JA VIIMEKSI KÄVELEMÄLTÄSI OSUDELTA. Kirjattuasi hyvät ja huonot asiat, merkitse niiden tärkeysjärjestys (1 = merkittävin hyvä tai huono ominaisuus, 2 = toiseksi merkittävin, 3 = kolmanneksi merkittävin).

TÄRKEYSARVIO		TÄRKEYSARVIO	
HYVÄÄ		HUONOA	

Täytä lopuksi taustatietolomake ja palauta vastauspaperit VTT:lle oheisessa vastauskuoressa.

TAUSTATIEDOT

Oletteko jättänyt tai jättämässä tarjouksen Leppävaarassa myynnissä olevasta asunnosta? (Rastita oikea vaihtoehto.)

- Kyllä. Olemme jo ostaneet asunnon Leppävaarasta (tai jättäneet tarjouksen tällä alueella myytävästä asunnosta.)
- Kyllä. Olemme tehneet varauksen rakenteilla olevasta asunnosta.
- Ehkä. Harkitsemme vielä asunnon ostamista Leppävaarasta.
- Ei. Olemme luopuneet aikeista ostaa asunto Leppävaarasta.

Asutteko Leppävaaran alueella jo ennestään? en kyllä (Etelä- ja Pohjois-Leppävaara, Perkkää, Mäkkylä, Vallikallio, Puustelinmäki).

Kuinka kaukana Leppävaaran asemalta nykyinen asuntonne suurin piirtein sijaitsee

alle 6 km, 6 – 10 km, 11 – 20 km, yli 20 km

Ikä: _____ vuotta

Perhetyyppi

- Yksin asuva
- Yksinhuoltaja
- Pariskunta, ei lapsia
- Lapsiperhe, nuorin lapsista 0 – 7 v.
- Lapsiperhe, nuorin lapsista 8 – 15 v.
- Lapsiperhe, nuorin lapsista 16v tai vanhempi.
- Pariskunta, ei kotona asuvia lapsia

Asukkaiden lukumäärä. Taloudessamme on yhteensä _____ henkilöä, joista _____ kpl kotona asuvia lapsia.

Koulutus. Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten omaa ja (mahdollisen) puolisoni koulutustasoa?

Minä	Puolisoni	
☐	☐	Vähemmän kuin kansa- tai peruskoulu
☐	☐	Kansakoulu tai peruskoulun ala-aste (luokat 1 - 6)
☐	☐	Peruskoulun yläaste (luokat 7 - 9 tai 10)
☐	☐	Keskiasteen koulutus (ammattillinen perustutkinto tai lukio)
☐	☐	Keskiasteen jälkeinen koulutus, joka ei ole korkeakoulutusta (esim. erikoisammattitutkinnot)
☐	☐	Ammattillinen opistoaste
☐	☐	Ammattikorkeakoulututkinto (tai alempi korkeakoulututkinto)
☐	☐	Ylempi korkeakoulututkinto (maisteri, dipl.ins.)
☐	☐	Lisensiaatin tai tohtorin tutkinto

TIEDOT PUHELINHAASTATTELUA JA PALKKION LÄHETTÄMISTÄ VARTEN

(nämä tiedot tuhotaan sen jälkeen kun haastattelu on tehty)

1. Nimi ja osoite

2. Puhelinnumero _____

3. Sopivimmat ajankohdat puhelinhaastattelulle

4. Valitse palkkiosi seuraavista:

- _____ 2 kpl Finnkinon elokuvalippuja,
- _____ Hackman Gourmet fileerausveitsen + ruotopinsetit
- _____ Hackman Gourmet kokkiveitsi

Liite 2. Koodiluokat ja niiden merkitykset, Leppävaara

POSITIIVISET KOODILUOKAT

AC – KONKREETTINEN OMINAISUUS Mitä (suhteellisen) konkreettista asiaa positiiviset kommentit koskevat? (Sinisellä fontilla luokat, jotka on yhdistetty pääluokkaan.)

1 PALVELUT

- 1.1 Kulttuuripalvelut
- 1.2 Koulut ja päiväkodit
- 1.5 Kaupat
- 1.7 Terveyspalvelut
- 1.9 Vapaa-ajanpalvelut

- kun on puhuttu palveluista yleisesti
- upea kirjasto, Sellosali, konsertit, elokuvateatteri, taidenäyttelyt,
- päiväkotit lähellä
- ruokakaupat, vaatekaupat, urheiluliikkeet
- lääkäri, apteekki, Diacor, neuvola lähellä
- kuntosali, uimahalli, liikuntatilaisuudet, tanssinopetus, keilahalli

1.6 RAVINTOLAT JA KAHVILAT

- baarit, kahvilat, katukahvilat ja ruokapaikat; esim. Kotipizza, Robert's Coffee, pikaruokapaikat

1.8 TORIELÄMÄ

- torieloon liittyvät, esim. torimyyjät, torikojut, toritapahtumat, ”kojut, terassit, ihmiset”

2 LIIKENNEYHTEYDET

2.1 Junat, bussit

- hyvin toimivat julkiset liikenneyhteydet; bussit ja junat ovat lähellä

3 EI AUTOJA

4 ARKKITEHTUURIIN LIITTYVÄ

- 4.1 Materiaalit ja värit
- 4.2 Rakennukset ja niiden yksityiskohdat
- 4.3 Talojen korkeus, koko
- 4.4 Talojen sijoittelu (sisäpiha)
- 4.5 Talot ympäristöön nähden

- Turuntie, Kehä I lähellä, hyvät kulkuyhteydet autolla
- ei autoja, ei liikennettä, vähän ajoneuvoliikennettä
- kun on puhuttu arkkitehtuurista yleensä; esim. virikkeellinen arkkitehtuuri, yhtenäinen arkkitehtuuri
- rakennusten ja rakenteiden materiaalit ja värit; esim. graniittipinnoitteet; käytetty paljon puuta; värikkäät seinät; lämpöä tuova seinämateriaali; lämmintä punatiiltä; luonnollinen ja elävä kivilaattapäällyste
- kun on puhuttu talojen muodoista, seinistä, ikkunoista, katoista tai muusta yksityiskohdasta; esim. ikkunoiden sijoittelu; pulpettikatot
- kun on puhuttu talojen koosta; esim. erikokoiset talot; pienet talot ja kerrostalot yhdessä; myös rivitaloasutusta; sopivan korkuisia kerrostaloja; oikean korkuisena etelään nousevaa rakentamista
- kun talojen sijoittelua on pidetty onnistuneena, esim. talot ovat sopivalla etäisyydellä toisistaan; talot rajaavat selkeän sisäpihan; Sello koostuu monesta rakennuksesta, ei massiivista; talot eivät ole vastakkain; talot on ryhmitelty hyvin
- talojen sijainti suhteessa ympäristöön; esim. talot korkealla mäessä; talot ovat sopusoinnussa ympäristöön; upea paikka ylhäällä metsän laidassa; rakennuksia ei ole rakennettu autotien viereen

4.6 MUUT RAKENTEET

4.6a Valot

4.6b Katokset

6 Torirakenteet / Piharakenteet

4.7 PARVEKKEET

5 PIHA

5.1 Pihan koko

7 VESIAIHE

8 KULKUVÄYLÄT

9 KASVIT

10 PARKKI- JA PYÖRÄTILAT

11 LEIKKIPAIKAT

12 YMPÄRISTÖ

12.1 Näkymät

12.2 Lenkkeilymaastot

12.3 Metsää, luontoa

12.4 Koirapuisto

13 IHMISET

13.1 Ei / vähän ihmisiä

13.2 Paljon ihmisiä

13.3 Ihmisten laatu

14 ASUNNOT

16 TORIAUKIO

17 ASEMA

- kun on puhuttu pienemmistä rakenteista arkkitehtuuriin ja pihasuunnitteluun liittyen; esim. sillat; laiturit; penkit; pöytäryhmä; koripallokori ja -kenttä; tunnelmalliset sillat; jyrkät kaiteet veden vierellä; sopivan erikoisin valaisimin toteutettu piha-alue
- parvekkeen olemassaoloon, kokoon, sijaintiin ja muihin yksityiskohtiin liittyvät kommentit; esim. on parveke; riittävän iso parveke; joitain kunnollisen kokoisia parvekkeita; lasikaiteiset parvekkeet; sisäänvedettyjä ja lasitettuja parvekkeita
- kun on puhuttu pihasta ja pihaluonnosta yleisesti tai asuntojen omista pihoista / jos kommentit liittyvät istutusten, vesielementtien kokonaisuuteen; esim. avara ja visuaalisesti kiva piha; puistomainen piha; rauhallinen ja hiljainen piha; yhtenäinen ja avara piha-alue
- pihan kokoon liittyen; esim. iso piha tuo avaruutta; enemmän virkistysaluetta pihalla
- Monikonpuroon liittyvät kommentit ja yleisesti kommentit vesiaiheeseen kokonaisuutena; esim. vesi, puro, "puro ja sillat"
- kulkuväyliin liittyvät kommentit, kun liittyy kulkemisen helppouteen; esim. kävelytiet ja -kadut; invaliukset; Ratusola; Leppävaaran raitti; leveät kevyenliikenteenväylät; kauppakeskuksen kuja talvella sula; kulkuväylät joka suuntaan
- kasvillisuuden määrään ja laatuun liittyvät kommentit; esim. kasvit; puut; pihaistutukset; nurmikko; paljon puita pihalla; paljon kasvillisuutta; istutettu puita kadun keskelle
- parkki- ja pyörätilojen määrään ja sijaintiin liittyvät kommentit; esim. autoille ja pyörille on hyvät säilytystilat; parkkihalli lähellä; Viaporintorilla hyvin tilaa pyörille; Ruusutorpan pysäköintihalli lähellä
- leikkipaikkojen määrään ja laatuun liittyvät kommentit; esim. paljon lasten leikkipaikkoja; hyvät leikkipaikat; monipuoliset leikkipaikat; leikkilinet
- pihan ulkopuoliseen ympäristöön liittyvät kommentit; esim. miellyttävä ympäristö; siisti ympäristö; ei ravintoloita ihan vieressä
- avoimet näkymät metsään; kauniit näkymät; on näkymiä, ei seinää edessä; urbaanit näkymät
- ulkoilumaastot; lenkkimaastot lähellä; erinomaista ulkoilualuetta
- pihan ulkopuolisen luonnon monipuolisuus; luonto lähellä; alue rajoittuu metsään; pieni metsä ja luontopala lähellä; pelto Palokaivonkujan vieressä; Säterinmetsä; vallihaudat Ruusutorpanpuistossa
- kun on koirapuisto, koirat eivät sotke hiihtolatuja
- ihmisten määrään liittyvät kommentit; esim. matalissa taloissa asuu vähemmän ihmisiä; alueella liikkuu paljon ihmisiä; aktiivinen paikka tuntuu turvalliselta; paljon kävelijöitä alueella
- ihmisten laatuun liittyvät kommentit; esim. naapurit tai alueella liikkuvat ihmiset toivotunlaisia; ei puliukkoja ja rupusakkia; tuttuja ihmisiä; erilaisia ihmisiä; omantyyppisiä asukkaita, kun on hyväkuntoiset talot; vartijat hätistelevt pois laitapuolen kulkijat
- asuntojen laatuun ja ominaisuuksiin liittyvät kommentit; esim. erilaisia asuntoja, tuo vaihtelua; uusissa asunnoissa uutta tekniikkaa
- toriaukioon liittyvät kommentit; esim. avara ja esteetön toriaukio; tori sopisi iltatorikäyttöön; suojaisa Sellosalin piha
- asemaan liittyvät kommentit; esim. asema on toimiva (selkeä); raiteet ja pysäkit; näyttötäulut hyvin merkitty

Liite 2. Koodiluokat ja niiden merkitykset, Leppävaara

AA – ABSTRAKTI OMINAISUUS *Adjektiivi, jolla konkreettista ominaisuutta tai kohdetta kuvataan, tai pelkkä kohdetta kuvaava sana.*

1 AVARA, AUKEA

- kommentit liittyen avaruuteen tilan tai näkymien suhteen; esim. avaruuden tunne, kun talot eivät ole kiinni toisissaan; talot ei kylki kyljessä; avarat kulkuväylät, jotka helpottavat liikkumista; torilla ilmavaa ja avaraa; avarat näkymät

2 ELÄVÄ

- elävä paikka esim. ihmisten tai kasvillisuuden tai puron ansiosta

3 HARVINAINEN, ERIKOINEN

- ominaisuuden erikoisuuteen liittyvät kommentit; esim. ei massatuotantoa; hienoa, ei tavallista; kiehtovia yksityiskohtia; odottamaton ja epätavallinen vesiallas; erottuu massasta; japanilaistyylliset sillat persoonalliset

4 HYVIN SUUNNITELTU

- kommentit liittyen hyvään suunnitteluun; esim. mietitty, yhtenäinen suunnittelu; suunnitelmallisuus näkyy; Monikonpuro otettu hyvin huomioon suunnittelussa; näyttää onnistuneelta

6 KAUNIS, TYYLIKÄS

[6 Kaunis, hyvä](#)

[11.1 Tyylikäs](#)

7 LAADUKAS, KESTÄVÄ

- myönteiset ulkonäköön liittyvät adjektiivit; esim. hienon näköinen kirjasto; kaunis ulkoilualue; tyylikkää rakennukset; väritys ei räikeää, tuntuu tyylikkäämmältä
- kommentit liittyen laadukkaaseen ulkonäköön, materiaaleihin ja ympäristön laatuun; esim. laadukkaan tai arvokkaan näköistä; kestävä materiaali; laadukas yleisilme; Leppävaara arvostettu alue

8 LÄMMIN

- alueen tunnelmaan ja arkkitehtuurin materiaaleihin liittyvät kuvailut; esim. lämmin tunnelmaltaan; lämpöä tuova seinämateriaali (lämmin tunnelma); lämmin tunne luonnonmukaisuudesta; lämmin tunnelma syksylläkin, kun on hienot sillat ja puulaiturit

9 LÄHELLÄ

- kommentit liittyen palveluiden läheisyyteen; esim. palvelut ovat lähellä ja käden ulottuvilla; lyhyt matka Selloon

10 MELUTON, RAUHALLINEN

[10 Hiljainen](#)

[13 Rauhallinen](#)

- hiljaisuutta ja rauhallisuutta kuvailevat kommentit; esim. hiljainen; meluton; idyllinen ja rauhaisa paikka; rauhallinen tunnelma torilla; idyllinen piha-alue; yleisvaikutelma on rauhallinen

11 MODERNI, UUSI

- arkkitehtuurin uutuuteen ja moderniuteen liittyvät kommentit; esim. uutta arkkitehtuuria; nykyaikainen rakennustapa; modernit näkymät

12 MONIPUOLINEN

- arkkitehtuurin ja pihan monipuolisuuteen liittyvät kommentit; esim. vaihteleva arkkitehtuuri; virikkeellinen arkkitehtuuri; erilaisia yksityiskohtia arkkitehtuurissa; pihalla paljon eri elementtejä
- palvelujen ja kauppojen monipuolisuus ja monipuoliset valikoimat

14 SIISTI, HOIDETTU, SAASTEETON

[5 Hyväkuntoinen](#)

[14 Siisti, puhdas](#)

- hyvään kunnossapitoon liittyvät kommentit; esim. hyvin hoidettu, pidetty huolta; pesulaite pitää paikat puhtaana
- puhtauteen ja siisteyteen liittyvät kommentit; esim. ei saasteita; ei roskia; raitis ilma sijainnin ansiosta

15 SUOJAISA

- arkkitehtuuriin tuomaan suojaisuuteen liittyvät kommentit; esim. rakentamistavasta tulee suojattu tuntu; lasitetut parvekkeet suojaa tuulelta ja tuiskulta
- suojaisuus leikkipaikoilla, suojaisuus autoilta, ei tuulista; esim. lasten leikkipaikat ovat suojaisia; kuja on suojassa tuulelta; pihan keskeltä ei näe kuin talot; autot eivät näy eivätkä kuulu; lisää suojaisuutta, kun on vihreää

- 16 URBAANI**
 - positiiviseen kaupunkimaisuuteen liittyvät kommentit; esim. urbaania elämää, ei lähiömeininkiä; on muutakin palveluja kuin vain kauppoja; jotain pieniä putiikkeja, tulee kaupunkimainen ostoskatufileis; hyvä kaupunkimainen tunnelma
- 17 VALMIS**
 - arkkitehtuuri ja ympäristö näyttävät valmiilta; esim. valmiiksi rakennettu, viimeistellyn näköistä
- 18 VALOISA**
 - avaruuden ja arkkitehtuurin tuoma valoisuus; esim. aurinko pääsee talojen välistä; valo pääsee rakennusten yli pitkälle syksyyn
- 19 VEUREÄ**
 - luonnon vehreyteen liittyvät kuvailut; esim. vehreä; maaseutumainen; keidasmainen; puistomainen; luontomainen; vihreä piha
- 20 VIIHTYISÄ / KODIKAS**
 - arkkitehtuuri, piha tai ympäristö kuvattu ominaisuutena yleisesti viihtyisäksi tai kodikkaaksi; esim. viihtyisä piha; kodikkaan oloinen piha; kodikas publi
- 21 SELKEÄ**
 - kulkuväyliin liittyvä selkeys; esim. selkeät opasteet; kulkureitit sijoiteltu loogisesti; selkeää, kaikelle oma paikkansa; selkeää siisteyden ansiosta
- 23 HYVÄ SIJAINTI**
 - arkkitehtuurin selkeys
 - hyvä ja keskeinen sijainti tai pääsy; esim. Sellon keskeinen sijainti; hyvä kohtaamispaikka
- 24 KAUPUNKI+LUONTO**
 - toteutus on hyvä yhdistelmä kaupunkia ja luontoa; esim. miellyttävä yhdistelmä urbaania ja luontoa; onnistunut kaupunkikortteli, unohtaa olevansa kaupungissa; kaupunkimaista, mutta luonto vahvasti läsnä

CF - TOIMINNALLINEN SEURAU *Asian / ominaisuuden positiivinen käytännön seuraus itselle.*

- 1 ARVO NOUSEE**
 - asunnon tai alueen arvonnousu; esim. kun on myös rivitaloja, ei pelkkää kerrostaloasutusta; pienikin vesialue kohottaa ympäristön arvoa; siisti ympäristö lisää asunnon myyntiarvoa; laadukkaasta arkkitehtuurista arvokkaampi paikan tuntu
- 2 EI TARVITSE AUTOA**
 - auto ei ole välttämätön, kun asuu alueella; esim. kun palvelut ja liikenneyhteydet ovat lähellä; kun pyrkii välttämään auton käyttöä
- 3 ELÄVÖITTÄÄ**
 - kun elävöittää konkreettisesti; esim. kasvit kasvavat paremmin puron ansiosta
- 4 EI TARVITSE SUUNNITELLA**
 - suunnittelun tarpeettomuus; esim. voi mennä ex-tempore; ei tarvitse suunnitella ruokailua pitkäksi aikaa; voi heti mennä ja lähteä jos haluaa; junat kulkevat usein, ei tarvitse suunnitella lähtöä
- 5 HELPOTTAA TOIMINTOJA**
 - kun ominaisuus helpottaa käytännön toimintoja; esim. pyörälle löytyy helposti paikka, kun on hyvät pyörätelineet; lapsia on helpompi vahtia, kun leikkipaikka pihassa; voi käydä kirjastossa tekemässä työtöjuttuja, kun kotona ei pysty keskittymään
- 5.1 HELPOTTAA LIKKUMISTA**
 - kun helpottaa liikkumista paikasta toiseen tai helpottaa pyöräilyn harrastamista tai kävellen liikkumista; esim. hissit helpottavat kärryjen kanssa liikkumista; liikkuu pyörällä niin paljon kuin mahdollista; lyhyet matkat tai keskeinen sijainti mahdollistavat kävellen liikkumisen; pyörällä on helppo liikkua

Liite 2. Koodiluokat ja niiden merkitykset, Leppävaara

5.2 HELPOTTAÄ ASIÖINTEJA

- kun palveluiden määrä ja läheisyys tai selkeät kulkuyhteydet tai jokin muu ominaisuus helpottaa asiointia; esim. ei tarvitse jonottaa; voi asioida monessa paikassa samalla kertaa; tärkeät palvelut lähekkäin, ei ole aikaa juosta ympäri kaupunkia; voi hankkia kaikki tavarat saman katon alta; voi käydä useasti hakemassa vähän; ei tarvitse koko ajan matkustaa palveluiden perässä; kiireessä voi työmatkalla hoitaa asioita, ei tarvitse tehdä erillistä reissua; nopeuttaa asiointia kun ei tarvitse puikkelehtia; palvelut saatavilla, en halua käyttää aikaa niiden etsimiseen; helppo hakea puuttuva sipuli

6 MAHDOLLISTAA OMAN TEKEMISEN

- kun ominaisuus helpottaa jotain vastaajalle tärkeää vapaa-ajan harrastusta tai muuta tekemistä (ei liikuntaharrastus); esim. pihoilla pääsee haravoimaan ja kuopsuttamaan; voi tarkkailla lintuja; vapaa-ajanviettoa; harrastaa lukemista; voi sienestää ja poimia marjoja; kirjasto on opiskelujen apuna kuin toinen olohuone

6.3 MAHDOLLISTAA LIIKUNNAN

[6.2 Mahdollistaa lenkkeilyn](#)

[6.3 Mahdollistaa kuntoilun](#)

- kun ominaisuus mahdollistaa tai helpottaa liikuntaharrastusta, mukaan luettuna koiran ulkoiluttamisen; esim. mahtuu kulkemaan rullaluistellen kevyenliikenteenväylällä; mahdollistaa lenkkeilyn tai luonnossa liikkumisen; ulkoilureiteistä hyötyä, sillä ulkoilee paljon; voi hankkia Intersportista välineet kuntoilu varten

6.4 MAHDOLLISTAA RENTOUTTAVAN TOIMINNAN

- saa liikuntaa; esim. kun palvelut lähellä; lapset saavat liikuntaa, kun ulkona on hyvät leikkipaikat
- kun ominaisuus edesauttaa rentouttavaa olemista ja tekemistä; esim. mahdollistaa oleilun; voi katsella ihmisiä; mahdollistaa vapaa-ajan vieton; pihalla voi mennä piknikille; pihalle mahtuu useampi toiminto samaan aikaan, lapset voivat leikkiä ja aikuiset lukea; voi hengaila, käydä kesällä jäätelöllä ja terassilla; parvekkeilla voi syödä ja kahvitella

6.5 MAHDOLLISTAA SOSIAALISEN KANSSAKÄYMISEN

- kun ominaisuus edesauttaa sosiaalisia suhteita ja ihmisten kanssa olemista; esim. helppo sopia tapaamisia; tutustuu erilaisiin ihmisiin; vieraat löytää helposti perille; yhteisen tekemisen kautta voi tutustua muihin asukkaisiin; kauppakeskuksessa tavataan ystäviä; voi socialisoitua naapureiden kanssa

6.6 MAHDOLLISTAA LASTEN TOIMINNOT

- kun ominaisuus edesauttaa lasten tekemistä ja leikkejä tai lasten kanssa yhdessä tekemisen; esim. lapset voi leikkiä; lapset voi lukea kirjoja; voi mennä lasten kanssa puistoon; lapset voi päästää leikkimään, kun ei ole autoja; lapset ja vanhemmat voivat ulkoilla; lapsille tilaa purkaa energiaa; lapset pääsevät kirmaillemaan; lapsi tykkää viettää aikaa kirjaston lastenosastolla

7 OMAISUUS SUOJASSA

- omaisuus, kuten auto tai pyörä suojassa ilkevalialta, varkaudelta; esim. kun auton saa parkkitaloon; kun pyörän saa hyvin lukittua

8 SÄÄSTÄÄ AIKAA

- ajansäästö; esim. nopeuttaa työmatkoja tai asiointeja; tärkeät palvelut lähellä säästävät aikaa; ei tarvitse jonottaa ruuhkissa; säästää aikaa, kun ei tule ylimääräistä kävelyä

9 SÄÄSTÄÄ RAHAA

- rahan säästö ja edullisuus; esim. ei tarvitse ostaa kirjoja; ei tarvitse remontoida, remontti olisi iso kustannus; ruokakauppojen edulliset hinnat; kun on useita kauppoja, toisesta paikasta voi saada saman tuotteen halvemmalla

10 SÄÄSTÄÄ VAIVAA

- vaivannäön välttäminen; esim. ei tarvitse remontoida, remontti aiheuttaisi päänvaivaa; ei ole pakko tehdä itse ruokaa; ei tarvitse lähteä kauemmas leikkipuistoon; ei tarvitse miettiä auton parkkeerausta, kun kulkee julkisilla

12 VÄLTÄÄ VAARATILANTEITA

- välttää onnettomuusrisiä / ennaltaehkäisee väkivaltaa; esim. kun on paikat siistissä kunnossa

13 VÄLTÄÄ MUUTA HAITTAA

11 Vähentää saasteita, on ympäristölle parempi

- kun on ollut kyse seurauksista, jotka on mainittu yksittäisesti; esim. katokset kauppakeskuksessa auttavat välttämään kastumista; puro johtaa vettä pois tieltä; lumet eivät tule lasitetulle parvekkeelle
- hyväksi ympäristölle; esim. kun ei tarvitse käyttää autoa kauppamatkalla

14 MAKSUHALU

- ominaisuus lisää maksuhalua asunnosta; esim. vastaaja on halukas maksamaan enemmän jostain asiasta; ei olisi ostanut asuntoa, jos asiaa X ei olisi ollut siinä; tykkää asuintalosta ja haluaa ostaa

15 MAHDOLLISTAA TAPAHTUMAT

- toriin liittyen; esim. torilla on tapahtumia; tori mahdollistaa tapahtumat

16 LISÄTILA

- parvekkeeseen liittyen; esim. parveke on kuin lisähuone; parveke on asunnon jatke; parvekkeesta saa lisähuoneen kesällä

CP – PSYKOLOGINEN SEURAUS *Positiivinen tunneseuraus, jonka ominaisuus / asia herättää, miten itse kokee asian.*

1 ELÄVÖITTÄÄ

- kun arkkitehtuurilla, ihmisillä tai luonnolla on elävöittävä vaikutus; esim. näyttää terveeltä, vesielementillä on elävöittävä vaikutus; elävyyttä veden eri muodoissa; ihmiset elävöittävät kauppakeskusta / Viaporintoria; arkkitehtuuri on eloisaa, mutta ei räikeää; leikkivät lapset elävöittävät

2 ESTEETTINEN NAUTINTO

- kun kauneus on seurausta ominaisuudesta; esim. esteettistä nautintoa, autot pysäköintitaloissa poissa rumentamasta ympäristöstä; miellyttää silmää, tykkää visuaalisesti; parvekkeen näkymät viehättää esteettisyydellään; kivannäköistä, ei ylikoreaa

4 INHIMILLINEN SUUNNITTELU

- kun suunnittelu tuntuu inhimilliseltä, ihmisten ehdoilla rakennetulta; esim. tehty ihmisiä varten, inhimillinen mittakaava; luo intiimimmän suhteen tilaan; kaunis näkymä- kauneus on poikkeus asioissa, kun kaikki maailmassa on suunniteltu funktionaalisuuden ehdoilla

6 KUVASTAA ALUEEN IHMISIÄ

- alueen ulkonäkö kertoo siellä liikkuvista ihmisistä; esim. siisteys kertoo, minkälaisia ihmisiä alueella asuu tai liikkuu

7 LUONNOLLINEN

5 Korvaa vihreyttä

- luonnollinen tunnelma mm. kasvillisuudesta ja arkkitehtuurista; myös materiaaleista; esim. ei kaupunkimainen tunnelma; puu luonnontuotteena; luonnollisuuden tunne; tuntuu maalaismaiselta
- aukeat paikat korvaavat vihreyttä

9 MIELLYTTÄÄ / MIELLYTTÄVÄ

8 Nauttii / Kivaa

3 Hyvä mieli

24 Ylellisyyden tuntu

25 Ylpeys

- yleisesti positiiviset kokemukset ja olotilat ominaisuuksien seurauksina; esim. miellyttävä kulkea hiekkapohjalla; positiivisesti yllätynyt jostain; suunnitteluratkaisu tuntuu mukavalta; nauttii olemisesta
- tuntuu ylelliseltä; esim. eksoottista saada peltonäkymät Leppävaarassa
- ylpeyden tunne; esim. ylpeys omasta asuinalueestaan, kun ei ole massatuotantoa

10 EI HÄIRIÖITÄ

- häiriötön oleminen; esim. kun autoja tai ihmisiä on vähän; kun ei ole rupusakkia häiriköimässä; ei häiritsevää liikennettä

11 OMA RAUHA, YKSITYISYYS

- yksityisyyden tunne seurauksena; esim. kun on suojassa katseilta; naapurit eivät näe; ei näköyhteyttä muihin asuntoihin

Liite 2. Koodiluokat ja niiden merkitykset, Leppävaara

12 OMAN TUNTU

21 Tottumus

- tuntuu omalta; esim. saa sellaista kun itse haluaa; tuntuu, että "asuu oikeassa paikassa"; samantyyppisiä asukkaista kuin itse; melkein kuin oma piha; oman tuntuinen koti, kun sisustaa
- on tottunut johonkin; esim. asunut lapsena maalla; näin on aikaisemmassakin asunnossa; on kotoisin maalta ja tottunut hiljaisuuteen; tuttuuden tunne talojen puuverhouksista; tulee lapsuus mieleen metsän läheisyydestä

13 PIRISTÄÄ

14 RAUHOITAA, RENTOUTUU

14 Rauhoittaa, rauhallinen

15 Rentoutuu

- virikistävä tai piristävä seuraus jostain ominaisuudesta; esim. saa energiaa; piristää; arkkitehtuurin värit piristävät / tulee pirteä olo; aurinko antaa voimaa; pyörällä ajaessa raitis ilma herättää matkalla töihin
- kun seurauksena rentoutunut ja rauhallinen olo; esim. luonnollisuus luo levollisuutta; rauhallinen mieli; miljöö rauhoittaa; vehreys tuo rauhallista tunnelmaa; rauhoittaa olla veden äärellä; rentouttaa, kun voi purkaa paineita lenkkeillen

16 TILAN, VÄLJYYDEN TUNNE

18 Vapauden tunne

- arkkitehtuurin ja kulkuväylien väljyydestä seuraava tilan tunne; esim. väljyyden ja avaruuden tunne; avaruudesta tulee tunne, että on tilaa hengittää; tarpeeksi etäisyyttä rakennettuihin elementteihin; vapauttavaa, kun naapurit eivät asu ihan vieressä

19 VAIHTELUA, TUO VAIHTELUA

17 Valinnan mahdollisuus

- vaihtelun ja valinnan mahdollisuus seurauksena mm. monipuolisesta arkkitehtuurista, palveluiden valikoimasta, kulkuväylien monipuolisuudesta; esim. vaihtelevuus positiivista; värit tuovat virikkeitä; ei rutinoitu, kun on eläkeläisille suunnattuja tapahtumia; on vaihtoehtoja palveluissa; mukavaa kun on monia erilaisia reittejä

20 VIIHTYY, KIINNOSTAA

20 Saa viihtymään, kodikkuus

23 Kutsuva, kiinnostava

30 Haluaa asua

- ominaisuuden seurauksena viihtyisyyttä tai kodikkuuden tunne, ympäristö / arkkitehtuuri tuntuu viihtyisältä / kodikkaalta

- mielenkiintoa herättävät ominaisuudet; esim. parvekkeet herättävät tyylikkyydellään kiinnostusta; arkkitehtuuri lisää mielenkiintoa alueeseen; houkutteleva lasten leikkipaikka; kauppakeskuksen kuja on kutsuva, kun on paljon ihmisiä; ihana piha pysähdyttää katsomaan

- halu asumisesta; esim. haluaa asua tällaisessa ympäristössä, on tyytyväinen hankkimaansa asuntoon

22 TIETTY TUNNELMA

- tietynlainen tunnelma paikassa (tulivat esiin lähinnä 3.:ssa arviointipaikassa); esim. merellinen tunnelma; fiilis kuin olisi ulkomailla; pehmeyttä, samanlainen tunnelma kuin Tapiolassa; kansallisromanttinen tunnelma; laiturimainen fiilis; rantabulevardin tunnelma, tunnelmaa 50-luvun kaupunginosista; keskieurooppalainen tunnelma

VI – VÄLINEELLINEN ARVO / TAVOITE *Tavoite, joka olisi tärkeää, ja jonka saavuttamista positiiviset ominaisuudet ja seuraukset edesauttavat.*

1 AIKAA ITSELLE

- tavoitteena lisääntyvän oman ajan saaminen; esim. enemmän vapaa-aikaa; omaa aikaa; aikaa olemiseen; hyvät liikenneyhteydet tuovat lisää vapaa-aikaa omaan aikaan; saa aikaa omille asioille kun pääsee kävelemään metsään

3 KUNNON YLLÄPITO, KOHOTTAMINEN

- tavoitteena olla hyväkuntoinen; esim. hyötyliikuntaa; kuntoilua; kohottaa kuntoa lenkkeilemällä; valaistuille reiteille pääsee liikkumaan päivittäin; kunto nousee lenkkeillessä; yrittää laihduttaa

4 LUONTOYHTEYS

4.1 Ulkona oleminen

- kun luonto ja luonnon läheisyys itsessään on tärkeää, luontoyhteyden kokeminen tärkeää; esim. luonnossa oleminen ja tarkkailu; pääsee kävelemään metsässä; näkee vuodenaikojen kierron; saa olla ulkona; näkee paremmin taivaan; rakastaa merta; haluan olla luonnon ympäröimä; elävät elementit tärkeitä; tosi tärkeää, että luonto lähellä; tuntuu, että on puiston keskellä; arvostaa, että voi liikkua ja ulkoilla

6 RENTOUTUMINEN / PALAUTUMINEN / VASTAPAINOA ARJELLE / TYÖLLE

- tavoitteena rentoutuminen, palautuminen arjesta ja työstä; esim. auttaa jaksamaan opettajana koulussa hektisyyttä; voi olla kotona oma itsensä, ei tarvitse ajatella muita; kaunis piha pysäyttää ja rentouttaa, kannustaa rauhoittumaan; lenkkimaastoista vastapainoa työlle; lukeminen rentouttaa ja pääsee pois arkisista asioista

7 SPONTAANIUS

- kun tavoitteena on elämä, jota tarvitsee suunnitella mahdollisimman vähän; esim. mahdollisuus tehdä mitä haluaa milloin haluaa helposti ja välittömästi; ei tarvitse suunnitella ruokailuja pitkäksi aikaa; voi lähteä ex-tempore, kun palvelut ovat lähellä eikä tarvitse autoa
- virikkeellisyys etenkin lapsille monipuolisista leikkimahdollisuuksista; esim. luonnosta virikkeitä; lapsi ei tylsisty, kun leikkipaikalla paljon aktiviteetteja; virikkeellinen ympäristö tärkeää; luonnosta saa virikkeitä ja elämyksiä

7.1 VIRIKKEELLISYYS

7.2 Erilaisuuden rikkaus

- virikkeellisyys erilaisuuden rikkaudesta; esim. monimuotoisuus ja erilaisuus tekevät rikkautta, kun erilaisia ihmisiä asuu samassa talossa

8 RAHAN SÄÄSTÖ

- kun rahan säästö on tavoitteena; esim. voi laittaa rahaa säästöön, kun säästää julkisilla kulkiessa

9 ITSEN KEHITTÄMINEN

- tavoitteena tiedon saaminen, näkökulman avartaminen ja kehittyminen; esim. saa lisää tietoa; oppii; viisastuu, saa perspektiiviä; sivistää itseään kirjastossa; näkee muutakin maailmaa, avartaa näkemystä; katsontakanta avartuu, on tärkeää kuulla muidenkin mielipiteitä

10 KÄYTÄNNÖLLISYYS, HELPPOUS

5 Mukavuus, helppous

10 Toimivuus, käytännöllisyys

- kun tavoitteena helppous ja käytännöllisyys jokapäiväisessä elämässä ja asumisessa; esim. helppoa, kun lenkkimaastot kodin lähellä; ei tarvitse kävellä junalta pitkästi kotiin; helppous kun pysäköintitila lähellä; arjen parempi toiminta; vanhukset voi istua pihalla, ei tarvitse lähteä mihinkään; leikkipaikat tuovat käytännöllisyyttä, kun tulee omia lapsia; toimivuus tärkeää, koska arvostaa omaa aikaa; joustavampaa ja vapaampaa asumista parakkimaisesti rakennetulla alueella

11 YKSITYISYYS

- kun päämääränä on yksityisyyden tavoittelu; esim. kun on tarpeeksi etäisyyttä toisiin taloihin; yksityisyyttä korkeamman sijainnin ansiosta; ei halua katsoa muita, eikä halua, että muut katsoo itseä

12 VIIHTYISYYS

2 Kodikkuus

- kun viihtyisyys ja kodikkuus ovat tavoitteena; esim. iso piha lisää viihtyisyyttä; tuo viihtyisyyttä kun autottomalla pihalla ei ramppaa väkeä; veden kimallus ja linnunlaulu ovat osa asumisviihtyvyyttä; idyllinen alue tuo maaseudun kaupunkiin, kotoisuuden tunteen

13 JÄRJESTYS / SIISTEYS

- kun siisteys ja järjestys on tavoitteena; esim. arvostaa puhtautta ja siisteyttä, luonteenpiirteenä ja kasvatuksessa opittua; siisti henkilö, joten odottaa sitä myös ympäristöltä; asiat pitää olla järjestyksessä

14 RAUHALLISUUS

- kun tavoitteena on rauhallisuus ja levollisuus; esim. kokee levollisuuden tunteen veden äärellä; metsässä rauhallisuuden tunne

Liite 2. Koodiluokat ja niiden merkitykset, Leppävaara

VT – LOPULLINEN ARVO / PÄÄMÄÄRÄ, jonka toteutumisesta positiiviset asiat edesauttavat. *Voidaan kirjata vaikka ei sanottaisi suoraan, jos selvästi käy ilmi, että asia on haastattelulle tärkeä.*

0 AKTIIVINEN ELÄMÄ

- kun tavoitteena aktiivinen, täysipainoinen elämäntapa; esim. pysyy elämässä kiinni; ei tule jäätyä sohvan pohjalle; pysyy ajan hermolla; jää aikaa harrastuksiin ja saa elämään sisältöä; tietyt asiat ovat tärkeitä aktiviteetteja

1 EKOLOGISUUS

- kun tavoitteena ympäristön säästäminen; esim. ympäristöasiat tärkeitä; tavoitteena on mahdollisimman pieni ekologinen jalanjälki; luontoa säästyy, kun voi kulkea julkisilla; huoli tulevaisuudesta, huolehtii kestävästä kehityksestä; ekologista, kun ei tarvitse liikkua autolla; kirjojen kierrätettävyyttä; lähikaupassa käyminen säästää ympäristöä, kun voi mennä kävellen

2 ESTEETTISYYS

- kauneus arvona tärkeää; esim. kauniit maisemalliset arvot ovat tärkeitä; vesiaiheen esteettisyys; esteettisesti tärkeää, että on vehreää; arkkitehtuurin esteettisyys

4 HYVÄ ELÄMÄ, HYVINVOINTI

3 Mielihyvä (hedonismi)

9 Mukava elämä

- tavoitteena hyvä elämänlaatu; esim. parempi arki, kun on piristävää toimintaa; parempi elämänlaatu; hyvä olo; hyvinvointia kun pääsee liikkumaan ja harrastamaan; positiivista virettä villistä luonnosta;
- itsen palkitseminen, pyrkimys mielihyvään ja mielihyvä tärkeää; esim. itsen viihdyttäminen ja itsen palkitseminen; jos ei jaksaa itse tehdä ruokaa voi mennä syömään pikaruokapaikkoihin; ei voi elää ilman urheilua, hyvä mieli kun näkee tulokset; mielihyvän tunne, kun saa olla idyllisessä paikassa

14 TASAPAINO

- helppo elämä tavoitteena; esim. ei tarvitse tinkiä mistään; tärkeää ettei tarvitse remontoida; mukavuudenhalu, haluaa muutakin elämään
- tavoitteena henkinen tasapaino; esim. "vapaalla ihanaa, kun kuulee omat ajatuksensa"; vähemmän mielenterveysongelmia / stressittömyys; luonto tuo psyykkistä hyvää

15 TERVEYS JA TOIMINTAKYKY

15 Terveys

16 Toimintakyky

- fyysinen terveys esim. liikunnasta, terveellisestä ruuasta; esim. ulkoilu lisää terveyttä; terveys paranee, kun pääsee pois kaupungin pölyistä; harrastukset suojaavat fyysisistä ja mielenterveyttä

5 OMANLAINEN ELÄMÄ

6 Itsen ilmaisu

- tavoitteena toimintakyvyn ylläpito töissä, ikääntyessä; esim. auttaa jaksamaan töissä; mitä vanhemmaksi tulee, sitä enemmän arvostaa läheisiä palveluja; helpompi liikkua tulevaisuudessa iäkkäämpänä, kun pääsee suorinta tietä; kerää virtaa töihin kuntoilemalla
- kun on tärkeää, että voi itse valita miten elää, itseohjautuva elämä, jokin asia on elämäntapa; esim. vapaa-ajalla liikkuminen kävellen ja pyöräillen on elämäntapa; tai "vastareaktio lapsiperheiden okt-asumiseen, pienessäkin asunnossa voi asua kätevästi"
- kun itselle tärkeiden asioiden, oman mielen mukaisten juttujen tekeminen tärkeää, kun voi samaistua johonkin; esim. vesielementti on tärkeä, koska tykkää itse veneilijänä olla vesillä; haluaa samaistua asuinalueeseen

7 JATKUVUUS / PERINTEET

- perinteet, pysyvyys, historiallisuus ja ikaikaisuus tärkeää; elämänkierto ja menneet, tulevat ja nykyiset sukupolvet; esim. ominaisuus antaa historian talon pihalle; veden virtauksen stabiliteetista jatkuvuuden tuntua; tuntuu, että alueella on asuttu ennenkin, tekee itsen osaksi paikkaa ja ihmisyyhteisöä myös historiallisesti; jatkuvuuden tunnetta, kun näkee vuodenaikojen kierron ja luonnon muuttumisen

8 LASTEN HYVINVOINTI, KASVATUS

8.1 Lasten kasvat

- kun tavoitteena on lasten hyvinvointi ja terveys fyysisesti ja henkisesti; esim. saa harrastuksia ja sisältöä elämään / nopeampi motorinen kehitys; vastustuskyky kasvaa kun leikkii ulkona; lapset eivät joudu aikuisten maailmaan liian aikaisin
- lasten kasvatukselliset tavoitteet; esim. halu opettaa jotain lapsille; siirtää omia arvojaan lapsille; lapset oppivat ulkoillessa arvostamaan luontoa, eivät vieraannu siitä; lapset hyötävät kasvatuksellisesti, kun opitaan leikkipaikalla yhteisiä sääntöjä

11 STIMULAATIO / VAIHTELU

10 SOSIAALISET SUHTEET

10.1 Perhesuhteet

- tavoitteena vaihtelu, stimulaatio; arkkitehtonisesti erilaiset talot stimuloivat
- kun tavoitteena ovat hyvät ihmissuhteet ja yhdessäolo ystävien ja perheen kanssa; esim. leikkipihalta löytyy toisia vanhempia ja ihmissuhteita; arvostaa yhdessäoloa ihmisten kanssa; sosiaalinen elämä ja suhteiden ylläpito; kerkeää viettää aviopuolison kanssa aikaa, läheiset sosiaaliset suhteet; yhteistä aikaa miehen ja lapsen kanssa – suhde ei kasva jollei ole yhteistä aikaa; yhdessäolo lastenlasten kanssa

12 SUVAITSEVAISUUS

13 TALOUDELLINEN TURVALLISUUS

- erilaisuuden hyväksyminen tärkeää; esim. kaikille pitää olla sijaa ja mahtua samalle alueelle
- kun vaurastuminen ja taloudellinen hyöty on tärkeää; esim. asunnon saisi kaupattua edelleen; uusilla asunnoilla parempi jälleenmyyntiarvo

17 LASTEN TURVALLISUUS

- päämäärä, joka seuraa esim. lasten suojaisista leikkipaikoista; turvaa lapsille, kun on autoton sisäpiha; lapset voi laskea pihalle tuttuun ja turvalliseen ympäristöön

18 TURVALLISUUS

- turvallisuus ja turvallisuuden tunne on tärkeää; esim. palvelut >"helpottaa tietää, että lääkkeet on helposti ja nopeasti saatavilla, jos jotain sattuu"; turvallisuuden tunne kun ei tarvitse olla pyörällä (auto)liikenteen seassa; turvallista, kun on hyvä valaistus alueella

19 YHTEISÖLLISYYS

- asuinalueita ja naapureita koskeva yhteisöllisyyden tavoite; esim. ihmiset tuntisivat kotipaikkansa; Leppävaaran sielu kehittyisi, on kunnia olla leppävaaralainen ja asua siellä; löytää oman paikkansa yhteisössä; pihassa on tiettyä kyläyhteisöomaisuutta; asukkaat ovat ottaneet julkista tilaa haltuun istutuksin ja koristein, yhteisöllisyyden tunnetta; naapurit pitävät huolta toisistaan; yhteenkuuluvuuden tunnetta, kun ollaan samassa paikassa; leikkialueilla katsotaan omien ja muiden lapsien perään; antaa väriä ympäristöön, kun taloyhtiöissä asuu erilaisia ihmisiä; tuntee muiden ihmisten läsnäolon; eri ikäpolvet voivat toimia pihalla yhdessä

20 TÄRKEÄ ASIA

- käytetty, jos henkilö mainitsee että asia on hänelle tärkeä, mutta ei käy ilmi missä mielessä.

21 YHTEISKUNNAN ETU

- tavoitteena, että yhteiskunta hyöttyy, ei vastaaja henkilökohtaisesti; esim. yhteiskunta säästää rahaa

22 VAPAAUS

- vapaus ja rajoituksettomuus tärkeää; esim. rauhoittava vapautuntune, voi itse päättää minne menee ja mitä tekee

Liite 2. Koodiluokat ja niiden merkitykset, Leppävaara

NEGATIIVISET KOODILUOKAT

AC – KONKREETTINEN OMINAISUUS Mitä (suhteellisen) konkreettista asiaa negatiiviset kommentit koskevat? (Sinisellä fontilla luokat, jotka on yhdistetty pääluokkaan.)

1 PALVELUT

1.5 Kaupat

1.2 KOULUT, PÄIVÄKODIT

1.6 RAVINTOLAT, KAHVILAT

1.8 TORIELÄMÄ

2 LIIKENNEYHTEYDET

2.1 Junat, bussit

3 LIIKENNE

4 ARKKITEHTUURIIN LIITTYVÄ

4.1 Materiaalit, värit

4.2 Rakennukset ja niiden yksityiskohdat

4.3 Talojen korkeus ja koko

4.4 Tiivis rakentaminen

4.5 Talot ympäristöön nähden

4.6 MUUT RAKENTEET

6 Tori- ja piharakenteet

4.6a Valot

4.7 PARVEKKEET

5 PIHA

5.1 Pihan koko

7 VESIAIHE

- kommentit liittyen palveluiden puutteisiin ja etäisyyteen; esim. Ratsusolassa ei tarpeeksi putiikkeja; ei katukauppoja; ei kivijalkakauppoja; palvelut kaukana
- koulun sijainti kovan liikenteen lähellä; kouluun menevät lapset liikenteen seassa
- ravintoloiden ja baarien vähäisyyteen ja niiden puutteisiin liittyvät kommentit; esim. ei tarpeeksi kahviloita; vain yksi terassi auki; kesäisin ei ole montaa paikkaa, missä kahvin voi juoda pihalla; ei tyylikkäitä kahviloita
- torin tapahtumien, myyjien ja kojujen puute; esim. toria ei osata hyödyntää; ei kojuja torilla; Viaporintorilta puuttuu tori
- julkisen liikenteen puutteet; esim. lähiliikenne Sellon; meneekö Palokaivonkujalta mitään bussia asemalle?
- kommentit autojen paljoudesta ja väärästä sijainnista, liikenteen läheisyydestä; esim. on autoja; vilkas liikenne; autoja torilla tai pihalla; junarata lähellä; liikenne liian lähellä; kova liikenne Sellon puoleisilla teillä; kävelyalueelle parkkeeratut autot
- negatiiviset kommentit materiaaleista ja väreistä; esim. Viaporinaiokilla tummanharmaata liian isona pintana; eteläreunan talon klinkkeripinta
- rakennusten ja niiden yksityiskohtien puutteet; esim. liian vähän ikkunoita; suoraa seinää; viivoittimella vedetyt suorat seinät; ei syvennyksiä; talot laatikkomaisia ja tylsiä; isot ikkunat; paljon ikkunoita; liian pienet ikkunat; ilmeettömät katot; ruma hissikulun katos; luhtitaloja ja umpinaisia ikkunattomia tiloja
- talojen liian suuret korkeuserot; esim. rakennukset liian massiivisia ja korkeita; kerrostaloista näkee rivitalojen pihalle
- kommentit liian tiivistä rakentamisesta; esim. liian tiiviisti ja tiheään rakennettua; talot liian lähekkäin
- suhteessa ympäristöön; esim. osa asunnoista jää synkkään metsään
- arkkitehtuurin pienempien rakenteiden ja piha- ja torirakenteiden puute ja puutteet; esim. aidat; penkit; huonot matontamppaustelineet; vesipumppu; sillat; siltojen puumateriaali liukas; roskakatokset; jäteastiat; ei grillikatosta; ei istumapaikkoja
- puutteellinen valaistus; esim. talvella saisi olla enemmän valaistusta urheilukentän suunnalla; ojanvarren heikko yleisvalaistus; niukka valaistus sisäpihalla
- parvekkeiden kokoon, sijaintiin ja yksityiskohtiin liittyvät puutteet; esim. riittämättömän kokoiset parvekkeet; lasittamattomat parvekkeet; laatikkomaiset parvekkeet; osa parvekkeista maan tasalla; parvekkeet jäävät pimeään puolelle; kaikki parvekkeet ei sisäpihan puolella
- yleisesti pihaa ja pihaluontoa koskevat negatiiviset kommentit; esim. pusikkomainen piha, epäsiisti piha
- kokoon liittyen; esim. sisäpiha pieni niin monelle talolle; liian pieni piha; iso alue, riittävätkö määrärahat kunnossapitoon
- Monikonpuroon ja yleisesti vesiaiheeseen liittyvät negatiiviset kommentit; esim. jokivarsi voi puskittua; purossa ei tarpeeksi vettä; roskainen puro; vesiallasta ei ole tehty loppuun asti; lammikkoa leikkipaikan vieressä ei ole aidattu

8 KULKUVÄYLÄT JA PIHAMATERIAALIT

- kulkuväylien puutteeseen, kokoon ja selkeyteen ja opasteiden selkeyteen liittyvät puutteet, jotka hankaloittavat liikkumista; esim. pihan asfaltointi tai sen puute; ramppi puuttuu; ei sisään- tai uloskäyntiä pysäkin puolella; huonot opasteet; osa laatoista kujalla irti; hissit ja portaat; ei liikennevaloja; epäselvät kaistanvaihdot; jalankulku linja-autojen seassa; hiekkatiet; katuosoite eri puolella kuin sisäänkäynti; sokkeloinen alue; kevyen liikenteen alimitoitettu suunnittelu; sisäänkäyntien opasteet liian pienet

9 KASVIT

- kasvillisuuden puutteeseen ja puutteisiin liittyvät negatiiviset kommentit; esim. liian vähän puita, istutuksia, kukkia; rikkaruohoja pihalla; hoitamattomat istutukset; ei kasveja; vihreys puuttuu; puut kasvavat helposti liian suureksi; istutuksista ei ole pidetty huolta

10 PARKKI- JA PYÖRÄTILAT

- parkki- ja pyöräpaikkojen määrään ja sijaintiin liittyvät puutteet; esim. taloyhtiölle ei vuokrata ko. parkkipaikkoja kuin rajallinen määrä; liian vähän parkkipaikkoja; parkkihalleista inhottavaa hakea auto; kaupan ovien edustalla liian vähän pyörätelineitä; polkupyöräpaikat väärissä paikoissa; parkkipaikkojen sijainti kadunvarressa

11 LEIKKIPAIKAT

- leikkipaikkojen puute ja puutteet; esim. lasten leikkipaikat liian lähellä jokea; sotkuinen hiekkalaatikko; lapsilla liian vähän leikkipaikkoja talojen pihoissa
- puutteet pihan ulkopuolisessa ympäristössä; esim. rakennustyömaa; kaupungin hoitamaton puistoalue
- huonot näkymät, ei näkymiä; näkymä rajoittuu sisäpihalle
- rumentavia kaatuneita puunrunkoja; ei luontoa; liian vähän luontoa ja puistoja

12 YMPÄRISTÖ

- 12.1 Näkymät
- 12.3 Metsää, luontoa
- 12.4 Koirapuistot

- koirapuisto lähellä voi aiheuttaa meteliä, ei halua herätä räksytykseen; koirapuisto ei tarpeeksi lähellä
- ihmisten vähäiseen määrään liittyvät kommentit; esim. ei ihmisiä, vaikka pihalla olisi hyvät puitteet oleskeluun; pihalla ei ole juuri koskaan ihmisiä; ei ristinsielua torilla
- ihmisten laatuun liittyvät kommentit; esim. alkoholistit ja häiriökäyttäytyjät; kaupungin vuokratilat – ongelmaerheet?; epäilyt, että olutpaikat houkuttelevat tulevaisuudessa laitapuolen kulkijoita; tupakoitsijat Citymarketin edessä; onko pihalla liikaa lapsia; asemalla nukkuvat pultsarit

13 IHMISET

- 13.1 Ei / vähän ihmisiä
- 13.2 Paljon ihmisiä
- 13.3 Ihmisten laatu

- asunnon ominaisuuksiin liittyvät kommentit; esim. kalliit asunnot; ei kattoterassihuoneistoja

14 ASUNNOT

16 TORIAUKEA

- Viaporin toriaukioon liittyneet kommentit; esim. toriaukea kuvattiin likaiseksi; tuuliseksi; autioksi

17 ASEMA

- asemaan liittyvät kommentit; esim. siellä nukkuu pultsareita; asema on roskainen

18 EI TARPEEKSI VALVONTAA

- kun ei ole tarpeeksi järjestyksenvalvontaa, pyörii epämääräistä sakkia

19 KIELTOKYLTIT

- polkupyöräilykielto, koiranulkoilutuskielto

Liite 2. Koodiluokat ja niiden merkitykset, Leppävaara

AA – ABSTRAKTI OMINAISUUS *Adjektiivi, jolla konkreettista ominaisuutta tai kohdetta kuvataan, tai pelkkä kohdetta kuvaava sana.*

0 AHDAS

- pihojen ja kulkuväylien ahtaus; esim. ahtaat jalkakäytävät; liian pieni piha lasten leikeille; ahdasta, kun parvekkeet vastakkain; ahtaat pyörätilat; ahtaat sisäpihat; ahtaat parvekkeet

1 AUTIO, EI ELÄVÄ

1 Autio

2 Ei elävä

- asukkaat ja taloyhtiö eivät hyödynnä pihaa tai piha / tori on autio ihmisistä; aukea alue negatiivisena; esim. tyhjä käyttämätön tila; ei nähtävää; hiljainen, eloton; liian rauhallinen; ei elämää
- myös arkkitehtuurista; esim. tasaisuus ja laatikkomaisuus ei ole elävää

3 TYLSÄ

- yksitoikkoisuuteen ja ikävän näköiseen ulkonäköön viittaavat kuvailut; esim. tavallinen piha, ei herätä tunteita; uusi paikka, mutta näyttää tylsältä; Ratsusola on tylsä; tyhjä tila on tylsää

4 HUONO SUUNNITTELU

- huonoa tai epäloogista suunnittelua koskevat kommentit; esim. sisäänkäynnit huonoissa paikoissa; huonosti suunnitellut kevyenliikenteenväylät; liikkuminen ei joustavaa; torilla ei jaottelua, ryhmittelyä; ei yhtenäisyyttä arkkitehtuurissa

6 RUMA

- lähinnä arkkitehtuuria määrittävät adjektiivit, ei mielletä visuaaliseksi; esim. ruma parkkitalo, ruma rakennus, ruma väritys

7 HUONO LAATU

- rakentamisen jälki tai käytetyt materiaalit huonoja, halvannäköistä; esim. kyprokit varisevat jo parin vuoden sisällä, joutuu korjauttamaan; näyttää halvalta; viimeistelemättömästä yleisilmeestä tulee epäily, että asunnot ovat huonolaatuisia; osa taloista halvalla ja liukuhinnalla rakennettu

9 MELU

- liikenteestä ja ihmisistä johtuvat äänihaitat; esim. ei rauhallista liikenteen takia; melua lapsista; melua naapureista; Turuntien liikenteen äänet; junaradan melu

10 KAUKANA

- palveluiden etäisyydestä; esim. palvelut kaukana; kauppakeskus automatkan päässä (Palokaivonkuja)

11 VANHAA

- vanhanaikainen rakentaminen; esim. Galleria näyttää vanhalta, voisi vaikka räjäyttää; ei uutuudentunnetta

12 SEKAVA, VISUAALISESTI RAUHATON

- visuaalisesti sekavan näköisiin ominaisuuksiin liittyvät kommentit; esim. sekava; liikaa erilaisuutta; liikaa vaihtelua; yksityiskohtia, ei symmetriaa; eriparista rakentamista; erilaisia kattoja sikin sokin joka suuntaan
- ml. sosiaalisesti rauhaton; rauhatonta, kun tiheä asutus; kun liikenne vieressä; ihmisistä aiheutuva rauhattomuus; alkoholistit ja häiriökäyttäytyjät
- liikaa mm. ilmansaasteista ja roskista; esim. pakokaasu liikaa ikkunat pölyä; saasteita; roskia; lasinsirut, jokivarsi puskittuu; hiekkaiset kulkuväylät; liejuinen ja seisova puro

13 RAUHATON

- huonosti hoidettu (yleensä rakennuksiin ja vesiaiheeseen liittyen); materiaalien kuluminen; piha on hoitamaton (likainen vesi ja roskat); puistoalueesta ei pidetä huolta

14 EPÄSIISTI, HOITAMATON, SAASTEINEN (HUONOKUNTOINEN)

5 Huonokuntoinen, huonosti hoidettu

5.1 Ei talvikunnossapitoa

14 Epäsiisti, likainen

- hiekkateillä ei riittävästi talvikunnossapitoa?; kävelytiellä "ei talvikunnossapitoa"-kyltti

15 EI SUOJAISA

- ei suojaa säältä ja melulta; esim. tuulinen; luja viima pelloilta; tuulitunneli; ei ole suojaa liikenteen melulta, kun ei ole riittävästi kasvillisuutta
- myös esim. lasittamattomalla parvekkeella ei ole turvallista kissalle ja vesi tulee sisään

16 KAUPUNKIMAINEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ negatiivisella tavalla kaupunkimainen ilmapiiri tai arkkitehtuuri; esim. betonibunkkeri; asfalttiviidakko; ostoskeskushelvetti; tulee lähiötunnelma, kun on niin tiivistä rakentamista; korkeista taloista kaupunkimainen ilme; kaupunkimaista, kun on liian tiheään rakennettua; liian kerrostalomainen ja lähiömäinen alue
17 KESKENERÄINEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun talojen tai ympäristön rakentaminen tai viimeistely kesken; esim. katutyöt kesken; kulkuväyliä ei asfaltoitu; kasvit vielä pieniä; maisemointi ympärivuotiseksi on jäänyt kesken
18 PIMEÄ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun ei ollut riittävästi valaistusta tai luonnonvaloa; esim. hämärä, näkee huonosti; ei luonnonvaloa; kahvilalla ei aurinkoa; Palokaivonkujalla metsän puoli synkkä; ei valoisuutta
20 KOLKKO, KYLMÄ, ANKEA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ arkkitehtuuria ja ilmapiiriä kolkoksi kuvanneet adjektiivit (erityisesti Viaporintorilla); esim. kolkko; karu; ei viihtyisä; ei kodikas; ei vehreä; ei lämmin; ankea; iloton (materiaali); väritön; raskas; synkkä; synkkää ja kalsea kun on pelkkää kiveä
21 EI SELKEÄ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kulkuväyliin liittyvä sekavuus; esim. sekava, vaikeasti ymmärrettävä; reittiä, sisäänkäyntiä vaikea löytää tai hahmottaa; huonot opasteet; epäselvät kaistojenvaihdot; asuntoihin tulijoita hankala opastaa; sokkeloiset kulkuväylät
23 HUONO SIJAINTI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ alueen, parkkipaikkojen ja parvekkeiden sijainnin kritiikkiä; esim. pihaa vaikea löytää, Palokaivonkuja reuna-aluetta Sellosta tultaessa; parkkipaikkojen huono sijainti; parvekkeet ahtaalla sisäpihalla; ikkunat tai parvekkeet kadulla alttiina saasteille
25 KALLIS	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asuntojen hintaan liittyen; esim. huono hinta-laatusuhde, kalliit asunnot, mutta pusikkomainen piha; hintataso asunnoilla korkea ▪ myös kallis kahvila
26 EI KAUPUNKIMAINEN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ paikka ei tunnu kaupunkimaiselta; esim. kun ei ole kunnon toria, ei ole tori-ilmapiiriäkään, mikä toisi kaupunkimaisuutta; kun katukaupat puuttuu; kaupunkimaisuus puuttuu, keskellä ei mitään
27 SULJETTU	<ul style="list-style-type: none"> ▪ piholle ei pääse muut kuin asukkaat, muut eivät voi käyttää puistoa
28 AVOIN	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ulkopuoliset pääsevät piholle; pohdintaa siitä pääsevätkö

CF - TOIMINNALLINEN SEURAUUS *Asian / ominaisuuden negatiivinen käytännön seurauksensa itselle.*

1 ARVO LASKEE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ asuntojen ja alueen arvonlasku; esim. Leppävaaran alueen ja asuntojen arvo laskee, kun on pultsareita asemalla; pusikoituminen laskee alueen arvoa
2 TARVITSEE AUTOA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kun palvelut kauempana, on tarvetta autolle (Palokaivonkuja)
3 EI ELÄVÖITÄ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ purossa vähän vettä, joten siellä ei ole eläimiä
5 VAIKEUTTAA TOIMINTOJA	<ul style="list-style-type: none"> ▪ käytännön toimintojen rajoittuminen tai vaikeutuminen; esim. kun pimeys tekee paikasta turvattoman illalla ja rajoittaa kulkemisia; tavaraa on vaikea kuljettaa; parveketta ei voi käyttää ympärivuotisesti; auton joutuu jättämään kauas kun tuo kantamuksia kotiin; lapsia hankala valvoa asunnon ikkunasta; vaikea löytää asuntojen osoitteita; parkkeeraaminen hankalaa; ikkunoita ei voi pitää öisin auki

Liite 2. Koodiluokat ja niiden merkitykset, Leppävaara

5.1 VAIKEUTTAA LIKKUMISTA

6.1 Vaikeuttaa pyöräilyä / kävelyä

5.2 VAIKEUTTAA ASIOINTEJA

6 VAIKEUTTAA OMAA TEKEMISTÄ

6.3 VAIKEUTTAA LIIKUNTAA

6.2 Vaikeuttaa lenkkeilyä

6.3 Vaikeuttaa kuntoilua

6.4 VAIKEUTTAA RENTOUTTAVAA TOIMINTAA

6.5 VAIKEUTTAA SOSIAALISTA TOIMINTAA

6.6 VAIKEUTTAA LASTEN TOIMINTAA

7 OMAISUUS VAARASSA

8 AIKAA TUHLAUTUU

9 RAHAN MENOJA

10 VAATII VAIVANNÄKÖÄ

12 AIHEUTTAA VAARAA

- liikkuminen hankaloituu kulkuväylien huonon suunnittelun ja opasteiden vähyyden takia; esim. joutuu puikkelehtimaan autojen välistä; ihmiset jättävät autoja sinne tänne, muitten tiellä; vaikea päästä autolla perille; Sellon ympäristössä vaikea liikkua pyörällä; ei löydä minne mennä, kun on niin huonot opasteet; liikkuminen vaikeaa, kun on paljon portaita
- ei meinannut huonon valaistuksen takia huomata liikettä
- vaikeuttaa jotain omaa harrastusta tai itselle tärkeän asian tekemistä; esim. vaikea sisustaa ja koristaa lasittamatonta parvekettä
- hankaloittaa liikkumista, mukaan lukien koiran ulkoiluttamista; esim. asfaltoimattomat tiet vaikeuttavat rullaluisteluharrastusta
- vaikeuttaa tai estää rentouttavan oleskelun; esim. puiston penkillä istuskelua; lintujen tai ihmisten katselu; lukeminen; putiikeissa pyöriminen; torikahviloiden puute tekee torista läpikulkupaikan, ei houkuttele oleskelemaan; ei vietä aikaa parvekkeella; ei voi mennä lueskelemaan ja oleskelemaan, kun ei ole puistoaluetta; ei paikkoja, joissa oleskella ja seurata elämänmenoa
- sosiaaliset suhteet vaikeutuvat tai estyvät; esim. ei tule tavatuksi ystäviä; vierasparkkipaikkojen puutteen vuoksi vaikea kutsua vieraita kylään; ihmiset tuntisivat paremmin toisena jos pihaa osattaisiin hyödyntää; pihojen pitäisi olla suurempia, jotta vanhukset voisivat oleilla siellä ja löytää juttukavereita
- vaikeuttaa lasten toimintoja tai lasten kanssa tekemistä; esim. lapset eivät voi leikkiä epäsiisteyden takia; lapset eivät voi leikkiä iltaisin pimeällä pihalla; publiin ei voi mennä lasten kanssa
- huoli omasta omaisuudesta; pyörä / auto voidaan varastaa; voi rikkoutua; pyörää ei saa kunnolla kiinni, voidaan viedä / kaatua; omalla pihalla auto olisi paremmin turvassa; auto olisi säältä suojassa autotallissa
- ajanhukkaa huonon liikennesuunnittelun takia, epäselvien kulkuväylien takia; esim. joutuu jonottamaan ruuhkassa huonon liikennesuunnittelun vuoksi; aikaa kuluu paikkojen etsimiseen, kun opasteet ovat huonot
- kun ominaisuudesta seuraa taloudellista haittaa; esim. pohdintaa, tuoko hienon pihan ja istutusten hoito asukkaille lisää kustannuksia; pusikkomainen piha> jos ei saa mitään ekstraa ostaa halvemmalla muualta, ei heitä rahaa hukkaan
- ominaisuuden aiheuttama vaivannäön tarve; esim. ravintoloiden puute - "luonne on sellainen, ettei välttämättä halua itse tehdä ruokaa"; joutuu kiertämään pidempää reittiä; liian kallis > joutuu hankkimaan rahaa; paikan löytäminen vaatii vaivaa, jos sitä ei tiedä; putoilevat marjat aiheuttaa lisää siivoustarvetta; pakokaasujen takia pitää jynssätä ikkunoita; autoja joutuu siirtämään parin tunnin välein kadunvarressa
- ominaisuuksista koituvia mahdollisia onnettomuuksia ja vaaratilanteita; esim. koiran tassut verillä lasinsiruista; hätäapu ei löydä ajoissa perille; rähinöinnit yökerhoissa; kulkuväylien ahtaus > vaarallinen umpikuja; hakaneulaposket tönivät toisiaan odotustiloissa; kattamattoman käytävän kongeista tippuu talvella lunta ja jäätä ihmisten päälle; peruuttavat autot torilla; aitaamaton vesiaihe aiheuttaa vaaraa

13 AIHEUTTAA MUUTA HAITTAA

11 Huono ympäristölle

- ominaisuuksista aiheutuvia yksittäisiä mainittuja seurauksia; esim. jäätyy ja palelee; kastuu kun ei ole sadekatosta; roskat keräävät eläimiä; jää istumaan terassille työkavereiden kanssa ja kotityöt jää tekemättä; juopot eivät käytä vessoja; pinnat vioittuvat sepelistä; vaatteet likaantuvat, jos törmäilee pyörällä; ei voi kuivata pyykkejä parvekkeella; rakennustyömaan pölyn takia oman pihan kukat eivät kasva; muut kasvit kärsivät liian suurista puista
- huono ympäristölle; esim. saastuttaa; energiaa menee hukkaan; voi ajaa vahingossa istutusten päältä, kun ei ole selkeitä opasteita

14 TERVEYSHAITTA

15 EI OSTA

9.1 Ei varaa ostaa asuntoa

15 Ei ostohalua

- saasteista aiheutuvat terveyshaitat; esim. aiheuttaa allergiaa; tupakoinnin terveyshaitat; pakokaasu on terveyshaitta; huono hengitysilmä
- ei osta asuntoa hinnan tai epätydyttävän arkkitehtuurin takia; esim. talot kalliita, ei pysty ostamaan; ei haluaisi ostaa asuntoa X:n vuoksi alueelta; maksaisi mielellään enemmän jos olisi hienompaa ja vaihtelevampaa rakentamista
- ei ole kiinnostunut ostamaan jostain muusta syystä; esim. jos katsoisi asuntoa alueelta, nipottava kyltti pihalla vaikuttaisi tosi negatiivisesti; on vaikuttanut ostopäätökseen se, ettei pihalla ole omaa rauhaa
- Viaporin tapahtumien puute / jokin asia vaikeuttaa tapahtumien järjestämistä

16 EI TAPAHTUMIA

18 VÄLTÄÄ KÄYTTÖÄ, TEKEMISTÄ

- ei ole kiinnostunut käyttämään jotain paikkaa tai olemaan siellä; esim. ei halua jäädä olemaan; käyttää / haluaisi käyttää toria, jos X olisi kunnossa; ei kulje paikasta, koska siellä on pultsareita; ei lähde ulos torille; käyttää vain läpikulkupaikkana; välttää pyörällä kulkemista Ratsusolassa; ei käytä pihaa, kun on kokenut sen "talon omaisuudeksi"; voi jättää käyttämättä, kun ei halua olla pihalla kaikkien kytättävänä; torilla kesällä niin tuulista, että jättää käyttämättä; tulee tunne, että pakko mennä nopeasti ohi

19 NAAPURIT NÄKEE

- liian tiiviin rakentamisen seurauksena; esim. ohikulkijat näkevät, kun parvekkeet ovat vastakkain; liian vähän kasvillisuutta suojaamassa; naapurit tirkistelevät, kun asunnoista on näkymä viereisiin asuntoihin; parvekkeelta näkee suoraan naapuriin sisään; rivitalojen pihalla on ihan tarjottimella

CP – PSYKOLOGINEN SEURAUUS *Negatiivinen tunneseuraus, jonka ominaisuus / asia herättää, miten itse kokee asian.*

2 EI ESTEETTINEN

- kun seurauksena on epäesteettinen tunne; esim. ei ole kaunista; on vastenmielisen näköistä; ei visuaalisesti nätti; vastenmielinen omaan silmään; epäesteettistä, kun roskakatos näkyy suoraan ikkunasta; puuttuu silmäniloa ja estetiikkaa

4 EI INHIMILLINEN SUUNNITTELU

- kun arkkitehtuurin ja etenkin liikenteen suunnittelussa on ajateltu vain funktionalismia, ei inhimillisyyttä; esim. on ajateltu vain autoja / kaupankäyntiä; ihmisten rakentamaa aluetta, tilaa vaan liikenteelle ja taloille; ei ihmisen ehdoilla rakennettua; iso tie tarkoitettu vain autojen hurjasteluun; ei ymmärrä miksi autoille rakennetaan taloja eikä laiteta maan alle; epäinhimillinen mittakaava Sellosalin synkässä seinässä

Liite 2. Koodiluokat ja niiden merkitykset, Leppävaara

6 KUVASTAA ALUEEN IHMISIÄ

7 EI LUONNOLLINEN

5 Korvaksi vihreyttä / pihaa

9 EPÄMIELLYTTÄVÄ

8 Turhauttaa, kärsii, harmittaa

3 Huono tunnelma, tunne

10 HÄIRITSEE

11 EI YKSITYISYYTTÄ

12 EI OMAN TUNTUA / EI TOTTUNUT

21 Ei tottunut

13 VÄSYTTÄÄ, MASENTAA

14 EI RAUHOITU / RENTOUDU

14 Ei rauhallinen

15 Ei rentoudu / stressaa

16 EI VÄLJYYDEN TUNNETTA

18 Ei vapauden tunnetta

19 YKSITOIKKOISTA

17 Ei valinnan mahdollisuutta

20 EI VIIHDY / KIINNOSTA

20 Ei viihdy

23 Ei kiinnostaa

22 PELOTTAVA

26 TUNTOU RISTIRIITÄISELTA

27 EPÄINHIMILLISYYS, PIITTAMATTOMUUS

- ihmisten laatu seurauksena; esim. epäily, että puskittuminen houkuttaa epämääräistä porukkaa; likaisuus kertoo minkälaisia ihmisiä liikkuu
- kun luontoelementit ovat liian rakennetun oloisia; esim. säntillisyyden ja tehdyn näköisyys vie luonnollisuuden
- myös: (jos olisi kattoterassi) ei tarvitsisi ajaa mökille, olisi oman pihan tuntua
- yleiset epämiellyttävät, negatiiviset ominaisuuksien aiheuttamat tuntemukset; esim. ärsyttää; herättää vihaa; tympäännyttää; pettymys; paha mieli; ottaa päähän; tuntuu epämiellyttävältä, kun on kylmää; epämukavaa istua parvekkeella melun takia; junaradan kilinä ja kolke raivostuttaa; tuntuu ikävältä tulle epäsiistiin pihaan; metsän roskaisuus ärsyttää; ruma rakennus ärsyttää ohimennessä; känniäliöiden käytös on vastenmielistä
- tietty negatiivinen tunnelma; esim. tyhjyyden tunne; epämääräinen tunnelma; epämiellyttävä tunne; ei luotettavaa mielikuvaa huolimattomuudesta
- kun asia aiheuttaa häiriötä, ml. sosiaalista; esim. tupakanpolto häiritsee / melu aiheuttaa häiriötä lasten uneen; junaliikenteen melu kuuluu kovaa
- seurauksena ei yksityisyyttä; esim. kasvit eivät tuo suojaa, koska ovat vielä pieniä; naapurit näkevät, koska rakentaminen on tiivistä
- ei tunnu omalta eli ei samaistu tai ei ole tottunut johonkin, koska on esim. asunut ikänsä maalla; maalta kotoisin, joten kaipaa vihreyttä; ei itse tee tietyllä tavalla, esim. roskaa; maalaisena ei osaa tykätä korkeista taloista
- negatiivista ja väsynyttä mielialaa jonkin ominaisuuden seurauksena; esim. rakentamisen tiiviys ja synkät värit ahdistavat ja masentavat; väsyttää jos ei voi olla ulkona; väsynyt meluhaittoihin; masentaa, kun on pimeää
- seurauksena vaikeuttaa lepäämistä ja aiheuttaa stressiä; esim. melu aiheuttaa stressiä; liikenne tuntuu ahdistavalta
- tiivistä rakentamisesta johtuva tilan puutteen tunne; esim. tuntuu kuin kävelisi roskakuilussa; tuntee musertuvansa raskaiden massojen alle; talot liian korkeita, tuntuu kuin katselisi laatikon pohjalta ylöspäin; tuntee olevansa labyrintissa ja talot kaatuu päälle; vankilafililis
- ei vaihtelun mahdollisuutta ja monimuotoisuutta; esim. kaipaa väriä ja muotoja; ei monimuotoisuutta (luonnossa); saman kaavan mukaan tehtyä; ilmeetöntä (arkkitehtuuri)
- seurauksena ei viihdy paikassa; viihtyisi jos asia olisi kunnossa; esim. ihmiset eivät halua asua; ei ole houkutteleva; karkottaa ihmisiä
- pelottava tunne ihmisistä ja pimeydestä; esim. parkkihallit ovat pimeällä pelottavia; pimeä metsä Palokaivonkujalla pelottava; pelottaa kulkea hämärässä; lapset pelkäävät päihtynyttä nuorisoa
- kun jokin asia tuntuu epäloogiselta; esim. ristiriitainen alueen muun imagon kanssa; sekavan tuntuinen; tuntuu hukkaan heitetyltä, jos ei alueesta huolehdi talvellakin; toria ei osata hyödyntää, tuntuu kuin se olisi alun perin johonkin muuhun käyttöön; tuhlausta, kun on tyhjiä autopaikkoja tyhjän panttina, kun niitä vuokrataan taloyhtiöille vain kaavoitettu määrä
- piittaamattomuus, esim. ihmisten roskaamisesta tuleva tunne; Ruusuparkin ulkonäöstä tulee tunne epäinhimillisyydestä ja ihmisen piittaamattomuudesta ympäristöä kohtaan

VI – VÄLINEELLINEN ARVO / TAVOITE *Tavoite, joka olisi tärkeää, mutta jonka saavuttamista negatiiviset ominaisuudet ja seuraukset **haittaavat tai estävät**.*

1 AIKAA ITSELLE

- ajan käyttäminen itsen huolehtimiseen ja itselle tärkeille asioille; esim. jäisi itselle enemmän aikaa; voisi käyttää aikansa paremmin

3 KUNNON YLLÄPITO, KOHOTTAMINEN

- vaikeaa pitää kuntoaan yllä; esim. harrastaa pyöräilyä liikuntamuotona; saa kuntoa pyöräillessä, pysyy hyvässä kunnossa; estyy kun huonot kulkujärjestelyt

4 LUONTOYHTEYS

4.1 Ulkona oleminen

- luonnossa olemisen ja yhteyden kokeminen siihen hankaloituu tai ei onnistu; esim. voisi kuunnella linnunlaulua; kaipaa luonnonnäkyviä; puistojen puute > ei saa luontoyhteyttä; ei tunne olevansa luonnon keskuudessa; ei saisi ulkoilmaa, jos joutuisi kulkemaan autolla; ei voi olla ulkona kylmyyden ja viiman takia

6 RENTOUTUMINEN / PALAUTUMINEN / VASTAPAINOA ARJELLE / TYÖLLE

7 SPONTAANISUUS

- esim. voisi rentoutua ja pysyä vireänä / työelämän stressi purkautuisi; vaihtelu olisi mieltä ylentävää; liikenteen melun takia kotona ei voi rentoutua
- halu elää elämää suunnittelematta; esim. voisi spontaanisti ja vaivattomasti osallistua toritapahtumiin, kun sijaitsee lähellä, jos tapahtumia olisi; haluaa minimoida kodin ja vapaa-ajan suunnitelmallisuuden

7.2 MONIPUOLISUUS, ERILAISUUDEN RIKKAUS

8 RAHAN SÄÄSTÖ

9 ITSEN KEHITTÄMINEN

10 KÄYTÄNNÖLLISYYS, HELPPOUS

5 Mukavuus, helppous

10 Toimivuus, käytännöllisyys

- erilaisuuden rikkaus kärsii, kun korkea hintataso rajaa ostajaehdokkaiden diversiteettiä
- rahoille pitää saada vastinetta
- pitäisi saada omaa aikaa ja ajateltavaa aikuisten kanssa
- arjen toiminnallisuuden vaikeutuminen; esim. omalla pihalla auto olisi lähellä ja helposti saatavissa; toiminnallisuus kärsii kun parkkitalo on väärässä paikassa; huonot tamppausvälineet arjen toimivuuden kannalta hankalaa; tienvarren kivetyksessä ei käytännöllisyyttä, ajoi kiinni

11 YKSITYISYYS

- talojen koon ja sijoittelun vuoksi yksityisyyden tarve ei toteudu; esim. matalat talot ja pienet pihat > kokisi itsensä vaivautuneeksi; ikävää, että ikkunasta ei näy luonto vaan vastapäinen talo; oma rauha olisi tärkeää; yksityisyys kärsii, kun parvekkeet ovat maan tasalla; yksityisyyden menetys, kun vieraat ihmiset pääsevät tungeksimaan piholle

12 VIIHTYISYYS

2 Tunnelmallisuus, kodikkuus

- viihtyisyyden arvo ei toteudu; esim. ei kasveja, jotka toisivat viihtyisyyttä; melu vähentää viihtyisyyttä; torilla ei viihtyisyyttä, kun ei kasveja eikä elämää; olisi tärkeää, tunnelman tavoittelu, esim. toritunnelma; ei pysty kotiutumaan koko ajan päällä olevien rakennustöiden takia; hidastaa kotiutumista, kun kaikki muuttuu koko ajan; asunto ei tunnu kodilta vaan hotellilta, kun asutaan sylikkään

13 JÄRJESTYS / SIISTEYS

- toisten roskaaminen aiheuttaa kiukkuja; esim. roskaaminen kaukana omasta käytöksestä; jokaisen kuuluu siivota omat roskansa

14 RAUHALLISUUS

- tavoitteena rauhallisuus; esim. haluaa olla hiljaisuudessa, kurjaa että on melua; kaipuu rauhaan ja hiljaisuuteen, mutta tiheä asutus ei anna mahdollisuutta siihen; riittämätön kasvillisuus - ei rauhallisuutta; seesteisyys puuttuu, kun talot liian lähellä toisiaan

15 RAJOITAA ELÄMÄÄ

- rajoitukset liikkumisen ja elämisen suhteen, niin että kaikkea mitä haluaisi tehdä, ei voi tehdä vapaasti; esim. metsässä voi käydä lenkillä vain valoisan aikana; rajoittaa elämää, kun joutuu pitämään verhoja ikkunoiden edessä; känniset ihmiset aiheuttaa pelkoa ja rajoittaa omaa liikkumista; rajoittaa liikkumista, kun lastenvaunujen kanssa ei pääse Viaporintorille; talvikunnossapidon puute rajoittaa vanhusten kulkemista

Liite 2. Koodiluokat ja niiden merkitykset, Leppävaara

VT – LOPULLINEN ARVO / PÄÄMÄÄRÄ, jonka toteutumista negatiiviset asiat haittaavat. *Voidaan kirjata vaikka ei sanottaisi suoraan, jos selvästi käy ilmi, että asia on haastattelulle tärkeä.*

0 AKTIIVINEN ELÄMÄ
1 EKOLOGISUUS	▪ olisi tärkeää, että ympärillä tapahtuu ja itse tekee asioita▪ ympäristöystävällisyyteen liittyvät tavoitteet; esim. pyöräilyyn pitäisi kannustaa ympäristöystävällisyyden takia; roskat uhkaavat luonnon diversiteettiä; puron roskaisuus pilaa elinoloja
2 ESTEETTISYYS	▪ esteettisyys tärkeä arvo; esim. kokisi mielihyvää laadukkaasta ja hyvästä ulkonäöstä; pitäisi yrittää kaunistaa ympäristöä
4 HYVÄ ELÄMÄ, HYVINVOINTI
3 Mielihyvä (hedonismi)
9 Mukava elämä	▪ hyvään elämänlaatuun liittyvät tavoitteet; esim. parempi elämänlaatu; värit vaikuttavat olotilaan negatiivisesti; parempi elämänlaatu, jos olisi tapahtumia; raskasta asua rakentamisen keskellä; huonontaa elämänlaatua, jos talossa on vilkas yöelämä; tarvitsee luonnonvaloa voidakseen hyvin; mielihyvän tunne, jos olisi siistiä
5 OMANLAINEN ELÄMÄ
6 Itsen ilmaisu	▪ esim. haluaisi ympäristön olevan oman kodin jatke; haluaisi että näyttää itseltä; ei pysty samaistumaan alueen muihin ihmisiin
7 JATKUVUUS / PERINTEET	▪ esim. pysyvyyden tunne seurauksena siitä, että tuntisi naapurit, kaikki ei ole vain menossa jonnekin; paikkaan ei osaa juurtua, kun se tuntuu keskeneräiseltä
8 LASTEN HYVINVOINTI JA KASVATUS
8 Lasten hyvinvointi
8.1 Lasten kasvatusta	▪ esim. ympäristön (leikki)mahdollisuudet olisivat tärkeää lapsen kehitykselle ja osa kasvuprosessia; nuoret ottaa mallia tupakoinnissa; känniäälit näyttävät huonoa esimerkkiä Sellossa pyöriville lapsille ja nuorille
10 SOSIAALISET SUHTEET
10.1 Perhesuhteet	▪ ihmissuhteet ja perhesuhteet kärsivät; esim. jos toria osattaisiin hyödyntää, olisi mahdollisuus sosiaalisiin suhteisiin; ei näe kavereita niin paljon kuin haluaisi, koska heidän on vaikea tulla kylään; aiheuttaa kitkaa parisuhteeseen, kun toinen ei hoida omaa osuuttaan kotitöistä; kun on vaikea tulla kylään, hankaloittaa ihmissuhteita
12 SUVAITSEVAISUUS	▪ urbaanissa miljöössä pitää hyväksyä muiden ihmisten tapa elää ja tehdä
13 TALOUDELLINEN TURVALLISUUS	▪ ei saa taloudellista hyötyä tai kokee taloudellista tappiota; esim. asunnon myynnistä ei voi enää odottaa saavansa voittoa nykyisen hintakehityksen takia / huoli siitä, saako asunnon myytyä eteenpäin tarpeen tullen elämäntilanteen muuttuessa; kuluminen alentaa kiinteistön arvoa, ei hyvä sijoitus; tappiota, jos ilkivalta ja vahingonteko vahingoittavat omaisuutta
14 TASAPAINO	▪ henkinen tasapaino vaikeaa saavuttaa; esim. "pysyisi järki päässä"; ei mielenrauhaa melun takia; tarvitsisi hiljaisuudessa oloakin, jotta pysyy tasapainossa
15 TERVEYS JA TOIMINTAKYKY
15 Terveys
16 Toimintakyky	▪ terveyden tavoittelua haittaavat tekijät; esim. liikenteen saasteet, pakokaasut, pöly huono hengitysilma, tupakointi, tupakansavu vaikuttavat negatiivisesti terveyteen; roskat keräävät turhaan eläimiä, voi olla haitallista terveydelle▪ toimintakykyisyyden heikkeneminen vanhuuden, huonokuntoisuuden tms. vuoksi; esim. kotona pitäisi olla hyvä olla, jotta jaksaisi paremmin kaikilla elämän osa-alueilla; jos nukkuu huonosti, jaksaa huonommin töissä; Selloon pitkä matka, haluaisi hoitaa asiansa itse niin pitkään kuin pystyy; pitkä matka parkkiluolaston sisäänkulkuun on tärkeä negatiivinen tekijä, kun vanhenee ja joutuisi kantamaan ostoksia pidemmän matkan
17 LASTEN TURVALLISUUS	▪ lasten turvallisuus ei toteudu; esim. vesiaiheen turvallisuus huolehti, kun on lapsia tulossa; lasinsirut vaarallisia, jos pikkulapset kompastelevat; turvallisuus, kun isossa risteyksessä ei ole liikennevaloja; lasten turvallisuus heikkenee, kun piholla on väärinpysäköintiä

18 TURVALLISUUS

- turvallisuutta tai sen tunnetta ei ole; esim. ei turvallista riittämättömän valaistuksen takia; puumateriaali on liukas, eikä turvallinen; vaarallista, kun kaikki liikkuvat Ratsusolassa sekaisin; turvattomuuden tunne, jos joutuu kulkemaan tunneliin ja toimistojen kautta; kadun ylitys ilman liikennevaloja vaarallista huonokuntoisille; liukkaat betoniliuskat aiheuttavat onnettomuusvaaran; matalat talot keskustassa ei tunnu turvalliselta

19 YHTEISÖLLISYYS

- yhteisöllisyyden puute; esim. Viaporintori toimii vain läpikulkupaikkana, sieltä puuttuu yhteisöllisyys; yhteisöllisyyden tunne kärsii, kun pihan istutuksista ei ole huolehdittu

21 YHTEISKUNNAN HAITTA

- haittaa yhteiskunnalle ja kauppiaille; esim. asiakkaita ei käy ja tulos laskee; veronmaksajille tulee lasku, kun ihmiset eivät siivoa jälkiään; julkisia paikkoja (esim. bussipysäkkejä) rikotaan; liian suuri vähän käytetty liittymä tuhlaa verorahoja

22 VAPAUS

- vapaus valita oma tapansa elää ja tehdä; esim. ei lemmikin tärkeys, vaan ihmisen vapaus pitää lemmikkiä

Liite 3. Maksuhalukkuuskyselyn yhteydessä annetut avoimet kommentit

- ✓ Arkkitehtuuri ja pihaympäristö tärkeitä [Mies, 32 vuotta]
- ✓ Nykyään asuntojen pohjaratkaisut eivät miellytä yhtään. Miltei kaikissa ratkaisuissa olen pettynyt siihen miten huoneisto on suunniteltu. Viimeaikaiset pettymykset ovat olleet mm. parvekkeen oven sijoitus tai yleensä parveke. Olohuoneen, keittiön ja makuuhuoneen välinen suhde. Myös asunnossa olevat säilytystilat ovat käsittämättömän pieniä tai olemattomia. [Mies, 33 vuotta]
- ✓ Kattamattomalle ulkopaikalle pitäisi kullekin mahtua 20' varasto-/merikontti. Pituus 605cmx leveys 244cmx korkeus 259cm. [Mies, 43 vuotta]
- ✓ Ympäristön viihtyisyys, turvallisuus ja arjen toimivuus (joukkoliikennepysäkki/varastotilat) ovat tärkeitä ratkaisuja. [Nainen, 30 vuotta]
- ✓ Asumismukavuutta lisää väljyys ja se, että parvekkeet eivät ole akvaarioita. Kauniita ja valoisia siitä huolimatta voivat olla. [Nainen, 33 vuotta]
- ✓ 400 metriä vs. 100 metriä julkisen liikenteen pysäkille - ero on niin pieni ettei siihen kannata ottaa kantaa, kävelymatkaan menee silti vain muutama minuutti. Täysin eri asia olisi jos julkisen liikenteen pysäkin etäisyyttä voisi muuttaa esim. 1½ kilometristä 400 metriin tms. Julkisen liikenteen läheisyydellä on minulle todella suuri painoarvo, mutta tässä kyselyssä se oli jo valmiiksi todella lähellä. [Nainen, 33 vuotta]
- ✓ En ehkä ostaisi tällaista asuntoa vaan maksaisin mieluummin vähän enemmän asunnosta, jos sillä saisi useampia esim. yllä mainituista parannuksista. [Nainen, 33 vuotta]
- ✓ Tämä oli paha rasti. Arvoin kauan, valitsisinko 3-kerroksisen talon metsän lähellä vai monimuotoisemman talon. Valitsin monimuotoisemman talon, koska suomessa kerrostalot ovat järkyttävän yksitoikkoisia eli rumia. [Nainen, 34 vuotta]
- ✓ Tiivistä kerrostalorakentamista kiitos, lähelle palveluja eli max 500m matkaa, jotta kauppaan ei tarvitse mennä autolla. Samoin joukkoliikenneyhteydet. Isot, lasitetut parvekkeet ja verkkokellarit. Aidatut pihat. Kauneutta kerrostalorakentamiseen - Ruotsista tai vaikka kartanonkoskelta mallia. Vaaleat betonitalot eivät ole kauniita enää 15 vuoden jälkeen... [Nainen, 36 vuotta]
- ✓ Vaikea valita, monta parannusta olisi esim. pihan suhteen, sekä talon materiaali [Nainen, 36 vuotta]
- ✓ Arvostaisin myös väljemmin rakennettuja taloja ja parempaa arkkitehtuuria, mutta 10 000 euroa ei riitä... [Nainen, 38 vuotta]
- ✓ Myös asunto missä ikkunoihin tai parv. ei ole näköyhteyttä on vaihtoehto, sekä ikkunoista pitää olla kaunis luonnon näkymä [Nainen, 43 vuotta]
- ✓ Valinta on vaikea. Joukkoliikennepysäkki lähellä ja kunnon piha on lähes yhtä houkutteleva. [Nainen, 43 vuotta]
- ✓ Näkösuoja on erittäin tärkeä mutta ei välttämättä kokonaan, esim. makuuhuoneessa ei juurikaan oleskella muuten kuin säleet kiinni mutta parvekkeella haluaa olla ainakin osittain suojassa. Esteettinen ympäristö on myös hyvin tärkeä, oli vaikea valita sen ja

näkösuojan väliltä. Miellyttävä piha ja esteettinen / jopa erikoinen julkisivu ovat myös tärkeitä. Betonilaatikko jopa laskee asunnon mielikuva hintaa. [Nainen, 45 vuotta]

- ✓ Energiatohkeampi talo olisi hyvä! [Nainen, 45 vuotta]
- ✓ Ei ainakaan autopaikkoja! [Nainen, 45 vuotta]
- ✓ Ikinä en muuta kerrostaloasuntoon, jonka ikkunoista on suora näkymä vastapäiseen asuntoon. En myöskään pelkkään asfalttipihaan. Mikään erikoinen arkkitehtuuri tai pintamateriaali ja kauppakeskuksen läheisyys ei korvaa puita ja lähipuistoa. 6 kerrosta kerrostalossa riittää. Meillä on grilli pihalla, mutta ei sitä paljon käytetä. Asunnoissa pitäisi olla keittiö, johon mahtuu ruokapöytä. [Nainen, 47 vuotta]
- ✓ Uudistuantorakentamisessa toivon enemmän ns. kulmahuoneistoja, nyt rakennetaan isojakini asuntoja (3h,k) niin että ikkunat ovat lähes kaikki samaan suuntaan mikä on asukkaalle todella tylsää ja ikkunat ovat monesti pieniä/kapeita myös olohuoneessa. Ikkunoilla saa valoa ja ilmettä, miksei rakenneta kerrost. niin että ikkunat ovatkin ihan maahan asti (tai lähes maahan jos niiden alla pitää olla patterit). Maalämpö olisi suotavaa kt rakentamisessakin. Lisäksi uudet talot rakennetaan aivan liian lähekkäin. [Nainen, 47 vuotta]
- ✓ Tuolla rahalla ei loppujen lopuksi saa kovin paljon. Kaksi autopaikkaa/asunto on nykyajan vaatimus, mutta jostain täytyi tinkiä. [Nainen, 47 vuotta]
- ✓ Viihtyisyyden luo huoliteltu ulkonäkö ja siisti ympäristö, väljyys, oma rauha (ei näkyvyyttä suoraan parvekkeelle, parveke lasitettu) ja vihreys ympäristössä. Kerrosluvulla, huoneistokohtaisella saunalla tai bussipysäkin läheisyydellä ei ole merkitystä, jos ympäristö on epämiellyttävä. Autot pois näkyvistä talon alle halliin - ei pihalle epämääräistä parkkialuetta, koska silloin pihalla ei ole muuta käyttöä. [Nainen, 48 vuotta]
- ✓ Talot saisivat alun pitäen olla korkeampia, jotta näköala avautuisi mahdollisten puiden yli. [Nainen, 48 vuotta]
- ✓ Arvostaisin kaikkein eniten 10 000 euron sijoitusta parempaan energiatalouteen. [Nainen, 50 vuotta]
- ✓ Miksi lähtökohta on että LAATIKKOMAISIA betonikerrostaloja. Koska alkaa todellinen monimuotoisuus ympäristömme ja elementti tehtaiden yksinkertaisuus ja ylivalta jää unholaan. Esimerkiksi Merihaan viereen suunnitella uuden näköistä rakennusta... joo, mutta ne kaikki muut ovat sitten taas laatikoita. [Nainen, 55 vuotta]
- ✓ Laittaisinkin ehdottomasti 10 000€ äänieristykseen asuntojen välillä!!! [Nainen, 58 vuotta]
- ✓ Olisin ottanut ostoskeskuksen läheisyyden lisäksi enemmän parkkipaikkoja, sillä kokemuksesta lapsiperheet ja osa muistakin tarvitsee autoa kuljetuksiin ja työmatkoihin. Yksinäiselle riittää yksi parkkipaikka, usein muille ei. [Nainen, 59 vuotta]
- ✓ Myös pohjaratkaisuja voisi tällä rahalla yksilöllistää ja ennen kaikkea alistaa tavallisten ihmisten arvioitavaksi. Nykyisin niin monet pohjat sisältävät hukkaneliöitä, suoria näköyhteyksiä naapurin olohuoneeseen, kapeita turhia käytäviä, ihme viherparvekkeita keskellä huoneistoa niellemässä neliöitä ja rikkomassa pohjaa. [Nainen, 60 vuotta]

**ISBN 978-951-38- (URL:
<http://www.vtt.fi/publications/index.jsp>)**

**ISSN 1459-7683 (URL:
<http://www.vtt.fi/publications/index.jsp>)**

